ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΧΕΙΑ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1944-1949)

ΤΟΜΟΣ 16ος

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1998

SET: 960-7897-10-2
ISBN: 960-7897-11-0

Αφιερώνεται
σ' αυτούς που έπεσαν για την ελευθερία
και την ακεραιότητα της Πατρίδας, καθώς
και στα αθώα θύματα του αδελφοκτόνου
σπαραγμού και της τυφλής βίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Υποστράτηγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΔΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ 5ου ΓΡΑΦΕΙΟΥ (Συγγραφομένης Ιστορίας):	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΥΛΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ Ταξίαρχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Ιστορικός ΕΦΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΔΙΣ ΤΥΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ/3α
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΕΚΠ/3α ΓΕΣ/2ο-7ο ΕΓ ΓΕΣ/ΔΥΠΟΣΤΗ ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ	Τηλ. (Εσωτ.) 3192 Φ.205/19/263248 Σ.1355 Αθήνα, 19 Αυγ. 98 Συνημ: Τόμοι : 16

ΘΕΜΑ: Στρατιωτική Ιστορία

ΣΧΕΤ: α. ΠΔ 9-1/1984/ΓΕΣ
β. ΠΔ 9-26/1993/ΓΕΣ
γ. Φ.205.5/16/399879/Σ.327/3-8-98/ΓΕΣ/ΔΙΣ

1. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω σχετικά,

κυρώνουμε

το έργο της ΔΙΣ/ΓΕΣ «Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου» και εντελλόμεθα την έκδοσή του.

2. Η έκδοσή του σε χίλια (1.000) αντίτυπα θα γίνει από εκδοτικό οίκο.

3. Διανομή από το ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ σύμφωνα με το (β) σχετικό.

4. Την επίβλεψη για την έκδοση, ορθή εκτύπωση και διάθεση αναθέτουμε στη ΔΙΣ/ΓΕΣ.

5. Το κόστος της δαπάνης θα βαρύνει το Π/Υ του έτους 1998 της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος
ΥΕΘΑ

Ακριβές Αντίγραφο

Κων/νος Κούσαντας
Επίλαρχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της περιόδου 1944-1949, αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο μελανή σελίδα της ένδοξης Ελληνικής Ιστορίας. Οι πρωταγωνιστές και οι φανατικοί υποστηρικτές αυτού του αδελφοκτόνου σπαραγμού, είναι υπαίτιοι για τις δεκάδες χιλιάδες θύματα, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις, τις εξορίες, τον εκπατρισμό χιλιάδων Ελληνόπουλων, τον ξεριζωμό των κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες, την ερήμωση και την καταστροφή της χώρας. Αυτοί έδωσαν τη χαριστική βολή στην πολύπαθη και αιματοβαμμένη Ελλάδα, αμέσως μετά τον τιτάνιο αγώνα που διεξήγαγε εναντίον της φασιστικής Ιταλίας και της ναζιστικής Γερμανίας, αλλά και μετά τον επικό αντιστασιακό αγώνα που διεξήγαγε κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής.

Μέχρι τώρα πολλά έχουν γραφεί για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και από τις δύο πλευρές. Αρκετοί ιστοριογράφοι παρουσιάζουν ορισμένα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο, άλλα τα αποσιωπούν από έλλειψη στοιχείων ή σκόπιμα, δίδοντας πάντως την εντύπωση ότι ο καθένας τους στρέφει τους προβολείς της δημοσιότητας στο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας και τα σφάλματα του αντιπάλου, αφήνοντας τον αναγνώστη στη σκιά της ημιμάθειας με εύλογες απορίες και ερωτηματικά.

Πιστεύουμε ότι ο Ελληνικός λαός, έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές, καθώς και τις πολιτικές εμπάθειες και σκοπιμότητες που οδηγούν στον κατηφορικό δρόμο του εθνικού διχασμού και της μισαλλοδοξίας, δρόμο, που όσες φορές τον διάβηκε στο απώτερο αλλά και στο πρόσφατο παρελθόν, το τίμημα ήταν ιδιαίτερα βαρύ.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, θέλοντας να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, προβαίνει στην έκδοση των Ιστορικών Αρχείων της περιόδου 1944-1949, ώστε ο ιστορικός του μέλλοντος, έχοντας στη διάθεσή του και τα αυθεντικά έγγραφα της δράσεως του Ελληνικού Στρατού κατά την πιο πάνω περίοδο, να συγγράψει την πραγματική Ιστορία και ο αναγνώστης να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού με την έκδοση των Αρχείων του Εμφύλιου Πολέμου, επιχειρεί το πρώτο βήμα στην ιστορική κάλυψη της περιόδου 1944-49. Την επιλογή μας για την παρουσίαση αυτούσιων των εγγράφων των Αρχείων, υπαγόρευσε η προσπάθεια για αντικειμενική κρίση και απόλυτη τεκμηρίωση, απαλλαγμένη από κάθε σχόλιο, ώστε ο μελετητής να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα. Φυσικά, δεν έλειψαν οι δυσχέρειες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα αρχεία της ΔΙΣ δεν καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη δράση των προσκείμενων στο ΕΑΜ Αντάρτικων Δυνάμεων κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Η ΔΙΣ απευθύνθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δυστυχώς όμως τα στοιχεία που μας παραχώρησε ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα κι αναφέρονται μόνο σε ζητήματα οργανωτικά.

Πιστεύουμε ότι η Ιστορία δεν πρέπει να γράφεται «εν θερμώ», η παρέλευση όμως πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα, αυξάνει τον κίνδυνο της σύγχυσης ή ακόμη και της λήθης. Με δεδομένο ότι και η χρονική δέσμευση για τη δημοσιοποίηση των Αρχείων έχει περάσει, ευελπιστούμε ότι η προσπάθειά μας θα αποτελέσει κίνητρο και θα βρεί μιμητές σε όσους διαθέτουν αρχεία της περιόδου, είτε ιδιώτες, είτε πολιτικά κόμματα και πολιτιστικούς φορείς, ώστε να ριχτεί άπλετο φως στην ιστορική μνήμη του Εμφύλιου Πολέμου. Πρόθεση της ΔΙΣ είναι να συνεχίσει την έρευνα για την συγκέντρωση κι άλλων εγγράφων, προκειμένου να εκδώσει συμπληρωματικούς τόμους. Επιθυμούμε την απόλυτη διαφάνεια για τα αρχεία μας κι είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε κάθε καλοπροαίρετη κριτική.

Τελειώνοντας, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω την Επιτροπή που εργάστηκε στην έρευνα των αρχείων και τη συγγραφή της Ιστορικής Επισκόπησης, καθώς επίσης και όσους συνέβαλαν στην παραγματοποίηση της έκδοσης αυτής.

ΑΘΗΝΑ — *Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ*
Μάιος 1998 — *Διευθυντής ΔΙΣ/ΓΕΣ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκδοση Αρχείων δημοσιεύονται αυθεντικά έγγραφα της περιόδου του Εμφύλιου Πολέμου στην Ελλάδα 1944-1949, όπως αυτά διασώθηκαν και τηρούνται στα Αρχεία της ΔΙΣ. Ορισμένα απ' αυτά αναφέρονται στα γεγονότα του 1944, ενώ τα περισσότερα περιγράφουν την δράση του Εθνικού Στρατού κατά την περίοδο 1946-1949. Υπάρχουν όμως και έγγραφα των ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΟΠΛΑ και Δημοκρατικού Στρατού που περιήλθαν στην Υπηρεσία, είτε από καταλήψεις αρχείων του Δημοκρατικού Στρατού κατά την περίοδο των επιχειρήσεων 1946-1949, είτε από ευγενική προσφορά του ΚΚΕ και άλλων φυσικών και νομικών προσώπων.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, πριν από τα έγγραφα παρατίθεται σύντομη Ιστορική Επισκόπηση και πίνακας περιεχομένων εγγράφων, που περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία κάθε εγγράφου (ημερομηνία, τόπο έκδοσης, εκδότη, παραλήπτη, περίληψη και παραπομπή στα αντίστοιχα αρχεία της ΔΙΣ, καθώς και τη σελίδα του τόμου για την εύκολη ανεύρεσή του).

Η παράθεση των εγγράφων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ώστε ο αναγνώστης διατρέχοντας τα κείμενα να σχηματίσει εικόνα της χρονολογικής εξέλιξης των γεγονότων σε όλη την επικράτεια.

Εξαίρεση του κανόνα της χρονολογικής παράθεσης των εγγράφων έχουμε στην περίπτωση ορισμένων Σχεδίων Επιχειρήσεων π.χ. ''ΚΟΡΩΝΙΣ'', όπου τα έγγραφα της υπόψη επιχείρησης ομαδοποιούνται και παρατίθενται με τέτοια σειρά, ώστε ο αναγνώστης να μορφώσει συνολική εικόνα για την επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, προηγούνται τα έγγραφα που αναφέρονται σε πληροφοριακά και οργανωτικά στοιχεία των αντιπάλων, ακολουθούν κατά κλιμάκιο οι Οδηγίες, Διαταγές και Σχέδια Επιχειρήσεων και τέλος οι Εκθέσεις Επιχειρήσεων.

Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε τα έγγραφα που αφορούν την κάθε επιχείρηση να βρίσκονται στον ίδιο τόμο.

Με βάση τα παραπάνω, η ύλη των γεγονότων του έτους 1944 περιλαμβάνεται στον 1^{ο} τόμο, του 1945 στους 1^{ο}-2^{ο}, του 1946 στους 2^{ο} -3^{ο}, του 1947 στους 3^{ο}-4^{ο}-5^{ο}-6^{ο}, του 1948 στους7^{ο}-8^{ο}-9^{ο}-10^{ο}-11^{ο}και του 1949 στους τόμους 12^{ο}-13^{ο}-14^{ο}-15^{ο} και 16^{ο}.

Τα έγγραφα δημοσιεύονται αυτούσια, χωρίς περικοπές και χωρίς να διορθωθούν τυχόν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη που έχουν ώστε να μην αλλοιωθεί η πιστότητα τους. Για λόγους καθαρά τεχνικούς, τα έγγραφα έχουν μεταγραφεί στο μονοτονικό, αντί του πολυτονικού στο οποίο είναι γραμμένα.

Η Ιστορική Επισκόπηση που προτάσσεται των εγγράφων, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και στο Αρχείο της ΔΙΣ και σκοπό έχει να εισαγάγει επαγωγικά τον αναγνώστη στην ιστορούμενη περίοδο και να συμβάλλει καλύτερα στη μελέτη των Αρχείων.

ΑΘΗΝΑ *Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ*
Μάιος 1998

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο Διχασμός

1. Γενικά: Η ιστορία της Νεότερης Ελλάδας έχει να παρουσιάσει πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, τα οποία αποδεικνύουν ότι όταν οι Έλληνες ήταν ενωμένοι μεγαλούργησαν. Αντίθετα, σε περιόδους έντονων πολιτικών ανωμαλιών και στρατιωτικών κινημάτων, οι συνέπειες ήταν οδυνηρές, όχι μόνο για την πρόοδο και την ευημερία του ελληνικού λαού, αλλά κυρίως για την υπόστασή του και την ακεραιότητα της πατρίδας.

Τα διχαστικά φαινόμενα μεταξύ των Ελλήνων, υποθάλπονταν από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες είχαν σχέση περισσότερο με το πολιτειακό θέμα, παρά με προσωπικές φιλοδοξίες για την κατάκτηση και νομή της εξουσίας. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επικεντρώνονταν στις Μεγάλες Δυνάμεις, ασκούσαν ασφυκτική επίδραση στην Ελλάδα, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και πέντε θαλασσών. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν να δοκιμάζεται κάθε φορά ο αναμφισβήτητος πατριωτισμός των Ελλήνων, περισσότερο από την αδυναμία των ηγετών τους να προβλέψουν την έκβαση μιας διεθνούς κρίσης, παρά από την ικανότητα τους να επιλέξουν το δρόμο εκείνο που το πραγματικό συμφέρον της Πατρίδας κάθε φορά επιτάσσει.

2. Διχαστικά Φαινόμενα–Στρατιωτικά Κινήματα–Ξένες Επεμβάσεις: Μετά τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913, οπότε απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη, η Ελλάδα ήταν ήδη σύμμαχος της Σερβίας από την 1η Ιουνίου 1913, όταν από κοινού αντιμετώπισαν νικηφόρα την απροκάλυπτη βουλγαρική επίθεση. Όταν ένα χρόνο αργότερα (1914) ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Σερβία ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αυστροουγγρικές και Γερμανικές δυνάμεις, η Ελληνική Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά. Οι Σύμμαχοι, ενώ αρχικά συμφώνησαν με την ουδετερότητα της Ελλάδας, όταν στα τέλη του 1914 η κατάσταση της Σερβίας έγινε κρίσιμη, άρχισαν να πιέζουν την Ελλάδα για έξοδο στον πόλεμο, είτε προς βοήθεια της Σερβίας, είτε αργότερα στην εκστρατεία των Συμμάχων στα Δαρδανέλια, η οποία το επόμενο έτος (1915) κατέληξε σε αποτυχία για τους Αγγλογάλλους. Έτσι, άρχισε η διαφωνία μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου που υποστήριζε την ουδετερότητα της Ελλάδας και του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου που τασσόταν υπέρ της εξόδου της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων.

Αυτή η διαφωνία μεταξύ Κωνσταντίνου και Βενιζέλου υπήρξε η αρχή στον όλο και περισσότερο διογκούμενο μεταξύ των Ελλήνων διχασμό, που διήρκεσε τρεις δεκαετίες, με τη διάκριση σε βασιλικούς και βενιζελικούς, τον κομματισμό και την έξαψη των πολιτικών παθών, με προεκτάσεις μέσα στο στράτευμα, καθώς και με τις αλλεπάλληλες πολιτικές και πολιτειακές μεταβολές.

3. Στις 20 Αυγούστου 1916, ξέσπασε στρατιωτικό κίνημα. Ο Βενιζέλος ανέλαβε την ''αρχηγία'' της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση με έδρα τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια αφού έτυχε την ''*de facto*'' αναγνώριση από την Entente και την πλήρη υποστήριξη της, η Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης κήρυξε τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας και την επόμενη ημέρα κατά της Γερμανίας, συμμετέχοντας με τρεις Μεραρχίες. Η κατάσταση στη Νότια Ελλάδα επιδεινωνόταν συνεχώς λόγω της επεμβάσεως των συμμαχικών στρατευμάτων και των συνεχών παρεμβάσεων των Κυβερνήσεων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου και τελικά την ορκωμοσία της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στις 27 Ιουνίου 1917. Στη συνέχεια, η Ελλάδα συμμετείχε στον πόλεμο με δέκα Μεραρχίες και από το Μάιο μέχρι το Σεπτέμβριο 1918, ο Ελληνικός Στρατός έλαβε μέρος στη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου, καθώς και στις υπόλοιπες

επιχειρήσεις μέχρι τη νικηφόρα για τις συμμαχικές δυνάμεις έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

4. Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Ελλάδα, επειδή την ευνοϊκή γι' αυτήν Συνθήκη των Σεβρών αρνήθηκε να υπογράψει ο Κεμάλ, έμεινε μόνη να επωμισθεί τον πόλεμο κατά της Τουρκίας. Στο μεταξύ, ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, τις οποίες κέρδισε το Λαϊκό Κόμμα, το οποίο ύστερα από δημοψήφισμα επανέφερε τον Κωνσταντίνο. Τώρα, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση εκδηλώνονταν σχεδόν εχθρικά και αδιάλλακτα κατά της Ελλάδας, η δε Αγγλική Κυβέρνηση τηρούσε επαμφοτερίζουσα στάση τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Κυβέρνηση του Κεμάλ.

Η Μικρασιατική Καταστροφή που επακολούθησε είχε τραγικά αποτελέσματα κυρίως για τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Βασικό αίτιο της Μικρασιατικής Καταστροφής ήταν η δυσμενής στάση των Συμμάχων απέναντι στην ελληνική υπόθεση, λόγω των αντιτιθέμενων διεκδικήσεων και επιδιώξεων στη Μικρά Ασία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα. Η Ελλάδα είχε περιπλακεί μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και καθώς κατατρεχόταν από τον εθνοκτόνο διχασμό που είχε διαιρέσει τους Έλληνες σε δύο αλληλομισούμενες παρατάξεις, ήταν επόμενο να καμφθεί, παρά τους ηρωϊσμούς των μαχητών και τις θυσίες.

5. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής διαμόρφωσαν το κλίμα για το μεγάλο διχασμό των Ελλήνων. Οι ιθύνοντες, αντί να ομονοήσουν και να κλείσουν τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής με τις εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα, επιδόθηκαν σ' έναν άνευ προηγουμένου μεταξύ τους αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας μέχρι τη έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μια σειρά στρατιωτικών κινημάτων που συνδυάζονταν με την κατάργηση ή επαναφορά του βασιλικού θεσμού αλληλοδιαδέχονταν το ένα το άλλο. Πρώτη, η Επανάσταση του Νικολάου Πλαστήρα το Σεπτέμβριο του 1922, θέλησε να αποδώσει ευθύνες για τη Μικρασιατική Καταστροφή, με την επονομαζόμενη ''Δίκη των Έξι''. Ακολούθησαν τα Στρατιωτικά κινήματα των Παναγιώτη Γαργαλίδου και Γεωργίου Λεοναρδοπούλου το 1923, του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925, του Γεωργίου Κονδύλη το 1926, του Νικολάου Πλαστήρα το 1935 και τέλος η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936.

Παράλληλα, ο ελληνικός λαός κλήθηκε να εργασθεί σκληρά για την ανασυγκρότηση της χώρας και την πολεμική προετοιμασία της, καθώς είχαν διαφανεί οι μελλοντικές προθέσεις των δικτατόρων, του Χίτλερ της Γερμανίας και του Μουσολίνι της Ιταλίας για την παγκόσμια επικράτησή τους.

Ο Πρώτος Γύρος

6. Η Ελλάδα, από την εποχή του μεσοπολέμου αποτέλεσε στόχο μόνιμης επιβολής του Κομμουνισμού. Δυναμική εκδήλωση αυτής της επιδίωξης κατόρθωσε να προβάλλει μόνο κατά τη διάρκεια της κατοχής. Από τότε και σε διάστημα έξι ετών από το 1943 μέχρι το 1949, ο Διεθνής Κομμουνισμός, χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης στην Ελλάδα το ΚΚΕ, επιχείρησε τρεις φορές να καταλάβει την εξουσία, διχάζοντας έτσι τον καθολικό αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στον κατακτητή στα χρόνια της Αντίστασης.

Το φθινόπωρο του 1943, άρχισε να διαφαίνεται το τέλος του φασισμού και του ναζισμού εξ αιτίας των επιτυχιών που σημείωναν οι Συμμαχικές δυνάμεις στο Ρωσικό και Αφρικανικό μέτωπο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, Σοβιετική Ένωση και Αγγλία – Αμερική, παράλληλα με την επιδίωξη της συντριβής των δυνάμεων του Άξονα, σχεδίαζαν και την αύξηση των ζωνών

επιρροής τους για την μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου περίοδο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, οι διάφορες αντάρτικες οργανώσεις και ένοπλες ομάδες στην Ελλάδα, βρέθηκαν διαιρεμένες σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, που η κάθε μία παράλληλα με τον αντιστασιακό αγώνα προς τον κατακτητή, επιδίωκε την εξόντωση της άλλης, προκειμένου να καταλάβει την εξουσία αμέσως μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων από τη χώρα. Το ίδιο διχαστικό κλίμα μεταφέρθηκε και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις που βρίσκονταν στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αλλαγή τριών Ελληνικών Κυβερνήσεων του εξωτερικού μέσα στο μήνα Απρίλιο του 1944.

Τα γεγονότα από τον Οκτώβριο του 1943 μέχρι το Μάιο του 1944 με πρωταγωνιστές τις αντίπαλες ένοπλες αντάρτικες ομάδες, δεν εξιστορούνται στην παρούσα φάση, διότι αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης με την ευκαιρία της έκδοσης των Αρχείων της Εθνικής Αντίστασης.

7. Το Συνέδριο του Λιβάνου: Στις 17 Μαΐου 1944, υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου, έλαβε χώρα το ομώνυμο συνέδριο στο οποίο συμμετείχαν 24 αντιπρόσωποι από τον πολιτικό κόσμο, καθώς και από τις κυριότερες αντίπαλες αντάρτικες οργανώσεις στην Ελλάδα, ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκαν, να καταδικαστεί το κίνημα στις Ένοπλες Δυνάμεις Μέσης Ανατολής, να υποταχθεί ο ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση και να συμμετάσχουν οι Κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με ποσοστό 25% των κυβερνητικών εδρών. Μία εβδομάδα αργότερα, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υπαναχώρησαν προβάλλοντας νέους όρους και ένα μήνα αργότερα ζητούσαν την αντικατάσταση του Πρωθυπουργού.

8. Το Σύμφωνο Καζέρτας: Ύστερα από συνεννόηση με τους Συμμάχους ενόψει της απελευθέρωσης της Ελλάδας, η έδρα της Ελληνικής Κυβέρνησης από τις 7 Σεπτεμβρίου 1944 μετεφέρθηκε από το Κάιρο στη μικρή πόλη Κάβα ντέι Τιρέννι, κοντά στη Νεάπολη Ιταλίας. Εκεί κλήθηκαν οι αρχηγοί των αντάρτικων δυνάμεων Ζέρβας του ΕΔΕΣ και Σαράφης του ΕΛΑΣ σε σύσκεψη, η οποία έγινε στο Στρατηγείο του Ανώτατου Διοικητή των Συμμαχικών Δυνάμεων Μεσογείου, Στρατηγού Μ. Ουΐλσων, στην Καζέρτα της Ιταλίας, με την παρουσία και του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου. Με βάση τα κυρωθέντα πρακτικά της σύσκεψης αποφασίστηκε, όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία θα τις υποδιέθετε στο Στρατηγό Σκόμπυ που είχε ορισθεί Αρχηγός των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ελλάδα. Οι αρχηγοί ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ υποσχέθηκαν να απαγορεύσουν κάθε απόπειρα στις Μονάδες να καταλάβουν την αρχή. Τα Τάγματα Ασφαλείας που είχαν συγκροτηθεί κατά την τελευταία Κατοχική Κυβέρνηση Ι. Ράλλη, θα χαρακτηρίζονταν ως εχθρικές Μονάδες, και θα παραδίδονταν, σύμφωνα με τις διαταγές του Στρατηγού Σκόμπυ. Επίσης, καθορίζονταν οι τομείς δράσεως των αντάρτικων δυνάμεων και ο τρόπος συνεργασίας τους κατά τις επιχειρήσεις εναντίον των Γερμανών. Ειδικότερα για την Αττική, θα διοικούσε όλα τα στρατεύματα ο Στρατηγός Σπηλιωτόπουλος, που είχε διορισθεί από την Κυβέρνηση Διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Αθηνών.

9. Η Απελευθέρωση: Στις 28 Σεπτεμβρίου 1944, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας, απηύθυνε διάγγελμα από το ραδιόφωνο προς τον ελληνικό λαό, με το οποίο του γνωστοποιούσε τη συμφωνία μεταξύ Κυβερνήσεως και αντάρτικων δυνάμεων και τον καλούσε σε ενότητα για τον κοινό αγώνα κατά την τελευταία φάση εναντίον των κατακτητών. Εξάλλου, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ζήτησε την άμεση επέμβαση των Συμμάχων εναντίον των Βουλγάρων, οι οποίοι δεν δέχονταν να εγκαταλείψουν τα ελληνικά εδάφη της Μακεδονίας και Θράκης.

Ήδη από τις αρχές Οκτωβρίου 1944, άρχισε η αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων προς Βορρά. Τη νύκτα 11/12 Οκτωβρίου άρχισε η αποχώρησή τους από την Αθήνα και ταυτόχρονα η είσοδος των πρώτων βρετανικών στρατευμάτων. Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, οι γερμανικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Κατά την τμηματική τους αποχώρηση, κατέστρεψαν γέφυρες, σιδηροδρομικές σήραγγες και ανατίναξαν λιμενικές εγκαταστάσεις χωρίς να εμποδιστούν από τα αντάρτικα σώματα καθώς αυτά ήταν στραμμένα στους πολιτικούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν.

10. Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ύψωσε την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη και στη συνέχεια μίλησε στο λαό, μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα από ανάμικτα συναισθήματα. Ο ελληνικός λαός πανηγύριζε την πολυπόθητη ελευθερία, ενώ θυμόταν με λύπη τα όσα είχε υποστεί κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και με έκδηλη αγωνία για τα όσα επρόκειτο να επακολουθήσουν.

Ο Δεύτερος Γύρος

11. Γενική Κατάσταση: Η Κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου βρέθηκε υποχρεωμένη να ασχοληθεί με το θέμα του αφοπλισμού του ΕΛΑΣ και τη διάλυση της πολιτοφυλακής, ένα είδος μυστικής αστυνομίας, αφού διαφορετικά δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει πραγματική εξουσία. Έπειτα από μακρές συνεννοήσεις, η Κυβέρνηση στις 5 Νοεμβρίου, ανακοίνωσε ότι από την 1η Δεκεμβρίου θα διαλυόταν η ‘‘Εθνική Πολιτοφυλακή’’ και θα την αντικαθιστούσε η ‘‘Εθνοφυλακή’’, την οποία θα επάνδρωναν αξιωματικοί του Στρατού και κληρωτοί της κλάσης 1936. Από τις 10 Δεκεμβρίου 1944 θα ξεκινούσε η αποστράτευση των αντάρτικων ομάδων ΕΑΜ και ΕΔΕΣ. Ταυτόχρονα, τα Τάγματα Ασφαλείας είχαν πάρει εντολή να καταθέσουν τα όπλα, και στη συνέχεια θα τίθονταν σε περιορισμό σε στρατόπεδο στο Γουδί, όπως και έγινε. Τις αποφάσεις αυτές είχαν αποδεχθεί και οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ που μετείχαν στην Κυβέρνηση. Μετά από πέντε ημέρες όμως, υπαναχώρησαν και αξίωσαν την αποστράτευση της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας καθώς και του Ιερού Λόχου, διαφορετικά δεν θα επέτρεπαν την αποστράτευση του ΕΛΑΣ. Μετά από έντονες διενέξεις και διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού, στον οποίο θα συμμετείχαν η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, ο Ιερός Λόχος, ένα τμήμα του ΕΔΕΣ και μία Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, ισοδύναμη σε προσωπικό και οπλισμό με το άθροισμα των άλλων. Οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ, στις 28 Νοεμβρίου 1944 παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, ενώ το ΕΑΜ ζήτησε άδεια για συγκέντρωση στην πλατεία Συντάγματος την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944.

12. Η Μάχη των Αθηνών: Στις 30 Νοεμβρίου 1944 ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ Σιάντος, διέταξε το Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ (Σαράφης) να θέσει σε επιφυλακή τον ΕΛΑΣ και να κινήσει προς την πρωτεύουσα το 42ο Σύνταγμα Γραβιάς-Άμφισσας και το 52ο Σύνταγμα Λαμίας-Δομοκού. Παράλληλα, διέταξε τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής να προωθήσει εσπευσμένα προς την Αθήνα, το 2ο Σύνταγμα Θηβών, το 7ο Σύνταγμα Χαλκίδας και το 34ο Ελευσίνας. Την επομένη, 1η Δεκεμβρίου, το Α΄ Σώμα Στρατού Αθηνών, αφού έθεσε τις δυνάμεις του σε επιφυλακή και κοινοποίησε το σχέδιο ενέργειας, μετέφερε το Στρατηγείο του από το κέντρο της Αθήνας (Σίνα και Βησσαρίωνος) στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944, άρχισαν να συρρέουν οπαδοί του ΕΑΜ απ’ όλες τις συνοικίες προς το Σύνταγμα για την προγραμματισμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Στην πλατεία Συντάγματος, σύμφωνα με μια εκδοχή, όταν κλήθηκαν από την Αστυνομία να διαλυθούν, επιτέθηκαν κατά του Μεγάρου της Αστυνομικής Διευθύνσεως Αθηνών, αφόπλισαν αστυφύλακες, φόνευσαν έναν αρχιφύλακα και ανάγκασαν την Αστυνομία να αμυνθεί με τα όπλα. Κατά την άλλη εκδοχή, οι αστυνομικοί άνοιξαν πρώτοι πυρ κατά των

διαδηλωτών. Γεγονός είναι ότι επακολούθησε αληθινή μάχη με 25 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε ο δεύτερος γύρος του Εμφύλιου Πολέμου.

13. Οργάνωση – Δύναμη – Διάταξη και Σχέδιο Ενεργείας του ΕΛΑΣ: Τη στρατιωτική και πολιτική διεύθυνση της μάχης ανέλαβε μόλις ανασυστάθηκε στις 2 Δεκεμβρίου, η Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ, υπό την οποία είχε υπαχθεί το Γενικό Στρατηγείο. Ανέθεσε τη διεξαγωγή της μάχης στο Α΄ Σώμα Στρατού (Αθηνών), το οποίο ενίσχυσε κατά τη διάρκεια του αγώνα και με Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας (Αττικής), της ΧΙΙΙ Μεραρχίας (Στερεάς Ελλάδας) καθώς και της ΙΙΙ Μεραρχίας (Πελοποννήσου). Η δύναμη του Α΄ Σώματος Στρατού ανερχόταν σε 20.000 άνδρες, πλην όμως με την έναρξη της μάχης (3 Δεκεμβρίου 1944) η παρατακτή δύναμη (ένοπλοι) ήταν μόνο 9.000 άνδρες, με την παρακάτω οργάνωση και διάταξη:

- Το Στρατηγείο Α΄ Σώματος Στρατού (250) στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- Η Ι Ταξιαρχία (2.950) με το 1ο Σύνταγμα στις περιοχές Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα, Κατσιπόδι και το 2ο Σύνταγμα στις περιοχές Καισαριανή, Βύρωνα, Παγκράτι και Γούβα.
- Η ΙΙ Ταξιαρχία (2.950) με το 3ο Σύνταγμα στην περιοχή Κυψέλη, Πατήσια, Γκύζη, Αμπελόκηποι και το 4ο Σύνταγμα στην περιοχή Περιστέρι, Κολωνός, Πετράλωνα και Ν. Σφαγεία.
- Το 5ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.000) στην περιοχή Βορείων Προαστίων Αθηνών.
- Το 6ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.600) στην περιοχή Πειραιά-Κοκκινιά.

Από τις πρώτες ημέρες του αγώνα ενίσχυσαν το Α΄ Σώμα Στρατού:

- Η ΙΙ Μεραρχία με ελαττωμένη δύναμη 2.500.
- Η VII Ταξιαρχία (3 Συντάγματα) με δύναμη 2.500.
- Άλλα δύο Συντάγματα με δύναμη 2.000.

Εκτός από αυτούς, υπήρχε στην πρωτεύουσα το ‘‘εφεδρικό ΕΛΑΣ’’ με 8.000 εξοπλισμένους, η Εθνική Πολιτοφυλακή, εκτελεστικό όργανο της οποίας ήταν η ΟΠΛΑ (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκού Αγώνα), πέρα από τις χιλιάδες οργανωμένων μελών του ΕΑΜ.

Γενικό Σύνολο Κομμουνιστών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ 23.000.

14. Το σχέδιο ενέργειας του Α΄ Σώματος Στρατού του ΕΛΑΣ που κοινοποιήθηκε με την υπ’ αριθ. ‘‘25’’ Απόρρητη Διαταγή της 1ης Δεκεμβρίου 1944 προέβλεπε τη διεξαγωγή της επιθέσεως σε δύο φάσεις ως εξής:

- Στην πρώτη φάση, την εξουδετέρωση των συνοικιακών αστυνομικών τμημάτων και μερικών φρουρών χωροφυλακής, ώστε να καταστεί δυνατή η παραπέρα κίνηση προς το κέντρο της Αθήνας, αλλά και για εξασφάλιση του αναγκαίου οπλισμού για την αύξηση της ένοπλης δύναμης του ΕΛΑΣ.
- Στη δεύτερη φάση, την επίθεση για εξουδετέρωση των ισχυρότερων κέντρων αντιστάσεως της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής. Τέτοια κέντρα ήταν η Γενική Ασφάλεια, η Ειδική Ασφάλεια, το Μηχανοκίνητο Τμήμα, το Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη και το Συγκρότημα των Σχολών Χωροφυλακής.

Με το σχέδιο αυτό, το Α΄ Σώμα Στρατού απέβλεπε στην κεραυνοβόλα εξουδετέρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των άλλων κέντρων αντιστάσεως, ώστε οι Βρετανοί να βρεθούν ‘‘προ τετελεσμένου γεγονότος’’ και να μην εμπλακούν στον αγώνα. Για τη μόνη σοβαρή ελληνική δύναμη που βρισκόταν σε στρατόπεδο στο Γουδί, την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία, θα μεριμνούσε η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με τα 2ο, 7ο και 34ο Σύνταγμα Πεζικού. Άλλωστε,

το προσωπικό της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας τελούσε σε άδεια αορίστου χρόνου με απόφαση της Κυβέρνησης.

15. Οργάνωση-Δύναμη-Διάταξη Αμυνόμενων Δυνάμεων: Μετά την απελευθέρωση της χώρας, η Κυβέρνηση αποφάσισε όλες οι δυνάμεις Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, να υπαχθούν στη Στρατιωτική Διοίκηση Αττικής, υπό το Σπηλιωτόπουλο, με αποστολή την τήρηση της τάξεως στην περιοχή Αττικής, οπότε η συνολική παρατακτή δύναμη είχε ως εξής:

Εθνικός Στρατός: Ένα Σύνταγμα μειωμένης συνθέσεως της Οργανώσεως ‘‘Χ’’ υπό το Γ. Γρίβα στο Θησείο, ένα Σύνταγμα ΕΔΕΣ υπό τον Καμπάνη και η ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία (τρία Τάγματα, 2.000) στο Γουδί υπό Συμμαχική Διοίκηση.

Χωροφυλακή: Η παρατακτή δύναμη σε Αθήνα και Πειραιά ανερχόταν σε 3.000 αξιωματικούς και οπλίτες, ελαφρά εξοπλισμένους και με ελάχιστα πυρομαχικά από τη φύση της αποστολής τους.

Αστυνομία Πόλεων: Η συνολική δύναμη της Αστυνομίας ανερχόταν σε 2.500 άνδρες ελαφρά και ανεπαρκώς εξοπλισμένους, από τη φύση της αποστολής τους. Τόσο η Χωροφυλακή, όσο και η Αστυνομία ήταν κατανεμημένες στα Αρχηγεία, τις διάφορες Υπηρεσίες, τις Σχολές και τα Αστυνομικά Τμήματα.

Η 23η Βρετανική Ταξιαρχία και Τμήμα Αλεξιπτωτιστών συνολικής δύναμης 2.500 ανδρών. Κατά την έναρξη της μάχης η δύναμη του ΕΛΑΣ ήταν τριπλάσια έναντι των αμυνομένων. Κατά την εξέλιξη της μάχης και ειδικότερα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1944 που απειλήθηκε η κατάληψη της Αθήνας από τον ΕΛΑΣ, τις εθνικές δυνάμεις ενίσχυσαν δύο Βρετανικές Μεραρχίες (η μία Ινδική), μία Ταξιαρχία, ένα Τεθωρακισμένο Σύνταγμα και το Σύνταγμα Πυροβολικού της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας.

16. Διεξαγωγή της Μάχης: Τη νύκτα της 3/4 Δεκεμβρίου, το 2ο Σύνταγμα Θηβών (ΕΛΑΣ) δυνάμεως περίπου 1.000 ανδρών, παγιδεύτηκε και εξαναγκάστηκε σε παράδοση και αιχμαλωσία από βρετανική δύναμη στο Ψυχικό. Το Σύνταγμα αυτό κατευθυνόταν από Θήβα προς Αθήνα, προκειμένου με τα άλλα δύο Συντάγματα της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ να κινηθεί για εξουδετέρωση της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας, η οποία ήταν σε επιφυλακή στο στρατόπεδο Γουδί. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τον ΕΛΑΣ να αναστείλει την επέμβαση κατά των περιφερειακών Αστυνομικών Τμημάτων που είχε σχεδιασθεί για την ίδια νύκτα. Τις απογευματινές ώρες της 4ης Δεκεμβρίου, 4 Συντάγματα του ΕΛΑΣ περικύκλωσαν αιφνιδιαστικά τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και μερικές φρουρές Χωροφυλακής και αξίωσαν την παράδοση του οπλισμού τους. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η ‘‘Μάχη των Αθηνών’’. Οι άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής αντέταξαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στις καλύτερα εξοπλισμένες και μεγαλύτερες αριθμητικά δυνάμεις του ΕΛΑΣ που πολιορκούσαν τα Αστυνομικά Τμήματα. Μέχρι τις πρωινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ είχαν εξουδετερώσει όλα τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και 17 από τα 23 Αστυνομικά Τμήματα της Αθήνας.

17. Από τις μεσημβρινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, τα 1ο και 2ο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας κινήθηκαν από το Γουδί στο κέντρο των Αθηνών και εγκαταστάθηκαν στα Παλιά Ανάκτορα, το Μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και το κτίριο του πρώην Αρχηγείου του ΕΛΑΣ στη διασταύρωση των οδών Βησσαρίωνος και Σίνα. Το ίδιο απόγευμα, η Κυβέρνηση κήρυξε το στρατιωτικό νόμο σε Αθήνα και Πειραιά και εξουσιοδότησε την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία και τα βρετανικά στρατεύματα να επιβάλλουν την τάξη κάνοντας χρήση των όπλων. Τα μεσάνυχτα, τα δύο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας επέστρεψαν στο στρατόπεδο για ανάληψη ενεργού αποστολής, αφού προηγουμένως αντικαταστάθηκαν από

ισάριθμα βρετανικά Τάγματα Αλεξιπτωτιστών, τα οποία ανέλαβαν τη φύλαξη των κτιριακών εγκαταστάσεων στο κέντρο της Αθήνας.

18. Τα διαθέσιμα στρατεύματα που θα χρησιμοποιούνταν εναντίον των μονάδων του ΕΛΑΣ το βράδυ της 5ης Δεκεμβρίου 1944, προτού επέμβουν στον αγώνα ήταν: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία (3 Τάγματα), η 23η Τεθωρακισμένη Βρετανική Ταξιαρχία με 43 άρματα και 23 τεθωρακισμένα οχήματα, η 139η Ταξιαρχία Πεζικού, μία Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών και δύο Μοίρες Πυροβολικού με 16 πυροβόλα. Σύνολο δυνάμεων 7.000, από τις οποίες 2.500 ελληνικές και 4.500 βρετανικές.

Εκτός από τις παραπάνω μάχιμες μονάδες υπήρχαν από ελληνικής πλευράς 250 Ευέλπιδες με πυρήνες των 101, 141 και 142 Ταγμάτων Εθνοφυλακής και από βρετανικής πλευράς αποσπάσματα και μονάδες διοικητικής μέριμνας. Από τις πρωινές ώρες της 6ης Δεκεμβρίου, όταν οι τακτικές ελληνοβρεττανικές δυνάμεις εισήλθαν στη μάχη, και μέχρι το βράδυ της ίδιας ημέρας, επιτεύχθηκαν τα εξής: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία εκκαθάρισε τις ανατολικά της Λ. Συγγρού αντιστάσεις του ΕΛΑΣ, εξασφαλίζοντας ανοικτό το δρομολόγιο από Σύνταγμα προς το Δέλτα Φαλήρου, όπου ενεργούσε η 139 Βρετανική Ταξιαρχία και παράλληλα εκκαθάρισε τις περιοχές Ζωγράφου - Άνω Ιλισίων και κατέλαβε τα ανατολικά της Καισαριανής δεσπόζοντα υψώματα. Τα βρετανικά στρατεύματα εξασφάλισαν τα ζωτικής σημασίας υψώματα της Ακρόπολης και του Λυκαβητού και εκκαθάρισαν το κέντρο της πόλεως από ελεύθερους σκοπευτές και άλλες μικροαντιστάσεις του ΕΛΑΣ.

19. Κατά τη διάρκεια της νύκτας 6/7 Δεκεμβρίου, ο ΕΛΑΣ ενίσχυσε το Α΄ Σώμα Στρατού με τις παρακάτω δυνάμεις:

- Τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής με τα 7ο και 34ο Συντάγματα και λοιπές Μεραρχιακές Μονάδες συνολικής δυνάμεως 3.500 ανδρών και με αποστολή την εξουδετέρωση των φρουρών της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας και της Σχολής Χωροφυλακής στο Γουδί.
- Το 6ο Σύνταγμα Κορίνθου με 1.100 άνδρες.
- Τη ΧΙΙΙ Μεραρχία Στερεάς Ελλάδας

Ο αγώνας στις 7 Δεκεμβρίου εξελίχθηκε ως εξής:

Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από τις περιοχές Ερυθρού Σταυρού και Νοσοκομείου ‘‘Σωτηρία’’ για την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και της φρουράς ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στο Γουδί.

Η Ι Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από την κατεύθυνση της Καισαριανής κατά Μονάδων της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στην περιοχή Άνω Ιλίσια-Ζωγράφου-Γουδί.

Στο κέντρο της πόλεως δυνάμεις του ΕΛΑΣ επιτέθηκαν κατά της Γενικής Ασφάλειας, του Δ΄ Αστυνομικού Τμήματος, του Μηχανοκίνητου Τμήματος και της φρουράς Θησείου.

Παντού διεξάγονταν σφοδρές μάχες με τρομερές απώλειες και από τις δύο πλευρές. Μέχρι το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ δεν πέτυχαν την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και του Στρατοπέδου στο Γουδί και αναδιπλώθηκαν με σοβαρές απώλειες. Στη δύναμη των αμυνομένων από πλευράς Εθνικών Δυνάμεων, την ίδια μέρα είχαν προστεθεί 900 στη Σχολή Χωροφυλακής και 400 στο Στρατόπεδο της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας. Ήταν οι κρατουμένοι των Ταγμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι με την επίθεση της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ εξοπλίστηκαν και ενίσχυσαν την άμυνα των παραπάνω Στρατοπέδων. Στη συνέχεια, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ έδωσαν το βάρος για την κατάληψη του Συντάγματος Χωροφυλακής Μακρυγιάννη, το οποίο τώρα πολιορκούσαν με 4.000 άνδρες.

Οι βρετανικές δυνάμεις όλη την ημέρα εκκαθάρισαν τις περιοχές γύρω από το Κολωνάκι, τη Νεάπολη, το Μουσείο, τα Νέα Σφαγεία στην οδό Πειραιώς, τις φυλακές Συγγρού και γύρω από την Ομόνοια.

Τις επόμενες δύο ημέρες, 8 και 9 Δεκεμβρίου, οι μάχες συνεχίζονταν σε όλη την Αθήνα με αμείωτη ένταση και κυρίως στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη όπου η φρουρά των 470 ανδρών απέκρουσε ισχυρές επιθετικές προσπάθειες του ΕΛΑΣ.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1944, προστέθηκε και άλλος αντικειμενικός σκοπός του ΕΛΑΣ. Η κατάληψη της Σχολής των Ευελπίδων. Ύστερα από διήμερη πολιορκία, η Σχολή καταλήφθηκε από τον ΕΛΑΣ, αφού προηγουμένως οι Ευέλπιδες και οι ελάχιστοι Βρετανοί είχαν μεταφερθεί με βρετανικά τεθωρακισμένα οχήματα στα Παλιά Ανάκτορα τις απογευματινές ώρες της 11ης Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα κρίθηκε και η επταήμερη μάχη στο Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη. Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να απομακρυνθούν αφού είχαν τεράστιες απώλειες (500 νεκρούς και τραυματίες). Από πλευράς αμυνομένων, οι απώλειες ανήλθαν σε 2 αξιωματικούς και 22 χωροφύλακες νεκρούς, και 19 αξιωματικούς και 72 χωροφύλακες τραυματίες. Ο αμφίρροπος αγώνας που διεξαγόταν, ανησύχησε τόσο την Ελληνική Κυβέρνηση, όσο και το Στρατηγό Σκόμπυ, γι' αυτό και το απόγευμα της 11ης Δεκεμβρίου κατέφθασε βρετανική αντιπροσωπεία υπό τον Άγγλο Ανώτατο Διοικητή Δυνάμεων Μεσογείου Αλεξάντερ. Αφού διαπίστωσε την κρισιμότητα της καταστάσεως, διέταξε με σήμα την άμεση μεταφορά δύο Μεραρχιών (μίας βρετανικής και μίας ινδικής) για ενίσχυση του αγώνα εναντίον του ΕΛΑΣ, οι οποίες και κατέφθασαν σε δύο ημέρες. Ταυτόχρονα, άρχισαν να συγκροτούνται τα πρώτα Τάγματα Εθνοφυλακής. Από τη στιγμή αυτή η ''Μάχη των Αθηνών'' είχε κριθεί υπέρ των Εθνικών Δυνάμεων.

Όμως, οι συγκρούσεις συνεχίζονταν με αμείωτη ένταση στο Γουδί, την Καισαριανή, τη Γούβα, τη Νέα Σμύρνη, το Φάληρο, τα Πετράλωνα, το Κερατσίνι, το Περιστέρι, την Κυψέλη, του Γκύζη, τους Αμπελόκηπους, την πλατεία Κουμουνδούρου και σε άλλα σημεία και κέντρα αντιστάσεως του Λεκανοπεδίου.

Μια εντυπωσιακή επιτυχία του ΕΛΑΣ υπήρξε η κατάληψη του Αρχηγείου της RAF στο ξενοδοχείο ''Σέσιλ'' στην Κηφισιά. Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με δύναμη 1.000 περίπου ανδρών, στις 18 Δεκεμβρίου επιτέθηκε αιφνιδιαστικά κατά του Αρχηγείου της RAF του οποίου η δύναμη ανερχόταν σε 70 αξιωματικούς και 600 οπλίτες, από τους οποίους μόνο οι 150 ήταν μάχιμοι. Ύστερα από 24ωρη πολιορκία, οι Βρετανοί αναγκάσθηκαν σε παράδοση. Οι απώλειες των Βρετανών ανήλθαν σε 25 νεκρούς και 500 αιχμαλώτους, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν. Ο ΕΛΑΣ είχε 80 νεκρούς και 300 τραυματίες. Τις επόμενες ημέρες, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση και αγριότητα μέχρι τη νύκτα της 4/5 Ιανουαρίου 1945, οπότε οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ απαγκιστρώθηκαν και στη συνέχεια αφού εγκατέλειψαν τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, έσπευσαν να κινηθούν προς Θήβα, Λαμία και βορειότερα, προκειμένου ν' αποφύγουν την ολοκληρωτική καταστροφή. Στις 8 Ιανουαρίου 1945 το ΕΑΜ ζήτησε ανακωχή, η οποία υπογράφηκε στις 11 Ιανουαρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έληξαν οι εχθροπραξίες.

21. Οι Εκτελέσεις και η Ομηρία: Χαρακτηριστικό των ''Δεκεμβριανών'' υπήρξε ο φανατισμός και η αγριότητα αντιμετώπισης των αντιπάλων, όπως αποδεικνύει και η ''Έκθεση Σιτρίν''.

Μεγάλος είναι ο αριθμός των ομήρων που απήγαγε ο ΕΛΑΣ κατά την αποχώρησή του από την Αθήνα. Ένα ποσοστό ομήρων επανήλθε στα σπίτια του μετά τη ''Συμφωνία της Βάρκιζας''. Υπολογίστηκε ότι αυτοί που εκτελέσθηκαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά κατά τα Δεκεμβριανά ξεπέρασαν τις 30.000. Το σύνολο σε όλη την Ελλάδα έφθασε τις 44.000.

Τα Μεταξύ Δεύτερου και Τρίτου Γύρου

22. Ο Ρόλος του Διεθνούς Κομμουνισμού: Η Σοβιετική Ένωση, παρά τα όσα συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα, δεν παραιτήθηκε από το γενικό σχέδιο για κυριαρχία της σ' ολόκληρο τον κόσμο. Αντίθετα, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδίωξε να επεκτείνει την κυριαρχία της όχι μόνο στα κράτη τα οποία βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της, αλλά και σε άλλα. Με τη μέθοδο αθέτησης των συμφωνιών, εγκαταστάθηκε πραξικοπηματικά στις χώρες τις οποίες είχε καταλάβει κατά τον πόλεμο και επέβαλε το κομμουνιστικό σύστημα διακυβερνήσεως στα κράτη που βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της. Χρησιμοποίησε τη μέθοδο των δήθεν κινημάτων αντίστασης, δηλαδή της υποκίνησης κομμουνιστικών μαζών για βίαιη ανατροπή των αστικών καθεστώτων σε κράτη εκτός της σφαίρας επιρροής της όπως η Ελλάδα, η οποία υπήρξε το πρώτο θύμα αυτής της μεθόδου και πλήρωσε το τίμημα της ελευθερίας με πολλές καταστροφές και θυσίες Ελλήνων κατά το Δεκεμβριανό Κίνημα.

23. Η Συμφωνία της Βάρκιζας: Μετά την αποτυχία του στασιαστικού κινήματος επακολούθησε η ''Συμφωνία της Βάρκιζας'' στις 12 Φεβρουαρίου 1945, με την οποία επιδιωκόταν η οριστική ειρήνευση της χώρας. Η συμφωνία προέβλεπε τη διάλυση όλων των ένοπλων οργανώσεων και την παράδοση του οπλισμού τους, τη συγκρότηση του Εθνικού Στρατού και την εκκαθάριση της κρατικής μηχανής.

Το ΚΚΕ, ενώ παρέδωσε στις βρετανικές δυνάμεις τον πλέον άχρηστο οπλισμό -κυρίως ιταλικής προέλευσης- σε αριθμό που προέβλεπε η Συμφωνία, εξασφάλισε την απόκρυψη και διαφύλαξη σε κατάλληλες περιοχές και κρύπτες καινούργιου οπλισμού και πυρομαχικών του ΕΛΑΣ.

Το επίσημο Κράτος εξ άλλου, που βρέθηκε μπροστά σε πραγματικά ερείπια και πλήρη οικονομική εξαθλίωση και δυστυχία του λαού από την τετραετή κατοχή, άρχισε τη σταδιακή ανασυγκρότηση των Κρατικών Υπηρεσιών και του Στρατού, με τη βοήθεια των συμμάχων Βρετανών και αργότερα των Αμερικανών.

24. Προετοιμασίες Ένοπλων Κομμουνιστών: Η επάνοδος του Νίκου Ζαχαριάδη στην Ελλάδα και στην ηγεσία του ΚΚΕ έπαιξε σπουδαίο ρόλο στα συνταρακτικά γεγονότα της περιόδου που ακολούθησε. Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ πολλά χρόνια ο Ζαχαριάδης, θεωρούνταν ο δυναμικότερος ηγέτης. Ο εγκλεισμός του στις φυλακές Κέρκυρας για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, η παράδοση του στους Γερμανούς μετά την κατάρρευση και η παραμονή του στο στρατόπεδο Νταχάου σε όλο το διάστημα της κατοχής, του είχαν δώσει πρόσθετη αίγλη. Όταν απελευθερώθηκε από τις Αμερικανικές Αρχές και ήλθε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 1945, οι οπαδοί του ΚΚΕ τον υποδέχτηκαν ως ''Μεσία''. Πίστευαν ότι με τον ερχομό του, ολόκληρο το αριστερό κίνημα θα έβλεπε καλύτερες μέρες. Συνέβη όμως το αντίθετο. Ο Ζαχαριάδης επέβαλε τη δική του γραμμή. Θεώρησε τη Συμφωνία της Βάρκιζας όπως έγραψε ο ίδιος αργότερα, ''σαν μια ανάπαυλα για την ανασυγκρότηση των λαϊκών δυνάμεων μπροστά στην καινούρια αποφασιστική αναμέτρηση που έρχεται αναπόφευκτα''. Αφού παραμέρισε το Σιάντο, τον οποίο αργότερα κατήγγειλε ως ''πράκτορα των Άγγλων'', δεν δυσκολεύτηκε να απαλλαγεί από ένα άλλο επίφοβο ηγετικό αντίπαλο, τον Άρη Βελουχιώτη. Καθώς ο τελευταίος εξακολουθούσε να περιφέρεται στα βουνά με μια ομάδα ενόπλων, αφοσιωμένων προσωπικά σ' αυτόν, και να μην αναγνωρίζει τη συμφωνία της Βάρκιζας, ο Ζαχαριάδης έπεισε την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ να καταγγείλει δημόσια τη δράση του Άρη ως ύποπτη και τυχοδιωκτική.

Το ΚΚΕ, άρχισε την οργάνωση ένοπλων συμμοριών στις ορεινές περιοχές με μυστική στρατολογία κομμουνιστών. Για προπαγανδιστικούς λόγους τις ονόμασε Ένοπλες Ομάδες Καταδιωκομένων (ΕΟΚ). Με την πάροδο του χρόνου οι ομάδες αυτές πλαισιώθηκαν από

στελέχη του ΕΛΑΣ, τα οποία είχαν πείρα διεξαγωγής ανταρτοπολέμου. Παράλληλα, συγκροτήθηκαν στις πόλεις και στην ύπαιθρο οι οργανώσεις ''Αυτοάμυνας'', με στρατιωτική διάρθρωση και με αποστολή τη στρατολογία μαχητών στις ΕΟΚ, την εξασφάλιση οπλισμού, την οργάνωση δικτύων πληροφοριών, την εξεύρεση ειδών εφοδιασμού και τη συνεργασία με τις ΕΟΚ στις διάφορες προσβολές χωριών.

25. Προετοιμασίες Εθνικού Στρατού: Κατά τη διάρκεια των ''Δεκεμβριανών'' αποφασίστηκε η συγκρότηση και ανάπτυξη των Ταγμάτων Εθνοφυλακής, η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 1945. Στο μεταξύ, από την Ταξιαρχία Ρίμινι και τον Ιερό Λόχο που διαλύθηκαν ''κατ' επιταγή'' των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας, καθώς και από την επιστράτευση εφέδρων, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν τρεις Μεραρχίες Πεζικού και άλλες Μονάδες, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1945 η δύναμη του Τακτικού Στρατού να ανέλθει σε 75.000 άνδρες και της Χωροφυλακής σε 25.000 άνδρες.

Ο Τρίτος Γύρος (1946-1949)

Έτος 1946

26. Οργάνωση-Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Το Φεβρουάριο του 1946, ο Ζαχαριάδης επέβαλε στην Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ τη μοιραία απόφαση ''να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό κατεστημένο'', με τη δικαιολογία ότι η δεξιά προέβαινε σε διώξεις κομμουνιστών. Ένα μήνα αργότερα, μετά την απόφαση για επανάληψη του ένοπλου αγώνα, ο Ζαχαριάδης έφυγε για την Πράγα. Περνώντας από τη Θεσσαλονίκη έδωσε εντολή στον πρώην καπετάνιο του ΕΛΑΣ Μάρκο Βαφειάδη να αρχίσει αμέσως την πολεμική εξόρμηση.

Από το Μάρτιο άρχισε στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές, η οργάνωση και ανάπτυξη ισχυρότερων ένοπλων κομμουνιστικών μονάδων, των λεγόμενων ''Συγκροτημάτων''. Η δύναμη κάθε συγκροτήματος ανερχόταν σε 60-80 ενόπλους, οργανωμένους σε 2-3 διμοιρίες, με δύο ομάδες κατά διμοιρία. Δύο ως τρία ''Συγκροτήματα'' συνιστούσαν ένα ''Υπαρχηγείο'' ή Τάγμα δυνάμεως 200-250 ενόπλων, με προϊστάμενα κλιμάκια τα ''Περιφερειακά Αρχηγεία'' και τα ''Αρχηγεία Περιοχών''. Η αρχική δύναμη των 800 ενόπλων το Μάρτιο, συνεχώς αυξανόταν και μέχρι το Δεκέμβριο έφτασε τους 9.000 περίπου ενόπλους.

27. Οργάνωση-Δύναμη Εθνικού Στρατού: Το 1946 αποφασίστηκε σε συνεργασία με τη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία είχε αναλάβει τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό σε λοιπό υλικό, η δύναμη του Στρατού να μην υπερβεί τους 100.000 άνδρες για λόγους οικονομίας, αντί για τη δύναμη των 115.000 ανδρών που είχε προγραμματισθεί. Συγκροτήθηκαν τρία Σώματα Στρατού με ανάλογο αριθμό Μεραρχιών.

Ενώ ο Στρατός βρισκόταν στο στάδιο της ανασυγκροτήσεως και εκπαιδεύσεως, απροετοίμαστος και άπειρος για ειδικές επιχειρήσεις όπως είναι ο ανταρτοπόλεμος, από το Σεπτέμβριο αναγκάστηκε να εισέλθει στον αγώνα, καθώς η δύναμη 25.000 ανδρών της Χωροφυλακής κρίθηκε ανεπαρκής να αντιμετωπίσει τα συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα στην ύπαιθρο.

28. Τακτική του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές με την τακτική του ανταρτοπολέμου απέβλεπαν:

- Στην προσβολή και συντριβή των απομονωμένων διασπαρμένων Εθνικών Δυνάμεων (Στρατιωτικά συνοριακά φυλάκια – Σταθμοί Χωροφυλακής) με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σύμπτυξη προς τα αστικά κέντρα, εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο.
- Στην καταπόνηση και πτώση του ηθικού των Εθνικών Δυνάμεων, στην προσπάθεια τους να σπεύσουν παντού σε βοήθεια των προσβαλλόμενων μικρών τμημάτων και χωριών χωρίς αποτέλεσμα, καθώς οι Ένοπλοι Κομμουνιστές διέφευγαν ‘‘αμαχητί’’ προς άλλους χώρους.
- Στην τρομοκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου με εκτελέσεις, καταστροφές και λεηλασίες ώστε να τον εξαναγκάσουν να προσχωρήσει στους Κομμουνιστές, ή να τηρεί στο εξής φιλική στάση προς αυτούς, ή τέλος να εγκαταλείψει τα χωριά του και να συγκεντρωθεί στις πόλεις. Η τελευταία αυτή ενέργεια είχε ως συνέπεια τη δημιουργία οικονομικής εξαθλίωσης, δυστυχίας και ουσιαστικής αδυναμίας του κράτους να θρέψει τις στρατιές των προσφύγων, οι οποίοι κατά το τέλος του επόμενου έτους (1947) ανήλθαν σε 700.000.
- Στην καταστροφή των συγκοινωνιακών έργων και των έργων κοινής ωφελείας, με αποτέλεσμα το κράτος να περιέλθει σε αδυναμία να επιλύσει τα τεράστια αυτά προβλήματα.
- Στην άσκηση έντεχνης προπαγάνδας στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και στην οργάνωση κομμουνιστικών πυρήνων στον Εθνικό Στρατό, για διάβρωση και διάλυση των Μονάδων του.

29. Οι Εθνικές Δυνάμεις κατά την περίοδο αυτή αιφνιδιάστηκαν και περιορίστηκαν σε καθαρά αμυντική στάση. Εξάλλου, βρίσκονταν στο στάδιο της ανασυγκρότησης και εκπαίδευσης στα στρατόπεδα κι έτσι, στερούνταν την απαραίτητη δύναμη να καλύψουν όλη την επικράτεια. Τα υπάρχοντα Τάγματα Εθνοφυλακής ήταν ανεπαρκή. Ο αγώνας μέχρι τον Ιούλιο διεξαγόταν ουσιαστικά από τη Χωροφυλακή, οι άνδρες της οποίας κυριολεκτικά θυσιάστηκαν για την εξασφάλιση και προάσπιση της στοιχειώδους τάξης και ασφάλειας στην ύπαιθρο και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω της φύσης του αγώνα. Τελικά, οι άνδρες των σταθμών Χωροφυλακής, υπό την πίεση των γεγονότων αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν προς τα αστικά κέντρα, και να οργανωθούν σε ισχυρότερα συγκροτήματα λόχων και διλοχιών για να αντιμετωπίσουν τη συνεχώς αυξανόμενη ένοπλη κομμουνιστική απειλή. Από τον Ιούλιο και μέχρι το Δεκέμβριο, η ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων κατήρτισε το σχέδιο επιχειρήσεων ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’, το οποίο επρόκειτο να εφαρμοσθεί το επόμενο έτος 1947, ενώ παράλληλα με τα Β΄ και Γ΄ Σωμάτα Στρατού κατήρτισε και διεξήγαγε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

30. Διεξαγωγή του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές άρχισαν τη δράση τους με την επίθεση κατά του Σταθμού Χωροφυλακής Λιτόχωρου στις 30 Μαρτίου 1946, παραμονή εκλογών, που είχε ως αποτέλεσμα τον φόνο 11 αστυνομικών και στρατιωτών. Μέχρι το Σεπτέμβριο πέτυχαν να εξουδετερώσουν τους Σταθμούς Χωροφυλακής των ορεινών περιοχών της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, άρχισαν τις επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών φρουρών, οι οποίες προστάτευαν τις παραμεθόριες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Έτσι, στις 30 Ιουνίου 1946 αρχικά και κατόπιν την 1η Οκτωβρίου 1946, επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας και Σιάτιστας και στις 5 Ιουλίου 1946 εναντίον της Ποντοκερασιάς. Στις 13 Νοεμβρίου, 1.000 περίπου Ένοπλοι Κομμουνιστές επιτέθηκαν κατά της φρουράς Σκρα, την οποία αποτελούσαν δύο διμοιρίες. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και εξουδετέρωσαν τις φρουρές Αρχαγγέλου, Νώτιας, Μανδάλου, Πλικάτι-Χιονάδων, Βάθης Κρουσίων και Νυμφαίου Φλώρινας, προκειμένου να ανοίξουν την ελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο. Το Δεκέμβριο, 800 Ένοπλοι Κομμουνιστές εισήλθαν από τη Βουλγαρία και

προσέβαλαν τα χωριά Κυριακή και Κόρυμβο του Νομού Έβρου. Στα τέλη Δεκεμβρίου, επέδραμαν κατά της Δεσκάτης. Παράλληλα, είχε αρχίσει η δράση των Ένοπλων Κομμουνιστών στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, όπου στις 30 Δεκεμβρίου επιτέθηκαν κατά της Υπάτης.

31. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, από τον Ιανουάριο 1946, οι κατά τόπους Ανώτερες Στρατιωτικές Διοικήσεις Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας ανέφεραν περιοδικά, ότι γινόταν ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ, ο οποίος προοδευτικά ενισχυόταν και εξοπλιζόταν από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία. Όταν το Μάρτιο του 1946 σημειώθηκε έντονη τρομοκρατική δράση με δολοφονίες, συλλήψεις και επιθέσεις κατά αστυνομικών σταθμών και προέδρων κοινοτήτων, η δράση αυτή αποδόθηκε από την Κυβέρνηση ως προσπάθεια του ΚΚΕ να τρομοκρατήσει τον πληθυσμό προκειμένου να απέχει από τις εκλογές.

32. Από τις 26 Ιουλίου 1946 που ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα για την εξασφάλιση της τάξεως στον Εθνικό Στρατό, τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού ανέλαβαν και εκτέλεσαν προσχεδιασμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας στις περιοχές: Καϊμακτσαλάν στις αρχές Αυγούστου, Πάικου από αρχές Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Ολύμπου αρχές Αυγούστου, Νοτίου Ολύμπου αρχές Νοεμβρίου, Κελεμπέκ (περιοχής Έβρου) μέσα Αυγούστου, Βερμίου μέσα Αυγούστου και τέλος Σεπτεμβρίου, Τιταρίου όρους το δεύτερο δεκαήμερο Αυγούστου, Όσσης από μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Κερδυλλίων μέσα Σεπτεμβρίου, Πιερίων τέλη Σεπτεμβρίου, Αλμυρού-Μαυροβουνίου το Σεπτέμβριο, Χασίων-Δεσκάτης τέλη Σεπτεμβρίου, Κρουσίων αρχές Οκτωβρίου, Βίτσι τέλη Οκτωβρίου, Καμβουνίων-Αντιχασίων τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου, Κόζιακα αρχές Νοεμβρίου και Πίνδου αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές: Πάρνωνος αρχές Ιουλίου και τέλη Οκτωβρίου, Σπάρτης αρχές Ιουλίου, Φουρνά τέλος Αυγούστου και Νευροπόλεως τέλη Σεπτεμβρίου.

33. Αποτελέσματα αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ήταν η καταστροφή σημαντικών κρυσφήγετων και αποθηκών οπλισμού και λοιπού υλικού των Ένοπλων Κομμουνιστών, η εξάρθρωση των συγκροτημάτων και η αναθάρρηση των κατοίκων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Οι απώλειες κατά το έτος 1946 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 836 νεκρούς, 292 τραυματίες, 208 αιχμαλώτους και 100 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς (13 αξιωματικοί και 113 οπλίτες), 192 τραυματίες (6 αξιωματικοί και 186 οπλίτες), 194 αγνοούμενους και 208 συλληφθέντες οπλίτες.

Έτος 1947

34. Γενική Κατάσταση: Στις 21 Φεβρουαρίου 1947, η Αγγλική Κυβέρνηση ειδοποίησε την αντίστοιχη Αμερικανική, ότι από την 1η Απριλίου 1947, θα διέκοπτε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα και θα απέσυρε τα στρατεύματα από την χώρα, καθώς η άλλοτε κραταιά αυτοκρατορία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης.

Η Κυβέρνηση των ΗΠΑ, αποδέχτηκε σχετική έκκληση της Ελληνικής Κυβερνήσεως και αποφάσισε να αναλάβει την ίδια ανασχετική στρατηγική με την προκάτοχό της, φράσσοντας το δρόμο μιας ενδεχόμενης καθόδου των Ρώσων στο Αιγαίο και τη Μέση Ανατολή, με την εξαγγελία ενός σχεδίου οικονομικής ανόρθωσης, του γνωστού ‘‘Δόγματος Τρούμαν’’ τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Τουρκία.

Στις 20 Μαρτίου 1947, μία εβδομάδα μετά την εξαγγελία του Δόγματος Τρούμαν, δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη ο Ζεύγος, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, ενώ δύο μήνες αργότερα, στις 20 Μαΐου 1947 ανακοινώθηκε ο αιφνίδιος θάνατος του Γ. Σιάντου, αρχηγού του ΚΚΕ κατά την κατοχική περίοδο.

Στα τέλη Μαΐου 1947, η εξεταστική επιτροπή του ΟΗΕ, ύστερα από τετράμηνη έρευνα, υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρακτικό στο οποίο αποφαινόταν ότι τον πόλεμο στην Ελλάδα υποκινούσαν δυνάμεις από το εξωτερικό και τον ενίσχυαν οι γειτονικές χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Τον Ιούλιο του 1947, στο Συνέδριο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έγινε στο Στρασβούργο, το ΚΚΕ με τον εκπρόσωπό του Μιλτ. Πορφυρογένη, εξήγγειλε την πρόθεση του να δημιουργήσει ξεχωριστό κομμουνιστικό κράτος. Κάτι τέτοιο όμως προϋπέθετε σταθερή κατοχή μιας πόλεως, την οποία θα χρησιμοποιούσε ως πρωτεύουσα και έδρα της Κυβέρνησης για διεθνή προβολή και προπαγάνδα, όπου θα δεχόταν τους διπλωματικούς εκπροσώπους των κομμουνιστικών χωρών. Ο Ζαχαριάδης, μη μπορώντας να εξασφαλίσει ένα τέτοιο αστικό κέντρο, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, στις 23 Δεκεμβρίου 1947 προέβη στο σχηματισμό της ‘‘Πρώτης Προσωρινής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας’’ με Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών το Μάρκο Βαφειάδη, και Υπουργούς τους Γ. Ιωαννίδη, Μ. Πορφυρογένη, Π. Ρούσσο, Β. Μπαρτζώτα, Δ. Βλαντά, Λ. Στρίγγο και Π. Κόκκαλη. Δύο ημέρες αργότερα εξαπέλυσε την από καιρό σχεδιασμένη επίθεση κατά της Κόνιτσας, η οποία συγκέντρωνε τα πλεονεκτήματα για πρωτεύουσα του ανεξάρτητου κομμουνιστικού κράτους.

35. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Από τον Αύγουστο άρχισε στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας η οργάνωση των Ελαφρών Ταξιαρχιών, των Ταξιαρχιών Ιππικού και των Μεραρχιών, με παράλληλη κατάργηση των Αρχηγείων Περιοχών. Οι νέες Μονάδες εφοδιάζονταν με πυροβόλα, όλμους, καθώς και πλήθος από πολυβόλα και αυτόματα όπλα. Παράλληλα, υιοθετήθηκε σε μικρή όμως έκταση η εκπαίδευση σε μεθόδους του Τακτικού Στρατού. Η ηγεσία του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανήγγειλε την εθελοντική στράτευση οπαδών, στην πράξη όμως έγινε βίαια, με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 1947 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ήταν 10.000 περίπου, το Δεκέμβριο του ιδίου έτους είχε ανέλθει στις 20.000 περίπου, παρά τις απώλειες που σημειώθηκαν στο μεταξύ.

36. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Μετά από πολύμηνη επιμονή της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας, το Μάρτιο του 1947, αποφασίστηκε η αύξηση του Στρατού σε 115.000 και της Χωροφυλακής σε 30.000 άνδρες. Η Ελληνική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να επωμισθεί, την οικονομική επιβάρυνση της πρόσκλησης των επιπλέον 15.000 νεοσυλλέκτων.

Ο Στρατός τώρα διέθετε Στρατηγεία 1ης Στρατιάς και 3 Σωμάτων Στρατού, 7 Μεραρχίες (από τις οποίες 4 ορεινής συνθέσεως) και 2 ανεξάρτητες Ταξιαρχίες συνολικής δυνάμεως 60 Ταγμάτων Πεζικού και ανάλογο αριθμό Ταγμάτων και ισοδύναμων Μονάδων των άλλων Όπλων και Σωμάτων. Στα τέλη του 1947, λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης, η δύναμη του Στρατού ανήλθε σε 150.000 άνδρες.

37. Διεξαγωγή του Αγώνα: Η τακτική την οποία η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών εφάρμοσε κατά την περίοδο αυτή ήταν κατά βάση η ίδια με του ανταρτοπολέμου, τον οποίο συντηρούσε στη Θράκη, Χαλκιδική και Πελοπόννησο. Χαρακτηριζόταν όμως από την επίμονη προσπάθεια και επιδίωξη:

- Να σταθεροποιήσει και να διευρύνει τις παραμεθόριες περιοχές της Μουργκάνας, του Γράμμου, του Βίτσι, του Καϊμακτσαλάν, του Μπέλες και της Χαϊντούς, τις οποίες έλεγχαν από το 1946.
- Να αμφισβητήσει σοβαρά τις ορεινές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου, με εξορμήσεις και αιφνιδιαστικές επιθέσεις, μετά από συγκέντρωση όγκου δυνάμεων εναντίον της εκάστοτε επιλεγόμενης περιοχής και στη συνέχεια διασπορά, συγκέντρωση και επίθεση σε άλλη περιοχή.
- Να καταλάβει σημαντική πόλη στην ευρύτερη περιοχή για εγκατάσταση της ‘‘Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης’’ της οποίας τη συγκρότηση ανήγγειλε τελικά στις 24 Δεκεμβρίου 1947.

38. Η ηγεσία του Εθνικού Στρατού, συγκρότησε την 1η Στρατιά για την εφαρμογή του σχεδίου ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ με τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού στις περιοχές Ήπειρο-Θεσσαλία και Μακεδονία-Θράκη, αντίστοιχα.

Ανέθεσε στο Α΄ Σώμα Στρατού, την εφαρμογή ανάλογου σχεδίου για τη Ρούμελη, παράλληλα με την απασχόληση του στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, καθώς και στα άλλα νησιά με τις κατά τόπους δυνάμεις της Χωροφυλακής. Γενικά, το σχέδιο ενέργειας ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ του Εθνικού Στρατού προέβλεπε:

Στο 1ο στάδιο: Τον εγκλωβισμό και στη συνέχεια την εκκαθάριση των περιοχών Ρούμελης-Θεσσαλίας και κατά σειρά των ορεινών συγκροτημάτων:

Δομοκού-Ξυνιάδας-Ρεντίνας και Οίτης-Γκιώνας,
Άνω Ρου Αχελώου-Αγράφων και Χασίων-Αντιχασίων-Καμβουνίων,
Ν. Πίνδου-Ζαγορίων, Ολύμπου-Πιερίων και Όσσης-Πηλίου.

Στο 2ο στάδιο: Την εκκαθάριση των περιοχών Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι το Στρυμόνα ποταμό.

Στο 3ο στάδιο: Την εκκαθάριση Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

39. Κατά το 1ο στάδιο, η εφαρμογή του σχεδίου ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, αλλά εξελίχθηκε σε εκτεταμένο χώρο που ήταν αδύνατο να καλυφθεί από επαρκείς δυνάμεις. Η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών αντιλαμβανόταν αμέσως τους επιδιωκόμενους εγκλωβισμούς και έδινε εντολή στις μονάδες τους να διασπείρωνται έγκαιρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιχείρηση Νοτ. Πίνδου-Ζαγορίων, όπου τον Ιούλιο οι δυνάμεις των κομμουνιστών απέφυγαν τον εγκλωβισμό τους με ευρύ ελιγμό και στη συνέχεια προσέβαλαν με όγκο δυνάμεων την περιοχή δυτικά της Κόνιτσας, κινήθηκαν προς Νότο δημιουργώντας προς στιγμή ανησυχία στην περιοχή Ιωαννίνων και κατέφυγαν στην περιοχή Ζαγορίων, για να επανακάμψουν τελικά στις σταθεροποιημένες βάσεις τους της Μουργκάνας, του Γράμμου και της Δυτικής Μακεδονίας.

40. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κατά το έτος 1947, υλοποιώντας την τακτική του ανταρτοπολέμου, πραγματοποίησαν πάμπολλες καταστροφές συγκοινωνιακών και έργων κοινής ωφελείας, καθώς και πολλές προσβολές κατά μικρών και μεγαλύτερων κατοικημένων τόπων, όπως τα Καλάβρυτα, Αμαλιάδα, Γιαννιτσά, Αταλάντη και την περιοχή Θεσσαλονίκης. Υλοποίησαν την τακτική οργανωμένων επιθέσεων με όγκο δυνάμεων και με επιτελικά καταρτισμένα σχέδια, ενήργησαν εναντίον της Έδεσσας, Φλώρινας, Γρεβενών και Μετσόβου. Από το φθινόπωρο του 1947, προπαρασκεύασαν την επίθεση κατά της Κόνιτσας, χρησιμοποιώντας περισσότερες τακτικές δυνάμεις (5 ταξιαρχίες), την οποία προόριζαν για έδρα της ‘‘Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης’’. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου και διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 1948. Όλο αυτό το διάστημα οι Ένοπλοι Κομμουνιστές εξαπέλυσαν αλλεπάλληλες επιθετικές προσπάθειες οι οποίες διακρίνονταν από σφοδρότητα και επιμονή, χωρίς τελικά να επιτευχθεί η κατάληψη της Κόνιτσας, χάρη στην

αντίσταση της αμυνόμενης 75ης Ταξιαρχίας του Εθνικού Στρατού και την ποικιλότροπη βοήθεια των κατοίκων της πόλης.

Οι απώλειες από τις επιχειρήσεις του έτους 1947 υπήρξαν βαρειές και για τους δύο αντιπάλους. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 7.629 εξακριβωμένους νεκρούς, 4.617 αιχμαλώτους και 3.792 παραδοθέντες. Οι βίαια στρατολογηθέντες ανήλθαν σε 27.840. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού οι απώλειες ανήλθαν σε: 1.115 νεκρούς (104 αξιωματικοί και 1.011 οπλίτες), 2.935 τραυματίες (165 αξιωματικοί και 2.770 οπλίτες) και 989 αγνοούμενους (37 αξιωματικοί και 952 οπλίτες).

Έτος 1948

41. Γενική Κατάσταση: Το έτος 1948 που ο Εμφύλιος έφτασε στο σημείο της κρισιμότερης αναμέτρησης με τις πολύνεκρες μάχες, έλαβαν χώρα γεγονότα σημαντικού ενδιαφέροντος. Οι ΗΠΑ προσέφεραν αθρόα εισροή οικονομικής βοήθειας και εξοπλισμού στις Εθνικές Δυνάμεις. Σε αντιστάθμισμα η ‘‘Κυβέρνηση του Βουνού’’ έπαιρνε συνεχή υλική βοήθεια από τον Τίτο και ηθική από την ‘‘Κομινφόρμ’’, που είχε ιδρυθεί τότε για να ενισχύει τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης και να συντονίζει τη δράση τους.

Στον εσωτερικό τομέα, η κυβέρνηση Σοφούλη πήρε αυστηρά μέτρα κατά των κομμουνιστών με την περισυλλογή και εξορία ορισμένων από αυτούς στην Ικαρία όπου λειτούργησαν διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, σε αντιστάθμισμα της εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών βίαιης στρατολογήσεως και προπαντός του επαχθούς μέτρου της απαγωγής 28.000 ελληνόπαιδων, τα οποία φυγάδευσαν σε γειτονικές κομμουνιστικές χώρες. Πρόσθετο λόγο για την, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, λήψη μέτρων κατά των κομμουνιστών, αποτέλεσε και η δολοφονία του Υπουργού Χρήστου Λαδά. Στο στρατιωτικό τομέα, σημειώθηκε αλλαγή στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού. Από τις 27 Οκτωβρίου 1948, ο Στρατηγός Αλέξανδρος Παπάγος ανέλαβε καθήκοντα Αρχηγού ΓΕΣ, θέση την οποία προηγουμένως κατείχε ο Αντιστράτηγος Γιατζής. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών, ο Ζαχαριάδης απομάκρυνε το Μάρκο Βαφειάδη λόγω διαφωνίας για τον τρόπο διεξαγωγής του πολέμου και ανέθεσε την αρχιστρατηγία στο Γούσια, την πρωθυπουργία της ‘‘Κυβέρνησης του Βουνού’’ ανέλαβε ο Ιωαννίδης, ενώ τη διεύθυνση του πολέμου ανέλαβε το Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελούσαν οι Ζαχαριάδης, Μπαρτζώτας, Βλαντάς, Γούσιας και Καραγιώργης.

42. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Ο στρατός των Ένοπλων Κομμουνιστών επιδόθηκε συστηματικά στην ανασυγκρότηση, συστηματική εκπαίδευση και ανάπτυξη μονάδων με τη μορφή τακτικού στρατού, χωρίς να εγκαταλείπει και την τακτική του ανταρτοπολέμου. Η νέα οργάνωση στηρίχθηκε σε Τάγματα των 450 ενόπλων, Ταξιαρχίες των 1.250 ενόπλων και σε Μεραρχίες. Η δύναμη του, παρά τις τεράστιες απώλειες που είχε στις επιχειρήσεις αποφασιστικής σημασίας και σε πληθώρα φονικών μαχών, αυξανόταν συνεχώς, λόγω του μέτρου της βίαιης στρατολογήσεως ανδρών και γυναικών που εφάρμοσε. Έτσι, στα τέλη του 1948 έφτασε τους 25.000 ενόπλους.

43. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Κατά το έτος αυτό, καθώς η δραστηριότητα των Ένοπλων Κομμουνιστών έφθασε στο κατακόρυφο της, αποφασίστηκε η αναδιοργάνωση του και η αύξηση της δύναμής του. Καταργήθηκε η Στρατιά, και η δύναμη του Τακτικού Στρατού αυξήθηκε σε 160.000 άνδρες (οργανωμένους σε Μεραρχίες των 9.000 ανδρών), της Εθνοφρουράς σε 50.000 άνδρες, ενώ η δύναμη της Χωροφυλακής περιορίστηκε σε 23-25.000 άνδρες περίπου. Ο εξοπλισμός του Εθνικού Στρατού ήταν άρτιος χάρη στην αμερικανική βοήθεια.

44. Διεξαγωγή των Επιχειρήσεων: Τόσο οι δυνάμεις των Ένοπλων Κομμουνιστών, όσο και οι Εθνικές Δυνάμεις, διεξήγαγαν τον αγώνα με ιδιαίτερο πείσμα. Η τακτική των Εθνικών Δυνάμεων παρέμεινε η ίδια, αποβλέποντας στον εγκλωβισμό και την καταστροφή του αντιπάλου. Αντίθετα, η τακτική των Ένοπλων Κομμουνιστών, ενώ δεν εγκατέλειψε τις βασικές αρχές του ανταρτοπολέμου (συγκέντρωση, αιφνιδιαστικό κτύπημα και αποχώρηση), χαρακτηριζόταν από μεθόδους διεξαγωγής τακτικού στρατού, δηλαδή οργάνωση και εκτόξευση επίθεσης για κατάληψη μιας τοποθεσίας, ή διεξαγωγή σταθερής άμυνας σε μια κατεχόμενη περιοχή. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές, το 1948, βρέθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο της ισχύς τους. Οι βάσεις τους στο Γράμμο και το Βίτσι είχαν ισχυροποιηθεί με έργα αμυντικής οργανώσεως και υποστηρίζονταν με όλμους και πυροβολικό. Παράλληλα, εξακολούθησαν με την ίδια σφοδρότητα τις προσβολές εναντίον κατοικημένων τόπων και τις εμπλοκές με τις εθνικές δυνάμεις στην Πελοπόννησο, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και νησιά. Ιδιαίτερα όμως στη Ρούμελη, το Γράμμο και το Βίτσι διεξάγονταν επιχειρήσεις κανονικού πολέμου.

45. Επιχείρηση ''*ΧΑΡΑΥΓΗ*'' (15/4-26/5/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε με δύναμη τριών Μεραρχιών την εκκαθάριση της Ρούμελης από την παρουσία και τις καταστροφές των Ένοπλων Κομμουνιστών, των οποίων η δύναμη στις αρχές του έτους 1948 υπολογιζόταν σε 3.000 ενόπλους περίπου. Η επιχείρηση αυτή στέφθηκε από επιτυχία και έγινε εκκαθάριση της περιοχής.

46. Επιχείρηση ''*ΚΟΡΩΝΙΣ*'' (20/7-22/8/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Β΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας του Γράμμου, στην οποία η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν από 12.000 έως 15.000 περίπου. Το σχέδιο ενέργειας προέβλεπε την κατά μέτωπο επίθεση σε ολόκληρη την περιοχή, με δύο πτέρυγες ελιγμού κατά μήκος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Η μία πτέρυγα, από Βορρά προς Νότο στην κατεύθυνση Νεστόριο-Αμμούδα-Αλεβίτσα-Φλάμπουρο-Γράμμο (υψ. 2520), ενώ η άλλη πτέρυγα από Νότο προς Βορρά στην κατεύθυνση Στράτσανη-Κάμενικ-Ασημοχώρι-Γράμμος (ύψ. 2520), απέβλεπαν στην αποκοπή της σύμπτυξης των κομμουνιστών προς την Αλβανία. Η επιχείρηση άρχισε στις 20 Ιουλίου, αλλά δεν εξελίχθηκε σύμφωνα με το σχέδιο, λόγω της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας και της πεισματώδους αντιστάσεως των κομμουνιστών. Η περιοχή επιχειρήσεων διαχωρίστηκε σε δύο ζώνες, αυτή του βόρειου Γράμμου όπου παρέμεινε το Β΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες) και του νότιου Γράμμου που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες), το οποίο εσπευσμένα ανακλήθηκε από την περιοχή Ρούμελης. Κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης καταλήφθηκαν διαδοχικά από μεν το Β΄ Σώμα Στρατού τα υψώματα Ταμπούρι, Σγουρό, Τρία Σύνορα, Αλεβίτσα και Φούσια, από δε το Α΄ Σώμα Στρατού, τα υψώματα Κλέφτης, Σμόλικας, Κάμενικ, Γκόλιο και Γράμμος (ύψ. 2520). Με τον τρόπο αυτό ολόκληρη η περιοχή του Γράμμου καταλήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, αφού όμως κατέβαλε βαρύ φόρο αίματος κατά τις φονικότατες μάχες που διεξήγαγε. Το μεγαλύτερο μέρος των Ένοπλων Κομμουνιστών διέφυγε τη νύκτα 20/21 Αυγούστου μεταξύ ελληνοαλβανικών συνόρων και υψώματος Αλεβίτσας προς το ορεινό συγκρότημα Βίτσι, όπου άρχισε δραστήρια την ανασυγκρότηση του και την οργάνωση της τοποθεσίας.

47. Επιχείρηση κατά Βίτσι (Αυγ.-Δεκ./48): Αμέσως μόλις διαπιστώθηκε η διαφυγή του μεγαλύτερου μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου (8.500 περίπου) προς το Βίτσι, στην περιοχή του οποίου βρίσκονταν άλλοι 1.500 περίπου, το Β΄ Σώμα Στρατού προσανατόλισε τις δυνάμεις του εναντίον τους και άρχισε την επίθεση, ώστε να μη δοθεί επαρκής χρόνος για ανασυγκρότηση και οργάνωση της τοποθεσίας. Αρχικά, οι δυνάμεις του Β΄ Σώματος Στρατού σημείωσαν μερικές επιτυχίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου, η

δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών αφού ενισχύθηκε και από άλλες περιοχές, προέβαλε σθεναρή αντίσταση και ανέστειλε την επιθετική ορμή των Εθνικών Δυνάμεων. Στη συνέχεια, μεταπηδώντας στην επίθεση, ανέτρεψε τα εθνικά τμήματα από τις θέσεις τους και απείλησε να καταλάβει την πόλη της Καστοριάς, δημιουργώντας δοκιμασία στις τοπικές Εθνικές Δυνάμεις και πανικό στην τότε στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της χώρας. Από την 1η Νοεμβρίου 1948, η διεύθυνση της επιχείρησης των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού κατά του Βίτσι ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού, το οποίο αφού εκτέλεσε αρχικά μερικές επιτυχείς τοπικές επιχειρήσεις, στη συνέχεια δέχθηκε ισχυρή συντονισμένη επίθεση για τέσσερις συνεχείς μέρες, την οποία κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Στη συνέχεια, αφού σταθεροποίησε τις θέσεις του στο Βίτσι, παρέδωσε εκ νέου την ευθύνη της περιοχής αυτής στο Β΄ Σώμα Στρατού και στις 3 Δεκεμβρίου μεταφέρθηκε στην Πελοπόννησο για τις εκεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Οι απώλειες του έτους 1948 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 16.382 νεκρούς, 8.065 συλληφθέντες, 8.763 παραδοθέντες και άγνωστο αριθμό τραυματιών. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 4.239 νεκρούς (330 αξιωματικοί και 3.909 οπλίτες), 15.308 τραυματίες (834 αξιωματικοί και 14.474 οπλίτες) και 2.328 αγνοούμενους (66 αξιωματικοί και 2.262 οπλίτες).

Έτος 1949

48. Γενική Κατάσταση: Το τελευταίο έτος του Εμφύλιου Πολέμου χαρακτηρίστηκε από την συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών, μετά την κατάληψη από τον Εθνικό Στρατό των ορεινών όγκων Βίτσι και Γράμμου. Αποφασιστικός παράγοντας για τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξε η απόφαση του Τίτο να κλείσει από τον Ιούλιο του 1949 τα σύνορα στους Ένοπλους Κομμουνιστές και να σταματήσει την παροχή σ' αυτούς πολεμικού υλικού και άλλης οικονομικής βοήθειας. Η απόφαση του Τίτο ήλθε ως αποτέλεσμα προηγούμενων συζητήσεων με τους Αμερικανούς για υποστήριξη, προτού διακόψει τους δεσμούς του με το Στάλιν. Στον εσωτερικό τομέα, μετά το θάνατο του Θεμιστοκλή Σοφούλη στις 26 Ιουνίου 1949, στην πρωθυπουργία ανήλθε ο μέχρι τότε αντιπρόεδρος Αλέξανδρος Διομήδης.

49. Οργάνωση και Δύναμη Αντιπάλων: Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών η δύναμη συνεχώς μειωνόταν κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του Εμφυλίου, λόγω των μέτρων που είχε λάβει η Κυβέρνηση Σοφούλη και των σημαντικών απωλειών τους από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και τις αιματηρές μάχες. Ο κυριότερος λόγος όμως υπήρξε το σφάλμα που διέπραξε ο Ζαχαριάδης με την απόφαση της 5ης Ολομέλειας, ο οποίος υποσχέθηκε στους σλαβόφωνους της Μακεδονίας την ίδρυση ξεχωριστού κράτους, με αποτέλεσμα πολλοί οπαδοί του άλλοτε ΕΑΜ, να δείχνουν αποστροφή στη συνέχιση ενός εθνικά προδοτικού πολέμου, του οποίου η αποτυχία διαφαινόταν παταγώδης. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο του 1949 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ανερχόταν σε 16.000 ένοπλους (70 Τάγματα μειωμένης συνθέσεως και Διλοχίες καθώς και 132 πυροβόλα διαφόρων διαμετρημάτων), το Σεπτέμβριο είχε μειωθεί στις 4.000 και το Δεκέμβριο δεν υπερέβαινε τους 1.000.

Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, η δύναμη του σε συνδυασμό με τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πείρα που απέκτησε, οδήγησαν στην οριστική συντριβή της ένοπλης κομμουνιστικής δράσεως.

50. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων: Κατά το έτος 1949, από άποψη τακτικής, ενώ δεν υπήρξε καμιά μεταβολή εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών, από πλευράς Εθνικού

Στρατού εγκαταλείφθηκε η τακτική του εγκλωβισμού και εφαρμόσθηκε η τακτική των ''νυκτερινών επιχειρήσεων και της αδιάκοπτης δίωξης''. Καθορίσθηκε το δόγμα της εκκαθαρίσεως της χώρας με επιχειρήσεις από Νότο προς Βορρά, σε συνδυασμό, με μέτρα για την αποφυγή επανάκαμψης των Ένοπλων Κομμουνιστών στις περιοχές που είχαν εκκαθαριστεί.

Κατέστρωσε και εφάρμοσε σχέδια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων όπως παρακάτω:

51. Σχέδιο Επιχειρήσεων ''*ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ*'' (Δεκ. 48-Ιουλ. 49): Από τις 19 Δεκεμβρίου 1948, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της Πελοποννήσου με την ΙΧ Μεραρχία, η οποία μεταφέρθηκε εσπευσμένα και τις δυνάμεις της Ανωτέρας Διοικήσεως Πελοπονήσου (ΑΣΔΠ), όπου η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν σε 2.500 περίπου. Η κύρια επιχείρηση περατώθηκε με επιτυχία μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1949 και η πλήρης εκκαθάριση ολοκληρώθηκε από την ΑΣΔΠ μέχρι τον Απρίλιο. Το μέτρο της σταδιακής εκκαθαρίσεως της χώρας, με αρχή από την Πελοπόννησο, έδωσε την ευκαιρία στους Ένοπλους Κομμουνιστές να σημειώσουν προσωρινά ορισμένες εντυπωσιακές επιτυχίες στις πόλεις Νάουσα, Καρδίτσα και Καρπενήσι, το οποίο κατέλαβαν στις 18 Ιανουαρίου και το διατήρησαν για ένα μήνα μέχρι την ανακατάληψη του από τις Εθνικές Δυνάμεις, ύστερα από πεισματώδη αγώνα.

Χρονολογικά, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και οι προσπάθειες αντιπερισπασμού εκ μέρους των αντιπάλων είχαν ως εξής:

Στις 12 Φεβρουαρίου, η ΙΙ Μεραρχία του Β΄ Σώματος Στρατού απέκρουσε επίθεση των Ένοπλων Κομμουνιστών, που απέβλεπε στην κατάληψη της Φλώρινας.

Στις 21 Μαρτίου, το Α΄ Σώμα Στρατού με τις μονάδες του πρόλαβε απόπειρα αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών και απέτρεψε επίθεσή τους κατά της Άρτας.

Από 1η έως 8 Απριλίου, το Α΄ Σώμα Στρατού απέτρεψε τη δημιουργία δυσμενούς καταστάσεως στην περιοχή νότια του Γράμμου διότι οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κινήθηκαν για συντριβή της VIII Μεραρχίας.

Στις 17 και 18 Απριλίου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επίθεση αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών κατά του Αμύνταιου.

Στις 17 Μαΐου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επιθετική ενέργεια των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι.

Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού από 5 Μαΐου μέχρι τέλος Ιουνίου, εκκαθάρισε πλήρως την περιοχή Θεσσαλίας και πέτυχε την συντριβή ολόκληρης της δύναμης του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ρούμελης των κομμουνιστών. Το Γ΄ Σώμα Στρατού, από 5 έως 8 Μαΐου εκκαθάρισε την περιοχή Αγγίστρου της Κεντρικής Μακεδονίας και από 4 έως 20 Ιουλίου την περιοχή Καϊμακτσαλάν.

52. Τελικές Εκκαθαριστικές Επιχειρήσεις κατά Βίτσι-Γράμμου (1-30 Αυγ. 49): Μετά την εμπέδωση της τάξεως στην Πελοπόννησο, Κεντρική Στερεά, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία, έγιναν τον Ιούλιο οι αναγκαίες συγκεντρώσεις των Μονάδων και των μέσων του Εθνικού Στρατού και τέθηκαν υπό τις διαταγές της Στρατιάς Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (ΣΗΔΜ) για την τελική προσβολή του όγκου των Ένοπλων Κομμουνιστών στους ορεινούς όγκους Γράμμου και Βίτσι. Το γενικό σχέδιο του Αρχιστράτηγου με την επωνυμία ''*ΠΥΡΣΟΣ*'', περιλάμβανε τις εξής επί μέρους επιχειρήσεις: Την παραπλανητική ενέργεια κατά Βορείου Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Α''*), την κύρια επιθετική ενέργεια κατά Βίτσι (*''ΠΥΡΣΟΣ Β''*) και την τελική επίθεση κατά Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Γ''*).

53. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Α*'' (2-8 Αυγ. 49) κατά Βορείου Γράμμου: Σκοπός της ήταν η παραπλάνηση και εξαπάτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών σχετικά με την κύρια επίθεση που σχεδιάστηκε για τις 10 Αυγούστου εναντίον του Βίτσι. Επιδιωκόταν έτσι, η

απαγκίστρωση των δυνάμεων των κομμουνιστών του Γράμμου, η μεταπήδηση κομμουνιστών από Βίτσι στο Γράμμο και η συγκέντρωση Πυροβολικού των Εθνικών δυνάμεων στο Βίτσι, όπου θα λάμβανε χώρα η κύρια επίθεση. Η επιχείρηση αυτή που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (2 Μεραρχίες και 1 Ταξιαρχία), είχε διάρκεια από 2 έως 7 Αυγούστου και άριστα αποτελέσματα.

54. Επιχείρηση ‘‘*ΠΥΡΣΟΣ Β*’’ (10-16 Αυγ. 49) κατά Βίτσι: Σκοπός της κύριας αυτής επιχείρησης ήταν η ολοσχερής και τελική εκκαθάριση του Βίτσι. Σύμφωνα με το σχέδιο, προβλεπόταν η αιφνιδιαστική διείσδυση και κατάληψη της τοποθεσίας Τσούκα-Λέσιτς-Μπάρο, η οποία αποτελούσε την κύρια τοποθεσία άμυνας των κομμουνιστών. Στη συνέχεια, διεύρυνση του ρήγματος προς Βάρμπα-Καρμπέτσι, σε συνδυασμό με ενέργεια επί των κατευθύνσεων Ιεροπηγή-Σμαρδέσι-Καρμπέτσι και Μισοδάγιτσα-Πρεβόλ-Λαιμός, με σκοπό την απαγόρευση διαφυγής των δυνάμεων των κομμουνιστών προς Αλβανία. Τέλος, το σχέδιο προέβλεπε την εκκαθάριση της Χερσονήσου Πυξού. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Βίτσι υπολογιζόταν σε 8.000 περίπου. Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Β΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες και 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας. Άρχισε στις 10 Αυγούστου και ύστερα από φονικότατες μάχες επτά ημερών στα υψώματα του Βίτσι, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων στις 17 Αυγούστου.

55. Επιχείρηση ‘‘*ΠΥΡΣΟΣ Γ*’’ (24-30 Αυγ. 49) κατά Γράμμου: Σκοπός της τελευταίας αυτής σημαντικής επιχείρησης, ήταν η ολοσχερής εκκαθάριση του τελευταίου οργανωμένου προπύργιου των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου. Το σχέδιο προέβλεπε ισχυρές, αιφνιδιαστικές ενέργειες σε βάθος, με σκοπό την κατάληψη των υψωμάτων Κόντρα Πολίγκα και Καλύβια Κατσαρά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, καθώς και στα υψώματα Τρία Σύνορα-Τσούμια, τα οποία θα αποτελούσαν την εξωτερική περίμετρο της κύριας αμυντικής τοποθεσίας των κομμουνιστών στο Γράμμο. Ταυτόχρονα, μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας, θα επιχειρείτο η διάρρηξη της τοποθεσίας με την κατάληψη των υψωμάτων Ψωριάρικα και Τσάρνο. Στη συνέχεια, προβλεπόταν η διεύρυνση του ρήγματος και η εκμετάλλευση της επιτυχίας στις κατευθύνσεις Τσάρνο-Φλάμπουρο-χωριό Γράμμος-ύψωμα Κιάφα και Φούσια-Γκουμπέλ-ύψωμα 2520 (Γράμμος) για την κατάληψη του και αποφυγή της διαφυγής της δύναμης των Ένοπλων Κομμουνιστών προς Αλβανία. Παράλληλα, προς το νότιο Γράμμο θα ασκείτο ισχυρή πίεση για συγκράτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών της περιοχής Κάμενικ-Πυρσόγιαννη και για απαγόρευση διαφυγής τους προς το εσωτερικό της Ηπείρου. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Γράμμου υπολογιζόταν σε 7.000 περίπου (από τους οποίους 1.500 περίπου είχαν διαφύγει από το Βίτσι). Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες, 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη πυρών Πυροβολικού και Αεροπορίας. Ο αγώνας άρχισε μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας στις 24 Αυγούστου. Κατόπιν σκληρού και αιματηρού αγώνα στα υψώματα του Γράμμου, για επτά συνεχείς μέρες, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων, ενώ αρκετοί Ένοπλοι Κομμουνιστές από τις 29 Αυγούστου διέρρευσαν προς την Αλβανία.

Οι απώλειες κατά το έτος 1949 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 11.635 νεκρούς, 2.145 συλληφθέντες και 6.835 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 2.769 νεκρούς (190 αξιωματικοί και 2.579 οπλίτες), 10.609 τραυματίες (664 αξιωματικοί και 9.945 οπλίτες) και 1.920 αγνοούμενους (83 αξιωματικοί και 1.837 οπλίτες).

Το Τέλος και οι Συνέπειες του Εμφυλίου

56. Με τη συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι και το Γράμμο έληξε ουσιαστικά ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο οποίος από το 1944 είχε γίνει ο εφιάλτης των Ελλήνων και επισσώρευσε φοβερά δεινά στην πολύπαθη Ελλάδα. Υπολείμματα των Ένοπλων Κομμουνιστών, που δεν υπερέβαιναν τους χιλίους σε όλη την επικράτεια, δημιούργησαν διάφορα επεισόδια μέχρι τις αρχές του 1950, οπότε έληξαν οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού. Οι συνέπειες όμως του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν ανυπολόγιστες για την Ελλάδα τόσο σε ανθρώπινες απώλειες, όσο και σε υλικές καταστροφές.

57. Απώλειες σε προσωπικό: Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Γύρου (Έτος 1943 έως 3 Δεκεμβρίου 1944), οι απώλειες σε νεκρούς από τη διαμάχη μεταξύ οργανώσεων του ΕΛΑΣ και εθνικών οργανώσεων ΕΔΕΣ – ΕΚΚΑ – ΠΑΟ κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων της Μ. Ανατολής, τις δολοφονίες και εκτελέσεις τόσο από τον ΕΛΑΣ στις μάχες Πύργου, Καλαμάτας, Μελιγαλά, Γαργαλιάνων, Πύλου όσο και από την ΟΠΛΑ, τα Τάγματα Ασφαλείας και την Οργάνωση ΄΄Χ΄΄, ανήλθαν σε 21.000 περίπου.

- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Γύρου (3 Δεκεμβρίου 1944 έως 12 Ιανουαρίου 1945), οι απώλειες σε νεκρούς ανήλθαν σε 44.000 περίπου.
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου Γύρου (31 Μαρτίου 1946 μέχρι τις αρχές 1950), οι συνολικές απώλειες για τις Εθνικές Δυνάμεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου (ΜΑΥ), ανήλθαν σε 16.734 νεκρούς (1.185 Αξκοί και 15.549 οπλίτες), 29.496 τραυματίες και 5.446 αγνοούμενους. Στους Ένοπλους Κομμουνιστές οι νεκροί ανήλθαν σε 38.421, καταμετρηθέντες στο πεδίο της μάχης. Με δεδομένο ότι εκ μέρους των κομμουνιστών καταβαλλόταν συστηματική προσπάθεια για την εξαφάνιση των νεκρών, θα πρέπει ο συνολικός αριθμός να πλησίασε τις 50.000. Ο αριθμός των τραυματιών από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί, διότι καταβάλλονταν προσπάθειες διακομιδής τους στις γειτονικές βαλκανικές χώρες και επί πλέον ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς συμπεριλαμβανόταν στους συλληφθέντες ή παραδοθέντες. Οι Εθνικές Δυνάμεις συνέλαβαν 23.960, ενώ παραδόθηκαν άλλοι 21.544.

Από την πλευρά του άμαχου πληθυσμού οι απώλειες ανήλθαν σε 4.123 φονευθέντες από Ένοπλους Κομμουνιστές, 931 φονευθέντες ή ακρωτηριασθέντες από νάρκες και 28.000 απαχθέντα παιδιά (παιδομάζωμα).

58. Καταστροφές: Η αξία των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές έργων κοινής ωφελείας και άλλα αγαθά ανήλθε στο ποσό των 3.700.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης. Η συνολική αξία των καταστροφών γενικότερα στην Εθνική Οικονομία (ζημιές 100.000 οικιών, συντήρησης 700.000 προσφύγων, απώλεια ωρών εργασίας κ.λ.π.) ανήλθε στο ποσό των 30.000.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης.

Επίλογος

59. Η Ελλάδα, μετά την αποχώρηση των κατακτητών των Οκτώβριο του 1944, φορτισμένη από εσωτερικές πολιτικές διαμάχες δεκαετιών και εξουθενωμένη από τα δεινά του πολέμου και της κατοχής, βρέθηκε στη δίνη της διαμόρφωσης ζωνών επιρροής τόσο εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και εκ μέρους της Αγγλίας και κατέφυγε δυστυχώς σε ένοπλη εσωτερική αντιπαράθεση.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος που διεξήχθηκε στην Ελλάδα από το 1944 μέχρι το 1949, μεταξύ των Ένοπλων Κομμουνιστών και Εθνικών Δυνάμεων αποδιοργάνωσε πλήρως το Ελληνικό κράτος σε όλους τους τομείς δραστηριότητας για μια εξαετία περίπου, περίοδο στην οποία τα

άλλα ευρωπαϊκά κράτη μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδόθηκαν στην ανασυγκρότηση τους. Έτσι, η χώρα οπισθοδρόμησε και έχασε την ευκαιρία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Η φύση του πολέμου, ο ανταρτοπόλεμος, ήταν η πιο δύσκολη μορφή πολέμου, και διεξήχθηκε κυρίως σε ορεινές, δυσπρόσιτες και παραμεθόριες περιοχές, ο δε απολογισμός του υπήρξε θλιβερός σε έμψυχο και άψυχο υλικό, τίμημα βαρύ για τον ελληνικό λαό.

Καθοριστικοί παράγοντες για την έκβαση του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν: η Συμφωνία της Γιάλτας με την οποία η Ελλάδα παρέμεινε στη σφαίρα επιρροής των δυτικών συμμάχων, η έγκαιρη και άφθονη βοήθεια, αρχικά από την Αγγλία και αργότερα από την Αμερική προς την Ελληνική Κυβέρνηση, και τέλος η ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο και η διαφωνία μεταξύ Μάρκου και Ζαχαριάδη, γεγονός που αποστέρησε από τους Ένοπλους Κομμουνιστές την ηθική και υλική βοήθεια εκ μέρους της Γιουγκοσλαβίας και την ελευθερία διακινήσεως τους, με το κλείσιμο των συνόρων από τον Τίτο.

Έτσι, η μεγάλη εποχή της Εθνικής Αντίστασης κηλιδώθηκε από τη διαμάχη μεταξύ αντίπαλων αντάρτικων οργανώσεων, αφού κατέληξε στον Εμφύλιο Πόλεμο του 1944-1949, με φυσική συνέπεια τη φοβερή κρίση του Έθνους και τον διχασμό της συνείδησης του ελληνικού λαού.

Πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός, που ήδη έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές και ό,τι άλλο συνέβαλε στην έκρηξη αυτού του πολέμου, δικαιούται τώρα να γνωρίσει τα Αρχεία του Εμφύλιου Πολέμου 1944-1949, που συμβάλλουν στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και τον παραπέρα φρονιματισμό των Ελλήνων.

ΑΘΗΝΑ Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
Μάιος 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
1	Κοζάνη 7/8/1949	ΣΗΔΜ προς Αρχιστράτηγο ΓΕΣ	Σχέδιο Επιχειρήσεως Α΄ ΣΣ	1074/Β/42	27
2	ΣΔ ΙΙας Μερ. 7/8/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς Χ-ΧΙ Μερ., 22 Ταξ., Δνση Πυρ/κού-Μηχ/κού-Διαβ/σεων	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 3	1157/Β/24	29
3	ΣΔ ΙΙας Μερ. 7/8/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς Χ-ΧΙ Μερ., 3 Ταξ., Δνση Πυρ/κού-Μηχ/κού-Διαβιβάσεων	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 4	1157/Β/30	38
4	ΣΔ ΙΙας Μερ. 7/8/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς 21 Ταξ., Δνση Πυρκού-Μηχ/κού-Διαβ/σεων, Χ-ΧΙ Μερ., Β΄ ΣΣ	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 5	1157/Β/31	41
5	Καβάλα 7/8/1949	VII Μερ./Α1 προς ΤΣ 26 Ταξ./Α1	Σχέδιο «ΣΦΗΝΑ»	1162/Δ/17	43
6	Καβάλα 8/8/1949	VII Μερ./Α1 προς 26-27 Ταξ./Α1, ΤΣ 26 Ταξ./Α1, 19-26-31 ΕΣΠ-ΣΔΚ, Γ΄ Σ. Ιππικού	Σχέδιο «ΦΙΛΙΠΠΟΣ»	1162/Δ/19	45
7	Αθήνα 8/8/1949	Αρχιστράτηγος προς Μονάδες Στρατού, ΕΒΑ, ΒΝ, Βασ. Χωρ/κής	Ημερήσια Δγή Αρχιστρατήγου	1027/Γ/39	49
8	Αθήνα 8/8/1949	Α'ΣΣ προς ΓΕΣ	Επιτευχθέντα αποτελέσματα από την παραπλανητική επιθετική ενέργεια κατά Γράμμου 2 - 8 Αυγούστου 1948	1445/5	51
9	Αθήνα 11/8/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1	Σχέδιο επιχειρήσεων Γράμμου Α΄ ΣΣ	1027/Α/51	57
10	Καβάλα 15/8/1949	VII Μερ./Α1 προς 27 Ταξ./Α1, ΤΣ 26 Ταξ./Α1, 556 ΤΟ	Επιχειρήσεις «ΑΡΠΑΓΗ»	1162/Δ/22	59
11	Αθήνα 19/8/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Μερ. Καταδρομών	Απονομή ΔΑΔΙΟΦ	1027/Γ/59	64
12	Κομοτηνή 20/8/1949	41 Ελαφρ. Σύνταγμ. Πεζικού προς ΣΔ Θράκης	Έκθεση επί διεξαχθεισών επιχειρήσεων εντός περιοχής Λυκοδρομίου-Ωραίου	1431/Γ/3	65
13	Κοζάνη 27/8/1949	ΣΗΔΜ /Α1 προς Αρχ. ΓΕΣ/Α1	Κινήσεις συμμοριτών	1074/Δ/112	69
14	Αθήνα 29/8/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ, Α΄-Β΄-Γ΄ΣΣ, ΣΚΕ, ΑΣΔΑΝ, ΑΔΑ	Σχέδιο Ενέργειας για την Φθινοπωρινή περίοδο 1949	1027/Α/55	70
15	Κοζάνη 29/8/1949	ΣΗΔΜ/Α1 προς Δκτη Α΄ ΣΣ	Οδηγίες Επιχειρήσεων	1074/Δ/113	73

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
16	ΣΔ Στρατηγ. 30/8/1949	Στρατ. Ηπείρου Δυτ. Μακεδονίας προς υφιστάμενες μονάδες	Ημερήσια Διαταγή Αντγου Βεντήρη	1445/4	74
17	Γιάννενα 31/8/1949	Στρατηγείο Ηπείρου Δυτ. Μακεδονίας	Ημερήσια Δγή 31 Αυγ. 1949 - Αεροπορία	1027/Γ/75	75
18	Αθήνα 31/8/1949	Α'ΣΣ/Α' Κλάδος προς ΓΕΣ	Έκθεση Πολεμικής Δράσης Α΄ ΣΣ	1445/6	76
19	Αθήνα 1/9/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1	Αποστολές ΣΗΔΜ	1027/Α/56-57-58	85
20	Κοζάνη 1/9/1949	ΣΗΔΜ προς Α΄-Β΄ΣΣ,1-2-3-8-9-10-11-15 Μερ.,72-73 Ταξ., 8-12-15-24-40 ΕΣΠ	Κινήσεις συμμοριτών	1074/Δ/124	90
21	Γιάννενα 3/9/1949	ΣΗΔΜ/Α1 προς Α΄- Β΄ ΣΣ	Εδραίωση επί Βίτσι - Γράμμου Ασφάλεια Εσωτερικού	1027/Δ/10	91
22	Αθήνα 3/9/1949	Α΄ΣΣ/Α1 προς VIII- XI Μερ., ΓΕΣ/Α1, ΣΗΔΜ/Α1, Α΄ΣΣ/Α1-Α8-Α9-Α10, Β΄ ΣΣ/Α1, ΑΔΑ, Πολ. Ημερολ.	Δγη επιχειρήσεων	1090/ΣΤ/12	98
23	Ιωάννινα 4/9/1949	ΣΗΔΜ προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση Επιθέσεως Χ Μεραρχίας κατά Ρότο (10-11 Αυγ. 1949)	1024/Γ/4	102
24	Θεσ/νικη 6/9/1949	Γ'ΣΣ/Α1 προς Δκτες ΙΙ, VII Μερ., ΣΔΚΜ-ΣΔ Θράκης.	Σχέδιο ενέργειας Γ'ΣΣ για την φθινοπωρινή περίοδο έτους 1949	1128/Β/10	105
25	Αθήνα 6/9/1949	Αμερικανική Στρατιωτική Αποστολή προς Δκτη Α'ΣΣ	Επιστολή από Αμερικανική Αποστολή για τα γεγονότα του Γράμμου	1445/7	111
26	Καβάλα 7/9/1949	VII Μερ./Α1 προς Υδκτη Μερ., 31 ΕΣΠ, 62 ΤΕ, Γ'Σ Ιππικού, ΤΣ 26 Ταξ./Α1, 67 ΤΕ, 73 ΕΤΠ	Επιχείρηση «ΚΡΟΥΣΙΑ»	1162/Δ/25	115
27	Καβάλα 8/9/1949	VII Μερ./Α1 προς 27 Ταξ./Α1	Επιχείρηση «ΛΑΒΗ»	1162/Δ/30	120
28	Αθήνα 9/9/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ, ΣΣ, ΣΚΕ, Μερ., ΑΔΑ, ΓΕΝ/Γ	Οδηγίες επί του τρόπου ενεργείας για την απαγόρευση επανεισδύσεως ΚΣ από όμορες εχθρικές χώρες	1027/Α/59	125
29	Αθήνα 9/9/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΑΣΔΑΝ	Κατάσταση Λακωνίας	1030/Β/20,19	129
30	Θεσ/νικη 13/9/1949	87 Στρατ. Περ. προς Γ΄ ΣΣ/Α1	Σχέδιο εξερευνητικής επιχείρησης Χαλκιδικής για εκκαθάριση	1157/Η/272	131

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
31	Αθήνα 14/9/1949	ΔΔΚ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1, Στρατ. Διοικ. Ευβοίας, Ι Ταξ. Καταδρομών, Ίλη Τεθωρακ., ΥΝ/ΓΕΝ, ΝΔΝΑ, ΝΔ Βόλου	Διαταγή Επιχειρήσεων «ΑΡΤΕΜΙΣ»	1030/Η/44	135
32	Αθήνα 19/9/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Δκτή	Ευαρέσκεια στον Αντγο Βεντήρη	1027/Γ/93	138
33	ΣΔ ΙΙας Μερ. 20/9/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς 3-21-22 Ταξ., VII Μερ., Γ'ΣΣ, 87 Στρατ. Περ., Δκση Πυρ/κού-Διαβ/σεων	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 6	1157/Γ/24	139
34	ΣΔ ΙΙας Μερ. 20/9/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς 3-21-22 Ταξ., Γ΄ ΣΣ, Δκση Πυρ/κού-Μηχ/κου-Διαβ/σεων	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 7	1157/Γ/25	145
35	Κοζάνη 23/9/1949	ΣΗΔΜ προς όλες τις Μονάδες	Γενική Διαταγή	1074/Β/1	153
36	Αθήνα 24/9/1949	Α΄ΣΣ/Α1 προς VIII-XI Μερ.	Εκκαθάριση Εσωτερικού και Μετόπισθεν (Οδηγίες Επιχειρήσεων)	1090/ΣΤ/15	154
37	ΣΔ ΙΙας Μερ. 25/9/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς 3-21-22 Ταξ., VII Μερ./Α1, Γ'ΣΣ/Α1, 87 Στρατ. Περ.	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 8	1157/Γ/35	156
38	Αθήνα 27/9/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Β'ΣΣ/Α1	Παραλείψεις Διοικήσεων ΙΧ Μερ.	1169/Α/4	161
39	Αθήνα 29/9/1949	ΤΣ/ΔΔΚ/Α1 προς Α΄ΜΚ, Δ΄ΜΚ, Απ. Ψαρράκη, Δχία Ζερβογιάννη, ΤΣ/ΣΜΕΑ, ΤΣ/ΔΔΚ, ΤΣ/ΙΤΚ	Διαταγή Επιχειρήσεων Ι («ΑΡΤΕΜΙΣ3») υπ' αριθ. 3	1030/Η/52	162
40	Αθήνα 30/9/1949	ΓΕΣ/ΔΠΒ.Α΄ΣΣ Δκτη ΔΒ/Α9	Περιληπτικός Απολογισμός επιχ. Βίτσι -Γράμμου	1090/Β/49(α)	166
41	Αθήνα 4/10/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΚΕ/Α1	Επιχειρήσεις ΣΚΕ	1027/Α/62	178
42	Αθήνα 10/10/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄-Β΄-Γ΄ΣΣ	Δοκιμαστικές εφαρμογές σχεδίων	1027/Α/63	179
43	Θεσ/νικη 14/10/1949	Συγκρότημα Λαγκαδά προς 67-58 ΤΕ	Επιχείρηση Μοράβα-Ακτάς	1414/Β/13	181
44	Θεσ/νικη 16/10/1949	Γ'ΣΣ/Α1 προς ΙΙ, VII Μερ., ΣΔΚΜ, ΣΔ Θράκης	Σχέδιο «ΑΜΥΝΤΑΣ»	1128/Β/29	185
45	Αθήνα 20/10/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄- Β΄-Γ΄ΣΣ, ΣΚΕ	Ασφάλεια συνόρων - Γενική διάταξη Στρατού	1027/Α/65	191
46	26/10/1949	12 ΕΣΠ προς ΓΕΣ/Α1, Β'ΣΣ/Α1, ΣΔΓ	Έκθεση επί των ενεργειών «ΜΑΥΡΟΥ ΠΑΝΘΗΡΟΣ»	1429/Α/3	195
47	Αθήνα 28/10/1949	Α΄ΣΣ /Α1 προς VIII-XI Μερ.	Ενέργειες κατά Κ.Σ.	1090/Β/49	202

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
48	Αθήνα 31/10/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄- Β΄- Γ΄ ΣΣ, ΣΚΕ, ΑΣΔΑΝ, Αρχηγείο Χωρ/κής	Αντιμετώπιση πιθανών προθέσεων κομμουνισμού	1027/Α/67	205
49	Θεσ/νικη 3/11/1949	Γ'ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση επί της συμμοριακής κατάστασης Χαλκιδικής	1157/Α/29	208
50	Αθήνα 28/11/1949	ΓΕΣ/Α2 προς Α΄-Β΄-Γ΄ΣΣ, ΑΣΔΑΝ, ΣΚΕ/Α1-Α2-Α9, ΔΔΚ Μερ/χίας Α1-Α2, Ταξ. Στρ. Δ/σεις	Έκθεση της οργανώσεως και αναπτύξεως των Κ/Σ Διαβιβάσεων	1033/Α/4	213
51	Θεσ/νικη 5/12/1949	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση δραστηριότητος Σώματος Στρατού κατά το τρίμηνο Ιουλίου Σεπτεμβρίου 1949	1024/ΣΤ/1	227
52	Κοζάνη 6/12/1949	XV Μερ. προς 45-61-73-77 Ταξ, Β'ΣΣ, Χ Μερ., VIII Μερ.	Δγη επιχειρήσεων υπ' αρ. 9218/21	1179/Η26	241
53	Καβάλα 19/12/1949	VIII Μερ./Α1 προς Γ΄ΣΣ/Α1	Περιληπτική Έκθεση Επιχ/σεων «ΜΠΕΛΛΕΣ»	1024/ΣΤ/2	247
54	Θεσ/νικη 23/12/1949	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ	Έκθεση επιχ. «ΧΑΪΝΤΟΥΣ» (1-4/11/1948) («ΠΑΓΓΑΙΟΝ»)	1013/Γ/6	258
55	Θεσ/νικη 24/12/1949	Γ΄ ΣΣ προς ΓΕΣ	Έκθεση Επιχ. Μενοικίου 14-15 Μαΐου 1948	1010/Ε/12	261
56	Αθήνα 30/12/1949	Α΄ ΣΣ /Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Εκκαθαριστικές επιχειρήσεις	1091/Α/1	263
57	Θεσ/νικη 31/12/1949	Γ΄ ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Παρατηρήσεις επί εκθέσεως ΙΙας Μερ.	1127/Γ/4	267
58	Θεσ/νικη 3/1/1950	Γ΄ ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση δραστηριότητας Γ'ΣΣ (Οκτ-Δεκ 1949)	1127/Γ/18	295
59	Κοζάνη 5/1/1950	Β΄ ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση Επιχ. κατά Κ/Σ περιοχής Νευροπόλεως από 5-10/5/1948	1010/Δ/4	310
60	Τρίπολη 10/2/1950	ΑΣΔΠ/Α2 προς ΓΕΣ	Κομμουνιστο-συμμοριτισμός Πελοπονήσου από 1946 με τέλος 1949	1030/Γ/2	315
61	Ιωάννινα 1/6/1950	VIII Μερ./Α1 προς Β'ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχειρήσεως «ΙΕΡΑΞ»	1165/Θ/9	372
62	Αθήνα 14/9/1954	ΓΕΣ/ΔΙΣ/ΙΙ προς ΓΕΣ/ΔΙΣ/IV/Γ	Απόψεις ΓΕΣ περί σχεδίου ενεργείας 1948 κατά Κ/Σ	1016/Α/15	375
63	Χανιά 14/3/1958	V Μερ. προς ΔΙΣ/ΓΕΣ	Ιστορικά στοιχεία επί αντισυμμοριακού αγώνα από Μαρ 1947 μέχρι Ιαν 1950	1489/Α/35	378
64	Αθήνα 26/9/1958	ΓΕΣ/5οΕΓ/Ι προς Υπηρεσία Στρατιωτικών Αρχείων, 1ο ΕΓ και Επιθ./ΤΕΑ/ΓΕΣ	Οργάνωση - Σύνθεση Τ.Ε.Α. (ΒΔ υπ' αριθ. 171)	1001/Α/10	381

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	**ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ**	**ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ**	**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ**	**ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ**	**ΣΕΛ.**
65	Αθήνα 10/3/1961	Αντγος ε.α. Ζήμου Ασημάκης	Ζαχάρω: Και οι τρεις αποτυχούσες επιθέσεις των Κ/Σ εναντίον της Κωμοπόλεως	1030/Γ/4	383
66	Αθήνα 31/1/1963	ΓΕΣ/ΔΙΣ/Τμ. Χ	Συνέντευξη Αντγου Κανελλοπούλου Κων/νου	1005/Ε/5	400

1

ΣΗΔΜ 7.VIII.1949

αρ. ακρ. απορρ. 164 άκρως απόρρητος

Προς

Αρχιστράτηγον ΓΕΣ

Σχετική Α.Α.Π. 245225/25. VII. 49 υμετέρα

1. Υποβάλλεται το υπ' αρ. Α.Α.Π. Φ.1/7/Τ.Σ./R. VIII. 49 σχέδιον επιχειρήσεων του Α΄ΣΣ. διά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ.

2. Η εκ αυτού γνώμη του ΣΗΔΜ συνοψίζεται εν γενικαίς γραμμαίς ως εξής:

3. <u>ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ</u>

Συμφωνούμεν ότι η κυρία προσπάθεια θα είναι κατά γενικήν έννοιαν από Βορρά προς Νότον με πρώτον αντικειμενικόν σκοπόν την κατάληψιν ΚΙΑΦΑ - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΓΡΑΜΜΟΣ.

Την προσπάθεια ταύτην θα εξυπηρετήσουν αι κάτωθι κατευθύνσεις:

ι- ΜΟΝΟΠΥΛΟ (Ν.1437) - ΣΚΑΛΑ (Ν.1030) - ΦΑΡΜΑΚΗ (Ν.0927) - ΚΙΑΦΑ (Ν.0924).

Δυνάμεις: Μεραρχία μείον ταξιαρχία.

ιι- ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ (Ν.1524) - ΤΣΙΟΥΜΑ (Ν.1123) - ΚΙΑΦΑ (Ν.0824).
Δυνάμεις: Μεραρχία.

ιιι- Η κατά μήκος της μεθορίου κατεύθυνσις ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν.105396) - ΠΟΡΤΛΟΣΜΑΝ (Ν.0735) - ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν.0533) - ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.0326)

Δυνάμεις εν τη κατευθύνσει ταύτη ταξιαρχία Καταδρομών συν ταξιαρχία Πεζικού της ΜΟΝΟΠΥΛ προς ΚΙΑΦΑΝ ενεργούσης Μεραρχίας.

ιυ- Ως προς την από Νότου προς Βορράν ενέργειαν είμεθα σύμφωνοι με το Α΄ΣΣ.

υ- Διά τον άνω ελιγμόν είναι φανερόν ότι αναγκαιοί πλέον της XV Μεραρχίας και μία τουλάχιστον ταξιαρχία Καταδρομών ην το ΣΗΔΜ νομίζει ότι εγκαίρως θα έχη. Αν θα καταστή δυνατή η διάθεσις περισσοτέρων δυνάμεων Καταδρομών, αύται θα διατεθώσιν επ' ωφελεία της κυρίας προσπαθείας.

4. <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ</u>

α) Δεν συμφωνούμεν προς το Α΄ΣΣ ως προς την χρησιμοποίησιν μιας δευτέρας Μεραρχίας εις επίθεσιν εν τη κατευθύνσει ΧΡΥΣΗΝ (Ν.1916) - αυχήν ΠΡΙΑΣΠΟΥ (Ν.1615) - ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.1517) - ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ (Ν.1119) - ΑΗΤΟΜΗΛΙΤΣΑ (Ν.0921).

Τούτο διότι, η επίθεσις αυτή είναι μετωπική και απωθητική των Κ.Σ. δυνάμεων κατά την έννοιαν του μεγαλυτέρου βάθους της εχθρικής τοποθεσίας. Δεν έχει πιθανότητας επιτυχίας λόγω τραχυτάτου ορεινού εδάφους.

Θα αντιμετωπίση σοβαράς δυνάμεις Κ.Σ. και οχυρωμένας τοποθεσίας.

Δεν οδηγεί προς εκμεταλλευσίμους αντικειμενικούς σκοπούς.

β) Την χρησιμοποίησιν της Μεραρχίας αύτης κρίνομεν ως εξής:

ι- Διά μιας Ταξιαρχίας θα αντικαταστήση τα Ανατολ. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ τμήματα της VIII Μεραρχίας ώστε αύτη να ενεργήση δι' όλων των δυνάμεων της εν τη κατευθύνσει που ορίζει το Α΄ΣΣ.

ιι- Θα ενεργήση επιθετικώς εν τη κατευθύνσει ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΟΞΥΑΣ (Ν.0615) ΛΙΟΚΟΥ (Ν.0519).

Σκοπός

Να καταλάβη ΛΙΟΚΟΥ και να απαγορεύση εκείθεν την διαφυγήν των Κ.Σ. (ΜΠΟΥΧΕΣΙ, ΖΕΡΜΑΣ, ΛΥΚΟΡΑΧΗΣ, ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ κ.λ.π.) προς Αλβανίαν διά ΜΠΑΡΑΣ (Ν.9820) και ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν.0223)

Να διευκολύνη τας προς ΣΤΕΝΟΝ (Ν.0012) επιθετικάς προσπαθείας VIII Μεραρχίας.

Να αγκιστρώση Κ.Σ. δυνάμεις επ' ωφελεία της από Βορρά ημετέρας κυρίας προσπαθείας και της από Νότου τοιαύτας της VIII Μεραρχίας μετά την κατάληψιν ΣΤΕΝΟ - ΚΑΡΔΑΡΙ.

Η λεπτομερής μελέτη των παραγόντων διά την επιθετικήν ταύτην προσπάθειαν θα δείξη πως θα συντονισθή εν χρόνω με την επίθεσιν της VIII Μεραρχίας.

γ) Αι εις τας περιοχάς ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ, ΚΑΝΤΖΙΚΟΥ, ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ δυνάμεις μετά του 8 Ε. συντάγματος θα αναλάβουν τας αποστολάς:

ι- Πυκνώσεως της διατάξεως μάχης, ώστε να απαγορευθή και συντριβή πάσα Κ.Σ. προσπάθεια διαφυγής από Βορρά προς Νότον.

ιι- Δι' επιθετικών ενεργειών να αγκιστρωθή ο εχθρός εις τας θέσεις του, επ' ωφελεία της προσπαθείας επί των κυρίων κατευθύνσεων.

δ) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

ι- Η διά πυροβολικού Πεδινού και Μέσου υποστήριξις της Κυρίας προσπαθείας δεν είναι ικανοποιητική. Υποστηρίζεται μόνον από περιοχής ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ (Ν.2223) η κατεύθυνσις ΜΥΡΟΒΛΗΤΗ - ΤΣΟΥΜΑ - ΚΙΑΦΑ μέχρι ύψους ΓΚΡΟΠΑ ΔΟΥΓΚΑ (Ν.1324).

ιι- Θα καταβληθή προσπάθεια διανοίξεως οδού από ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ (Ν.2129) διά ΠΕΥΚΟΣ (Ν.1829) προς ΤΣΑΡΝΟ (Ν.1431) ώστε να αναπτυχθή το πυροβολικόν εις την μεταξύ ΤΣΑΡΝΟ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ περιοχήν. Προς τον σκοπόν αυτόν διετάχθησαν ήδη αι σχετικαί αναγνωρίσεις.

Πυροβολικόν επίσης επί των τροχών δύναται ταχέως να αναπτυχθή εις την περιοχήν ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ προς υποστήριξιν των αποστολών παραγ. γ.

Προβλέπεται επίσης ενίσχυσις διά πυροβολικού επί τροχών προς υποστήριξιν της επιθέσεως των από νότου προς Βορράν Μονάδων (περιοχή Ηπείρου).

ε) ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Εάν αι ανωτέρω απόψεις εγκριθούν και διατεθούν 4 Μεραρχίαι και πλέον συν 2-3 Ταξιαρχίαι, τότε λόγω των γεωγραφικών δυσκολιών, η ενιαία διοίκησις θα είναι ανέφικτος. Θα είν' απείρως προτιμοτέρα η διά 2 διοικήσεων Σωμάτων Στρατού. Μιας από Νότον και άλλης από Βορρά.

Αντιστράτηγος Βεντήρης
Τ.Υ.

2

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
α.α. Αντιτύπου 2
Σ.Τ.Γ. 912
Α.Α.Π. Φ. 180/ΙΙ
7 Αυγούστου 1949

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3
(ΟΥΔΕΜΙΑ αλλαγή εκ των προφορικών Δι/γών)

ΧΑΡΤΑΙ: 1: 50.000 φύλ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
1: 50.000 ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΕΧΘΡΟΣ

(α) ΟΥΔΕΜΙΑ νεωτέρα πληροφορία από τας του υπ' αρίθ. 211/8 ΙΙ Μεραρχίας της 7 Αυγούστου 1949 (επισυναπτόμενον).

(β) Ο εχθρός φαίνεται αποφασισμένος όπως αμυνθή της κατεχομένης υπ' αυτού περιοχής την οποίαν έχει ισχυρώς και κατά βάθος οργανωμένην.

(γ) Ο εχθρός είναι ενδεχόμενον να διοχετεύση δυνάμεις είτε προς ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ είτε προς ΡΑΔΟΣΙ είτε προς Κ/Τ, με σκοπόν αντιπερισπασμού των μετόπισθεν.

(δ) Προ της επιθέσεως κατά ΒΙΤΣΙ δύναται να ενεργήση τοπικήν επιχείρησιν προς κατάληψιν σημείων της ημετέρας τοποθεσίας.

(ε) Κατά την διάρκειαν των επιθετικών ενεργειών ενδέχεται να ενεργήση αντιπερισπαστικώς εν τη κατευθύνσει ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΦΛΩΡΙΝΑ.

(στ) Εις περίπτωσιν κλονισμού τούτου ενδέχεται να προσπαθήση να διαφύγη είτε προς ΡΑΔΟΣΙ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ είτε κατά μήκος ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΚΩΝ συνόρων προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(α) Το Β΄ΣΣ προτίθεται να καταλάβη την εχθρικήν αμυντικήν τοποθεσίαν ΒΙΤΣΙ και να καταστρέψη τας εν αυτή Κ.Σ. δυνάμεις.

(β) Συμπληρωματικαί δυνάμεις.
Παραμένουσαι υπό δ/σιν: -Ίλη Αρμάτων και Ίλη Εφόδου ΙΙ Σ.Α.
- Ίλη Τεθωρακισμένων ΙΧ Σ.Α.
Εντασσόμεναι υπό δ/σιν : -Συγκρότημα Μ. αποτελούμενον (από το 12 ΕΣΠ 14 ΕΤΠ Λόχον Πεζ. 35 Ταξ. 2 Ουλαμοί Τεθ/νων).
Εν υποστηρίξει -Πυρ/κόν ως ειδική Δ/γή
-Αεροπορία ως ειδική Δ/γή.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Η κατάληψις την Χ ημέραν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ (5062), του συγκροτήματος υψ. 1685 (523613) και ΚΟΥΛΑΣ (557588). Εν συνεχεία δε προσπάθεια προς κατάληψιν Ανων. ΠΛΑΤΥ (535601) και ΠΛΑΤΥ (546493), προς συντριβήν των επ' αυτών Κ.Σ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ.

Η επίθεσις θα ενεργηθή υπό της 22ας Ταξιαρχίας και του Συγκροτήματος Μ. εις δύο φάσεις:

(α) Φάσις 1η

Κατάληψις ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι (υψ. 1594), ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ (υψ. 1589), ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ (490610) και υψ. 1685 (523613), ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ (513595), ΚΟΥΛΑΣ (557588).

(β) Φάσις 2η

Κατάληψις Ανω. ΠΛΑΤΥ (535601) και ΠΛΑΤΥ (546493).

ΦΑΣΙΣ 1η

5. Συνθηματικόν όνομα: ΓΙΓΑΣ

6. Συγκρότησις

(α) ΔΕΞΙΑ - Η 22 Ταξιαρχία
Υπό δ/σιν : - Ίλη Αρμάτων και Ίλη Εφόδου ΙΙ Σ.Α.
- Απόσπασμα του 701 Λ. Μηχ/κού
- 142 ΜΟΠ μείον Πυρ/χία
- Δύο ομάδες Α/Τ εκτοξευτών.
Υπό δ/σιν (μέχρι καλύψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ-1685): - Διμοιρία Α/Τ 75 χιλ.
Εν υποστηρίξει : - Πυρ/κόν ως ειδική Δ/γή
- Αεροπορία ως ειδική Δ/γή

(β) ΑΡΙΣΤΕΡΑ - Το Συγκρότημα Μ.
Υπό δ/σιν : - Ίλη Τεθ/νων μείον 2 Ουλαμούς
Εν αμέσω υποστηρίξει: - 143 Μ.Ο.Π. (μετά κατάληψιν ΡΟΤΟ υπό Χ Μεραρχίας.
Εν υποστηρίξει : - Πυρ/κόν ως ειδική Δ/γή

(γ) ΕΦΕΔΡΕΙΑ

(ι) Μία Διλοχία της 3ης Ταξιαρχίας ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΔΕΡΒΕΝ.

(ιι) Μία Διλοχία της 21ης Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ.

7. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

(α) 22ας Ταξιαρχίας

(ι) ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι (υψ. 1594) - ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙ (υψ. 1589) - ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙΙ (490610).

(ιι) Υψ. 1685 (523613) - ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ (513595).

(β) Συγκροτήματος Μ.
ΚΟΥΛΑ (557588)

8. ΑΞΩΝ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

(α) Διά την 22αν Ταξιαρχίαν

ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - διακλ. Καρροπ. (505625) - υψ. 1594.

(β) Διά το Συγκρότημα Μ.

ΒΙΤΣΙ (571547) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (570566) - ΚΟΥΛΑ (558588).

9. ΟΡΙΑ
Μεταξύ 22ας Ταξιαρχίας και Συγκροτήματος Μ η:
διακλαδ. ημιον. (540598) - διακλ. ημιον. (542603) - διακλ. ημιον. (547616) - αρχή ημιον. ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ (560623), άπαντα ΝΑΙ εις το Συγκρότημα Μ.

10. ΣΗΜΕΙΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Μεταξύ 22ας Ταξιαρχίας και Συγκροτήματος Μ. ο υψ. 1305 (539616), πραγματοποιούμενος διά πυρών αυτομάτων όπλων και όλμων.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

11. ΠΕΡΙΟΧΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΜΑΧΗΣ

(α) 22ας Ταξιαρχίας

(ι) ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ

(ιι) περιοχή ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ (540626)

Από της νυκτός της Χ-1 η Ταξιαρχία θα συγκεντρωθή εις τας ως άνω καθοριζομένας ΠΣΜ μεριμνούσα όπως καθ' όλην την νύκτα της Χ-1 παραμείνη κεκαλυμμένη φροντίζουσα όπως τα τμήματα ταύτης αποφύγουν επιμελώς πάσαν κίνησιν η οποία θα ηδύνατο να προκαλέση την αποκάλυψιν εις τον εχθρόν των προθέσεών της.

(β) Ίλης Αρμάτων και Ίλης Εφόδου

Από της νυκτός της Χ-1 ημέρας η Ίλη Αρμάτων και η Ίλη Εφόδου θα συγκεντρωθούν εις την περιοχήν υψ. 1414 και εις χώρους εκ των προτέρων αναγνωρισθησομένους.

(γ) Συγκροτήματος Μ.

(ι) Περιοχή ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ

(ιι) Περιοχή ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ

(ιιι) ΓΚΛΑΒΑΤΑ

Από της νυκτός της Χ-1 το Συγκρότημα Μ. θα συγκεντρωθή εις τας άνω ΠΣΜ κεκαλυμμένον.

12. ΧΩΡΟΙ ΛΗΨΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΜΑΧΗΣ (ΧΛΣΜ)

(α) 22ας Ταξιαρχίας

Από το δεύτερον ήμυσι της νυκτός Χ-1 τα τμήματα επιθέσεως της 22ας Ταξιαρχίας εκκινούντα εκ των ΠΣΜ θα αχθούν:

(ι) Εις περιοχήν της οποίας εμπρόσθιον όριον είναι η γραμμή:

διακλ. χαραδρών (Ν.503633) έως (Ν.515630), οπίσθιον δε η διακλ. χαραδρών (510636) έως (505644).

(ιι) Εις περιοχήν της οποίας εμπρόσθιον όριον είναι η γραμμή από σημείου (Ν.521625) έως διακλ. χαραδρών (Ν.533620), οπίσθιον δε από γένεσιν χαράδρας (Ν.532633) έως διασταύρωσιν ημιονικής και χαράδρας εις (Ν.541630).

(β) Ίλης Αρμάτων και Ίλης Εφόδου

Από της 0600 ω, της Χ ημέρας τα Άρματα Μάχης εκκινούντα εκ της ΠΣΜ θα αχθούν εις την περιοχήν των ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ και εις θέσεις εκ των προτέρων αναγνωρισθησομένας, εις τρόπον ώστε το βραδύτερον την 0700 ω, της αυτής ημέρας να είναι έτοιμα διά βολήν προς καταστροφήν των εχθρικών πολυβολείων.

(γ) Συγκροτήματος Μ.

Ως ΧΛΣΜ ορίζονται αι ΠΣΜ.

13. ΓΡΑΜΜΗ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ

(α) Διά τα τμήματα 22ας Ταξιαρχίας

Το έμπροσθεν όριον εκάστης περιοχής ήτις καθορίζει τον ΧΛΣΜ.
Ώρα εξορμήσεως, Η 1000 ω. της Χ ημέρας

(β) Διά την Ίλην Αρμάτων και Ίλη Εφόδου

Ο ΧΛΣΜ.
Ώρας εξορμήσεως: Η 1000ω. της Χ ημέρας.

(γ) Διά το Συγκρότημα Μ.

Ο ΧΛΣΜ.
Ώρα εξορμήσεως: Ευθύς ως διατεθή υποστήριξις Πυρ/κού.
Η ώρα αύτη θα είναι βραδύτερον της 1100ω.

14. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) 22ας Ταξιαρχίας

(ι) Τα τμήματα επιθέσεως της 22ας Ταξιαρχίας εξορμώντα εκ της γραμμής εξορμήσεως την 1000 ω. της Χ ημέρας και επιτιθέμεναι επί των γενικών κατευθύνσεων: ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι, ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ - υψ. 1685 θα αχθούν εις το όριον ζώνης ασφαλείας Πυρ/κού.

(ιι) Άμα τη αφίξει των εις το όριον τούτο, τα μεν τμήματα τα ενεργούντα εναντίον ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, υποστηριζόμενα εκείθεν υπό της Αεροπορίας, των πυρών του Πυρ/κού μεταφερομένου επί άλλων στόχων, θα εφορμήσουν προς κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών, τα δε τμήματα τα οποία επιτίθενται εναντίον 1685, αφού διά φωτοβολίδων ΠΡΑΣΙΝΗΣ ζητήσωσιν επιμήκυνσιν της βολής Πυρ/κού, θα εφορμήσουν προς κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών.

(ιιι) Μετά την κατάληψιν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και υψ. 1685, ταχεία και δραστηρία προώθησις προς κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ, ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ αφ' ενός και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ αφ' ετέρου.

(ιυ) Μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ να επιδιώξη να θέση υπό τα πυρά της χωρίον ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ και να απαγορεύση την διαφυγήν Κ.Σ. από ΑΝΑΤΟΛΩΝ προς ΔΥΣΜΑΣ.

(υ) Την πρωίαν της Χ+1 ημέρας να επιδιώξη να συνδεθή μετά τμημάτων Χ Μεραρχίας κινουμένων από ΡΟΤΟ προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

(β) Ίλης Αρμάτων

(ι) Προ της εξορμήσεως

Εκ των ΧΛΣΜ καταστροφή εχθρικών πολ/λείων του πρώτου φαινομένου ορίζοντος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και υψ. 1685 ως το σχέδιον πυρός Πυρ/κού.

(ιι) Κατά την εξόρμησιν

Εξορμούντα την 1000ω. της Χ ημέρας εκ του ΧΛΣΜ οι μεν 2 Ουλαμοί θα επιτεθούν εναντίον ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, ο δε έτερος ενισχυμένος θα επιτεθή εναντίον του υψ. 1685 επί κατευθύνσεων εκ των προτέρων καθορισθησομένων.

(ιιι) Μετά την κατάληψιν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και υψ. 1685 αμέσως αφού καταστρέψουν τα τυχόν εναπομείναντα πολυβολεία επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ, καθ' όμοιον ως και πρότερον τρόπον, θα επιτεθούν εναντίον ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ, ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ αφ' ενός και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ αφ' ετέρου.

(γ) Συγκροτήματος Μ.

(ι) Το Συγκρότημα να καταλάβη προ του πρώτου φωτός της Χ ημέρας τα σημεία:

υψ. 1202 (564610) - υψ. 1386 (575595) - υψ. 1395 (567585)

(ιι) Να επιτεθή, ευθύς ως του διατεθή υποστήριξις Πυρ/κού και εκ των κατευθύνσεων των ως άνω σημείων και εκ της κατευθύνσεως ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ και να καταλάβη ΚΟΥΛΑ παρενοχλόν ταυτοχρόνως ΠΛΑΤΥ.

(ιιι) Δι' επαρκών δυνάμεων να αποφράξη τας οδεύσεις προς απαγόρευσιν διαφυγής των Κ.Σ. προς ΡΑΔΟΣΙ.

15. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(α) Συγκρότησις

Το Πυρ/κόν θα ενεργήση συγκεντρωτικώς εις το κλιμάκιον του Σώματος Στρατού και συγκεκροτημένον εις δύο συγκροτήματα:

(ι) Βόρειον Συγκρότημα:
104 ΣΠΠ.
101 ΣΠΠ μείον Μοίρα
153 ΜΜΠ.
142, 146 ΜΟΠ.

(ιι) Νότιον Συγκρότημα
102, 107 ΣΠΠ.
152 ΜΜΠ.
Πυρ/χία 151 ΜΜΠ.
143 ΜΟΠ.

(ιιι) Η 148 ΜΟΠ διατίθεται εν αμέσω υποστηρίξει Μεραρχίας ευρισκομένη εκτός Συγκροτήματος.

(β) Κατανομή
Διατίθενται υπό του ΣΣ κατά την Χ ημέραν εν υποστηρίξει Μεραρχίας, τα Β. και Ν. Συγκροτήματα.

(γ) Αποστολαί

(ι) Από 0530 μέχρι 0800 εφαρμογή σχεδίου πυρός Μεραρχίας διά προπαρασκευήν της επιθέσεως, (διάνοιξις διαδρόμων ναρκοπεδίων, καταστροφή πολυβολείων), αντιβομβαρδισμόν και παρενοχλήσεις.

(ιι) Από 0800 έως 0940. Εφαρμογή σχεδίου πυρός ΣΣ , διά προπαρασκευήν της επιθέσεως και αντιβομβαρδισμόν.

(ιιι) Από 0955 έως 1040 κάλυψις επιθέσεως, δι' εφαρμογής σχεδίου πυρός Μεραρχίας.

(δ) Τακτική Αντιπυροβολικού

(ι) Προσβολή Ε.Π. βάσει σχεδίου πυρός.

(ιι) Προσβολή των εκάστοτε εκδηλουμένων Ε.Π. τη βοηθεία
Ε. ΠΑΡ. και Α.Ω.Π.

(ε) Αξιωματικοί παρατηρηταί
Κατανομή βάσει Δ/γής ΣΣ.
Διατίθενται διά την Χ ημέραν: είς

(ι) Εις 22 Ταξιαρχίαν τρεις (3)

(ιι) Εις 3ην " εις (1)

(ιιι) Εις Παρατηρητήριον Α/Β εις (1)

(στ) Μετατοπίσεις

Αι 142, 146 ΜΟΠ να ώσιν έτοιμοι προς μετακίνησιν προς περιοχήν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ από 2100 ώρας της Χ ημέρας, διατιθέμεναι προς υποστήριξιν ΧΙ Μεραρχίας. Κίνησις τούτων τη Διαταγή μου.

(ζ) Καταναλώσεις
Αρχικόν απόθεμα παρά τας θέσεις των Πυρ/χιών:

(ι) Κατά σωλήνα Π.Π. 700 βλήματα

(ιι) " " Μ.Π. 300 "

(ιιι) " " Ο.Π. 400 "

(η) Πυρά υποστηρίξεως

(ι) Πυρ/κού)

(ιι) Αντιαρματικού) Ως το Σχέδιον πυρός Πυρ/κού.

(ιιι) Όλμων 81 χιλ.)

16. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

(α) Ενίσχυσις Αρμάτων δι' αποσπάσματος Μηχανικού.

(β) Άμα τη καταλήψει ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και υψ. 1685, επέκτασις της οδού ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ μέχρι ΚΟΡΥΦΗΣ, δι' όλων των διατιθεμένων μέσων, ώστε την νύκτα της Χ προς Χ+1 να είναι βατή εις Μ. Πυρ/κόν.

(γ) Εν συνεχεία, άμα ως τακτική κατάστασις επιτρέψη, επέκτασις ταύτης μέχρι ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ μέσω (Ν.498587).

17. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ
Ως ειδική Διαταγή.

18. Ω. ώρα
Η 1000 της Χ ημέρας.

19. Σήμα επιτυχίας: ΝΙΚΗ.

ΦΑΣΙΣ 2α

20. ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΝ ΟΝΟΜΑ: ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

21. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ
Ως και κατά την πρώτην Φάσιν.

22. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

(α) 22ας Ταξιαρχίας
ΑΝΩΝ. ΠΛΑΤΥ

(β) Συγκροτήματος Μ.
ΠΛΑΤΥ

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

23. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) 22ας Ταξιαρχίας

Άμα τη καταλήψει του υψ. 1685 και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ, θα ενεργήση επίθεσιν προς κατάληψιν Ανων. ΠΛΑΤΥ, τη υποστηρίξει Αρμάτων και Πυρ/κού.

(β) Συγκροτήματος Μ.

Μετά την κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ και καθ' ην ώραν τμήματα της 22ας Ταξιαρχίας επιτίθενται προς Ανων. ΠΛΑΤΥ, τα τμήματα του Συγκροτήματος θα ενεργούν κατά ΠΛΑΤΥ αφ' ενός μεν εκ της κατευθύνσεως ΚΟΥΛΑΣ, αφ' ετέρου δε εκ της κατευθύνσεως του υψ. 1202 και θα επιδιώξουν την κατάληψιν τούτου.

24. ΠΥΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ
Ως το Σχέδιον Πυρός Πυρ/κού.

25. ΣΗΜΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΑΘΗΝΑ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

26. Ως ειδική Δ/γή Δ.Μ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

27. ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΑ

(α) Τ. Μεραρχίας: ΔΕΡΒΕΝ

(β) Τ. 22 Ταξ/χίας : ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ

(γ) Τ. Συγκροτήματος Μ.: ΒΙΤΣΙ (571547).

28. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ
Ως ειδική Διαταγή Διαβιβάσεων.

29. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΑΣ Χ.
Καθορισθήσεται διά νεωτέρας Δ/γής.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

30. (α) Να εκτελεσθώσι λεπτομερείς αναγνωρίσεις υπό των Αξ/κών Παρατηρητών Πυρ/κού, Αξ/κών Αρμάτων και Αξ/κών Πεζικού και Δ/τών Ταγμάτων των εχθρικών πολυβολείων και να κατανεμηθώσι ταύτα μεταξύ Αρμάτων και Πυρ/κού, εις τρόπον ώστε ουδέν τούτων να παραλειφθή.

(β) Εφίσταται ιδιαιτέρως η προσοχή εν τη χρησιμοποιήσει των Μπαζούκας και των Α/Τ 75 χιλ. ταύτα αποτελούντα όπλα των Διοκήσεων δέον να διατίθενται συγκεντρωμένα επί των κατευθύνσεων εφ' ων εκ των υπαρχουσών πληροφοριών θεωρείται απαραίτητος η επέμβασις τούτων.

(γ) Κατά την κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών να εφίσταται η προσοχή όπως οι άνδρες μη ίστανται επί των κορυφών ουδέ να συγκεντρούται προς αποφυγήν απωλειών, αλλά να προχωρούν επί των αντιπρανών εις αραιούς σχηματισμούς.

(δ) Η έφοδος να ενεργήται μετά σφοδρότητος και τυχόν υφιστάμεναι αντιστάσεις να υπερκερώνται και να συντρίβωνται.

(ε) Μετά την ολοκληρωτικήν κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών ταχεία οργάνωσις και καθορισμός βολών ανασχέσεως Πυρ/κού και όλμων.

(στ) Κατά την νύκτα απαραιτήτως προώθησις ενεδρών και ακουστικών φυλακίων προς πρόληψιν παντός αιφνιδιασμού.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ
Ω. υπογραφής 0300
Ω. παραδόσεως εις Γραφ. Διαβ. 080300

Οδηγίαι αποστολής
Διά της ΥΕΣΑ.
Τ.Υ.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	Αριθ. Αντιτύπου		Αριθ. Αντιτύπου
22 Ταξιαρχία	1	Β΄ΣΣ	11
Συγκρότημα Μ.	2	Διοικητής	12
Ίλη Αρμάτων	3	Υποδιοικητής	13
Ίλη Τεθωρακισμένων	4	Επιτελάρχης	14
12ον ΕΣΠ	5	ΑΚΑ	15
Δ/σις Πυροβολικού	6	Α.Κ.Β.' & Γ.'	16
Δ/σις Μηχανικού	7	3 Ταξιαρχία	17
Δ/σις Διαβιβάσεων	8	21 "	18
Χ Μεραρχία	9	Αρχείον	19-20
ΧΙ "	10	Αμερ. Αποστολή	21

II ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείον Α1

ΠΙΝΑΞ
ΔΡΑΣΕΩΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

1. Κατά την Χ-2 ημέραν
Βομβαρδισμός υψ. 1685, ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, ΛΕΣΙΤΣ, ΤΣΟΥΚΑΣ.

2. Κατά την Χ-1 ημέραν
Βομβαρδισμός ΒΙΓΛΑΣ και θέσεων εχθρικών Πυροβολαρχιών

3. Κατά την Χ ημέραν
0500 - 0600 προσβολή μεμακρυσμένων στόχων

0700 - 0730 α) προσβολή ισχυρά ανά 14 ΣΠΙΤΣ επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και υψ. 1685 διά βομβών 500 λιβρών.
β) Προσβολή διά 8 ΣΠΙΤΣ ρουκετοβόλων ΕΠΙ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.
0730 - 0800 Προσβολή ανά μία ΝΤΑΚΟΤΑ επί υψ. 1685, ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ.
1030 α) Άφιξις αεροσκαφών άνωθεν πεδίου μάχης και προσβολή επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ τη αιτήσει των ενεργούντων τμημάτων εντός 10' από αφίξεώς των διά 18 ΣΠΙΤΣ ρουκετοβόλων και 18 ΣΠΙΤΣ με εμπρηστικάς βόμβας.
β) Προσβολή υπό 6 ΣΠΙΤΣ διά πολυβόλων τυχόν υποχωρούντων Κ.Σ.

4. Μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι προσβολή υπό 4-6 ΣΠΙΤΣ ρουκετοβόλων επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ.

5. Καθ' όλην διάρκειαν ημέρας Χ και από 0600 ώρας συνεχής κάλυψις ΒΙΓΛΑΣ υπό περιπολίας 2 ΣΠΙΤΣ εις κομβίον Δ μέσω οχήματος επαφής Πυροβολικού δι' επέμβασιν των ΣΠΙΤΣ και ΝΤΑΚΟΤΑΣ κατά εχθρικών Πυροβολαρχιών.

6. Από 1400-1500 επέμβασις ολοκλήρου της Αεροπορίας τη αιτήσει Μεραρχίας.

Το
Γραφείον Α1
ΚΟΚΚΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

3

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΠΦ. 180/14
α.α. Αντιτύπου 15
ΣΤΓ 912
7 Αυγούστου 1949

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4

(ΟΥΔΕΜΙΑ αλλαγή εκ των προφορικών Δ/γών).

ΧΑΡΤΑΙ: 1:50.000 φύλ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
1:50.000 " ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Ως η υπ' αριθ. 3 Δ/γή Επιχειρήσεων Μεραρχίας της 7ης Αυγούστου 1949.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

2. Κατάληψις εντόν της νυκτός της Χ προς Χ+1 ημέρας των Νοτίων αντερεισμάτων του υψ. 1682 (500661) και ΓΚΟΛΙΝΑΣ επί τω σκοπώ, καλύψεως του δεξιού πλευρού της ΧΙ Μεραρχίας και εν συνεχεία κατάληψις του υψ. 1682 και ΑΝΩΝΥΜΟΥ μεταξύ 1682 και ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΣΑΣ, προς διευκόλυνσιν επιθετικών προσπαθειών καταλήψεως ΒΙΓΛΑΣ - ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ

(α) Η ενέργεια αύτη θα εκτελεσθή υπό της 3ης Ταξιαρχίας κατά την διάρκειαν της νυκτός της Χ προς Χ+1 ημέρας.

(β) Κατά, την διάρκειαν της Χ ημέρας τα Α/Τ πυρ/λα (Ορειβ. 75 χιλ) θα καταστρέφουν τα επί υψ. 1682 και ΒΙΓΛΑΣ εχθρικά πολυβολεία, βάσει του Σχεδίου πυρός Πυρ/κού.

(γ) Μετά την κατάληψιν κατά την Χ ημέραν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και του υψ. 1685 υπό της 22ας Ταξιαρχίας, θα γίνη πλήρης προπαρασκευή ή διά πυρών Πυρ/κού και όπλων ευθυτενούς τροχιάς επί του υψ. 1682, ΒΙΓΛΑΣ και ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ.

4. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Η 3η Ταξιαρχία
Υπό δ/σιν : - Συγκρότημα Λόχων Προσκόπων
: - Πυρ/χία 142 ΜΟΠ
Εν υποστηρίξει : - Πυρ/κόν ως ειδική Δ/γή

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) Αύτη διά δυνάμεως Τάγματος εξορμώσα την 2100ω. της Χ ημέρας εκ του ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΔΕΡΒΕΝ και κινουμένη εν τη γενική κατευθύνσει:

ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΔΕΡΒΕΝ - ΤΡΙΒΟΥΝΟΝ - ΝΟΤΙΑ αντερείσματα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ, να καταλάβη και διατηρήση διά μιας μεν Διλοχίας τα ΝΟΤΙΑ αντερείσματα του υψ. 1682, διά της ετέρας δε τα ΝΟΤΙΑ αντερείσματα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ, επί τω σκοπώ όπως, εξασφαλίση το δεξιόν πλευρόν της ΧΙ Μεραρχίας.

(β) Δι' ετέρας δυνάμεως μη υπερβαινούσης Διλοχίαν, να ενεργήση κατά την νύκτα της Χ προς Χ+1 προς κατάληψιν υψ. 1682 και ΑΝΩΝΥΜΟΥ μεταξύ 1695 και ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΣΑΣ.

(γ) Κατά την ιδίαν νύκτα το Συγκρότημα Προσκόπων να διεισδύση εκ της κατευθύνσεως ΣΟΥΔΕΝΑ ΒΟΔΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΣΑ και να προσβάλη τα νώτα των επί ΒΙΓΛΑΣ Κ.Σ. επί τω σκοπώ όπως, τουλάχιστον επιφέρη, σύγχισιν επ' ωφελεία των κατά ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΣΑΣ ενεργούντων τμημάτων.

Συγχρόνως να προωθήση δύναμιν δύο ομάδων εν τη κατευθύνσει ΣΟΥΔΕΝΑ ΒΟΔΑ - ΚΑΛΥΒΕΣ ΛΑΚΚΟΥ, δι' αντιπερισπαστικήν ενέργειαν εις το εσωτερικό της εχθρικής τοποθεσίας.

(δ) Να προπαρασκευάση και να είναι ετοίμη ίνα εν δεδομένη στιγμή επιτεθή προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΣΑΣ - ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

6. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ
Ως το Σχέδιον πυρός Πυρ/κού

7. ΑΝΤΙΑΡΜΑΤΙΚΟΝ
Η Πυρ/χία της 142 ΜΟΠ κατά την Χ ημέραν θα καταστρέψη τα επί υψ. 1682 και ΒΙΓΛΑΣ εχθρικά πολ/λεία, ως Σχέδιον πυρός.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

8. Ως ειδική Δ/γή Δ.Μ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

9. Στρατηγεία

(α) Τ. Μεραρχίας ΔΕΡΒΕΝ

(β) Τ. 3ης Ταξιαρχίας ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΔΕΡΒΕΝ

10. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ
Ως ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Ω. υπογραφής 1200
Ω. παραδόσεως εις Γραφ. Διαβ. 080300

Οδηγίαι αποστολής

Διά της ΥΕΣΑ.

Τ.Υ.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	Αριθ. Αντιτύπου	ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	
3 Ταξιαρχία	1	Υποδιοικητής	II
Συγκρότημα ΛΟΚ	2	Επιτελάρχης	12
Ίλη Αρμάτων	3	ΑΚΑ	13
Δ/σιν Πυροβολικού	4	ΑΚΒ' & Γ.'	14
Δ/σις Μηχανικού	5	Συγκρότημα Μ.	15
Δ/σις Διαβιβάσεων	6	21 Ταξιαρχία	16
Χ Μεραρχία	7	22 "	17
ΧΙ "	8	12ον ΕΣΠ	18
Β΄ΣΣ	9	Αρχείον	19-20
Διοικητής	10	Αμερ. Αποστολή	21

4

II ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΠΦ. 180/17
α.α. Αντιτύπου 15
ΣΤΓ 912
7 Αυγούστου 1949

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ. ΑΡΙΘ. 5

(ΟΥΔΕΜΙΑ αλλαγή εκ των προφορικών Δ/γών)

ΧΑΡΤΗΣ: Ι:50.000 φύλ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Ως η υπ' αριθ. 3 Διαταγή Επιχειρήσεων Μεραρχίας της 7ης Αυγούστου 1949.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

2. Κατάληψις της γραμμής υψ. 1230 (520577) - ΟΥΣΗ (520765) και αντιπερισπαστική ενέργεια προς ΜΠΟΥΦΙ και ΠΛΑΚΑ, προς αγκίστρωσιν όσον το δυνατόν περισσοτέρων Κ.Σ. δυνάμεων εν τω τομεί τούτω.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ
Η επίθεσις αύτη θα ενεργηθή υπό της 21ης Ταξιαρχίας την Χ+1 ημέραν.

4. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
Η 21 Ταξιαρχία
Υπό δ/σιν : - Ουλαμός Τεθωρακισμένων
Εν αμέσω υποστηρίξει : - 148 ΜΟΠ.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) Η 21 Ταξιαρχία την νύκτα της Χ προς Χ+1 εξορμώσα διά δυνάμεως τουλάχιστον Διλοχίας εκ της περιοχής του ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ και ενεργούσα επί των γενικών κατευθύνσεων:

ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ - υψ. 1230
ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ - ΟΥΣΗ
να καταλάβη τον υψ. 1230 και ΟΥΣΗ.

(β) Ομοίως με το πρώτον φως της αυτής ημέρας διά δυνάμεως Λόχου εκ της περιοχής ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ν.543749) να ενεργήση αντιπερισπαστικήν ενέργειαν προς ΜΠΟΥΦΙ επιβοηθούμενη υπό του Ουλαμού Τεθ/νών.

(γ) Κατά την αυτήν ημέραν να εκδηλωθή κίνησις και να παρενοχληθή διά πυρών η ΠΛΑΚΑ.

(δ) Η Ταξιαρχία να μελετήση και να έχη ετοιμότητα ίνα εν δεδομένη στιγμή ενεργήση επιθετικώς διά δύο Ταγμάτων εν τη κατευθύνσει ΜΠΟΥΦΙ - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ και δι' ενός Τάγματος εν τη κατευθύνσει υψ. 1606 - ΤΟΥΜΠΑ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

6. Ως η ειδική Δ/γή Δ.Μ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

7. ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΑ

(α) Τ. Μεραρχίας ΔΕΡΒΕΝ
(β) Τ. 21 Ταξιαρχίας ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ

8. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ
Ως ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Ω. υπογραφής 1830
Ω. παραδόσεως εις Γραφ. Διαβ. 080300

Οδηγίαι αποστολής

Διά της Υ.Ε.Σ.Α.

Τ.Υ.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	Αριθ. Αντιτύπου
21 Ταξιαρχία	1
Δ/σις Πυρ/κού	2
" Διαβιβάσεων	3
" Μηχανικού	4
Χ Μεραρχία	5
ΧΙ "	6
Β΄ΣΣ	7
Διοικητής	8
Υποδιοικητής	9
Επιτελάρχης	10
Α.Κ.Α.	11
Α.Κ.Β.' & Γ.'	12
3 Ταξιαρχία	13
22 "	14
Συγκρότημα Μ.	15
12ον Ε.Σ.Π.	16
Αρχείον	17-18
Αμερ. Αποστολή	19

5

ΧΑΡΤΗΣ 1:50.000

ΘΕΜΑ: - "ΣΦΗΝΑ" Άκρως Απόρρητος
ΠΡΟΣ : - Τ.Σ.26 Ταξιαρχίας/Α1 Υπερεπείγουσα
ΚΟΙΝ : - 27 Ταξιαρχίαν/Α1
- Δ/σιν Πυροβολικού
- Γ΄ΣΣ /Α1 VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ /Α1
- Αμερ. Αποστολήν Αριθ. Α.Π. 5095/108
- Α1 (2) Σ.Τ.Γ. 915 7.8.49
Αριθ. Αντιτυπ. 6

1.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

Πλην των 20 και 132 Συμμ. Ταξιαρχιών, συνεκεντρώθησαν εις το ΜΠΕΛΛΕΣ αι Σ. δυνάμεις ΚΟΡΩΝΑΣ.

2.- ΠΡΟΘΕΣΙΣ:

Απομόνωσις των δύο ΑΚΡΩΝ του ΜΠΕΛΛΕΣ διά καταλήψεως των σημείων Υψ. 1678 (ζ.9320) - Υψ. 1706 (ζ.9420) - ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ (ζ.98.19) προς αποκοπήν δυνατότητος ανεφοδιασμού εκ του Βουλγαρικού εδάφους.

Θα επακολουθήση εδραίωσις επ' αυτού δυνάμεως Τάγματος συν Διλοχία (αρχικώς). Το ταχύτερον δυνατόν η Διλοχία θα αποσυρθή εις εφεδρείαν.

3.- ΜΕΘΟΔΟΣ:

(α) Η 26 Ταξιαρχία θα ενεργήση διά Τάγματος και Διλοχία κατά την νύκτα εν τη γεν. κατευθύνσει:

ΑΝΩ ΠΟΡΟΪΑ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ (Κ.0319) - ΚΟΥΤΣΟΥ-ΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ (ζ.9819) - Υψ. 1706 (ζ.9420) - ΝΕΟΝ ΤΡΙΕΘΝΕΣ (ζ.9221) με ταυτόχρονον ενέργειαν επί δρομολογίου ΠΛΑΤΑΝΑΚΙ - Υψ. 1706 και ΚΑΤΩ ΠΟΡΟΪΑ - ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ, εάν προσφέρωνται ίνα διευκολυνθή η κατάληψις των σημείων ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ και Υψ. 1706.

(β) Η ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ δέον να έχη καταληφθή εντός της ιδίας νυκτός και προωθημένον κλιμάκιον της Φάλαγγος δέον εντός της επομένης ημέρας (Χ) να ευρίσκεται τουλάχιστον εις Υψ. 1706 και ει δυνατόν εις ΝΕΟΝ ΤΡΙΕΘΝΕΣ.

(γ) Η Φάλαγξ θα καλύψη τα νώτα της εγκαθιστώσα δύναμιν Λόχου εις Υψ. 1777 (Κ.0418).

(δ) Επί του λοιπού τομέως ΜΠΕΛΛΕΣ η 26 Ταξιαρχία και η 27 Ταξιαρχία δι' επιθετικών ενεργειών εκδηλουμένων από της πρωίας της Χ ημέρας δέον να εξασκήσωσι πίεσιν επί του εχθρού ίνα τον περισπάσωσι από της κυρίας προσπαθείας της Μεραρχίας.

4.- Προπαρασκευαστικαί Ενέργειαι:

(α) Η 27η Ταξιαρχία θα αντικαταστήση διαταγή της Μεραρχίας την νύκτα της Χ-2 την Διλοχίαν ΜΑΝΔΡΑΚΙ της 26 Ταξιαρχίας.

(β) Η 26 Ταξιαρχία θα μεριμνήση διά την μεταφοράν της Διλοχίας ΚΙΛΚΙΣ εις ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ την Χ-1 ημέραν.

(γ) Μερίμνη του Διοικητού Πυρ/κού Μεραρχίας και ευθύνη αμφοτέρων Ταξιαρχιών εκάστης εντός της ζώνης της, θα μεταφερθή την νύκτα της Χ-1 ημέρας εις των Ουλαμών Π.Π. της 27 Ταξιαρχίας εις διάθεσιν 26 Ταξιαρχίας.

5.- (α) Η επιχείρησις θα εκδηλωθή εντός της αρξαμένης εβδομάδος της ακριβούς ημέρας "Χ" καθοριζομένης εν καιρώ.

(β) Ετοιμότης της κινήσεως των τμημάτων της παρ. 4 δέον να υπάρχη από 11.8.49.

Να ενεργηθούν αμέσως αι αναγκαίαι αναγνωρίσεις αντικαταστάσεων και κινήσεων.

Κ.Σ./Γ.Π.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Υ.

ΛΑΪΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

6

ΘΕΜΑ:- Σχέδιον ενεργείας εν περιπτώσει ισχυρών αντιπερισπαστικών ενεργειών των Συμμοριτών "ΦΙΛΙΠΠΟΣ"

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣ :- 26, 27 Ταξιαρχίας/Α1
- Τ.Σ. 26 Ταξιαρχίας/Α1
- 19, 26, 31 Ε.Σ.Π. - Σ.Δ.Κ.
- Γ΄ΣΣ Ιππικού

ΚΟΙΝ :- Γ΄ΣΣ /Α1
- Υποδιοικητήν Μεραρχίας
- Αμερικανόν Σύνδεσμον
- Α1 - Α8 - Α9 - Γ1

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ /Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 5088/102
ΣΤΓ 915 8.8.49
Αριθ. Αντιτυπ. 15

Σχετική Γ΄ΣΣ/Α1-Α2 Α.Π. 9976/1031/3.8.49

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

Η μετακίνησις των Σ. ΚΟΡΩΝΑΣ προς ΜΠΕΛΛΕΣ, η μετακίνησις των Σ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ προς ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ και πιθανόν ΚΡΟΥΣΙΑ, η διαπεραίωσις Σ. (κατ' ενδείξεις) από ΠΑΪΚΟΝ προς ΜΠΕΛΛΕΣ, εξεταζόμενα εν τω γενικώ πλαισίω της στρατιωτικής καταστάσεως, παρέχουσι το ενδόσημον ότι εις το άμεσον μέλλον οι Σ. δεν αποκλείεται να επιχειρήσωσι σημαντικάς αντιπερισπαστικάς ενεργείας εις την περιοχήν της Μεραρχίας.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ:

Η Μεραρχία προτίθεται να αντιμετωπίση την κατάστασιν:

(α) Δι' αμέσου επιθετικής κι' ενεργείας πριν προλάβη ο ΕΧΘΡΟΣ να εκδηλώση την ενέργειάν του.

(β) Δι' αμέσου επιθετικής ενεργείας άμα τη εκδηλώσει της εχθρικής ενεργείας (εφ' όσον παρά τας προσπαθείας δεν γίνη αντιληπτή προ της εκδηλώσεώς της η εχθρική προσπάθεια).

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

ΕΤΟΙΜΟΤΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ - ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ:

(α) Κατ' αρχήν άπασαι αι δυνάμεις - εξερέσει των παρά την ΜΕΘΟΡΙΟΝ Σημείων Στηρίγματος και των τμημάτων ασφαλείας σημαντικών κόμβων συγκοινωνιών - δέον να έχωσι ετοιμότητα κινήσεως.

(β) Ειδικώτερον δέον να έχωσιν ετοιμότητα αμέσου δράσεως τα κάτωθι τμήματα:

(ι) 26 Ταξιαρχία:

- Τάγμα εκ περιοχής Δ. ΜΠΕΛΛΕΣ συμπερι-λαμβανομένης Διλοχίας ΚΙΛΚΙΣ.
- Επί πλέον Διλοχία εκ των δυνάμεων Δ. ΜΠΕΛΛΕΣ.
- Διοίκησις και 2 Λόχοι των τριών Διμοιριών Τάγματος ΚΡΟΥΣΙΩΝ.
- Ουλαμοί Τεθωρακισμένων (άπαντες)
- Διμοιρία ΚΑΡΙΕΡΣ ΚΙΛΚΙΣ
- Είς Ουλαμός Π.Π. εκ περιοχής Δ. ΜΠΕΛΛΕΣ.

(ιι) <u>27 Ταξιαρχία:</u>

- Τάγμα περιοχής ΟΜΑΛΟΥ - Σ.Σ. ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ (Διλοχία ΟΜΑΛΟΥ αντικαθισταμένη υπό εφεδρικής Διλοχίας ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ)
- Ουλαμοί Τεθωρακισμένων (άπαντες)
- Είς Ουλαμός Π.Π.

(ιιι) <u>Γ.΄ Συν/μα Ιππικού ολόκληρον (3 Ίλαι)</u>

(ιυ) <u>19 Ε.Σ.Π.</u>

- Λόχος ΚΟΥΡ ΛΟΦΟΥ
- Διοίκησις Τάγματος και Λόχος 4 Διμοιριών εκ περιοχής ΝΙΓΡΙΤΗΣ.

(υ) <u>26 Ε.Σ.Π.</u>

- Διοίκησις Λόχου και 2 Διμοιρίαι εκ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ (61 Τ.Ε.).
- Λόχος από περιοχήν ΠΑΠΠΑΔΩΝ (94 Ε.Τ.Π.)
- Ορειβατική Πυροβολαρχία και Ουλαμός Τεθωρα-κισμένων ΔΡΑΜΑΣ.

(υι) <u>Σ.Δ.Π.</u>

- Λόχος Προσκόπων
- Δημοσυντήρητος Λόχος ΤΣΑΛ - ΝΤΑΓ
- Ουλαμός Τεθωρακισμένων

(υιι) <u>31 Ε.Σ.Π.</u>

- Διοίκησις και 2 Λόχοι των 3 Διμοιριών του 34 Τ.Ε.
- Λόχος του 62 Τ.Ε.
- Ουλαμός Τεθωρακισμένων

4. ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ κατά την περίοδον ταύτην.

(α) Επίμονος αναζήτησις πληροφοριών και άμεσος αναφορά.

(β) Εντατική επιτήρησις και επαγρύπνησις

5. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΚΡΟΥΣΙΑ:

Θα εφαρμοσθή το σχέδιον "ΟΡΜΗ" (Α.Π. 4251/108/4-7-49 δ/γή Μεραρχίας) τροποποιούμενον κατά τας υπαρχούσας ήδη δυνάμεις (παρ. 3 της παρούσης).

6. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΟΧΑΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ - ΞΑΝΘΗΣ.

Θα εφαρμοσθή η Α.Π. 4918/102/2-8-49 διαταγή Μεραρχίας (αμοιβαία συνδρομή VII Μεραρχίας - Σ.Δ. Θρ. Ενίσχυσις περιοχής ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ).

Η διαταγή αύτη κοινοποιείται προσηρτημένως εν αντιγράφω εις το Γ΄ΣΣ.

7. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΔΥΤΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ:

Αι δυνάμεις της 26 Ταξιαρχίας αι ευρισκόμεναι εις περιοχήν Δυτικού ΜΠΕΛΛΕΣ δέον να εξασφαλίσωσι την κατοχήν των θέσεων.

Γενικωτέρα αντιμετώπισις της καταστάσεως προς συντριβήν των συμμοριτών δι' αντεπιθέσεως συμφώνως προς αποφάσεις της Μεραρχίας διά των εφεδρειών της 27 Ταξιαρχίας και των λοιπών διαθεσημοτήτων της 26 Ταξιαρχίας.

8. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ:

Αι δυνάμεις της 27ης Ταξιαρχίας αι ευρισκόμεναι περιοχήν Ανατ. ΜΠΕΛΛΕΣ δέον να διατηρήσωσι τας θέσεις των πάση θυσία.

Γενικωτέρα αντιμετώπισις της καταστάσεως δι' ευρυτέρας αντεπιθέσεως μερίμνη της Μεραρχίας διά των εφεδρειών της 26 Ταξιαρχίας και των λοιπών διαθεσημοτήτων της 27 Ταξιαρχίας.

9. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΛΑΧΑΝΑ

(α) Αρχικώς Διοίκησις και 2 Λόχοι 3 Διμοιριών Τάγματος ΚΡΟΥΣΙΩΝ θα διατεθώσιν εις το 31 Ε.Σ.Π. ενεργούσαι προς ΛΑΧΑΝΑ.

(β) Γενικώτεραι ενισχύσεις και ενέργειαι κατά τας αποφάσεις της Μεραρχίας επί τη βάσει των ενδεχομένων συνθηκών από των κατευθύνσεων ΚΙΛΚΙΣ.

(γ) Ο Υποδιοικητής Μεραρχίας και το Τακτικόν Στρατηγείον 31 Ε.Σ.Π. έτοιμα να αναλάβωσιν ευθύνην διοικήσεως Μονάδων επί του Πεδίου Μάχης και ΣΤΡΥΜΩΝΙΚΟΥ και ΝΙΓΡΙΤΑΣ.

10. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΒΕΡΤΣΙΚΟΥ - ΦΛΑΜΟΥΡΙ

(α) Αρχικώς Διοίκησις και 2 Λόχοι των 3 Διμοιριών 31 Ε.Σ.Π. θα ενεργήσουν προς το προσβαλλόμενον σημείον.

(β) Διοίκησις Τάγματος και διαθέσιμος δύναμις ΝΙΓΡΙΤΗΣ (τουλάχιστον Λόχος) θα ενεργήσουν προς την προσβαλλομένην περιοχήν.

(γ) Μετέπειτα ενισχύσεις και ενέργειαι διά τμημάτων 27ης Ταξιαρχίας κατά τας αποφάσεις της Μεραρχίας επί τη βάσει των ενδεχομένων συνθηκών. Τα Τακτικά Στρατηγεία 19 και 31 Ε.Σ.Π. έτοιμα να αχθώσι ίνα αναλάβωσι την επί του Πεδίου της Μάχης διοίκησιν των τμημάτων των.

ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ:

11. (α) Μερίμνη Δ/τού Διαβιβάσεων Μεραρχίας να συνταχθώσι δι' εκάστην περίπτωσιν σχέδια διαβιβάσεων.

ΘΕΜΑ: - Δραστηριότης εις ΜΠΕΛΛΕΣ — ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ - ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΡΟΣ : - 27 Ταξιαρχίαν/Α1
- Τ.Σ. 26 Ταξιαρχία/Α1

ΚΟΙΝ : - Γ΄ΣΣ /Α1
- Αμερ. Αποστολήν
- Α1 - Α8

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ /Α1
ΑΡΙΘ.Α.Π. 5211/108
Σ.Τ.Γ. 915 13.8.49

1. Εδημιουργήθη σιωπηρώς μία ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΖΩΝΗ εδάφους μεταξύ της Φιλίας διατάξεως εις τας υπωρείας του ΜΠΕΛΛΕΣ και της προκεχωρημένης διατάξεως των συμμοριτών:
Η Ζώνη αύτη ελέγχεται περισσότερον από τους Σ. και ολιγώτερον από υμάς. Έχομεν ως εκ τούτου τα κάτωθι μειονεκτήματα.

(α) Οι Σ. θα ανακτήσουν βαθμηδόν την πρωτοβουλίαν.

(β) Οι Σ. αχολούνται απερίσπαστοι εις τας οργανώσεις της τοποθεσίας των.

(γ) Παρέχεται η ευχέρεια εις τους Σ. να μας αιφνιδιάσουν.

(δ) Δίδεται η ευχέρεια εις τους Σ. να ανακτήσουν το ηθικόν των.

2. Προς εξουδετώρωσιν των μειονεκτημάτων τούτων και διατήρησιν και περαιτέρω προώθησιν της πρωτοβουλίας των φιλίων τμημάτων, επιβάλλεται όπως:

(α) Ενταθώσι τα νυκτερινά εγχειρήματα

(β) Αυξάνεται ολοέν το βάθος των εκπεμπομένων προς ΜΠΕΛΛΕΣ περιπόλων και ενεδρών.

3. (α) Εκείνο όμως το οποίον θα παγιώση εντελώς την πρωτοβουλίαν των φιλίων τμημάτων και θα εξουδετερώση τελείως τα μειονεκτήματα άτινα παρουσιάζει η ανωτέρω ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΖΩΝΗ είναι η ανάληψις ισχυρωτέρων κρούσεων προς τας προκεχωρημένας βάσεις των Σ. (ανεξαρτήτως των περιπόλων και εγχειρημάτων ως η παρ. της παρούσης).

(β) Επιβάλλεται δηλαδή όπως ισχυρά τμήματα δυνάμεως Διλοχίας και άνω υποστηριζόμενα υπό Όλμων και Πυροβολικού

- Προωθώνται τολμηρώς μέχρι της ΚΥΡΙΑΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ των Σ.
- Λαμβάνωσι στενήν επαφήν με τους Σ.
- Προκαλώσιν αναστάτωσιν και απωλείας εις τους Σ.
- Διατηρώσι επί τινα χρόνον την επαφήν και κατά την νύκτα ακόμη εγκαθιστώντα προκεχωρημένας βάσεις.
- Επανέρχωνται είτα εις τας βάσεις των καθ' ον χρόνον θα αρχίζη παρομοία κρούσις εις έτερον σημείον του μετώπου.

(γ) Αι ενέργειαι αύται των Διλοχιών να αρχίσουν εκδηλούμεναι από 16-8-49 με συχνότητα δίς της εβδομάδος κατά Ταξιαρχίαν.

(δ) Η Μεραρχία δέον να ενημερούται εγκαίρως επί των ενεργειών αυτών.

Κ.Σ./Γ.Π.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

ΛΑΪΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

7

ΘΕΜΑ Ημερησία Διαταγή Αρχιστρατήγου

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1

ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ: Μονάδες Στρατού,
ΕΒΑ, ΒΝ, Βασ. Χωρ/κής

Αριθ. Πρωτ. 231050

ΚΟΙΝ: Υπουργ. Στρ/κών (Γρ. Υπ/γού)

Αριθ. Φακ. 4009/39

" Ναυτικών (ΓΕΝ/Γ)
" Αεροπορίας (ΓΕΑ/Α)
" Δημ. Τάξεως

8 Αυγούστου 1949

Συνεπληρώθησαν τρία και πλέον χρόνια τα οποία αι Εθνικαί ένοπλοι δυνάμεις αγωνίζονται τον πλέον σκληρόν και ιδιόρρυθμον αγώνα τον οποίον επέβαλε μία προδοτική Ελληνόφωνος μειοψηφία ως όργανον και εμπροσθοφυλακή του Σλαβικού ιμπεριαλισμού.

Ο αντίχριστος κομμουνισμός με τα σατανικά του εμβλήματα, πίσω από τα οποία καλύπτει το έγκλημα, την δολοφονίαν, την καταστροφήν και την απαθλίωσιν, ο συμμοριτισμός, ο οποίος εφήρμοσε κοντά σ' όλα αυτά τα απάνθρωπα μέτρα και αυτό το παιδωμάζωμα, επιμένει να σβύση τη φυλής μας αό το πρόσωπον της γης.

Ευτυχώς το Ελληνικόν Έθνος αντελήφθη εγκαίρως τους κινδύνους και με πρωτοπόρους τας Ενόπλους Δυνάμεις αντιμετώπισε αποτελεσματικά τα καταχθόνια σχέδια του ξενοδούλου κομμουνισμού.

Ο λαός μας, ο οποίος έχει βαθειά ριζωμένη την πίστην προς την Πατρίδα και την θρησκείαν, την αγάπην προς την οικογένειαν και την πραγματικήν ελευθερίαν, εδέχθη με καρτερίαν όλας τας θυσίας και όλας τας καταστροφάς και προσφέρει καθημερινώς το αίμα του για τον ιερόν αγώνα προς διάσωσιν των ιερών και οσίων της φυλής.

Αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και στρατιώται !

Είσθε το άνθος του λαού μας και αποτελείτε την ένοπλον δύναμιν του Έθνους μας, το οποίον οσονδήποτε σκελετωμένον και αν είναι από ένα πόλεμον που διαρκεί τώρα συνέχεια εννέα χρόνια, δεν γέρνει το κεφάλι.

Είσθε πανταχού παρόντες από βουνό σε βουνό της αγαπημένης μας Πατρίδος και με αυταπάρνησιν, καρτερίαν και αυτοθυσίαν καταφέρετε αλύπητα κτυπήματα κατά του υπούλου εχθρού.

Με την βοήθειαν και συμπαράστασιν των συμμάχων μας, από του έτους 1949 είναι αμφισβήτητον, ότι περάσαμε εις τον δρόμον της Νίκης.

Ο κομμουνιστοσυμμοριτισμός αισθάνεται πλέον ότι τα πόδια του δεν είναι στερεά ούτε και σ' αυτές τις βάσεις του στο Γράμμο και στο Βίτσι, πίσω από τις οποίες έχει υποστηρικτάς και εφοδιαστάς τους προαιωνίους εχθρούς της Ελλάδος. Αγωνιά και τρέμει να αντιμετωπίση τας Ενδόξους Εθνικάς δυνάμεις.

Αι Εθνικαί μας δυνάμεις είναι ισχυραί όσον ποτέ άλλοτε. Δεν εσταμάτησαν από τότε που απελευθέρωσαν το μαρτυρικόν Καρπενήσι. Χαρίζουν στο Έθνος συνεχείς Νίκες.

Θα συνεχίσουν και τώρα παρακολουθούμεναι από τες ιερές σκιές των ηρώων νεκρών μας που έπεσαν στον ιερόν αυτόν αγώνα επιβιώσεως της φυλής.

Η ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ Παναγία μας, η οποία έκαμε το θαύμα της το 1940, θα ευδοκήση και τώρα να μεσιτεύση στο Παντοδύναμον Θεόν να ευλογήση τα τιμημένα όπλα μας και να μας χαρίση την τελικήν Νίκην.

"Εμπρός" λοιπόν για την συνέχισιν του αγώνος με αποφασιστικότητα για την Νίκην και ο Θεός πάντα μαζύ μας.

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Υ.Σ.

Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΑΛ. ΠΑΠΑΓΟΣ

8

Επιτευχθέντα αποτελέσματα εκ της παραπλανητικής επιθετικής ενεργείας κατά ΓΡΑΜΜΟΥ από 2 μέχρι 8 Αυγούστου:

α).- Το ΣΣ κατώρθωσε διά των ισχυρών επιθετικών ενεργειών του κατά ΒΟΡ. και ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ να καθηλώση τας επί τούτου Κ.Σ. δυνάμεις κατά τρόπον ώστε ουδεμία ΚΣ Μονάς να δυνηθή να εξέλθη τούτου προς ενίσχυσιν των εις ΒΙΤΣΙ δυνάμεών του επιτυχών ούτω να δημιουργήση εις τους Κ.Σ. την εντύπωσιν ότι ο Εθνικός Στρατός ήρξατο την κυρίαν του επίθεσιν εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ.

β).- Επέφερε σοβαράς απωλείας εις προσωπικόν και υλικόν του εχθρού.

γ).- Διά της εφαρμογής της μεθόδου της συγκεντρωτικής χρησιμοποιήσεως των μέσων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας , επέδρασε σημαντικώς επί του ηθικού τούτου και έδωσε εις τούτους μίαν ζωηράν εικόνα της συντριπτικής υπεροχής του Εθνικού Στρατού εις μέσα πυρός.

δ).- Εξήχθησαν επ' ωφελεία απάσων των Μονάδων του Εθνικού Στρατού σημαντικώτατα διδάγματα επί των συντριπτικών αποτελεσμάτων του Πυρ/κού και Αεροπορίας, όταν χρησιμοποιούνται συγκεντρωτικώς, ως και της επιτευχθείσης στενής συνεργασίας επί του πεδίου της μάχης των Όπλων Πεζικού - Πυρ/κού - Αεροπορίας.

- Τα διδάγματα ταύτα εκοινοποιήθησαν εγκαίρως υπό, υπό τύπον εκθέσεως, εις απάσας τας Μονάδας του ΣΣ ως και των λοιπών Σ. Στρατού.

ε).- Το ΣΣ κατέβαλε σημαντικής τακτικής αξίας υψώματα, ως το υψ. 1425 - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - υψ. 1806 κ.λ.π. τα οποία απετέλεσαν σπουδαίας βάσεις εξορμήσεως κατά την μετέπειταν ΚΥΡΙΑΝ επίθεσιν του Σώματος προς κατάληψιν του ΓΡΑΜΜΟΥ.-

Συνέχισις Προσπαθειών:

- Μέχρι της εκδηλώσεως της Κυρίας επιθετικής ενεργείας κατά ΓΡΑΜΜΟΥ και κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ, το ΣΣ εσυνέχισε τας επιθετικάς του ενεργείας καθ' όλον το μέτωπον Β. και Ν. ΓΡΑΜΜΟΥ.
- Διά της Ιης Μεραρχίας ενήργησε επανειλημμένας ισχυράς επιθετικάς ενεργείας προς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΓΚΑΣΙ. Διά της VIII Μεραρχίας τοιαύτας προς ΖΕΡΜΑΝ - ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ΚΑΜΕΝΙΚ.

Κατ' αυτόν τον τρόπον ο επί του ΓΡΑΜΜΟΥ εχθρός όχι μόνον δεν ηδυνήθη ν' αποσύρη δυνάμεις εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ υπερ ΒΙΤΣΙ αλλά επί πλέον υπέστη επιπεραιτέρω φθοράς εις έμψυχον και άψυχον υλικον.

- Κατά τον αυτόν ως ανωτέρω χρόνον το ΣΣ επεδόθη εις δραστηρίας προπαρασκευαστικάς ενεργείας διά την ανάληψιν της νέας του αποστολής, της ΚΥΡΙΑΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ κατά Β.' και Ν. ΓΡΑΜΜΟΥ.

ΕΛΙΓΜΟΣ Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

α).- Το ΣΣ απέβλεπεν εις την συντριβήν των πλέον μαχητικών δυνάμεων του εχθρού και την εμπλοκήν του μείζονος μέρους των εφεδρειών του επί της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ, κατά της οποίας κατηύθυνε την Ιην Μεραρχίαν, υποστηριζομένην υπό του συνόλου του Πυρ/κού και της Αεροπορίας.

β).- Όπισθεν και εγγύτατα της Ι Μεραρχίας και της τοποθεσίας του ΤΣΑΡΝΟ το ΣΣ συνεκέντρωσε την ΙΙΙ Μεραρχίαν (Καταδρομών), προς τον σκοπόν όπως διασπωμένης της τοποθεσίας του ΤΣΑΡΝΟ, μη επιτρέψη εις τον εχθρόν να απογκιστρωθή και οργανωθή εις την αμέσως όπισθεν τούτου τοποθεσίαν ΣΚΑΛΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ εξακολουθούν υποστηρίζον την κατεύθυνσιν ταύτην διά του συνόλου σχεδόν του Πυρ/κού και της Αεροπορίας.

γ).- Πράγματι μετά την κατάληψιν υπό της Ι Μεραρχίας του ΤΣΑΡΝΟ (ώρα 1512 25 Αυγούστου) αμέσως εσυνεχίσθη υπό της Ι Μεραρχίας, υποβοηθουμένης και διά μιας Μοίρας Καταδρομών, η επιθετική ενέργεια μετά της αυτής ισχύος, προς ΠΑΠΟΥΛΗ και εν συνεχεία προς την τοποθεσίαν ΣΚΑΛΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ.

δ).- Εν τω μεταξύ εσυνεχίζετο η μεγάλης εκτάσεως πίεσις εις το μέτωπον της XV Μεραρχίας η αρξαμένη από της νυκτός της 24/25 Αυγούστου. Αύτη είχεν σημαντικά αποτελέσματα καθότι καθήλωσεν ένα μεγάλο μέρος των εχθρικών δυνάμεων του Β. ΓΡΑΜΜΟΥ, τας οποίας ο εχθρός δεν ηδυνήθη να μετακινήση ίνα αντιμετωπίση την δημιουργηθείσαν σοβαράν απειλήν υπό της ΙΧ Μεραρχίας κατά μήκος των συνόρων και εις τα μετόπισθεν της εχθρικής τοποθεσίας ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ - ΣΚΑΛΑ από των εσπερινών ωρών της 26 Αυγούστου διά της παρουσίας της 41 Ταξιαρχίας (ΙΧ Μεραρχίας) εις ΡΟΜΠΟΛΟ ΔΑΣΟΣ (Ν. 0936).

ε).- Πολύ εγκαίρως το ΣΣ αντελήφθη ότι ο εχθρός ηθέλησε να δώση την κυρίαν μάχην επί της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - Π.ΠΟΥΛΗ και όπισθεν ταύτης επί της τοποθεσίας ΣΚΑΛΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, διαθέσας εκεί το μείζον των μαχητικωτέρων δυνάμεων του και των μέσων υποστηρίξεως.

Αφ' ετέρου πολύ εγκαίρως το ΣΣ εντελήφθη ότι έπρεπε να εκμεταλλευθή τας ευνοϊκάς προϋποθέσεις, αίτινες προσεφέροντο εις αυτό διά της διανοιγμένης υπό της ΙΧ Μεραρχίας οπισθίας θύρας των ισχυρωτάτων τοποθεσιών προς της Ι Μεραρχίας και Μεραρχίας Καταδρομών της οδού διά των συνόρων.

- Πράγματι το ΣΣ διά της υπ' αριθ. Α.Π. 8232/25-8-49 διαταγής του διέταξε την XV Μεραρχίαν να κινήση μίαν Ταξιαρχίαν επειγόντως εις ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν.145370).

Ταύτην έθεσε υπό Διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας. Ομοίως διά Α.Π.Φ. 3/115/26 Αυγούστου ώρα 15.30 διαταγής του προς την Ιην Μεραρχίαν διέτασσεν όπως η Ι Μεραρχίαν διατηρούσα περιοχήν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) (Ν.135295) - ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ μίαν Ταξιαρχίαν, να είναι με υπολοίπους Ταξιαρχίας έτοιμη να κινηθή επί κατευθύνσεως χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗ ετοίμη να κινηθή επί κατευθύνσεως χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗ.

στ).-Ούτω εν συνόψει βλέπομεν τον ελιγμόν του Σ.Στρατού διαγραφόμεν ως κάτωθι:

"Πριν ή ολοκληρωθή η κατάληψις της διασπασθείσης τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ και βαθύτερον ΣΚΑΛΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ενίσχυσις διά μιας (της 61) Ταξιαρχίας του υπερκερωτικού εμβόλου της ΙΧ Μεραρχίας κατά μήκος των συνόρων και εις τα μετώπισθεν, των ανωτέρω τοποθεσιών, διά μιας επίσης Ταξιαρχίας και αναλόγων μέσων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας, με ετοιμότητα αμέσου εκμεταλλεύσεως υπό Ι Μεραρχίας (μείον Ταξιαρχία) και Μεραρχίας Καταδρομών. Διά του κατ' αυτόν τον τρόπον χειρισμού των Μεγάλων Μονάδων το Σ.Στρατού εξησφάλιζε την ραγδαίαν πτώσιν του απορθήτου υπό ΚΣ θεωρουμένου οχυρού ΓΡΑΜΜΟΥ".

Συμπεράσματα:

1/ Δέον να επιδιωχθή πάση θυσία υψηλή επιστημονική στάθμη των Μονίμων Υγειον. Στελεχών. Η αναζήτησις της μορφώσεως εις τα έφεδρα στελέχη αποτελεί τραγικήν πλάνην. Το ηγετικόν στέλεχος δέον να έχη πολυμερή και απολύτως συγχρονισμένην μόρφωσιν ίνα κατανοήση και αξιοποιήση την κατά μέρος τοιαύτην των εφέδρων στελεχών. Διά να αποδώσι το μέγιστον τα έφεδρα Υγειον. στελέχη δέον να αισθάνωνται όλον το επιστημονικόν βάρος και ήθος του ηγετικού στελέχους.

2/ Προς εξασφάλισιν επιτυχίας διακομιδών και νοσηλείας εις Χ.Μ.Ε. επιβάλλεται, όπως το Σ.Σ. διαθέτει εν πλήρες Χ.Ε. ειδικής συνθέσεως.

3/ Η έλειψις Υγειον. Κλιμακίου εις Ταξ/χίαν παρουσίασεν κενόν.
Δέον να θεσπισθή ο θεσμός του Αρχιάτρου Ταξιαρχίας.

4/ Δεν υπάρχει ενιαίος τρόπος του σκέπτεσθαι, ενεργείν και διαθέτειν τα μέσα εις τους Υγειον. Αξιωματικούς. Τούτο αποτελεί βασικόν μειονέκτημα και δέον να τίχη ειδικής προσοχής.

5/ Η Υγειον. τακτική δεν είναι αρκούντως και κατά ορθόν τρόπον γνωστή εις τα παραγωγικά κ.λ.π. Σχολεία.

Παρατηρήσεις:

α).- Η θέσις και η κίνησις των Υγειον. Σχηματισμών εμφαίνεται εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα.

β).- Η έκθεσις πεπραγμένων με επιστημονικήν ανάλυσιν θέλει υποβληθή εις Β6/ΓΕΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

α/ Έν των κυρίων στοιχείων της επιτυχίας ο αιφνιδιασμός, δεν ήτο δυνατόν να επιζητηθή και πραγματοποιηθή εις την επιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ διότι μετά το ΒΙΤΣΙ οι Κ.Σ. ανέμενον ως βεβαίαν, την επίθεσιν και ως απεδείχθη εκ των ευρεθεσών διαταγών οι Κ.Σ. είχον λάβει εξαιρετικά μέτρα ασφαλείας ιδία κατά την νύκτα.

- Ο ΓΡΑΜΜΟΣ απετέλει δι' αυτούς το τελευταίον σοβαρόν έρισμα και ήτο φυσικό ότι θα κατέβαλλε κάθε προσπάθειαν διά να τον διατηρήση, διά πολιτικούς και στρατιωτικούς σκοπούς.
- Επόμενον ήτο κατόπιν τούτου, ότι ο αιφνιδιασμός του επί του ΓΡΑΜΜΟΥ εχθρού δεν ήτο δυνατός. Όλοι ευρίσκοντο εν συναγερμώ αναμένοντες όπως αντιμετωπίσωσι την επίθεσιν του Α΄ΣΣ.

β/ Κατόπιν τούτου το ΣΣ επεζήτησε να αινφιδιάση τους ΚΣ, ως προς την κατεύθυνσιν της κυρίας ενεργείας.

γ/ Απέβλεπε ως τοιαύτην την διά των συνόρων ΚΟΥΡΙΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ΓΚΟΥΜΠΕΛ - υψ. 2520 διότι:

ι).- Αι εχθρικαί οργανώσεις ΟΛΙΓΑΙ.

ιι).- Το έδαφος εντελώς ακάλυπτον προσεφέρετο δι' αρίστην δράσιν Πυρ/κού και κυρίως Αεροπορίας.

ιιι).- Εχθρικόν Πυρ/κόν και όλμοι προσανατολισμένοι περιοχήν ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ ΑΝ. ΑΡΕΝΩΝ δεν ηδύναντο να χρησιμοποιήσουν τους φραγμούς.

ιυ).- Επιτυγχανούσης της κατευθύνσεως ταύτης απεκόπτοντο αι οδεύσεις διαφυγής προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και κατέρεεν αυτομάτως το σύνολον της οργανωμένης τοποθεσίας ΓΡΑΜΜΟΥ. Επίσης ήτο αδύνατος η διάσωσις του βαρέως υλικού των Κ.Σ.

Δεν καθωρίσθη αρχικώς αύτη καθαρά και λόγω της γειτνιάσεως του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους (άγνωστος αντίδρασις) και λόγω δυσταγμών της ΙΙΙ Μεραρχίας.

δ/ Η επιτυχία επομένως του Σ.Στρατού εβασίσθη κυρίως εις την εκπόνησιν σχεδίου το οποίον απέβλεπεν εις καθαρώς δυναμικήν ενέργειαν κατά του ισχυροτέρου σημείου της αμυντικής εχθρικής τοποθεσίας, τοιούτον δε ήτο το ΤΣΑΡΝΟΝ και εις την έγκαιρον αναπροσαρμογήν των δυνάμεων και μέσων υποστηρίξεως προς εκμετάλλευσιν της παρουσιασθησομένης ευκαιρίας, διά την κατάρευσιν του εχθρικού αμυντικού μετώπου, τοιαύτη δε υπήρξεν η διά της 61 Ταξιαρχίας ενίσχυσις του εμβόλου της ΙΧ Μεραρχίας του ενεργήσαντος διά της οδοθετικής γραμμής εις τα νώτα της ισχυρωτέρας αμυντικής τοποθεσίας του εχθρού και πριν αύτη καταρρεύση εξ ολοκλήρου.

- Ούτω ωργανώθη επίθεσις εξαιρετικής ισχύος εις το κέντρον της διατάξεως του εχθρού και εις το ζωτικώτερον σημείον της περιοχής του, ήτοι περιοχήν ΤΣΑΡΝΟ ΠΑΠΟΥΛΗ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΤΑΘΜΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ επί τω σκοπώ:

(ι) Διασπάσεως της τοποθεσίας ταύτης.

(ιι) Εξαναγκασμού του εχθρού να δώση φθοράς και να συγκεντρώση το μείζον των εφεδρειών του εις χώρον όπου το ΣΣ ηδύνατο να συγκεντρώση λόγω οδεύσεων το σύνολον του Πυρ/κού και Αεροπορίας και να συντρίψη τούτον, υπό τας καλλιτέρας συνθήκας.

- Η κυρία αύτη ενέργεια εν συνδυασμώ με ισχυράν επίθεσιν ολοκλήρου της XV Μεραρχίας επί κατευθύνσεως ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ - ΤΣΟΥΝΙΑ - ΚΙΑΦΑ ηνάγκασε τον εχθρόν να συγκεντρώση όλην του την προσπάθειαν και τας εφεδρείας του εις την περιοχήν ταύτην του κέντρου και ούτω η δεξιά πτέριξ ελιγμού να κινηθή ευχερέστερον προς την κατεύθυνσιν των συνόρων.

- Όταν ο εχθρός αντελήφθη την θανάσιμον λαβίδα, της ΙΧ Μεραρχίας, ήτο πλέον αργά, διότι οι ΚΣ στρατιωτική ηγεσία μη δυνηθείσα να διαγνώση τον ελιγμόν του Σώματος υπέστη αιφνιδιασμόν διά της απειλής των πλευρών και των νώτων υπό της ΙΧ Μεραρχίας.

ε) Το Σ.Στρατού εκράτησεν εις χείρας του την διεύθυνσιν του όγκου των όπλων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας. Διά της συντριπτικής του αυτής δυνάμεως ηδύνατο εκάστοτε να αποκτά εγκαίρως και ταχέως συντριπτικήν υπεροχήν έναντι των μέσων του εχθρού, εκεί όπου τούτο ήθελε να εκτοξεύση την κυρίαν του προσπάθειαν όπως συνέβη κατά την επίθεσιν της Ι Μεραρχίας κατά του ΤΣΑΡΝΟ εν συνεχεία ΠΑΠΟΥΛΗ, ως και υπέρ ΙΧ Μεραρχίας εις ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ. Η συγκεντρωτική χρησιμοποίησις των μέσων υποστηρίξεως αποδίδει τα καλλίτερα αποτελέσματα εν μικροτέρω χρόνω.

- Ούτω η επίθεσις της Ι Μεραρχίας κατά ισχυρών οργανωμένης τοποθεσίας επέτυχε χάρις εις την λεπτολόγον προπαρασκευήν και τον συνδυασμόν των πυρών Πυρ/κού Αεροπορίας και της κινήσεως των επιτιθεμένων Τμημάτων.

- Απεδείχθη ότι άνευ λεπτομερούς προγράμματος προπαρασκευής και υποστηρίξεως της επιθέσεως με τοιούτον πείσμονα εχθρόν και τοιαύτας ισχυράς οργανώσεις δεν είναι δυνατή η επιτυχία της επιθέσεως. Αν υπάρξη χάσμα ολίγων λεπτών μεταξύ κινήσεως και υποστηρίξεως είναι δυνατόν να αποτύχη η επίθεσις και να χαθή όλος ο διατεθείς όγκος πυρός και Αεροπορίας. Η πείρα απέδειξε την κάτωθι σειρά επεμβάσεως των όπλων υποστηρίξεως.

(ι) Προπαρασκευή Πυρ/κού και Αεροπορίας διαρκείας αναλόγου της οργανώσεως της εχθρικής τοποθεσίας. Κατά ταύτην προώθησις του Πεζικού μέχρις αποστάσεως ασφαλείας. Το Πεζικόν εις τας πλείστας των περιπτώσεων εξεμεταλλεύθη καλώς τα συντριπτικά αποτελέσματα της κατ' όγκον χρησιμοποιήσεως των όπλων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας. Εις τούτο πολύ ωφέλησε η κτηθείσα πείρα κατά τας επιχειρήσεις ΧΑΛΚΟΣ και ΑΡΓΥΡΟΣ. Εις την κατεύθυνσιν ταύτην δεν να στραφή σοβαρώς η προσοχή των Μονάδων κατά την μελλοντικήν εκπαίδευσιν.

(ιι) Υποστήριξις της Αεροπορίας μέχρι καταλήψεως του αντικειμενικού σκοπού. Κατά την περίοδον ταύτην το Πυρ/κόν δέον εκτελή προστασίαν αντιπυροβολικού - αντιολμικού επί αξόνων μη εμποδιζόντων την υποστήριξιν της Αεροπορίας.

(ιιι) Διά την εδραίωσιν επί του καταληφθέντος αντικειμενικού σκοπού επιβάλλεται άμεσος επέμβασις του συνόλου του Πυρ/κού διά βολάς ανασχέσεως. Η Αεροπορία δύναται να περιίπταται εις μέγα ύψος υπεράνω των τροχιών των πυροβόλων διά λόγους ψυχολογικούς.

στ).-Η εξαπολυθείσα εφ' ολοκλήρου του μετώπου νυκτερινή επίθεσις την νύκτα 24-25 εκτός των επιτυχιών ας επραγματοποίησε εις τον τομέα της ΙΧ Μεραρχίας δεξιά, έφερε σύγχισιν εις τον εχθρόν και παρημπόδισε τούτον να αντιληφθή εγκαίρως τον ελιγμόν του ΣΣ τον ηνάγκασε δε να διασπείρη τα μέσα του ιδία όλμων.

- Η επιτυχία της νυκτερινής επιθέσεως εξαρτάται κυρίως εκ του βαθμού της προπαρασκευής (αναγνωρίσεις από δύο τουλάχιστον ημερών δρομολογίων εχθρικών οργανώσεων συνηθειών του εχθρού κ.λ.π.). Βεβιασμέναι νυκτεριναί ενέργειαι δεν είναι δυνατόν να είναι επιτυχείς.

ζ).- Στενή παρακολούθησις του αγώνος και άμεσος επέμβασις, βάσει της εξελισσομένης καταστάσεως εχθρού και φιλίων αποτελεί κύριον στοιχείον της Διοικήσεως είτε προς εκμετάλλευσιν παρουσιαζομένης ευκαιρίας είτε προς διόρθωσιν κακώς εξελισσομένης καταστάσεως εις τινα Μονάδας.

- Η ΙΙΙ Μεραρχία είχε ως εντολήν μετά κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟΥ και υψωμάτων Β. ΣΛΙΜΝΙΤΣΑΣ να εκμεταλλευθή κατά την διάρκειαν της νυκτός 25/26 Αυγούστου επί των κατευθύνσεων ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ - Χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - ΚΙΑΦΑ και ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΚΟΥΡΓΙΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΙΟΥΜΠΕΛ.

Μη κινηθείσα κατά την νύκτα ενεπλάκη κατά διάρκειαν της ημέρας 26 Αυγούστου εις αγώνα μετωπικόν εις ΠΑΠΟΥΛΗ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και δεν ήτο δυνατή η απαγκίστρωσις της.

Το ΣΣ ίνα ενισχύση την διαγραφομένην σοβαράν επιτυχίαν της ΙΧ Μεραρχίας προς κατεύθυνσιν των συνόρων μετέφερε την 61 Ταξιαρχίαν XV Μεραρχίας (ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ) εις ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ επ' αυτοκινήτων, την έθεσε εις την διάθεσιν της ΙΧ Μεραρχίας και ούτω αύτη απέκτησε την δυνατότητα να αχθή ου μόνον εις υψ. 1520 αλλά και μέχρι αυχένος ΜΠΑΡΑΣ.

Ούτω εξουδετερώθη εν μέρει και μη πραγματοποιηθείσα εκμετάλλευσις της ΙΙΙ Μεραρχίας εις ην τόσο εβασίσθη, το Σ.Σ.

η) Η Ι Μεραρχία καίτοι είχεν την κυρίαν προσπάθειαν εν τούτοις όμως λόγω της μεγάλης υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας, ολιγοτέρας απωλείας της XV Μεραρχίας, η οποία είχε αποστολήν επιθετικής παραπλανητικής προσπαθείας πλην όμως ελαχίστην υποστήριξιν Πυρ/κού.

θ) Εις τον αγώνα του ΓΡΑΜΜΟΥ διεπιστώθη διά πολλοστήν φοράν ότι η ισχύς των ΚΣ κυρίως στηρίζεται εις τας ισχυρωτάτας οργανώσεις των. Όπου ούτοι ηναγκάσθησαν να δώσουν μάχην επί αναπεπταμένου πεδίου ητήθησαν ευκόλως και συνετρίβησαν ταχύτατα.

<u>Συμπέρασμα:</u>

Δεν πρέπει επ' ουδενί λόγω να αφεθούν οι ΚΣ να οργανωθούν οπουδήποτε και ιδία εγγύς των συνόρων.

ι).- Τα Αεροπλάνα "Χελντάϊβερς απεδείχθησαν ως ισχυρώτατον μέσον συντριβής των Κ.Σ. (καταστροφήν πολυβολείων, κατάρριψις ηθικού) η δε Αεροπορία εν τω συνόλω της συνέβαλε τα μέγιστα εις την νίκην του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Η Χρησιμοποίησις των Χαλντάϊβερς εις το σχέδιον υποστηρίξεως εκ της ζώνης ασφαλείας του Πεζικού (άνω των 500 μέτρων). Όταν αύτη εξασφαλίζεται ενδείκνυται η χρησιμοποίησις των αμέσως προ της ενάρξεως της προπαρασκευής πυρ/κού. Άλλως δύναται να χρησιμοποιώνται προ της εξορμήσεως του Πεζικού ή την προηγουμένην της επιθέσεως ημέραν. Λίαν αποτελεσματική είναι η επέμβασις των κατά των μετόπισθεν της αμυντικής διατάξεως ή αντικειμενικών σκοπών διατεταγμένων κατά βάθος οίτινες θα αποτελέσωσι εν συνεχεία αντικειμενικούς σκοπούς της επιθέσεως.

ια).- Τέλος η αρίστη δράσις του Πυρ/κού της Υγειονομικής και λοιπών υπηρεσιών ωφείλεται εις το ότι το ΣΣ απέδωσε ιδιαιτέραν σημασίαν εις την ταχίστην διάνοιξιν οδεύσεων βατών εις τροχόν.

Ένα καλόν οδικόν δίκτυον επί του ΓΡΑΜΜΟΥ δύναται να εξασφαλίση τας προϋποθέσεις εκείνας, αι οποίαι θα στερήσωσι τους ΚΣ. των δυνατοτήτων νέας αποπείρας επανεγκαταστάσεως.

ΠΙΝΑΞ ΑΠΩΛΕΙΩΝ:

ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΧΘΡΟΥ

α).- Παραπλανιτικής ενεργείας

(ι) Ημετέρων.

Ν.Α.	Τ.Α.	Α.Α.	Ν.Ο.	Τ.Ο.	Α.Ο.	ΣΥΝΟΛΟΝ
9	47	230	130	709	207	917

(ιι) Κ.Σ.

Ν.Ε.	Π.	ΣΥΝΟΛΟΝ
152	49	201

Πιθαναί απώλειαι επί πλέον

Ν.	Τ.	ΣΥΝΟΛΟΝ
100	400	500

(ιιι) Λάφυρα

α/α Πυροβόλα	3	Γεννήτρια ασυρμάτου	1
Πολυβόλα	8	Τηλέφωνα	1Ι
Μυδράλια	19	Φυσίγγια	90.00 0
Μπρέν	16	Βλήματα όλμου	1.000
Όλμοι διάφοροι	3	Χειροβομβίδες	300
Τυφέκια	33	Α/Α γρόνθοι	60
Ασύρματος Ν. 694	1	Νάρκαι Σουμάϊν	50

β).- Κυρίας ενεργείας

(ι) Ημετέρων

Ν.Α.	Τ.Α.	Α.Α.	Ν.Ο.	Τ.Ο.	Α.Ο.	ΣΥΝΟΛΟΝ
15	107	-	228	1345	11	1706

(ιι) Κ/Σ

Ν.Ε.	Σ.	Π.	ΣΥΝΟΛΟΝ
922	765	179	1866

(ιιι) Λάφυρα

Πυροβόλα ορειβατικά	17
Πυροβόλα α/α	15
Πυροβόλα α/τ	8
Πολυβόλα και οπλ/λα	670
Αυτόματα	57
Τυφέκια	2598
Όλμοι διάφοροι	221 (εξ ων 10 των 120 χιλ)
Πίατ	4

Πολλοί τόννοι βλημάτων όλμου - Πυρ/κού, χειροβομβίδων ναρκών.

Τ.Υ.
Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής

9

ΘΕΜΑ:- Σχέδιον επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ Α΄ΣΣ

Πρός : ΣΗΔΜ/Α1

Κοιν : Α΄ΣΣ/Α1 - Α1 ΓΕΣ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245246
Αριθ. Φακ. 4009/39
Β.Σ.Τ. 902 11.8.49
Α.Α. Αντ. 5

Σχετική άκρως απόρρητος 164/7.8.49 ΣΗΔΜ και ΛΑΠ Φ1/1/ΤΣ/5.8.49 του Α.' Σ. Σ.

1.- Εν όψει και της καταστάσεως όπως παρουσιάζεται ήδη αύτη εν ΓΡΑΜΜΩ μετά τας τελευταίας επιχειρήσεις, το Σχέδιον Επιχειρήσεων Α΄ΣΣ να ανασυνταχθή βάσει και των κάτωθι γενικών ενδείξεων:

(α) Επί σκοπώ συγκεντρωτικής χρησιμοποιήσεως των μέσων και ουχί διασποράς αυτών εις ευρείαν έκτασιν η όλη επιχείρησις συντριβής των συμμοριακών δυνάμεων ΓΡΑΜΜΟΥ να διαιρεθή εις δύο φάσεις:

Πρώτη φάσις: Βόρειος ΓΡΑΜΜΟΣ, συμπεριλαμβανομένης της κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΣ - ΚΙΑΦΑ.
Δευτέρα φάσις: Νότιος ΓΡΑΜΜΟΣ.

(β) Διατεθησόμεναι συμπληρωματικαί δυνάμεις εις Α΄ΣΣ: δύο Μεραρχίαι, δυνάμεις Καταδρομών, πυροβολικόν.

Από απόψεως χρόνου διαθέσεως η πιθανότητα περίπτωσις είναι η αρχική διάθεσις μιας Μεραρχίας μετά πυροβολικού και μετά ή άνευ δυνάμεων Καταδρομών, και εν δευτέρω χρόνω διάθεσις των λοιπών δυνάμεων.

(γ) Κατανομή των ανωτέρω συμπληρωματικών δυνάμεων ουχί εν αναλογία εφ' όλου του θεάτρου ΓΡΑΜΜΟΥ, αλλά χρησιμοποίησις κατά την πρώτην φάσιν διά τον Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ απασών των αναγκαιουσών δυνάμεων διά την πραγματοποίησιν του τεθέντος σκοπού της φάσεως ταύτης.

Κατά την φάσιν ταύτην αι εν τω νοτίω ΓΡΑΜΜΩ δυνάμεις μας θα έχουν ως αποστολήν την απασχόλησιν και την καθήλωσιν των εχθρικών δυνάμεων εν αυτή ως και την απαγόρευσιν διεκφυγής προς Νότον.

(δ) Έναρξις των επιχειρήσεων Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ το ταχύτερον δυνατόν αφ' ης διατεθούν εις το Α΄ΣΣ αι αναγκαιούσαι δυνάμεις.

Ως πρώτον κλιμάκιον διατεθησομένων δυνάμεων δέον να υπολογίζεται ολόκληρος Μεραρχία, εισαγομένη ολόκληρος εις τον αγώνα και ουχί κατά διαδοχικώς αφικνουμένας ταξιαρχίας.

ε) Η κατά του Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ εν συνεχεία κατά την δευτέραν φάσιν ενέργεια θα βασισθή κυρίως εις τοιαύτην από βορρά, με εκμετάλλευσιν των πλεονεκτικών θέσεων εις τας οποίας θα καταλήξωμεν εις την πρώτην φάσιν.

2. Λόγω του ότι η κατάστασις του εχθρού εν ΓΡΑΜΜΩ δύναται να είναι μεταβλητή (ενδεχομένως μέρος των εκ ΒΙΤΣΙ συμμοριτών πιθανόν να χρησιμοποιηθή εν συνεχεία εις ΓΡΑΜΜΟΝ) το από τούδε συνταχθησόμενον σχέδιον του Α΄Σ.Σ. δέον να είναι εύκαμπτον και να αναπροσαρμόζεται προς την συμμοριακήν κατάστασιν. Τούτο ισχύει όχι μόνον διά το

μεσολαβούν χρονικόν διάστημα μέχρι της ενάρξεως των επιχειρήσεων τούτων αλλά και κατ' αυτήν ταύτην την διάρκειαν αυτών.

3.- Το εν γενικαίς γραμμαίς βάσει των ανωτέρω σχέδιον του ΣΣ μετά των υμετέρων παρατηρήσεων να υποβληθή εις ΓΕΣ μέχρι της 15.8.49.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Τ.Σ.Υ.

10

ΘΕΜΑ . Επιχειρήσεις "ΑΡΠΑΓΗ"

ΠΡΟΣ . 27 Ταξιαρχίαν/Α1
Τ.Σ. 26 Ταξιαρχίας/Α1
556 Τ.Π.
ΚΟΙΝ . Γ΄ΣΣ./Α1
Αμερ. Αποστολήν
Α1(2) - Α8 - Α9 - Γ1

ΧΑΡΤΑΙ ΜΠΕΛΛΕΣ
Ι:50.000
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 5244/108
Αριθ. Αντιτυπ. 7
Σ.Τ.Γ. 915 15-8-49

Σχετική Γ΄ΣΣ/Α1 Α.Π. 10347/757/13-8-49

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1.- Δύναμις - Διάταξις Συμμοριτών - οργανώσεις, ως το προσηρτημένον δελτίον πληροφοριών.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

2.- Η Μεραρχία προτίθεται να εκκαθαρίση το ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ (ΡΟΥΠΕΣΚΟ - ΠΟΠΟΤΑΙΒΙΤΣΑ - ΙΣΤΙΜΠΕΗ) και εγκατασταθή επ' αυτού.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3.- ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΣΧΕΔΙΟΥ

α/ Νυκτερινή αιφνιδιαστική ενέργεια κατά των πλευρών και νώτων των Σ. επιζητουμένης αποκοπής διαφυγής αυτών προς ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ, διά 3 Φαλάγγων ενεργουσών επί των κατευθύνσεων:

"Α" ΜΑΝΔΡΑΚΙ - Υψ. 1840 (Κ.1017) - ΦΟΥΡΚΑ (Κ.1117) - ΡΟΥΠΕΣΚΟ (Κ.1217) - Ύψωμα 1911 (Κ.1317).

"Η" ΜΙΤΣΙΤ (Κ.2317) - ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ (Κ.2020) - ΚΕΛΚΑΓΙΑ (Κ.1821) - ΕΛΛ. ΦΥΛΑΚΙΟΝ (Κ.176207) - ΙΣΤΙΜΠΕΗ (Κ.1719) προς Υψ. 1390 (Κ.1618) - Υψ. 1658 (Κ.1417) - ΕΔΡΑΝ ΔΙΜΟΙΡΙΑΣ (Κ.157167) (ονομαζομένην εις χάρτην 1:100.000 ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ).

"Θ" ΑΣΙΑ ΜΑΧΑΛΑΔΕΣ (Κ.2223) - ΚΕΛΚΑΓΙΑ (Κ.1821) - ΙΣΤΙΜΠΕΗ οπόθεν ενούται με την Φάλαγγα "Η".

β/ Σύγχρονος μετωπική νυκτερινή ενέργεια αποσκοπούσα εις την προσβολήν της ΚΥΡΙΑΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ των Σ. διά 5 Φαλάγγων επί των κατευθύνσεων:

"Β" ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ (Κ.1212) - Υψ. 1507 (Κ.1215) - ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

"Γ" ΟΜΑΛΟΝ (Κ.1412) - Υψ. 1422 (Κ.1515) - ΕΔΡΑ ΔΙΜΟΙΡΙΑΣ (Κ.157167) ονομαζομένη ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

"Δ" ΒΥΡΩΝΕΙΑ (Κ.1712) - Υψ. 1428 - ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

"Ε" ΟΚΡΑΝΤΕΝΑ (Κ.1916) - ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ (Κ.1916) - ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

"Ζ" Υψ. 801 (Κ.2116) - ΤΡΑΠΕΣΚΑ (Κ.1818) - ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

γ/ Απόφραξις των από της κορυφογραμμής του ΜΠΕΛΛΕΣ προς Ν. αγουσών οδεύσεων προς απαγόρευσιν διαφυγής Σ. προς Ν.

Απόφραξις των διαβάσεων ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ (διά τμημάτων ΤΣΑΛ) προς απαγόρευσιν διαφυγής Σ. προς ΑΓΓΙΣΤΡΟΝ.

δ/ Αγγίστρωσις των Σ. ΔΥΤΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ δι' επιθετικών αναγνωρίσεων των τμημάτων 26 Ταξιαρχίας.

ε/ Κίνησις κατά την νύκτα ώστε την 0430 ώραν η Φάλαγξ "Α" να καταλάβη το ύψωμα ΡΟΥΠΕΣΚΟ αι δε Φάλαγγες «Η» και «Θ» να καταλάβωσι το ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

Η Φάλαγξ "Ε" δέον την αυτήν ώραν να επιτίθεται προς κατάληψιν ομοίως του ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

Αι λοιπαί μετωπικώς ενεργούσαι Φάλαγγες να λάβωσι στενήν επαφήν εις την ΚΥΡΙΑΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΝ των Σ.

Εν συνεχεία εις ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΧΡΟΝΟΝ γενική συνδεδιασμένη συνέχισις ταχείας ενεργείας των ακραίων ΦΑΛΑΓΓΩΝ συγκληνουσών προς Υψ. 1706 (Κ.138178) ίνα ολοκληρωθή υπό της ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (Α') ολόκληρον το αντέρεισμα Ν του ΡΟΥΠΕΣΚΟ και υπό ΔΕΞΙΑΣ (Η'+Θ') καταληφθώσι τα Υψ. 1658 (Κ.146176) και ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

Ταυτοχρόνως αι μετωπικαί Φάλαγγες θα ολοκληρώσουν την κατάληψιν της ΚΥΡΙΑΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ των Σ.

Κατά την ενέργειαν ταύτην αι δυνάμεις της Φάλαγγος Ζ θα εξασφαλίσωσιν την κατοχήν ΙΣΤΙΜΠΕΗ και ΤΡΑΠΕΣΚΑΣ.

4.- <u>ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ και ΦΑΛΑΓΓΩΝ - ΓΕΝ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ</u>

Η επιχείρησις θα διευθύνεται υπό της Μεραρχίας και θα εκτελεσθή διά των κάτωθι Τμημάτων.

α/ <u>27 Ταξιαρχία περιλαμβάνουσα</u>:

- Β΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Λόχος 559 Τ.Π. με κατεύθυνσιν την "Β".
- Γ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Λόχος 559 Τ.Π. με κατεύθυνσιν την "Γ".

Αμφότεραι αι Φάλαγγες αύται υπό την διοίκησιν του Υποδιοικητού του 559 Τάγματος.

- Δ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Λόχος 557 Τ.Π. με κατεύθυνσιν "Δ"
- Ε΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Λόχος 557 Τ.Π. με κατεύθυνσιν "Ε"

Αμφότεραι αι Δ΄ και Ε΄ Φάλαγγες υπό την Διοίκησιν του Διοικητού του 557 Τ.Π.

- Ζ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Διοίκησις και Διλοχία 559 Τ.Π. Ορειβ. Πυρ/χία ΔΡΑΜΑΣ + Ομάς Μηχανικού, με γεν. κατεύθυνσιν την "Ζ".
- Η΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Διοίκησις και Διλοχία 558 Τ.Π. + Ομάς Μηχανικού με Γεν. Κατεύθυνσιν "Η".
- Θ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ: Λόχος 558 Τ.Π. με κατεύθυνσιν την "Θ".

Αμφότεραι αι Η΄ και Θ΄ Φάλαγγες υπό την Διοίκησιν του Διοικητού του 558 Τάγματος.

β/ <u>Α΄ ΦΑΛΑΓΞ:</u> Διοίκησις και Διλοχία 556 Τ.Π. + Ομάς Μηχανικού με κατεύθυνσιν την "Α" Α΄ Φ. απ' ευθείας υπό τας διαταγάς Μεραρχίας.

γ/ <u>Ουλαμοί Π.Π.:</u> ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ, ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ, Σ.Σ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

δ/ ι) <u>Διοίκησις Τεθωρακισμένης Ίλης</u>/ ΣΕΡΡΩΝ μετά των Ουλαμών ΔΡΑΜΑΣ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

ιι) Διοίκησις Τεθωρακισμένης Ίλης/ ΚΙΛΚΙΣ μετά των Ουλαμών Σ.Σ. ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ - ΧΕΡΣΟΥ.

ε/ <u>Λόχος Μηχανικού Μεραρχίας</u>.

5.- ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (Χ-1 ημέρα).

Την Χ-1 ημέραν τα τμήματα να συγκεντρωθώσιν εις τους κάτωθι χώρους αναπτύξεως, λαμβανομένης μερίμνης της συγκεντρώσεως.

- Α΄ ΦΑΛΑΓΞ: Περιοχήν ΜΑΝΔΡΑΚΙ (μεταφερόμενη πεζή εκ ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ τη Χ-1 ημέραν μερίμνη Τ.Σ. 26 Ταξιαρχίας).
- Β΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ
- Γ΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν ΟΜΑΛΟΥ
- Δ΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν ΒΥΡΩΝΕΙΑ
- Ε΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν ΟΓΚΡΑΝΤΕΝΑ
- Ζ΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν Υψοδ. 801
- Η΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν ΜΙΤΣΙ
- Ζ΄ ΦΑΛΑΓΞ Περιοχήν ΑΣΙΑ ΜΑΧΑΛΑΔΕΣ (εκκινώσα από γέφυραν ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ την Χ-2).
- Ουλαμός Π.Π. ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ Περιοχήν ΜΑΝΔΡΑΚΙ (κίνησις νύκτα Χ-1 μετά της Διλοχίας του 556 Τάγματος).
- Ουλαμός Π.Π. Σ.Σ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ εις Περοχήν Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ (κίνησις νύκτα Χ-1)
- Τεθωρακισμένη Ίλη ΣΕΡΡΩΝ (με Ουλαμούς ΔΡΑΜΑΣ και ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ Περιοχήν Σ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ)
- Τεθωρακισμένη Ίλη ΚΙΛΚΙΣ (με Ουλαμούς ΧΕΡΣΟΥ και ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ) εις Σ.Σ. ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ.
- Λόχος Μηχανικού (πλην ομάδων Φαλάγγων) περιοχήν Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙ.

Άπασαι κινήσεις θα γίνωνται την νύκτα και μόνον. Απαγορεύεται απολύτως πάσα κίνησις τμημάτων την ημέραν.

6.- Α΄ ΦΑΣΙΣ (Χ-1 και Χ ημέραι)

α/ Αι Φάλαγγες ακκινώσαι άμα τη επελεύσει του σκότους της Χ-1 ημέρας να κινηθώσιν επί των δοθεισών κατευθύνσεων ΑΘΟΡΥΒΩΣ συμφώνως και προς τα δοθείσας προφορικώς διαταγάς εις Διοικητάς Ταγμάτων και Λόχων, και να αχθώσι ως κάτωθι την Χ ημέραν.

- Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄ ΦΑΛΑΓΓΕΣ 27ης Ταξιαρχίας την 0530 ώραν εις την γενικήν γραμμήν:

  Υψ. 1507 - υψ. 1428 (ευρέως) - Υψ. 1379 (ευρέως) - ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

- ΦΑΛΑΓΓΕΣ Η΄, Θ΄ δέον να έχωσι φθάση εις ΕΛΛ. ΦΥΛΑΚΙΩΝ (Κ.176006) την 0300 ώραν και να έχωσι καταλάβη το ΙΣΤΙΜΠΕΗ την 0430 ώραν.
- ΦΑΛΑΓΞ 2’ δέον να έχη φθάση εις ΤΡΑΠΕΣΚΑ την 0300 ώραν και να επιτίθεται προς ΙΣΤΙΜΠΕΗ την 0430 ώραν.
- ΦΑΛΑΓΞ Α΄ δέον να έχη φθάση εις ΦΟΥΡΚΑ ομοίως την 0300 ώραν και να έχη καταλάβη το ΡΟΥΠΕΣΚΟ την 0430 ώραν.

β/ Πυροβολικόν Ζ΄ ΦΑΛΑΓΓΟΣ (Ορειβατικόν) να είναι εις θέσιν όπως από της ΕΩ της Χ ημέρας υποστηρίξη ενέργειαν προς ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΝ αρχικώς από Περιοχής ΛΕΣΙΤΣΑΣ και είτα από θέσεως επί ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

γ/ Ζ΄ ΦΑΛΑΓΞ μετά κατάληψιν ΙΣΤΙΜΠΕΗ

ι/ Να εξασφαλίση ΙΣΤΙΜΠΕΗ - ΝΤΡΑΠΕΣΚΑ διά Λόχου

ιι/ Να διαθέση τον έτερον Λόχον της εις την Η' ΦΑΛΑΓΓΑ διαταγή της Ταξιαρχίας.

δ/ Α΄ ΦΑΛΑΓΞ να εξασφαλίση πλευρά και νώτα της εγκαθιστώσα Διμοιρίαν εις Ε.Φ. 86 (Κ.1017).

7.- Β΄ ΦΑΣΙΣ (Χ ημέρα)

α/ Α΄ ΦΑΛΑΓΞ να εκκαθαρίση αντιστάσεις Νοτίως ΡΟΥΠΕΣΚΟ εν συνδέσμω με Β' ΦΑΛΑΓΓΑ και να συνδεθή εις Υψ. 1911 (Κ1117) μετά Η' ΦΑΛΑΓΓΟΣ.

β/ 27 Ταξιαρχία:

ι/ Να συνεχίση δραστηρίαν ενέργειαν διά της ακραίας Φάλαγγος ενεργούσης κατά μήκος της μεθορίου μέχρι Υψ. 1658 και εκείθεν προς Ν. και να καταλάβη την ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΝ συνδεομένην με Α΄ ΦΑΛΑΓΓΑ εις Υψ. 1911.

ιι/ Διά των υπολοίπων ΦΑΛΑΓΓΩΝ να ολοκληρώση κατάληψιν της ΚΥΡΙΑΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ των Σ. (ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ - ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ)

γ/ ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΩΝ ΙΛΗ ΣΕΡΡΩΝ να υποστηρίξη ενέργειαν Η' ΦΑΛΑΓΓΟΣ.

8.- <u>ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ:</u>

α/ Διά του συνόλου του Π.Π. υποστήριξις ενεργείας πασών των Φαλάγγων με συγκεντρώσεις επί:

- ΙΣΤΙΜΠΕΗ
- ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ
- ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ
- ΡΟΥΠΕΣΚΟ
- Υψ. 1507 - Υψ. 1428

β/ Ορειβατικόν Πυροβολικόν άμεσος υποστηρίξις Ζ΄ και Η΄ ΦΑΛΑΓΓΩΝ.

γ/ ΑΠΑΡ εις όλας τας ΦΑΛΑΓΓΑΣ

9.- <u>ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ</u>

α/ Διάνοιξις της οδού Υψ. 801 - ΛΕΣΙΤΣΑ - ΤΡΑΠΕΣΚΑ - ΙΣΤΙΜΠΕΗ διά κίνησιν Τεθωρακισμένων.

β/ Συμβολή εις διευθετήσεις υπολοίπων δρομολογίων και καταστροφαί.

γ/ Συμβολή εις απονααρκοθετήσεις.

10.- ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΗ ΙΛΗ ΚΙΛΚΙΣ (υπό Διαταγάς Μεραρχίας) με άπαντα Κ.Μ., Ε.Α. και Μ.Ε.Α. τιθησόμενα υπό διαταγάς της θα έχει αποστολήν να απαγορεύση την διαρροήν και διαφυγήν συμμοριτών προς Νότον και την ασφάλειαν του Πυρ/κού τεταγμένου εις Σ.Δ. ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ.

11.- <u>ΕΠΙΒΟΗΘΗΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:</u>

α/ Από Χ ημέρας υπό Τ.Σ. 26 Ταξιαρχίας επιθετικαί ενέργειαι εις ΔΥΤΙΚΟΝ ΜΠΕΛΛΕΣ αποσκοπούνται εις την αγγίστρωσιν των Σ. της Περιοχής ταύτης και απαγόρευσιν αποστολής ενισχύσεων προς Α΄ ΜΠΕΛΛΕΣ.

β/ Εγκατάστασις από νυκτός Χ-2 ημέρας ισχυράς ενέδρας εις Περιοχήν μεταξύ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ και ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ (Κ.0817) εφοδιασμένη με ασύρματον και συνθηματικόν κώδικα διά την επιτήρησιν και πληροφορίαν περί κινήσεως συμμοριτών από ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ προς ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ.

γ/ Υπό της ιδίας Ταξιαρχίας απαγόρευσεις καθόδου Σ.Δ. ΜΠΕΛΛΕΣ προς ΚΡΟΥΣΙΑΝ.

12.- Εφεδρείαι Μεραρχίας ως ειδική Διαταγή.

ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

13.- α/ Τ.Σ. Μεραρχίας εις Σ.Σ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ από Χ-1 ημέρας.

β/ Τ.Σ. 27ης Ταξιαρχίας εις Υψ. 801 από Χ-1 ημέρας

γ/ Συνθηματικά ως ο προσηρτημένος Πίναξ.

δ/ Όχημα επαφής 27 Ταξιαρχίας μετά του Τ.Σ. Ταξιαρχίας.

14.- ΗΜΕΡΑ "Χ" η 18-8-49 (ΠΕΜΠΤΗ).

15.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

ΛΑΪΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Κ.Σ./Γ.Π.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Υ.

11

ΘΕΜΑ: Απονομή ΔΑΔΙΟΦ

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
ΑΡΙΘΜ.ΠΡΩΤ.592401
ΑΡΙΘΜ. Φ. 4024/8
ΒΣΤ 902 /19-8-49

ΠΡΟΣ : Μεραρχίαν Καταδρομών
ΚΟΙΝ : ΣΗΔΜ - ΣΣ -Μ-ΑΣΔ-
ΣΔ - Ταξιαρχίαι

1.- Έχοντες υπ' όψιν την εν γένει δράσιν των δυνάμεων Καταδρομών καθ' όλην την μέχρι τούδε περίοδον του αγώνος και ιδιαιτέρως κατά την επιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ καθ' ην επεβεβαίωσαν την διά τας Μονάδας ταύτας δημιουργηθέντα "θρύλον σώματος".

Απονέμομεν

Το ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΑΓΩΝΟΣ ΔΙΑΣΩΣΕΩΣ ΙΕΡΩΝ ΟΣΙΩΝ ΦΥΛΗΣ (ΔΙΑΔΙΟΦ) εις τας Α, Β, Γ, Δ και Ε Μοίρας Καταδρομών "άπαξ".

2.- Η Μεραρχία Καταδρομών ιεραρχικώς να προτείνη διά την απονομήν διά δευτέραν φοράν εις Μοίραν ή Λόχον όστις επέδειξε τυχόν κατά τας μάχας ΠΥΡΣΟΣ ιδιαιτέραν πράξιν υπερβαίνουσαν τα κατορθώματα των λοιπών.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π. /Ε.Φ.
Τ.Σ.Υ.

12

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επί διεξαχθεισών επιχειρήσεων εντός περιοχής ΛΥΚΟΔΡΟΜΙΟΥ - ΩΡΑΙΟΥ
ΠΡΟΣ : ΣΔ Θράκης
ΚΟΙΝ : 77 ΕΤΠ - ΙΙ ΕΤΠ
35 Τ.Ε. - 147 ΜΟΠ.
Α1 Γραφείον

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
41ον ΕΔΑΦ. ΣΥΝΤ. ΠΕΖΙΚΟΥ/Α1
Αριθ. Α.Π. 5112/113
Σ.Τ.Γ. 915 τη 20-8-49

-- ------------------------------------

Την 12ην τρέχοντος 04.45 οι συμμορίται (δυνάμεως Τάγματος) προσέβαλλον ισχυρώς το τμήμα Λυκοδρομίου.

Ι Η Διοίκησις του Συντάγματος λαβούσα γνώσιν την αυτήν περίπου ώραν έλαβε αμέσως τα κάτωθι μέτρα - Διέταξε

1) Να κινηθή αμέσως το Πυρ/κόν με ισχυράν συνοδείαν Τεθωρακισμένων και τμήματα Πεζικού ν' αχθή εις 8ον χιλιομ. Δ. οδού Ξάνθης - Εχίνος και εκείθεν διά των πυρών του να συμβάλλη εις την απόκρουσιν του εχθρού.
2) Το ΙΙ ΕΤΠ. να τεθή αμέσως εις κίνησιν αφικνούμενον δε εις 17 χιλιόμετρον της οδού Ξάνθης - Σταυρουπόλεως , επιτεθή κατά Κ/Σ επί υψ. 730.
3) Λόχος Σαντζάκ με μέρος της δυνάμεώς του να επιτεθή κατά Κ/Σ κατεχόντων χωρίον Ορεστινή.
4) Διλοχία 77 Σαντζάκ να κινηθή προς Σταματάς Μαχαλά και θέση τους συμμορίτας εντός δύο πυρών.
5) Τμήματα 35 Τ.Ε. εκ Σταυρουπόλεως να κινηθώσι προς υψ. 688 Παναγία.

Ελλείψει μέσων κινήσεως μόλις την 7 και 35 επετεύχθη η κίνησις του Πυρ/κού και ενός Λόχου του ΙΙ Τάγματος.

Τα τμήματα ταύτα ηκολούθησε και ο Διοικητής του Συντάγματος μετά του σχετικού Επιτελείου του.

Η οδός είχεν ηλεγχθή μέχρι του 8ου χιλιομ. υπό των ναρκαλιευτών του Συντάγματος την 6-7 ώραν και ανέφερον τούτο από τηλεφώνου εκ του 8ου χιλιομ.

Κατόπιν διετάχθη η κίνησις της φάλαγγος. Παρά του 6ου χιλιομέτρου (Φ.535935) ενεδρεύουσα ομάς Κ/Σ (δυνάμεως 40-50) έβαλε δραστικώς κατά της φάλαγγος των αυτοκινήτων του Πυρ/κού διά μυδραλλίων και όλμων.

Τ' άρματα μάχης αμέσως έλαβον μέρος και διά των πυρών των καθήλωσαν τους Κ/Σ επί τόπου, επίσης ο Λόχος συνοδείας αποβιβασθείς των αυτοκινήτων έλαβεν μέρος εις τον αγώνα και διά της αμέσου επεμβάσεως των πυρών των Πολυβόλων Βίκερς τη προτροπή και διαφυγή του υποφαινομένου οι συμμορίται υπεχρεώθησαν να εγκαταλείψωσι τας θέσεις των.

Δυστυχώς βλήμμα όλμου Κ/Σ όλως τυχαίως έπεσεν επί του αυτοκινήτου του Πυρ/κού ένθα ευρίσκοντο Πυρ/κά και εν Πυροβόλον, μ' αποτέλεσμα να εκκραγώσι ταύτα να πυρποληθή το αυτοκίνητον και να καταστραφή και το Πυροβόλον, αποτεφρωθέντων και δύο οπλιτών του Πυρ/κού.

Αφιχθέντων εν τω μεταξύ και των υπολοίπων τμημάτων του ΙΙ Τάγματος επετεύχθη η ανατροπή της αντιστάσεως των Κ/Σ και η διάλυσις τούτων.

Την 9.15 τα τμήματα εκινήθησαν προς Β. υψώματα Λυκοδρομίου και επετέθησαν κατά της τοποθεσίας των Κ/Σ Ορεστινή υψ. 730.

Επίσης ταυτοχρόνως εκινήθη και το τμήμα Σαντζάκ.

Το τμήμα Μεγ. Μεσιγκούνι (Διλοχία 77 Τάγματος) κινηθείσα από πρωίας μόλις την 17.30 κατόρθωσε ν' αχθή επί υψ. 522 (Φ.515015).

Το τμήμα 35 Τ.Ε. κινηθέν κατόρθωσε την 17.30 να απωθήση τους συμμορίτας εκ των Δ. υψωμάτων Λυκοδρομίου και εγκατασταθή επί υψ. 688 (Φ.450009).

Την 18ην ώραν διετάχθησαν άπαντα τα τμήματα διά γενικής εξορμήσεως να επιτεθώσι και καταλάβωσι τους αντικ. Σκοπούς των ήτοι.

1) Τμήματα 35 Τ. Λόφον Παναγίας
2) " II Τ. υψ. 730
3) " Λόχου Σαντζάκ (Λόχος - Διμοιρία 35 Τ.) χωρίου Ορεστινή.
4) " 77 προς Σταματάς Μαχαλά - Τσούκα ίνα αποκόψη τον εχθρόν.

Άπαντα τα τμήματα (εκτός των τοιούτων 77 Τάγματος) την 19.30' ανέφερον ότι αντικειμ. Σκοποί κατελήφθησαν.

Διετάχθη συνέχισις καταδιώξεως του εχθρού και εξερεύνησις περιοχής.

Την 20.30' διετάχθησαν τα τμήματα να διανυκτερεύσωσι επί τόπου εκεί ένθα έκαστον ευρίσκετο ήτοι:

1) Τμήματα 35 Τ. υψ. 688 και υψ. Παναγίας
2) II Τάγματος υψ. 730 και Ορεστινή
3) Λόχος Σαντζάκ επανήλθε βάσιν του.
4) Τμήμα 77 Τ. Β. υψ. Σαντζάκ

Αποτελέσματα μάχης

Α΄ Η.
Νεκροί ΟΝ3
Τραυματίαι ΤΟ5

α) Κατεστράφη εν Ορ. Πυροβόλον
β) Έν αυτοκίνητον Τζέϊμς

Απώλειαι συμμοριτών

Ανευρέθησαν επί υψ. 730 και Παναγίας 9 συμμορίται νεκροί.

Β.΄ Ημέρα (13-8-49)

Από πρωίας τα τμήματα διετάχθησαν να κινηθώσι εξερευνητικώς

1) Τμήματα 35 Τ. προς Γκάπροβον (Φ.423025) υψ. 1046 (Φ.435045)
2) " II Τ. προς Τσούκα (Φ.460030) Ζεμπελίκ (Φ.460045)
3) " 77 Τ. (Διλοχία) προς Σταματάς Μαχαλά (Φ.448020) Κιουπρού Μαχαλά (Φ.485045)

Η Διοίκησις του Συντάγματος έχουσα υπ' όψειν της διεταχθέντα δι' Α.Π. 9497/13-8-49 και 9489/12-8-49 και Α.Π. 9487/ΙΙ-8-49 Δ/γάς Σ.Δ. Θράκης περί προωθήσεως της γραμμής μας εις περιοχήν Ωραίου διέταξα την ανωτέρω κίνησιν ίνα επιτευχθή ευκόλως η λήψις της νέας διατάξεως διά της κατοχής Ζεμπελίκ.

Πριν η τα τμήματα αφιχθώσι εις αντικ. σκοπούς των ελήφθη η Α.Π. 9497/13-8-49 Δ/γή Σ.Δ. Θράκης όπως το II Τάγμα ευρεθή εντός της ημέρας εν Ξάνθη.

Κατόπιν τούτου ανεστάλη η προς τα πρόσω κίνησις των τμημάτων και διετάχθησαν

1) Το 35 Τάγμα να εγκατασταθή επί υψ. 730
2) Το II Τάγμα να επανέλθη βάσιν του Ξάνθην και
3) Το 77 Τάγμα να καταλάβη και εγκατασταθή επί υψ. 869 (Φ.505055) υψ. 1154 (Φ.512-065)

Τα 35 και II Τάγματα επανήλθον κανονικώς βάσεις των.

Η Διλοχία 77 κινηθείσα προς υψ. 869 εβλήθη εκ τούτου δι' ενός μυδραλίου ελεγχθείσα κανονικώς εξουδετέρωσε την αντίστασιν και ανήλθε επί του υψωδείκτου τούτου.

Επιχειρήσασα να κινηθή προς 1154 (Φ.510065) εβλήθη διά σφοδρών πυρών μυδραλλίων και όλμων. Κατόπιν τούτου υπεχρεώθη να εγκατασταθή επί του υψ. 869 διακόψασα πάσαν περαιτέρω κίνησίν της την 20 ώραν της 13-8-49.

Γ.΄ Ημέρα (14-8-49)

Διετάχθη εκ Ξάνθης κίνησις ενός Λόχου του ΙΙ Τάγματος συν ομάς Πολυβόλων συν όλμος με δρομολόγιον Ξάνθη - Ντουλάπ Χάν - Κύκνος - Ωραίον, επίσης 2/3 δυνάμεως Λόχου Σαντζάκ με δρομολόγιον Σαντζάκ υψ. 522, 638, 677 Ωραίον, προς ενίσχυσιν της Διλοχίας 77 Τάγμα.

Επίσης εκινήθη και Ουλαμός Ορ. Πυρ/κού "εζητήθη επέμβασις αεροπορίας μη αποσταλείσης ".

Τα ανωτέρω τμήματα κινηθέντα έφθασαν Τμήμα Σαντζάκ επί υψ. 677 Ν.Δ. παρυφή Ωραίου. Λόχος ΙΙ Τάγματος υψ. 787 και εκείθεν (Φ.525038) συνήντησαν αντιστάσεις του εχθρού ων η εξουδετέρωσις δεν κατέστη δυνατή αμέσως.

Διμοιρία 77 Τάγματος κινηθείσα τας πρωϊνάς ώρας 14-8-49 εκ Μεγ. Μεσιγκούνι προς Ωραίον συνοδεύουσα 33 κτήνη φόρτου τροφίμων και πυρ/κών προσβληθείσα επί Ν.Α. υψωμ. Ωραίου διελύθη εγκαταλείψασα ταύτα εις χείρας συμμοριτών και ούτω η Διλοχία έμεινε άνευ τροφίμων και πυρ/κών.

Την 19.30' ώραν η Διοίκησις του Συντάγματος έχουσα προς τούτο σύμφωνον και την γνώμην του Διοικητού της Σ.Δ. Θράκης (παρευρισκομένου) διέταξε την σύμπτυξιν των τμημάτων εις προτέρας θέσεις.

Λόγω μη λειτουργίας των Μ. Διαβιβάσεων η διαταγή δεν διεβιβάσθη κατά την διάρκειαν της νυκτός ει μη μόνον την πρωίαν της 15-8-49 οπότε υποχρεώθησαν να διατάξωμεν την αναστολήν της εκτελέσεως μέχρι επελεύσεως του σκότους. Εν τω μεταξύ διετάχθησαν και τα τμήματα του ΙΙ Τάγματος ίνα καταλάβωσι επικαίρους θέσεις και υποστηρίξωσι δι' απάντων των μέσων των την σύμπτυξιν της Διλοχίας.

Η Διοίκησις της Διλοχίας καίτοι έλαβε την διαταγήν και διέταξε τα τμήματά της σχετικώς, μετά παρέλευσιν ώρας περίπου μας ανέφερεν ότι απαγκιστρωθείσα συμπτύσσεται κανονικώς.

Την ΙΙ ώραν ο Λόχος ΙΙ Τάγματος ο ευρισκόμενος επί του υψ. 677 μας ανέφερεν ότι άπαντα τα τμήματα της Διλοχίας συνεπτύχθησαν και ητήσατο πληροφορίας εάν θα κινηθή και ούτος αμέσως διά την βάσιν του. Διετάχθη να παραμείνη επί δυώρου εισέτι ήτοι μέχρι 13 ώρας και ήττα να κινηθή.

Περί την 15 ώραν επληροφορήθημεν εξωδίκως από οπλίτας της Ο. Διοικήσεως της Διλοχίας ότι ο Διοικητής ταύτης Αντ/ρχης Παπαματθαίου μετά τριών Αξιωματικών και 8 οπλιτών απεκόπησαν παραπλανηθέντες και ότι ουδαμού ενεφανίσθησαν. Επί πλέον δε ότι κατέστρεψαν δύο ασυρμάτους έναν όλμον 3 ιντσών και έν Πολυβόλον Βίκερς ίνα μη περιέλθωσι εις χείρας του εχθρού.

Εκ των ανωτέρω τελικώς εξηφανίσθησαν και αγνοείται η τύχη των

οι 1) Αντ/ρχης Παπαματθαίου Χρήστος

2) Ανθ/γός Μαλακιανός Σπυρίδων, Αγνοούμενοι οπλίται 6 των λοιπών διαφυγόντων, παρουσιασθέντων εις την Μονάδα των.

Δι' άπαντα τ' ανωτέρω διετάχθη ενέργεια ενόρκου προανακρίσεως.

Άπαντα τα λοιπά τμήματα επανήλθον κανονικώς βάσεις των.

Γενικαί απώλειαι της 4ημέρου επιχειρήσεως Λυκοδρομίου - Ωραίου

α) ημετέρων
   1) νεκροί οπλίται 5
   2) τραυματίαι οπλίται 17
   3) Αγνοούμενοι Αξ/κοί 2 οπλίται 6

β) Εχθρού
   1) νεκροί ευρεθέντες 16
   τραυματίαι ανεξακρίβωτοι.

Σημείωσις

Ελλείψει κτηνών παρουσιάζεται μεγίστη δυσχέρεια διά την άμεσον κίνησιν των τμημάτων, διότι μέχρις ότου επιταχθώσι τοιαύτα εκ της περιοχής Τοξοτών και Ευλάλου παρέχονται ώραι πολλαί.

Επίσης μεγίστη δυσχέρεια εις την ανεύρεσιν αυτοκινήτων.

Ηθικόν Αξ/κών και οπλιτών ΙΙ και 35 Ταγμάτων ικανοποιητικόν. 77 Τάγματος ουχί πολύ ευχάριστον.

Την εξαφάνισιν του Αντ/ρχου Παπαματθαίου Χρήστου μετά του Επιτελείου του, αποδίδω μάλλον εις ανεπάρκειαν διοικητικής ικανότητος τούτου, καθ' όσον ως διεπιστώθη εκ των υστέρων ούτος δεν κατόρθωσε να συγκρατήση τα τμήματά του και να τα κατευθύνη ενώ τα προς προστασίαν της συμπτύξεως διατεθέντα τμήματα διά των πυρών των εκάλυπτον ολόκληρον την περιοχήν και ηδύναντο τα συμπτυσσόμενα τμήματα να κινηθώσι ανενοχλήτως χωρίς να υποστώσι ουδεμίαν απώλειαν ως άλλως τε συνεπτύχθησαν. Εξάγεται δε το συμπέρασμα ότι τμήμα της Διλοχίας εγκατασταθέν εντός του Ωραίου επί της Ν.Δ. πλευράς και βάλλούσα εξελήφθη υπό της Διοικήσεως της Διλοχίας ως εχθρικόν.

Ακριβές αντίγραφον
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

ΚΟΥΤΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Αντ/ρχης - Διοικητής

13

ΣΗΜΑ

ΑΠΟ : ΤΣ/ΣΗΔΜ/Α1 24/28

ΠΡΟΣ: ΑΡΧ. ΓΕΣ/Α1

Αριθμ. Πρωτ. ΑΠ. 3566

Αι υπηρεσίαι πληροφοριών Μ. μονάδων εξηκρίβωσαν την είσοδον εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εις μέτωπον Β.' ΓΡΑΜΜΟΥ τας διαφυγούσας εκ ΒΙΤΣΙ 102, 103, 105, 114 Ταξιαρχίας και Σχολής αξ/κών συμμοριακάς από ΚΙΟΥΤΕΖΑ επί 6059 τα ανωτέρω επιβεβαίωσαν εις εμέ προσωπικώς αντιπρόσωποι ΟΗΕ σήμερον 1700 ώραν εις ΑΛΕΒΙΤΣΑΝ ΒΡΕΤΑΝΟΣ ταξίαρχος ΜΑΚΝΤΟΝΑΛ και ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ συν/χης ΡΥΜΠΕΡΤ ΝΤΙΝΣ σύνολον εισελθόντων 1800 ανδρών μετά πλήρους οπλισμού.

Σήμερον Ταξίαρχος ΛΥΚΑΥΓΟΑΣ δεξιά πτέρυγα ΙΧ Μεραρχίας εσημείωσεν λίαν ευτυχή εξέλιξιν διά ραγδαίας ανατροπής όλων των αντιστάσεων ας συνήντησεν και πιθανώς προ λυκαυγούς αύριον 28 καταλάβη 41 Ταξιαρχία της υψ. 2520. Τομέας ΙΧ Μεραρχίας, ευρέθησαν 25 συμμορίται νεκροί 16 αιχμάλωτοι 5 πυροβόλα. Αριστερά πτέρυξ απησχόλησεν και συνεκράτει εχθρικάς δυνάμεις αλλά εις προσπαθειάν της και σήμερον καταλήψεως ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛ 1 απεκρούσθη όπως απεκρούσθη και 1 Μεραρχία από ΚΟΖΑΚΑΝ.

Αντιστράτηγος Α΄ΣΣ παραπονείται διά (καθυστερήσεις); ΙΙΙ Μεραρχίας από αιτίας οποίας ανεστάλη ταχυτέρα άνοδος κορυφογραμμής ΚΙΑΦΑ 2520. Από εσπέρας συνεχίζεται κίνησις Ι Μεραρχίας διά ΣΚΑΛΑΣ ΦΑΡΜΑΚΗ ΚΙΑΦΑΝ, ΙΙΙ Μεραρχίας διά ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ ΠΕΤΡΑΣ ΣΙΩΡΤΣΗ. VIII Μεραρχία από αύριον 12 ώραν επίθεσις ισχύος κατά ΚΑΜΕΝΙΚ ΣΤΕΝΟ - ΚΑΡΔΑΡ. Τομέας ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ ενίσχυσαν διά 12 ΕΣΠ και 831 συνεννούται και αυτό προς 77 ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ ίνα εμποδισθή διαφυγή από Ν. ΓΡΑΜΜΟΝ προς Ν.' ΕΛΛΑΔΑ.

Μέχρι μεσημβρίας 27-8 απώλειαι Β.' ΓΡΑΜΜΟΥ αξ/κοί 66 οπλίται 909.

ΒΕΝΤΗΡΗΣ.

14

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙ' ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245272
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902/29.8.49
Α.Α. Αντ. 9

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Διά την φθινοπωρινήν περίοδον 1949

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1.- Συμμοριτισμός

α) Δύναμις - Φύσις - συγκεντρώσεις ως το Γενικόν Δελτίον Πληροφοριών.
β) Πιθαναί ενέργειαι - Προθέσεις.

-ι- Στερηθείς και των επί ΓΡΑΜΜΟΥ βάσεών του, ευθύς ως ανασυγκροτηθή εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ, θα καραδοκή να επανεισέλθη εις την παρά την Αλβανίαν οροθετικήν γραμμήν ίνα δημιουργήση νέας βάσεις επί ταύτης, εξ ων να εξορμά εις το εσωτερικόν της χώρας, η και θα αποπειραθή να αποστείλη απ' ευθείας ομάδας μικράς ή μεγάλας εις το εσωτερικόν της χώρας.

-ιι- Τα εις την Κεντρικήν Ελλάδα και τα μετόπισθεν εν γένει υπολείμματά του ενδεχομένως ενισχυόμενα και εξ Αλβανίας θα συνεχίσουν την προσπάθειάν των όπως ανδρωθούν και παρενοχλούν το εσωτερικόν της χώρας.

-ιιι- Εις την Βουλγαρικήν μεθόριον θα προσπαθήση να διατηρήση τας παραμεθορίους βάσεις του και να παρενοχλή τα μετόπισθεν.

2.- Φίλιαι Δυνάμεις

Ο στρατός βοηθούμενος υπό της Αεροπορίας και του Ναυτικού θα συνεχίση αποφασιστικώς το έργον του διά να ματαιώση τας περαιτέρω προθέσεις των συμμοριτών και εμπεδώση πλήρως την τάξιν εις ολόκληρον την χώραν.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3.- Απαγόρευσις της επανεισδύσεως των ΚΣ εξ Αλβανίας.

Συντριβή των τυχόν αποπειραθησομένων να εισδύσουν ως και των υπολειμμάτων του εσωτερικού της Μακεδονίας και Θράκης.

Εκπαίδευσις των Κ.Σ. του στρατού.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4.- Τρόπος ενεργείας

α) Διάταξις ισχυρών δυνάμεων κατά βάθος εις την προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ περιοχήν (ΗΠΕΙΡΟΝ - ΓΡΑΜΜΟΝ - ΒΙΤΣΙ) κατά τρόπον, ώστε να απαγορευθή απολύτως πάσα επανείσδυσις ΚΣ δυνάμεων εξ Αλβανίας.

β) Συνέχισις μετά δραστηριότητος των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων διά την πλήρη εκκαθάρισιν της Κεντρικής Ελλάδος.

γ) Ανάληψις σοβαρών επιχειρήσεων εις ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ και ΘΡΑΚΗΝ διά την κατάληψιν των επί της Βουλγαρικής μεθορίου συμμοριακών βάσεων και εξόντωσιν των εις τα μετόπισθεν δρωσών συμμοριακών δυνάμεων.

δ) Έναρξις διαδοχικής εκπαιδεύσεως των εφεδρικών Μ.Μ. του στρατού, εις τους κυρίους χώρους εφεδρειών του στρατού, διά δημιουργίας παρά τούτοις στρατοπέδων εκπαιδεύσεως.

5.- ΔΙΑΤΑΞΙΣ Μ.Μ.

α) Α΄ΣΣ
XI Μεραρχία
VIII Μεραρχία
1 ΣΠΠ Λοιπά ανάλογα μέσα υποστηρίξεως και διοικητ. μερίμνης.
Εις τον τομέα ΗΠΕΙΡΟΥ - ΝΟΤΙΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ.

β) Β΄ΣΣ
XV Μεραρχία
Χ Μεραρχία
1 Σ.Π.Π. Λοιπά ανάλογα μέσα υποστηρίξεως και διοικητικής μερίμνης.
Εις τον τομέα ΒΟΡΕΙΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ - ΠΡΕΣΠΩΝ - ΒΙΤΣΙ.

γ) Γ΄ΣΣ
II Μεραρχία
VII Μεραρχία
72 Ταξιαρχία
2 ΣΠΠ Λοιπά ανάλογα μέσα υποστηρίξεως και διοικητ. μερίμνης.

δ) Εφεδρείαι Αρχιστρατήγου

- IX Μεραρχία περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ
- I Μεραρχία ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - Προσωρινώς μέρος ταύτης ή και ολόκληρος με ανάλογον Πυρ/κόν θα διατεθή διά την ενίσχυσιν ΣΚΕ προς αποπεράτωσιν έργου ΠΥΡΑΥΔΟΣ.
- 77 Ταξιαρχία (προβλέπεται περιοχήν Α΄ΣΣ εις χρόνον καθορισθησόμενο βραδύτερον).
- Μεραρχία Καταδρομών (ΒΟΛΟΝ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ)
- 2 Συν/τα Πεδ. Πυρ/κού - Μέσον Πυρ/κόν
- Συν/μα Αρμάτων.

ε) ΣΚΕ - ΑΣΔΑΝ ως ήδη διάταξίς των.

στ) Διάταξις Ελαφρών Ταγμάτων και Ταγ. Εθνοφρουράς η ήδη τοιαύτη με ελαφράς τροποποιήσεις.

Διά το Γ΄ΣΣ προβλέπεται η διάλυσις των μη ανανεωθέντων επτά Ταγμάτων Εθνοφρουράς.

6.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ Μ.Μ.

α) Α΄ - Β΄ΣΣ

Απαγόρευσις της επανεισόδου συμμοριακών δυνάμεων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ. Συμπλήρωσις πλήρους εκκαθαρίσεως της ζώνης των μετ' επιμονής και δραστηριότητος.

β) Γ΄ΣΣ

Εκκαθάρισις των παρά την μεθόριον συμμοριακών εστιών καθώς και των μετόπισθέν της. Εκδοθήσονται ειδικαί οδηγίαι.

γ) Λοιπαί Μ.Μ. (ΑΣΔΑΝ-ΣΚΕ)

Συνέχισις του εκκαθαριστικού έργου μέχρι πλήρους εμπεδώσεως της τάξεως με την ενδεικνυομένην δραστηριότητα.

Διά το ΣΚΕ εκδοθήσονται ειδικαί οδηγίαι.

7.- Εκπαίδευσις

α) Δημιουργία δύο στρατοπέδων εκπαιδεύσεως με δυνατότητα εκπαιδεύσεως Μεραρχίας, ενός εις περιοχήν Δυτ. Μακεδονίας και ετέρου εις περιοχήν Θεσσαλίας.

β) Μία ταξιαρχίαν εκάστης Μεραρχίας των Α΄ και Β΄ΣΣ και δύο ταξιαρχίαι εκάστης Μεραρχίας του Γ΄ΣΣ θα υφίστανται εκπαίδευσιν επιμελώς προπαρασκευασμένην κατά τον χρόνον καθ' ον θα ευρίσκωνται εις κατάστασιν εφεδρείας και εφ' όσον δεν θα είναι αναγκαίαι διά την εκτέλεσιν των εν τη παραγρ. 6 αποστολών. Η εναλλαγή των εν εφεδρεία Ταξιαρχιών αποτελεί ευθύνην εκάστου Διοικητού Μεραρχίας.

γ) Λεπτομερείς οδηγίαι εκπαιδεύσεως εκδοθήσονται προσεχώς.

δ) Διά τα εν εδαφίω (α) της παρούσης παραγράφου στρατόπεδα προβλέπεται κύκλος εναλλαγής 10 περίπου εβδομάδων δι' εκάστην Μεραχίαν.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ - ΝΑΥΤΙΚΟΝ

8.- Θα συνεχίσουν την συνδρομήν των εις το έργον του στρατού.

9.- Διοικητική Μέριμνα - Μεταφοραί

Ως ειδικόν σχέδιον.

10.- Επικοινωνίαι

Ως ειδικόν σχέδιον.

11.- Ειδική διάταξις.

α) Εις το παρόν σχέδιον εκτίθενται γενικαί γραμμαί προβλέψεων.

Βάσει της εξελίξεως της καταστάσεως θα εκδίδωνται με βάσιν το σχέδιον τούτο εκτελεστικαί διαταγαί.

β) Προβλέπεται πέρας των αναγκαιουσών μετακινήσεων μέχρι 1 οκτωβρίου ότε θ' αρχίση η διά της παρούσης οριζομένη εκπαίδευσις.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Κ.Κ.
Τ.Σ.Υ.

Αποδέκται

ΣΗΔΜ	υπ' αρ.	1
Α΄ΣΣ	" "	2
Β΄ΣΣ	" "	3
Γ΄ΣΣ	" "	4
ΣΚΕ	" "	5
ΑΣΔΑΝ	" "	6
ΑΔΑ	" "	7
ΓΕΝ/Γ	" "	8

Κοινοποίησις

Α1/ΓΕΣ	υπ' αρ.	9
Α2/ΓΕΣ	" "	10
Α9/ΓΕΣ	" "	11
Γ΄ Κλάδος	" "	12

15

ΣΗΜΑ

ΑΠΟ : ΣΗΔΜ/Α1 292115

ΠΡΟΣ: Αντ/γον Δ/τήν Α΄ΣΣ

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1

Αριθ. Πρωτ. ΑΠ. 3617.

Επί Φ. 3/530 σήματος προς VIII Μεραρχίαν.

Πολύ συνεκινήθην από το χυθέν αίμα επί ΚΑΜΕΝΙΚ των φιλοτίμων στρατιωτών μας.

Σας παρακαλώ υπό ευθύνην μου να σταματήση αμέσως κάθε βεβιασμένη προσπάθεια περιοχήν από τα συγκεντρωθέντα στραυτεύματα υπό τας διαταγάς του υποστρατήγου ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΥ. Έχω μαζί μου τον αρχηγόν Σμήναρχον ΚΕΛΑΪΔΗΝ, όπως από πρωίας αύριον θα διαθέσει 12 ΧΕΛΛ και 25 ΣΠΙΤΣ Ιωαννίνων - Κοζάνης. Κανονίσατε ενέργειαν με την ησυχίαν σας και όπως σημειώνειτε, πολύ σωστά, χωρίς κρούσεις πεζικού. Μακάρι να κάθονται εκεί οι συμμορίτες έως ότου η αεροπορία και τα πυροβόλα να τους κάνουν στάχτη όπως εις το ΤΣΑΡΝΟ. Παρακαλώ μέχρι λυκαυγούς αύριον διά συντόμου σήματός σας να γνωσθώσιν προθέσεις σας.

16

αρ. πρωτ. 1009 Στρατηγείον Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας

Ημερησία διαταγή

30 Αυγούστου 1949

Το Έθνος, όπως διά το Βίτσι, με ίσην συγκίνησιν ανέμενε τον Γράμμον αλλά με περισσοτέραν αισιοδοξίαν.

Εις τον Γράμμον ο εχθρός - και τοι ασθενέστερος εις δύναμιν και οπλισμόν - είχε περισσοτέραν εμπιστοσύνην διότι ούτε εις οχυρώσεις υπελείπετο, εβασίζετο δε εις ιλλιγιωδώς δυσπρόσιτον ορεινόν κορμόν και περισσότερον εξησφαλισμένος από την αλβανικήν επικράτειαν. Εις τας αμυντικάς εγκαταστάσεις συνέρρευσαν όλοι οι αρχηγοί των συμμοριτών και τας τελευταίας ημέρας εις σημαντικός αριθμός εκ των λειψάνων Βίτσι πάντοτε δι' Αλβανίας.

Η μάχη ήρχισε την 24.VIII με την παρουσίαν του Βασιλέως Παύλου εις Αμούδαν.

Προσπέλασις δυσχερής διά νυκτός.

Την 25.VIII η I Μεραρχία συνέτριψε το προπύργιον Τσάρνο διηύρυνε διά Καραούλ 2. Η IX τα απρόσιτα Ψωριάρικα, οι Καταδρομείς το αιχμηρόν Παπούλι μία σειρά ολέθρου μικροτέρων αντιστάσεων επηκολούθησε με παράλληλον συγκράτησιν και φθοράν των ανθισταμένων έναντι των XV VIII μεραρχιών.

Απιστεύτως ραγδαία, κεραυνοβόλος, ευτυχής εξέλιξις της δεξιάς πτέρυγος IX μεραρχίας επί της οποίας το Στρατηγείον του Α΄ΣΣ ενωρίτατα εβασίσθη και ενίσχυε διά μεγάλης Μονάδος εις βάρος της αριστεράς του πτέρυγος - τόλμημα ριψοκίνδυνον ευγενούς θάρρους και το οποίον με εκράτησεν εις αγωνίαν επί 15 ώρας: διά να κρημνίση την αντίστασιν και ανοίξη μετά τάχους την αναρρίχησιν και των 4 άλλων Μεραρχιών, εις το τραγικόν όρος, όπου ύψωσαν τα λάβαρα και την σημαίαν του Γένους !

Εξαίσιαι νίκαι, του Βίτσι της Παναγίας, του Γράμμου του Αγίου Αλεξάνδρου.

Τί ευτυχείς συγκυρίαι διά τον χριστιανικώτερον λαόν της Οικουμένης !

Στρατηγοί μου, Διοικηταί, Επιτελείς, Αεροπόροι, Καταδρομείς, Οπλίται, Πυροβοληταί, Θωρακισμένοι, Σκαπανείς, Διαβιβασταί !!

Ακόμη μίαν φοράν σας βροντοφωνώ, ότι αξίζει η Ελλάς να την υπηρετούν στρατιώται ως Σεις: Θαυμάζω το τίμιον θάρρος, την ευγένειαν και την άνευ ορίων αυτοθυσίαν σας !

Εις τους ωραίους νεκρούς, που μας απεχαιρέτησαν την δραματικήν εβδομάδα που επέρασεν, οι Γέροι αρματωλοί θα τους κάνουν τόπο να διαβούν, και αι ήχοι των τρούλλων θα σιγοψάλλουν τα ονόματά των.

Ο αντιστράτηγος Τσακαλωτός διοικητής του Α΄ Σώματος Στρατού, η ευτυχής πολεμική μορφή επί 9 συναπτά έτη και αρχηγός με πληρότητα επιστημονικήν ήτο ο διευθύνων την μάχην, ο διοικητής σας που διέτρεχε το εκτεταμένον πεδίον μάχης με ευλιγισίαν εφήβου, σας εστεφάνωσεν ακόμη τας σημαίας και τα λάβαρά σας και έθεσε την πλάκα εις τον τάφον του συμμοριτισμού το λυκαυγές 30.VIII.1949 εορτής του Έλληνος Αρχιστρατήγου.

Αι κατά μέρη ημερήσιαι διαταγαί θ' αναγράψουν τους διακριθέντας.

Αντιστράτηγος Βεντήρης

Τ.Σ.

17

Στρατηγείον Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας

αρ. εμπ. 365

Ημερησία διαταγή

31 Αυγούστου 1949

-ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ-

Εντατική πολυμερής δράσις από Μαίου - Αυγούστου 1949 εις Αναγνωρίσεις, κατοπτεύσεις, σύνδεσμος μετά πυροβολικού, φωτογραφήσεις, επικουρίαι πολύτιμοι εις προσβαλλόμενα από τον εχθρόν σημεία, καταιγισμοί κατά Κέντρων αντιστάσεις και εφεδρειών που έφεραν μεταβολήν ουσιώδη υπέρ του ηθικού των στρατευμάτων μας και το τσάκισμα του αναιδούς ρυπαρού εχθρού.

Εις τας 2 μεγάλας μάχας Βίτσι - Γράμμου οι Αεροπόροι με την ιεράν και σεμνήν προσήλωσιν εις το έργον του Στρατού επετέλεσαν εξαισίως όπου ετάχθησαν. Εκινδύνευσαν βυθιζόμενοι εν μέσω (διά πρώτην φοράν εφέτος) πυκνού πυρός αντιαεροπορικών πυροβόλων, με απόδοσιν πάντοτε εις το άρτιον.

Πού ευρέθη τόση ανδρεία ! Τόση πνευματική έντασις ώστε εις 4 ημέρας να λειτουργούν τα Χελντάϊβερς! Τόση πρόθυμος διάθεσις άνευ του ελαχίστου ποτέ γογγυσμού εις ότι εζητείτο από τον στρατόν!!

Κυριολεκτικώς ερήμαξαν τα νεύρα των συμμοριτών εθρυμμάτισαν τα κάστρα των και ο στρατός έτσι ανερριχήθη γοργά και κατ' αντίθεσιν με τα πέρυσιν με μικροτέρας απωλείας.

Εύγε !

Ιδιαιτέραν μνείαν των εξαιρετικών Κελαϊδή, Παρίση, Καρταλαμάκη, Μπούσιου.

Αντιστράτηγος Βεντήρης

18

Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
Α΄ ΚΛΑΔΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ Α΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ

Από Μαρτίου 1948 μέχρι, 31 Αυγούστου 1949, υπό την Δ/σιν καθ' όλον το διάστημα τούτο του Αντιστρατήγου ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΥ.

Α.΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.- Το Α΄ΣΣ αφ' ης την Δ/σιν τούτου ανέλαβε από 25 Φεβρουαρίου 1948 ο Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣ., εποχήν καθ' ην ο κομμουνιστόσυμμοριτισμός ευρίσκετο εν πλήρει αναπτύξει και είχε περιαγάγει την χώραν εις δυσχερεστάτην κατάστασιν, μέχρι της 31 Αυγούστου 1949, οπότε συνετρίβη επί του ΓΡΑΜΜΟΥ και ηναγκάσθη να ομολογήση την ήτταν του, επεφορτήσθη υπό της Ανωτάτης του Στρατού Ηγεσίας με την διεξαγωγήν των σοβαρωτέρων κατά των Κ.Σ. επιχειρήσεων. Τας επιχειρήσεις ταύτας, χάρις εις την πίστιν τον φανατισμόν, την αισιοδοξίαν και την αυτοθυσίαν απάντων των υπό τας Δ/γάς του Αξ/κών και οπλιτών, έφερεν εις πέρας πάντοτε νικηφόρως και με αποτελέσματα τα οποία ουσιοδώς εβάρυναν επί της αμφιρρόπου μέχρι τότε πλάστιγγος και συνέβαλε κατά πολύ εις την τελικήν συντριβήν των Κ.Σ. και την διατήρησιν της Πατρίδος μας ελευθέρας.

2.- Διώκησε κατά καιρούς το σύνολον σχεδόν των Στρατιωτικών δυνάμεων της χώρας πλην της VII Μερ/χίας και τινων ελαφρών Συν/των, ήτοι τας I.II.VIII.IX.X.XI.XV Μεραρχίας, την III Μεραρχίαν Καταδρομών, τας ανεξαρτήτους 71, 72 και 77 Ταξιαρχίας, τας Στρατιωτικάς Δ/σεις Στερεάς Ελλάδος, Θεσσαλίας, Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Κρήτης, Ευβοίας, Νήσων Αιγαίου και τα ελαφρά Συν/τα Πεζικού 2.3.4.5.6.8. 9.12.15.24.27.34.39.40.42 και αρκετά ανεξάρτητα Ταγ/τα Εθνοφρουράς τα I, II και IX Συντάγματα Τεθωρακισμένων II και IX Ίλαι αρμάτων και το σύνολον σχεδόν του πυρ/κού.

3.- Διεξήγαγε κατά καιρούς επιχειρήσεις ευρείας μορφής από του ΓΡΑΜΜΟΥ ΒΙΤΣΙ ΦΛΩΡΙΝΗΣ από βορρά, μέχρι ΤΑΙΝΑΡΟΥ και ΚΡΗΤΗΣ προς Νότον, εις όλας τας εποχάς του έτους και συνεπώς με όλας τας καιρικάς συνθήκας και με δυνάμεις ποικιλούσας μεταξύ δύο και επτά Μεραρχιών.

4.- Οι αγώνες του κατά καιρούς είχον την μορφήν άλλοτε τακτικών και άλλοτε στρατηγικών επιδιώξεων, επραγματοποίησε όλας τας φάσεις του αγώνος, άμυνα επί κανονικών και ευρέων μετώπων, επίθεσιν κατά ισχυρώτατα ωργανωμένων τοποθεσιών (ΓΡΑΜΜΟΣ 1948 ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ - ΓΡΑΜΜΟΣ 1949), εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις επί ευρυτάτων περιοχών της χώρας (ως ΡΟΥΜΕΛΗ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΑΓΡΑΦΑ ΗΠΕΙΡΟΣ) με εχθρόν αποφεύγοντα συστηματικώς τον αγώνα, επί εδάφους χαρακτηριστικώς ορεινού και κατά το πλείστον δυσπροσίτου.

Πλέον των άνω εις το Α΄ΣΣ ανετέθησαν κατά καιρούς βαρείαι εντολαί μεταβολής δημιουργηθεισών κρισίμων καταστάσεων, τας οποίας είχον δημιουργήσει προγενεστέρας αποτυχίας με αποτέλεσμα σοβαρωτάτην κρίσιν ηθικού και επικειμένην κατάρρευσιν, ως συνέβη εις το ΒΙΤΣΙ τον Ν/βριον 1948 και εις μικρότερον βαθμόν εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ τέλος Ιουλίου 48, όπου επί 40 περίπου ημέρας αι Μονάδες του Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ είχον καθηλωθή προ των εχθρικών θέσεων και εις το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ κατά την κατάληψιν τούτου υπό Κ.Σ. Ιανουάριος 49.

5.- Τέλος αι πλείσται των αποστολών εδόθησαν εις το ΣΣ προς πραγματοποίησιν εντός ελαχίστου χρόνου, σχεδόν καθ' οδόν, ως συνέβη εις το ΒΙΤΣΙ 1948 - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 1949 με ελάχιστον καιρόν διά προπαρασκευήν Σωματάρχου και Επιτελείου του.

6.- Το Α΄ Σ.Στρατού χαρακτηρισθέν υπό της Ανωτάτης Ηγεσίας ως Σώμα ΚΡΟΥΣΕΩΣ (ΔΑΚΕΣ - Δύναμις, Αναζητήσεως, Καταδιώξεως, εξοντώσεως Συμμοριτών) και επωμισθέν το μεγαλύτερον βάρος του αγώνος, επί είκοσι συνεχείς μήνας, κατά των επιζητησάντων μετά λύσσης την καταστροφήν της Πατρίδος μας προδοτών εθεώρησε ως τελικόν του καθήκον και υποχρέωσιν την σύνταξιν της παρούσης εκθέσεως πολεμικής δράσεως του, το μεν ίνα εξαχθώσι συμπέρασματα εκ των ποικίλων αγώνων του, χρήσιμα προς μελέτην και κριτικήν, το δε εις ένδειξιν τιμής και ευγνωμοσύνης προ τους κυρίους συντελεσθάς του Εθνικού τούτου έργου αξ/κούς και οπλίτας και ιδιαιτέρως προς εκείνους οίτινες έχυσαν αφθόνως το αίμα των και έδωσαν την ζωήν των διά την σωτηρίαν και ελευθερίαν της Πατρίδος μας, τας εκατοντάδας των Αθανάτων Νεκρών μας.

ΚΡΙΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(α) ΣΧΕΔΙΟΝ - ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

(ι) Το αρχικόν σχέδιον ενεργείας "ΧΑΡΑΥΓΗ" εξεπονήθη εις τας γενικάς του γραμμάς υπό του Γεν. Επιτελείου Στρατού και συνίστατο εις ενέργειαν διά του όγκου των Δυνάμεων από βορρά και ΒΔ επί των γενικών κατευθύνσεων:

- ΡΑΧΗ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ - ΣΑΡΑΝΤΑΝΑ - ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ - ΓΚΙΩΝΑ και
- ΣΠΕΡΧΕΙΑΣ - ΓΟΥΛΙΝΑΣ - ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙ ΓΚΙΩΝΑ με:
- Ταυτόχρονον σταθεράν απόφραξιν του ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ από Βορρά Ανατολών και Νότου προς τον σκοπόν απωθήσεως των Κ.Σ. από βορρά και Δυσμών προς τον χώρον μεταξύ ΟΙΤΗΣ - ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ - ΓΚΙΩΝΑ όπου να επιζητηθή η συντριβή των.

(ιι) Ανεξαρτήτως της πληρότητος του καθορισθέντος υπό του ΓΕΣ ελιγμού το Σώμα Στρατού φρονεί ότι εις μίαν επιχείρησιν ως η της ΡΟΥΜΕΛΗΣ εδαφικώς, τακτικώς και στρατηγικώς ανεξάρτητον, μη επιβάλλοντα ουδένα συνδυασμόν Στρατηγικών κατευθύνσεων και ενεργειών με έτερον Σώμα Στρατού ή Μεγάλην Μονάδα.

Θα επιβάλλετο να δοθώσι εις το Α΄ Σώμα Στρατού σαφώς η αποστολή του και τα διατιθέμενα μέσα και ν' αφεθή εις τούτο η ευθύνη του καταρτισμού του Σχεδίου Επιχειρήσεων, άνευ επιφυλάξεως και περιορισμών.

- Νομίζομεν ότι αποτελεί βασικήν αρχήν του Πολέμου ότι ο υπεύθυνος των επιχειρήσεων δηλαδή ο Δ/τής του Α΄ΣΣ εν προκειμένω να έχη και την πρωτοβουλίαν της συντάξεως του Σχεδίου του και συνεπώς την απαραίτητον επί την επιτυχίαν και ορθότητα τούτου ΠΙΣΤΙΝ.
- Εις το σχέδιον τούτο του ΓΕΣ μίαν διαφοράν γνώμης υπέβαλεν το Σ. Στρατού. Όσον αφορά την στατιστικήν επί μακρόν χρόνον απόφραξιν του ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ υπό της Ι Μεραρχίας.
- Το Σώμα Στρατού είχεν την γνώμην ότι η αποστολή της Ι Μεραρχίας έδει να είναι ενεργητικωτέρα κατά ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ διότι εκ πείρας αγνωρίζε, ότι ουδέν στατικόν φράγμα είναι αδιάβατον από τους συμμορίτας πλην της περιπτώσεως διαθέσεως σοβαροτάτων Δυνάμεων διά το φράγμα.

(Κατά Τάγμα 1500μ) αίτινες όμως εν προκειμένω δεν υπήρχον. Η πρότασις αύτη δεν εγένετο αποδεκτή, αλλά οι φόβοι του ΣΣ επαλήθευσαν διότι άνω των 400 ΚΣ διήλθον διά της Ι Μεραρχίας προς ΕΛΙΚΩΝΑ, χωρίς βεβαίως να διασωθώσι τελικώς, αλλά επιβράδυναν όμως το τέρμα των επιχειρήσεων τουλάχιστον επί 10ήμερον, διότι εχρειάσθη αναστροφή Δυνάμεων διά την συντριβήν των.

- Ο συνδυασμός δημιουργίας πολλών φραγμάτων διά μεγάλην κατά βάθος κλιμακώσεως των Δυνάμεων, με επιθετικήν ταυτοχρόνως ενέργειαν προς το εσωτερικόν του εχθρού θεωρείται ο καλλίτερος τρόπος ενεργείας διότι αφαιρεί την πρωτοβουλίαν από τους συμμορίτας, φέρει σύγχυσιν εις τούτους και προ παντός δεν τους επιτρέπει να αναγνωρίζωσι

εκ των προτέρων τα κενά μιας στατικής αμυντικής διατάξεως και την νύκτα διά μέσου τούτων να διαφεύγωσι.

(ιι) Σχέδιον ενεργείας Α΄ Σώματος Στρατού

- Ως εμφαίνεται εις την διαταγήν του επιχειρήσεων το Σώμα Στρατού έθεσε ως βασική προϋπόθεσιν της επιτυχίας, την λήψιν όλων εκείνων των μέτρων, διά των οποίων θα απηγόρευε οποσδήποτε την διαφυγήν των συμμοριτών βορείως του ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ ΠΟΤ. Και ΒΑ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ διά των οδεύσεων μεταξύ όρους ΤΥΜΦΡΥΣΤΟΥ - ΒΙΝΙΑΝΗΣ - ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ. Αν τούτο επιτυγχάνετο η εξόντωσις των συμμοριτών της ΡΟΥΜΕΛΗΣ θα ήτο ζήτημα χρόνου.

Εγνώριζε το ΣΣ ότι πρόθεσις των συμμοριτών, αντιληφθέντων τον όγκον των Δυνάμεων μας, ήτο οπωσδήποτε εν ευθέτω χρόνω διαφυγή διά μέσου της διατάξεως μας προς χώρους κενούς στρατευμάτων το μεν ίνα αποφύγωσι την συντριβήν, το δε όπως παρενοχλώσι τα νώτα και τας συγκοινωνίας των ενεργούντων κατά ΡΟΥΜΕΛΗΣ Δυνάμεων, και αναγκάσωσι ταύτα εις διασποράν και αλλαγήν των σχεδίων των.

- Προς επιτυχίαν του άνω βασικού σκοπού το Σώμα Στρατού έλαβε κάτωθι μέτρα:

ια) Καθώρισε εις τας από βορρά και ΒΔ κινουμένας Μεραρχίας όπως κλιμακώσωσι ευρέως κατά βάθος τας δυνάμεις των δημιουργώσαι τρία κλιμάκια απέχοντα αλλήλων κατά ένα σταθμόν πορείας οι συμμορίται να μη είναι δυνατόν να διαφύγωσι το σύνολον της διατάξεως μας διά μιας νυκτερινής πορείας.

ιβ) Εκτός των άνω κινητών φραγμάτων εδημιούργησε και σταθερόν τοιούτον (Απόσπασμα ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ) κατά μήκος της αμαξιτής από ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ μέχρι ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, αφ' ενός μεν ίνα απαλλάξη τας επιτεθέμενας Μονάδας από την μέριμναν ασφαλείας των νώτων και συγκοινωνιών των, αφ' ετέρου δε όπως έχη και έτερον σταθερόν φράγμα προς απαγόρευσιν διαφυγής των συμμοριτών προς βορράν.

ιγ) Εις την επικίνδυνον κατεύθυνσιν διαφυγής των Κ.Σ. μεταξύ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ ΒΙΝΙΑΝΗΣ διέθεσε εγκαίρως επαρκώς δυνάμεις ήτοι:

Α και Β Μοίραι Καταδρομών , 630 Τ.Π., 7 Τάγμα Εθνοφρουράς.

ιδ) Εις την περιοχήν μεταξύ ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ - ΑΓΡΙΝΙΟΥ ωργάνωσε ιδιαιτέραν Δ/σιν υπό τον Υποστρ. ΚΕΤΣΕΑΝ με δυνάμεις 86 Περιοχής προς σκοπόν όπως φράξη τας εκεί διαβάσεις και όπως συν τη προόδω κινήσεως της ΙΧ Μεραρχίας αναλαμβάνη διαδοχικώς την εδραίωσιν και εκκαθάρισιν εκ των υπολειμμάτων, της ΙΧ ζώνης.

ιε) Καθώρισε γραμμάς συντονισμού μεταξύ των μονάδων και ερύθμισε σχολαστικώς το ζήτημα του συνδέσμου μεταξύ των ιδία εις γραμμάς διαχωρισμού των ορίων των, ώστε ν' αποφύγη οποσδήποτε αποκόλλησιν τούτων και δημιουργίαν κενών, δι' ων ηδήνατο να διαφύγωσι οι συμμορίται.

ιστ) Εκράτησε δι' εαυτό την καθημερινήν διεύθυνσιν του αγώνος ίνα συντονίζη τας πολλαπλάς κατευθύνσεις επί ολοκλήρου κύκλου ούον εδημιούργει η περίμετρος 350 χιλιομέτρων περίπου του θεάτρου επιχειρήσεων, προς αποφυγήν των εν προηγουμένη παραγράφω σφαλμάτων και εχαλιναγωγήθη διαρκής προσπαθείας ενίων Διοικήσεων παρασυρομένων προς ταχυτέραν κίνησιν.

ιζ) Καθ' όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων βασικός σκοπός του Σώματος παρέμενε εκτός της οποσδήποτε απαγορεύσεως της διαφυγής των συμμοριτών προς βορράν και ΒΔ και η διαρκής απώθησις τούτων προς το τρίγωνον καταστροφής, ήτοι προς των χώρων σφαγείου όπως ονομάσθη μεταξύ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ - ΟΙΤΗΣ ΓΚΙΩΝΑΣ, σκοπός όστις επιτεύχθη πλήρως διότι πράγματι η τελική συντριβή των συμμοριτών εις το τρίγωνον τούτο επιτεύχθη.

Β.΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ:

Η Διεύθυνσις του αγώνος εις μίαν εδαφικήν ζώνην τόσον ευρείαν 350 χιλ. περίμετρος, εις ένα έδαφος τόσον τραχύ διακεκομμένον και δασώδες, όπου ο εχθρός δύναται ευκολώτατα να κρύπτεται και να διαφύγη και με ένα εχθρόν αποφασισμένον εκ των προτέρων να αποφύγη την μάχην και να διαφύγη οπωσδήποτε, γνωστήν δε και των

ελαχίστων πληροφοριών του εδάφους εκ της μακράς εις αυτό παραμονής του, παρουσιάζεται εξαιρετικά δύσκολος και απαιτεί ικανότητες ευκάμπτων δραστηριωτάτων και προβλεπτικών εγκεφάλων μεγάλης εκτάσεως.

Η έλλειψις τηλεφωνικής επικοινωνίας ιδία με την ΙΧ Μεραρχίαν και η χρήσις κατά κανόνα μόνον ασυρμάτου, με όλα τα γνωστά μειονεκτήματα της βραδύτητος, λόγω κρυπτογραφήσεως και αποκρυπτογραφήσεως, του συνόλου, σχεδόν των σημάτων επιχειρήσεων, καθιστά το πρόβλημα της διευθύνσεως του αγώνος ακόμη ευκολώτερον.

Η μάχη της ΡΟΥΜΕΛΗΣ δεν ομοιάζει με ένα συνήθη αγώνα επιθέσεως κατά εχθρού σαφώς προσδιορισμένου και αποφασισμένου να αμυνθή μιας τοποθεσίας ισχυράς ή μη ωργανωμένης, γνωστής συνεπώς εις τον επιτεθέμενον όπου και αι προβλέψεις είναι δυναταί και η πρωτοβουλία των υφισταμένων κλιμακίων λύει πλήθος τακτικών προβλημάτων των και απάσει σχετικώς την Ανωτέραν Διοίκησιν της στενωτάτης παρακολουθήσεως του αγώνος.

Εις το κυκλικόν τούτο θέατρον των επιχειρήσεων των 350 περίπου χιλιομέτρων περιμέτρου, όπου αναπηδούν δεκάδες κατευθύνσεων προς απόφραξιν ή επιθετικήν χρησιμοποίησιν, απαιτείται στενός συντονισμός κατευθύνσεων, βάθους και καταληπτέων γραμμών, περιορισμός της πρωτοβουλίας των υφισταμένων και στενή παρακολούθησις κινήσεων εχθρού και ημετέρων εις πάσαν στιγμήν ίνα καθίσταται εγκαίρως δυνατή, η αλλαγή κατευθύνσεων, η αναπροσαρμογή της διατάξεως και πολλάκις η αναστροφή ταύτης, προς ταχύν εγκλωβισμόν των τυχόν διαφευγόντων εκ της διατάξεως των πρώτων κλιμακίων, μεταξύ των καταβάθος κλιμακομένων δυνάμεων δευτέρων και τρίτων Κλιμακίων.

Το Σώμα Στρατού κατώρθωσε να διατηρήση από αρχής μέχρι τέλους των επιχειρήσεων την στενήν διεύθυνσιν και τον έλεγχον του αγώνος διά των οποίων κατώρθωσε να λαμβάνη και κοινοποεί επικαίρως τας αποφάσεις του προς εκτέλεσιν και ούτω οι συμμορίται, παρά τας προσπαθείας των δεν κατώρθωναν ν' αποφύγουν τα θανάσιμα πλήγματα των Μονάδων του Σώματος.

Πλείστα ζητήματα ελύοντο διά της καθημερινής σχεδόν προσωπικής επαφής του Δ/τού του Σώματος με τους υπευθύνους Μεράρχους πλην της ΙΧ Μεραρχίας, εις ην λόγω του εδάφους και της εκκέντρου θέσεώς της δεν ήτο δυνατή η προσωπική επαφή. Διά τον λόγον τούτον ειδικώς προς ταύτην εγένετο ευρεία χρήσις των διαταγών και οδηγιών επιχειρήσεων.

Γ.΄ ΒΑΘΟΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ:

Πάντοτε το βάθος της διατάξεως και συνεπώς της υπάρξεως πολλών εφεδρειών αποτελεί αρχήν δι' όλα τα είδη του αγώνος. Ειδικώτερον όμως διά τον ιδιάζοντα αγώνα της ΧΑΡΑΥΓΗΣ το βάθος της διατάξεως αποτελεί ζωτικήν ανάγκην διά την επιτυχίαν, διά τους κάτωθι λόγους:

ι) Αποκλείει εις τους συμμορίτας την πληροφορίαν επί της ακριβούς διατάξεως των δυνάμεών μας και συνεπώς την εύκολον διαφυγήν. Αν κατωρθώνουν κατά την διάρκειαν της ημέρας ν' αντιληφθούν την περίπου διάταξιν του Α.΄ Κλιμακίου, δεν γνωρίζουν όμως τί γίνεται εις τα Β.΄ και Γ.΄ Κλιμάκια και ούτω διερχόμενοι ευχερώς την Α.' Γραμμήν, υφίστανται πλήρη αιφνιδιασμόν από απόψεως πληροφοριών. Εισερχόμενοι εις το εσωτερικόν της διατάξεως μας και γίνονται ευκολώτερον ευπρόσβλητοι.

ιι) Αν λείψη το μέγα βάθος εν τη διατάξει και περιορισθώμεν εις ένα μόνον Κλιμάκιον μάχης οι συμμορίται διερχόμενοι τούτο ευρίσκονται εις κενό χώρον, και με την ευελιξίαν τους διακρίνει διαφεύγουν οριστικώς αναστροφή δε των δυνάμεων μας, και πάλιν εις ουδέν δύναται να ωφελήση διότι ουδέποτε εφθάσαμεν τους συμμορίτας ακολουθούντες τούτους κατά πόδας. Αν δε ως συνήθως συμβαίνει, δεν έχομεν εγκαίρως την πληροφορίαν διαφυγής των, και την λάβομεν την επομένην, τότε οι συμμορίται έχουν απομακρυνθή κατά δύο και τρεις Σταθμούς πορείας και συνεπώς έχουν οριστικώς διαφύγει.

- Ουδέποτε θα επήρχετο η συντριβή των και εις τας δύο σοβαράς συγκρούσεις της ΓΚΙΩΝΑΣ αν δεν υπήρχον κλιμακωμένα τα οπίσω τα τμήματα Β΄ και Γ΄ γραμμής.

- Ως γνωστόν οι συμμορίται διεύφυγον εκ των τμημάτων της Α.΄ Γραμμής κατά ένα περίπου σταθμόν πορείας. Όταν όμως απεκαλύφθησαν περί το ΟΙΝΟΧΩΡΙ και τα βόρεια κράσπεδα της ΓΚΙΩΝΑΣ ευρίσκοντο ακόμη εντός της ημετέρας διατάξεως Β.΄ και Γ.΄ κλιμακίων και ούτω κατέστη δυνατή η εκ διαφόρων διευθύνσεων σύγκλισις των ημετέρων δυνάμεων, σχεδόν κυκλικώς ο εγκλωβισμός, η προσβολή και τελικώς η οριστική συντριβή των.

ιιι) Πρέπει συνεπώς ν' αποτελέση βασικήν αρχήν η ευρεία κατά βάθος κλιμάκωσις των δυνάμεων οσάκις βασική πρόθεσις των συμμοριτών είναι η αποφυγή του αγώνος και η διαφυγή έστω και αν εξασθενίσωμεν ουσιωδώς τας δυνάμεις Α΄ Κλιμακίου.

Δ.΄ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ι) Εις το εξεταζόμενον αγώνα της ΧΑΡΑΥΓΗΣ ουδεμία σημασίαν έχει, και αντιθέτως αποτελεί σοβαρόν σφάλμα, η επιδείωξις ταχείς καταλήψεως εδαφικών γραμμών. Οσοδήποτε αν αύται αποτελούσι ζωτικούς χώρους διότι δεν πρόκειται επ' αυτών ν' αμυνθώσι οι συμμορίται ουδέ καταλαμβανόμενοι ασκούν επίδρασιν, ως συμβαίνει εις άλλας περιπτώσεις αγώνος, επί του συνόλου των επιχειρήσεων.

- Διά τον Λόγον αυτόν το Σώμα Στρατού καθώρισεν, εις τας οδηγίας επιχειρήσεων βραδυτάτην κίνησιν λεπτομερή και εντατικήν έρευναν, βαθείαν Κλιμάκωσιν, και απόφραξιν ιδία κατά την νύκτα όλων των διαβάσεων και επεζήτησε την ταχύτητα μόνον όταν ενετοπίζετο ο εχθρός και ηγγιστρούτο και εις την περίπτωσιν ταύτην την επέβαλε κεραυνοβόλον και εξ όλων των κατευθύνσεων και επέτυχε εντός ελαχίστου χρόνου την συντριβήν.

- Διά να χαλιναγωγή το ρυθμόν κινήσεως το Σώμα Στρατού καθώρισε, ως εμφαίνεται εν τω σχεδίω επιχειρήσεών του, τας γραμμάς συντονισμού ουχί ως τοιαύτας αντικειμενικών σκοπών, αλλά ως αφετηρίας, από τας οποίας την κίνησιν ερρύθμιζε το Σ. Στρατού, βάσει κινήσεων και αντιδράσεων των συμμοριτών.

ε) ΔΙΑΤΕΘΕΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΧΡΟΝΟΣ:

1). Τας επιχειρήσεις του έτους 1947 διά τας οποίας διετέθησαν επαρκείς δυνάμεις και μέσα τας εχαρακτήριζε ένα μεγάλο μειονέκτημα, και το σοβαρόν τούτο σφάλμα ήτο ο προθεσμιακός χαρακτήρ των.

- Το περισυνόν σχέδιον επιχειρήσεων πάλιν κατά ΡΟΥΜΕΛΗΣ καθώριζε 5νθήμερον εις τον ΕΛΙΚΩΝΑ, εβδομάδα εις ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ - ΓΚΙΩΝΑ και μετά τριήμερον ανάπαυσιν μετακίνησιν των δυνάμεων βορείως ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ εις άλλας ζώνας.

- Το αποτέλεσμα υπήρξε η καταπόνησις των δυνάμεων μας άνευ ουδεμιάς αποδόσεως.

Ουδεμία φθοράν υπέστησαν οι συμμορίται αντιθέτως μας εδημιούργησαν σοβαράν τοιαύτην διότι όλαι αι Διοικήσεις δεν ερρύθμιζον τας κινήσεις των με βάσιν την συντριβήν του εχθρού: ΑΛΛΑ με βάσιν την εντός του ταχθέντος χρόνου κίνησιν διά των ορεινών όγκων.

ιι) Ο διατεθείς διά την ΧΑΡΑΥΓΗ χρόνος υπήρξε άνευ περιορισμών, και ως περιορσμός ετίθετο μόνον η συντριβή των συμμοριτών.

- Δεν υπερέβη βεβαίως τον μήνα (15 Απριλίου με 15 Μαίου) αλλά οποσδήποτε δεν εξήσκει τυραννικήν επίδρασιν επί των αποφάσεων των ανωτέρω Δ/σεων.

- Υπήρξε συνεπώς η απόφασις αύτη του ΓΕΣ ευρέων χρονικών περιθωρίων βασικός παράγων διά την επιχείρησιν.

ιιι) Η παράτασις του χρόνου των επιχειρήσεων εν συνδυασμώ με μία αδιάκοπον δίωξιν, απεδείχθησαν οι μεγαλύτεροι εχθροί του συμμοριτισμού.

- Οι συμμορίται οσάκις ο χρόνος διώξεως των είναι βραχύς (εβδομάς 10ήμερον) κατωρθώνουν να υπερβάλλουν τας δυσκολίας, της πείνης των κακουχιών, της εξαντλήσεως.

Παρερχομένη όμως του 10ημέρου αρχίζει η κατάπτωσις, η εξάντλησις, η αποθάρρυνσις και συνεπώς καθίστανται ωριμότεροι προς συντριβήν.

Τούτο ετηρήθη μαθηματικώς εις την ΧΑΡΑΥΓΗΝ και τα κτυπήματα εδόθησαν μετά το πρώτον 15νθήμερον του αγώνος οπότε είχον καταστή λόγω της συνεχούς διώξεως ανίκανοι προς αντίδρασιν.

στ) ΚΑΙΡΟΣ: Απεδείχθη ότι εις επιχειρήσεις της ΧΑΡΑΥΓΗΣ όπου ο εχθρός απέφευγε συστηματικώς τον αγώνα, η κακοκαιρία και προ παντός η χιών υπήρξαν ιδικώς μας σύμμαχος, παρά και των ημετέρων τμημάτων τας ταλαιπωρίας.

Η χιών καθιστά νεκρά ωρισμένα εδαφικά διαμερίσματα (ως αι κορυφαί της ΓΚΙΩΝΑΣ - ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ - ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ) και περιορίζει συνεπώς τον τεράστιον εδαφικόν χώρον επί του οποίου δύναται να ελίσσωνται οι συμμορίται.

- Επιδρά περισσότερον επί της σωματικής των συμμοριτών αντοχής, στερουμένων ιματισμού, υποδήσεως και τροφών, τους παραλύει το ηθικόν και την διάθεσιν προς αντίστασιν και γενικώς αντίδρασιν. Τους καθιστά ράκη και ως τοιαύτα παραδόθησαν εις μίαν διμοιρίαν του 613 Τάγματος Αντ/ρχου ΜΑΝΕΤΑ ΒΑΣ. εις την μεγάλην ΣΙΑΡΑΝ της ΓΚΙΩΝΑΣ άνω των 200 συμμοριτών, οίτινες υπό άλλας περιπτώσεις θα συνέτριβεν οριστικώς την διμοιρίαν.

ζ) ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗΝ ΔΥΝΑΜΕΙΣ:

ι) Ο υπολογισμός των απαιτουμένων δυνάμεων διά την περίπτωσιν ΧΑΡΑΥΓΗΣ δεν πρέπει να εξηρτάται από τον παράγοντα εχθρόν μόνον. Αν μόνον αυτό ληφθή υπ' όψει ως συμβαίνει εις κανονικάς επιχειρήσεις με εχθρόν μη υπερβαίνωντα τας 2000 μαχίμους μία Μεραρχία ίσως ήτο επαρκής.

- Η περίπτωσις ΧΑΡΑΥΓΗΣ έπρεπε να εξετασθή, από απόψεως απαιτουμένων δυνάμεων, συναρτήσει των παραγόντων εθχρός και έδαφος και κυρίως του τελευταίου.

- Ο μεγαλύτερος εχθρός εις την επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗ υπήρξε το έδαφος και ως μορφή και ως έκτασις.

- Ως έκτασις ανεφέρθη ανωτέρω, 350 χιλ. περίμετρος. Ως μορφή η απαρίθμησις μόνον των ορεινών όγκων (ΕΛΙΚΩΝ - ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΝ - ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ - ΓΚΙΩΝΑ - ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ - ΟΥΞΥΑ- απρόσιτα κατσάβραχα της Ορεινής Ναυπακτίας - ΧΕΛΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΝ) μας δίδει τας τεραστίας δυσκολίας και συνεπώς το μέτρον εκτιμήσεως των απιτουμένων δυνάμεων.

ιι) Διετέθησαν διά την επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗ δυνάμεις υπερβαίνουσαι κατά τι με τα Τάγματα Εθνοφρουράς τας τέσσαρας Μεραρχίας.

- Μία επιπολαία εδάφους και ιδοτήτων και προθέσεων συμμοριτών παρουσιάζει τον όγκον των διατεθέντων στρατευμάτων επιβλητικόν και υπερέχοντα του αντιπάλου. Μία όπως επιστημονική εκτίμησις της καταστάσεως και ιδία του εδάφους παρουσιάζει τας διατεθείσας δυνάμεις, παρά τον επιβλητικόν των όγκον απλώς επαρκείς.

- Ως τοιαύτας τας εχαρακτήρισε το υπεύθυνον Σώμα Στρατού, και ως τοιαύτας τας εζύγισε εις την πλάστιγγα των δυνατοτήτων, εχρειάσθη δε κατά την διεξαγωγήν των επιχειρήσεων μεγάλη δεξιοτεχνία χειρισμών, διά να καταστώσι πράγματι επαρκείς αι διατεθείσαι δυνάμεις διά την ΧΑΡΑΥΓΗΝ.

ιιι) Συμπεράσματα: ΠΡΟΣΟΧΗ εις την εκτίμησιν των απαιτουμένων δυνάμεων εις παρομοίας επιχειρήσεις εάν δεν θέλωμεν οι αγώνες να έχουν ως αποτέλεσμα την αποκαρδίωσιν των μαρτύρων εκτελεστών, από τους οποίους συνήθως ζητούνται, από αδαείς συνήθως ευθύναι διότι διέφυγον εκ των γραμμών των οι συμμορίται.

- Αν λάβωμεν υπ' όψιν τον παλαιό κανονισμό ασκήσεων Πεζικού έχοντα πλήρη ισχύν και σήμερον όστις καθωρίζει 1500 μέτρα εις το Τάγμα κατά την προσπέλασιν και λήψιν επαφής και διά τον υπ' όψιν αγώνα την δυνατότητα ερεύνης και αποφάσεως του Τάγματος εις 3000 μέτρα, πέραν των οποίων δεν δυνάμεθα να ζητώμεν ευθύνας διατί διεύφυγαν οι Κ/Σ, τότε με ενεργόν μέτωπο ΧΑΡΑΥΓΗΣ 250 χιλιόμ. θα εύρωμεν προχείρως ότι απαιτούνται 83 Τάγματα.

Το Σώμα Στρατού διέθεσε 26 Τάγματα Στρατού, 2 καταδρομών, 6 Τάγματα Εθνοφρουράς, 1 Χωρ/κής και 1 ασφαλείας συγκοινωνιών ήτοι σύνολον 46 Ταγμάτων, πλείστα των οποίων είχεν αναλάβει ασφάλειαν κατωκημένων χώρων και συγκοινωνιών. Εκτός του κυρίου θεάτρου επιχειρήσεων, τότε έχει προχείρως μία εικόνα των απαιτουμένων δυνάμεων. Χρειάζεται συνεπώς πληθωρισμός δυνάμεων διά το ειδικόν τούτον κατά των συμμοριτών αγώνα.

η). <u>ΑΝΤΙΠΕΡΙΣΠΑΣΜΟΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ:</u>

- Απεδείχθη ότι οι συμμορίται οσάκις δημιουργείται εις αυτούς δύσκολος κατάστασις συντριβής των καταφεύγουν πάντοτε διά δυνάμεων έξωθεν του κυρίου χώρου επιχειρήσεων εις επιχειρήσεις αντιπερισπασμού το μεν όπως διευκολύνουν την διαφυγήν των πιεζομένων συντρόφων των, επιφέροντες σύγχισιν το δε όπως αναγκάσουν την ημετέραν διοίκησιν και αποσπάση δυνάμεις εκ του κυρίου θεάτρου επιχειρήσεων προς αντιμετώπισιν της νέας δημιουργουμένης υπό των συμμοριτών καταστάσεως και συνεπώς διαταράξει ουσιωδώς το αρχικόν της σχέδιον.

Τοιούτους αντιπερισπασμούς οι συμμορίται εδημιούργουν καθ' όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων βορείως ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ, ΒΔ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και εις την περιοχήν ΒΑΛΤΟΥ - ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ. Ειδικώτερον την νύκτα της 14 προς 15 Απριλίου προ των ενάρξεων των επιχειρήσεων διηυκόλυναν την διαφυγήν των 400 Συμμοριτών της Ταξιαρχίας Δυτικής ΣΤΕΡΕΑΣ - ΕΛΛΑΔΟΣ εις περιοχήν ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΤΥΜΦΡΥΣΤΟΥ προσβάλλοντες δι' ετέρων δυνάμεων εκ της περιοχής ΔΙΚΑΣΤΡΟΥ - ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ τα τμήματα της Β.΄ ΜΟΚ.

Το Σώμα Στρατού προβλέψαν τας τοιαύτας προθέσεις των συμμοριτών είχε διαθέσει εγκαίρως τας απαραιτήτους δυνάμεις, εκτός του κυρίου θεάτρου επιχειρήσεων, προς αντιμετώπισιν των τοιούτων συμμοριτικών ενεργειών και υπό οισδήποτε προϋποθέσεις επ' ουδενί λόγω απέσπασε την προσοχήν του από τον κύριον στόχον όστις ο νοτίως ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ συμμοριακός όγκος.

θ). <u>ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ:</u>

Έχει αποδειχθή περιτράνως κατά το μακρόν συμοριακόν αγώνα ότι οι συμμορίται εστήριζαν την ισχύν των εις την αυτοάμυναν.

Πράγματι η αυτοάμυνα απετέλει διά τους συμμορίτας την κυρίαν πηγήν πληροφοριών ακριβεστάτων, εφοδιασμού και τροφοδοσίας. Άνευ αυτών οι συμμορίται είναι τυφλοί. Ο Στρατηγός ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ εχαρακτήριζε την αυτοάμυναν προσφυώς εις τους σταθμάρχας των τραίνων τα δε μάχιμα τμήματα των συμμοριτών ως αυτά τα τραίνα με τους οδηγούς των. Όταν το τραίνο εισέρχεται εις τον Στρατόν τίθεται εξ ολοκλήρου εις την διάθεσιν του Σταθμάρχου.

- Αυτός θα ρυθμίση την περαιτέρω κίνησίν του, αυτός τους επιβάτας αυτός την ανθράκευσιν και την υδρευσίν της. Αν συνεπώς συλλάβωμεν και εξοντώσωμεν τους σταθμάρχας δηλαδή τους αυτοαμυνίτας, το τραίνον και οι επιβάται του δηλαδή τα μάχιμα τμήματα των συμμοριτών θα εκτροχιασθούν και θα συντριβούν.

Το Σώμα Στρατού πάντοτε, και όχι μόνον εις την επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗΣ αντελήφθη τον σκοτεινόν και λίαν επικίνδυνον δι' ημάς ρόλον των αυτοαμυνιτών τους οποίους εχαρακτήρισε και δικαίως ως τα μάτια και την δύναμιν των συμμοριτών και έθεσε πάντοτε ως βάσιν της επιτυχίας του την ριζικήν εξόντωσιν των υπούλων και λίαν επικινδύνων τούτων υποκειμένων τα οποία τρομοκρατούντα και τους Εθνικόφρονας πολίτας των χωρίων, αποκλείουν εις ημάς κάθε πληροφορίας.

- Νομίζει ότι από όπου διήλθε εξερίζωσε πλήρως την μάστιγα ταύτην και συνεπώς κατέστησε ευκολώτερον το έργον του Στρατού κατά τας κυρίας επιχειρήσεις.

- Εις την ΡΟΥΜΕΛΗΝ πάντως ουδείς αυτοαμυνίτης ή ποικίλος άλλος συνεργάτης των συμμοριτών παρέμεινε εν δράσει και ούτω όταν και πάλιν βραδύτερον οι συμμορίται του ΔΙΑΜΑΝΤΗ εισήλθον εις την ΡΟΥΜΕΛΗΝ κατέστη δυνατόν να εξοντωθώσιν ευχερώς, από μόνα τα Τάγματα Εθνοφρουράς γνωστά διά την ηλαττωμένην των μαχητικότητα μόνον και μόνον διότι οι αυτοαμυνίται της ΡΟΥΜΕΛΗΣ είχον τοποθετηθεί υπό την γην.

η) ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΕΝΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ:

ι).- Προς της ενάρξεως της κυρίας επιχειρήσεως η Β. Μοίρα Καταδρομών έχουσα σαφή αποστολήν αποφράξεως των διαβάσεων μεταξύ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ και ΤΥΜΦΡΥΣΤΟΥ, λόγω της μη λήψεως των ενδεικνυομένων υπό ταύτης μέτρων, δεν εξεπλήρωσε την βασικήν ταύτην αποστολήν της και ούτω διήλθον διά μέσου των γραμμών της 400 συμμορίται με γυναικόπαιδα, κτήνη, φορτωμένα, κ.λ.π. ενώ θα έπρεπε να συντριβούν.

- Το Σώμα Στρατού εκαυτηρίασε την τοιαύτην αδράνειαν και επιπολαιότητα της Μοίρας ταύτη.

ιι).- Κατά την διάρκειαν του αγώνος παρετηρήθη σπουδή ενίων Μονάδων κατά την κίνησιν θεωρουσών ότι η ταχεία κατάληψις εδαφικών γραμμών απετέλει επιτυχή ενέργειαν. Το Σώμα Στρατού εχαλιναγώγησε εγκαίρως την τοιαύτην τάσιν, παρηκολούθη εκ του σύνεγγιν την εξέλιξιν και είχε πάντοτε, παρά τας δυσκολίας των διαβιβάσεων τον απόλυτον έλεγχον των επιχειρήσεων από της ενάρξεως μέχρι του πέρατός των.

Εις την υπ' όψει επιχείρησιν περιώρισε εις το ελάχιστον τας πρωτοβουλίας αι οποίαι διά κανονικάς περιπτώσεις αγώνος αποτελούν την βάσιν της επιτυχίας.

ιιι) Η 3 Ταξιαρχία κατέχουσα αποφρακτικώς τας Νοτίας και ΝΔ προσβάσεις του ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ δεν ανέφερεν εγκαίρως κακώς εννοουμένην ευθιξίαν, την διαφυγήν μέσω των γραμμών της προς ΕΛΙΚΩΝΑ σημαντικής δυνάμεως συμμοριτών και ούτω το Σώμα Στρατού δεν έλαβεν εγκαίρως γνώσιν της πληροφορίας και δεν ανέτρεψεν αμέσως απαραιτήτως δυνάμεις προς δίωξιν.

ιυ).- Τα Τάγματα Εθνοφρουράς υπέστησαν, διαρκούντος του κυρίου αγώνος, αρκετά δυστυχήματα (10 Τ.Ε. εις τον ΑΧΕΛΩΟΝ, 9α εις ΣΠΑΘΗΝ κ.λ.π.) ουχί λόγω ανεπαρκείας δυνάμεως, αλλά λόγω της πλαισέως των διά αξιωματικών ηλαττωμένην επαγγελματικής ικανότητος.

Την τοιαύτην από της συγκροτήσεώς των πλαισίων των Ταγμάτων διά μη ικανών Αξιωματικών επληρώσαμεν κατ' επανάληψιν και εις αίμα, και εις υλικά ανύψωσιν του ηθικού των συμμοριτών εκ των ευκόλων τούτων επιτυχιών των.

- Το ΣΣ έλαβε δραστικά μέτρα διά την απαλλαγήν των Ταγμάτων εκ των ανικάνων στελεχών και εβελτίωσε ούτω ουσιωδώς συν τω χρόνω την μαχητικήν αξίαν των Ταγμάτων τούτων. Διαπιστούται ούτω διά πολλαστήν φοράν το αξίωμα ότι Στρατός είναι κυρίως στελέχη ικανά επαγγελματικώς σωματικώς υγιά και με πίστιν φανατισμόν και αισιοδοξίαν διά τον αγώνα και την νίκην.

ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΝΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

ι) Νεκροί τραυματίαι κ.λ.π.

ιι) Αυτοαμυνίται

ιιι) Υλικά

ιυ) Το Σώμα Στρατού νομίζει ότι ο τεθείς εις αυτό υπό της Ανωτάτης ηγεσίας του Στρατού αντικειμενικός σκοπός τουτέστιν η συντριβή του όγκου της συμμοριακής δυνάμεως και η εκκαθάρισις της ΡΟΥΜΕΛΗΣ επετεύχθη πλήρως και από της απόψεως αυτής θεωρεί εαυτόν πλήρη ικανοποιημένον.

Η επιτυχία αύτη οφείλεται:

ια) Εις την πίστιν, τον φανατισμόν και την αισιοδοξίαν τα οποία το διέκριναν κατά τον αγώνα της ΧΑΡΑΥΓΗΣ. Ουδέ επί στιγμήν εσκέφθη την αποτυχίαν και θεωρεί τους ανωτέρω παράγοντας βασικούς διά την επίτευξιν αποφραστικής Νίκης.

ιβ) Εις την εμπιστοσύνην μεθ' ης το περιέβαλλε η Ανωτάτη Ηγεσία του Στρατού, αφ' ης τω ανέθεσε την βαρείαν ταύτην εντολήν και εις τα επαρκή μέσα, άτινα εξοικονομήσασα εξ άλλων μετώπων, του διέθεσε.

Αν η ανωτάτη Ηγεσία δεν εσκέπτετο τόσον ριζοσπαστικώς, επί βλάβη άλλων θεάτρων επιχειρήσεων και δεν διέθετε τα επαρκή ταύτα μέσα η επιχείρησις ΧΑΡΑΥΓΗ θα είχε την τύχην του ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ του ΙΕΡΑΚΟΣ και τόσων άλλων επιχειρήσεων του παρελθόντος έτους.

ιγ) Εις την αδιάκοπον και άνευ ουδεμίας αναπαύλας δίωξιν των συμμοριτών παρά τας εξαιρετικάς δυσχερείας εκ του εδάφους και του καιρού, ήτις εξήντλησε σωματικώς και ηθικώς τους συμμορίτας, τους έφερε εις απόγνωσιν, ομού μετά της αδυναμίας των να διαφύγουν, λόγω της εις μέγα βάθος αποφράξεως των οδεύσεων και τους κατέστησε ανικάνους δι' αντίστασιν και γενικώς δι' αντίδρασιν.

ιδ) Εις την ριζικήν εξόντωσιν της αυτοαμύνης ήτις εστέρησε τους συμμορίτας του κυρίου όπλου των, των πληροφοριών.

ιστ) Εις την διάθεσιν των απαραιτήτων δυνάμεων διά μιας τόσης εκτάσεως επιχειρήσεως και προ πάντος εις την διάθεσιν υπό του ΓΕΣ του απαιτουμένου χρόνου όστις επέτρεψε εις το Σώμα Στρατού να χειρισθή ανέτως τας διατεθείσας αυτώ δυνάμεις προς πλήρη εξασθένησιν της συμμοριακής μάστιγος της ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

19

Θέμα: - Αποστολαί ΣΗΔΜ

Προς: - ΣΗΔΜ/Α1

Κοιν: - Α΄-Β΄-Γ΄ΣΣ - ΣΚΕ
Α1-Α8-Γ1/ΓΕΣ-Α/ΓΕΣ
ΒΣΑ-ΣΟΠΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΔΙ' ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245274
Αριθ. Φακ. 4009/38
ΒΣΤ 902/1.9.49

Α.Α. Αντ. 10

Σχετικόν: 245272/4009/1 Σχέδιον ενεργείας.

1.- Το ΣΗΔΜ θα συνεχίση να εξασκή την διοίκησιν των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού.

2.- Αποστολή του ΣΗΔΜ:

α) Η εξασφάλισις της προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ παραμεθορίου περιοχής και η οπωσδήποτε απαγόρευσις επανεισδύσεως εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ είτε εις την περιοχήν των συνόρων είτε εις το εσωτερικόν ΚΣ δυνάμεων.

β) Η συνέχισις της απηνούς διώξεως των υπολειμμάτων συμμοριτών εις την ζώνην ευθύνης του ΣΗΔΜ.

γ) Η επίβλεψις της εκπαιδεύσεως συμφώνως προς τας ειδικάς οδηγίας.

δ) Η επίβλεψις πλήρους αμυντικής οργανώσεως των επί της παραμεθορίου περιοχής αναγκαίων ζωτικών σημείων.

3.- Η προβλεπομένη διάταξις του ΣΗΔΜ εις το σχέδιον ενεργείας θα ληφθή προοδευτικώς και συμφώνως προς τας υποβληθησομένας υπό τούτου προτάσεις και με βάσιν την πλήρη ικανοποίησιν των αναγκών εξερευνήσεως των πεδίων μαχών ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ περισυλλογήν των υλικών και πλήρη εδραίωσιν προς αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν πάσης αποπείρας επανεισδύσεως.

Προέχει η ενίσχυσις της ΗΠΕΙΡΟΥ δι' αποδεσμεύσεως των Ταξιαρχιών ΧΙ Μ. και ωθήσεως περιοχήν ΜΕΤΣΟΒΟΥ ταξιαρχίας της Ι Μ. εις δε την περιοχήν 33 Ταξιαρχίας δυνάμεων ας θα προβλέπη διά της οριστικής διατάξεώς του.

Εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα 1:250.000 καθορίζονται τα όρια μεταξύ Α΄, Β΄ και Γ΄ Σωμάτων Στρατού και ΣΚΕ.

Εφίσταται η προσοχή επί της περιοχής δυτικώς ΓΡΑΒΕΝΩΝ ήτις θα πρέπει να ανατεθή εις υπεύθυνον τοπικήν διοίκησιν (υπό το Β΄ΣΣ) λόγω της εξαιρετικής σημασίας ην από απόψεως διεισδύσεως συμμοριτών έχει η περιοχήν αύτη.

Το ΣΗΔΜ να καθορίση τα μεταξύ των Μεραρχιών όρια, πάσας τας λεπτομερείας αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ Μ.Μ. ως και πλήρους ελέγχου ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ διά συνεχούς κινήσεως των μονάδων καθοριζομένων εις αυτάς ζωνών δράσεως και ουχί στατικών αποστολών.

4.- Αι τελικαί δυνάμεις αίτινες θα παραμείνουν υπό τα Σώματα Στρατού εμφαίνονται εις το σχέδιον ενεργείας.

Το ΣΗΔΜ να ρυθμίση μετά την πλήρη ικανοποίησιν των αναγκών ΓΡΑΜΜΟΥ ΒΙΤΣΙ ΗΠΕΙΡΟΣ ώστε το ταχύτερον να εξέλθουν της ζώνης των αι κάτωθι Μ.Μ. κατά σειράν προτεραιότητος:

α) ΙΙ Μεραρχία)

107 Σ.Π.Π.) διά περιοχήν Γ΄ΣΣ
β) Μ. Καταδρομών) Ι Ταξ. ΒΟΛΟΝ
) ΙΙ " ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ
) Εφεδρεία Αρχιστρατήγου
γ) Ι Μεραρχία διά περιοχήν ΣΚΕ
δ) 72 Ταξιαρχία διά περιοχήν Γ΄ΣΣ.
ε) ΙΧ Μεραρχία περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ εφεδρεία Αρχιστρατήγου.

5.- Ως προς το πυροβολικόν το ΣΗΔΜ να ρυθμίση τα κάτωθι:
α) Αι Μοίραι Ορειβ. Πυρ/κού να επανέλθουν εις τας Μεραρχίας εις ας οργανικώς ανήκουν.
β) Το πεδινόν Πυρ/κόν τελικώς να λάβη της εξής διάταξιν:
- 105 Σ.Π.Π. διάθεσιν Α΄ΣΣ.
- 104 Σ.Π.Π. " Β΄ΣΣ.
- 101 Σ.Π.Π. Εφεδρεία Αρχιστρατήγου ΚΟΖΑΝΗ -
102 Σ.Π.Π. " " ΛΑΡΙΣΑ
γ) Το Μέσον Πυρ/κόν:
- 151 Μ.Μ.Π. να συγκεντρωθή ΙΩΑΝΝΙΝΑ εφεδρεία Αρχιστρατήγου.
- 152 Μ.Μ.Π. " " ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ " Αρχιστρατήγου.
- 153 Μ.Μ.Π. να αποσταλή Μ. ΠΕΥΚΟ προς μετατροπήν εις Μοίραν 105.

6.- Ως προς το Μηχανικόν:
Θα εκδοθούν ειδικαί οδηγίαι διά την χρησιμοποίησίν του διά την άμεσον ανάληψιν κατασκευής του απαραιτήτου συγκοινωνιακού δικτύου ΓΡΑΜΜΟΥ.

7.- Λόγω στενότητος μεταφορικών μέσων θα ρυθμίζονται αι μεταφοραί υπό του ΓΕΣ. Προς τούτο το ΣΗΔΜ εκτός των μικρών μετεφορών τας οποίας θα διατάσση εντός της ζώνης των Σ.Σ. διά τας λοιπάς μεταφοράς θα υποβάλη εγκαίρως προτάσεις.

8.- Έδραι Μ.Π.ΣΗΔΜ ΚΟΖΑΝΗ
Α΄ΣΣ ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Β΄ΣΣ ΚΟΖΑΝΗ
Των Μεραρχιών να ορισθούν υπό του ΣΗΔΜ

9.- Ιδιαιτέρα μέριμνα να ληφθή διά την οργάνωσιν του δικτύου πληροφοριών και την πλήρη εκμετάλλευσιν τούτων διά την αποτελεσματικήν εκπλήρωσιν της αποστολής του ΣΗΔΜ.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Κ.Κ.
Τ.Σ.Υ.

Θέμα:- Επιχειρήσεις Γ΄ΣΣ.

Πρός:- Γ΄ΣΣ/Α1

Κοιν:- ΑΔΑ-Α/ΓΕΣ-Α1-Α2/ΓΕΣ
ΣΗΔΜ/Α1-ΣΚΕ/Α1
ΒΣΑ-ΣΟΗΙΤΕ/Κλι. Επιχ.

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245277
Αριθ. Φακ. 4009/5
ΒΣΤ 902/2.9.49

Α.Α. Αντ. 6

Σχετικά: 245272/4009/1/29.8.49 σχέδιον ενεργείας
10364/757/13.8.49 αναφορά Γ΄ΣΣ

1.- Κατόπιν της λήξεως των επιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ απεφασίσθη να διατεθούν υμίν λίαν συντόμως συμφώνως προς ειδικάς διαταγάς:

- Η ΙΙ Μεραρχία
- Η 72 Ταξιαρχία
- Το 107 Σ.Π.Π.
- η αναγκαιούσα υποστήριξις αεροπορίας.

2.- Η αποστολή υμών είναι:

α) Η κατάληψις ζωτικών σημείων κατεχομένων υπό των συμμοριτών εις την παραμεθόριον περιοχήν και η εξασφάλισις τούτων κατά τρόπον ώστε να μη είναι δυνατή η επαναδημιουργία βάσεων επί της μεθορίου.

β) Η έντασι της διατάξεως των εις τα μετόπισθεν του Σ.Σ. ομάδων (γιαφκών, κλπ) η εκκαθάρισις της αυτοαμύνης και η πλήρης εμπέδωσις της ασφαλείας εις το εσωτερικόν της ζώνης του Σ.Σ.

γ) Η ετοιμότης προς αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν πάσης ομάδος συμμοριτών εισδυούσης εκ νέου εκ της Βουλγαρίας.

3.- Το Σώμα Στρατού, διαρκούσης της επιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ, κατέλαβε προσπαθείας βελτιώσεως της θέσεώς του εις ΜΠΕΛΛΕΣ.

Είμαι πλήρως ικανοποιημένος διά την προσπάθειαν ταύτην του Σώματος και αναμένω να συνεχισθή μετά της αυτής μεθοδικότητος και δραστηριότητος η περαιτέρω εκτέλεσις της αποστολής του.

Μετά την πλήρη εκκαθάρισιν και εδραίωσιν επί ΜΠΕΛΛΕΣ το Σώμα Στρατού δέον να αποβλέψη εις την εδραίωσιν επί περιοχής ΧΑΙΝΤΟΥΣ και εις την πλήρη εκκαθάρισιν:

α) ΒΕΡΜΙΟΥ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΛΑΝ - ΠΑΪΚΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ - ΟΛΥΜΠΟΥ.
β) ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ - ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
γ) Δυτικής ΘΡΑΚΗΣ.

4.- Το Σώμα Στρατού κατά τον καταρτισμόν του σχεδίου του να έχη υπ' όψιν τα κάτωθι:

α) Η όλη διάταξίς του να αναπροσαρμόζεται κατά τρόπον ώστε να δοθή εις εκάστην Μ.Μονάδα στρατού ζώνη δράσεως άνευ στατικών αποστολών τας οποίας να αναλάβουν τα Ε.Τ.Π., Τ.Ε. και ΜΕΑ.

Συνιστάται η 72 ανεξάρτητος Ταξιαρχία να αναλάβη την ζώνην Δυτικώς Αξιού και αι δύο Μεραρχίαι VII και II να αναλάβουν ζώνην δράσεως από ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ και ανατολικώς.

β) Να έχη υπ' όψιν του ότι εντός του Σεπτεμβρίου θα διαλυθούν τα μη ανανεωθέντα 7 Τ. Εθν. Και συνεπώς δέον να μη υπολογίζη επί τούτων.

γ) Η αποκατάστασις των οργανικών δεσμών των μονάδων εν γένει και η δράσις των Μεραρχιών εκάστης εις ζώνην υπεύθυνον δι' όλων των μέσων της δέον να αποτελέση την ιδιαιτέραν μέριμναν του Σ.Σ.

δ) Το Σώμα δέον να οργανώση αμυντικώς άπαντα τα νευραλγικά σημεία επί της παραμεθορίου περιοχής ως η υπ' αριθ. 232772/31.8.49 διαταγή του.

ε) Διά τας επιχειρήσεις ΒΕΡΜΙΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ να επιδιώξη στενωτάτην συνεργασίαν μετά των γειτονικών Μ.Μ. ΣΗΔΜ και ΣΚΕ. Επί της ικανοποιήσεως των αναγκών του να ζητά την άμεσον επέμβασιν του ΓΕΣ αν απαιτηθή και τούτο.

Δι' επιχειρήσεις επί κοινού ορίου Β΄ΣΣ-Γ΄ΣΣ τον συντονισμόν, δυνάμει της παρούσης, θα αναλαμβάνη το ΣΗΔΜ.

5.- Διά την εκπαίδευσιν των μονάδων ήτις προβλέπεται να αρχίση από 1 Οκτωβρίου θα εκδοθούν ειδικαί οδηγίαι.

Μέχρι της ημερομηνίας ταύτης θα πρέπη να έχη βελτιωθή αισθητώς η όλη κατάστασις του Σ.Σ. ώστε να δημιουργηθούν αι προβλεπόμεναι εφεδρείαι διά να επιδοθούν αύται εις εκπαίδευσιν.

6.- Το καταρτισθησόμενον σχέδιον ενεργείας να υποβληθή ημίν το ταχύτερον.

Θ.Π./Κ.Κ. Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ
Τ.Σ.Υ.

Θέμα: Επιχειρήσεις ΠΥΡΑΥΛΟΣ

Προς: ΣΚΕ

Κοιν: ΣΗΔΜ/Α1-Α΄ΣΣ/Α1-Β΄ΣΣ/Α1-Γ΄ΣΣ/Α1
Α/ΓΕΣ-Α1-Α2/ΓΕΣ
ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245278
Αριθ. Φακ. 4009/37
ΒΣΤ 902/ 2.9.49

Α.Α. Αντ. 1

1.- Η επιχείρησις ΠΥΡΑΥΛΟΣ δεν εθεωρήθη λήξασα διότι ου μόνον μετά την αποχώρησιν του Α΄ΣΣ εκ της ήδη ζώνης του ΣΚΕ έμειναν αρκεταί δυνάμεις ΚΣ αλλά και κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ εισήλθεν εις την ζώνην ΣΚΕ η συμμορία ΓΙΩΤΗ και καταβάλλεται προσπάθεια διά την ανασυγκρότησιν των Ι και ΙΙ ΚΣ Μεραρχιών.

2.- Η αποστολή του ΣΚΕ είναι σαφώς καθωρισμένη.
Η απηνής δίωξις και εξόντωσις των εις την ζώνην του ΚΣ δυνάμεων.

3.- Κατόπιν της λήξεως των επιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ απεφασίσθη να ενισχυθή προσωρινώς το ΣΚΕ διά δυνάμεων της Ι Μ. ήτις προβλέπεται να σταθμεύση εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ως εφεδρεία Αρχιστρατήγου.

4.- Εκ της Ι Μ. διετέθη ήδη μία Ταξιαρχία εις περιοχήν ΜΕΤΣΟΒΟΥ και η υπόλοιπος Μεραρχία θα κινηθή λίαν προσεχώς εις περιοχήν ΤΡΙΚΑΛΩΝ με έδραν τα ΤΡΙΚΑΛΑ.

5.- Το ΣΚΕ να καταρτίση σχέδιον ενεργείας διά την εκπλήρωσιν της αποστολής του εντός του βραχυτέρου χρονικού διαστήματος.

Εις σχέδιον τούτο:

α) Να υπολογίζουμε εκτός των ήδη εις διάθεσίν του δυνάμεων και αι αναγκαίαι δυνάμεις εκ της Ι Μεραρχίας (2 Ταξιαρχίαι ή και ολόκληρος) ως και Σύνταγμα Π.Π. υπό την προϋπόθεσιν ότι αι δυνάμεις αύται της Ι Μ. αποσυρθούν το δυνατόν ταχύτερον δι' εκπαίδευσιν.

β) Να προβλέπηται στενή συνεργασία και συντονισμέναι ενέργειαι μετά του Γ΄ΣΣ διά την εκκαθάρισιν ΠΙΕΡΡΙΩΝ - ΟΛΥΜΠΟΥ. Τον συντονισμόν διά την εις κοινά όρια Γ΄ΣΣ - ΣΚΕ ενέργειαν θα αναλαμβάνη το ΣΚΕ δυνάμει της παρούσης.

γ) Να προβλέπηται στενή συνεργασία και συντονισμέναι ενέργειαι μετά του ΣΗΔΜ (Α΄ - Β΄ΣΣ) χωρίς να υπολογίζωνται όρια ευθύνης.

Εις την περίπτωσιν καθ' ην σοβαραί συμμοριακαί δυνάμεις ευρίσκωνται εις τας περιοχάς των ορίων τότε τον συντονισμόν δυνάμει της παρούσης θα αναλαμβάνη το ΣΗΔΜ διά τα κοινά όρια ΣΚΕ-ΣΗΔΜ.

Το καταρτισθησόμενον σχέδιον να υποβληθή ημίν το ταχύτερον.

Θ.Π./Κ.Κ. Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ
Τ.Σ.Υ.

20

ΣΗΜΑ

ΑΠΟ : ΣΗΔΜ 011400

ΠΡΟΣ: Α΄ και Β΄ΣΣ -ΤΣ/1-2-3-8-9-10-11-15 Μεραρχ.
72-77 Ταξιαρχίας - 8 και 2 ΕΣΠ - 15-24-40 ΕΣΠ
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1

Αριθ. Πρωτ. ΑΠ 3705

Ων μη λησμονήται ότι μετά ΒΙΤΣΙ ΓΡΑΜΜΟΝ πολλαί μικρόταται συμμοριακαί ομάδες διαβιούν και λυμαίνονται εις ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ-ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ - ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ - ΒΟΥΡΙΝΟΣ - ΟΡΛΙΑΚΑΣ - ΒΕΝΤΖΙΑ - ΣΜΟΛΙΚΑΣ - ΖΑΓΟΡΙΑ- ΣΟΥΛΙ -ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ - ΒΕΡΜΙΟΝ. Όλοι αυτοί συμποσούνται 600. Επί πλέον κινούνται κατά μήκος μέσου ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ ήδη 200 ολυμπισίου με άγνωστον κατεύθυνσιν. Με την άνεσιν που έχομεν ας σπεύσωμεν όλοι εις εξολόθρευσιν των διότι οιαδήποτε οκνηρία, ανοχή θα μας γεννήση πράγματα τα οποία όλοι εκ σκληρού παρελθόντος γνωρίζομεν. Σύνδεσμοι πληροφορίαι και επιτήδιαι νυκτεριναί επιθέσεις χωρίς όρια περιοχών κ.λ.π. διά να ησυχάσωμεν μετά των δυστυχούντων πληθυσμών.

3511 ΒΕΝΤΗΡΗΣ
012110 Αντιστράτηγος

21

ΘΕΜΑ: Εδραίωσις επί ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ
Ασφάλεια Εσωτερικού
ΠΡΟΣ: Α΄ΣΣ-Β΄ΣΣ
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ /Α1-Γ΄ΣΣ - ΣΚΕ
Σ.Η.Δ.Μ./Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Σ.Η.Δ.Μ./Α1
Αριθ. Α.Α.Π. 198
Β.Σ.Τ. 901/3.ΙΧ.49
α.α.α. 5

Σχετικαί Α.Α.Π. 245272/4009/1/29.8.49, 232772/4009/38/31.8.49 και 245274/4009/38/1.9.49 Διαταγαί Αρχιστρατήγου

1.- ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΧΘΡΟΥ

(α) Ο εχθρός στερηθείς των επί ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ βάσεών του ευθύς ως ανασυγκροτηθή εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ είναι πιθανόν να επιδιώξη να επαναγκατασταθή εις Ελληνοαλβανικήν μεθόριον ζώνην εξ ης να εξορμά προς το εσωτερικόν της χώρας και να ανεφοδιάξη τας εν αυτώ δυνάμεις του. Εν αδυναμία δημιουργίας παραμεθορίου βάσεως, θα αποπειραθή να αποστείλη απ' ευθείας εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ομάδας εις το εσωτερικόν της χώρας.

(β) Τα εις την κεντρικήν Ελλάδα και τα μετόπισθεν εν γένει υπολείμματά του - ενισχυόμενα ενδεχομένως εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ - θα συνεχίσουν την προσπάθειάν των ανασυγκροτήσεως προς παρενόχλησιν του εσωτερικού.

2.- ΠΡΟΘΕΣΙΣ

(α) Απαγόρευσις επαναδημιουργίας ΚΣ βάσεων επί της μεθορίου ζώνης.
(β) Απαγόρευσις εισδύσεως ΚΣ ομάδων εις το εσωτερικόν της χώρας εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.
(γ) Συντριβή των ΚΣ υπολειμμάτων εσωτερικού και μετόπισθεν.
(δ) Εκπαίδευσις των Μονάδων του Στρατού.

3.- ΜΕΘΟΔΟΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(α) Διάθεσις ισχυρών δυνάμεων, κατά βάθος διατεταγμένων, εις την προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ μεθόριον ζώνην (ΗΠΕΙΡΟΣ - ΓΡΑΜΜΟΣ - ΒΙΤΣΙ), προς απαγόρευσιν επαναδημιουργίας ΚΣ βάσεων εν τη αυτή και απαγόρευσιν δεισδύσεως ΚΣ ομάδων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εις τα μετόπισθεν και το εσωτερικόν.

ι.- Κατοχή και αμυντική οργάνωσις των εν τη παραμεθορίω προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ζώνη σημείων ιδιαιτέρας σημασίας.

ιι.- Διάταξις κινητών εφεδρικών δυνάμεων, εν τη παραμεθορίω ζώνη , αφ' ενός διά την δίωξιν και εξόντωσιν πάσης ΚΣ ομάδος ήτις ήθελε αποπειραθή να διεισδύση εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ προς το εσωτερικόν και αφ' ετέρου διά την πανταχόθεν προσβολήν επιτιθεμένων κατά των μονίμως κατεχομένων ημετέρων θέσεων.

(β) Διάθεσις ικανών κινητών δυνάμεων εις καταλλήλους χώρους των μετόπισθεν και του εσωτερικού προς δίωξιν και εξόντωσιν των ΚΣ υπολειμμάτων.

(γ) Δημιουργία στρατοπέδων Μονάδων.

4.- ΖΩΝΗ ΕΥΘΥΝΗΣ Σ.Η.Δ.Μ.

Όριον μετά Σ.Κ.Ε.:

ΜΟΝΗ ΜΟΥΤΣΑΛΙ (0.2424) - ΑΛΙΑΚΜΩΝ μέχρι συμβολής ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ (Σ.6687) - ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ μέχρι (Σ.5181) - ΚΗΠΟΥΡΓΙΟ - ΤΣΟΥΚΑ ΚΑΡΑΛΗ (Σ.4177) - ΤΡΥΠΗΜΕΝΗ (Σ.3776) - ΜΗΛΕΑ - ΚΑΤΑΡΑ - ΔΟΚΙΜΙ - ΑΝΘΟΥΣΑ (Σ.3346) - ΑΧΕΛΩΟΣ εκείθεν το μέχρι τούδε τοιούτον (άπαντα εις Σ.Η.Δ.Μ.).

Όριον μετά Γ΄ΣΣ:

ΜΟΝΗ ΜΟΥΤΣΑΛΙ (0.2424) - ΑΡΑΠΗ (0.1923) - ΠΙΛΑΦ ΛΟΦΟΣ (0.0826) - ΑΚΡΙΝΗ (Ν.9928) - ΕΡΜΑΚΙΑ (Ν.9635) - ΜΠΙΓΚΛΑ (Ν.9039) - ΑΥΓΟ (Ν.8943) - ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΣ - ΠΥΡΓΟΙ - ΦΑΡΑΓΓΙ (Ν.9499) - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΜΕΤΕΡΙΖΙ (Ν.9076) - υψοδ. 1928 (Ν.9082) - (άπαντα εις Σ.Η.Δ.Μ.)

5.- ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

- Α΄Σ.Στρατού: Εις Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ - ΗΠΕΙΡΟΝ.
- Β΄Σ.Στρατού: Εις Β. ΓΡΑΜΜΟΝ - ΒΙΤΣΙ - ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

Όριον ζώνης ευθύνης Σ.Σ.

ΚΟΡΥΦΗ ΓΡΑΜΜΟΥ (υψ. 2520) - ΚΙΑΦΑ - ΑΡΕΝΕΣ - ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ - ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΡΩΜΗΟΣ - ΜΠΟΥΓΔΑΝΙ - ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ - ΠΕΝΤΕΦΟΥΡΛΟ (Σ.2484) - ΠΥΡΟΣΤΙΑ (Σ.3275) - ΤΡΥΠΗΜΕΝΗ (Σ.3776) - ΜΗΛΕΑ (άπαντα εις Α΄ΣΣ).

6.- ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΥΠΟ ΔΙΑΤΑΓΑΣ Σ.Σ.

(α) Α΄ΣΣ
- VIII και XI Μεραρχίαι
- 15, 24, 40 Ε.Σ.Π.
- 105 Σ.Π.Π.
- 141, 146 Μ.Ο.Π.
- IX Σύνταγμα Αναγνωρίσεως
- 701, 711, 714 Λόχοι Μηχανικού
- Τα ήδη εν ΗΠΕΙΡΩ μη Μεραρχιακά όργανα και μέσα διοικητικής μερίμνης.
- Δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ περιοχής.
- 72 Ταξιαρχία (προσωρινώς).

(β) Β΄ΣΣ
- X και XV Μεραρχίαι
- 77 Ταξιαρχία
- 8 Ε.Σ.Π. (2 Τάγματα) - 12 Ε.Σ.Π. (3 Τάγματα)
- 14, 31, 32, 83, 84, 88 Τ.Ε.
- Στρατ. Διοικήσεις Δυτ. Μακεδονίας και ΓΡΕΒΕΝΩΝ.
- 104 Σ.Π.Π.
- 142, 143 Μ.Ο.Π.
- II Σύνταγμα Αναγνωρίσεως
- 704, 713, 716 Λόχοι Μηχανικού.
- Τα ήδη υπό τας διαταγάς του μη Μεραρχιακά όργανα και μέσα διοικητικής μερίμνης.
- Δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ περιοχής
- 43 και 52 Ταξιαρχίαι (προσωρινώς).

(γ) Εφεδρείαι Αρχιστρατήγου εν τη ζώνη ΣΗΔΜ
- IX Μεραρχία: Περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ (προσωρινώς με 2 Ταξιαρχ.)
- Ταξιαρχία I Μεραρχίας Περιοχήν ΚΟΥΤΣΟΥ-ΦΛΙΑΝΗ - ΜΕΤΣΟΒΟΝ (προσωρινώς)
- 101 Σ.Π.Π. περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ
- 151 Μ.Μ.Π. " ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

7.- ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ Σ.Σ.

(α) Α΄ΣΣ

Όριον μεταξύ των Μεραρχιών του:

ΑΩΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ - ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ (Εις Μεραρχίαν Νοτ. ΓΡΑΜΜΟΥ).-

(β) Β΄ΣΣ

- XV Μεραρχία (9 Τάγματα)

Εις τον τομέα από Δυτικού ορίου Β΄ΣΣ μέχρι ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΚΑΛΟΧΩΡΙ.

- Χ Μεραρχία (9 Τάγματα)

Εις τον τομέα από ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΚΑΛΟΧΩΡΙ μέχρι κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ - Αυχήν ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΒΕΡΝΟΥ (όχι).

- Τομεύς ΦΛΩΡΙΝΗΣ (προσωρινώς 43 Ταξιαρχία συν 14 Τ.Ε.)

Εις τον τομέα από κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ - Αυχήν ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ ΒΕΡΝΟΥ (ναι) μέχρι Ανατολ. Ορίου ΣΗΔΜ.

- Σ.Δ.Δ. Μακεδονίας (4-5 Τ.Ε.)

Εν τη περιοχή ΑΛΙΑΚΜΩΝ - ΒΕΡΜΙΟΝ - Λίμναι ΒΕΓΟΡΙΤΙΣ - ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΣ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ - ΒΟΥΡΙΝΟΝ - ΒΕΝΤΖΙΑ.

- Σ.Δ. ΓΡΑΒΕΝΩΝ (επί του παρόντος 77 Ταξιαρχία, 12 Ε.Σ.Π., 8 Ε.Σ.Π.).

Όρια ζώνης ευθύνης Σ.Δ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ:

Ανατολικόν: ΑΛΙΑΚΜΩΝ από συμβολής ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ μέχρι ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (Ν.6009).

Νότιον: Το τοιούτον ΣΗΔΜ - ΣΚΕ

Δυτικόν: Το μεταξύ Α΄ΣΣ. και Β΄ΣΣ.

Βόρειον: ΧΡΥΣΗ - Υψ. 1772 (Ν.2614) - ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ - ΚΡΙΜΗΝΙΟΝ (Ν.4407) - ΦΥΤΟΚΙΟΝ - ΚΛΗΜΑ - ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Ν.6009).

Τα επί βάσει των ανωτέρω λεπτομερή όρια μεταξύ Μεραρχιών και Σ.Δ. να ορίση το Β΄ΣΣ.

(γ) Εφεδρείαι

Εκάστη των επί της μεθορίου Μεραρχιών να διατηρή 1 Ταξιαρχίαν εφεδρικήν συγκεντρωμένην εις κατάλληλον χώρον, άνευ ουδεμιάς ευθύνης ασφαλείας.

Αύται θα αντικαθίστανται διαδοχικώς, αμοιβαίως με τας φρουράς των Κ.Α. και Σ.Σ. ώστε ουδέν τμήμα να αποκτά στατικόν πνεύμα.

8.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ Κ.Σ.

(α) Γενικαί αποστολαί

ι.- Να απαγορεύσουν επαναδημιουργίαν ΚΣ βάσεων και εστιών εν τη προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ παραμεθορίω ζώνη και παρεμποδίσουν πάσαν διείσδυσιν ΚΣ ομάδων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ προς τα μετόπισθεν και το εσωτερικόν της Χώρας.

Προς τούτο:

- Να κατέχουν μονίμως και να οργανώσουν ισχυρώς αμυντικώς τα παρά την μεθόριον ΑΛΒΑΝΙΑΣ σημεία ιδιαιτέρας σημασίας.

- Να τηρούν κινητάς εφεδρικάς δυνάμεις εν τη ζώνη της διατάξεώς των αφ' ενός διά την ταχείαν, αυτόματον και πανταχόθεν προσβολήν ΚΣ δυνάμεων επιτιθεμένων τυχόν κατά των ημετέρων θέσεων ιδιαιτέρας σημασίας και αφ' ετέρου διά την άμεσον δίωξιν πάσης ΚΣ ομάδος ήτις ήθελε εμφανισθή εν τη παραμεθορίω περιοχή.

ιι.- Να διώξουν και εξοντώσουν το ταχύτερον τα εις τα μετόπισθεν και το εσωτερικόν της ζώνης των ΚΣ υπολείμματα, συμφώνως προς εκδοθείσας ειδικάς διαταγάς ΣΗΔΜ.

Να καταστρέφουν αμέσως πάσαν νεομφανιζομένην εν τη ζώνη των ΚΣ δύναμιν.

ιιι.- Να δημιουργήσουν ανά ένα Κέντρον εκπαιδεύσεως Ταξιαρχίας εν τη ζώνη των (εκδοθήσεται ειδικά διαταγή).

(β) Σημεία ιδιαιτέρας σημασίας (άτινα επ' ουδενί τρόπω να περιέλθουν εις την κατοχήν ΚΣ).

Α΄ΣΣ

- ΓΡΑΜΜΟΣ (2520) ή ΣΚΙΡΤΣΙ - ΚΙΑΦΑ - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ με αυχένα ΠΡΙΑΣΠΟΥ - ΛΙΟΚΟ - ΠΡ. ΗΛΙΑΣ ΟΞΥΑΣ - Αυχήν ΜΠΑΡΑ - ΣΤΕΝΟ με ΚΑΡΔΑΡΙ - ΚΑΜΕΝΙΚ - ΜΑΡΙΑ - ΛΥΚΟΜΟΡΟ - ΠΥΡΓΟΣ ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ.

ΝΤΟΥΣΚΑ - ΒΙΓΛΑ - 4-5 Σ.Σ. εις ΠΩΓΩΝΙ - Κ.Α. επί ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ με έτερα 2-3 Σ.Σ.

Β΄ΣΣ

- ΓΚΟΥΠΕΛ - ΜΠΑΤΑΡΟΣ - ΚΟΥΡΙΑ - ΚΟΝΟΠΙΣΤΕ - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - 1425 - ΠΑΠΟΥΛΙ - ΤΣΑΡΝΟ. Αμέσως Ανατολ. Αυχένος ΣΓΚΟΥΡΟ - ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΑΜΟΥΔΑ.

ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΒΑΡΜΠΙΑ - ΟΡΟΣΗΜΟΝ ΠΑΠΑΔΗΜΑ ή ΠΥΡΑΜΙΣ - ΜΠΑΜΠΑ (Πυξού) - ΝΤΕΡΒΑΝ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΤΣΑ ή ΛΟΚΜΑ - εκατέρωθεν αυχένος ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ - Κορυφή ΒΙΤΣΙ - ΛΕΣΙΤΣ.

(γ) Αμοιβαία συνδρομή

Αι εκατέρωθεν των ορίων Σ.Σ. και Μεραρχιών Μονάδες (κυρίως αι κινηταί εφεδρικαί τοιαύται) να έχουν μελετήση και να είναι έτοιμοι να επέμβουν υπέρ του γείτονος διά μέρους η και διά του συνόλου των δυνάμεών των.

Ζώναι αμοιβαίας συνδρομής

Μεταξύ Α΄ και Β΄ΣΣ:

Διάβασις ΜΠΑΡΑΣ - ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1205) ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ - ΤΡΙΓ. ΣΜΟΛΙΚΑ - ΠΑΔΕΣ (Σ.1191) - ΛΑΪΣΤΑ (Σ.1483) - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ - ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

ΜΠΑΤΑΡΟΣ - Αυχ. ΣΓΚΟΥΡΟ - ΠΥΡΣΟΣ (Ν.2024) - ΠΑΛΙΟΚΡΙΜΙΝΙ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΠΡΟΣΒΟΡΟΝ - ΜΟΝΑΧΗΤΙ.

- Μεταξύ Μεραρχιών και Σ.Δ.:

Να καθορίσουν τα Σ.Σ.

9.- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Μικρόν μέρος τούτου να κατανεμηθή προς άμεσον υποστήριξιν μεμακρυσμένων Κ.Α. Το υπόλοιπον να παραμείνη εις καταλλήλους θέσεις εις χείρας των Σ.Σ. ή Μεραρχιών, προς επέμβασιν όπου ήθελε παραστή σοβαρά ανάγκη. Αι πιθαναί αύται ενέργειαι και επεμβάσεις να μελετηθούν λεπτομερώς.

10.- ΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

Κατ' αρχήν, να μένουν συγκεντρωμένα κατά Ίλας αποτελούντα κινητάς εφεδρείας προς άμεσον επέμβασιν οπουδήποτε.

Η μέθοδος προστασίας κινουμένων φαλάγγων να αναθεωρηθή. Τα θωρακισμένα τμήματα αντί ν' αποτελούν κινητήν συνοδείαν, να καταλαμβάνουν τα δεσπόζοντα σημεία του δρομολογίου.

11.- ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

(α) Αποστολαί

Ολόκληρος η προσπάθειά του να στραφή:

- Εις την ανάπτυξιν και βελτίωσιν των συγκοινωνιών προς εξυπηρέτησιν των τακτικών αναγκών και ανεφοδιασμών.

- Εις την αμυντικήν οργάνωσιν και την κατασκευήν εγκαταστάσεων διαβιώσεως κυρίως των εις μέγα υψόμετρον Κ.Α. και Σ.Σ.

- Η ναρκαλιεία να ανατεθή εις τας Διμοιρίας Σκαπανέων Ταγμάτων Πεζικού.

Εξ εκατέρων των Σ.Σ. να καταβληθή κυρία προσπάθεια προς κατασκευήν μιας εισδυούσης οδού ήτις να ενωθή εις αυχένα ΚΙΑΦΑΣ.

(β) Κατασκευασθησόμενα έργα

ι.- Αμυντικής οργανώσεως και διαβιώσεως

Εις έκαστον Κ.Α. ή Σ.Σ. θα κατασκευασθούν:

- Πολυβολεία βαθυδάπεδα, κτιστά με επικάλυψιν διά κορμών δένδρων. Τα σημαντικώτερα εκ μπετόν (προσοχή εις τας θυρίδας - τέχνη - απόδοσις όπλων).
- Χαρακώματα και ορύγματα συγκοινωνίας ορθίου ανδρός κανονικών διαστάσεων, με διαχώματα.
- Σκέπαστρα ομάδων.
- Σ.Δ. και παρατηρητήρια (σκέπαστρα)
- Στ. Επιδέσεως και Κέντρα Διαβιβάσεων (σκέπαστρα)
- Συρματοπλέγματα κονονικόν
- Ναρκοπέδια εναντίον προσωπικού
- Ολμοβολεία
- Αποθήκαι πυρομαχικών
- " εφεδρικών τροφών και νομής
- Σταύλοι

ιι.- Συγκοινωνιών

Α΄ΣΣ:

- Να κατασκευασθή ή βελτιώση οδόν βατήν εις τροχόν από γεφύρας ΜΠΕΛΕΥ (Ν.0303), κατά μήκος ρού ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ μέχρι ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ με διακλαδώσεις προς:
- ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ - αυχένα ΡΩΜΗΟΥ
- ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ - αυχένα ΚΙΑΦΑΣ (κυρία προσπάθεια).

Β΄ΣΣ:

- Να διανοίξη οδόν από περιοχής ΤΑΜΠΟΥΡΙ μέχρι χωρ. ΓΡΑΜΜΟΣ και αυχένος ΚΙΑΦΑΣ βατής εις τροχόν (κυρία προσπάθεια)
- Να κατασκευάση το ταχύτερον την γέφυραν ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΥ επί ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ και να βελτιώση την οδόν ΓΡΕΒΕΝΑ ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ - ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΝ - 2 χιλ. Νοτίως τούτου.
- Να επισκευάση την οδόν ΓΡΕΒΕΝΑ - ΕΛΑΤΟΣ - ΚΑΛΗ ΡΑΧΗ και να μελετήση την επέκτασιν ταύτης μέχρι ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ δι' ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΔΙΛΟΦΟΝ.
- Να ενώση με οδόν βατήν εις τροχόν το ΕΠΤΑΧΩΡΙ με το ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (μέχρι ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ) και με την ΖΟΥΖΟΥΛΗΝ.

12.- ΛΗΨΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Βάσει των διά της παρούσης καθοριζομένων να ληφθή η γενική διάταξις των Μεγ. Μονάδων μέχρι εσπέρας 10 Σεπτεμβρίου.

Αι εις Βορ. ΓΡΑΜΜΟΝ Ι και ΙΧ Μεραρχίαι θα αποσυρθούν εκείθεν δι' ειδικών διαταγών ΣΗΔΜ και κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Β΄ΣΣ.

13.- ΜΕΛΕΤΗ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΕΠΙ ΜΕΘΟΡΙΟΥ - ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ

Βάσει των διά της παρούσης καθοριζομένων (γενική διάταξις σημεία ιδιαιτέρας σημασίας - εφεδρικαί δυνάμεις) τα Σ.Σ.

(α) Να μελετήσουν και καθορίσουν την γενικήν εσωτερικήν διάταξιν των Μεραρχιών των.

(β) Να διορίσουν μίαν επιτροπήν κατά Μεραρχίαν αποτελουμένην εξ:

- 1 Αξιωματικού Επιτελείου Σ.Σ.
- 2 " " οικείας Μεραρχίας.
- 1 " Μηχανικού,

ήτις θα μελετήση και θα προτείνη:

- Τα σημεία (συγκεκριμένως) άτινα θα οργανωθούν ως Κ.Α. και εκείνα άτινα θα οργανωθούν ως Σ. Στηρ. Προς εξασφάλισιν των καθοριζομένων θέσεων ιδιαιτέρας σημασίας.

- Την δύναμιν της φρουράς εκάστου Κ.Α. ή Σ.Σ.
- Τα εκτελεσθησόμενα εν εκάστω έργα (παρ. 11/β/ι).

Ο αξ/κός Μηχανικού της επιτροπής να προϋπολογίση τα απαιτούμενα υλικά διά κατασκευήν των έργων τούτων (υλικά μη δυνάμενα να εξευρεθούν εκ των πέριξ).

Η επιτροπή θα συντάξη σχετικήν έκθεσιν ην θα υποβάλη εις την Μεραρχίαν. (Οι πίνακες των απαιτουμένων υλικών κατά Κ.Α. ή Σ.Σ. μεμονωμένοι θα υποβληθώσι εν συνεχεία κεχωρισμένως).

Η Μεραρχία θα υποβάλη ταύτην εις Σ.Σ. μετά της γνώμης της.

Τα Σ.Σ. θα μελετήσουν τας εκθέσεις και μελέτες, θα κρατήσουν ταύτας και θα υποβάλουν εις ΣΗΔΜ εκτενή αναφοράν επί της προκριθείσης υπ' αυτών οριστικής διατάξεως επί μεθορίου ζώνης, εις ην θα εμφαίνωνται και αι εφεδρικαί δυνάμεις. Αι αναφοραί αύται να περιέλθουν μέχρι 15 Σεπτεμβρίου ανυπερθέτως.

Μετά την υπό του ΣΗΔΜ έγκρισιν, θα ληφθή οριστική διάταξις και θα αρχίση η κατασκευή των ημιμονίμων έργων. Εν τω μεταξύ αι Μεραρχίαι ωφείλουν να προβαίνουν εις μεταφοράν και συγκέντρωσιν επί τόπου υλικών οχυρώσεων άνευ απωλείας χρόνου.

Να καταβληθή πάσα προσπάθεια ώστε να περισυλλεγούν και χρησιμοποιηθούν άπαντα τα υλικά αμυντικής οργανώσεως των παλαιών Κ.Α. και Σ.Σ. (ημετέρων και συμμοριακών) των μη περιληφθησομένων εις το σχέδιον εδραιώσεως. Δυνάμεθα να είπωμεν ότι μόνον αυτά θα ήρκουν διά την νέαν μας οργάνωσιν. Θα έχωμεν τεραστίαν οικονομίαν.

14.- ΣΤ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ Μ.Μ.

- ΣΗΔΜ : ΚΟΖΑΝΗΝ
- Α΄ΣΣ : ΙΩΑΝΝΙΝΑ
- VIII Μεραρχία : ΚΟΝΙΤΣΑ
- ΧΙ " : ΙΩΑΝΝΙΝΑ
- Β΄ΣΣ : ΚΟΖΑΝΗΝ
- XV Μεραρχία: ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ
- Χ " : ΚΑΣΤΟΡΙΑ
- Τομεύς ΦΛΩΡΙΝΗΣ : ΦΛΩΡΙΝΑ
- ΣΔΔΜ : ΚΟΖΑΝΗΝ
- ΣΔ ΓΡΕΒΕΝΩΝ : ΓΡΕΒΕΝΑ

15.- ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Σ.Δ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ

(α) Θα συγκροτηθή αύτη του ΓΕΣ με διοικητήν Ταξίαρχον και ίδιον Επιτελείον.

(β) Μέχρις ότου πραγματοποιηθή τούτο και ευθύς άμα τω πέρατι επιχειρήσεως ΟΡΛΙΑΚΑ - ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ - Ανατολ. ΣΜΟΛΙΚΑ περί ης Α.Π.3773/Α1/3.ΙΧ.49 διαταγή ΣΗΔΜ, οπότε θα αποσυρθή η 52 Ταξιαρχία εκ της ζώνης ταύτης, το Β΄ΣΣ. να ρυθμίση προσωρινώς το ζήτημα της διοικήσεως ταύτης ως ακολούθως:

ι.- Την διοίκησιν ν' αναλάβη ο διοικητής 77 Ταξιαρχίας Συν/ρχης ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ εγκαθιστάμενος εις ΓΡΕΒΕΝΑ διατηράν και την διοίκησιν της Ταξιαρχίας του.

ιι.- Υπό τας διαταγάς του: 77 Ταξιαρχία, 8 Ε.Σ.Π., 12 Ε.Σ.Π.

16.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

αντιστράτηγος Βεντήρης

Διά την ακρίβειαν
Σ.Η.Δ.Μ./Α1
Τ.Σ.Υ.

Διανομή

Α΄ΣΣ	α.α.α.	1
Β΄ΣΣ	"	2

ΓΕΣ/Α1	"	3
Γ΄ΣΣ	"	4
ΣΚΕ.	"	5
ΣΗΔΜ/Α1(3)	"	6-7-8

22

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Α.' Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ
Α. ΑΠ. Φ. 3/1099
ΣΤΓ 918 τη 3-9-49
Αριθ. Αντιτύπου 3

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΧΑΡΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΚΟΝΙΤΣΑ)
ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ) 1:100.000
ΑΡΤΑ-ΑΓΡΑΦΑ-ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ-ΠΑΡΓΑ)
(Επιβεβαίωσις προφορικών Διαταγών)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

1.- Εχθρός:

(α) Δύναμις - Διάταξις ως το συνημμένον Δελτίον Πληροφοριών.
(β) Δυνατότητες - Προθέσεις.

ι) Οι διαφυγόντες εις ΑΛΒΑΝΙΑ ΚΣ δυνάμεως περίπου 4000 ων πλείστοι τραυματίαι δύνανται συγκροτήσωσι 2-3 Ταξ/χίας.

ιι) Οι εις το εσωτερικόν ευρισκόμενοι ΚΣ ΠΕΤΡΙΤΗ - ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ - ΜΠΑΚΟΥ ανερχόμενοι εις 600 περίπου θα συνεχίσωσι παρενοχλήσεις και δολιοφθοράς.

ιιι) Οι εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ ΚΣ ανασυγκροτούμενοι πιθανώς θα προσπαθήσωσι

ια) Προσβάλλοντες τα επί των συνόρων Τμήματά μας, ίνα δημιουργήσωσι προγεφυρώμα επί της οροθετικής γραμμής

ιβ) Να εισδύσωσι κατά μικράς ομάδας εις το εσωτερικόν προς συνέχισιν μικροπολέμου εν συνδυασμώ με ήδη δρώσας μικροομάδας.

2.- Φίλιαι Δυνάμεις.

(α) Υπό Διοίκησιν Σ. Στρατού.

- XI Μεραρχία
- VIII "
- 15, 24 και 40 Ε.Σ.Π.
- 105 Σ.Π. Πυρ/κού
- 141 και 146 Οργανικαί Μοίραι Ορειβ. Πυρ/κού VIII και XI Μεραρχιών.
- IX Σύνταγμα Αναγνωρίσεως
- 714, 707, 711, 704, 701 (μείον διμοιρία) Λόχοι Μηχ/κού.

(β) Β΄ Σώμα Στρατού κατέχει Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ από υψ. 2461 (Ν.0327) - ΦΑΡΜΑΚΗ (Ν.0927) - Αυχήν ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.1025) - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ και Βορείως μέχρι συνόρων.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ.

3.- (α) Απαγόρευσις επανεισδύσεως ΚΣ εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ταχεία συντριβή των τυχόν αποπειραθησομένων να εισδύσουν.

(β) Εκκαθάρισις των εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ και ΖΑΓΟΡΙΩΝ δρώντων ΚΣ ομάδων.

(γ) Συνέχισις επαναπατρισμού κατοίκων και πλήρης εμπέδωσις της τάξεως εν τη ζώνη του Σώματος.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4.- Γενικαί Γραμμαί.

(α) Οχύρωσις δι' ισχυρών έργων εκστρατείας των επί της οροθετικής γραμμής σπουδαιοτέρων διαβάσεων ήτοι ΜΠΑΡΑΣ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ - ΚΟΥΚΟΥΛΗ - ΛΥΚΟΜΟΡΟΥ - ΔΡΥΜΑΛΩΝ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ δι' εξασφάλισιν μεθορίου και απαγόρευσιν διεισδύσεων ΚΣ εις το εσωτερικόν της ΗΠΕΙΡΟΥ.

(β) Οργάνωσις και διατήρησις δι' απαραιτήτων δυνάμεων των ζωτικών χώρων ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑΣ - υψ. ΛΙΟΚΟΥ - ΟΡΛΑ - ΠΥΡΓΟΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1205) ΓΥΦΤΙΤΣΑ (Ν.0806) - ΠΡΙΑΣΠΟΣ (Ν.1614) - ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ (Ν.1119) - ΚΛΕΦΤΗΣ (Σ.0697).

(γ) Διατήρησις ισχυρών εφεδρειών διά ταχείαν επέμβασιν και συντριβήν τυχόν εισδυόντων ΚΣ εν τη ζώνη του Σώματος.

5.- ΚΑΤΑΝΟΜΗ - ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ Μ. ΜΟΝΑΔΩΝ

(α) ΧΙ Μεραρχία.
Υπό Διοίκησιν της 16 και 85 Ε.Τ.Π.

ι) Ζώνη Ευθύνης.
ΓΡΑΜΜΟΣ υψ. 2520 - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑ - ΕΠΑΝΩ και ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ - ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ (ΝΑΙ) - υψ. ΒΟΥΖΙΟΝ (Ν.1801) (ΟΧΙ) - ΣΑΜΑΡΙΝΑ (ΟΧΙ) - ΛΑΪΣΤΑ (Σ.1483) (ΝΑΙ) - ΗΛΙΟΧΩΡΙ (Σ.1084) ΝΑΙ - ΠΑΠΙΓΚΟΝ (R.9484) ΝΑΙ - ΒΟΪΔΟΜΑΤΗΣ Π. Συμβολή ΒΟΪΔΟΜΑΤΗ - ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ - (R.8497) (ΝΑΙ).

ιι) Ζωτικοί Χώροι.
Διαβάσεις ΜΠΑΡΑΣ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ - ΚΟΥΚΟΥΛΗ - ΠΤΕΤΣΙΟ - υψ. ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑΣ - Αυχήν ΠΡΙΑΣΠΟΣ - ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ - υψ. ΛΙΟΚΟΥ - υψ. ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1205) - ΓΥΦΤΙΤΣΑ - υψ. ΠΥΡΓΟΣ (Ν.0106) - υψ. ΛΥΚΟΜΟΡΟΥ (R.9295) - υψ. ΚΛΕΦΤΗΣ.

ιιι) Αποστολή.
- Διά ισχυράς οργανώσεως και κατοχής των συνόρων και των ζωτικών χώρων της περιοχής της απαγόρευσις διεισδύσεως ΚΣ εις την ζώνην ευθύνης της.
- Τήρησις ισχυρών εφεδρειών δι' άμεσον επέμβασιν και συντριβήν των αποπειραθησομένων να διεισδύσωσι ΚΣ.
- Συνέχισις εξερευνήσεων της ζώνης ευθύνης προς ανεύρεσιν υλικών.
- Επαναπατρισμός κατοίκων περιοχής της, οργάνωσις και εξοπλισμός τούτων.

(β) VIII Μεραρχία.

ι) Παραμένουσιν υπό Διοίκησίν της άπαντα τα Ε.Σ.Π. πλην 16 και 85 Ε.Τ.Π.

ιι) Ζώνη Ευθύνης.
ΑΩΟΣ Π. - ΒΟΪΔΟΜΑΤΗΣ Π - ΠΑΠΙΓΚΟΝ (ΟΧΙ) - ΛΑΪΣΤΑ (ΟΧΙ) - ΒΩΒΟΥΣΑ (ΝΑΙ) - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ (Σ. 2969) ΝΑΙ - ΚΑΤΑΡΑ (ΝΑΙ) - ΔΟΚΙΜΙ (Σ.3752) ΝΑΙ - ΑΧΕΛΩΟΣ Π. - Ν. ΑΡΓΥΡΙΟΝ (Χ.4489) ΝΑΙ - ΠΑΤΙΟΠΟΥΛΟΝ (Χ.3285) ΝΑΙ - ΜΕΝΙΔΙ (ΝΑΙ) - ΒΔ και ΔΥΤ. Όριον από ΑΩΟΥ Π η οροθετική γραμμή μέχρι θαλάσσης.

ιιι) Ζωτικοί Χώροι.
Διαβάσεις ΔΡΥΜΑΔΩΝ - ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑ-ΣΤΟΥ - περιοχή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Στενωποί ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ - ΤΣΟΥΚΑ (R.8492) - ΚΟΥΤΣΟΚΡΑΝΟ (R.7287).

ιυ) Αποστολή.

- Δι' ισχυράς οργανώσεως και κατοχής των συνόρων και ζωτικών χώρων απαγόρευσις διεισδύσεων ΚΣ εις την περιοχήν την.
- Διατήρησις ισχυρών εφεδρειών δι' άμεσον επέμβασιν και συντριβήν των αποπειραθησομένων να διεισδύουν ΚΣ.
- Δι' ισχυρών δυνάμεων συνέχισις των ήδη αρξαμένων επιχειρήσεων διά την πλήρη συντριβήν ΚΣ περιοχής ΣΟΥΛΙΟΥ - ΖΑΓΟΡΙΩΝ και υπολειμμάτων ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ.
- Διατήρησις εφεδρείας δυνάμεως Ταξ/χίας περιοχήν ΚΑΛΠΑΚΙ - ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ δι' άμεσον επέμβασιν είτε προς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ είτε προς ΠΩΓΩΝΙ.
- Συνέχισις επαναπατρισμού κατοίκων, οργάνωσις και εξοπλισμός τούτων.

6.- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ.

(α) Να δύναται διά του μείζονος μέρους να παρέχη βολάς αμύνης και S.O.S. από υψ. 2520 μέχρι και ΚΑΜΕΝΙΚ.

(β) Διά μέρους από ΛΥΚΟΜΟΡΟΥ και νοτιώτερον.

(γ) Διαθεσιμότης Π.Πυρ/χίας περιοχήν ΚΑΛΠΑΚΙ δι' άμεσον επέμβασιν όπου παραστή ανάγκη.

7.- ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ.

(α) Διάνοιξις χειμερινής αμαξιτής οδού Γέφυρα ΜΠΕΛΕΥ - ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ - ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ - ΠΛΗΚΑΤΙ.

(β) Συνέχισις διανοίξεως οδού ΒΟΥΡΚΟΠΟΤΑΜΟΥ - ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ.

(γ) Διάνοιξις οδών καθορισθεισών ήδη επί ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ και ΣΟΥΛΙΟΥ.

8.- ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ.

(α) Δύο Ουλαμοί Τεθ/νών και Ουλαμός αρμάτων διάθεσιν ΧΙ Μερ/χίας.

(β) ΙΧ Συν/γμα Αναγνωρίσεως μείον ανωτέρω Τμήματα διάθεσιν VIII Μεραρχίας.

9.- ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

Ανάληψις νέων ζωνών ευθύνης υπό Μεραρχιών μετά ολοκλήρωσιν αρξαμένων αντικαταστάσεων και βάσει νεωτέρας μου διαταγής.

10.- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Τακτικός.

(α) Μεταξύ ΧΙ Μερ/χίας και Μονάδων Β΄ΣΣ.
Εις Περιοχάς υψ. 2461 (Ν.0327) - ΦΑΡΜΑΚΗ - Αυχήν ΣΟΥΦΛΙΚΑ - ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ (Ν.1325) - ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.1522).

(β) Μεταξύ VIII και ΧΙ Μεραρχιών.
ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ (R.8595) - ΒΙΓΛΑ (R.8886) - ΑΡΙΣΤΗ (R.9081).

11.- ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΔΑΦΟΥΣ.

(α) Εκάστη Μεραρχία να συγκροτήση επιτροπάς εξ αξιωματικών Πεζικού - Μηχανικού - Πυροβολικού διά τον καταρτισμόν πλήρους σχεδίου οργανώσεως εδάφους, βάσει του οποίου θ' αρχίση η εκτέλεσις των έργων.

(β) Το ΣΣ θα διαβιβάση εις τας Μεραρχίας αντίγραφον μελέτης ην είχε καταρτίσει τον Οκτώβριον 1948, ήτις καίτοι συνετάγη βάσει άλλων δεδομένων εν τούτοις παρέχει αρκετά στοιχεία διά τας επιτροπάς.

12.- <u>ΓΕΝΙΚΑ.</u>

(α) Να συνεχισθή υπό των Μερ/χιών ο επαναπατρισμός των κατοίκων εις τα χωρία των και να εξοπλισθώσιν οι κάτοικοι διά των διατεθέντων εις VIII Μεραρχίαν όπλων.

(β) Θα συνεχισθή η εκπαίδευσις των Μονάδων βάσει ειδικών οδηγιών του Σ. Στρατού.

(γ) Η αντικατάστασις των Μονάδων VIII Μεραρχίας υπό των της XI αρχίσασα ήδη να συνεχισθή διά μερικών Λ/γών τουΣΣ προοδευτικώς.

(δ) Συν τη προόδω της οργανώσεως των παραμεθορίων ζωτικών σημείων, θα ελλατούνται αι υπ' αυτών δυνάμεις προς όφελος των εφεδρειών.

(ε) Η ληφθησομένη διάταξις εις το εσωτερικόν των ζωνών ευθύνης δεν θα είναι άκαμπτος αμυντική. Αύτη θα μεταβάλλεται βάσει πληροφοριών και τακτικής καταστάσεως με σκοπόν την δι' απαραιτήτων δυνάμεων διατήρησιν ζωτικών σημείων και δυνατότητα ταχείας κινήσεως εφεδρειών προς ενδιαφερούσας κατευθύνσεις.

13.- <u>ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ</u>

Στρατηγείον Σώματος	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Σ.Δ.XI Μεραρχίας	ΚΟΝΙΤΣΑ
Σ.Δ.VIII Μεραρχίας	ΙΩΑΝΝΙΝΑ

<u>ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.</u>
Ώρα Υπογραφής. 1400.
" Αποστολής εις το Γρ. Δ/σεων 1420.
ΟΔΗΓΙΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ: Δι' Αξιωματικού.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.
ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ.
Αντ/ρχης Πεζικού
Α.Κ.Α.

<u>ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ.</u>	<u>Α.Α. Αντιτύπου</u>
VIII Μεραρχία	-1-
XI "	-2-
ΓΕΣ/Α1 (μέσω ΣΗΔΜ)	-3-
Σ.Η.Δ.Μ./Α1	-4-
Β΄ΣΣ./Α1	-5-
Α΄ΣΣ./Α1-Α8-Α9-Α10	-6-7-8-9
ΑΔΑ	-10-
Πολ. Ημερολόγιον	-11-12.

23

αρ. απορρ. 4211 ΣΗΔΜ - Προσηρτημένη εις την 4.IX.1949 4108 έκθεσιν "Πυρσός"

Έκθεσις επιθέσεως Χ μεραρχίας κατά "ΡΟΤΟ"

10-11 Αυγούστου 1949

1. ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ

Διά της Α.Α.Π. 109/16.VII.49 διαταγής επιχειρήσεων ΣΗΔΜ (παράγρ. Αποστολή Β΄ΣΣ) καθωρίζετο "Τολμηρά και αιφνιδιαστική νυκτερινή διείσδυσις (λέξη δυσανάγνωστη) και ταχεία κατάληψις δι' ισχυρών δυνάμεων της κορυφογραμμής (λέξη δυσανάγνωστη) και των υψωμάτων (λέξη δυσανάγνωστη) ΡΟΤΟ".

- Διά της Α.Α.Π. 132/15.VIII.49 διαταγής επιχειρήσεων Β΄ΣΣ (παράγρ. Μέθοδος - Β΄ Φάσις) καθωρίζετο" από της επελεύσεως του σκότους της Χ-Χ συν 1 αιφνιδιαστική ενέργεια, αφ' ενός μεν προς κατάληψιν ΡΟΤΟ, αφ' ετέρου δε...................................."
- Διά της αυτής διαταγής (παράγραφος αποστολαί Χ Μεραρχίας -Β΄ Φάσις) καθωρίζετο "διά δυνάμεως ταξιαρχίας εξορμούσης ταυτοχρόνως κατά την νύκτα της Χ-Χ συν 1 ....θα προβή δι' αποφασιστικής και τολμηράς ενεργείας εις την ταχίστην κατάληψιν ΡΟΤΟ".

2.- ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΨΩΜΑΤΟΣ "ΡΟΤΟ".

- Συνολικόν μήκος υψώματος, κατά την έννοιαν Ανατολή - Δύσις, 2 χιλιόμετρα.
- Το ύψωμα έχει 4 κορυφάς: Υψοδ. 1421 - Δυτικόν ανώνυμον - υψοδ. 1477- Ανατολικόν ανώνυμον. Επικρατεστέρα τούτων ο υψοδ. 1477.
- Από του υψοδ. 1421 το έδαφος κατέρχεται προς Δυσμάς, προς την χαράδραν ΧΑΛΑΡΑΣ, με κλίσιν μάλλον απότομον. Από του Ανατολικού ανωνύμου ομοίως κατέρχεται με ομαλήν κλίσιν προς Ανατολάς, σχηματίζεται ο αυχήν υψοδ. 1429 και εν συνεχεία υψούται προς το ύψωμα ΓΚΛΑΒΑΤΑ (υψοδ. 1558).

3.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Μέχρι της εκτοξεύσεως της ημετέρας επιθέσεως, αι εξής πληροφορίαι ήσαν γνωσταί εις Χ μεραρχίαν και Β΄ΣΣ:

- Εφ' ολοκλήρου του υψώματος ΡΟΤΟ (ήτοι επί μετώπου 2 χιλιομέτρων) ήτο εγκατεστημένος και ωργανωμένος αμυντικώς 1 συμμοριακός λόχος, δυνάμεως 50 περίπου ανδρών.
- Η κατοχή του υψώματος δεν ήτο συνεχής, καθ' όλον όμως το ανάπτυγμα αυτού υπήρχε συνεχής φραγμός, αλλ' ουχί βαθύς και δασύς (Εξακριβώσεις εκ δράσεως περιπόλων και επιθετικών αναγνωρίσεων).
- Ο επί ΡΟΤΟ εχθρικός λόχος διέθετεν αυτόματα ομαδικά όπλα διπλάσια των κανονικών (άνω των 20).
- Η αμυντική οργάνωσις ήτο ισχυρά. Πολυβολεία πολλά και με ισχυράν προστατευτικήν επικάλυψιν εκ πολλών σειρών κορμών δένδρων.
- Το ύψωμα επροστατεύετο διά τοπικών ναρκοπεδίων, τοποθετημένων επί των Νοτίων κλιτύων. Αι θέσεις τούτων δεν ήσαν εντελώς γνωσταί.
- Συρματοπλέγμα: Υπήρχε μόνον περί τον υψοδ. 1477, πρόχειρον και μη αποτελούν σοβαρόν εμπόδιον.

4.- ΣΥΝΟΨΙΣ

- Το ύψωμα ΡΟΤΟ έπρεπε να καταληφθή εντός της νυκτός Χ-Χ συν 1, ταχέως και αιφνιδιαστικώς, προς εξυπηρέτησιν του γενικού ελιγμού κυρίας προσπαθείας του Β΄ΣΣ.
- Η κατοχή δεν ήτο ισχυρά, ούτε συνεχής. Εγένετο εν τούτοις δεκτόν να ενεργήση κατά ΡΟΤΟ ολόκληρος Ταξιαρχία (η 35), διά να καταστή δυνατή η ανεύρεσις όλων των διακένων, η διείσδυσις δι' αυτών και η ταχίστη συνεπώς κατάληψις του υψώματος.

5.- ΔΙΑΤΑΓΑΙ Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

- Εις την γενικήν διαταγήν επιχειρήσεων Χ Μεραρχίας της 5.VIII.49 και εις παρ. αποστολαί καθωρίζετο:"Η 35 Ταξιαρχία να καταλαβή ΡΟΤΟ δι' αιφνιδιαστικής νυκτερινής ενεργείας".
- Εις την αυτήν όμως διαταγήν και εις παράγραφον πυροβολικόν καθωρίζετο "προπαρασκευή και υποστήριξις διά πυροβολικού της 35 ταξιαρχίας κατά ΡΟΤΟ, κατά την νύκτα Χ-Χ συν 1, ως ειδικόν σχέδιον".

Πράγματι, διά του συνταχθέντος και κοινοποιηθέντος ειδικού σχεδίου Α.Α.Π. 1039/14/9922/7.VIII.49 της Χ Μεραρχίας) καθωρίζετο ωριαίον πρόγραμμα υποστηρίξεως της νυκτερινής επιθέσεως 35 ταξιαρχίας. Ως ώρα Ω, ενάρξεως του προγράμματος βολών υποστηριξέως, καθωρίζετο η στιγμή καθ' ην το α' κλιμάκιον του επιτιθεμένου πεζικού θα έφθανεν εις απόστασιν 500μ. από των ωργανωμένων θέσεων. (Επισυνάπτεται το ειδικόν τούτο σχέδιον υποστηρίξεως (Σχέδ. Λέων).

Το σχέδιον τούτο κατηρτίσθη κατόπιν εγκρίσεως σχετικής αιτήσεως Χ Μεραρχίας υπό του διοικητού Β΄ΣΣ εις σύσκεψιν λαβούσαν χώραν εις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ την 6.VIII.49.

Γνωρίζομεν, εκ πληροφοριών, ότι επί του σχεδίου της νυκτερινής ταύτης υποστηρίξεως επιθέσεως διά πυροβολικού είχον αντίθετον γνώμην, τόσον ο υποδιοικητής, όσον και ο αρχηγός πυροβολικού Χ μεραρχίας, ην ούτοι υπέβαλον εις τον Μέραρχον. Συνταχθείσαι υπό του υποδιοικητού της Μεραρχίας οδηγίαι, αίτινες υπεγράφησαν παρά του Μεράρχου ήσαν σύμφωνοι προς τας απόψεις του υποδιοικητού, αλλά δεν εφηρμόσθησαν (Α.Π. 1039/14/1001/9587/1.VIII.49 δ/γή Χ μεραρχίας).

6. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Η εκτέλεσις της κατά ΡΟΤΟ επιθέσεως εξετελέσθη ως είχε προπαρασκευασθή υπό της Χ Μεραρχίας, ούτω:
- Άμα τη επελεύσει του σκότους ήρξατο η κίνησις των ταγμάτων 35 Ταξιαρχίας από περιοχής αυχένος ΠΡΑΣΕΚΑΣ κατ' ευθείαν προς ΡΟΤΟ.
- Το πεζικόν έφθασεν εις απόστασιν 500μ. από των επί ΡΟΤΟ εχθρικών θέσεων, χωρίς να προσβληθή υπό του εχθρού και εσταμάτησε διά να εκτελεσθούν αι βολαί υποστηρίξεως υπό του πυροβολικού.
- Αι βολαί αύται-βάσει του προγράμματος-διήρκεσαν μίαν περίπου ώραν, καθ' ην το πεζικόν δεν ηδυνήθη να προχωρήση σημαντικά, αφ' ενός μεν εκ φόβου μήπως πέση εις τας βολάς του ημετέρου πυροβολικού, αφ' ετέρου δε διότι εν τω μεταξύ, λόγω των βολών τούτων, απωλέσθη ο αιφνιδιασμός, ο επί ΡΟΤΟ εχθρός ετέθη εν συναγερμώ και έθεσεν εν λειτουργία το σχέδιον πυρός αυτού.
- Ερρίφθησαν εν συνόλω κατά την διάρκειαν της 1 ώρας (4000) βλήματα πυροβολικού υπό 40 περίπου πυροβόλων.

- Αι τυφλαί αύται βολαί δεν επέφερον καταστροφήν των εχθρικών οργανώσεων, ούτε εξουδετέρωσιν των εχθρικών ναρκοπεδίων. Ούτω ο εχθρός διετήρησεν μέχρι της έω απάσας τας θέσεις του, η δε παρά των τμημάτων 35 ταξιαρχίας ολοκληρωτική κατάληψις ΡΟΤΟ επετεύχθη περί την 1500 ώραν της Χ συν 1 ημέρας (11 Αυγούστου) , κατόπιν διαδοχικών προσπαθειών και σοβαρών απωλειών.

7.- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Αι εκτελεσθείσαι βάσει του προγράμματος Χ Μεραρχίας άσκοποι και δαπανηραί βολαί πυροβολικού είχον ως συνέπειαν την απώλειαν του αιφνιδιασμού κατά την εναντίον ΡΟΤΟ νυκτερινήν ενέργειαν. Η Χ Μεραρχία, ενώ διετύπωνε εις τας διαταγάς και οδηγίας της ότι επεδίωκε τον αιφνιδιασμόν, παρητήθη αυτού διά των βολών προπαρασκεύης.
- Λόγω της απωλείας του αιφνιδιασμού εβράδυνεν η κατάληψις του αντικειμενικού σκοπού και είχομεν σοβαράς απωλείας.
- Εξ άλλου, εδημιουργήθη κίνδυνος προώρου αποκαλύψεως του γενικού ελιγμού.
- Η βραδύτης καταλήψεως ΡΟΤΟ επέφερεν επίσης μεγάλην βραδύτητα εις την προώθησιν δυνάμεων Χ Μεραρχίας προς αυχένα ΜΠΑΡΟ προς εκμετάλλευσιν, εν συνεργασία με την Μεραρχίαν Καταδρομών, ως καθωρίζετο εις την αποστολήν Χ Μεραρχίας. Ολόκληρος σχεδόν η 35 ταξιαρχία μέχρι πρωΐας 12 Αυγούστου παρέμεινεν εις ΡΟΤΟ, ο δε διοικητής αυτής επί της αρχικής βάσεως εξορμήσεως.

Προσαρτάται τη παρούση λεπτομερής πίναξ κινήσεως των τμημάτων Χ Μεραρχίας από της εξορμήσεως (νύκτα 10-11.VIII) μέχρι της εσπέρας 14.VIII.

αντιστράτηγος Βεντήρης
Τ.Υ.

24

ΘΕΜΑ: Σχέδιον Ενεργείας Σώματος Στρατού
ΠΡΟΣ : Δ/τάς: ΙΙ, VII Μεραρχιών ΣΔΚΜ - Σ.Δ. Θράκης
ΚΟΙΝ : ΓΕΣ /Α1 Δ/τήν 87 Στρατ. Περιοχής Α1-Α2

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ - ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Γ΄ΣΣ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Α.Π. 11437/
ΒΣΤ 903 τη 6.9.49
ΑΡ. ΑΝΤΙΤ. 6

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Διά την Φθινοπωρινήν Περίοδον

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

1.- ΕΧΘΡΟΣ:

(α) ΔΥΝΑΜΙΣ:

Κατόπιν της εκδιώξεως των Κ/συμμοριτών εκ του ΜΠΕΛΛΕΣ και της εισόδου των (900 περίπου) εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ η δύναμις τούτων εις την περιοχήν του Σώματος Στρατού περιορίσθη εις 1500 περίπου Κ/συμμορίτας οίτινες είναι κατανεμημένοι εις μικράς μάλλον ομάδας ως το συνημμένον Δελτίον Πληροφοριών με την σοβαροτέραν συγκέντρωσιν αυτών εις την περιοχήν Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ (480 περίπου).

(β) ΠΙΘΑΝΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ - ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Οι Κ/συμμορίται ενδέχεται να προσπαθήσωσι να διατηρήσωσι τας εγγύς προς την ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΝ μεθόριον βάσεις των (Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ - ΕΒΡΟΥ) και εκείθεν ορμώμενοι να επιχειρήσωσι μικροπόλεων κατά των ημετέρω δυνάμεων (δολιοφθοράς, καταστροφάς επί συγκοινωνιακού δικτύου, προσβολάς κατωκημένων τόπων κ.τ.λ.).

- Πιθανώς αι ανωτέρω δυνάμεις των να ενισχυθώσι και διά μέρους των εις την ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ καταφυγόντων 900 Κ/συμμοριτών εκ της περιοχής του ΜΠΕΛΛΕΣ.

- Δεν αποκλείεται και προσπάθεια διεισδύσεως αυτών εκ νέου διά σοβαρωτέρων δυνάμεων εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης του Σώματος Στρατού, εις α σημεία δρώσιν ήδη μικροομάδες Κ/συμμοριτών επί σκοπώ εντάσεως του μικροπολέμου.

2.- ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ:

(α) Αι εις την διάθεσιν του Σώματος Στρατού ευρισκόμεναι σήμερον Μονάδες Στρατού Εκστρατείας (VII Μεραρχία και Ελαφρά Τ. Πεζικού και Εθνοφρουράς).

(β) Επί πλέον τούτων 4 εισέτι Ταξιαρχία θέλουσιν εισέλθη εις την ζώνην του Σώματος Στρατού, ήτοι μέχρι της 10ης τρέχ. ήτοι:

η ΙΙ Μεραρχία και περί την 15ην τρέχ. η 72 Ταξιαρχία.

(γ) Τα μη ανανεωθέντα εισέτι 7 Τάγματα Εθνοφρουράς (40, 36, 81, 58, 97, 44, 70) προβλέπεται να διαλυθώσι προσεχώς.

3.- ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ:

(α) Διατηρήσις της ακεραιότητος του Εθνικού μας εδάφους.

(β) Συντριβή και εξόντωσις των παρά την μεθόριον υπαρχόντων Κ/συμμοριακών Συγκροτημάτων (Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ - ΕΒΡΟΣ).

(γ) Εδραίωσις φιλίων τμημάτων εις τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς διά την εξασφάλισιν των κυριωτέρων σημείων της μεθορίου, ώστε να καθίσταται αδύνατος πάσα απόπειρα επαναγκαταστάσεως των Κ/συμμοριτών εις την παραμεθόριον περιοχήν.

(δ) Σύντομος και βαθεία εκκαθάρισις των μετόπισθεν από των υπαρχουσών μικροομάδων Κ.Σ.

(ε) Επιζήτησις επιτεύξεως ενός θετικού αποτελέσματος επί του αντικειμένου τούτου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Διατήρησις εν συνεχεία σταθεράς δραστηριότητος προς απαγόρευσιν οιασδήποτε αναμολύνσεως εκκαθαρισθεισών περιοχών και προσβολήν πάσης έστω μικροομάδος.

(στ) Συγκρότησις εφεδρειών προς τον σκοπόν της πλήρους ανασυγκροτήσεως, παροχής αναπαύσεως και εκπαιδεύσεως των Μονάδων.

4.- ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Μετά την είσοδον των διατιθεμένων εις το Σώμα Στρατού δυνάμεων η διάταξις του Σώματος Στρατού προβλέπεται ως κάτωθι:

Θα ολοκληρωθή αύτη μετά την λήξιν των καθοριζομένων κατωτέρω επιχειρήσεων.

Χρόνος αναλήψεως νέων ζωνών δράσεως συμφώνως ειδική διαταγή.

(α) Σ.Δ.Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(ι) Ζώνη δράσεως

Δυτικώς ΑΞΙΟΥ ποτ. μέχρι του Δυτικού ορίου του Σώματος Στρατού (ως μέχρι τούδε).

(ιι) Δυνάμεις

- Η 25η Ταξιαρχία Πεζικού αντικατασταθησομένη προσεχώς υπό της 72 Ταξιαρχίας Πεζικού
- Τα 16, 30 & Ε.Σ. Πεζικού
- 7 Τάγματα Εθνοφρουράς (30, 43, 45, 46, 63, 64, 71)
- Το 82 Ε.Τ. Πεζικού
- Τα 44 και 70 Τάγματα Εθνοφρουράς μέχρι της διαλύσεως των.

(β) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

(ι) Ζώνη δράσεως

Δυτικόν όριον ΑΞΙΟΥ ποταμός

Ανατολικόν όριον ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΣ - ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ - ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ όρος - Εκβολαί ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ.

Η ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ περιλαμβάνεται εις την ζώνην ευθύνης της Μεραρχίας.

Η Περιοχή ΘΕΣΣΑΛΙΝΙΚΗΣ θα εξακολουθήση υπαγομένη, υπό την 87 Στρατ. Περιοχήν.

(Λεπτομερή όρια θέλουσιν καθορισθή διά νεωτέρας δ/γής του ΣΣ)

(ιι) Δυνάμεις:

- Μεραρχία μείον Ταξιαρχία
- 3 Ελαφρά Συν/τα Πεζικού (19, 31, 50)
- 2 Ελαφρά Τάγματα Πεζικού (33, 41)
- 8 Τάγματα Εθνοφρουράς (34, 42, 59, 60, 67, 62, 86, 95)

Προβλέπεται βραδύτερον να αναληφθώσιν δύο Τάγματα εθνοφρουράς εις αντικατάστασιν διαλυομένων ταγμάτων Εθνοφρουράς περιοχής ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, οπότε η ΙΙ Μεραρχία θα ενισχυθή διά ενός Τ. Εθν/ράς εκ της VII Μεραρχίας.

Διάταξις: 21 Ταξιαρχία επί ΜΠΕΛΛΕΣ, 22 Ταξιαρχία αρχικώς ΔΡΑΜΑΝ και από 24ην Σεπ/βρίου εις ΣΕΡΡΑΣ.

ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία περιοχήν ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ως εφεδρεία Σ. Στρατού

(γ) VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

(ι) Ζώνη δράσεως

Ανατολικώς της ΙΙ Μεραρχίας μέχρι περιοχής ΞΑΝΘΗΣ συμπεριλαμβανομένης (ΚΑΛΟΤΥΧΟΝ όχι, ΚΟΥΡΟΥ π. - ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟ όχι)

(ιι) Δυνάμεις

- Μεραρχία μείον Ταξιαρχία
- 2 Ελαφρά Συν/τα Πεζικού (26, 41)
- 1 Ελαφρόν Τάγμα Πεζικού (94)
- 2 Τάγματα Εθν/ράς (35, 61)
- Το 81 Τάγμα Εθνοφρουράς μέχρι της διαλύσεώς του

Προβλέπεται εν Τάγμα Εθνοφρουράς να διατεθή βραδύτερον εις ΙΙ Μεραρχίαν.

Διάταξις:

- Η 26 Ταξιαρχία περιοχήν ΔΡΑΜΑΣ & ΝΕΥΡΟΚΟΠΙ - Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ
- 27 Ταξιαρχία περιοχήν ΞΑΝΘΗΣ - ΧΑΪΝΤΟΥ - ΕΧΙΝΟΣ
- 25 Ταξιαρχία (μετά αντικατάστασίν της υπό 72 Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΙΣ - ΚΑΒΑΛΑ ως εφεδρεία Σώματος Στρατού.

(δ) Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ

(ι) Ζώνη δράσεως:

Η μεταξύ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ (ναι) και ΕΒΡΟΥ π. περιοχή.

(ιι) Δυνάμεις:

- Τρία Ελαφρά Σ. Πεζικού (29, 81, 9)
- 3 Ελαφρά Τάγματα Πεζικού (ΙΙ, 73, 77)
  (ταύτα διατεθώσι διά νεωτέρας δ/γήςΣΣ και από της 16ης τρέχοντος)
- 4 Τάγματα Εθνοφρουράς (37, 38, 39, 93)
- Επί πλέον τα 36, 40 Τ.Ε. μέχρι της διαλύσεώς των.

Δι' ανάγκας επιχειρήσεων διατίθενται προσωρινώς από την Σ.Δ.Θ. το 553 Τάγμα Πεζικού συμφώνως ειδική διαταγή.

(ε) 87 ΣΤΡΑΤ. ΠΕΡΙΟΧΗ

(ι) Ζώνη δράσεως

Η περιοχή πόλεως ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(ιι) Δυνάμεις

- 2 Τάγματα Εθνοφρουράς (58, 97)

Μετά διάλυσίν των θα αντικατασταθώσιν υπό ετέρων Ταγμάτων Εθνοφρουράς.

(στ) ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ ΣΣ

- 2 Ταξιαρχίαι (μία εξ εκάστης των ΙΙ & VII Μεραρχιών ως ανωτέρω.
- Γ΄ Συν/γμα Ιππικού (ΚΙΛΚΙΣ)
- 107, 108 Συν/τα Πεδ. Πυρ/κού πλην διατεθησομένων δι' ειδικής διαταγής Πυρ/χιών δι' ανάγκας Μ. Μονάδων.
- Δ/σις Συντ/τος συν ΙΛΗ του ΧΙ Συν/τος Αναγνωρίσεως

(ζ) ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ εις ζώνην του ΣΣ

- Μία Ταξιαρχία Καταδρομών (3 Μοίραι)

- 152 Μοίρα Μέσου Πυρ/κού (εις περιοχήν ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ)

5.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ Μ. ΜΟΝΑΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΑΙ

(α) Διατήρησις της ακεραιότητος του εθνικού μας εδάφους.
Εξασφάλισις ζωτικών σημείων εγγύς μεθορίου, προς παρεμπόδισιν επανεγκαταστάσεως επί τούτων συμμοριτών.

(β) Πλήρης εκκαθάρισις των μετόπισθεν από των Κ/συμμοριακών μικροομάδων και εμπέδωσις του αισθήματος ασφαλείας εις άπασαν την ύπαιθρον της περιοχής του Σ.Στρατού.

(γ) Διατήρησις ισχυρών ετοιμοκινήτων εφεδρικών δυνάμεων δι' άμεσον και αυτόματον ενέργειαν προς συντριβήν και εξόντωσιν τυχόν σημειοθησομένων συμμοριακών ομάδων εν τη ζώνη ευθύνης εκάστης Μ. Μονάδος, ώστε πάντοτε να διατηρήται αύτη καθαρά από συμμορίτας.

(δ) Προετοιμασία διά χειμερινάς εγκαταστάσεις και συμπλήρωσις της αμυντικής οργανώσεως.
Σύνταξις σχεδίων ενεργείας και τοιούτων αμύνης συμφώνως προς Α.Π. 10851/26.8.49 Δ/γήν Σ. Στρατού.

(ε) Πλήρης εξασφάλισις των κατωκημένων τόπων των οδικών & Σιδηροδρομικών συγκοινωνιών από δολιοφθοράς.

(στ) Εκκαθάρισις των πόλεων και γενικώς των κατωκημένων τόπων από τους αυτοαμυνίτας.

(ζ) Συστηματική και σύντομος εκπαίδευσις των μονάδων συμφώνως προς αποσταλησομένας οδηγίας.

(η) Αξιοποποίησις των ΜΕΑ και δημιουργία συνθηκών ασφαλείας, δι' επαναπατρισμόν των χωρίων της υπαίθρου.
Προστασία γεωργικών εργασιών.

ΜΕΡΙΚΑΙ

(α) Σ.Δ.Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(ι) Απαγόρευσις αναμολύνσεως της εκκαθαρισθείσης περιοχής του Κ/ΤΣΑΛΑΝ και εξασφάλισις των κυριωτέρων σημείων τούτου και κατά τον χειμώνα ως ειδική Δ/γή.

(ιι) Πλήρης εκκαθάρισις των επί ΒΕΡΜΙΟΥ - ΠΑΪΚΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ - ΟΛΥΜΠΟΥ μικροομάδων Κ/συμμοριτών και άμεσος δίωξις πάσης εμφανιζομένης ομάδος εν στενή συνεργασία μετά γειτονικών Μονάδων (Β΄ΣΣ και Σ.Κ.Ε.)

(ιιι) Λήψις μέτρων δι' εξασφάλισιν λειτουργίας γραμμών.
- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ . ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ
- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΛΑΡΙΣΣΗΣ

(ιυ) Συγκρότησις όσον το δυνατόν μεγαλυτέρων εφεδρειών (τουλάχιστον εν τάγμα Στρατού)

(β) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

(ι) Συμμετοχή διά μιας Ταξιαρχίας (ΙΙΙ ορεινή) εις εκκαθαριστικήν ενέργειαν προς πλήρη συντριβήν και εξόντωσιν του εις την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ευρισκομένου Κ/συμμοριακού Συγκροτήματος. Η επιχείρησις θα οργανωθή και θα διεξαχθή υπό 87 Στρατ. Περιοχής και δέον όπως αναφερθή εντός του δευτέρου δεκαημέρου τρέχ. μηνός.

(ιι) Εδραίωσις ημετέρων τμημάτων επί του εκκαθαρισθέντος ορεινού όγκου του ΜΠΕΛΛΕΣ και οργάνωσις τούτων ως ειδική διαταγή του Σ. Στρατού.

Απαγόρευσις επανεισόδου Κ/συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην.

(ιιι) Εκκαθάρισις της λοιπής περιοχής της Μεραρχίας από μικροομάδας Κ.Σ. (ΚΡΟΥΣΙΑ - ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ εντός του τρίτου δεκαημέρου τρέχ. μηνός διατιθεμένης προς τούτο της 22 Ταξιαρχίας συμφώνως ειδική δ/γή.

(ιυ) Πλήρης εξασφάλισις εργασίας εις ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ Στρατωνίου.

(υ) Εξασφάλισις λειτουργίας της οδικής αρτηρίας ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - Κ.ΣΤΑΥΡΟΥ - ΚΑΒΑΛΛΑΣ, ως και της Σιδηροδρομικής ΘΕΣ/ΝΙΚΗ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ.

(υι) Συγκρότησις εφεδρειών τουλάχιστον Ταξιαρχία δύο ταγμάτων εις περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ.

(γ) VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

(ι) Επιθετική ενέργεια προς πλήρη συντριβήν και εξόντωσιν των εις την περιοχήν Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ Κ/συμμοριακών Συγκροτημάτων της VII Κ.Σ. Μεραρχίας, συμφώνως προς την εκδοθείσαν ήδη ειδικήν διαταγήν του Σ. Στρατού.

Μετά την εκκαθάρισιν εδραίωσιν ημετέρων τμημάτων εις την περιοχήν ταύτην (ΧΑΪΝΤΟΥ) προς τον σκοπόν της απαγορεύσεως εις τους Κ/συμμορίτας να επαναγκατασταθώσιν εις την ως άνω περιοχήν (εκδοθήσεται ειδική Δ/γή)

(ιι) Απαγόρευσις εισόδου Κ/συμμοριτών εις την περιοχήν Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ή ΠΑΠΑΔΩΝ εκ των εκ του ΜΠΕΛΛΕΣ διαφυγόντων εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ ή ετέρων ευρισκομένων εντός ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ και εξασφάλισις παραμεθορίου περιοχής βορείως ΠΑΠΑΔΩΝ και κατά τον χειμώνα ως ειδική δ/γή.

(ιιι) Άμεσος και ταχεία εκκαθάρισις του ΚΟΤΖΑ - ΟΡΜΑΝ ως και των λοιπών περιοχών της Μεραρχίας εκ των Κ/συμμοριακών μικροομάδων.

(ιυ) Συγκρότησις εφεδρειών ανά δύο περίπου Τάγματα εις περιοχήν ΞΑΝΘΗ και ΔΡΑΜΑ.

(δ) Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ

(ι) Πλήρης εκκαθάρισις της περιοχής της από των εν αυτή Κ/συμμοριακών ομάδων.

(ιι) Εξασφάλισις διά παντός τρόπου οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών περιοχής.

(ιιι) Συγκρότησις εφεδρειών τουλάχιστον 2 ελαφρών ταγμάτων.

(ε) 87 ΣΤΡΑΤ. ΠΕΡΙΟΧΗ

(ι) Εξασφάλισις πόλεως ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ και της εγγύς ταύτης περιοχής εκ δράσεως δολιοφθορών και συνεχής παρακολούθησις μέτρων εξασφαλίσεως ζωτικών χωρών και εγκαταστάσεων ταύτης.

(ιι) Απαγόρευσις εισόδου ομάδων δολιοφθορέων εν τη πόλει ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

6.- Αι Μ. Μονάδες τουΣΣ βάσει των ανωτέρω να συντάξουν τα σχέδια ενεργείας των, άτινα υποβληθώσιν εις ΣΣ μέχρι της 15ης τρέχοντος.

7.- Αμοιβαία συνδρομή ως ειδική διαταγή.

8.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής
(ΤΥ.)

Δ.Π
ακριβές αντίγραφον

25

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ
J.U.S.M.A.P.G.

6 Σεπτεμβρίου 1949

Αγαπητέ Στρατηγέ ΤΣΑΚΑΛΩΤΕ,

Τώρα που έχω τον χρόνον να ανακεφαλαιώσω μετά ηρεμίας το τι συνέβη εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ από τας 25 μέχρι τας 29 Αυγούστου και να αναλύσω από της απόψεως των παραγόντων και αποτελεσμάτων, επιθυμώ να συμπληρώσω το προς Υμάς σήμα μου της νυκτός της 28 Αυγούστου.

- Διά ν' αρχίσω: Ήτο φανερόν ότι η επίθεσις κατά του ΓΡΑΜΜΟΥ δεν ήτο δυνατόν ν' αποτελέση αιφνιδιασμόν διά τους αντάρτας. Δι' αυτό οιονδήποτε αιφνιδιασμόν, τον οποίον θα ηθέλατε να έχητε, έπρεπε να τον πετύχετε διά του σχεδίου ελιγμών διά μέσου πολλών παραγόντων βάρους, ταχύτητος, κατευθύνσεως κυρίας επιθέσεως, ισχύν των δευτερευόντων επιθέσεων σχεδίου πυρών υποστηρίξεως (Πυρ/κού, Αεροπορίας και οργανικών όλμων), αρχικήν ανάπτυξιν λίαν ισχυρών εφεδρειών, ήτις θα διευκόλυνε την έγκαιρον χρήσιν των εις οιανδήποτε σημείον του μετώπου, δίδοντας ούτω εις Υμάς το μέγιστον της ευκινησίας το οποίον απήτει το έδαφος, η κατάστασις και αι γραμμαί ενεργείας του εχθρού, και τέλος η ταχύτης των κινήσεων και η επιθετική χρήσις των εφεδρειών. Διά να επιτευχθή το κάλλιστον εξ όλων αυτών των βασικών παραγόντων απαιτείτο αρίστη ηγεσία εις όλα τα κλιμάκια, από του Σώματος και κάτω.

- Ούτοι ήσαν οι παράγοντες τους οποίους Υμείς ως Σωματάρχης ωφείλατε να δημιουργήσετε, εάν επρόκειτο να εξασφαλισθή ο ΓΡΑΜΜΟΣ διά μιας ισχυροτάτης επιθέσεως, με τας ελαχίστας δυνατάς απωλείας και με την ολιγωτέραν χρονοτριβήν και απώλειαν υλικού. Το ότι εδημιουργήσατε τας ανωτέρω παράγοντας και επιτύχατε το απαιτηθέν αποτέλεσμα εις καταπληκτικόν σημείον αποτελεί πραγματικόν ρεκόρ.

- Ήτο καταφανές αρκετά ενωρίς ότι οι αντάρται είχον κακώς εκτιμήσει την αρχικήν συγκέντρωσιν Πυρ/κού επί του μετώπου ΙΧ Μεραρχίας και εξέλαβον ταύτην ως παραπλάνησιν. Επίσης υπέστησαν σύγχυσιν από την ισχύν της αρχικής προπαρασκευής του Πυρ/κού ήτις εγένετο συγχρόνως και επί του μετώπου της XV Μεραρχίας εις τον Νότον. Επηκολούθησαν αιφνιδιαστικώς συγκεντρώσεις Αεροπορίας και Πυρ/κού πρωτοφανείς (άγνωστοι μέχρι σήμερον) εις τον ανταρτικόν πόλεμον, επί του ΤΣΑΡΝΟΥ, εις το κέντρον, εις το μέτωπον της Ιης Μεραρχίας, και εσυνεχίσθησαν και καθ' όλην την διάρκειαν της πρωΐας, ενώ τα μέτωπα της ΙΧ και XV Μεραρχιών παρέμενον σχετικώς εν ησυχία εκτός από ισχυράς ενεργείας Πεζικού υποστηριζομένας μόνον από τους οργανικούς όλμους και πυρά ελαφρού πυρ/κού των 75 χιλ. Η κορυφογραμμή του ΤΣΑΡΝΟΥ ασφαλώς απετέλει το κλειδί του Ανατολικού ΓΡΑΜΜΟΥ, και η φοβερά αύτη επίθεσις εναντίον του κυρίου υψώματος του ΤΣΑΡΝΟΥ αναμφισβητήττως οδήγησε τους αντάρτας εις το να πιστεύσουν ότι η κυρία Σας προσπάθεια ήτο διά του κέντρου, όπως συνέβη εις την επιχείρησιν του ΒΙΤΣΙ, δι' απευθείας προσπελάσεως του υψώματος τούτου. Ειλικρινώς δεν πίστευσα ότι το ύψωμα τούτο θα κατελαμβάνετο υπό της Ιης Μεραρχίας την πρώτην ημέραν παρ' όλην την σφοδρότητα των συγκεντρώσεων επ' αυτού, και παρ' όλην την ιδικήν σας πεποίθησιν ότι θα καταληφθή.

- Όταν έπεσε το ΤΣΑΡΝΟ εις τας 12, 15 της 25ης Αυγούστου, εφαίνετο προς στιγμήν ως αν η μάχη του κέντρου να είχε λήξει. Μου έκαμε εξαιρετικήν εντύπωσιν η ταχύτης με την οποίαν ελαμβάνατε αποφάσεις και μετακινούσατε τας εφεδρείας διά να εκμεταλλευθήται τα αποτελέσματα - ΛΟΚ, 51 Ταξ/χία ακόμη και την 61 Ταξιαρχίαν της XV Μεραρχίας. Τότε η ηγεσία των ανταρτών αναμφισβητήτως ευρίσκετο εις μεγάλον βαθμόν

συγχύσεως. Απέτυχε οικτρώς εις το να εκτιμήση τας διεισδύσεις της σταθεράς αλλά σχετικώς βραδείας προόδου επί του Βορείου πλευρού υπό της ΙΧ Μεραρχίας.

- Η αντίδρασις των ανταρτών εις την πτώσιν του ΤΣΑΡΝΟΥ και εις τας επιμόνους προσπαθείας της XV Μεραρχίας υπήρξε τόσον ισχυρά ώστε εσταμάτησε πάσαν περαιτέρω πρόοδον επί των ανωτέρω μετώπων.

Έπρεπε να ελάμβανον την πρωτοβουλίαν μιας γενικής συμπτύξεως την νύκτα εκείνην αλλά δεν το έπραξαν. Τούτο απετέλεσε μοιραίον σφάλμα, εκ μέρους των, το οποίον δεν κατέστη καταφανές παρά μόνον κατά το μεσημέρι περίπου της 26 Αυγούστου, όταν εύρον τους εαυτούς των σοβαρότερον εμπεπλεγμένους με την XV Μεραρχίαν, την Μεραρχίαν και τους ΛΟΚ. Δεν ηδύνατο πλέον να ενεργήσουν εγκαίρως σύμπτυξιν και να διαφύγουν από την κυκλωτικήν (κυρίαν επίθεσιν) κίνησιν της ΙΧ Μεραρχίας ήτις είχε διασπάσει απολύτως τας εχθρικάς οχυρώσεις και εκινείτο όπισθεν της βορείας πλευράς του ΤΣΑΡΝΟΥ και ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ.

- Ειδικώς εσημείωσα ότι σεις τότε διεθέσατε την 61 Ταξιαρχίαν εκ της XV Μεραρχίας προς την ΙΧ Μεραρχίαν. Η κίνησις αύτη συνετελέσθη εις χρόνον ο οποίος αποτελεί ρεκόρ. Τα τμήματα δεν ήσαν έτοιμα να επέμβουν αμέσως εις την μάχην εάν παρίστατο ηνάγκη. Τούτο απετέλει την αρχήν του τέλους μιας μάχης ήτις μόλις προς 30 ωρών είχε αρχίσει.

- Με την πτώσιν του ΠΑΠΟΥΛΙ και του υπολοίπου της κορυφογραμμής του ΤΣΑΡΝΟΥ, οι αντάρται του κέντρου ηδύναντο να συμπτυχθούν μόνον προς το ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και την ΣΚΑΛΑ προ του μετώπου της πιέσεως της Ι Μεραρχίας και των ΛΟΚ.

Ούτοι δεν είχον αναλύσει ορθώς την κατάστασιν προς Βοράν εις την ζώνην της ΙΧ Μεραρχίας ή ήσαν ακόμη πεπεισμένοι ότι θα ηδύναντο τελικώς να αποθήσουν την " δυναμικήν σας προσπάθειαν" διά του κέντρου. Κατά την γνώμην μου ηδύναντο ακόμη να σώσουν 75% των δυνάμεων των, αποφεύγοντες ορθώς τον ελιγμόν σας. Απέτυχον να το πράξωσι και από το μεσημέρι της 27 Αυγούστου ήτο καταφανές ότι το σύνολον των δυνάμεών σας εκμεταλλεύσεως από Βορρά θα έφθανον τας πέντε Ταξιαρχίας -2 των ΛΟΚ 51 Ταξ/χία 41 Ταξ/χία και 61 Ταξ/χία- μόλις θα έπιπτε το ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ πράγμα το οποίον ήτο βέβαιον να συμβή προ της ελεύσεως του σκότους. Εν τω μεταξύ η ΙΧ Μεραρχία απέκοψε και το τελευταίον δρομολόγιον διαφυγής του Ανατολικού ΓΡΑΜΜΟΥ και έκλεισε τους εις την ΣΚΑΛΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ αμυνομένους ως και τους προ του μετώπου της Μεραρχίας. Η διαφυγή προς το Δυτικόν ΓΡΑΜΜΟΝ κατά την ημέραν της 27 Αυγούστου ήτο αδύνατος συνεπεία της συνεχούς πιέσεως του Ελληνικού Στρατού και του συνδυασμού του ακαλύπτου εδάφους, του καλού καιρού της υπερόχου Αεροπορικής υποστηρίξεως και του αρίστου χειρισμού των συγκροτημάτων Πυρ/κού.

- Όπως παρηκολούθουν, οι αντάρται ήρχισαν να τρέπωνται εις φυγήν από το ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ αργά το απόγευμα της 27 Αυγούστου και παρετήρουν τας φωτοβολίδας της "Νίκης" των Μονάδων της ΙΧ Μεραρχίας, αίτινες εκπέμποντο από καλόν αντικειμενικόν σκοπόν καθώς εκινούντο αστραπιαίως Νοτιοδυτικά πέριξ της Βορείας πλευράς και κατά μήκος των συνόρων, ήμουν γεμάτος από ένα θερμόν συναίσθημα ικανοποιήσεως και μεγίστου θαυμασμού, παρηκολούθουν πιθανώς την τελευταίαν μάχην, και η μάχη αύτη είχε αποδώσει ένα θαύμα.

- Ο Ελληνικός Στρατός εμποτισμένος με ανυπέρβλητον αποφασιστικότητα και ευλογούμενος από μίαν πεφωτισμένην ηγεσίαν είχε επιτύχει εντός 60 ωρών ότι είχε αγωνισθή σκληρώς να επιτύχη προς έτους εντός 67 ημερών. Ο ΓΡΑΜΜΟΣ ως οχυρόν του εχθρού, δεν υπήρχε πλέον. Η φοβερά αύτη οροσειρά και τα οχυρά της είχον μεταβληθή εις μίαν τρεπόμενην αρέναν εις φυγήν ανταρτών, των οποίων ουχί περισσότεροι από 50% ηδύναντο να διαφύγουν.

- Αντί να είναι ένα ισχυρόν οχυρόν των ανταρτών ήτο πλέον ένα αθλητικόν πεδίον διά τον κινούμενον τόσον ταχέως Ελληνικόν Στρατόν, του οποίου η μόνη αποστολή απέμεινε η συγκομιδή.

- Προέβην εις αναγνώρισιν του εδάφους απ' άκρον εις άκρον από εναέριον παρατηρητήριον. Συγκεντρώσει Πυρ/κού και Αεροπορίας επιθέσεις εναντίον φαλάγγων τρεπομένων εις φυγήν ανταρτών, εφαίνοντο εις πολλά σημεία του Βορρά, ενώ εις το

μέτωπον της XV και το αριστερόν της Ι Μεραρχίας εις την ΣΚΑΛΑ ακόμη εμάχοντο αποφασιστικώς. Εγνώριζα ότι η καταστροφή των ανταρτών ήτο πλήρης και ότι αι επώμεναι δύο ημέραι θα ήσαν "ημέραι πεδίου" διά τον Ελληνικόν Στρατόν και την Ελληνικήν Αεροπορίαν.

- Το ποτήρι, του Αμερικανού συναδέλφου σας, είχε ξεχειλήση. Επήγα εις την ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και έπεσα εις το κρεβάτι, όπου εκοιμήθηκα πραγματικώς διά πρώτην φοράν από της 23 Αυγούστου και ήτο ο πλέον ικανοποιητικός ύπνος που το άκαμα από την ημέραν που έφθασα εις την Ελλάδα. Ο Ελληνικός Στρατός είχε επιτελέσει δύο θαύματα, τόσων εβδομάδων διαρκείας ΒΙΤΣΙ πρώτα και τώρα ΓΡΑΜΜΟΣ διά τα οποία ως κατέστη καταφανές ότι εντός δύο ημερών από την αρχικήν επίθεσιν είχε καταφέρει το πλήγμα του θανάτου. Ουδείς Διοικητής ή άλλος στρατιώτης ηδύνατο να ελπίζει διά περισσότερα.

- Εις τον πόλεμον η Μεραρχία είναι στοιχείον εκτελέσεως: Το Σώμα Στρατού στοιχείον ελιγμού. Η κυρία αποστολή της Μεραρχίας είναι να δώση την μάχην του Σ.Στρατού να εξουδετερώση διά των ελιγμών τον αντίπαλον. Δίδοντας μίαν μάχην είναι φυσικόν, πολλά λάθη και αποτυχίαι να συμβούν εις την εκτέλεσιν εις το κλιμάκιον της Μεραρχίας και κάτω. Αυτά δημιουργούν μέγα βάρος διά τον Διοικητήν του Σώματος δεν να είναι αρκετά ευφυής ίνα εξουδετερώση τας αποτυχίας αυτάς, να τας συνδυάση με αναλόγους εχθρικάς επιτυχίας ή αποτυχίας και να μετατρέψη τελικώς εις επιτυχίας, διά το Σώμα Στρατού. Δύναται να επιτύχη τούτο μόνον διά της προσωρινής αναμίξεως κατά τον κατάλληλον χρόνον και τόπον διά ταχυτάτων και ορθών αποφάσεων και διά καταλλήλων και αποτελεσματικών ελιγμών των εφεδρειών του και των πυρών του.

- Καίτοι δεν αντελήφθην περίπτωσιν σοβαρού λάθους των διοικήσεων αποτυχιών εις τα κλιμάκια Μεραρχίας κατά την διάρκειαν της μάχης του ΓΡΑΜΜΟΥ και αυτό αποτελεί καταπληκτικόν γεγονός, υπήρξαν μερικά καταφανή λάθη εις τα κανονικά όρια εις τα κλιμάκια Ταξιαρχιών και Ταγμάτων συνεπεία των οποίων είναι δυνατόν να δημιουργηθούν δυσκολίαι εάν Υμείς δεν ευρισκόμεθα εις το κατάλληλον σημείον κατά τον κατάλληλον χρόνον. Αναφέρομαι ειδικώς εις την καθυστέρησιν των τοπικών Μονάδων να εκμεταλλευθούν την πτώσιν, του ΤΣΑΡΝΟΥ και πεπλανημένην και μη αποτελεσματικήν επιχείρησιν, κατά ΠΑΠΟΥΛΙ. Αυτά ήσαν και σφάλματα και αποτυχίαι, τα οποία πρέπει ν' αναμένωνται εφ' όσον οι άνθρωποι ακόμη δίδουν τας μάχας και όχι αι μηχαναί. Η μάχη έφθασε εις το κρισιμώτατον σημείον, ειλικρινώς αυτή είναι η γνώμη μου, κατά την διάρκειαν της βραχείας αλλά τόσον ουσιώδους κρίσεως όταν Υμείς επί της ΑΜΟΥΔΑΣ ορθώς και ταχέως λύσατε την εχθρικήν αντίδρασιν κατά την πρώσιν του ΤΣΑΡΝΟΥ και μετατρέψατε ταύτην και τα λάθη και τας αποτυχίας των υφισταμένων Σας, επ' ωφελεία του Στρατού διά μιας ταχείας μετακινήσεως των εφεδρειών προς Βορράν και διά ορθών χειρισμών των σχεδίων πυρός Πυρ/κού και της Αεροπορίας. Η μάχη θα εκερδίζετο και άνευ αυτού, αλλά όχι εντός 60 ωρών όπως εκεδρήθη. Οι αντάρται του ΓΡΑΜΜΟΥ θα είχον καταστροφή ως μαχητική δύναμις και άνευ των ανωτέρω, αλλά δεν θα εγκλωβίζωντο τα 50% οι οποίοι παρέμεινον εκεί. Τουλάχιστον τα 75% θα είχον διαφύγη από τα προς την ΑΛΒΑΝΙΑΝ δρομολόγια του Ανατολικού ΓΡΑΜΜΟΥ.

Δεν δύναται να ούτω αρκετούς επαίνους διά να επαινέσω τους Δ/τάς των Μεραρχιών, του Πυρ/κού και της Αεροπορίας. Προσωπικώς παρηκολούθησα την επιθετικότητα, ταχύτητα κινήσεων και αποφασιστικότητα της ΙΧ Μεραρχίας, αίτινες απόδωκα μίαν τόσον υπέροχον εκτέλεσιν παρ' όλας τας συνεχείς παρενοχλήσεις τας οποίας υπέστη από Βορρά εκείθεν των ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων εις τας οποίας δεν ηδύνατο να απαντήση αποτελεσματικώς διά λόγους γνωστούς εις όλους μας.

Της ανήκει μίαν λίαν υψηλή θέσις εις τας δέλτους της Ελληνικής Στρατιωτικής Ιστορίας.

Προτείνω όπως επιγόντως εξετασθή η μάχη του ΓΡΑΜΜΟΥ προσεκτικώς υπό του Ιστορικού σας, να συναρμολογηθή εις τας ελαχίστας λεπτομερείας και να διαταχθούν όλοι οι Αξιωματικοί των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων να την μελετήσουν. Υπήρξε πράγματι μία υπέροχος μάχη υγιώς συλληφθείσα και αποφασιστικώς εκτελεσθείσα διά την οποίαν Υμείς και όλοι οι Αξιωματικοί και αι Μονάδες υπο την Διοίκησίν Σας και της Αεροπορίας δικαιούνται της μεγίστης αναγνωρίσεως των οποίων δύναται να δώση μία ευγωμονούσα ΕΛΛΑΣ.

Πιστώς Υμέτερος
REUBEN E. JENKINS
Υποστράτηγος U.S.A.

Ακριβής μετάφρασις
Τ.Υ.

26

Θέμα: Επιχείρησις "ΚΡΟΥΣΙΑ" ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Υποδιοικητήν Μεραρχίας VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
31 Ε.Σ.Π.(μερίμνη 62 Τ.Ε.) ΑΡΙΘ. Α.Π. 5535/108
62 Τ.Ε. - Γ΄ Σ. Ιππικού Σ.Τ.Γ. 915 τη 7-9-49
Τ.Σ. 26 Ταξ/Α1
67 Τ.Ε. (μερίμνη Τ.Σ. 26 Ταξ.)
73 Ε.Τ.Π. (μερίμνη Τ.Σ. 26 Ταξ.)
Γ΄ΣΣ/Α1 - 19 ΕΣΠ.
Α1 (2) Α8, Α9 Γ1
Αμερ. Αποστολήν

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. (α) Εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΙΩΝ ενδημούσι:

(ι) Ομάς Πολιτικών επιτροπών (Π.Ε.) Κοσμά δυνάμεως 30, τελευταίαι εμφανίσεις εις περιοχήν ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ.

(ιι) Ομάς Πολιτικών επιτροπών ΠΑΓΟΧΩΡΙΟΥ (Ρ.0079) δυνάμεως 30. Δεν έχει προσφάτους εμφανίσεις.

(ιιι) Ομάς Π.Ε. Σωτηριάδη δυνάμεως 60. Δεν έχει προσφάτους εμφανίσεις εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΙΩΝ. Εμφανίζεται προσφάτως (πιθανώς τμήμα της εις περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ.

(β) Κατ' απολύτως θετικάς πληροφορίας μυστικαί αποθήκαι Σ. εις περιοχήν ΛΕΔΟΒΟ (Ρ.0295).

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

2. (α) Αναζήτησις και εξόντωσις των ανωτέρω Σ.

(β) Ανεύρεσις των αποθηκών των.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ:
Αναζήτησις και "κυνήγημα" των Σ. εις την περιοχήν Ν. και Δ. της κορυφογραμμής ΚΡΟΥΣΙΩΝ (ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΛΥΣΩΡΟΝ - ΔΙΑΣΕΛΟΝ - ΟΡΤΑ ΚΑΡΑΝ - ΚΡΟΥΣΙΑ (Ρ.0794) ΜΙΓΚΛΑ (Ρ.0991) - ΧΟΤΖΑ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.0584) - ΚΛΕΠΕ (Ρ.0374), εν συνδυασμώ με απόφραξιν των επί της κορυφογραμμής ταύτης οδεύσεων.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ
Η επιχείρησις θα διευθύνεται υπό του Υποδ/τού της Μεραρχίας, έχοντα υπό τας διαταγάς του:

(α) Συγκρότημα "Α" υπό διαταγάς Δ/τού 73 Ε.Τ.Π.

(ι) 73 Ε.Τ.Π

(ιι) Λόχος 67 Τ.Ε. ΔΥΣΩΡΟΥ

(ιιι) Ουλαμός Τεθωρακισμένων ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ.

(β) ΣΥΓΚΡ. "Β" υπό διαταγάς Δ/τού Γ΄ΣΣ.

(ι) Γ΄ Σύν/τα Ιππικού (Δ/σις και 2 Ίλαι).

(ιι) 3/ΧΙ Τεθωρ. Ίλη (Δ/σις και 2 Ουλαμοί).

(ιιι) Λόχος Κ.Μ.Ε.Α. ΚΙΛΚΙΣ.

(γ) ΣΥΓΚΡ. "Γ" υπό διαταγάς Δ/τού 62 Τ.Ε.

(ι) 2 Λόχοι 34 Τ.Ε.

(ιι) Λόχος 62 Τ.Ε. ΧΟΤΖΑ ΜΑΧΑΛΑ.

(ιιι) ΚΜΕΑ περιοχής.

(δ) ΣΥΓΚΡ. "Δ" Διοίκησις και 2 Λόχοι 67 Τ.Ε. (ΚΡΟΥΣΙΩΝ) μείον Διμοιρία εις ΔΙΛΟΦΟΝ.

(ε) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ Α΄ και Δ΄ διοικούμενα υπό Τ.Σ. 26 Ταξ, υπαγομένω διά την επιχείρησιν υπό τον Υποδ/τήν της Μεραρχίας.

5. ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ: 7-9-49
Εσπέρας 7-9-49 τα ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ έτοιμα προς δράσιν ως εξής:

(α) ΣΥΓΚΡ. "Α" περιοχήν ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΔΥΣΩΡΟΝ - ΔΙΑΣΕΛΟΝ (0002) ΟΧΙ (αφού εξερευνήση περιοχήν ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΔΥΣΩΡΟΝ - ΔΙΑΣΕΛΟΝ - ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ ως προδιετάχθη).

(β) ΣΥΓΚΡ. "Β" περιοχήν ΚΙΛΚΙΣ.

(γ) ΣΥΓΚΡ. "Γ" περιοχήν Ν. ΔΟΡΚΑΣ (Ρ.0370) - ΛΑΧΑΝΑΣ - ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ (Ρ.1579). Λόχος 62 Τ.Ε. εις ΧΟΤΖΑ ΜΑΧΑΛΑ ως έχει.

(δ) ΣΥΓΚΡ. "Δ" περιοχήν ΔΙΑΣΕΛΟ (ΝΑΙ) - ΟΡΤΑ ΚΑΡΑΝ - ΚΡΟΥΣΙΑ - ΜΙΓΚΛΑ (ΝΑΙ).

6. ΚΥΡΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΩΣ:

(α) Διά του ΣΥΓΚΡ. "Α"

(ι) "Α1" ΕΞΟΧΩΡΙ (ζ.8606) - ΛΑΓΚΑΔΑΚΙ (ζ.8302) - ΑΛΕΞΙΑ (Ο.8896).

(ιι) "Α2" ΔΥΣΩΡΟΝ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (ζ.9100) - ΛΟΓΑΝΤΖΑ (Ο.8195).

(ιιι) "Α3" ΜΠΑΪΡΛΗ" (ζ.9502) - ΒΑΘΗ 95.99) - ΦΥΣΚΑ 0(96.94).

(β) Διά το ΣΥΓΚΡ. "Β"
"Β" ΚΙΛΚΙΣ - ΕΥΚΑΡΠΙΑ (0.8891) - ΦΥΣΚΑ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ (ΛΕΠΟΒΟ) - ΜΕΛΙΣΟΥΡΓΕΙΟ (0.0093) - ΑΝΑΒΡΥΤΟΝ (0.0088) - ΕΠΤΑ ΛΟΦΟΣ (0.0083) - ΠΑΓΟΧΩΡΙ (Ρ.0180) - ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑ (0.9376).

(γ) Διά το ΣΥΓΚΡ. "Γ".

(ι) "Γ1" Ν. ΔΟΡΚΑΣ - ΚΛΕΠΕ (Ρ.0374) - ΠΑΓΟΧΩΡΙ.

(ιι) "Γ2" ΛΑΧΑΝΑΣ - ΙΣΩΜΑ (Ρ.0783) - ΧΟΤΖΑ ΜΑΧΑΛΑ - ΣΑΡΝΤΕΡΕ (Ρ.0390)

(ιιι) "Γ3" ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ - ΡΙΖΑΝΑ (Ρ.1383) - ΤΣΑΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.1285) - ΜΕΛΙΣΣΩΝΑΣ (Ρ.1190).

7. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ την 8-9-49:

(α) Εκκίνησις 0530 ώραν.

(β) Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ εξερεύνησις των κάτωθι περιοχών:

(ι) <u>ΣΥΓΚΡ. "Α"</u>
ΕΞΟΧΩΡΙ - ΛΑΓΚΑΔΑΚΙ - ΜΟΝΟΛΙΘΙ (ζ.8601) - ΣΤΥΡΒΙΤΣΑ (ζ.9100) - ΒΑΘΗ - Κ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ (0.9799) - ΨΗΛΟ ΧΩΡΙΟ (ζ.9703).
Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς εις την γεν. Γραμμήν ΓΟΡΤΣΕΛΗ ΑΣΑΡ (ζ.8800) ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - Κ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ.

(ιι) <u>ΣΥΓΚΡ. "Β"</u>
ΕΥΚΑΡΠΙΑ (0.8991) - ΖΑΧΑΡΩΤΟ (0.8787) - ΠΛΑΓΙΟΧΩΡΙ (0.9688) - ΚΟΚΚΙΝΙΑ (0.9791) - ΦΥΣΚΑ - ΔΟΓΑΝΤΖΑ (0.9195).
Διανυκτερεύσεις ενεδρευτικώς εις την περιοχήν ΦΥΣΚΑ (ευρέως).

(ιιι) <u>ΣΥΓΚΡ. "Γ"</u>
Ν.ΔΟΡΚΑΣ - ΚΛΕΠΕ - ΙΣΩΜΑ (Ρ.0783) - ΤΣΕΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.1387).
Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς εις την γεν. γραμμήν ΚΛΕΠΕ - ΙΣΩΜΑ - ΤΣΕΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ.

(γ) ΣΥΓΚΡ. "Δ" Απόφραξις διαβάσεων από ΔΙΑΣΕΛΟΝ (ΝΑΙ) μέχρι ΜΙΓΚΛΑ (ΝΑΙ).

8. <u>ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ την 9-9-49</u>

(α) Εκκίνησις ώρα 0530

(β) Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ εξερεύνησις των κάτωθι περιοχών:

(ι) <u>ΣΥΓΚΡ. "Α"</u>
ΑΝΤΙΓΟΝΕΙΑ (0.8698) - ΓΕΡΑΚΑΡΕΙΟ (0.9095) - ΔΙΒΟΥΝΟΝ (0.2397) - ΦΥΣΚΑ (όχι) - Υψ. 644 (0.9898).
Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς εις την περιοχήν ΓΕΡΑΚΑΡΕΙΟ - ΔΙΒΟΥΝΟΝ εν συνδέσμω με ΣΥΓΚΡ. "Β".
Λόχος 67 Τ.Ε. και Ουλαμός τεθωρακισμένων ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ μετά εξερεύνησιν διανυκτερεύση ενεδρευτικώς ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΔΥΣΩΡΟΝ.

(ιι) <u>ΣΥΓΚΡ. "Β"</u>
ΦΥΣΚΑ - Υψ. 644 - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ (ΛΕΛΟΒΟ) - ΛΑΓΚΑΔΟΧΩΡΙ (Ρ.0392) - ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ (Ρ.0390) - ΜΠΑΣΛΕ ΜΑΡΕΣ Π. - ΚΟΚΚΙΝΙΑ.
Επιμονή εις την ανεύρεσιν αποθηκών ΛΕΛΟΒΟΥ.
Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς εις περιοχήν ΦΥΣΚΑ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ εν συνδέσμω με ΣΥΓΚΡ. "Α".

(ιιι) <u>ΣΥΓΚΡ. "Γ"</u>
ΛΕΥΚΟΧΩΡΙ (Ρ.0175) - ΠΑΓΟΧΩΡΙ (Ρ.0180) - ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ (Ρ.0183) - ΣΑΡΝΤΕΡΕ - ΜΙΓΚΛΑ (όχι) - ΜΕΛΙΣΣΩΝΑΣ (Ρ.1190) - ΤΣΑΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ.
Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς εις την γεν. γραμμήν ΠΑΓΟΧΩΡΙ - ΧΟΤΖΑ ΜΑΧΑΛΑ - ΜΙΓΚΛΑ (όχι) εν συνδέσμω με ΣΥΓΚΡ. "Δ".

(ιυ) <u>ΣΥΓΚΡ. "Δ"</u>
Απόφραξις διαβάσεων ΔΙΑΣΕΛΟ - ΜΙΓΚΛΑ.
Περίπολοι προς περιοχήν ΔΙΛΟΦΟΥ (Ρ.1000).
Περίπολοι συνδέσμου με Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ.

9. <u>ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ την 10-9-49</u>

(α) 73 Ε.Τ.Π. (μείον Λόχος 67 Τ.Ε.). Από πρωΐας θα κινηθή διά ΚΙΛΚΙΣ και εκείθεν μερίμνη Υποδιοικητού Μεραρχίας διά ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ, ένθα δέον να ευρίσκεται μέχρι εσπέρας διάθεσιν Γ΄ΣΣ.

(β) Λόχος 67 Τ.Ε. (ΔΥΣΩΡΟΥ) και Ουλαμός τεθωρακισμένων ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ ενεδρευτικώς εις περιοχήν ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΔΥΣΩΡΟΝ ημέραν και νύκτα.

(γ) ΣΥΓΚΡ. "Β"

(ι) Εξερεύνησις περιοχής ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ (Ρ.0390) - ΠΟΝΤΟΚΕΡΑΣΙΑ (Ρ.0792) ΒΟΥΝΟΧΩΡΙ (Ρ.0284) - ΕΠΤΑ ΛΟΦΟΣ (0.9983).

(ιι) Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς περιοχήν ΕΠΤΑ ΛΟΦΟΥ (ευρέως).

(δ) ΣΥΓΚΡ. "Γ".

(ι) Θα παραμείνη εν επιτηρήσει εις την περιοχήν ΠΑΓΟΧΩΡΙ - ΧΟΤΖΑ ΜΑΧΑΛΑ - ΜΙΓΚΛΑ, έτοιμον να ενεργήση κατά τας διαταγάς του Υποδ/τού αναλόγως προσφάτων πληροφοριών.

(ιι) Διανυκτέρευσις ενεδρευτικώς εις την ιδίαν περιοχήν.

(ε) ΣΥΓΚΡ. "Δ"

(ι) Θα παραμείνη εν επιτηρήσει εις περιοχήν ΔΙΑΣΕΛΟ - ΜΙΓΚΛΑ, έτοιμος να διαθέση το μείζον της δυνάμεώς του κατά τας διαταγάς του Υποδιοιητού αναλόγως προσφάτων πληροφοριών.

(ιι) Ισχυρά περίπολος προς ΜΥΡΤΙΑ (Ρ.1195).

10. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ κατά την 11-9-49

(α) ΣΥΓΚΡ. "Β"

(ι) Εξερεύνησις περιοχής ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ - ΠΑΓΟΧΩΡΙ - ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑ.

(ιι) Μετά ταύτα επάνοδος εις ΚΙΛΚΙΣ.

(β) Υπόλοιπα ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ. Εις διάθεσιν Υποδ/τού Μεραρχίας μέχρι 1200 ώρας. Επέκεινα επάνοδος εις τας βάσεις των υπό διαταγάς Μονάδων των.

11. ΕΠΙΒΟΗΘΗΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:

(α) Τ.Σ. 26 Ταξ.
Μία Διμοιρία 67 Τ.Ε. θα παραμείνη κατά την διάρκειαν της επιχιρήσεως εις ΔΙΛΟΦΟΝ διά την επιτήρησιν των εκείθε διαβάσεων.

(β) 26 Ταξ.
Διά ΜΕΑ και τμήματος 95 Τ.Ε. Επιτήρησις των οδεύσεων ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ ΠΛΑΓΙΟ (0.8395) καθ' όλην την διάρκειαν της επιχειρήσεως.

(γ) 31 Ε.Σ.Π.
Διά ΜΕΑ, ΚΜΕΑ και τοπικών τμημάτων επιτήρησις καθ' όλην την διάρκειαν της επιχειρήσεως των διαβάσεων ΜΑΝΔΡΕΣ (0.8869) - ΧΡΥΣΟΠΕΤΡΑ - ΕΞΑΜΗΛΙ (0.9468).

(δ) 19 Ε.Σ.Π.

(ι) Διά τοπικών ΜΕΑ - ΚΜΕΑ επιτήρησις των διαβάσεων ΛΙΘΟΤΟΠΟΥ (Ρ.1396), ΚΟΠΡΙΒΑ (Ρ.1592), ΓΟΛΓΟΘΑ (Ρ.1788), ΣΤΡΥΜΩΝΙΚΟΥ.

(ιι) Εφεδρικός Λόχος ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και τεθωρακισμένα έτοιμα διά δράσιν εις την -περιοχήν ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ- ΔΙΛΟΦΟΝ.

12. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

(α) Το σχέδιον δύναται να μεταβληθή υπό του Υποδ/τού της Μεραρχίας επί τη βάσει των πληροφοριών αίτινες ήθελον προκύψη κατά την πρώτην ημέραν εξερευνήσεως και επί σκοπώ εξυπηρετήσεως της προθέσεως.

(β) Όλα τα ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ δέον να διατηρούν εφεδρείας, δι' ων θα εξασφαλισθή η αναπροσαρμογή του σχεδίου επί τη βάσει πληροφοριών της στιγμής.

(γ) Πλην των ανωτέρω αναφερομένων τμημάτων, θα μετάσχουν εις την επιχείρησιν όσον το δυνατόν περισσότερα τμήματα ΚΜΕΑ-ΜΕΑ-ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

13. (α) Τ.Σ. Υποδιοικητού Μεραρχίας ΚΙΛΚΙΣ.

(β) Τ.Σ. 26 Ταξ. περιοχή ΠΑΝΟΡΑΜΑ - ΔΥΣΩΡΟΝ.

(γ) Περιβραχιόνια ΚΜΕΑ - ΜΕΑ εις αριστερόν βραχίονα.

14. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΞΙΝ εις Μεραρχίαν και Υποδ/τήν Μεραρχίας.

Σ.Κ./Σ.Ι.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

ΛΑΪΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

27

Θέμα: Επιχείρησις "ΛΑΒΗ"
27 Ταξ/Α1-26, 21
Γ΄ΣΣ/Α1
22 Ταξ/Α1-Άμεσον αποστολήν
Α1, Α8, Α9, Α10
Υποδ/τήν.......26 Ταξιαρχίας

Δι' εκτάκτου
Αγγελιοφόρου
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 5561/108
ΑΡΙΘΜ.ΑΝΤ.8
Σ.Τ.Γ. 915 τη 8-9-49

Σχετική Α.Π. 11845/649-49 Γ΄ΣΣ/Α1

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. (α) Η VII Συμμοριακή Μεραρχία είναι κατανεμημένη εις την περιοχήν ΧΑΪΝΤΟΥ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ ως κάτωθι:

- Αρχηγείον και σχηματισμοί ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ (Φ.3920) δύναμις 100.
- Στοιχείον πυροβόλου 7.5 και Έμπεδον εις ΤΣΙΓΓΕΝΕ ΙΣΑΡ (Φ.4715) δύναμις 35.
- Λόχος θέσεως εις ΒΑΡΒΑΡΑ (Φ.3718) - ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΣ (Φ.4012) - ΧΑΪΝΤΟΥ (Φ.4211) δύναμις 60.
- 350 Τάγμα εις Τριγ. ΚΟΥΛΑ (Φ.5010) - Υψ.859 (Φ.5006) - ΓΚΟΥΡΑΙ ΛΟΦΟΣ (Φ.5107) δύναμις 120.
- 560 Τάγμα δεν εξηκριβώθη η θέσις του. Δύναμις 120.
- Διμοιρία σαμποτέρ και ανιχνευτών δεν εξηκριβώθησαν θέσεις των. Δύναμις 60.

(β) Συνολική δύναμις περίπου 450-475.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

(ι) Συντριβή της VII Συμμοριακής Μεραρχίας εις την περιοχήν ΧΑΪΝΤΟΥ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ.

(ιι) Καταδίωξις προς Δ ή Α της περιοχής ταύτης εφ' όσον οι Σ. κινηθώσι προς τας κατευθύνσεις ταύτας.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ:

(α) Διά τριών Φαλάγγων (Α, Β, Ζ,) ενέργεια κατά των πλευρών και νώτων των Σ. και επιζήτησις αποκοπής διαφυγής των προς ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ.

Α και Ζ (ακραίαι) Φάλαγγες θα ενεργώσωσιν εγγύς της μεθορίου, συγκλίνωσαι προς ΓΙΟΥΝΟΥΣ ΛΟΦΟΣ (Φ.4416).

(β) Διά τριών ετέρων Φαλάγγων (Γ, Δ, Ε) μετωπική ενέργεια, αποσκοπούσα εις την αγγίστρωσιν όσον το δυνατόν περισσοτέρων δυνάμεων Σ. ΝΟΤΙΩΣ ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΜΑΤΟΣ και απαγόρευσιν τυχόν διαφυγής αυτών προς Ν.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ:

Η επιχείρησις θα διευθύνεται υπό του Τ.Σ. της Μεραρχίας, έχοντος υπό τας διαταγάς του.

(α) Τ.Σ. 27 Ταξιαρχίας, περιλαμβάνον:

(ι) Α΄ ΦΑΛΑΓΓΑ.
- 557 Τ.Π.
- Ορειβατική Πυροβολαρχία 147
- 2 ομάδας Μηχανικού.

(ιι) Β΄ ΦΑΛΑΓΓΑ.
- 559 Τ.Π. μείον Λόχος.
- Ομάς Μηχανικού.

(ιιι) Πεδινή Πυροβολαρχίαν

(β) Τ.Σ. 26 Ε.Σ.Π., περιλαμβάνον:

(ι) Γ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ.
- Διοίκησις και Διλοχία 61 Τ.Ε.
- Λόχος 94 Ε.Τ.Π.

(ιι) Υπόλοιπα τμήματα Στρατού - ΜΕΑ περιοχής ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.

(γ) Τ.Σ. 41 Ε.Σ.Π. περιλαμβάνον (Συγκρότησις Φαλάγγων κατά την κρίσιν 41 Ε.Σ.Π.)

(ι) Δ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ.

(ιι) Ε΄ ΦΑΛΑΓΓΑ (μετά Ορειβατικής Πυρ/χίας ΞΑΝΘΗΣ).

(ιιι) Ζ΄ ΦΑΛΑΓΓΑ.

(ιυ) Πεδινήν Πυρ/χίαν ΞΑΝΘΗΣ και Ουλαμός Π.Π. εκ ΚΑΒΑΛΛΑΣ.

(υ) 2 Ομάδες Μηχανικού.

5. ΓΕΝΙΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:

- "Α" διά την Α΄ Φ.

ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑ (Φ.2612) - ΣΙΑΛΗ (Φ.2615) - ΚΑΛΥΒΙΑ (Φ.2720) - ΚΟΤΣΙΛΑΡ (Φ.2825) - ΜΠΑΡΝΤΑΚΟΒΑ (Φ.3122) - ΑΡΔΑΜΠΑΣ (Φ.3522) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ (Φ.3920) - ΓΙΟΥΝΟΥΣ ΛΟΦΟΣ (Φ.4416).

- "Β" διά την Β΄ Φ.

ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑ - ΠΟΤΑΜΑΚΙ (Φ.3213) - ΔΙΠΟΤΑΜΑ (Φ.3515) - ΒΑΡΒΑΡΑ (Φ.3718) προς ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ - ΓΙΟΥΝΟΥΣ.

- "Γ" διά την Γ΄ Φ.

ΑΝΙΣΣΙΝΟΝ (Φ.3009) - ΡΕΜΕΝΙΑ (Φ.3507) - ΑΜΠΑΡ ΚΑΓΙΑ (Φ.3907) - ΧΑΪΝΤΟΥ ΛΟΦΟΣ (43.11).

- "Δ" διά την Δ΄ Φ.

ΛΥΚΟΔΡΟΜΙΟΝ (Φ.4699) - ΖΕΜΠΕΛΙΚ (Φ.4607) - ΚΑΡΑ ΑΜΑΤ (Φ.4408) - ΧΑΪΝΤΟΥ.

- "Ε" διά την Ε΄ Φ.

ΝΤΟΥΛΑΠ ΧΑΝ (Φ.5500) - ΩΡΑΙΟΝ - ΓΚΟΥΡΑΙ ΛΟΦΟΣ (Φ.5107) - ΤΡ. ΚΟΥΛΑ (Φ.5010) - προς Ε.Φ. (Φ.4913) - ΤΣΙΓΚΛΑ (Φ. 4613).

- "Ζ" διά την Ζ΄ Φ.

ΜΕΔΙΒΟΙΑ (Φ.5910) - ΚΟΤΥΛΗ (Φ.5611) - ΛΗΜΑΡΙΟΝ (Φ.5213) - Ε.Φ. (4913) - ΤΣΙΓΓΕΝΕΣ ΙΣΑΡ (Φ.4715) - ΓΙΟΥΝΟΥΣ ΛΟΦΟΣ (Φ.4416).

6. ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ: (Χ-1 ημέρα)

(α) Μέχρις εσπέρας Χ-1 ημέρας αι Φάλαγγες να συγκεντρωθώσι εις τους κάτωθι χώρους αναπτύξεως:

(ι) Α΄ και Β΄ εις περιοχήν ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΣ (ευρέως).
Α΄ Φ. δέον να αχθή εις ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΝ ουχί ενωρίτερον της 2000 ώρας.

(ιι) Γ΄ Φ. εις περιοχήν ΑΜΙΣΣΙΝΟΝ

(ιιι) Δ΄ Φ. εις περιοχήν ΛΥΚΟΔΡΟΜΙΟΥ

(ιυ) Ε΄ Φ. εις περιοχήν ΝΤΟΥΛΑΠ ΧΑΝ

(υ) Ζ΄ Φ. εις περιοχήν ΚΟΤΥΛΗ - ΜΕΛΙΒΟΙΑ.

(β) Να επιζητηθή αφανής και κεκαλυμμένη συγκέντρωσις εις τους χώρους αναπτύξεως.

7. Α΄ Φάσις (Χ-1 και Χ ημέρας)

(α) Αι Φ. εκκινώσαι εγκαίρως κατά την νύκτα της Χ-1 προς Χ ημέρας δέον να αχθώσιν ως εξής:

(ι) Α΄ Φ. 0530 ώραν εις περιοχήν ΚΟΤΣΙΛΑΡ τουλάχιστον με προσπάθειαν να φθάση την ώραν ταύτην εις ΜΠΑΡΤΑΚΟΒΑ.
Η Φάλαγξ αύτη εκ του ύψους ΚΑΛΥΒΙΑ (Φ.2720) θα ενεργήση διά δύο υποφαλάγγων:
- Μία υποφάλαγξ εν τη δοθήση κατευθύνσει.
- Ετέρα υποφάλαγξ εν τη κατευθύνσει ΚΑΛΥΒΙΑ - Β. ΣΠΗΛΙΑΣ (Φ.29.19) - ΜΠΑΡΝΤΑΚΟΒΑ.

(ιι) Β΄ Φ. 0530 ώραν εις ΠΟΤΑΜΑΚΙ (Φ.3112).

(ιιι) Γ΄ Φ. 0530 ώραν εις ΑΜΠΑΡ ΚΑΓΙΑ

(ιυ) Δ΄ Φ. 0530 ώραν εις ΣΑΡΗ ΓΙΑΡ (Φ.4305)

(υ) Ε΄ Φ. 0530 ώραν εις περιοχήν ΩΡΑΙΟΥ

(υι) Ζ΄ Φ. 0530 ώραν εις περιοχήν (Φ.4913).

8. Β΄ ΦΑΣΙΣ (Χ ημέρα). Εν συνεχεία Α΄ Φάσεως.

(ι) Α΄ Φ. μετά κατάληψιν ΜΠΑΡΝΤΑΚΟΒΑΣ θα ενεργήση αμέσως διά του όγκου της προς ΑΡΔΑΜΠΑΣ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ - ΓΚΟΥΝΟΥΣ ΛΟΦΟΣ, επιζητώσα σύνδεσμον με Ζ΄ Φ. εις ΓΙΟΥΝΟΥΣ, προς αποκοπήν διαφυγής Σ. προς ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ.
- Δι' υποφάλαγγος (δυνάμεως Λόχου) θα ενεργήση προς ΤΣΟΥΚΑΛΙ (Φ.3419) - ΒΑΡΒΑΡΑ εν συνδέσμω με Β΄ Φ. ίνα απαγορεύση δαφυγήν Σ. από ΒΑΡΒΑΡΑ προς Δ.

(ιι) Β΄ Φ. θα ενεργήση διά του όγκου της προς ΒΑΡΒΑΡΑΝ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ εν συνδέσμω με Α΄ Φ.
Δι' υποφάλαγγος (δυνάμεως Λόχου) θα ενεργήση εν τη κατευθύνσει ΤΡΑΧΩΝΙ (Φ.3413) - ΜΠΑΛΑΜΠΑΝ (Φ.3613) - ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΣ εν συνδιασμώ με Γ΄ Φ.

(ιιι) Γ΄ Φ. θα ενεργήση προς ΧΑΪΝΤΟΥ ΛΟΦΟΝ εν συνδιασμώ με κίνησιν Β΄ και Δ΄ Φ.

(ιυ) Δ΄ Φ. θα καταλάβη ΧΑΪΝΤΟΥ εν συνδέσμω με Γ΄ Φ. και εκείθεν θα ενεργήση είτε προς ΓΙΟΥΝΟΥΣ ΛΟΦΟΝ διαβαίνουσα το ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΜΑ είτε προς ΖΥΓΟΥΡΙ - ΤΣΙΓΚΑΛ - ΤΣΙΓΓΕΝΕΣ ΙΣΑΡ (κατά τας διαταγάς 41 Ε.Σ.Π.)

(υ) Ε΄ Φ. θα καταλάβη υψ. 839 - ΓΚΟΥΡΛΙ και θα συνεχίση προς υψ. 1606 (ΚΟΥΛΙ).

(υι) Ζ΄ Φ. θα καταλάβη ΤΣΙΓΓΕΝΕΣ ΙΣΑΡ θα προσβάλη τας επί τριγ. ΚΟΥΛΑΣ Κ/Σ δυνάμεις εκ των νώτων και θα συνεχίση προς ΓΙΟΥΝΟΥΣ ΛΟΦΟΝ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ, ίνα συνδεθή με Α΄ Φ. και αποκόψη διαφυγήν Σ. προς ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ.

9. Γ΄ ΦΑΣΙΣ:
Ενέργειαι αναλόγως της καταστάσεως και εξερεύνησις.

10. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ:

(α) Πεδινή Πυροβολαρχία 27ης Ταξ. (ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΣ). Υποστήριξις Α΄, Β΄ Φ. μέχρι του τόξου ΚΑΛΥΒΙΑ (ευρέως) - ΔΙΠΟΤΑΜΑ ευρέως) - Υψ. 1081 (Φ.3514)

(β) Ουλαμός Π.Π. ΚΑΡΥΟΦΥΤΟΥ. Υποστήριξις Β΄, Γ΄, Δ΄ Φ. μέχρι του τόξου ΑΝΤΑ - ΧΑΪΝΤΟΥ ΛΟΦΟΣ - ΖΕΜΠΕΛΙΚ (ευρέως).

(γ) Πυρ/χία Π.Π. ΚΟΤΥΛΗΣ. Υποστήρηξις Ε΄ και Ζ΄ Φ. μέχρι του τόξου Υψ. 859 (ευρέως) - ΤΣΙΓΓΕΝΕΣ ΙΣΑΡ.

(δ) Ορειβατική Πυρ/χία Α΄ Φ. Άμεσος υποστήρηξις Α΄ Φ.

(ε) Ορειβατική Πυρ/χία Ε΄ Φ. Αρχικώς άμεσος υποστήριξις Ε΄ Φ. Μετά κατάληψιν ΓΚΟΥΡΑΙ ΛΟΦΟΣ υποστήρηξις Ζ΄ Φ. εις ΤΣΙΓΓΕΝΕΣ ΙΣΑΡ.

(ζ) ΑΠΑΡ εις όλας τας Φάλαγγας.

(η) Στηρίγματα:

(ι) Πεδινής Πυρ/χίας ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΣ μερίμνη 26 Ε.Σ.Π.
(ιι) Ουλαμών Π.Π. ΚΑΡΥΟΦΥΤΟΥ, ΚΟΤΥΛΗΣ μερίμνη 41 Ε.Σ.Π.

11. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ:

(α) Διευθέτησις δρομολογίων Φ.
(β) Συμβολή εις απoναρκοθετήσεις.
(γ) Καταστροφαί.

12. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ:

(α) Προβλέπεται πλήρως αεροπορική υποστήρηξις.

(β) Ομάς επαφής 41 Ε.Σ.Π. μετά του Τ.Σ. Συν/τος.

(γ) Ομάς επαφής Τ.Σ. 36 Ταξ. παρά τω Τ.Σ. 27 Ταξ. προωθουμένη εγκαίρως μερίμνη Μεραρχίας.

(δ) Όχημα επαφής 27 Ταξ. παρά τω Τ.Σ. Μεραρχίας.

13. ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ: Ως ειδική διαταγή.

14. ΚΑΛΥΨΙΣ ΠΛΕΥΡΩΝ:

(α) Α΄ και Ζ΄ Φ. κατά την κίνησίν των εγγύς μεθορίων προσεκτική κάλυψις πλευρών.

(β) Αποφυγή συνοριακών επεισοδίων.

ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

15. (α) Τ.Σ. Μεραρχίας ΠΑΡΑΝΕΣΤΙ από εσπέρας Χ-1 ημέρας.

(β) Τ.Σ. 27 Ταξ. Αρχικώς ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑ (από Χ-7). Επέκεινα κατά τον άξονα Β΄ Φ.

(γ) Τ.Σ. 41 Ε.Σ.Π. Κατά τον άξονα Ε΄ ή Ζ΄ Φ. κατά την κρίσιν Διοικητού.
(δ) Τ.Σ. 26 Ε.Σ.Π. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙ από Χ-1.

16. Ημέρα Χ προβλέπεται η 10η ή το βραδύτερον η 11η τρέχοντος.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ δι' ανοικτού σήματος.

Σ.Κ./Σ.Ι.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

ΛΑΪΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

28

ΘΕΜΑ:- Οδηγίαι επί του τρόπου ενεργείας διά την απαγόρευσιν επανεισδύσεως ΚΣ εξ ομόρων εχθρικών χωρών.
ΠΡΟΣ:- ΣΗΔΜ - Σ.Σ. - ΣΚΕ - Μεραρχίας ΑΔΑ - ΓΕΣ/Γ
ΚΟΙΝ:- Α1 - Α2/ΓΕΣ - Α/ΓΕΣ ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245285
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902 / 9.9.49
Α.Α. Αντ. 4

1.- Εις το κοινοποιηθέν σχέδιον ενεργείας διά την φθινοπωρινήν περίοδον καθωρίσθη σαφώς ο επιδιωχθησόμενος γενικός σκοπός όστις έγκειται εις την πλήρη εκκαθάρισιν του εσωτερικού και των μετόπισθεν και εις την απαγόρευσιν πάσης επαναμολύνσεως δι' εισδύσεως εκ των ομόρων εχθρικών χωρών.

2.- Κρίνομεν σκόπιμον διά της παρούσης να εκθέσωμεν τον τρόπον καθ' ον δέον να επιδιωχθή η απαγόρευσις πάσης επανεισδύσεως εκ των ομόρων χωρών καθόσον είναι ενδεχόμενον λίαν προσεχώς να αντιμετωπίσωμεν μίαν τοιαύτην απόπειραν του συμμοριτισμού, διά τον οποίον θα πρέπη να αντιμετωπίζωμεν την περίπτωσιν ότι δεν θα παραμείνη αδρανής μετά τας ήττας του εις ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΝ.

3.- Οι συμμορίται, μετά την ανασυγκρότησίν των εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ και ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ είναι επόμενον να επιδιώξουν δύο τινά:

(α) Να καταρτίσουν ειδικάς ομάδας μικράς ή μεγάλας, τας οποίας να ωθήσουν κατ' ευθείαν προς το εσωτερικόν διά διακένων, τα οποία καταλλήλως θα αναζητήσουν και θα ανεύρουν, καθόσον δεν είναι εφικτόν αι δυνάμεις μας να κατέχουν ερμητικώς την παραμεθόριον περιοχήν.

(β) Να υφαρπάσουν επ' αυτής ταύτης της παραμεθορίου περιοχής ζωτικά σημεία με τον σκοπόν όχι μόνον την δημιουργίαν εντυπώσεων, ότι το συμμοριτικόν κίνημα συνεχίζεται ενεργητικόν, αλλά και την απόκτησιν εστιών - βάσεων εκ των οποίων να κατευθύνουν τας προς το εσωτερικόν καταδρομάς των.

Θα προτιμήσουν μάλιστα τα σημεία εκείνα, άτινα, ως εκ της χαράξεως της οροθετικής γραμμής, προσφέρονται εις τον σκοπόν των, διότι η ανακατάληψίς των, λόγω του ότι η οροθετική γραμμή συμπύπτει με την γραμμήν της διαχωρίσεως των υδάτων, θα είναι δυσχερεστάτη και θα δημιουργήση κατ' ανάγκην και αντίδρασιν των αντιστοίχων στρατών των ομόρων κρατών, δικαιολογουμένων εκ του ότι θα πέσουν επί του εδάφους των βλήματα πυροβολικού και αεροπορίας.

Αι δύο ανωτέρω επιδιώξεις των συμμοριτών είναι δυνατόν να γίνουν ταυτοχρόνως, ή διαδοχικώς, ή και μόνον η μία τούτων.

Πάντως θα πρέπει να αναμένωμεν πάντοτε ότι μία σοβαρά προσβολή ζωτικού μας σημείου επί των συνόρων, έστω και αν δεν έχη πιθανότητας επιτυχίας, θα έχη ως σκοπόν να μας παραπλανήση να κατευθύνωμεν προς τα εκεί τας εφεδρείας μας και να δοθή η ευχέρεια να εισδύση προς το εσωτερικόν μας διά των διακένων καραδοκούσα συμμοριακή ομάς.

Η είσδυσις λαμβάνει χώραν συνήθως κατά την νύκτα και το βάθος εις το οποίον φθάνει είναι εκείνο ενός σταθμού πορείας νυκτερινής. Εις το τέρμα της πορείας ταύτης και εις καταλλήλους χώρους γίνεται η διημέρευσις και εκείθεν κατά την άλλην νύκτα η ετέρα ολίσθησις κ.ο.κ.

4.- Έχομεν άπειρα παραδείγματα και πείραν των μεθόδων τούτων ενεργείας του συμμοριτισμού και πρέπει να εκμεταλλευθώμεν τα διδάγματα της πείρας διά να ματαιώσωμεν τας μελλοντικάς προθέσεις των.

Παρατίθενται τα παραδείγματα της διολισθήσεως των συμμοριών ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ και ΓΙΩΤΗ (συνημμένον σχεδιάγραμμα).

(α) Συμμορία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ.

Την νύκτα 1-2/8 ενεργείται παρενόχλησις υπό ΚΣ των ημετέρων επί ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ.

Ταυτοχρόνως εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εισδύει εις περιοχήν ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ η 192 ΚΣ Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ, δυνάμεως 120 περίπου, αποτελουμένη κατά το πλείστον εκ στελεχών.

Κινείται κατά διάρκειαν νυκτός διά της κοιλάδος ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ προς περιοχήν ΛΥΚΟΚΡΕΜΑΣΜΑ, ην κατ' επανάληψιν οι ΚΣ είχον χρησιμοποιήσει διά δημοσίευσιν, η διέλευσιν.

Τας πρωϊνάς ώρας 2/8 εντοπίσθη εις την άνω περιοχήν, προσβληθείσα δε υπό των εν τη περιοχή ταύτη ημετέρων δυνάμεων εξωντώθη σχεδόν εξ ολοκλήρου.

Χαρακτηριστικά είναι:

- Η ταυτόχρονος με την διείσδυσιν παρενόχλησις των πλησιεστέρων ημετέρων τμημάτων.
- Η κίνησις προς περιοχήν πολλάκις χρησιμοποιηθείσαν υπό των συμμοριτών εις το παρελθόν.
- Η μη γνώσις της υπάρξεως εκεί ημετέρων τμημάτων (2α περιοχή ελέγχου) εγκατασταθέντων την 27/7.
- Η κίνησις δεν ήτο ταχεία, μετά την υπέρβασιν των πρώτων εγγύς της κοιλάδος ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ τμημάτων. Δύναται να θεωρηθή κονονική. Η από ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΛΥΚΟΚΡΕΜΑΣΜΑ πορεία αποτελεί κανονικόν Σταθμόν πορείας.

β) Συμμορία ΓΙΩΤΗ

Την νύκτα 13-14/8 ενεργείται υπό ΚΣ ισχυρά παρενόχλησις των ημετέρων επί ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ και Προφ. Ηλία ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ.

Ταυτοχρόνως εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εισδύει εις περιοχήν ΜΑΡΔΙΤΣΑ φάλαγξ Ι ΚΣ Μεραρχίας ΓΙΩΤΗ δυνάμεως 650 περίπου.

Την 132400 προσκρούει εις ενέδραν ημετέρων εις περιοχήν ΠΑΝΑΓΙΑΣ, σχούσα μικράς απωλείας και συνεχίζει κίνησίν της διά κοιλάδος ΜΑΡΔΙΤΣΑ.

Γνωρίζουσα ασφαλώς την ύπαρξιν τμημάτων εκ της προ 10ημέρου εξοντώσεως φάλαγγος ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ, εις την δευτέραν περιοχήν ελέγχου, διέρχεται δυτικώς ΡΩΜΗΟΥ (όπου το άκρον αριστερόν τμήμα επί υψώματο ΜΠΟΓΔΑΝΙ). Εκεί απασχολεί χωρίς να αγκιστρωθή κινηθέντα εκ περιοχής ΚΥΡΚΟΥΡΗ ημέτερα τμήματα και συνεχίζει ταχέως την κίνησίν της προς Νότον. Εμπροσθοφυλακαί της εσημειώθησαν τας απογευματινάς ώρας 14/8 εις ΒΑΣΙΛΙΤΣΑΝ συμπλακείσαι με ημ. Τμήματα.

Χαρακτηριστικά είναι:

- Η ταυτόχρονος με διείσδυσιν παρενόχλησις των πλησιεστέρων ημ. τμημάτων.
- Διεύλεσις δυτικώς του άκρου αριστερού της διατάξεως ημετέρων τμημάτων 2ας περιοχής ελέγχου (αποφυγή περιοχής ελέγχου).
- Ταχεία κίνησις διά την υπέρβασιν και 2ας περιοχής ελέγχου, ώστε εντός μιας νυκτός και ουχί πλήρους ημέρας να ευρέθη εις απόστασιν πλεόν των 20 χιλ. εν οριζοντία προβολή.

Αμφότεραι αι συμμορίαι εχρησιμοποίησαν την αυτήν μέθοδον.

Εις την περίπτωσιν ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ η αντιμετώπισις υπήρξε η ενδεδειγμένη και ο σκοπός της συμμορίας εματαιώθη.

Εις την δευτέραν περίπτωσιν ΓΙΩΤΗ η αντιμετώπισις υπήρξε χαλαρά και ο σκοπός της συμμορίας ταύτης επέτυχε πλήρως.

Και το αδύνατον σημείον μάλιστα της υποθέσεως Γιώτη είναι

- Ότι τα τμήματα δευτέρας περιοχής ελέγχου είναι στατιστικά και έχουν από μακρού γνωστάς θέσεις.
- Ότι σπεύδουν προς τους χώρους εις τους οποίους σημειούται ο Γιώτης και ουχί εις τους χώρους εις τους οποίους θα κατηυθύνετο και όπου η συνάντησίς του θα ήτο εξησφαλισμένη.

Ούτω όταν τα τμήματα έφθανον εις τας θέσεις, ή δεν συνήντουν την συμμορίαν ή συνήντων ελαφρά τμήματα ταύτης ενώ ο όγκος της διωλίσθαινε.

Τα τμήματα επίσης τα οποία και ήδη συνεχίζουν να καταδιώκουν την συμμορίαν ταύτην μετά δυσχερείας την εντοπίζουν και όταν την εντοπίσουν είναι κεκμηκότα δεν έχουν μέσα υποστηρίξεως να την συντρίψουν και περιπίπτουν εις αγώνα τριβής κατά την ημέραν διά να της δώσουν την ευχέρειαν κατά την νύκτα να λύση την επαφήν και να ολισθήση εις χώρους όπου γνωρίζει ότι δεν θα συναντήση εθνικάς δυνάμεις.

5.- Εκ της συντόμου εκθέσεως των άνω περιπτώσεων διά την ολοκλήρωσιν της ανετεθείσης εις τας Μ.Μ. γενικής αποστολής επιβάλλονται τα κάτωθι:

α) Οργάνωσις των ζωτικών και νευραλγικών σημείων της παραμεθορίου περιοχής και κατοχή τούτων διά των μόλις απαραιτήτων ελαφρών τμημάτων συνεχώς εναλασσομένων.

Η αμυντική οργάνωσις των σημείων τούτων δέον να γίνη συμφώνως προς τας απόψεις μας τας καθορισθείσας εις τας διά της υπ' αριθ. 242213/4009/1/4.2.49 Διαταγής ΓΕΣ παράγραφοι 34-35 κοινοποιηθείσας οδηγίας "προστασίας ζωτικών χωρών".

β) Διάταξις των παρά την παραμεθόριον περιοχήν Μ.Μ. επιτρέπουσα τα εξής:

-ι- Να είναι δυνατή η διά των απαραιτήτων δυνάμεων ενίσχυσις του τυχόν προσβαλλομένου ζωτικού επί της μεθορίου σημείου.

-ιι- Να είναι δυνατή η αποτελεσματική αντιμετώπισις μιας διεισδύσεως εγγύς της μεθορίου.

Τούτο θα επιτευχθή αν η στάθμευσις των εφεδρειών δεν είναι σταθερά και αι ενέδραι και περίπολοι ιδίως κατά την νύκτα αγρυπνούν με σύστημα και κατά τρόπον ώστε να μη γνωρίζη ο εχθρός το σύστημα τούτο, τας εν γένει συνηθείας μας, και τον τρόπον ενεργείας μας.

-ιιι- Να είναι δυνατή η δημιουργία μιας δευτέρας ελεγχομένης ζώνης υπό των Εθνικών δυνάμεων εις βάθος από της μεθορίου ενός σταθμού νυκτερινής πορείας, ώστε, αν παρά τα ανωτέρω μέτρα, διολισθήσουν συμμοριακαί ομάδες εις μίαν μόνον νύκτα να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικώς.

-ιυ- Εις ωρισμένου χώρους διαβάσεων μεγάλης σημασίας και επί ζωτικών αγωγών εισδύσεως ως:

- η διάβασις ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟ - ΣΑΜΑΡΙΝΑ
- η διάβασις ΚΡΟΥΣΙΑ προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ ή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ κ.λ.π,

απαιτείται δημιουργία τρίτης ελεγχομένης ζώνης εις καταλλήλους θέσεις δευτέρου ή και τρίτου σταθμού πορείας από της μεθορίου.

γ) Δημιουργία πλήρους δικτύου πληροφοριών εντός της παραμεθορίου περιοχής διά την πλήρη και έγκαιρον κατατόπισιν των τοπικών διοικήσεων, ως και των ανωτέρων, ή ανωτάτων τοιούτων, επί των πιθανών ενεργειών και προθέσεων του συμμοριτισμού.

δ) Έλεγχος του πληθυσμού των ζωνών δράσεως των μονάδων από της μικροτέρας μέχρι της μεγαλυτέρας (Λόχος - Τάγμα - Συν/μα - Ταξιαρχία - Μεραρχία - Σ.Στρατού).

Αξιοποίησις των ΜΕΑ των περιοχών τούτων και χρησιμοποίησις επωφελώς τούτων διά τας πληροφορίας (οργάνωσις ειδικών ομάδων πληροφοριών διαθετουσών και ασύρματον), τας ενέδρας, τας περιπόλους, την γνώσιν του εδάφους, επαναλομβάνομεν την

καλήν γνώσιν του εδάφους και των μυστικών τα οποία παρουσιάζει τούτο εις εκάστην περιοχήν, ιδία από απόψεως χρησιμοποιήσεως διά τας διολισθήσεις των ΚΣ.

ε) Μαζική χρησιμοποίησις μέσων υποστηρίξεως πυρ/κού αεροπορίας εις πάσαν επαφήν μετά διεισδυούσης σοβαράς ομάδος και ουχί χλιαρός αγών τριβής, όστις θα δώση την ευχέρειαν εις τους συμμορίτας όταν θα επέλθη το σκότος να διακόψουν την επαφήν και να διολισθήσουν.

6.- Καίτοι είναι λίαν απίθανον, εν τούτοις δεν αποκλείομεν και έτερον τρόπον αποπείρας επανεισόδου των συμμοριτών εις το εσωτερικόν της χώρας.

Τούτο θα είναι δυνατόν διά μικρών θαλασσίων μέσων εκ των ομόρων γειτονικών χωρών κινουμένων κατά την νύκτα και κρυπτομένων κατά την ημέραν εις μικράς νήσους, ή εις μη κατωκημένας ακτάς.

Δι' αυτόν τον λόγον το Β.Ν. δεν πρέπει να παραμελήση την αυστηράν επιτήρησιν των ακτών, ιδία των εγγιζουσών προς την Αλβανικήν μεθόριον, και διά την περίπτωσιν ταύτην θα απαιτήται και συνεργασία του Β.Ν. μετά της αεροπορίας, αν προκύψη τοιαύτη ανάγκη, και προ παντός λειτουργία του δικτύου πληροφοριών.

7.- Η παρούσα απόρρητος δεν πρέπει πάση θυσία να περιέλθη εις τον εχθρόν.1111

Θ.Π./Κ.Κ. Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ
Τ.Σ.Υ.

29

ΘΕΜΑ: Αντίστασις ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΠΡΟΣ: Διοικητή ΑΣΔΑΝ
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 233223
Αριθ. Φακ. 4009/11
ΒΣΤ 902/9.9.49

Επί ΑΑΠ 12032/5.9.49 αναφορά σας.

1. Η σχετική πληροφορία περί ης η υπ' αριθ. ΑΑΠ 232323/4009/ 11/23.8.49 διαταγή μου παρεσχέθη ημίν υπό του κ. Υπουργού των Στρατιωτικών μεταβάντος επί τόπου.

Βάσει μάλιστα της πληροφορίας ταύτης ο Στρατ. Διοικητής ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ διέταξε την αντικατάστασιν των αξιωματικών ΤΕΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

Τούτο σημαίνει ότι η πληροφορία ήτο ακριβής και γνωστή εις ΣΔΠ.

2. Έχομεν συγκεκριμένην καταγγελίαν διά τοπικής εφημερίδος και εξεδόσαμεν την υπ' αριθ. 231877/18.8.49 διαταγήν (σήμα) κοινοποιηθείσαν και υμίν.

Και επί της καταγγελίας ταύτης ουδεμίαν απάντησιν μέχρι σήμερον έχομεν, τούτε υπό της ΣΔΠ ούτε υπο της ΣΔΠ παρ' υμών, ούτε σχετική μνεία γίνεται περί ταύτης εις την αναφοράν σας.

3. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα, των οποίων έδει να λάβηται γνώσιν κατά την μετάβασίν σας εις ΛΑΚΩΝΙΑΝ και ν' αναφέρητε σαφώς επί τούτων.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Σ/Ε.Κ

Τ.Υ.Σ.

Θέμα: Κατάστασις Λακωνίας

Προς : ΓΕΣ/Γραφ. Αρχιστρατήγου

Απόρρητος
Προσωπική
Αριθ. 13032
ΑΣΔΑΝ Στρατηγός
Β.Σ.Τ. 902 τη 5-9-49

I. Εις εκδήλωση της 232223/Φ.4009/11/23-8-49 Υμετέρας Διαταγής. Λαμβάνω την τιμήν ν' αναφέρω τα εξής:

II. Μετέβην εις Πελοπόννησον (Τρίπολιν - Σπάρτη - Γύθειον) και κατόπιν προσωπικής εξετάσεως διεπίστωσα ότι αφ' ης υπήχθη υπό της ΑΣΔΑΝ η Πελοπόννησος ουδεμία υπέρβασις, ουδεμία παράνομος ενέργεια ανευθύνων παραγόντων εσημειώθη.

III. Ο Διοικητής της Σ.Δ.Π. επιτελεί ενόρκως και αποδοτικώς τα καθήκοντά του και έχει προσωπικήν αντίληψιν των αυτόθε συμβαινόντων.

IV. Η ΑΣΔΑΝ ουδέν προς λήψιν επί τοιαύτης φύσεως ζητημάτων μέτρου προτείνει, διότι ουδέν εν τη πραγματικότητι παράνομα συνέβη.

V. Υποβάλλεται η παράκλησις όπως εις παρομοίας περιπτώσεις, οιαδήποτε πληροφορία, οιανδήποτε προερχομένη, μη γίνεται υφ' υμών πιστευτή, αν δεν έχει διέλθη δι' ημών και δεν έχει υποστή του ελέγχου μας.

VI. Κατόπιν τούτων εφ' υμάς εναπόκειται να κρίνητε κατά πάσαν η δρυμεία υμών προς του υποφαινομένου παρατήρησις, περί παρατηρουμένης αδρανείας μου, είναι δικαία.

Τ.Υ.
Γ. Παπαγεωργίου
Αντιστράτηγος Διοικητής

ΘΕΜΑ: Κατάστασις ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΠΡΟΣ : Διοικητήν ΑΣΔΑΝ
ΚΟΙΝ : Α1/ΙΙΙ/ΓΕΣ
- κ. Υπουργόν Στρατιωτικών
- Β.Σ.Α.-Σ.Ο.Η.Π.Ε./Κλ. Επιχ.

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ /Α1/ΙΙΙ
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 232223
ΑΡΙΘ. Φ. 4009/11
Β.Σ.Τ. 902/23.8.49

1. Παρά την υπ' αριθ. 230133/4009/11/23.7.49 διαταγή μου παράγραφος 5 (στ) εις τον Νομόν Λακωνίας ως πληροφορούμεθα συνεχίζονται υπερβασίαι και παράνομοι ενέργειαι ανευθύνων παραγόντων.

2. Επί της καταστάσεως εις την περιοχήν ταύτην έδει να είχε προσωπικήν αντίληψιν ο Διοικητής ΣΔΠ και η ΑΣΔΑΝ έδει να είχε λάβη ή και να προτείνη λήψιν των ενδεικνυομένων μέτρων.

3. Δεν είμαι διατεθειμένος να ανεχθώ την παρατηρουμένην αδράνειαν.

4. Μεταβήτε εις Λακωνίαν εξετάσατε την κατάστασιν και λάβετε τα εν τη αρμοδιότητί σας ενδεικνυόμενα μέτρα.

Εις εμπεριστατωμένην έκθεσίν σας να μοι αναφέρητε το αποτέλεσμα της επιθεωρήσεώς σας τα ληφθέντα μέτρα ως και τα προτεινόμενα τοιαύτα.

Αρχιστράτηγος Α.ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π/Β.Β.
Τ.Υ.Σ.

30

ΘΕΜΑ : Σχέδιον εξερευνητικής επιχειρήσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΠΡΟΣ : Γ΄ΣΣ/Α1
ΚΟΙΝ : Α1 Γραφείον

Αριθ. Τηλεφ. 22 - 85
Κατεπείγουσα-Απόρρητος
Εδακτυλογραφήθη παρά του
Ανθ/γού Συμεωνίδη Ορέστη
87 Στρατ. Περιοχή/Α1/Φ.49
Αριθ. Α.Π. 5416
Β.Σ.Τ. 903 τη 13-9-49
Συναπτόμενα τω σχεδίω 3

ΣΧΕΤΙΚΑ : Α.Π. 11714/753 Ε/12-9-49 Διαταγή Γ΄ΣΣ

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν
ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΝ

1. ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Το εις περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ συμμοριακόν συγκρότημα δυνάμεως περίπου 100 συμμοριτών, έχει κατανεμηθή εις μικράς ομάδας.

Η δύναμις εκάστης ομάδος δεν φαίνεται να είναι ανωτέρα των 20 - 25 συμμοριτών με δυνατότητα συγκεντρώσεως του συνόλου των συμμοριτών, οσάκις ούτοι προτίθενται να προσβάλλωσιν κατωκημένον τόπον ισχυρώς.

Μόνιμοι εγκαταστάσεις τούτων δεν υφίστανται πάντως αι βάσεις των δύνανται να θεωρηθώσιν αι περιοχαί ΚΑΚΑΒΟΥ - ΒΑΡΒΑΡΑΣ και ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

2. ΣΚΟΠΟΣ

Η εξερεύνησις των περιοχών ΚΑΚΑΒΟΥ - ΒΑΡΒΑΡΑΣ, η ανεύρεσις, ο εντοπισμός, η προσβολή και η πλήρης εξόντωσις του ως άνω συμμοριακού Συγκροτήματος.

3. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

α) Συγκέντρωσις των διατεθημένων δυνάμεων κατά την νύκτα της Χ-1 ημέρας εις την περιοχήν Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ και περιοχήν ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ταυτόχρονος εξερεύνησις των περιοχών ΚΑΚΑΒΟΥ και ΠΙΑΒΙΤΣΑ - ΒΑΡΒΑΡΑΣ από της πρωϊας της Χ ημέρας.

β) Απόφραξις απασών των διαβάσεων διαφυγής προς Β.Δ. και Ν.Δ. και εις το ύψος ΠΛΑΝΑ (Ρ.4710) ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ (Ρ.4212) ΟΡΕΙΑΝΗ (Ρ.4116) ΣΤΡΟΓΓΟΥΔΙ (Ρ.420175) ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ - ΣΤΑΝΟΥ - ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ (Ρ.440335) ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ (Ρ.4034) ΣΟΥΓΛΙΑΝΗ (Ρ.5038) εις τρόπον ώστε να απογορευθή όπως δήποτε η διαφυγή των Κ.Σ.

4. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

- 3η ορεινή Ταξιαρχία (μείον Τάγμα)
- 50 Ε.Σ.Π. (μείον τμήματα απαραίτητα εξασφάλισιν περιοχής μεταλλείων
- Κ.Μ.Ε.Α. - Μ.Ε.Α. Περιοχής
- Μεταβατ. αποσ/τα Χωρ/κής Χαλ/κής
- Δύο Ουλαμοί τεθωρακισμένων

5. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Δύο Συγκροτήματα Βόρειον και Νότιον υπό διοικητήν 3ης Ορεινής Ταξ/χίας.

α) Νότιον Συγ/μα (Υπό τον Διοικητήν του Τάγματος).

- Εν Τάγμα 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας) Τμήματα
- Κ.Μ.Ε.Α. Κουφαδάκη) εξερευνήσεως
- Λόχος Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ »
- Λόχος ΙΕΡΙΣΣΟΥ »
- ΔΙΜΟΙΡΙΑ ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΥ » Τμήματα
- -»- ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ » αποφράξεως
- -»- ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ »
- ΜΕΑ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ »
- -»- Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ »

β) Βόρειον Συγκρότημα (Υπό τον Διοικητήν του Τάγματος)

Έν Τάγμα 3ης Ορ. Ταξιαρχίας ως τμήμα εξερευνήσεως

- Λόχος ΜΑΔΥΤΟΥ)
- Διμοιρία 42 Τ.Ε. (ΣΤΑΥΡΟΥ ή) Τμήματα ΡΕΝΤΙΝΑΣ))αποφράξεως
- Μ.Α. Χωρ/κής Ν. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ)

γ) Εφεδρεία

- Λόχος 33 Ε.Τ.Π.
- Ουλαμός Τεθωρακισμένων ΑΡΝΑΙΑΝ
- -»- -»- ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ

δ) Άπασαι αι λοιπαί Μονάδες περιοχής Χαλκιδικής (Στρατού - Χωρ/κής, Κ.Μ.Ε.Α. , Μ.Ε.Α.) υπό διαταγάς του 50 Ε.Σ.Π.

6. ΔΙΑΤΑΞΙΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) Νότιον Συγκρότημα

Εις πρώτον χρόνον θα εξευρενήση τον χώρον Νοτίως ΚΑΚΑΒΟΥ περιλαμβανόμενον μεταξύ ΤΣΙΚΑΡΑΣ - ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ - ΚΑΚΑΒΟΣ - ΒΑΤΣΙΝΙΑ - ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΠΑΗΒΟΥΝΙ - ΕΡ. ΓΟΜΑΤΙΟΥ - ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ - ΤΣΙΚΑΡΑ.

Συγκέντρωσις του Τάγματος της Ταξιαρχίας την Χ-1 ημέραν εις θέσιν ΧΟΝΔΡΟ ΔΕΝΔΡΟ (Ρ.470195) - Μ. ΠΑΝΑΓΙΑ.

Άμα τη εω της Χ ημέρας τα τμήματα εξερευνήσεως εκκινούνται με κατεύθυνσιν από Β.Δ. προς Ν.Α. επί τριών κατευθύνσεων των κάτωθι:

ι) ΤΡΙΑ ΑΔΕΛΦΙΑ - ΤΣΙΚΑΡΑ - ΕΡ. ΓΟΜΑΤΙΟΥ

ιι) ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ - υψοδ. 524 - Συμβολή χαράδρας και ημιονικής οδού 1.000 μ. Ν.Α. ερ. ΓΟΜΑΤΙΟΥ

ιιι) ΚΑΚΑΒΟΣ - ΠΑΗΒΟΥΝΙ

Επί πλέον λόχος του Τάγματος θα καταλάβη σταθερώς τας διαβάσεις επί της κορυφογραμμής ΤΣΙΚΑΡΑ - ΚΑΚΑΒΟΣ - ΒΑΤΣΙΝΙΑ. Διά την απόφραξιν των διαβάσεων του εξερευνηθησομένου χώρου, θέλουσιν εγκατασταθή προ της εως της Χ ημέρας τα κάτωθι τμήματα.

ι) Λόχος ΙΕΡΙΣΣΟΥ (μείον διμοιρία) επί των διαβάσεων ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΠΑΗΒΟΥΝΙ.

ιι) Λόχος Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ επί των διαβάσεων ΑΡΒΑΝΙ-ΤΗΣ - ΠΥΡΓΙ
ιιι) Διά τμήματος (Διμοιρία) Στρατωνίου διαβάσις (Ρ.6019)
ιν) Διά τμήματος Στρατωνικής (διμοιρία) η διάβασις Νοτίως Στρατωνικής (Ρ.573269)
ν) Διά τμήματος (Διμοιρία) ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ η διάβασις (Ρ.515270)
νι) Διά (Μ.Ε.Α.) ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ η διάβασις (Ρ.4622)
νιι) Διά Μ.Ε.Α. Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ η διάβασις ΧΟΝΔΡΟ ΔΕΝΔΡΟ (Ρ.470195)

- Το Νότιον Συγκρότημα θα χρησιμοποιήση διά την εξερεύνησιν και το απόσπασμα Κ.Μ.Ε.Α. Κουφαδάκη όπερ γνωρίζει καλώς το έδαφος της Περιοχής ταύτης κατανεμόμενον εις τας τρεις κατευθύνσεις.

- Μερίμνη του 50 Ε.Σ.Π. από της εω της Χ ημέρας να έχωσι καταληφθή διαβάσεις και θέσεις ως κάτωθι:

ι) Διά Μ.Α. Χωρ/κής ή διμοιρίας πεζ. ΟΡΜΥΛΙΑΣ τα ΠΛΑΝΑ (Ρ.4710)
ιι) Διά της διμοιρίας Κ.Μ.Ε.Α. ΒΡΑΣΤΩΝ ο ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ (Ρ.4212)
ιιι) Διά του Λόχου Ταξιάρχου η ΟΡΙΑΝΗ (Ρ.4116) και ΣΤΡΟΓΚΟΥΔΙ (Ρ.420175)

- Εις δεύτερον χρόνον (δευτέραν ημέραν Χ+1). Το Συγκρότημα τούτο δι' αναστροφής των τμημάτων του θα εξερευνήση ολόκληρον την περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ εκ Νότου προς ΒΑΡΒΑΡΑΝ μέχρι της κορυφογραμμής ΚΑΚΑΒΟΥ - ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ - ΤΣΙΚΑΡΑ. Εκείθεν κίνησις κατόπιν νεωτέρας Δ/γής.

Και κατά τον χρόνον τούτον άπαντα τα τμήματα αποφράξεως θα διατηρήσωσιν τας θέσεις των.

β) Βόρειον Συγκρότημα

Εις πρώτον χρόνον θα εξερευνήση την περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ ήτοι: υψοδ. 820 (Ρ.522390) ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Ρ.4832) ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ υψοδ. 405 (Ρ.492345) - ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (Ρ.5434) ΞΕΡΑΔΑ (Ρ.5632) ΓΙΑΡΕΝΙ (Ρ.5631) ΣΤΑΓΕΙΡΑ - υψοδ. 820 (Ρ.522390).

Συγκέντρωσις του Τάγματος της Ταξιαρχίας της Χ-1 ημέραν εις περιοχήν ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ.

Άμα τη εω της Χ ημέρας το Τάγμα (μείον Λόχος) εκκινών εκ της βάσεως εξορμήσεως Δημοσία οδός ΠΙΑΦΤΣΑ ΣΤΑΓΕΙΡΑ από Νότου προς Βορράν επί τριών κατευθύνσεων ως κάτωθι εξερευνητικώς.

ι) ΣΤΑΓΕΙΡΑ (Ρ.5529) - ΓΙΑΡΕΝΙ (Ρ.5631) - ΧΑΛΒΑΤΖΗΔΕΣ (Ρ.5733)
ιι) ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Ρ.5427) - ΜΑΝΤΖΟΥΚΑ (Ρ.5429) υψοδ. 813 (Ρ.540295) ΜΑΡΙΑΣ - ΔΕΝΔΡΟ (Ρ.5531) - ΞΕΡΑΔΑ (Ρ.555323)
ιιι) ΠΙΑΦΤΣΑ (Ρ.515270) υψοδ. 820 - ΓΚΡΟΣΙΑ (Ρ.516310) ΣΚΑΜΝΙ (Ρ.525320) ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

- Επί πλέον Λόχος του Τάγματος θα κινηθή άμα τη εω εν κατευθύνσει από ΣΤΑΝΟΣ - ΒΑΡΒΑΡΑ ΚΟΥΚΟΥΣΙΑ (Ρ.525330).

- Μερίμνη 42 Τ.Ε. ο λόχος ΜΑΔΥΤΟΥ υπό τον υποδ/την του Τάγματος εν τη κατευθύνσει ΧΩΡΑΦΑΚΙΑ υψοδ. 450 (Ρ.415360) - ΠΑΛΗΟΣΚΑΛΑ υψ. 344 (Ρ.4435) - ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ υψοδ. 405 (Ρ.492345) ένθα εγκατασταθή προς απόφραξιν των προς ΜΟΔΙ και ΜΑΔΥΤΟΝ διαβάσεων.

- Μερίμνη ομοίως 42 Τ.Ε. διμοιρία ΡΕΝΤΙΝΗΣ να εγκατασταθή επί ΣΟΥΓΛΙΑΝΗΣ (Ρ.505385) και Μ.Α. Χωρ/κής Ν.ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ εις ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΝ (Ρ.4034).

- Εις δεύτερον χρόνον

(Ημέρα Χ+1 ή Χ+2) δι' αναστροφής των τμημάτων του θα εξερευνήση την αυτήν ως άνω περιοχήν από Βορρά προς Νότον μέχρι της δημοσίας οδού ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ - ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ.

Περαιτέρω κίνησις αμφοτέρων των συγκροτημάτων διά νεωτέρας διαταγής και αναλόγως της εξελίξεως της επιχειρήσεως.

7. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ - ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

α) Διαβιβάσεις: ως η σχετική διαταγή διαβιβάσεων.

β) Σ.Δ.Τ.Σ. 87 Σ.Π. ΑΡΝΑΙΑΝ.

γ) Σ.Δ. 3ης ορ. Ταξιαρχίας (ΑΡΝΑΙΑ) - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ.

δ) Σ.Δ. 50 Ε.Σ.Π. ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ.

ε) Άπαντες οι Λόχοι δέον να εφοδιασθώσι δι' ασυρμάτων.

8. ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

α) Νοτίου Συγκροτήματος Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΝ - ΑΡΝΑΙΑΝ.

β) Βορείου συγκροτήματος ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ - ΑΡΝΑΙΑ.

9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

α) Δύο ημέρας προ της επιχειρήσεως ταύτης δέον ΙΙ Μεραρχία να φράξη διά δυνάμεως τουλάχιστον Λόχου την μεταξύ των δύο λιμνών ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ και ΒΟΛΒΗΣ έκτασιν εν συνεργασία μετά των Μ.Ε.Α. της περιοχής.

β) Την Χ-2 ημέρα μερίμνη 50 Ε.Σ.Π. διά Λόχου Ταξιάρχου και διμοιρίας Κ.Μ.Ε.Α. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ να εξερευνηθή η περιοχή ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ ήτοι: ΠΕΤΡΑ ΦΩΤΗ (Ρ.3623) ΑΒΡΑΜ - ΤΟΥΜΠΑ (Ρ.3322) - ΤΟΥΜΠΑ ΚΑΡΟΥΖΑ (Ρ.3320) - ΜΠΑΡΑ υψοδ. 941 (Ρ.338163) - υψοδ. 1165.

10. ΟΔΗΓΙΑΙ

Κατά την εκτέλεσιν της επιχειρήσεως υπ' όψιν τα κάτωθι.

α) Ευρεία των τμημάτων κατά βάθος κλιμάκωσις προς πρόληψιν διαφυγής των συμμοριτών.

β) Η εξερεύνησις θα γίνη διά μικρών φαλάγγων και εν είδη ριπιδίου ώστε να καταρτισθώσι πολλαί φάλαγγες εξερευνήσεως.

γ) Κίνησις των τμημάτων εξερευνήσεως διά των βαθειών γραμμών και διατήρησις κορυφογραμμών και αντερεισμάτων διά μικρών τμημάτων.

δ) Τα τμήματα εξερευνήσεως δέον να αποφύγωσι κατά το δυνατόν να παραλάσον τα μεθ' εαυτών κτήνη καθ' όσον εις τον ερευνηθησόμενον χώρον αδύνατος η κίνησίν των, μόνον τα των βαρέων όπλων, αλλά και ταύτα εις λίαν περιορισμένον αριθμόν και να ακολουθώσι τους λόχους διοικήσεως εις κεντρικήν θέσιν.

ε) Η αρχική συγκέντρωσις της Ταξιαρχίας δέον να γίνη εις την περιοχήν ΑΡΝΑΙΑΣ.

Τ.Υ.Σ.
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

31

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Δ.Δ.Κ./Α1 τη 14 Σεπτεμβρίου 1949
Αριθ. Πρ. 25506/17
Αριθ. Αντιτ. 7

Δ Ι Α Τ Α Γ Η   Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν
«Α Ρ Τ Ε Μ Ι Σ»

ΧΑΡΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ: 1:100.000

1. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ:

(α) ΕΧΘΡΟΣ

(ι) Δύναμις: Περί τους 100 Κ.Σ. υπό τον ΑΝΑΠΟΔΟΝ.
(ιι) Οργάνωσις: Εις δύο Λόχους και δύο ανεξαρτήτους ομάδας.
(ιιι) Οπλισμός: Διαθέτουσι 12 Μπρέν, 6 - 8 Αυτόματα, 80 τυφέκια, 20 χειροβομβίδας.
(ιν) Περιοχή δράσεως:

- 1ος Λόχος ΠΥΞΑΡΙΑ (355260) με ομάδας 6 - 8 ανδρών εις περιοχήν ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ.
- 2ος Λόχος υπό Δημόπουλον κατανεμημένος ως εξής:
  - 17 Κ.Σ. εις περιοχήν ΞΗΡΟΥ ΟΡΟΥΣ (0745)
  - 15 Κ.Σ. εις περιοχήν ΚΑΝΤΗΛΙΟΥ (140263) υπό Βλαχούτσικον.
  - 2 ομάδες 4 - 6 Κ.Σ. περιοχήν ΓΑΛΑΤΣΟΥ-ΔΙΟΝ (950485).

(ν) Δυνατότητες:

Τρόπος ενεργείας: Δεν έχουσι δυνατότητας κρούσεως εναντίον συγκεκροτημένων στρατιωτικών τμημάτων. Κρίνεται βέβαιον ότι θ' αποφεύγουν την μάχην και εις συνάντησιν μετά ημετέρων τμημάτων θα προσπαθήσουν ν' αποκρυβούν (λούφα) κατά τον χρόνον της ενεργείας.

Από μηνός ουδεμίαν δράσιν εξεδήλωσαν περιοριζόμενοι εις πράξεις λεηλασίας δι' αυτοσυντήρησιν.

(β) ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

- Ι Ταξ. Καταδρομών (2 Μοίραι).
- Ίλη Τεθωρακισμένων (8 Τεθ. οχήματα).
- Δυνάμεις Στρ. Δ/σεως Ευβοίας ήτοι:

  2 Ε.Τ.Π.

  1 Δημοσυντήρητον Τάγμα

  Δυνάμεις Μ.Ε.Α. Ευβοίας

  Δυνάμεις Χωροφυλακής

- Ναυτικαί δυνάμεις: Αποβατικά πλοία
- Αεροπορία: Κατόπιν αιτήσεως
- Ομάς εκπεπαιδευμένων ανιχνευτικών κυνών

(γ) ΕΔΑΦΟΣ. Διακεκομμένον εις πλείστα σημεία δασώδες ευνοούν την απόκρυψιν των Κ.Σ.

2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ Δ.Δ.Κ.

Διά ΓΕΣ /Α.Α.Π. 233376/Φ.4009/330 Β.Σ.Τ. 902/11.9.49 Δ/γής Αρχιστρατήγου ανετέθη εις Διοίκησιν Δυνάμεων Καταδρομών υπαγομένην απ' ευθείας υπό ΓΕΣ η εξόντωσις των εις ΕΥΒΟΙΑΝ συμμοριακών δυνάμεων το ταχύτερον, εχούσης υπό τας Διαταγάς της απάσας τας Δυνάμεις Στρατού, Μ.Ε.Α. και Χωροφυλακής τας ευρισκομένας εις Νήσον.

3. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Διά του συνόλου των διατιθεμένων μέσων, ταχεία εκκαθάρισις ΕΥΒΟΙΑΣ.

4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(α) 1 Ταξ. Καταδρομών θ' αποστείλη από 14/9 ομάδας πληροφοριών μετά εντοπίων οδηγών, εφωδιασμένων δι' ασυρμάτου εις τους χώρους όπου κατά τας υπαρχούσας πληροφορίας δρούν Κ.Σ. Αποστολή των ομάδων τούτων θα είναι η περισυλλογή ακριβεστέρων και νωπών πληροφοριών και η άμεσος διαβίβασίς των διά του ασυρμάτου.

(β) Βάσει των γενικών μέχρι τούδε πληροφοριών ως και των υπό των ως άνω ομάδων παρασχεθησομένων ταυτόχρονος αιφνιδιαστική απόβασις τμημάτων Ι Ταξ. Καταδρομών εις προκαθορισθέντα σημεία της Νήσου, εις τρόπον ώστε να πραγματοποιηθή ταυτόχρονος και ταχεία εξερεύνησις των κυρίων περιοχών δράσεως του Κ.Σ.

Διά των υπολοίπων Φιλ. δυνάμεων θα επιδιωχθή η κατά το δυνατόν πληρεστέρα απόφραξις των οδών διαφυγής των Κ.Σ.

5. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(α) Ι.Τ.Κ., έχουσα εις την διάθεσίν της και την ομάδα κυνών,

ν' αποβιβάση τα τμήματά της, εν συνεννοήσει μετά Ναυτικού, εις ακτάς εγγύς ΠΥΞΑΡΙΑΣ, ΚΑΝΤΗΛΙΟΝ, ΞΗΡΟΥ ΟΡΟΥΣ, ΓΑΛΙΑΤΣΑΔΕΣ εις χρόνον ώστε τα τμήματα να έχουν εισέλθη εις ανωτέρω περιοχάς την νύκτα 16 προς 17 ας να εξερευνήση συστηματικώς.

(β) Αι, υπό την Στρ. Δ. Ευβοίας, δυνάμεις Στρατού και Μ.Ε.Α. από της 16 Σεπτ. να έχωσι καταλάβη διά του συνόλου των, κατανεμομένων καταλλήλως, απάσας τας οδεύσεις δι' ών οι συμμορίται μετακινούνται συνήθως από περιοχής εις περιοχήν.

Η ΣΔΕ να υποβάλλη ημίν μεχρις 161200/9 λεπτομερές σχέδιον.

(γ) Η Ίλη Αναγνωρίσεως συγκεντρουμένη μεχρις εσπέρας 15/9 εις ΧΑΛΚΙΔΑ να εκπέμψη το ήμισυ της δυνάμεώς της μέχρις εσπέρας 16 εις ΜΑΝΤΟΥΔΙ. Από εω 17 ολόκληρος η δύναμις της Ίλης να ελέγχη διά περιπολιών την αρτηρίαν ΧΑΛΚΙΣ - ΨΑΧΝΑ - ΜΑΝΤΟΥΔΙ - ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ - ΛΙΜΝΗ.

Επί της αρτηρίας ταύτης η ΣΔΕ να κατανείμη ανάλογον δύναμιν Μ.Ε.Α. και Χωροφυλακής.

6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ:

- Σ.Δ. Τ.Σ./Δ.Δ.Κ. εις ΜΑΝΤΟΥΔΙ από 171200/9.
- Σ.Δ. Τ.Σ./Ι.Τ.Κ. -»- -»- -»- -»- 161800/9.
- Σ.Δ. Τ.Σ./Σ.Δ.ΕΥΒ. εις ΧΑΛΚΙΣ.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ: Ως ειδική Διαταγή Διαβιβάσεων.

7. ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ: Ως ειδική Διαταγή Διοικητικής Μερίμνης.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Οδηγίαι αποστολής

Άπαντα τα αντίτυπα δι' Αξ/κού.

Τ.Υ.
ΚΑΛΙΝΣΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ
- ΓΕΣ /Α1
- Στρατ. Διοικ. ΕΥΒΟΙΑΣ
- 1 Ταξ. Καταδρομών
- Ίλη Τεθωρακισμένων
- Υ.Ν./Γ.Ε.Ν./Γ1
- Ν.Δ.Ν.Α.
- Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ

32

Θέμα: Ευαρέσκεια εις Αντιστρά-
τηγον ΒΕΝΤΗΡΗΝ
Προς: Σ.Η.Δ.Μ./Διοικητήν
Κοιν: Α΄ Β΄ Γ΄ Σ.Στρατού-ΑΣΔΑΝ-ΣΚΕ
Α1-Α2-Β1/ΓΕΣ-ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ /Α1
Αριθμ. 233843/4024/8
Β.Σ.Τ 902/19-9-1949

1. Εις τον Διοικητήν του ΣΗΔΜ Αντιστράτηγον Βεντήρην Κ. εκφράζω την πλήρη ευαρέσκειάν μου, διότι αναλαβών από τετραμήνου τον συντονισμόν του αγώνος των Μ.Μ. ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ έφερεν επιτυχώς εις πέρας την αποστολήν του ταύτην.

Ηκολούθησε με παραδειγματικήν κατανόησιν τας κατευθύνσεις και οδηγίας μου, κατηύθυνε με δραστηριότητα και επιμέλειαν τας προπαρασκευάς των επιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ και την όλην διεξαγωγήν τούτων και συνετέλεσε τα μέγιστα εις τας νίκας του Στρατού μας εις ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΝ.

2. Είμαι βέβαιος, ότι ο Αντιστράτηγος Βεντήρης και εις τα νέα του καθήκοντα θα επιδοθή με την αυτήν πίστιν πνοήν και επιδεξιότητα.

Αρχιστράτηγος Α.ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Μ.Κ.
Τ.Σ.Υ.

33

ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείον Α1

Α.ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
α.α. Αντιτύπου 8
Σ.Τ.Γ. 912
20 Σεπτ/βρίου 1949

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 6

(Ουδεμία αλλαγή εκ των προφορικών Δ/γών)

ΧΑΡΤΑΙ: 1:100.000 (ΣΕΡΡΩΝ - ΝΙΓΡΙΤΗΣ - ΠΟΡΟΙΑΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

(α) Εχθρός
Ως το κοινοποιηθέν ήδη δελτίον πληροφοριών Γ΄ΣΣ (Α.Π. 1682/18/8-9-49)

(β) Φιλίων
Από 21ης Σεπτεμβρίου θα άρξωνται εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις περιοχής ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, υπό την διεύθυνσιν της 87 Σ.Περιοχής, προς εντοπισμόν και εξόντωσιν των εις την περιοχήν ταύτην δρώντων Κ.Σ.

2. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Ανεύρεσις, εντοπισμός και εξόντωσις των εις την περιοχήν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΒΕΡΤΣΙΚΟΥ - ΜΟΡΑΒΑ Κ.Σ., προς πλήρη εκκαθάρισιν της ανωτέρω περιοχής.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

(α) Γενικαί γραμμαί

(ι) Προς συντονισμόν των ενεργειών των τμημάτων, συγκροτούνται κατά την επιχείρησιν δύο συγκροτήματα, το ΒΟΡΕΙΟΝ (περιοχής ΚΡΟΥΣΙΩΝ) και το ΝΟΤΙΟΝ (περιοχής ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΒΕΡΤΣΙΚΟΥ - ΜΟΡΑΒΑ).

(ιι) Η κίνησις των τμημάτων θα λάβη χώραν εκ πολλών κατευθύνσεων, συγκλινουσών.

(β) Διατιθέμεναι δυνάμεις

(ι) Εις Βόρειον Συγκρότημα

- Σύνταγμα Ιππικού (μείον Ίλη)
- Διλοχία 21 Ταξιαρχίας
- Έτερα Διλοχία 21 Ταξ/χίας
- Διλοχία 22 Ταξιαρχίας
- 67 Ε.Τ.Π.
- Τμήματα 95 Τ.Ε.

- Λόχος Προσκόπων Μεραρχίας
- Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ - Τμήματα Χωρ/κής περιοχής
- Τεθωρακισμένα (μία περίπολος)

Διοικητής Βορείου Συγκροτήματος ορίζεται ο Δ/της Συν/τος Ιππικού Αντ/ρχης ΒΟΣΝΙΑΔΗΣ.

(ιι) Εις Νότιον Συγκρότημα

- 31 Ε.Σ.Π.
- 509 Τ. συν Διλοχία 508 Τ. (22 Ταξ/χίας)
- Τμήματα 59 Ε.Τ.Π.
- Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ - Τμήματα Χωρ/κής περιοχής
- Ουλαμός Τεθωρακισμένων

Διοικητής Νοτίου Συγκροτήματος ορίζεται ο Δ/της του 31 Ε.Σ.Π. Συν/ρχης ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

(γ) Περιοχαί συγκεντρώσεως εσπέρας Χ-1 ημέρας

(ι) Βορείου Συγκροτήματος

- Σύνταγμα Ιππικού: ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ο. 9376) - ΚΥΡΑΔΕΣ (Ο. 9575)
- Διλοχία 21 Ταξ/χίας: ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ
- Ετέρα Διλοχία 21 Ταξ.: ΝΤΟΒΑ ΤΕΠΕ
- -»- -»- -»- 22 -»- : ΛΑΧΑΝΑ
- 67 Ε.Τ.Π.: εις ας θέσεις ευρίσκεται σήμερον
- Τμήματα 95 Τ.Ε.: εις ας θέσεις ευρίσκονται
- Λόχος Προσκόπων Μεραρχίας: ΚΙΛΚΙΣ
- Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ - Τμήματα Χωρ/κής: Θέσεις καθορισθήσονται υπό Δ/του Συγκροτήματος

(ιι) Νοτίου Συγκροτήματος

- 31 Ε.Σ.Π.: ΣΩΧΟΣ - ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ (Ρ.1861) - ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ (Ρ.1469)
- 509 Τ.: ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ (Ρ.1680) - ΜΕΣΑΔΑ (Ρ.2678)
- Διλοχία 508 Τ.: ΝΙΓΡΙΤΑ
- Τμήματα 59 Ε.Τ.: ΝΙΓΡΙΤΑ
- Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ περιοχής: Θέσεις καθορισθήσονται υπό Δ/του Νοτίου Συγκροτήματος.

4. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Η όλη ενέργεια θα εκτελεσθή εις δύο φάσεις.

Α΄ ΦΑΣΙΣ

(α) Κίνησις απάντων των φαλάγγων την 0600 ώραν της Χ ημέρας εκ των περιοχών συγκεντρώσεως, προς τας καθοριζομένας κατωτέρω κατευθύνσεις.

(β) Κατάληψις σημείων και οδεύσεων

(γ) Εξερεύνησις περιοχής

Β΄ ΦΑΣΙΣ

Επάνοδος τμημάτων εις περιοχάς συγκεντρώσεως εξερευνητικώς και εκ δρομολογίων περίπου παραλλήλων των χρησιμοποιηθέντων κατά την μετάβασίν των.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Α΄ ΦΑΣΙΣ

(α) Βορείου Συγκροτήματος

(ι) Το Σύνταγμα Ιππικού την Χ ημέραν, εξορμούν διά δύο φαλάγγων εκ της περιοχής ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑΣ - ΚΥΡΑΔΕΣ και κινούμενον επί των γενικών κατευθύνσεων:

- ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ο.9376) - ΚΑΤΩ ΧΩΡΙΟ (Ο.965795) - ΠΟΝΤΟΛΕΙΒΑΔΟ (Ο.986823) - ΑΝΑΒΡΟΥΤΟ (Ρ. 005883) και

- ΚΥΡΑΔΕΣ - ΔΑΣΟΤΟΠΙ (Ο.9879) - ΑΜΠΕΛΟ-ΧΩΡΙ (Ρ.010827) - ΚΑΣΤΕΝΕΛΕ (Ρ.051890),

- να εξερευνήση λεπτομερώς την περιοχήν ΑΚΡΟΠΟ-ΤΑΜΙΑ - ΑΝΑΒΡΟΥΤΟ - ΚΥΡΑΔΕΣ - ΚΑΣΤΕΝΕΛΕ και την πρωϊαν της Χ+2 ημέρας να ευρίσκεται εις την περιοχήν ΑΝΑΒΡΟΥΤΟ - ΚΑΣΤΕΝΕΛΕ.

(ιι) Ο Λόχος Προσκόπων Μεραρχίας, εξορμών την Χ ημέραν εκ ΚΙΛΚΙΣ και κινούμενος εν τη γενική κατευθύνσει:

- ΚΙΛΚΙΣ - ΤΕΡΠΙΛΟΝ (Ο.9388) - ΚΟΚΙΝΙΑ (Ο.970915) να εξερευνήση λεπτομερώς την ως άνω περιοχήν και την πρωϊαν της Χ+2 ημέρας, να ευρίσκεται εις την περιοχήν ΚΟΚΙΝΙΑΣ.

(ιιι) Διλοχία της 21 Ταξ/χίας, εξορμούσα εκ της περιοχής ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ την Χ ημέραν διά δύο φαλάγγων επί των κατευθύνσεων:

- ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ - υψ. 860 (Ζ.917050) - ΔΙΒΟΥΝΟ - ΦΙΣΚΑ (09695) και

- ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ - ΔΕΡΕΛΙ (Ζ.962076) - υψ. 714 (Ζ.9505) - ΛΙΟΥΛΚΑ (Ο.993988) και την μεν εσπέραν της Χ ημέρας, να ευρίσκεται επί της γραμμής:

- υψ. 860 (Ζ.917050) - υψ. 529 (Ζ.050040) την δε πρωϊαν της Χ+2 ημέρας να ευρίσκεται επί της γραμμής:

- ΣΤΑΥΡΩΤΟΣ (Κ.0100) - ΛΙΟΥΛΚΑ - ΦΙΣΚΑ
  αφού εξερευνήση λεπτομερώς την εν τω μεταξύ περιοχήν.

(ιν) Ετέρα Διλοχία 21 Ταξ/χίας, εξορμούσα εκ της περιοχής ΝΤΟΒΑ ΤΕΠΕ την 0600 ώραν της Χ+1 ημέρας διά δύο φαλάγγων επί των κατευθύνσεων:

- ΝΤΟΒΑ ΤΕΡΕ - υψ. 767 (Ζ.869086) - ΠΕΤΡΑΔΕΣ (Ζ.8705) και

- ΝΤΟΒΑ ΤΕΠΕ - ΑΝΑΤΟΛΗ (Ζ.915125) - ΠΗΓΑΔΟΥ (Ζ.9109) - ΠΑΝΩΡΑΜΑ (Ζ.888055) την πρωϊαν της Χ+2 ημέρας να ευρίσκεται επί της γραμμής ΠΕΤΡΑΔΕΣ - ΠΑΝΩΡΑΜΑ, αφού εξερευνήση λεπτομερώς την μεταξύ περιοχήν, συνεχίζουσα την έρευναν της περιοχής μέχρι νεωτέρας Δ/γής (Διλοχία αύτη εις περίπτωσιν ανάγκης κυρίου υποτομέως 21 Ταξ/χίας δύναται ανακληθή υπό 21 Ταξ/χίας, άνευ επεμβάσεως της Μεραρχίας).

(ν) Διλοχία 22 Ταξ/χίας, εξορμούσα την Χ ημέραν εκ της περιοχής ΛΑΧΑΝΑ και κινουμένη εν τη γενική κατευθύνσει:

- ΛΑΧΑΝΑ - ΚΙΟΥΡΤΣΑΛΙΑ (Ρ.0885) - ΑΣΑΡΤΕΠΕ (Ο.0890) και

- ΛΑΧΑΝΑ - ΤΣΑΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.126852) - ΑΣΑΡΤΕΠΕ, εξερευνήση την ανωτέρω περιοχήν λεπτομερώς και την πρωϊαν της Χ+2 να ευρίσκεται εις την περιοχήν ΑΣΑΡΤΕΠΕ.

(vι) Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ - τμήματα Χωρ/κής περιοχής ΧΕΡΣΟΥ και τμήματα 95 Τ.Ε., κινούμενα από της Χ ημέρας εκ των κατευθύνσεων:

- ΧΕΡΣΟΝ - ΑΝΤΙΓΟΝΕΙΑ - υψ. ΚΑΡΑΝ (Ζ.847048)
- ΧΕΡΣΟΝ - ΑΝΤΙΓΟΝΕΙΑ - ΜΑΥΡΟΠΛΑΓΙΑ (Ζ.8904)
- ΧΕΡΣΟΝ - ΑΝΤΙΓΟΝΕΙΑ - ΚΑΠΝΟΧΩΡΙ (Ζ.912035)
  την εσπέραν της Χ ημέρας να ευρίσκωνται επί της γραμμής:

ΚΑΡΑΝ - ΜΑΥΡΟΠΛΑΓΙΑ - ΚΑΠΝΟΧΩΡΙ, όπου και θα παραμείνουν μέχρι νεωτέρας Δ/γής αποφράσσοντα τας προς Νότον διαβάσεις.

(vιι) Το 67 Τ.Ε. να αποφράξη τας διαβάσεις διαφυγής των Κ.Σ. από ΜΙΓΚΛΑΣ (Ρ.093917) - ΟΡΤΑΚ ΑΡΑΝ (Ρ.0598).

(vιιι)Από πρωΐας της Χ+2 και ενώ:

- Λόχος Προσκόπων Μεραρχίας
- Διλοχία 21 Ταξ/χίας
- Τμήματα 95 Ε.Τ.
- Σύνταγμα Ιππικού

θα κρατούν τις θέσεις των, αποφράσσοντα τας διαβάσεις, η Διλοχία της 22 Ταξ/χίας και το 67 Ε.Τ. να κινηθούν επί των γενικών κατευθύνσεων:

- ΑΣΑΡΤΕΠΕ - ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ (Ρ.027916) - ΜΕΛΙ-ΣΟΥΡΙΟ (Ρ.0093)
- ΑΣΑΡΤΕΠΕ - ΛΑΓΚΑΔΟΧΩΡΙ (Ρ.0392) - ΜΕΛΙ-ΣΟΥΡΙΟ
- ΜΙΓΚΛΑ - ΠΟΝΤΟΚΕΡΑΣΙΑ (Ρ.0792) - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ (Ρ.0295)
  και να εξερευνήσωσι λεπτομερώς ολόκληρον την περιοχήν.

(β) <u>Νότιον Συγκρότημα</u>

(ι) Το 509 Τ. την πρωΐαν της Χ ημέρας εξορμούν εκ της περιοχής ΛΑΧΑΝΑ - ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ - ΜΕΣΑΔΑ - ΒΕΡΓΗ και κινούμενον επί των γενικών κατευθύνσεων:

- ΛΑΧΑΝΑ - ΣΑΝΤΟΥΔΑ (Ρ.1775) - υψ. 631 (Ρ. 195710) - ΜΕΚΙΡΑΝ (Ρ.205664).
- ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ (Ρ.2079) - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - υψ. 650 (Ρ.211723) - ΜΕΣΑΔΑ (Ρ.2678) - ΤΣΟΥΜΑ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.240767) - ΦΛΑΜΟΥΡΙ.
- ΒΕΡΓΗ (Ρ.2976) - ΚΑΡΑ ΤΑΣ (Ρ.251715) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ (Ρ.235697), να εξερευνήση λεπτομερώς την περιοχήν.
- ΜΕΚΙΡΑΝ - υψ. 650 - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ.

(ιι) Διλοχία 508 Τ. την πρωΐαν της Χ ημέρας, εξορμούσα εκ της περιοχής ΝΙΚΟΚΛΕΙΑΣ - ΝΙΓΡΙΤΗΣ και κινουμένη επί των γενικών κατευθύνσεων:

- ΝΙΚΟΚΛΕΙΑ (Ρ.310734) - ΓΑΛΑΖΙΑ ΒΡΥΣΗ (Ρ.2972) - ΜΟΡΑΒΑ (Ρ.263664) - ΑΝΩ ΝΕΑ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ (Ρ.2365) και
- ΝΙΓΡΙΤΑ - ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Ρ.3168) - ΓΚΡΟΥΧΑΛΗ (Ρ.263664) να εξερευνήση λεπτομερώς την περιοχήν και την πρωΐαν της Χ+2 ημέρας να ευρίσκεται εις την περιοχήν ΑΝΩ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ ΓΚΡΟΥΧΑΛΗ.

(ιιι) Το 34 Ε.Τ. την πρωΐαν της Χ ημέρας, εξορμούν και κινούμενον επί των γενικών κατευθύνσεων:

- ΣΩΧΟΣ - ΤΣΑΡΟΣ (Ρ.263636) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ (Ρ.2267)

- ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ (Ρ.1861) - ΛΑΙΜΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗ-ΝΙΑΣ (Ρ.2165) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ.

- ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ (Ρ.1469) - ΚΟΥΡΟΥΔΑ (Ρ.165692) ΞΗΡΟΠΗΓΑΔΟ (Ρ.1947) - ΜΕΚΙΡΑΝ και Λόχος Κ.ΜΕΑ επί της συνδετικής κατευθύνσεως:

- ΟΣΣΑ (Ρ.1284) - ΚΑΒΗ ΚΟΥΡΟΥ (Ρ.154650) - ΤΟΥΜΠΑ (Ρ.1866) - ΑΚΤΑΣ (Ρ.191672), να εξερευνήση λεπτομερώς την ως άνω περιοχήν και την πρωϊαν της Χ+2 να ευρίσκεται εις την περιοχήν ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΛΑΜΟΥΡΙΑ - ΧΟΥΡΟΥΔΑ - ΜΕΚΙΡΑΝ - ΑΚΤΑΣ.

(ιν) Τμήματα 59 Τ.Ε., κινούμενα εγκαίρως, να ευρίσκωνται την εσπέραν της Χ ημέρας εις ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ (Ρ.326658) - ΤΡΑΠΕΖΙ (Ρ.294664), ένθα αποφράξωσι τας διαβάσεις σταθερώς και να εξερευνήσωσι την Νοτίως ΤΡΑΝΗΣ ΡΑΧΗΣ - ΤΡΑΠΕΖΙΑ περιοχήν, μέχρι ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΙΑΝΑΣ (Ρ.6432).

(ν) Από την πρωϊαν της Χ+2 ημέρας, άπαντα τα τμήματα να εξερευνήσωσι την περιοχήν την περιλαμβανομένην μεταξύ:

- ΜΕΚΙΡΑΝ - υψ. 650 - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ - ΓΚΡΟΥΧΑΛΗ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ - ΧΟΥΡΟΥΔΑ - ΛΗΤΑΣ.

(νι) Ουλαμός Τεθ/νων να εξακολουθήση εκτελών την μέχρι τούδε αποστολήν του (έλεγχος οδικής αρτηρίας ΛΑΧΑΝΑ).

(γ) Ημέρα Χ καθορισθήσεται διά νεωτέρας Δ/γής.

<u>Β΄ ΦΑΣΙΣ</u>

(α) Κατά την Φάσιν ταύτην, άπαντα τμήματα θα επανέλθουν εις τας περιοχάς συγκεντρώσεως, κινούμενα εξερευνητικώς ως κατωτέρω:

(ι) Λόχος Προσκόπων επι της κατευθύνσεως:

- ΚΟΚΙΝΙΑ - ΕΥΚΑΡΠΙΑ

(ιι) Σύνταγμα Ιππικού από:

- ΚΑΣΤΕΝΕΛΕ - ΑΝΑΒΡΟΥΤΟ προς:

- ΤΕΡΠΙΛΟΝ - ΚΟΡΩΝΟΥΔΑ

(ιιι) Διλοχία 508 Τ. επί των κατευθύνσεων:

- ΑΣΑΡ ΤΕΠΕ - υψ. 456 (Ρ. 121924) - υψ. 34 (Ρ. 163963) - ΧΕΙΜΑΡΟΣ και

- ΑΣΑΡ ΤΕΠΕ - ΣΑΜΠΑΛΑΡ (Ρ. 1388) - ΚΟΠΡΙΒΑ (υψ. 417) - ΧΕΙΜΑΡΟΣ.

(ιν) 67 Τ.Ε. επί της κατευθύνσεως:

- ΚΑΜΑΡΑ ΤΕΠΕ - υψ. 789 (Ρ.115957) - υψ. 450 (Νοτ. ΔΙΛΟΦΟΥ) - υψ. ΟΡΤΑΚ ΑΡΑΝ.

(ν) Διλοχία 21 Ταξ/χίας επί των κατευθύνσεων:

- υψ. ΛΙΟΥΛΚΑ - ΠΕΪΚΟΒΟΝ - ΚΕΡΚΙΝΗ και

- ΦΙΣΚΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ - αυχήν (Ζ.938029) - υψ. 801 (Ζ. 928040) - υψ. 544 (Ζ. 940058) - ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ.

(νι) Άπαντα τα υπόλοιπα τμήματα θα επανέλθωσι εξερευνητικώς εκ δρομολογίων μη εξερευνηθέντων κατά την μετάβασίν των και περίπου παραλλήλων προς τα χρησιμοποιηθέντα τοιαύτα.

(β) Έναρξις της Β΄ Φάσεως κατόπιν Δ/γής Μεραρχίας.

6. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως ειδική Δ/γή Διαβ/σεων.

7. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

(α) Πυρομαχικά : α΄ γραμμής

(β) Τρόφιμα : 6 ημερών

(γ) Διακομιδαί : Μερίμνη Ταξιαρχιών

Μερίμνη Μεραρχίας θα προωθηθώσι από Χ ημέρας εις ΛΑΧΑΝΑΝ και ΣΩΧΟΝ ανά δύο Υγειονομικά οχήματα.

8. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

(α) Οι όλμοι των 81 χιλ. και τα πολ-λα, δεν θα παραληφθώσι.

(β) Τα κτήνη να περιορισθούν εις τα απολύτως απαραίτητα, διά την μεταφοράν των τροφίμων και της χλαίνης, ενός κλινοσκεπάσματος και αντισκήνου κατ' άνδρα.

(γ) Να εξευρεθώσι κατάλληλοι οδηγοί διά τα τμήματα.

(δ) Κατά την νύκτα να λαμβάνωνται μέτρα ασφαλείας. Να μη ανάπτωνται πυραί.

(ε) Καταβληθή ιδιαιτέρα προσοχή εις την εκλογήν των θέσεων ενεδρών επί των πιθανών δρομολογίων.

(στ) Η εξερεύνησις να λάβη χώραν μετά προσοχής και σχολαστικότητος.

Σ. ΠΑΛΛΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Υ.Σ.

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	α.α.Αντιτύπου
Σύνταγμα Ιππικού	1
31 Ε.Σ.Π.	2
21 Ταξιαρχία	3
22 -»-	4
3η -»-	5
95 Ε.Τ.	6
Γ΄ΣΣ	7
VII Μεραρχία	8
87 Στρατ. Περιοχή	9
Λόχος Προσκόπων Μεραρχίας	10
Διοίκησις Διαβ/σεων	11
-»- Πυροβολικού	12
Α.Κ.Α.	13
Α.Κ.Β΄ & Γ΄	14
Α1	15
Α2	16
Ημερολόγιον	17
Αρχείον	18
Αμερ. Αποστολή	19

34

ΙΙ Μ Ε Ρ Α Ρ Χ Ι Α

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
α.α.Αντιτύπου 18
Σ.Τ.Γ. 912
20 Σεπτεμβρίου 1949

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 7

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΕΧΘΡΟΣ

(α) Δύναμις:

Κατόπιν της εκδιώξεως των Κ.Σ. εκ του ΜΠΕΛΛΕΣ, της διαρροής εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ 1.000 Κ.Σ. περίπου και της καταλήψεως υπό των ημετέρων δυνάμεων της περιοχής ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ - ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ, η δύναμις τούτων εις την περιοχήν της Μεραρχίας περιωρίσθη εις 250 - 260 περίπου, οίτινες είναι κατανεμημένοι εις μικράς ομάδας, ως κάτωθι:

(ι) Εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ 30 περίπου.

(ιι) Εις την περιοχήν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ 65 περίπου.

(ιιι) Εις την περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ- ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΟΥ - ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ 60 περίπου.

(ιv) Εις την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ 100 περίπου.

(β) Οργάνωσις - οπλισμός:

Ως κοινοποιηθέν πρόσφατον δελτίον Πληροφοριών Γ΄ΣΣ (Α.Π. 1862/18/8-9-49).

(γ) Δυνατότητες

Ενδέχεται οι Κ.Σ.:

(ι) Ορμώμενοι εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ, να προσπαθήσουν να ανακαταλάβουν βάσεις τινάς επί της μεθορίου και εκείθεν να ενεργούν κατά ημετέρων τμημάτων, συγκοινωνιών, κατωκημένων τόπων κλπ.

(ιι) Να επιδιώξουν διεισδύσεις εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ, είτε διά μικρών, είτε διά σοβαρωτέρων δυνάμεων εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης της Μεραρχίας, εις ας περιοχάς δρώσιν ήδη αι μικροομάδες Κ.Σ., επί σκοπώ εντάσεως του μικροπολέμου.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(α) 21 - 22 Ταξιαρχίαι

148 Μ.Ο.Π. (μείον Πυρ/χία)

Διμοιρία 701 Λ. Μηχ/κού

(β) Συμπληρωματικαί δυνάμεις

Εντασσόμεναι υπό δ/σιν: - 19 Ε.Σ.Π. (59-60-86 Τ.Ε.)
- 31 -»- (34-62 Τ.Ε)
- 50 -»- (33-41 Ε.Τ.Π. και

42 Τ.Ε.)
- 67 και 95 ανεξ. Ταγ. Εθν/ράς
- Πεδ. Πυρ/χία 108 Σ.Π.Π.
- Ίλη του ΙΙου Σ.Α.
- Διμοιρία Μηχ/κού από 25.9.49
- Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ περιοχής

Υπό δ/σιν δι' επιχειρήσεις: - Αι κατά μήκος των συγκοινωνιών δυνάμεις 622 ΤΑΓΣ

Εις τοποθεσίαν : - Σύνταγμα Ιππικού ΚΙΛΚΙΣ

(γ) Εκατέρωθεν δυνάμεις

Ανατολικώς η VII Μεραρχία, Δυτικώς Σ.Δ.Κ.Μ., Ν.Δ. (περιοχή ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ) η 87 Περιοχή.

3. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

(α) Διατήρησις της ακεραιότητος του Εθνικού μας εδάφους.

(β) Εξασφάλισις ζωτικών σημείων εγγύς μεθορίου, προς παρεμπόδισιν επανεγκαταστάσεως επί τούτων Κ.Σ.

(γ) Πλήρης εκκαθάρισις των μετόπισθεν από των Κ.Σ. ομάδων και εμπέδωσις του αισθήματος ασφαλείας, εις άπασαν την ύπαιθρον της περιοχής της Μεραρχίας.

(δ) Διατήρησις ισχυρών ετοιμοκινήτων εφεδρικών δυνάμεων, δι' άμεσον και αυτόματον ενέργειαν, προς συντριβήν και εξόντωσιν τυχόν σημειωθησομένων Κ.Σ. ομάδων εν τη ζώνη ευθύνης εκάστης Μονάδος, ώστε πάντοτε να διατηρήται αύτη καθαρά από συμμορίτας.

(ε) Προετοιμασία διά χειμερινάς εγκαταστάσεις και συμπλήρωσις της αμυντικής οργανώσεως (Σύνταξις σχεδίων ενεργείας και αμύνης, ως κοινοποιηθείσα ΑΠ. 10851/26-8-49 Δ/γή Σ.Σ.)

(στ) Πλήρης εξασφάλισις των κατωκημένων τόπων και των οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών από δολιοφθοράς.

(ε) Εκκαθάρισις των πόλεων και γενικώς των κατωκημένων τόπων από τους αυτοαμυνίτας.

(η) Συστηματική και σύντονος εκπαίδευσις των Μονάδων.

(θ) Αξιοποίησις των ΜΕΑ δι' ενισχύσεως υπό Στρατ. τμημάτων, προς δημιουργίαν συνθηκών ασφαλείας, δι' επαναπατρισμόν των χωρίων της υπαίθρου και λήψις μέτρων αμυντικής οργανώσεως κατωκημένων τόπων.

(ι) Προστασία γεωργικών εργασιών.

(κ) Αντικατάστασις των εν γραμμή τμημάτων καθ' έκαστον μήνα.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ

(α) Περιοχή ευθύνης Μεραρχίας

Ανατολικόν όριον:

- ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ (Κ.4021) - ΠΡΕΣΕΚ (Κ.4117) - ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ - ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ - υψ. 1177 (Κ.5609), άπαντα εις VII Μεραρχίαν.
- ΚΟΥΣΟΥΡΑΣ (Κ.5803) - ΝΤΟΠΡΟΠΟΛΟ (Κ.6497) - ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ (Κ.692926), άπαντα ΙΙ Μεραρχίαν.
- ΣΚΟΠΙΑ (Κ.715886) εις VII Μεραρχίαν.

- ΣΦΕΛΗΝΟΣ εις ΙΙ Μεραρχίαν.
- Σ.Στ. ΑΓΓΙΣΤΗΣ εις VII Μεραρχίαν.
- ΑΓΓΙΣΤΑΣ π. - ΣΤΡΥΜΩΝ π.
- Ευθύνη γεφυρών ΑΓΓΙΣΤΑ - ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ εις VII Μεραρχίαν.

Δυτικόν όριον

- ΑΞΙΟΣ π. μέχρι ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑΣ - ΑΠΟΝΕΡΙ - Ν.όχθη ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗ - υψ. 109 (Ο.6463) εις 87 Περιοχήν.
- ΜΕΛΙΣΟΧΩΡΙ εις ΙΙ Μεραρχίαν.
- ΛΗΤΗ - ΛΑΪΝΑ - ΚΑΒΑΛΑΡΗ - ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ εις ΙΙ Μεραρχίαν.
- ΑΡΔΑΜΕΡΙ - ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ - ΛΑΚΚΙΑ - ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Ο.9625) - ΤΡΙΛΟΦΟΣ - Ν. ΜΗΧΑΝΙΩΝΑ, εις 87 Περιοχήν.

(β) Η όλη περιοχή της Μεραρχίας κατανέμεται εις τέσσερας υποτομείς.

(ι) Ανατολικός υποτομεύς (22 Ταξ/χια περιοχή ΣΙΔΗΡΟ-ΚΑΣΤΡΟΥ-ΣΕΡΡΩΝ-ΝΙΓΡΙΤΗΣ

(ιι) Δυτικός -»- (21 Ταξ/χία) περιοχή ΜΠΕΛΛΕΣ - ΚΡΟΥΣΙΑ - ΚΙΛΚΙΣ -ΚΟΡΩΝΑ - ΧΕΡΣΟΝ

(ιιι) Κεντρικός -»- (31 Ε.Σ.Π.) περιοχή ΛΑΓΚΑΔΑ - ΒΕΡΤΣΙΚΟΥ ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΚΕΡΔΥΛΙΑ

(ιν) Νότιος -»- (50 Ε.Σ.Π.)περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

(γ) Όρια υποτομέων - δυνάμεις:

(ι) Ανατολικός υποτομεύς

- Ανατολικόν όριον: Το της Μεραρχίας.
- Δυτικόν όριον:

-ΣΤΡΥΜΩΝ ποτ. (από σημείου εφ' ού διέρχεται την ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΝ μεθόριον) - (Κ.0910) - ΛΙΘΟΤΟΠΟΣ (Ρ.1497) - ΚΟΠΡΙΒΑ (Ρ.155924) - ΓΟΛΓΟΘΑ (Ρ.172887) διχάλωσις χαραδρών (Ρ.252764) - υψ. 776 (Ρ.250715) - ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ (Ρ.325655), άπαντα ΝΑΙ.

- Νότιον όριον:

-ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ - όρια Νομού ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΣΕΡΡΩΝ μέχρι υψ. 756 (Ρ.520538) - ΚΑΤΩ ΚΕΡΔΥΛΙΑ (Ρ.6259) - ΣΤΡΥΜΩΝ ποτ. (635587), άπαντα ΝΑΙ.

Διατιθέμεναι δυνάμεις:

22 Ταξ/χία μείον 2 Τάγματα)
Υπό δ/σιν : 19 Ε.Σ.Π. (3 Τάγ)) Σύνολον 4 Τάγματα
Ουλαμός Τεθ/νων ΣΕΡΡΩΝ

Υπό δ/σιν δι' επιχειρήσεις: Κ.ΜΕΑ-ΜΕΑ περιοχής
Αι εν τη ζώνη δυνάμεις του
622 ΤΑΓΣ

Εν μέσω υποστηρίξει: Πυρ/χία 148 Μ.Ο.Π.

(ιι) Δυτικός υποτομεύς

- Ανατολικόν όριον: Το Δυτικόν της 22 Ταξ/χίας
- Δυτικόν όριον: Το της Μεραρχίας.
- Νότιον όριον:

-ΓΟΛΓΟΘΑΣ (ΟΧΙ) - ΤΡΙΑ ΔΕΝΔΡΑ (1587) ΔΕΝΔΡΩΤΟ (120854) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ο.0468) - ΠΑΝΩΧΩΡΙ (Ρ.0180) ΒΑΘΕΙΑ (Ο.960786) - ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ο.9376) - υψ. 217 (Ρ.892735) ΒΑΛΤΟΙ (8871) - Ν.ΣΑΝΤΑ (Ρ.8866) - υψ. 143 (Ρ.884642), άπαντα ΝΑΙ.

Διατιθέμεναι δυνάμεις

- 21 Ταξχία)

Υπό δ/σιν: 67 και 95 Τ.Ε.) Σύνολον 5 Ταγ.

- Ουλαμός Τεθ/νων ΚΙΛΚΙΣ

Υπό δ/σιν δι' επιχειρήσεις: - ΚΜΕΑ-ΜΕΑ περιοχής
- Αι εν τη ζώνη δυνάμεις 622 ΤΑΓΣ

Εν άμεση υποστηρίξει: - Πυρ/χία 108 Σ.Π.Π.
- Πυρ/χία 148 Μ.Ο.Π.

(ιιι) Κεντρικός υποτομεύς

Ανατολικόν όριον: Το της 22 Ταξ/χίας

Δυτικόν όριον : Το της 21 -»-

Νότιον όριον:

Οδός ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΚΑΒΑΛΛΑΣ από ΛΑΪΝΑ μέχρι υψ. 83 (Ρ.2444) - εκείθεν η Δ. και Βορ. όχθη λίμνης ΒΟΛΒΗΣ μέχρι χωρίου ΜΙΚΡΑ ΒΟΛΒΗ (Ρ.4144) - ΟΧΙ - ΛΕΥΚΟΥΔΑ (Ρ.4051) ΟΧΙ - ΣΤΕΦΑΝΙΝΑ (Ρ.436517) ΟΧΙ - υψ. 1092 (Ρ.465540) ΟΧΙ.

Διατιθέμεναι δυνάμεις

- Δύο οργανικά Τάγματα 31 Ε.Σ.Π.

Υπό δ/σιν: Ουλαμός Τεθ/νων Ν.ΜΑΔΙΤΟΥ.

(ιυ) Νότιος υποτομεύς

Δυτικόν Όριον: Το της Μεραρχίας

Βόρειον Όριον: Το Νότιον των Κεντρικού και Ανατολικού υποτομέων

Ανατολικόν Όριον: Το της Μεραρχίας (εκβολαί ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ παρά την ΑΜΦΙΠΟΛΙΝ)

Διατιθέμεναι δυνάμεις

- 3 οργανικά τάγματα 50 Ε.Σ.Π.

Υπο δ/σιν : Ουλαμός τεθ/νων ΛΑΧΑΝΑ

Υπο δ/σιν δι' επιχειρήσεων: Κ.ΜΕΑ-ΜΕΑ

Υπό δ/σιν δι' επιχειρήσεις: Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ περιοχής.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) Γενικαί

(ι) Διατήρησις της ακεραιότητος του Εθνικού εδάφους - απαγόρευσις επανεγκαταστάσεως Κ.Σ.

(ιι) Απηνής και ακατάπαυστος δίωξις των ενδημούντων Κ.Σ. δι' αναλασσομένων τμημάτων, πλήρης εκκαθάρισις των μετόπισθεν εκάστης Μονάδος, προς εμπέδωσιν αισθήματος ασφαλείας της υπαίθρου και προς αυτόματον αυτασφάλειαν των τμημάτων.

Ιδιαιτέρα προσοχή εις την αυτοάμυναν των πόλεων και χωρίων.

(ιιι) Λήψις συντόνων μέτρων αμυντικής οργανώσεως και χειμερινής διαβιώσεως Μονάδων.

(ιν) Συστηματική και σύντονος εκπαίδευσις Μονάδων, συμφώνως προς αποσταλησομένας οδηγίας.

(ν) Αξιοποίησις των ΜΕΑ διά την εγγύς και μεμακρυσμένην ασφάλειαν των χωρίων (προωθήσεις Κ.ΜΕΑ προς συλλογήν πληροφοριών).

(νι) Προστασία των γεωργικών και κτηνοτροφικών εργασιών.

(β) Ειδικαί αποστολαί

21 Ταξιαρχία

(ι) Εδραίωσις τμημάτων τον εκκαθαρισθέντα ορεινόν όγκον ΜΠΕΛΛΕΣ - ΚΡΟΥΣΙΩΝ και εισεχούσης ΚΟΡΩΝΑΣ και ταχεία οργάνωσις προωθημένων Κ.Α. και Σ.Σ., ως ειδικαί δ/γαί Μεραρχίας προς απαγόρευσιν επανεισόδου Κ.Σ. εις τας περιοχάς ταύτας, είτε προς επανεγκατάστασιν, είτε προς αναμόλυνσιν.

(ιι) Εξασφάλισις τοπικών εφεδρειών δι' άμεσον επέμβασιν, προς καταδίωξιν και εξόντωσιν επανεισελθησομένων.

(ιιι) Εν περιπτώσει τυχόν καταλήψεως υπό Κ.Σ. σημείου τινός, άμεσος αντεπίθεσις προς ανακατάληψίν του, εξόντωσις των εισβολέων και διατήρησις της ακεραιότητος του ημετέρου εδάφους.

(ιν) Εξασφάλισις της λειτουργίας των οδικών και σιδηροδρομικών αρτηριών ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και μεταξύ ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑΣ - ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ, με ιδιαιτέραν προσοχήν εις τα τεχνικά έργα, προπαντός μεταξύ ΔΟΪΡΑΝΗΣ - Σιδηρ. Γέφυρα ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ.

(ν) Εκκαθάρισις περιοχής ΚΡΟΥΣΙΩΝ εκ Κ.Σ. ομάδων μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου.

22 Ταξιαρχία

(ι) Εδραίωσις τμημάτων επί του όρους ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ και ταχεία οργάνωσις Κ.Α. και Σ.Σ., ως ειδικαί δ/γαί Μεραρχίας, προς απαγόρευσιν επανεισόδου των Κ.Σ. εις την περιοχήν ταύτην, είτε προς επανεγκατάστασιν είτε προς αναμόλυνσιν.

(ιι) Διά δυνάμεως Τάγματος να είναι εις θέσιν να επέμβη αμέσως, κατά τυχόν επανεισηλθησομένων εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ή προς άμεσον ανακατάληψιν τυχόν απωλεσθέντος σημείου προς εξόντωσιν των εισβολέων και αποκατάστασιν της ακεραιότητος των εδαφών μας (Τάγμα μείον Λόχος ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ - Λόχος περιοχή ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ όρους, προς άμεσον επέμβασιν υπέρ 86 Τάγματος).

(ιιι) Εξασφάλισις των οδικών και σιδ/κών αρτηριών μεταξύ Σιδηροδρομικής γεφύρας ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ - γεφύρας ΑΓΓΙΣΤΑ με ιδιαιτέραν προσοχήν επί των τεχνικών έργων (γέφυραι σιδηρ. ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ - ΑΓΓΙΣΤΑ αμφότεραι όχι).

(ιv) Συμμετοχή εις εκκαθαριστικήν επιχείρησιν ΒΕΡΤΣΙΚΟΥ - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΜΟΡΑΒΑ - ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ, ως η υπ' αριθ. 6 Δ/γή Επιχειρήσεων Μεραρχίας.

31 Ε.Σ.Π.

(ι) Ταχεία συμπλήρωσις έργων οχυρώσεως και χειμερινής διαβιώσεως επι ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ- ΜΟΡΑΒΑ - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ.

(ιι) Δυνατότης κινήσεως ενός Λόχου κατά Τάγμα, προς άμεσον δράσιν κατά των ενδημούντων Κ.Σ. ή τυχόν επανεισηλθησομένων.

(ιιι) Εξασφάλισις λειτουργίας των εν τω υποτομεί της οδικών αρτηριών.

(ιv) Εκκαθάρισις ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ - ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΜΟΡΑΒΑ - ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ, μέχρι τέλους Σεπ/βρίου.

50 Ε.Σ.Π.

(ι) Εξασφάλισις λειτουργίας των εν τω υποτομεί του οδικών αρτηριών.

(ιι) Πλήρης εξασφάλισις εργασίς εις τα μεταλεία ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΥ.

(ιιι) Δυνατότης αμέσου κινήσεως τουλάχιστον ενός λόχου κατά Τάγμα, προς άμεσον επέμβασιν.

6. ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ

(α) Εις την διάθεσιν του Σ.Σ.:

Η 3η Ορεινή Ταξ/χία (501 - 502 - 503 Τ.Π.) εις ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ - ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ - ΛΗΤΗ.

(β) Εις την διάθεσιν της Μεραρχίας:

Δύο Τάγματα της 22 Ταξ/χίας (508 - 509 Τ.Π.) εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ, ετοιμοκίνητα και με δυνατότητα να επεμβαίνουν τη Δ/γή της Μεραρχίας υπέρ:

21 Ταξ/χίας

22 Ταξ/χίας

31 Ε.Σ.Π.

Ετοιμότης κινήσεως εντός δύο ωρών.

Συμμετοχή διά Τάγματος συν Διλοχία εις εκκαθάρισιν ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ - ΜΟΡΑΒΑ - ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ.

7. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(α) Ορειβατικόν

Να δύναται να βάλη:

(ι) Διά μίας Πυρχίας υπέρ του δεξιού της 21 Ταξ/χίας.

(ιι) Διά μιας Πυρ/χίας υπέρ της Β. και Α. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ περιοχής (22 Ταξ/χίας).

(β) Πεδινόν

(ι) Να δύναται να βάλη δι' ενός Ουλαμού υπέρ του κέντρου της 21 Ταξ/χίας, με δυνατότητα ταχείας αλλαγής θέσεων κατά τρόπον ώστε, μετατοπιζομένη εγκαίρως να δύναται να επεμβαίνη είτε υπέρ του δεξιού, είτε υπέρ του αριστερού της 21 Ταξ/χίας, αλλά και της 22 Ταξ/χίας δι' ενδεχομένης μετατοπίσεως εις περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και Βορείως.

(ιι) Δι' ετέρου Ουλαμού (ΚΙΛΚΙΣ) να δύναται να επεμβαίνη κατά πρώτον λόγον εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΙΩΝ και κατά δεύτερον εις περιοχήν ΜΠΕΛΕΣ και ενδεχομένως εις περιοχήν ΒΟΡ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, εξ εναλασσομένων θέσεων.

(ιιι) Συνεπεία των αναγκών τούτων είναι η προπαρασκευή πλειόνων θέσεων πλήρους Πυρ/χίας, τόσον Νοτίως ΜΠΕΛΕΣ, όσον και εις περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

(ιv) Δυνατότης μετατοπίσεως Ουλαμού Πεδ. Πυρ/κού εντός μιας ώρας από λήψεως Δ/γής κινήσεως.

(γ) Πυρομαχικά παρά τας κανονικάς θέσεις α΄ + β΄ γραμμής.

(δ) Οργάνωσις πυροβολείων περιφερειακών δυνατοτήτων σηκών πυρ/κών - ορυγμάτων Πυρ/κού και θέσεων εγγύς αμύνης.

8. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

(α) Εις την διάθεσιν της Μεραρχίας υπάρχουν επί του παρόντος 2 Διμοιρίαι (η μία από 25-9-49).

(β) Αποστολαί

(ι) Συμμετοχή εις την συμπλήρωσιν της αμυντικής οργανώσεως των Μονάδων και εγκαταστάσεων διαβιώσεώς των.

(ιι) Βελτίωσις των συγκοινωνιών εν τη περιοχή της Μεραρχίας, διά την εξυπηρέτησιν των τακτικών αποστολών και ανεφοδιασμών των τμημάτων, συμφώνως προς κοινοποιηθησόμενον πίνακα και τας ήδη δοθείσας προφορικάς εντολάς.

(ιιι) Εγκατάστασις των αναγκαιούντων ναρκοπεδίων εις τα Κ.Α. και Σ.Σ., ως και την συμπλήρωσιν υφισταμένων ναρκοπεδίων.

(ιv) Συμμετοχή εις βελτίωσιν υπαρχουσών χειμερινών εγκαταστάσεων Μονάδων.

(v) Προτεραιότης: - 21 Ταξιαρχία
- 22 -»-
- 31 Ε.Σ.Π.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

9. Ως ειδική Δ/γή Δ.Μ.

10. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Στρατηγεία

(α) Κ.Σ. Μεραρχίας	ΛΑΓΚΑΔΑΣ
(β) Κ.Σ. 21 Ταξ/χίας	ΚΙΛΚΙΣ
Τ.Σ. 21 -»-	ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ
(γ) Κ.Σ. 22 -»-	ΣΕΡΡΑΙ
(δ) Σ.Δ. 31 Ε.Σ.Π.	ΛΑΓΚΑΔΑΣ
(ε) Σ.Δ. 19 -»-	ΣΕΡΡΑΙ (υπό 22 Ταξ/χίαν)
(στ) Σ.Δ. 50 -»-	ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ
(ζ) Σ.Δ. Ίλης Τεθ/νων	ΛΑΓΚΑΔΑΣ

11. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως ειδική Διαταγή Διαβιβάσεων.

12. ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

(α) Από 0600 13ης ανελήφθη ο υποτομεύς 31 Ε.Σ.Π.

(β) Από 0600 ώρας της 21ης Σεπτεμβρίου 1949 αναλαμβάνεται ο υποτομεύς 21 και 22 Ταξιαρχιών.

(γ) Ανάληψις υποτομέως 50 Ε.Σ.Π. από της λήξεως επιχειρήσεων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, αρχομένων από 21-9-49.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Σ. ΠΑΛΛΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	α.α. Αντιτύπου	
3 Ταξιαρχία		1
21 -»-		2
22 -»-		3
31 Ε.Σ.Π.	4	
50 Ε.Σ.Π.	5	
Γ΄ΣΣ	6	
Διοίκησιν Πυρ/κού	7	
-»- Μηχ/κού	8	
-»- Διαβ/σεων		9
Επιτελάρχην	10	
Α.Κ.Α.	11	
Α.Κ.Β΄ & Γ΄	12	
Α1	13	
Α2	14	
VII Μεραρχία	15	
87 Στρατ. Περιοχή	16	
Σ.Δ.Κ.Μ.	17	
Ημερολόγιον	18	
Αμερ. Αποστολή		19
Αρχείον	20	

35

23.IX.1949

Στρατηγείον Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας

αρ. πρ. 1453

Γενική διαταγή

Η 4μηνος θητεία του Στρατηγείου μας έληξεν.

Έληξε με ευτυχή ένδοξα διά τον στρατόν και το Έθνος αποτελέσματα, με την δίδυμον μάχην Βίτσι - Γράμμου. Εις Βίτσι έσπασεν η σπονδυλική στήλη του μυσαρού εχθρού, εις Γράμμον ετέθη η πλάξ του τάφου του.

Εις τον στίβον εις τα Δύο τραγικά όρη, ήθλησαν τα Α΄ και Β΄ Σώματα Στρατού, αι Ι, ΙΙ, ΙΙΙ, VIII, IX, X, XI, XV Μεραρχίαι, 72, 77 Ταξιαρχίαι, 8,12,15,24 Συντάγματα, η Αεροπορία.

Τα στρατεύματα αυτά κατηύθυνε και ώπλισεν η νικηφόρος Δεξιά του Αρχιστρατήγου.

Προ του οι Στρατηγοί οδηγήσουν εις τον χώρον της πάλης είχον πάρη τα στρατεύματα αυτά απόφασιν ρωμαλέαν. Αυτό ήτο το πάν. Από τότε η νίκη ήτο εις όλους μας βεβαία.

Και είναι άθλος η Δίδυμος μάχη επειδή αξιωματικοί και οπλίται με γυμνόν το στήθος επάλαισαν εις το τραχύτερον έδαφος κατά λαβυρίνθω από αναρίθμητα πολυβολεία και ναρκοπέδια.

Ευλογημένα τα όπλα σας!

Αντί ηρώων που η μνήμη των θα μετεωρίζετο αιωνία κάτω από τους θόλους ενός Πανθέου Νεοελληνικής δόξης, αι Γενneaί που έρχονται θα τιμούν καθολικά την Γεννεάν που επέρασε και τα ηρώα θα είναι τόσα όσοι οι κατεσπαρμένοι τάφοι των πολεμιστών μας.

Υποκλίνομαι βαθύτατα εις τας σημαίας και τα περιφλεγή λάβαρά σας.

Στρατιώται

Πιστοί εις τους Αξιωματικούς σας ! Ποτέ η Ελλάς από 122 ετών δεν είδε καλλιτέρους και αποτελούν του Έθνους το καύχημα ! Οι Αξιωματικοί εις πείσμα απείρων εναντιοτήτων, επί 40 ήδη μήνας, εις την τραχείαν και υψηλήν μαζί αποστολήν - μόνοι σχεδόν εις τον στίβον - κρατούν ορθίαν την Ελλάδα ! Ο ιδρώς και το αίμα σας έγινε γόνιμον εις πλούσια δώρα της πατρίδος από τους Αξιωματικούς σας !

Μη λησμονείτε το χθεσινόν πρόσταγμα ! «Τον δάκτυλον εις την σκανδάλην».

Αντιστράτηγος Βεντήρης

36

ΘΕΜΑ: Εκκαθάρισις Εσωτερικού και Μετόπισθεν

ΠΡΟΣ: VIII - XI Μεραρχίας

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1
Α΄ΣΣ/Α1-Α2
Β΄ΣΣ/Α1
ΣΚΕ/Α1

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Α΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ/Α1

Α.ΑΠ.Φ.1/4
ΣΤΓ 918/24-9-49
Α.Α.Α. 3

ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Σχετική 245298/Φ.4009/1/21-9-49/ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ/ ΓΕΣ /Α1

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Ως το συνημμένον Δελτίον Πληροφοριών.

2. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ

Παραμένωσι αι καθορισθείσαι διά της ΑΠ.Φ. 3/1099/3-9-49.
Τονίζονται τα κάτωθι:

α) Εξόντωσις των ενδημουσών ΚΣ Ομάδων εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης του Σ.Στρατού.

β) Συντριβή των ΚΣ Συκροτημάτων, τα οποία προτίθενται να διαπεραιωθώσι διά μέσου της ζώνης ευθύνης του Σ.Στρατού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

3. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

α) Παραμένουσι αι καθορισθείσαι διά της υπ' αριθ. Α.ΑΠ. Φ.3/1099/3-9-49 Δ/γής Α΄Σ.Σ./Α1 Δ/γής Επιχειρήσεων και ΑΠ. Φ.3/1101/050935 Α΄Σ.Σ./Α1 σήματος.

β) Κατωτέρω καθορίζονται λεπτομερέστερον αι αποστολαί των Μερ/χιών διά την πλήρη συντριβήν των εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης των ενδημουσών Κ.Συμμοριτών ως και εκείνων, αίτινες προτίθενται να διέλθωσι, μέσω αυτών εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

4. XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Ν' αποδώση ιδιαιτέραν σημασίαν εις την περιοχήν ΖΑΓΟΡΙΩΝ και να διατηρήση εκεί τας απαραιτήτους δυνάμεις διά τον ΔΙΑΡΚΗ έλεγχον της περιοχής. Να αναζητήση και συντρίψη την ΚΣ ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ, ήτις αποκρύπτεται εις την περιοχήν ΒΩΒΟΥΣΗΣ, εν συνεργασία μετά της VIII Μεραρχίας.

β) Να διατηρήση την ήδη κατά βάθος κλιμάκωσιν των Μονάδων της μεταξύ των αμαξιτών ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΦΙΛΙΑΤΕΣ και ΔΟΛΙΑΝΑ - ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ, ως και μεταξύ της τελευταίας και των συνόρων.

Εις τας περιοχάς ταύτας η Μερ/χία να λάβη τα κάτωθι μέτρα:

ι) Να δημιουργήση φράγματα προς απαγόρευσιν των δρομολογίων των από περιοχής ΖΑΓΟΡΙΩΝ διά περιοχής ΠΕΔΙΝΑ - ΝΕΓΡΑΔΩΝ - Διαβάσεις ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ προς την περιοχήν των συνόρων μεταξύ ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΣ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ.

ιι) Να διαθέτη ετοιμοκινήτους εφεδρείας δυναμένας να επέμβωσιν αμέσως, βάσει γενικού Σχεδίου καθορίζοντος τας αποστολάς των εν τη ανωτέρω περιοχή εν περιπτώσει εμφανίσεως των προτιθεμένων να διέλθωσιν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ ΚΣ.

ιιι) Να οργανώση τη βοηθεία των επαναπατριζομένων χωρικών πλήρες δίκτυον πληροφοριών.

ιν) Σχετικαί Διαταγαί Μερ/χίας να υποβληθώσιν εις το Σ.Σ.

5. VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Διά δυνάμεως τουλάχιστον Διλοχίας, τιθεμένης υπό τας δ/γάς της XI Μεραρχίας εάν παραστή ανάγκη και ενεργούσης επί της κατευθύνσεως ΛΑΪΣΤΑ (Σ.1583) - ΒΩΒΟΥΣΑ (Σ.2278) να συμβάλη εις τας επιχειρήσεις της XI Μεραρχίας επί ΖΑΓΟΡΙΩΝ.

Η Διλοχία να διατεθή κατόπιν αιτήσεως της XI Μεραρχίας.

β) Να δημιουργήση κατά βάθος φράγματα και μεταξύ ΣΜΟΛΙΚΑ - ΠΑΠΙΓΚΟΥ και ΚΟΝΙΤΣΗΣ - ΣΥΝΟΡΩΝ ώστε ν' απαγορεύση την διέλευσιν των ΚΣ συγκροτημάτων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά των δρομολογίων των περιοχών αυτών.

γ) Να διατηρή ετοιμοκινήτους εφεδρείας διά την άμεσον επέμβασιν εν περιπτώσει εμφανίσεως ΚΣ προτιθεμένων να διαπεραιώσουν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά των δρομολογίων των ανωτέρω περιοχών.

6. ΓΕΝΙΚΑ

α) Δέον όπως αι ενδημούσαι εις τας διαφόρους περιοχάς των Μερ/χιών ΚΣ, χρεωθώσιν εις τας υπευθύνους Μονάδας, αίτινες ιδία διά νυκτερινών ενεργειών και άνευ αναπαύλας να επιδοθώσιν εις συστηματικήν εξερεύνησιν των περιοχών των προς ανεύρεσιν και εξόντωσιν των ενδημουσών ομάδων ή διερχομένων τοιούτων προς οιανδήποτε κατεύθυνσιν.

β) Δέον όπως δοθή πρωτοβουλία, εις τους κατά περιοχάς Διοικητάς Μονάδων, ώστε να δυνηθώσιν ούτοι ν' αναπτύξωσι την επιβαλλομένην δραστηριότητα και χρησιμοποιήσωσι τας καλυτέρας μεθόδους εξοντώσεως των ΚΣ υπολειμμάτων.

γ) Δεν πρέπει να τεθώσι χρονικά όρια ενάρξεως και λήξεως ωρισμένων ειδικών επιχειρήσεων.

Άπαντες οι Διοικηταί Μονάδων, δέον όπως κατανοήσωσι και μεταδόσωσιν εις τους υφισταμένους ότι ευρίσκονται διαρκώς εις επιχειρήσεις η οποία δεν θα λήξη εάν δεν εκλείψη και ο τελευταίος ΚΣ.

δ) Τα εφεδρικά Τμήματα, βάσει γενικών αποστολών να εκτελώσι λεπτομερείς αναγνωρίσεις όλων των περιοχών δι' ών είναι δυνατή η διέλευσις ΚΣ συγκροτημάτων, ώστε να εξασφαλίζηται η ταχεία και αποτελεσματική επέμβασις.

7. Συνεργασία μετά Β΄Σ.Στρατού και Σ.Κ.Ε.

α) Το Β΄Σ.Στρατού και το Σ.Κ.Ε. θα παρακληθώσιν όπως συνδυάσωσιν αναλόγους ενεργείας εις τας περιοχάς των εγγύς του ΑΝΑΤ. ορίου του Σ.Στρατού.

β) Η XI Μεραρχία διά σήματος θα αιτήται εγκαίρως συντονισμόν ενεργειών της μετά Τμημάτων Β΄Σ.Στρατού εις το ΑΝΑΤ. όριον της ζώνης περιοχής ΖΑΓΟΡΙΟΥ και εκ μέρους του Σ.Κ.Ε. εις την περιοχής ΜΕΣΟΧΩΡΑΣ και Βορειότερον.

Α Ν Α Φ Ε Ρ Α Τ Ε Λ Η Ψ Ι Ν

Τ.Υ.
ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
Υποστράτηγος

37

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Γραφείον Α1

ΑΚ. ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
α.α. Αντιτύπου 3
Σ.Τ.Γ. 912
25 Σεπτεμβρίου 1949

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 8

(Ουδεμία αλλαγή εκ των προφορικών Δ/γών)

ΧΑΡΤΑΙ 1:100.000 ΝΙΓΡΙΤΗΣ - ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

(α) Ε χ θ ρ ό ς

(ι) Ως το κοινοποιηθέν ήδη δελτίον Πληροφοριών (ΑΠ. 1682/18/8-9-49).

(ιι) Ως εις περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ μικροομάδες Κ.Σ., λόγω των αρξαμένων εκκαθαριστικών ενεργειών εις την περιοχήν ταύτην, πιθανώς να κατευθύνθησαν προς περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ - ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ.

(β) Φ ι λ ί ω ν

Συνεχίζονται αι εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις εις περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Ανεύρεσις, εντοπισμός και εξόντωσις των εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ - ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ Κ.Σ., προς πλήρη εκκαθάρισιν της περιοχής.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

(α) Γ ε ν ι κ α ί γ ρ α μ μ α ί

(ι) Η κίνησις των τμημάτων εις μεν την περιοχήν των ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ θα λάβη χώραν εκ Β.Δ. προς Ν.Α., εις δε την περιοχήν ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ εξ Α. προς Δ., αφού προηγούμενως καταληφθώσι ωρισμένα σημεία εξ αντιθέτων κατευθύνσεων.

(ιι) Η επιχείρησις αύτη θα αποτελέση συνέχειαν της εκκαθαριστικής ενεργείας του ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ - ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ.

(β) Δ ι α τ ι θ έ μ ε ν α ι δ υ ν ά μ ε ι ς

- Διοίκησις 31 Ε.Σ.Π.
- 34 Τ.Ε. (3 Λόχοι)
- Διλοχία 508 Τ.Π.
- Λόχος 509 Τ.Π. (Τιθέμενος τακτικώς υπό Διλοχίας 508 Τ.Π.)

- -»- 59 Τ.Ε. (υψ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ)
- Απόσπασμα Χωρ/κής ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ
- Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ ΣΤΕΦΑΝΙΝΑΣ - ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ - ΒΡΑΣΝΑ - ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ και υπολοίπου περιοχής
- Λόχος Προσκόπων Μεραρχίας)
- Λόχος ΦΡΑΓΚΑΚΟΥ εγκατε-) Τα τμήματα ταύτα
  στημένος ήδη εις διάβασιν) θα λάβωσι μέρος
  ΠΡΟΦΗΤΗ) μόνον κατά τη Β΄
- Μ.Ο. Εκπαιδεύσεως) Φάσιν
- Διμοιρία ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ)

Πάντα τα ανωτέρω τμήματα τίθενται υπό Διοίκησιν δι' επιχειρήσεις εις τον Δ/την 31 Ε.Σ.Π. , εις ον ανατίθεται η όλη οργάνωσις και διεύθυνσις της επιχειρήσεως.

(γ) Περιοχαί συγκεντρώσεως

- 34 Τ.Ε.: Την εσπέραν της 26 λ.μ. εις περιοχήν ΣΚΕΠΑΣΤΟΝ (Ρ. 3859) - ΚΟΥΡΟΥΝΟΥΧΙ (Ρ. 3961) - υψ. 573 (Ρ. 4064).
- Διλοχία 508 Τ.Π.: Την εσπέραν της 26 λ.μ. εις ΧΟΥΜΝΙΚΟΝ (Ρ. 4467) - ΣΤΑΧΩΡΙ (Ρ.4767).
- Λόχος 509 Τ.Π.: Ουχί βραδύτερον της μεσημβρίας 27 λ.μ. εις περιοχήν εκβολών ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ (Ρ.652574), (κίνησις επ' αυτοκινήτων μερίμνη 22 Ταξ/χίας).
- Λόχος 59 Ε.Τ. εις ην περιοχήν ευρίσκεται (ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ).
- Μ.Ο. Εκπαιδεύσεως: Την μεσημβρίαν της 28 λ.μ. εις ΠΡΟΦΗΤΗΝ (κίνησις επ' αυτοκινήτων μερίμνη Μεραρχίας/Γ1)
- Λόχος Προσκόπων ΓΕΩΡΓΙΛΕ και Διμοιρία ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ: Την 17 ώραν της 28 λ.μ. εις ΒΑΜΒΑΚΙΑ - υψ. 700 (κίνησις επ' αυτοκινήτων μερίμνη Μεραρχίας/Γ1).
- Λόχος ΦΡΑΓΚΑΚΟΥ και ΜΕΑ ΝΥΜΦΟΠΕΤΡΑΣ: Την 1700 ώραν της 28 εις χωρίον ΝΥΜΦΟΠΕΤΡΑ.
- Απόσπασμα Χωρ/κής ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ: Την εσπέραν της 27 λ.μ. εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ - ΣΤΕΦΑΝΙΝΑ και ΒΑΜΒΑΚΙΑΝ.

4. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Η όλη ενέργεια θα εκτελεσθή εις δύο Φάσεις:

Α΄ ΦΑΣΙΣ

Εκκαθάρισις περιοχής ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ. Έναρξις κινήσεως τμημάτων από της 0600 της 27 τρέχοντος.

Β΄ ΦΑΣΙΣ

Συνεχιζομένης της εκκαθαρίσεως περιοχής ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ, θα άρξηται υπό ετέρων τμημάτων εκκαθάρισις περιοχής ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) Γενικαί

Εξορμούντα άπαντα τμήματα την καθοριζομένην κατωτέρω ημέραν και ώραν και κινούμενα επί των καθοριζομένων κατευθύνσεων, ως εν τω σχεδιαγράμματι, να

εξερευνήσωσι λεπτομερώς την περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ - ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ, προς ανεύρησιν, εντοπισμόν και εξόντωσιν των εν τη ανωτέρω περιοχή Κ.Σ.

(β) Ειδικαί

(ι) Τα τμήματα 34 Ε.Τ. και Διλοχίας 508 Τ.Π. συνεχίζοντα την εξερεύνησιν εις την περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ την 26 λ.μ. να ευρίσκωνται την εσπέραν της ιδίας ημέρας εις τας καθορισθείσας περιοχάς συγκεντρώσεως.

(ιι) Προ του πρώτου φωτός της 27 λ.μ. να καταληφθώσι τα κάτωθι σημεία, άτινα και να διατηρηθώσι υπό αναλόγων τμημάτων.

- Υπό του 34 Ε.Τ. τα σημεία (Ρ.435564) (Κ1) και Νοτίως ΛΑΓΚΑΔΙ (Ρ.416594) (Κ2).

- Υπό του Λόχου του 59 Ε.Τ. διά Διμοιρίας το υψ. 659 (Ρ.495585) (Κ3), διατηρούντος εν ταυτώ υψ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ (Κ4).

- Υπό Κ.ΜΕΑ - ΜΕΑ ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ - ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ οι υδρόμυλοι Ν.Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ (Κ5) και υψ. ΔΡΑΓΑΣΙΑ (Κ6).

(ιιι) Την εσπέραν της 27 λ.μ. ο Λόχος του 509 Τ.Π. να καταλάβη την γραμμήν ΚΑΤΩ ΚΕΡΔΥΛΙΑ - ΒΕΡΥΚΟΚΙΑ (Ρ.600614) - ΕΥΚΑΡΠΙΑ ην και να διατηρήση μέχρι εσπέρας 30 λ.μ. αποφράσσων τας προς Ανατολάς διαβάσεις.

(ιν) Προ του πρώτου φωτός της 28, υπό τμήματος του 508 Τ.Π. να καταληφθή το σημείον ΚΑΡΑΤΣΙΛΙΚΙ (Ρ.526578) (Κ7). Το τμήμα τούτο ν' αντικατασταθή υπό τμήματος του 34 Ε.Τ. κατά την κίνησίν του.

Ομοίως προ του πρώτου φωτός της 28 υπό ετέρας Διμοιρίας του Λόχου του 59 Ε.Τ. να καταληφθή το υψ. 919 (Ρ.513539) (Κ8).

Λόχος ούτος θα διατηρήση την κατοχήν του Κ4 και Κ5.

(ν) Εις Λόχος του 34 Ε.Τ. την εσπέραν της 27 να διανυκτερεύση Β.Α. ΣΤΕΦΑΝΙΝΑΣ, την δε πρωϊαν της 28 διά καθοριζομένου δρομολογίου να κινηθή και αχθή εις ΚΑΚΑΛΑ (Ρ.424470), ίνα την πρωϊαν της 29 κινηθή προς εκκαθάρισιν ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ (κατά τη Β΄ Φάσιν).

(νι) Τα υπόλοιπα τμήματα του 34 και το Απόσπασμα Χωρ/κής ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ και ΜΕΑ ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ και ΒΡΑΣΝΩΝ την 29 θα ασχοληθώσι με την εξερεύνησιν της περιοχής της καταληπτέας γραμμής την εσπέραν της 28.

Την εσπέραν της 30 τα τμήματα ταύτα να ευρίσκωνται εις τα καθοριζόμενα σημεία.

(νιι) Η Μ.Ο.Ε. την μεσημβρίαν της 28 να αντικαταστήση τον Λόχον ΦΡΑΓΚΑΚΟΥ, εις ας θέσεις κατέχει, και ενισχυομένη με τα ΜΕΑ της περιοχής να αποφράξη τας προς Ν. διαβάσεις μεταξύ των δύο λιμνών.

(νιιι)Ο Λόχος ΦΡΑΓΚΑΚΟΥ και τα Κ.ΜΕΑ ΝΥΜΦΟ-ΠΕΤΡΑΣ και ΑΣΚΟΥ την εσπέραν της 28 να καταλάβωσι την γραμμήν ΑΣΚΟΣ - ΝΥΜΦΟΠΕΤΡΑ μέχρι την εσπέραν της 30, αποφράσσοντες τας προς Δ. διαβάσεις.

(ιχ) Τα υπόλοιπα ΜΕΑ περιοχής από πρωϊας της 29 μέχρι εσπέρας της 30 να καταλάβωσι τας καθοριζόμενας εν τω σχεδιαγράμματι γραμμάς.

(γ) Έναρξις κινήσεως

Τμημάτων Α΄ Φάσεως

(ι) 34 Ε.Τ., Διλοχία 508 Τ. η 06.00 ώρα της 27 λ.μ.

(ιι) Αποσπάσματος Χωρ/κής ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ και ΜΕΑ ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ και ΘΡΑΣΝΩΝ η 06.00 ώρα της 28 λ.μ.

Τμημάτων Β΄ Φάσεως

(ι) Λόχου Προσκόπων, Διμοιρίας ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ και Λόχου 34 Ε.Τ. η 06.00 ώρα της 29 λ.μ.

Ομοίως η κίνησις των τμημάτων από τας καταληφθείσας γραμμάς εκάστην εσπέραν θα γίνεται την 06.00 ώραν της επομένης.

6. ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

(α) Διλοχία 508 Τ.Π.: Την 10.00 ώραν της 30 λ.μ. επιβιβασθή οχημάτων εις εκβολάς ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ (Ρ.652574) και επιστρέψη ΣΕΡΡΑΣ (οχήματα μερίμνη 22 Ταξιαρχίας).

(β) Λόχος 509 Τ.Π.: Την 10.00 ώραν της 1 Οκτωβρίου επιβιβασθή οχημάτων εις εκβολάς ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και επιστρέψη ΝΙΓΡΙΤΑΝ (οχήματα μερίμνη 22 Ταξ/χίας).

(γ) 34 Ε.Τ. μείον Λόχος: Την 10.00 ώραν της 1 Οκτωβρίου επιβιβασθή οχημάτων εις ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ διά περιοχήν ΣΩΧΟΥ μέσω ΒΑΜΒΑΚΙΑΣ - ΑΡΕΘΟΥΣΗ (οχήματα μερίμνη Μεραρχίας/Γ1).

(δ) Ομοίως την 10.00 ώραν της 1 Οκτωβρίου ο Λόχος Προσκόπων, η ΜΟΕ και η Διμοιρία ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ, να ώσιν συγκεντρωμένοι εις ΣΤΙΒΟΝ, όπου μερίμνη Μεραρχίας/Γ1, θα αποσταλώσι οχήματα προς μεταφοράν εις ΛΑΓΚΑΔΑΝ.

(ε) Ο Λόχος ΦΡΑΓΚΑΚΟΥ θα εξακολουθήση παραμένων εις περιοχήν ΛΑΙΜΟΥ μέχρι νεωτέρας Δ/γής, προς εξασφάλισιν και απόφραξιν διαβάσεων.

7. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως ειδική Δ/γή.

8. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

(α) Πυρ/κά α΄ γραμμής

(β) Τρόφιμα μέχρι μεσημβρίας 1 Οκτωβρίου.

(γ) Διακομιδαί: Μερίμνη 31 Ε.Σ.Π.

-»- 22 Ταξιαρχίας εν υγειονομικόν όχη-μα εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ (από εσπέρας 26^{ης}).

9. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

(α) - Ως αι εν τη υπ’ αριθ. 6/20-9-49 Δ/γή Επιχειρήσεων Μεραρχίας.

- Αι θέσεις σταθμεύσεως κατά την νύκτα να ώσι διάφοροι των της αφίξεως των τμημάτων εις τους αντικειμενικούς σκοπούς και τούτο ίνα μη γίνεται αντιληπτή υπό των Κ.Σ. η διάταξις των τμημάτων μας και κατά συνέπειαν αι θέσεις των διακένων.

Σ. ΠΑΛΛΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Υ.Σ.

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	α.α. Αντιτύπου	ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	α.α. Αντιτύπου
31 Ε.Σ.Π.	1	Δ/σις Πυρ/κού	11
21 Ταξιαρχία	2	-»- Διαβ/σεων	12
22 -»-	3	Α.Κ.Β΄ & Γ΄	13

3 -»-	4	Α1	14
Γ΄ΣΣ/Α1	5	Α2	15
VII Μεραρχία/Α1	6	Ημερολόγιον	16
87 Σ.Περιοχή	7	Αρχείον	17
Συγκρότημα Γ΄	8	Μ.Ο.Ε.	18
Λόχος Προσκόπων	9	Αμερ. Αποστολή	19
Λόχος ΦΡΑΓΚΑΚΟΥ	10		

111200

Α Π Ο : II ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
Π Ρ Ο Σ : ΠΙΝΑΚΑ Γ΄.

ΚΠΦ. 111/20 (.)

Εκ της διεξαχθείσης επιχειρήσεως Κ/Τ, εγνώσθησαν ημίν μέχρι στιγμής κάτωθι απώλειαι Κ.Σ. (.)

1)	Νεκροί Κ.Σ.		120
2)	Συλληφθέντες	110	
3)	Μυδράλλια	45	
4)	Μπρέν	38	
5)	Ατομικοί όλμοι	12	
6)	Όλμοι 81 χιλ.	11	
7)	Όλμοι 61 χιλ.	10	
8)	Αντιαρματικά πυροβόλα	3	
9)	Πολυβόλα Φίατ	4	
10)	Τυφέκια (διαφόρων τύπων)	144	
11)	Τηλέφωνα	4	
12)	Βλήματα όλμου 81 χιλ.	1000	
13)	Νάρκαι ΤΕΛΛΕΡ	240	
14)	Νάρκαι ΣΟΥ	40	
15)	Βλήματα αντιαεροπορικού		400
16)	Μπρέντα		2
17)	Κάνναι μυδραλλίων	20	
18)	Φυσίγγια Γερμ.	250000	
19)	Ημίονοι	10	

20) Όρχος εφοδιασμού, διά την μεταφοράν του οποίου ασχολείται ειδική υπηρεσία της XI Μεραρχίας.

Εξερεύνησις περιοχής συνεχίζεται (.)

Α.Κ.Α.

Το
Γραφείον Α1
Τ.Υ.Σ.

38

ΘΕΜΑ: Παραλείψεις διοικήσεων ΙΧ Μεραρχίας

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΠΡΟΣ: Β΄Σ.Σ./Α1-Υποστρ. Μανιδάκην, (Ταξ. Καυκάν, Συν/ρχην Λασπιάν, Συν/ρχην Δανέλην αποσπάσματα αφορώντα μόνον τούτους)

ΚΟΙΝ: Α1-Β1/ΓΕΣ - Γεν. Επιθ. Στρατού ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245305
Αριθ. Φακ. 4009/39
ΒΣΤ 902/27.9.49
- - - - - - - - - - - - - - -
Α.Α.Αντ. 4

1. Εκ του υποβληθέντος πορίσματος ενεργηθείσης διοικητικής εξετάσεως υπό του αντιστρατήγου Καλογεροπούλου επί της αντικαταστάσεως των Διοικητών ΙΧ Μ. Ταξ. Καυκά 1, 41 Ταξ. Συν/ρχου Λασπιά Αθ. και 42 Ταξ. Συν/χου Δανέλη Ξεν. , προέκυψαν τα εξής:

α) Η ανατεθείσα εις την ΙΧ Μ. αποστολή υπό του Β΄ΣΣ δεν ήτο ενδεδειγμένη εν χρόνω και δεν είχε εξασφαλισθή ο απαραίτητος διά την επιτυχίαν αιφνιδιασμός καθόσον εγένοντο κινήσεις εν ημέρα και υπό τα όμματα και πυρά του εχθρού.

β) Δεν εγένετο κατά την ημέραν της 11 Αυγούστου παρακολούθησις υπό του Β΄ΣΣ επί των προπαρασκευών και αναγνωρίσεων της Μεραρχίας ώστε να βεβαιωθή ότι εξησφαλίσθη πλήρως η έγκαιρος εξόρμησις εις την αρχήν της νυκτός της 11-12 Αυγούστου, καθόσον απεδείχθη επί πλέον ότι οι διοικηταί Ταξιαρχιών και κατωτέρων μονάδων δεν είχον καιρόν να εκτελέσουν λεπτομερή αναγνώρισιν διά μίαν τόσης εκτάσεως νυκτερινήν επιχείρησιν.

γ) Ο Διοικητής της Μεραρχίας και οι Διοικηταί των Ταξιαρχιών δεν ενεπνεύσθησαν από την απόφασιν του Σ.Σ. περί της ανάγκης της εκδηλώσεως της νυκτερινής ενεργείας την 21 ώραν και διά την εντός της νυκτός κατάληψιν του ΣΜΑΡΔΕΣΙ. Απόρροια τούτου η μη εκ μέρους των επίδειξις δραστηριότητος προς παράκαμψιν όλων των παρουσιασθεισών δυσχερειών.

Μεγαλυτέραν ευθύνην φέρει ο διοικητής της 42 Ταξιαρχίας, του οποίου τα τμήματα αφίχθησαν εις την βάσιν εξορμήσεως περί την 23.00 ώραν πράγμα όπερ υπήρξεν αιτία της αποτυχίας της επιχειρήσεως.

Ο Διοικητής της Μεραρχίας ευθύνεται διότι δεν ανέφερεν εις το Σώμα διά την αναβολήν της επιχειρήσεως όταν επληροφορήθη την 23.00 ώραν της 11 Αυγούστου από τον Υποδιοικητήν της Μεραρχίας ότι η 42 Ταξιαρχία δεν εξώρμησε την ορισθείσαν ώραν.

2. Κατόπιν του ανωτέρου καθορίσμου ευθυνών θεωρώ:

α) Οτι οι διοικητής ΙΧ Μεραρχίας Ταξ. Καυκάς Ιω. και διοικητής 41 Ταξιαρχίας Συν/ρχης Πυρ. Λασπιάς Αθ. υπέπεσαν μεν εις παραλείψεις και σφάλματα, αλλ' εκρίθησαν λίαν αυστηρώς ως προς την αντικατάστασιν των επί του πεδίου της μάχης.

β) Ότι η αντικατάστασις του διοικητού 42 Ταξ. Συν/ρχου Πεζ. Δανέλλη Ξ. ήτο πλήρως δικαιολογημένη και ενδεδειγμένη.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Κ.Κ.
Τ.Υ.Σ.

39

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 1 Τ.Κ.
ΑΡΤΕΜΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Αριθ. Αντιτύπου 7
Β.Σ.Τ. 902
Αριθμός 15107/17
29 Σεπτεμβρίου 1949

ΧΑΡΤΑΙ: 1: 100.000 Φ. ΑΤΑΛΑΝΤΗ
ΨΑΧΝΑ
ΣΚΙΑΘΟΣ
ΒΟΛΟΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Εχθρός: Ως συνημμένον Δελτίον Πληροφοριών Ταξιαρχίας της 27.7.49.

2. Φίλια Τμήματα

α) Η Δ.Δ.Κ. προτίθεται εκκαθαρίση ΒΟΡΕΙΟΝ ΕΥΒΟΙΑΝ διά 1 Τ.Κ., αποφράσουσα ταυτοχρόνως διά Δυνάμεων Καταδρομών και ΜΕΑ την περιοχήν από ΛΙΜΝΗΣ - ΜΑΝΤΟΥΔΙ μέχρι θαλάσσης.

β) Συμπληρωματικαί Δυνάμεις

Υπό Διοίκησιν Από Χ-1 ημέρας - Απόσπασμα υπό Ταγ/ρχην ΨΑΡΑΚΗΝ ΜΕΝΕΛΑΟΝ (3 Λόχοι των 140 ανδρών)

Υπό Διοίκησιν Από Χ-1 ημέρας - 3 Λόχοι μείον Διμοιρία Τ.Σ.Μ.Ε.Α.

Υπό Διοίκησιν Από Χ-1 ημέρας - Τμήματα Χωροφυλακής και Μ.Ε.Α. ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Λεπτομερής και εξονυχιστική εξερεύνησις ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ από αμαξητής ΛΙΜΝΗ - ΜΑΝΤΟΥΔΙ - μέχρι θαλάσσης - μέχρι ΒΟΡ. και Β.Δ. ακτών ΕΥΒΟΙΑΣ προς εξόντωσιν ή σύλληψιν των εκεί δρώντων ΚΣ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Γενικαί Γραμμαί

α) Διά την επίτευξιν λεπτομερούς εξερευνήσεως ο χώρος ΒΟΡ. ΕΥΒΟΙΑΣ υποδιαιρείται εις τρεις ζώνας ενεργείας ανατιθεμένας αντιστοίχως εις Α΄ Μ.Κ., Δ΄ Μ.Κ. και

Διλοχίαν ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ ως συνημμένον σχεδιάγραμμα. Επί πλέον από 1-6 Οκτωβρίου το Απόσπασμα ΨΑΡΡΑΚΗ θέλει εξερευνήσει το ΟΡΟΣ ΤΕΛΕΘΡΙΟΝ (ιδέ σχεδ/μα).

β) Εκάστη Μονάς ενεργούσα εν τη ζώνη της θέλει εκκινήσει διά δύο κλιμακίων, αρχικώς ίνα εξερευνήση εις βάθος 6-7 χιλιομέτρων, περίπου όπερ θα αποτελέση την πρώτην φάσιν, η εξερεύνησις της οποίας δέον να έχη περατωθή εντός δύο ημερών.

Την 17.00 ώραν της Χ+1 ημέρας αι Διοικήσεις των τμημάτων να αναφέρωσι υπευθύνως εάν εξερευνήθη λεπτομερώς η περιοχή προκειμένου να δοθώσιν εντολαί διά περαιτέρω ενέργειαν.

γ) Ειδικώς το απόσπασμα ΨΑΡΡΑΚΗ θα εκκινήση δι' όλης της δυνάμεώς του, με σχετικόν βάθος, από την γραμμήν εξορμήσεως (ως συν. σχεδ/μα), ίνα εξερευνήση λεπτομερώς το ΟΡΟΣ ΤΕΛΕΘΡΙΟΝ, καθ' όλον το πλάτος δεδομένου ότι ως δεύτερον κλιμάκιον θα ενεργήση η Διλοχία Ταγ/ρχου ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗΝ.

δ) Περαιτέρω ενέργειαι θα διατάσσωνται διά καθημερινών Διαταγών, αναλόγως προόδου εξερευνήσεως, τακτικής καταστάσεως και πληροφοριών.

5. Συγκρότησις

ΑΡΙΣΤΕΡΑ) - Διλοχία υπό ΤΑΓ/ΡΧΗΝ ΠΥΡ/ΚΟΥ ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ Ν. Με 41ον Λόχ. Α΄ Μ.Κ. και 71 Λόχον Δ΄ Μ.Κ. από Χ-1 ημέρας.

ΕΜΠΡΟΣ) - ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΨΑΡΡΑΚΗ

ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΚΕΝΤΡΟΝ - Α΄ Μ.Κ.

Υπό Δ/σιν - Λόχος Σ.Μ.Ε.Α. μείον Δέκα οπλιτώΝ
Από Χ-1ημ. οίτινες να παραμείνωσι ΜΟΝΟΚΑΡΥΑ (Υ.984524)

ΔΕΞΙΑ - Δ΄ Μ.Κ.

Υπό Δ/σιν
από Χ-1 ημ. - Λόχος ΣΜΕΑ μείον Δέκα οπλιτών οίτινες παραμείνωσι ΠΑΠΑΔΕΣ (Ζ.1252).

6. ΛΟΧΟΣ Σ.Μ.Ε.Α. ΓΟΥΡΓΟΥΒΙΤΣΗΣ να παραμείνη περιοχήν του εγκαθιστών μία των ομάδων τους εις χωρίον ΑΓΙΑΣ.

Αποστολή Λόχου εξασφάλισις και εξερεύνησις της περιοχής ΓΟΥΡΓΟΥΒΙΤΣΑΣ - ΛΟΥΤ. ΑΙΔΗΨΟΥ - ΠΑΝΑΓΙΑ (Υ.865484) - ΑΓΙΑΣ (Υ.8551) - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Υ.8351) - ΑΙΔΗΨΟΣ μέχρι πέρατος επιχειρήσεως.

7. Δ/ΣΙΣ Μ.Ε.Α. ΒΟΡ. ΕΥΒΟΙΑΣ

Εξασφάλισις απάντων των κατωκημένων χωρίων ΒΟΡ. ΕΥΒΟΙΑΣ και απαγόρευσις παραλαβής τροφίμων εκ των χωρίων υπό των Κ.Σ. πάση θυσία.

Ο Ταγ/χης ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ από λήψεως παρούσης να προβή εις την οργάνωσιν ή τυχόν συμπλήρωσιν των κατά τόπους ΜΕΑ, εις τρόπον ώστε να είναι βέβαιος ότι οι Κ.Σ. δεν θα παραλάβωσι τρόφιμα εκ των χωρίων κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως, εφαρμόζων προς τούτο το πάν μέτρον κατά την κρίσιν του.

8. ΧΩΡ/ΚΗ

α) Αι κατά τόπους Δ/σεις, Υποδ/σεις και Σταθμοί Χωρ/κής να συνδράμουν και να τεθούν αλληλέγγυοι, της ανατεθείσης εις Μ.Ε.Α. αποστολής αφ' ενός και αφ' ετέρου να προβούν εις την σύλληψιν παντός υπόπτου, όστις είναι δυνατόν να συνδράμη κατά την εκκαθαριστικήν επιχείρησιν οπωσδήποτε τους Κ.Σ.

β) Να συγκεντρώνη και να διαβιβάζη πάσαν συλλεγηθησο-μένην πληροφορίαν περί εμφανίσεως ή κινήσεως Κ.Σ. απ' ευθείας εις Τ.Σ./1 Τ. Καταδρομών.

9. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

α) Τρόφιμα. Επί των ανδρών δύο ημερών ξηρά τροφή από πρωϊας της Χ ημέρας. Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως μερίμνη τμημάτων. Διά την Διλοχίαν Ταγ/ρχου ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ μερίμνη Μοιρών (Α΄ και Δ΄ Μ.Κ.) τη αιτήσει τούτου, διά μέσου της Ταξ/χίας.

β) Πυρ/κά. 30 φυσίγγια κατά τυφέκιον και 150 φυσίγγια κατά οπλοπολυβόλον.

γ) Στολή. Εκστρατείας άνευ κράνους - χλαίνη ή κλινοσκέ-πασμα.

δ) Μεταφορικά Μέσα

ι) Οι εις την διάθεσιν των Μοιρών και τμημάτων οργανικοί ημίονοι.

ιι) Διλοχία Ζερβογιάννη. Αι Α΄ και Δ΄ Μοίραι μετά των Λόχων των να διαθέσουν και τον ανάλογον αριθμόν ημιόνων διά την μεταφοράν των Ασυρμάτων Δ/χιας και διά τον ανεφοδιασμόν ταύτης.

10. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΝ

α) Σ.Σ. τραυματιών διά την Χ εως Χ+2 ημέραν ΠΑΠΑΔΕΣ.

β) ΑΞΩΝ ΔΙΑΚΟΜΙΔΩΝ αι αμαξηταί

ι) ΡΟΒΙΕΣ (Ζ.0039) - ΜΑΝΔΑΝΙΚΑ (Ζ.1038) - ΣΤΡΟΦΥΛΙΑ (Ζ.1540) - ΑΓ. ΑΝΝΑ (Ζ.1544) - ΠΑΠΑΔΕΣ (Ζ.1252).

ιι) Μεταφορά τραυματιών μέχρι δημοσίας διά των τραυματιοφορέων των τμημάτων, εκείθεν μερίμνη Ταξ/χίας, διά των υγειονομικών αυτοκινήτων, ειδοποιουμένης προς τούτο.

11. ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

Μετά ολιγόλεπτον εξέτασιν διά πληροφορίας αμέσου εκμεταλ-λεύσεως υπό των τμημάτων να προωθούνται εις Τ.Σ./Ταξιαρχίας.

12. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

α) Διαβιβάσεις. Ως διαταγή διαβιβάσεων Ταξ/χίας.

β) Ασύρματοι. Η Δ΄ Μ.Κ. να διαθέση δύο Α/Τ Νο 694 διά την διοίκησιν της Διλοχίας Ταγ/χου Ζερβογιάννη μετά του αναλόγου προσωπικού εκτός των εις Λόχους διατιθεμένων.

γ) Στρατηγεία

- Τ.Σ./Δ.Δ.Κ. ΦΟΥΡΝΟΙ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ
- Τ.Σ./1 Τ.Κ. από Χ εως Χ+2 ημέρας ΠΑΠΑΔΕΣ
- Σ.Δ./Α΄Μ.Κ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΙ (Ο.93413)
- Σ.Δ./Δ΄Μ.Κ. ΠΑΠΑΔΕΣ
- Σ.Δ. Αποσ/τος ΨΑΡΡΑΚΗ εν κινήσει επί της κορυφο-γραμμής ΤΕΛΕΘΡΙΟΥ.
- Σ.Δ. Διλοχίας ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ εν κινήσει μετά του Δευτέρου κλιμακίου
- Σ.Δ./Μ.Ε.Α. εν κινήσει επιβλέπων προσωπικώς ο Δ/της τούτων την επαγρύπνισιν των Μ.Ε.Α. εις έκαστον χωρίον, αναφέρων εκάστοτε εις Τ.Σ./Ταξ/χίας τον τόπον αφίξεως.

13. ΓΕΝΙΚΑ

α) Τα μεταξύ των τμημάτων όρια να μην αποτελώσι ανεξέλεγκτους χώρους και σημεία παρεξηγήσεων αλλά να καθορίζωνται διά προσωπικής επαφής των Δ/των, επακριβώς επί του εδάφους και να αλληλοσυμπληρούνται.

β) Να δίδεται ιδιαιτέρα σημασία εις την εξερεύνησιν και έλεγχον των κατωκημένων χώρων και της πέριξ αυτών περιοχής, ως ποιμνιοστασίων, αγροικιών, Μεταλείων και κάθε χώρο εξ ου οι Κ.Σ. προσπορίζονται είδη διατροφής.

γ) Τα ποίμνια να περιορισθούν εις καλώς ελεγχομένους χώρους και να παρακολουθούνται αυστηρώς οι ποιμένες, ως οι εισερχόμενοι και εξερχόμενοι των χωρίων.

δ) Να διαταχθή η διασπορά και απόκτυψις των τμημάτων κατά μικρά ομάδας, ημέραν και νύκτα εις τρόπον ώστε να καλύπτωνται άπαντα τα σπουδαιότερα σημεία της ελεγχομένης περιοχής.

14. ΔΙΑΦΟΡΑ

α) Η επιχείρησις αύτη δύναται ν' αποκλιθή «η επιχείρησις του απλού Στρατιώτου». Μόνον εάν οι Στρατιώται εννοήσουν καλώς και πιστεύσουν ότι κάθε σπιθαμή εδάφους και κάθε θάμνος, κάθε σχισμή κρύβει και ένα συμμορίτην μόνον εάν με όρεξιν και ζέστιν και ανησυχίαν εκτελέσουν την εξερεύνησιν, αυτή θα έχη αποτελέσματα.

β) Αι Διοικήσεις Μοιρών, Λόχων, Διμοιριών να εφαρμόσωσι μετά σχολαστικότητος την τακτικήν: «εξερεύνησις την ημέραν, ενέδραι την νύκτα». Αι αποστολαί να ρυθμίζωνται εις τρόπον ώστε η επέλευσις του σκότους να ευρίσκη τα τμήματα διασκορπισμένα εις ομάδας των 5 - 6 ανδρών και καλύπτοντα την μεγαλυτέραν δυνατήν έκτασιν εις διαβάσεις,_πηγάς και σημεία εν γένει πιθανής κινήσεως Κ.Σ. εκ των 5 - 6 ανδρών εκάστης ομάδος, εις να αγρυπνά κατά σειράν με εντεταμένην την προσοχήν και οι υπόλοιποι να κοιμώνται με τα όπλα πλησίον των.

γ) Πάς ιδιώτης συναντώμενος εκτός κατωκημένου τόπου είναι κατ' αρχήν ύποπτος και θα ελέγχεται. Εάν δεν έχη ταυτότητα μαζύ του θα συλλαμβάνεται και θα κρατήται μέχρι εξακριβώσεως της ταυτότητός του.

δ) Οι κατωκημένοι τόποι θα περικυκλούνται, θα καλείται με σήμαντρον ο άρρην πληθυσμός (συμπεριλαμβανομένων ΜΑΥ κλπ) εις την πλατείαν, όπου θα ελέγχωνται αι ταυτότητες. Συγχρόνως έτερα τμήματα θα ερευνώσι μεθοδικώς τας οικίας, αχυρώνας, σταύλους διά την ανακάλυψιν τυχόν κρυπτομένων Κ.Σ. (προσοχή μόνον μη εγγίση οιοσδήποτε ατομικά είδη ιδιωτών).

ε) Τα ακατοίκητα χωρία θα ερευνώνται επίσης.

στ) Υποχρεωτικώς ενέδραι εις σημεία υδρεύσεως.

ζ) Δεν αντιμετωπίζομεν συγκεκροτημένα τμήματα, αλλά μικροομάδας φοβισμένων και πεινασμένων αλητών. Συνεπώς εκτεταμένη κατά βάθος και πλάτος ανάπτυξις. Το πολύ 2 άνδρες να συνεργάζονται.

η) Η επιχείρησις θα διαρκέση επ' αρκετόν. Προσοχή μήπως μετά την έναρξιν επικρατήση πνεύμα ρουτίνας και η γνωστή σπουδή «να φθάσωμεν κάπου για συσσίτιο ή ανάπαυσι».

Οι Διοικηταί των Μονάδων καθημερινώς να ευρίσκωσι τρόπους να διατηρώσι ακμαίον τον ζήλον και την έφεσιν διά εξερεύνησιν.

Τ.Υ.
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡ.
Συντ/ρχης - Διοικητής

40

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΙΙ/Ι

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Φ. 27466
30 Σεπ/βριου 1949

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ « Β Ι Τ Σ Ι - Γ Ρ Α Μ Μ Ο Υ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Κατά μιαν πολεμικήν επιχείρησιν, οσονδήποτε προπαρασκευα-σμένη και οργανωμένη και εάν είναι αύτη και όταν ακόμη εξελιχθή κατά τον πλέον επιτυχή τρόπον, θα υπάρξωσι πάντοτε ΣΦΑΛΜΑΤΑ τόσον κατά την προπαρασκευήν όσον και κατά την εξέλιξιν ταύτης.

Τα σφάλματα ταύτα αναζητούμενα και μελετώμενα συνιστούν την εκ της επιχειρήσεως κτηθείσαν πείραν εκ της οποίας εξάγονται ασφαλή και ωφέλιμα συμπεράσματα.

Κατωτέρω παρέχεται συνοπτική έκθεσις των κυριωτέρων εξαχθέντων συμπερασμάτων εκ των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΣ και συνοπτικός απολογισμός τούτων.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2. (α) «ΠΥΡΣΟΣ» (ΒΙΤΣΙ) από 10 με 16 Αυγούστου 1949 ήτοι ημέραι 7.

(β) «ΠΥΡΣΟΣ» (ΓΡΑΜΜΟΣ) από 24 με 30 Αυγούστου 1949 ήτοι ημέραι 7.

ΜΕΡΟΣ 1ον

ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΣΑΙ ΜΟΝΑΔΕΣ

3. Δύναμις εις αξ/κούς, οπλίτας και πυροβόλα ως ο κατωτέρω πίναξ:

α/α	ΔΥΝΑΜΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ΠΥΡΣΟΣ (ΒΙΤΣΙ)			ΠΥΡΣΟΣ Γ΄ (ΓΡΑΜΜΟΣ)		
		αξ/κοί	οπλίται	Πυρο-βόλα	αξ/κοί	οπλίται	Πυροβόλα
1.	101 Σ.Π.Π	25(α)	160(α)	8(α)	36	331	16
2.	102 -»-	36	319	16	36	319	16
3.	104 -»-	37	331	16	37	331	16
4.	105 -»-	--	--	--	36	318	16
5.	107 -»-	37	334	16	37	334	16
6.	151 Μ.Μ.Π.	4(β)	54(β)	3(β)	12	152	6
7.	152 -»-	14	181	8	14	181	8
8.	153 -»-	11	201	8	11	201	8
9.	141 Μ.Ο.Π.	--	--	--	15	301	6
10.	142 Μ.Ο.Π.	17	292	6	17	292	6
11.	143 -»-	15	305	6	15	305	6
12.	144 -»-	15	303	6	15	303	6
13.	145 -»-	--	--	--	14	293	6
14.	146 -»-	14	300	6	--	--	--
15.	148 -»-	16	298	6	--	--	--
	ΣΥΝΟΛΟΝ	241	3078	105	295	3661	132

Παρατηρήσεις:
(α) μείον Μοίρα
(β) μείον Πυροβολαρχία

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4. Εκτιμήσεις

Έκαστος Διοικητής Πυρ/κού εις οιονδήποτε κλιμάκιον, εν όψει επιχειρήσεως τινός, οφείλει να κάμη ανάλυσιν της καταστάσεως δι' εκτιμήσεως ταύτης.

Δεν πρέπει να παραβλέπηται η σημασία ην έχουν από απόψεως ενημερώσεως υπό των Δ.Π. των Διοικητών Μ.Μ. αι εκτιμήσεις, ως αι τοιαύται της καλυτέρας χρησιμοποιήσεως του Πυρ/κού, κατανομής, αντιμετωπίσεως του εχθρικού Πυρ/κού κ.λ.π.

5. Συγκεντρωτική δράσις Πυρ/κού

(α) Ο χρησιμοποιηθείς ορθός τρόπος, κατ' αμφοτέρας τας επιχειρήσεις «ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΣ», της Συγκεντρωτικής Διοικήσεως ολοκλήρου του Πυρ/κού, ως ενιαίου συνόλου, εις χείρας του Διοικούντος την μάχην Δ/του του Μ.Μ. με κατάλληλον ενδιάμεσον διάρθρωσιν, διά την διευκόλυνσιν του συντονισμού και διευθύνσεως του πυρός, επέτρεψε την εν τόπω και χρόνω χρησιμοποίησιν του Πυροβολικού κατά μάζας.

(β) Αι επικοινωνίαι της σήμερον επιτρέπουσι τόσον τούτο (συγκεντρωτικήν διοίκησιν) όσον και την ταχείαν διάθεσιν μεγάλης ισχύος πυρός εις υποδιεστέρους Δ.Π. εάν η τακτική κατάστασις το επιβάλη.

6. Ομαδοποίησις Πυρ/κού

(α) Η πραγματοποιηθείσα ομαδοποίησις, διά λόγους συγκε-ντρώσεως, συντονισμού και διευθύνσεως του πυρός, εξησφάλισε εν τω συνόλω σχεδόν τον διά ταύτης επιδιωκόμενον σκοπόν. Αι παρουσιασθείσαι δυσχέρειαι οφείλονται εις την έλλειψιν προσωπικού και κυρίως μέσων, έλλειψις ήτις ηδύνατο να μειώση και ακόμη να διακινδυνεύση την επιτυχίαν.

(β) Δέον συνεπώς να επιζητηθή όπως εξασφαλισθή διά το μέλλον, μελετημένη διεύθυνσις πυρός προβλεπομένη υπό της συνθέσεως μάχης διά επαρκή παροχήν του αναγκαιούντος προσωπικού και μέσων, ως και εντατική εκπαίδευσις του προσωπικού ταύτης.

7. Σχέδια Πυρός

(α) Σχέδια πυρός υποστηρίξεως νυκτερινών επιθετικών ενεργειών, ως και τοιαύτα βασιζόμενα επί της εξουδετερώσεως εδάφους, εφ' όσον αι εχθρικαί οργανώσεις είναι σαφώς γνωσταί, δέον να αναμένηται ότι δεν θα παράσχωσι την διά τούτων επιζητουμένην αποτελεσματικήν υποστήριξιν.

(β) Δέον πάντοτε να προβλέπωνται και να καταρτίζωνται Σχέδια πυρός «Βολών τη αιτήσει» διά την συμπλήρωσιν των ωρικών τοιούτων, την περαιτέρω ενέργειαν και την εκμετάλλευσιν.

(γ) Προς άρσιν δυσκολιών προσεγγίσεως των υποστηριζομένων τμημάτων, λόγω ορίου ασφαλείας, επί αντικειμενικού σκοπού, οσάκις ειδικαί συνθήκαι επιβαλλούσι τούτο, να προβλέπηται εις το Σχέδιον πυρός όχι η άρσις της βολής αλλά η επιμήκυνσις ταύτης κατά μικρά άλματα (100μ. επί του εδάφους) επιτυγχανομένου ούτω περιορισμού εις το ελάχιστον του άλματος εφόδου. Τούτο έχει προσέτι το πλεονέκτημα ότι θα προσβληθώσι και τυχόν ευρισκόμενα εχθρικά τμήματα εγγύς και πέραν του αντικειμενικού σκοπού άτινα πιθανώς προορίζονται διά τας αμέσους αντεπιθέσεις.

(δ) Προσεκτική μελέτη του εδάφους και καθορισμός κατά σειράν σπουδαιότητος των απαραιτήτων ΒΑΜ/SOS διά την εδραίωσιν, αίτινες δέον πάντοτε να προβλέπωνται εις τα Σχέδια πυρός επιθέσεως τινός. Κύριον δε μέλημα του αφικνουμένου το πρώτον ΑΠΑΡ επί του αντικειμενικού σκοπού δέον να είναι η επιτόπιος μελέτη, ενδεχόμενη τροποποίησις και προσαρμογή των βολών αυτών.

(ε) Οσάκις το Α/Π αντιλαμβάνεται εις το κλιμάκιον του Σ.Σ. ως συνέβη κατά τας επιχειρήσεις ταύτας, ο εις το Σχέδιον Πυρός προπαρασκευής της επιθέσεως υφισταμένου κλιμακίου καθορισμός και εκτέλεσις τοιούτων βολών και επερίττευε και εις βάρος άλλων αναγκών εγένετο, τοσούτω μάλλον καθ' όσον προεβλέπετο Πυρ/κόν διά την προσβολήν πάσης τυχόν εκδηλωθησομένης εχθρικής Πυρ/χίας.

(στ) Παρετηρήθη γενικώς ότι εχρησιμοποιήθησαν εις τα Σχέδια πυρός μεγάλοι ρυθμοί, απαράδεκτοι διά τον αριθμόν των διατιθεμένων σωληνών. Λίαν βραδύς, βραδύς και εξαιρετικώς, κανονικός δέον να είναι οι ρυθμοί εις Σχέδια Πυρός διαρκείας ως τα εκτελεσθέντα.

8. Αντιβομβαρδισμός

(α) Η έλλειψις ειδικών Μονάδων και μέσων εδυσχέρανε εν πολλοίς το έργον της αναζητήσεως και προσδιορισμού του Εχθρικού Πυρ/κού.

(β) Η εκμετάλλευσις όλων των διαθεσίμων πηγών πληροφοριών, ο παρασχεθείς χρόνος λόγω στασιμότητος, η κατωτερότης της τεχνικής του συμμοριακού Πυρ/κού και η έλλειψις εχθρικής αεροπορίας, επέτρεψαν ώστε αρχομένων των επιχειρήσεων να μελετηθώσι και εκτελεσθώσι αποτελεσματικά προγράμματα Α/Β και να αντιμετωπισθή τούτο αποτελεσματικώς, τη βοηθεία και του Σ.Π.Α.Ρ., κατά την εξέλιξιν των επιχειρήσεων.

(γ) Τονίζεται ότι δεν πρέπει να παραβλέπηται η αξία της αεροφωτογραφίας, με την διαφοράν ότι διά να αποδώση η μέθοδος αύτη προϋποθέτει περιοδικήν συνεχή λήψιν αεροφωτογραφιών διά την διαπίστωσιν των εκάστοτε μεταβολών του εχθρικού χώρου μάχης και ειδικευμένον προσωπικόν διά την ερμηνείαν τούτων.

(δ) Η ανεύρεσις και προσδιορισμός των εχθρικών Όλμων υπήρξε δυσχερής. Ούτοι κυρίως μόνον διά προσδιορισμού σημείων επί της τροχιάς, δι' ειδικών συσκευών ΡΑΝΤΑΡ, είναι δυνατόν να εντοπισθώσι.

(ε) Ανύπαρκτος υπήρξε σχεδόν η υποβολή υπό των τμημάτων Α.Β.Ε.Π.

Ούτω δεν καθίσταται δυνατός ο ταχύς προσδιορισμός των δρώντων εχθρικών Πυρ/χιών και Όλμων, ούτε κατέστη δυνατόν να υπολογισθώσι τα υπό του Εχθρικού Πυρ/κού βληθέντα βλήματα κατά την επιχείρησιν.

(στ) Συμπέρασμα είναι ότι είναι αναγκαία η συγκρότησις των ειδικών μονάδων και η εκπαίδευσις Αξ/κών Πυρ/κού εις την ερμηνείαν των αεροφωτογραφιών.

9. Τεχνικαί Σύμβουλοι

(α) Δέον να κατανοηθή ότι οι Τεχνικοί Σύμβουλοι είναι τακτικοί σύμβουλοι παρά τω Δ/τη παρά τω οποίω έχουσι διατεθεί και ενδεχομένως Α.Π.Α.Ρ., οίτινες δίδουσι τεχνικάς οδηγίας οδηγίας διά την χρησιμοποίησιν του Πυρ/κού. Συντάσσουν τα Σχέδια Πυρός ή συντονίζουν τα υπό του Α.Π.Α.Ρ. συντασσόμενα διά μίαν επιχείρησιν. Συντονίζουν γενικώς και διευθύνουν το έργον των Α.Π.Α.Ρ.

(β) Διά την καλυτέραν χρησιμοποίησιν του Πυρ/κού όταν η κατεύθυνσις της επιθέσεως είναι μοναδική και αντιλαμβάνεται υπό μίας Ταξιαρχίας καλόν είναι ο Δ.Π.Μ. να ευρίσκηται μετά του Ταξιάρχου, πάντοτε κατά την προπαρασκευήν και βραδύτερον εάν άλλαι ανάγκαι επιτρέπουσι τούτο.

10. Κατανομή Α.Π.Α.Ρ.

(α) Μελετημένη και με προοπτικήν παρασκευή κατανομής των Α.Π.Α.Ρ. ίνα αποφευχθώσι δυσχέρειαι, τόσον ευκόλου παροχής πυρών, όσον και διαθέσεως τοιούτων επί νέων κατευθύνσεων κατά την εξέλιξιν των επιχειρήσεων.

(β) Αι δυσκολίαι ανακλήσεως και η ανάγκη υπάρξεως εφεδρικών Α.Π.Α.Ρ. ιδία όταν προβλέπονται μετατοπίσις και η αρχή ότι έκαστος Α.Π.Α.Ρ. δέον να έχη κατ' αρχήν εις την διάθεσίν του τα πυρά κατά σειράν της Πυρ/χίας του, Μοίρας του, Συντάγματος του .... επιβάλλουσι την επιμελημένην κατανομήν τούτων.

(γ) Εις προπορευόμενα Τμήματα και γενικώς ευρισκόμενα επί κεφαλής της επιθέσεως να διατίθενται Α.Π.Α.Ρ. οίτινες θα έχωσι την σκευήν των πλέον προωθημένην διά να δύναται να υποστηρίξωσι ταύτα.

11. Μετατοπίσεις Πυρ/κού

(α) Η φύσις του εδάφους και η έλλειψις οδεύσεων βατών εις τροχόν εδυσχέρανε γενικώς τας μετατοπίσεις του τροχοφόρου Πυροβολικού.

(β) Εις την επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ λόγω μη εγκαίρου κατασκευής υπό του Μηχανικού προβλεφθείσης οδού δεν κατέστη δυνατή η έγκαιρος προώθησις του Βορ. Συγκροτήματος.

(γ) Είναι απαράδεκτος η μη εκτέλεσις διαταχθείσης προωθήσεως Μ.Ο.Π. λόγω του ότι εβάλετο το δρομολόγιον και η περιοχή αναπτύξεως. Το Πυρ/κόν οπωσδήποτε θα κινηθή εφ' όσον η αποστολή του του καθορίζει να κινηθή, οιασδήποτε απωλείας και εάν πρόκειται να υποστή.

(δ) Δέον να υπάρχη προοπτική μετατοπίσεως ώστε τα Τμήματα να ειδοποιώνται εγκαίρως διά την επικειμένην μετατόπισίν των, ιδίως αι Μ.Ο.Π. ώστε να λαμβάνηται τούτο υπ' όψει και μη αποστέλωνται ημίονοι διά μεταφοράν πυρομαχικών ως συνέβη ιδίως όταν τούτο απαιτεί χρόνον πολλών ωρών, και ούτω να καθίσταται αδύνατος η εκτέλεσις της μετακινήσεως.

(ε) Λόγω της ανάγκης συνεχούς υποστηρίξεως αι μετατοπίσεις χρήζουσι λεπτολόγου χειρισμού και πλήρους εκμεταλλεύσεως του χρόνου. Ο τρόπος μετατοπίσεως κατά κλιμάκια Μοιρών ή Συνταγμάτων είναι ζήτημα εκτιμήσεως των ειδικών συνθηκών, της τακτικής καταστάσεως και των αναγκών εις πυρά κατά την στιγμήν της μετατοπίσεως (§ 193, 194, 195 του υπ' αριθ. 349 Κανονισμού).

(στ) Επειδή εγενήθησαν αμφιβολίαι περί του ποιος μετακινεί την σκευήν εις τας ΜΟΠ υπομιμνήσκονται αι παράγραφοι 151, 153, 154 εν συνδιασμώ με την 193 του υπ' αριθ. 349 Κανονισμού διά το Πεδινόν, αίτινες θα ισχύσωσι κατ' επέκτασιν και διά τας ΜΟΠ.

(ζ) Εν συμπεράσματι ως ο Κανονισμός καθορίζει «Ακριβές σχέδιον και ορθή διεύθυνσις της αναπτύξεως αποτελούν τόσον κατά την έναρξιν όσον και καθ' όλην την εξέλιξιν του αγώνος την βάσιν διά την επίτευξιν συγκεντρωμένου πυρός εις τον ζητούμενον τόπον και χρόνον. Τούτο αποτελεί φροντίδα και αποκλειστικήν ευθύνην των Δ.Π. εις όλα τα κλιμάκια.

12. Απόδοσις ΕΠΑΡ

(α) Απέδωσε ωφέλιμον έργον επιτυχόν Κανονισμόν και έλεγχον εν μέρει δραστικής βολής κατά του Εχθρικού Πυρ/κού του προγράμματος Α/Β και ταχείαν εξουδετέρωσιν εκδηλωθέντος μεμονωμένως Εχθρικού Πυρ/κού και Όλμων κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων.

(β) Επεδιώχθη και επετεύχθη συνεχής πτήσις ανά δύο ΕΠΑΡ καθ' όλην την ημέραν κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων, συντελέσαντα κατά μέγα μέρος εις την μη ουσιαστικήν ύπαρξιν εχθρικού Πυρ/κού από της ενάρξεως των επιχειρήσεων.

(γ) Η απόδοσις αύτη οφείλεται κυρίως εις το ότι οι παρατηρηταί ήσαν Πυροβοληταί.

Επιδίωξις όθεν δημιουργίας Σμήνους ΕΠΑΡ με προσωπικόν Πυρ/κού, αρχικώς Παρατηρητών και εν ευθέτω χρόνω και χειριστών.

13. Τοπογραφική Ομάς

Απέδωσε το προσδοκόμενον αποτέλεσμα εξασφαλίσασα πάντοτε εγκαίρως ενιαίον τετραγωνισμόν τόσον κατά τας αρχικάς αναπτύξεις του Πυρ/κού όσον και κατά τας μετατοπίσεις.

Δέον να επιδιωχθή η ανάπτυξις ταύτης και συγκρότησις Τοπογραφικής Υπομονάδος.

14. Αποτελέσματα των Βολών Πυρ/κού

(α) Α/Β

Υπήρξεν αποτελεσματικός. Εάν δεν επεδιώχθη και δεν εξησφαλίσθη η καταστροφή του οχυρωμένου συμμοριακού Πυρ/κού, λόγω ελλείψεως ειδικού πυροσωλήνος,

επετεύχθη όμως η κατάριψις του ηθικού τούτου και η εξάρθρωσις των επικοινωνιών του με αποτέλεσμα την ουσιαστικήν παράλυσιν της δράσεως του.

(β) Καταστροφή πολυβολείων

(ι) Καταστροφή σκεπάστρων γενικώς δεν κατέστη δυνατή, ει μη εξουδετέρωσις, λόγω της λίαν ισχυράς οργανώσεώς των και ιδία ελλείψει πυροσωλήνος μετ' επιβραδύνσεως εις το Μέσον κατά κύριον λόγον και λοιπά υλικά. Μόνον τοιαύτη επεδιώχθη και επετεύχθη δι' ευθυφόρου βολής κατά θυρίδος από του Ορειβατικού Πυρ/κού 75χιλ.

(ιι) Τα αποτελέσματα της ευθυφόρου βολής κατά θυρίδος υπό του Ορ. Πυρ. 75 χιλ. υπήρξαν πλέον η ικανοποιητικά εκεί όπου ιδία εγένετο προσεκτική χρησιμοποίησις τούτων από απόψεως θέσεως και αποστάσεως βολής.

(ιιι) Εάν είναι παραδεκτή βολή τοιαύτη από αποστάσεως μεγαλυτέρας των 1.200 υαρδών, της επιδιωκομένης καταστροφής επιτυγχανομένης διά μεγαλυτέρου αριθμού βλημάτων, είναι όμως απαράδεκτος τοιαύτη διά τον παρατηρητήν εις την βολήν ταύτην, όστις δέον να ευρίσκηται όσον το δυνατόν εγγύτερον του Στοχου.

(γ) Καταστροφή ναρκοπεδίων

Ο όρος διάνοιξις διαδρόμου επί ναρκοπεδίων δεν πρέπει να χρησιμοποιήται καθ' όσον δεν δύναται και είναι ασύμφορος να αναλαμβάνηται υπό του Πυρ/κού.

Μόνον δημιουργία χοανών διά την χρησιμοποίησίν των υπό του Πεζικού, εις εξαιρετικάς περιπτώσεις, δύνανται να αναλαμβάνηται χρησιμοποιουμένου προς τούτο του Πεδινού και Ορ. Πυρ/κού.

15. Επικοινωνίαι

Αι επικοινωνίαι γενικώς ελειτούργησαν καλώς. Η ύπαρξις καλών επικοινωνιών εις το Πυρ/κόν είναι πρωταρχικής σημασίας και αποτελούν απαραίτητον προϋπόθεσιν διά την καλήν απόδοσιν του όπλου. Παρετηρήθη ουχί πλήρης γνώσις των κανόνων εκμεταλλεύσεως, δι' ο επιβάλλεται συνεχής και εντατική εκπαίδευσις προς απόκτησιν της απαιτουμένης ευχερείας τηρήσεως των κανόνων εκμεταλλεύσεως.

16. Πληροφορίαι

Εις το κεφάλαιον των πληροφοριών δέον να δώσωμεν σοβαρωτέραν σημασίαν και να ενστερνισθώμεν την ανάγκην της συλλογής και ταχείας διαβιβάσεως τούτων. Είναι το μοναδικόν ζήτημα εις το οποίον υστερήσαμεν εν σχέσει προς όλα τα άλλα ζητήματα της τεχνικής και τακτικής του Πυροβολικού.

17. Πυρομαχικά

(α) Η εν γένει κατανάλωσις πυρομαχικών εις αμφοτέρας τας επιχειρήσεις δεν προσήγγισε τα προβλεφθέντα διά ταύτας λόγω του μικροχρονίου αγώνος.

(β) Δι' ωρισμένας βολάς αι καταναλώσεις υπήρξαν υπερβολικαί λόγω ανάγκης απορρεούσης από το Πεζικόν. Οι χρησιμοποιηθέντες ρυθμοί διά σχέδια πυρός διαρκείας και με το διατιθέμενον αριθμόν σωλήνων, ως προανεφέρθη, απαράδεκτος.

(γ) Αι καταναλώσεις δεν ανεφέροντο εγκαίρως. Εζητούντο πυρομαχικά χωρίς να αναφέρωνται και αι πραγματοποιηθείσαι καταναλώσεις.

Τούτο εδυσχέρανε το έργον των Δ.Π. οίτινες ευρίσκοντο ούτω εν αδυναμία να παρακολουθήσωσι τον αριθμόν των υπαρχόντων πυρομαχικών.

(δ) Δέον να κατανοηθή ότι οι Δ.Π. είναι σύμβουλοι των Α1 των Μ.Μ. εις τον έλεγχον χορηγήσεων και καταναλώσεων των πυρομαχικών Πυροβολικού.

(ε) Ο ανεφοδιασμός των Μονάδων γενικώς υπήρξε ανελλιπής, ενισχυομένων οσάκις παρίστατο ανάγκη και διά μεταφορικών μέσων υπό των Μ.Μονάδων.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

18. Το Πυροβολικόν εις αμφοτέρας τας επιχειρήσεις «ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΣ» εύρε την πλήρη μορφήν της ορθής, κατά μάζας, χρησιμοποιήσεώς του, υπό την άμεσον διοίκησιν του διοικούντος την μάχην όστις διά του ενδυκνειομένου εκάστοτε χειρισμού, εις τον επιθυμητόν χρόνον και τόπον, ήσκησεν αποφασιστικήν επίδρασιν επί της εξελίξεως των επιχειρήσεων.

Η αξία παντός επαίνου, άλλως τε, καταβληθείσα φιλότιμος προσπάθεια και ικανότης των Διοικήσεων, στελεχών και οπλιτών, η εκπαίδευσις, η εκ των επιχειρήσεων κτηθείσα πείρα και επιδειχθείσα ιδίως κατανόησις δι' ης εξησφαλίσθη η πλήρης συνεργασία, εξησφάλισαν όπως το Πυρ/κόν δρά και ενεργή ως αρραγές σύνολον και ανταποκρίθη πλήρως, κατά κοινήν ομολογίαν, προς τας ανάγκας και τας απαιτήσεις των υποστηριζομένων Μονάδων και τας προσδοκίας της Δ/σεως.

Οφείλομεν να ομολογήσωμεν ότι αποτελεί σταθμόν εις την Ιστορίαν του Όπλου ο υπό ενιαίαν συγκεντρωτικήν διοίκησιν επιτευχθείς, εις τας ως άνω επιχειρήσεις χειρισμός τροχιών εκατοντάδος πυροβόλων ως μιας Μονάδος Πυρ/κού.

19. Μελετημένη ανάπτυξις του Πυρ/κού, σχέδια πυρός, προπαρα-σκευής και υποστηρίξεως, επιμελώς καταρτισθέντα, η ικανότης εκείνων οίτινες διήυθυνον τας τροχιάς και εκείνων οίτινες εχειρίσθησαν ταύτας, απετέλεσαν τον έτερον παράγοντα της επαινετικής αποδόσεως του Όπλου.

20. Σφάλματα και παρατηρήσεις επί τεχνικών λεπτομερειακών ζητημάτων, ως τα προαναφερόμενα, αναπόφευκτα εις κάθε αγώνα, αναλυόμενα και μελετώμενα δημιουργούν την εκ τούτου κτηθείσαν πείραν, διά της οποίας, ομού με την εκπαίδευσιν, προάγεται και τελειοποιείται η ικανότης των στελεχών και οπλιτών του Όπλου.

21. Η τετράς, εν κατακλείδι, Παρατήρησις - Επικοινωνίαι - Βλήμα Σκευή, άτινα συνθέτουν το Πυρ/κόν, ελειτούργησαν πολύ καλώς και απέδωσεν πλήρως τα παρ' αυτών προσδοκόμενα.

22. Φιλότιμος τέλος υπερεντατική προσπάθεια κατά τας κρισίμους περιόδους δεν αποτελούσι την ορθήν λύσιν.

Απαιτείται εκπαίδευσις και πάλιν εκπαίδευσις εις όλα τα κλιμάκια ώστε το έργον να αποδίδεται ομαλώς, ακόπως και ασφαλώς.

ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

23. Προεβλέφθησαν διά τας επιχειρήσεις «ΠΥΡΣΟΣ» και «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄» τα κάτωθι βλήματα κατά διαμέτρημα και περιοχήν:

ΚΑΤΑΝΟΜΗ	Β΄ΣΣ		ΗΠΕΙΡΟΣ		Εφεδρεία ΓΕΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	
ΣΚΕΥΗ	Εκρηκ.	Καπνογ	Εκρηκ.	Καπνογ	Εκρηκ.	Καπνογ
25 λιβρών	260.000	10.000	40.000	1.500	60.000	2.000
75 χιλιοστών	105.000		15.000		25.000	
5,5 ιντσών	25.000	∅	5.000	∅	5.000	∅

24. Τα πυρομαχικά ταύτα διετέθησαν ως κάτωθι:

(α) Β΄ΣΣ.

- 2/3 εις διάθεσιν Α΄ και Β΄ΣΣ διά τας επιχειρήσεις «ΠΥΡΣΟΣ» και «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄»
- 1/6 εις διάθεσιν Σ.Η.Δ.Μ.
- 1/6 εις διάθεσιν ΓΕΣ

(β) Ηπείρου

Εις διάθεσιν ΓΕΣ άπαντα

(γ) Θεσσαλονίκης

Εφεδρεία εις διάθεσιν ΓΕΣ άπαντα

25. Κατανάλωσις

(α) Η συνολική κατά διαμέτρημα και επιχείρησιν κατανάλωσις ήτο η κάτωθι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ	ΠΥΡΣΟΣ		ΠΥΡΣΟΣ Γ΄	
ΣΚΕΥΗ	Εκρηκ.	Καπνογ.	Εκρηκ.	Καπνογ.
25 λιβρών	51.558	2.677	65.030	677
75 χιλιοστών	10.920	2.793	13.084	2.856
5,5 ιντσών	9.551	∅	8.649	∅

(β) Η μέση ημερησία κατανάλωσις εις βλήματα κατά επιχείρησιν και πυροβόλον ητο η κάτωθι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ/ΣΚΕΥΗ	ΠΥΡΣΟΣ	ΠΥΡΣΟΣ Γ΄
25 λιβρών	138	119
75 χιλιοστών	65	76
5,5 ιντσών	72	56

(γ) Κατωτέρω δίδεται η μεγίστη κατανάλωσις κατά επιχείρησιν, πυροβόλον και διαμέτρημα ως και η ημερομηνία καθ’ ην έλαβεν χώραν:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ	ΠΥΡΣΟΣ		ΠΥΡΣΟΣ Γ΄	
ΣΚΕΥΗ	Μεγίστη κατανάλωσις κατά Πυρ/λον	Ημερομηνία	Μεγίστη κατανάλωσις κατά Πυρ/λον	Ημερομηνία
25 λιβρών	341	10-8-49	374	25-8-49
75 χιλιοστών	155	11-8-49	223	25-8-49
5,5 ιντσών	160	10-8-48	166	25-8-49

27. Δαπάνη εις δολλάρια

Δι’ υπολογισμού βάσει των εις δολλάρια αντιτίμου εκάστης βολής, υπελογίσθη ότι η αξία των συνολικών βληθέντων βλημάτων κατά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ» ανήλθεν εις το ποσόν των 1.486.750 δολλαρίων και κατά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄» εις το ποσόν των 1.650.894 τοιούτων.

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΙ’ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥΣ ΕΙΣ ΠΥΡΟ-ΜΑΧΙΚΑ

28. Βάσει των εν παραγράφω 24 καταναλώσεων δυνάμεθα χονδρικώς να υπολογίσωμεν τον αριθμόν των οχημάτων G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ., άτινα διετέθησαν διά την μεταφοράν των καταναλωθέντων Πυρομαχικών ημερησίως:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ	ΠΥΡΣΟΣ	ΠΥΡΣΟΣ Γ΄
Διά Πυρ/κά 25 λιβρών	52 οχήματα G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ.	62 οχήματα G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ.
Διά Πυρ/κά 75 χιλιοστών	10 οχήματα G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ.	11 οχήματα G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ.
Διά Πυρ/κά 5,5 ιντσών	27 οχήματα G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ.	25 οχήματα G.M.C. 2 ½ τόννων Γ.Χ.
Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ν	89 -»- -»- -»- -»-	98 -»- -»- -»- -»-

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΥΛΙΚΟΥ

29. Α΄ Σκευή

Γενικώς η σκευή ελειτούργησεν καλώς κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ» και «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄», αι παρατηρηθείσαι δε κατωτέρω αναφερόμεναι βλάβαι και φθοραί οφείλονται εις υπερβολικήν κόπωσιν του υλικού και ατυχήματα.

(α) 25 λιβρών

(ι) Γενικώς η σκευή των 25 λιβρών ελειτούργησεν απροσκόπτως, παρά την εντατικήν χρησιμοποίησίν της και τας εξαιρετικάς καταναλώσεις, ασφαλώς λόγω της προηγηθείσης των επιχειρήσεων αντικαταστάσεως των χρηζόντων τοιαύτην πυρ/λων.

(ιι) Η εντατική χρήσις της σκευής επέφερεν βλάβας, επισκευασθείσας κατά το πλείστον εις τα ΕΣΕ των Συνταγμάτων, άτινα είχον προωθηθή εγγύς των περιοχών αναπτύξεως.

(ιιι) Συνήθεις βλάβαι ήσαν:
- Φθοραί κυαθίων
- Φθοραί εμφρακτήρων
- Θραύσις κοχλιών αντιβάρου
- Θραύσις ακτίνων κυκλικής βάσεως

(ιν) Παρουσιάσθη μια περίπτωσις θραύσεως της ράβδου ρυθμίσεως οπισθοδρομήσεως πυρ/λου του 105 Σ.Π.Π. ήτις επέβαλεν την απομάκρυνσίν του προς επισκευήν εις Σ.Ε. Αντεκατεστάθη προσωρινώς και μέχρι πέρατος της επισκευής του δι' ετέρου εκ του αποθέματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

(ν) Εν πυρ/λον του 107 ΣΠΠ υπέστη βλάβην εις την ακτηρίδα εισελθόν αμέσως εις Σ.Ε. Αντικατεστάθη προσωρινώς και μέχρι πέρατος της επισκευής του δι' ετέρου εκ του αποθέματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

(νι) Εν πυρ/λον του 107 ΣΠΠ μετά το πέρας της επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» προσέκρουσεν εις νάρκην και κατεστράφη. Αντικατεστάθη αμέσως δι' ετέρου εκ του αποθέματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

(β) 75 χιλιοστών

(ι) Γενικώς η σκευή των 75 χιλιοστών ελειτούργησεν καλώς. Διάφοραι βλάβαι παρουσιάσθησαν αι πλείσται των οποίων επεσκευάσθησαν εις τα εγγύς των χώρων αναπτύξεως Σ.Ε.

(ιι) Η σκευή των 75 χιλιοστών έναντι των σημαντικών τακτικών πλεονεκτημάτων του μικρού βάρους και μεγάλου βεληνεκούς, παρουσιάζει πλείστας βλάβας οφειλομένας προφανώς εις την ποιότητα του μετάλλου.

(ιιι) Συνήθεις βλάβαι ήσαν:
- Διόγκωσις πλακών αναπνευστού

- Θραύσις των ανωτέρων ωτίων του ελκήθρου
- Θραύσις της επιδεσμίδος του βάκτρου
- Βλάβαι εις ανώτερον έλκηθρον

(ιν) Εν πυρ/λον της 142 ΜΟΠ εκρίθη BLR αντικατασταθέν αμέσως δι' ετέρου εκ του αποθέματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

(ν) Ομοίως εν πυρ/λον της 144 ΜΟΠ εκρίθη BLR αντικατασταθέν αμέσως δι' ετέρου εκ του αποθέματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

(νι) Εν πυρ/λον της 145 ΜΟΠ υπέστη διαφόρους μικροβλάβας, εισήλθεν εις Σ.Ε. και επισκευασθέν αυθημερόν επέστρεψεν εις την Μοίραν.

(νιι) Μια σκοπευτική διόπτρα πυρ/λου της 145 ΜΟΠ εστρεβλώθη εκ πτώσεως δοκού οροφής του πολυβολείου. Αντικατεστάθη αμέσως εκ του αποθέματος ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ δι' ετέρας. Το πυρ/λον τούτο είχεν ταχθή δι' εκτέλεσιν βολής κατά θυρίδων πολυβολείων, εντός πολυβολείου κατασκευασθέντος υπό του Πεζικού.

(γ) 5,5 ιντσών

(ι) Γενικώς η σκευή των 5,5 ιντσών ελειτούργησεν, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, κατά τρόπον ικανοποιητικόν παρά τας μεγάλας καταναλώσεις και την εντατικήν χρησιμοποίησιν.

(ιι) Συνήθεις βλάβαι ήσαν:
- Απόσπασις μικρών τεμαχίων ραβδώσεων
- Θραύσις ασφαλίστρων σκελών ακτηρίδος
- Διαρροαί εκ των κεφαλών βάκτρου

(ιιι) Εν πυρ/λον της 152 ΜΜΠ εκρίθη BLR λόγω φθοράς κοίλου σωλήνος, αντικατασταθέν αμέσως δι' ετέρου εκ του αποθέματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

(ιν) Εν πυρ/λον της 151 ΜΜΠ εκρίθη BLR αντικατασταθέν αμέσως εκ του αποθέματος ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

30. Β΄ Οχήματα

(α) Η απόδοσίς των υπήρξεν ικανοποιητική.

(β) Σοβαράς βλάβας, φθοράς και ελλείψεις παρουσίασαν τα εξ εκμισθώσεως διατεθέντα οχήματα ρυμουλκά εις 152 και 153 ΜΜΠ

31. Γ΄ Πυρομαχικά

(α) 25 λιβρών

(ι) Παρετηρήθησαν εις το 105 ΣΠΠ ελάχιστοι πρόωροι διαρρήξεις βλημάτων με πυροσωλήνα Νο 119 εις απόστασιν 1.500 - 2.000 μ.

(ιι) Κατά τα λοιπά ελειτούργησαν καλώς.

(ιιι) Ανάγκη πυροσωλήνων μετ' επιβραδύνσεως διά το βλήμα τούτο.

(ιν) Παρετηρήθη έλλειψις καπνογόνων βλημάτων.

(β) 75 χιλιοστών

(ι) Εσημειώθησαν ελάχισται αποσπάσεις αγκυρίδων γεμισμάτων.

(ιι) Κατά τα λοιπά ελειτούργησαν καλώς.

(γ) 5,5 ιντσών

(ι) Ελειτούργησαν πολύ καλώς.

(ιι) Ανάγκη πυροσωλήνων μετ' επιβραδύνσεως διά το πυροβόλον τούτο. Εκ της ελλείψεως ταύτης προκύπτουν σοβαρώτατα μειονεκτήματα της αποδώσεως του βλήματος εναντίον των εχθρικών οργανώσεων.

(ιιι) Διά το μέσον πυρ/κόν χρησιμοποιούμενον διά βολάς ακριβείας και καταστροφής, λόγω του ισχυρού του βλήματος, είναι κυριαρχική η ανάγκη της μη υπάρξεως πολλαπλών μερίδων πυρίτιδος εις την αυτήν περιοχήν συντηρήσεως (ΠΑΠ, ΣΕΠ κ.λ.π.), ως συνέβη εις απάσας σχεδόν τας Μ.Μ.Π. προς μείωσιν της ακριβείας της βολής.

32. Δ΄ Υλικόν Διαβιβάσεων

(α) Οι Σ/Α Νο 22 παρά την μακράν χρήσιν ωρισμένων εξ αυτών ελειτούργησαν γενικώς πολύ καλώς.

(β) Τα τηλέφωνα Ε.Ε. 8 απέδωσαν επίσης πολύ καλώς εν αντιθέσει με τα τηλέφωνα τύπου F , ών η απόδοσις υπήρξεν μετρία.

(γ) Ανεφέρθησαν συχναι βλάβαι των μηχανών φορτίσεως.

(δ) Ανεφέρθησαν ωσαύτως αχρηστεύσεις συσσωρευτών ασυρμάτου νέου τύπου, Ελληνικής κατασκευής, ευθύς από της αρχικής φορτίσεώς των.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ

33. (α) Προσωπικόν

(ι) Αριθμητικώς:

ΠΡΟΣΩ-ΠΙΚΟΝ	ΝΕΚΡΟΙ	ΤΡΑΥΜΑ-ΤΙΑΙ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Αξιωματικ.	1	3	4
Οπλίται	8	42	50
ΣΥΝΟΛΟΝ	9	45	54

(ιι) Ονομαστικώς (Αξ/κοί)

α/α	Βαθμός	Ονοματεπώνυμον	Μονάς
		ΝΕΚΡΟΙ	
1.	Ταγ/ρχης	Κωνσταντάτος Νικηφόρος	102 Σ.Π.Π.

α/α	Βαθμός	Ονοματεπώνυμον	Μονάς
		ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ	
1.	Ταγ/ρχης	Καριοφύλλης Ελευθέριος	142 Μ.Ο.Π.
2.	Ταγ/ρχης	Μπερτσιάδης Νικόλαος	144 Μ.Ο.Π.
3.	Εφ. Ανθ.	Λεούδης Πασχάλης	146 Μ.Ο.Π.

(ιιι) Ποσοστόν επί τοις εκατόν της δυνάμεως:

Αξιωματικοί:	Νεκροί	0,33
	Τραυματίαι	1,01

	Σύνολον	1,34
Οπλίται:	Νεκροί	0,21
	Τραυματίαι	1,14

	Σύνολον	1,35

(β) Κτήνη

Θάνατοι 16

Τραυματισμοί 39

ΘΡ. ΖΑΪΜΗΣ
Υποστράτηγος
Αρχηγός Πυρ/κού ΓΕΣ

Α8/ΙΙ/Ι
Τ.Υ.
Μπαλάκας Ευάγγελος
Αντ/ρχης Πυρ/κού

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
Οι των Γενικών Διαταγών Πυρ/κού

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΓΕΣ /Α1 (υ.τ.α)
Γεν. Επιθεωρ. Στρατού (υ.τ.α)

41

ΘΕΜΑ: Επιχειρήσεις ΣΚΕ
ΠΡΟΣ : ΣΚΕ/Α1
ΚΟΙΝ : Α1/ΓΕΣ - Α/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245314
Αριθ. Φακ. 4009/37
ΒΣΤ 902/4.10.49
Α.Α.Αντ. 4

Σχετικόν: υπ' αριθ. ΑΠ.67505/104/29.9.49 οδηγίαι επιχειρήσεων.

1. Αι τελευταίαι επιτυχίαι εις Ανατ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ, αποτελούν ένδειξιν μεθοδικών ενεργειών των εις την περιοχήν ταύτην διοικήσεων και είμεθα σύμφωνοι με τας υποβληθείσας οδηγίας επιχειρήσεων εις την ζώνην του ΣΚΕ, πλην της οργανώσεως διοικήσεως εις περιοχήν ΜΕΓΔΟΒΑΣ.

2. Διά να επιτευχθούν παρόμοια αποτελέσματα και εις την περιοχήν ΜΕΓΔΟΒΑΣ, την οποίαν ιδιαιτέρως επεσημάναμεν και εις τας προγενεστέρας οδηγίας μας, θα πρέπει:

α) Να ανατεθή ολόκληρος η περιοχή ΜΕΓΔΟΒΑΣ εις μίαν μόνον Διοίκησιν με αρχικήν ζώνην ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Χ.9062) - ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ (Χ.9568) - ΛΟΥΤΡΟΠΗΓΗ (Χ.9782) - ΚΕΔΡΟΣ (Χ.0091) - ΡΑΧΟΥΛΑ (Χ.8695) - ΜΠΟΥΡΜΟΤΣΙΛΙΑ (Χ.6794) - ΚΟΨΙ (Χ.7279) - ΚΟΥΦΑΛΑ (Χ.7178) - ΔΟΜΙΑΝΟΙ (Χ.7571) - ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ (Χ.7868). Τα όρια ταύτα θα μεταβάλλωνται εάν μετακινηθούν οι συμμορίται.

(β) Εις τοιαύτη διοίκησις ενδείκνυται το Στρατηγείον 71 Ταξιαρχίας εις το οποίον θα υπαχθούν εκτός των μονάδων του και τα επί τύπου ελαφρά τάγματα.

Το τοιούτων είναι επιβεβλημένον διότι τα καθορισθέντα διά του σχεδίου σας όρια μεταξύ των οριζομένων τοπικών διοικήσεων δεν είναι όρια φυσικών γραμμών διαμερισματώσεως του εδάφους και ο συντονισμός θα είναι δυσχερής. Τούτο άλλως τε εκμεταλλεύονται οι συμμορίται και επιλέγουν τα κρησφύγετά των εις κοινά όρια τοπικών μονάδων όπου ως είναι φυσικόν η δίωξις είναι χαλαρά.

3. Εφιστώμεν και αύθις την προσοχήν υμών επί του τρόπου επεμβάσεως των διοικήσεων του ΣΚΕ - ΣΔΘ και ΣΔΣΕ εις τας υπό των τοπικών μονάδων διεξαγομένας επιχειρήσεις διά να καταστή αποδοτικόν το έργον τούτων.

4. Τέλος σημειούμεν ότι η εκκαθάρισις ΜΕΓΔΟΒΑ επείγει διότι υπολείπεται μικρόν χρονικόν διάστημα καλοκαιρίας.

Αντιστράτηγος Γ. ΚΟΣΜΑΣ
Αρχηγός ΓΕΣ

Β.Π./Κ.Κ.
Τ.Υ.Σ.

42

ΘΕΜΑ: Δοκιμαστικαί εφαρμογαί σχεδίων
ΠΡΟΣ : Α΄- Β΄- Γ΄Σ.Σ.
ΚΟΙΝ : ΑΣΔΑΝ-ΣΚΕ-Α1/ΓΕΣ-Α/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
Αριθ. Πρωτ. 245315
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902/10.10.49
Α.Α. Αντ. 7

1. Εις τας Σ.Κ. καθωρίσθη ως αποστολή:

α) Η απαγόρευσις εις τους συμμορίτας όπως δημιουργήσουν εκ νέου εις την παραμεθόριον περιοχήν εστίας.

β) Η απαγόρευσις διεισδύσεως εις τα μετόπισθεν και το εσωτερικόν συμμοριακών δυνάμεων.

2. Διά την εκπλήρωσιν της αποστολής ταυτης εκάστη Σ.Κ. εκτός της διατάξεως ην ήδη έχει λάβη και ήτις είναι σταθερά όσον αφορά την εξασφάλισιν των παρά την μεθόριον ζωτικών σημείων δέον να έχη εν σχέδιον ενεργείας, βάσει των πιθανών ενεργειών του εχθρού, του οποίου η εφαρμογή δέον να είναι δυνατή και αποτελεσματική εις πάσαν στιγμήν.

3. Οσονδήποτε όμως και αν το σχέδιον τούτο είναι πλήρες η εφαρμογή του, αν παραστή προς τούτο ανάγκη, θα δυσχερανθή, αν δεν γίνουν αναγνωρίσεις, δοκιμαστικαί ασκήσεις και έκτακτοι συναγερμοί, βάσει υποθετικών ενεργειών του εχθρού.

4. Τα Σώματα Στρατού τόσον εν τω πλαισίω του Σώματος όσον και εν τω πλαισίω Μεραρχίας να διατάσσουν βάσει υποθετικών ενεργειών του εχθρού συναγερμούς, να βεβαιώνται περί της πίστης εφαρμογής των γενικών ή μερικών σχεδίων ενεργείας και να διατάσσουν την συμπλήρωσιν τούτων.

5. Οι συναγερμοί οι ούτοι είναι άσχετοι προς το καθημερινόν έργον εξερευνήσεων, ενεδρών και περιπόλων ημέραν και νύκτα ως και της ενδεικνυομένης μεταβολής θέσεων εφεδρειών εις όλα τα κλιμάκια.

Η επανειλημμένη ακώλυτος διέλευσις εσχάτως προς ΑΛΒΑ-ΝΙΑΣ ομάδων συμμοριτών δυνάμεως 100 και 200 δέον να εφελκύση την προσοχήν Σ.Κ.

Πρέπει να έχουν υπ’ όψιν των ότι ο συμμοριτισμός αν αποφασίση να εξπανεισέλθη εκ των ομόρων κρατών διά μικρών ή μεγάλων ομάδων, έχει την ευχέρειαν να το πράξη.

Άπασαι αι εθνικαί δυνάμεις πρέπει να είναι προητοιμασμέναι όπως προτάξουν λυσσώδη και αποφασιστικήν την αντίδρασίν των, ώστε να αποτύχη εις τον σκοπόν του, να μη δυνηθή δηλαδή να δημιουργήση εστίαν εις την παραμεθόριον περιοχήν, αλλά ούτε και κρησφύγετα εις τα μετόπισθεν και το εσωτερικόν.

Δι’ τούτο χρειάζεται εγρήγορσις από των συνόρων και εις ολόκληρον το εσωτερικόν της χώρας και δραστική ενέργεια προς εξουδετέρωσιν το ταχύτερον.

6. Να περιέλθη ημίν ειδική έκθεσις εις το τέλος του μηνός Οκτωβρίου διά τους ενεργηθησομένους συναγερμούς και δοκιμαστικάς ασκήσεις κατά τον τρέχοντα μήνα μετά των εν γένει παρατηρήσεων επί των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.

7. Η ΑΣΔΑΝ και το ΣΚΕ να διατάσσουν εκτάκτους συναγερμούς εις τα αστικά κέντρα και ζωτικούς χώρους.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Β.Π./Κ.Κ.

Τ.Σ.Υ.

ΘΕΜΑ: Η περαιτέρω αποστολή του στρατού
ΠΡΟΣ : Τους Διοικητάς Σ.Στρατού
ΑΣΔΑΝ - ΣΚΕ
ΚΟΙΝ : Υπουργ. Στρατιωτικών (Γραφ. Υπουργού)
ΓΕΝ/Γ - ΑΔΑ - Υπουργ. Αεροπ./Α΄ Κλ.
Υπουργ. Δημ.Τάξεως (Γραφ. Υπουργού)
Α1 - Α2 - Α/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ - Κλ. Επιχ.

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245324
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902/18.10.49
Α.Α. Αντ. 13

Εν συνεχεία της υπ' αριθ. 245291/4009/1/14.9.49 Διαταγής μου.

1. Καθημερινώς καλλιεργείται η εντύπωσις ότι ο συμμοριακός αγών ευρίσκεται εις το τέρμα του αι εις τον τύπον αναγραφόμεναι ειδήσεις παρουσιάζουν, ότι, ταχέως η χώρα θα εισέλθη εις την ειρηνικήν ζώνην.

Εξ άλλου οι συμμορίται ανακοινώνουν ότι διάκοψαν τον αγώνα, αλλ' ότι έχουν τα όπλα παρά πόδας.

2. Βεβαίως πάντες πονούμεν, όπως η χώρα μας το ταχύτερον εισέλθη εις την ειρηνικήν ζωήν, ίνα επουλώση τας πληγάς μιας δεκαετίας, υπό τον όρον όμως, όπως ο ύπουλος εχθρός καταστή ακίνδυνος.

Εφ' όσον όμως ο εχθρός ελλοχεύει εις τα όμορα εχθρικά κράτη, απειλεί ότι τηρεί τα όπλα παρά πόδας και συντηρείται από τους εχθρούς της Ελλάδος, δεν πρέπει να χαλαρώσωμεν τα μέτρα μας και να δώσωμεν την ένδειξιν εις τας μονάδας μας, ότι το έργον των Εθνικών δυνάμεων ευρίσκεται εν λήξει.

Αντιθέτως πρέπει άπαντες οι Διοικηταί να επωφελούνται πάσης περιστάσεως και να επεξηγούν εις τους αξιωματικούς και οπλίτας τα καταχθόνια και σατανικά σχέδια του κομμουνισμού και τους κινδύνους, τους οποίους εξακολουθεί να διατρέχη η χώρα μας, αν δεν παροπλισθή ούτος αποτελεσματικώς και αν αφεθή ανενόχλητος εις το προδοτικόν του έργον.

3. Επικοινωνήτε μετά των μονάδων σας. Μη αφήνετε πάσαν ευκαιρίαν πλήρους διαφωτίσεως και αναπτύξατε πάσαν δραστηριότητα των υφισταμένων σας, ώστε η έντεχνος προπαγάνδα του κομμουνισμού, των συνοδοιπόρων του, αλλά και αι ατυχείς ειδησεογραφίαι του Εθνικού τύπου μη έχουν δυσμενή επίδρασιν επί του ηθικού του στρατού μας και της πίστεώς του, όπως συνεχίση το έργον του μέχρι της πλήρους και ολοσχερούς εξουθενώσεως του κομμουνιστικού κινδύνου.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π/Κ.Κ.

Τ.Σ.Υ.

43

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΜΟΡΑΒΑ-ΑΚΤΑΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ

Εδακτυλογραφήθη υπό του Ανθ/γού Τατιτζίκη Θεοδώρου

Τ.ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ Κ.ΛΑΓΚΑΔΑ

ΑΡΙΘ.Α.Π. 5780/Α1/Φ.1/1
Β.Σ.Τ. 903/14-12-48

ΠΡΟΣ : 67 - 58 Τ.Ε.
υποτομεύς ΣΩΧΟΥ
Διοικητήν Α΄Διλοχίας
(μέσω ΔΕΣ)
Διοικητήν Β΄Διλοχίας
Ουλαμόν Πυροβολικού
Διοικητήν Ε΄ Φάλαγγος
Διοικητήν Δ΄ Φάλαγγος

ΚΟΙΝ: ΔΕΚΜ/Α1 (ΥΤΑ)
ΔΕΣ (Τ.Τ.Α.)
Α1/Συγ/ματος

ΣΧΕΤΙΚΗ: Α.Π. 13938/13-12-48 Διαταγή Δ.Ε.Κ.Π/Α1.

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

- Κατ' εξακριβωθείσας πληροφορίας, Τάγμα συμμοριτών υπό ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΝ μέχρι 12-10-48 ευρίσκετο εγκατεστημένον εις περιοχήν ΑΚΤΑΣ (Ρ.1947) Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ - ΜΟΡΑΒΑ - ΧΩΡΟΥΔΑ. Πιθανώς προωθημένα τμήματα εις ΚΑΡΤΑΝ - ΛΟΦΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ - ΧΑΡΒΑΤΑ ΚΑΡΑ ΤΑΣ.
- Δύναμις: 3 Λόχοι συνολικώς: 220 - 230 συμμορίται
- Οπλισμός: 1 Μπρέν ή μυδράλλιον καθ' ομάδα, ως και αυτόματα, επίσης 1 ατομικός όλμος κατά Λόχον, προσέτι διατίθεται και ασύρματος Νο 22 εν λειτουργία.
- Οργανωμέναι θέσεις επί ΑΚΤΑΣ και πιθανώς εις ύψωμα 70.
- Χειμεριναί εγκαταστάσεις πιθανώς εις Β.Α. κλιτείς ΑΚΤΑΣ και ΕΠΤΑ ΑΔΕΛΦΙΑ.

II. ΠΡΟΘΕΣΙΣ:

- Αιφνιδιαστική προσβολή και εξόντωσις ανωτέρω συμμοριτών επί των ανωτέρω θέσεών του.
- Καταδίωξις και αιχμαλωσία αυτών εις περίπτωσιν αποπείρας διαφυγής των.
  Η επιχείρησις διεξαχθήσεται εις 2 ημέρας.
- Κατά την 1ην ημέραν:

Αιφνιδιαστική και δραστηρία επιθετική ενέργεια εκ τριών κατευθύνσεων τη υποστηρίξει πυροβολικού και ενδεχομένως Αεροπορίας, διά νυκτερινής θέσεως, ώστε να επιτευχθή το επιδιωκόμενον αποτέλεσμα μέχρι της εσπέρας εί δυνατόν, ως κατωτέρω αναλύεται:

III. ΜΕΘΟΔΟΣ:

1. - α) Καλυπτικαί ενέργειαι εκ πολλών κατευθύνσεων με κυρίας προσπαθείας από:

-ΧΑΡΒΑΤΑ υψ. 1103 (Ρ.2163) προς ΑΚΕΤΑΣ (Ρ.1967) - ΚΑΡΑ ΤΑΣ (Ρ.2371) ΜΟΡΑΒΑ - ΝΕΑ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ - ΕΠΤΑ ΑΔΕΛΦΙΑ (Ρ.3169)

β) Δραστηρία και τολμηρά καταδίωξις, εν περιπτώσει αποπείρας διαρροής συμμοριτών, διά των βαθειών χαραδρώσεων.

2. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Αύται οργανούνται ως ακολούθως:

- Α΄ Φάλαγξ: Διλοχία Τάγματος Στρατού από ΒΕΡΤΗΣ.
- Β΄ Φάλαγξ: Διλοχία Τάγματος Στρατού από ΣΩ-ΧΟΝ μετά Κ.Μ.Ε.Α. ΠΡΟΦΗΤΗ.
- Γ΄ Φάλαγξ : Λόχος μείον Διμοιρία Υποτομέως ΣΩ-ΧΟΥ.
- Δ΄ Φάλαγξ : Διμοιρία 67 Τ.Ε., συν Διμοιρία Χωρ/ κής ΟΣΣΗΣ, συν Κ.Μ.Ε.Α. Νέας ΣΑΝΤΑΣ υπό τον Υπολ. ΣΑΚΑΒΕΛΑΝ
- Ε΄ Φάλαγξ : Διμοιρία 67 Τ.Ε., συν δυνάμεως Σταθ-μού Χωρ/κής ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ υπό Υπολ/γόν ΠΟΥΛΙΔΗΝ.
- Ζ΄ Φάλαγξ : Λόχος μείον Διμοιρία 57 Τ.Ε. , συν Κ.Μ.Ε.Α. ΛΟΡΚΑΔΟΣ και ΣΤΡΥΜΩΚΟΥ: υπό τον Διοικητήν του Λόχου Αντωνίου.
- Εις διάθεσιν Τ.Σ.Ε.Α.: Διμοιρία 58 Τ.Ε. εκ ΚΡΙΘΙΑΣ, συν Διμοιρία 34 Τ.Ε.
- ΟΥΛΑΜΟΣ ΠΕΔΙΝΟΥ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ.

3. Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Σ

- Α΄ Φάλαγξ την 06.00 ώραν της 17-12-46 εις ΚΑΡΑ ΤΑΣ (Ρ.2571), εκινούσα εγκαίρως εκ ΒΕΡΓΗΣ (Ρ.3173).
- Β΄ Φάλαγξ μετά της Γ΄ τοιαύτης την 0600 ώραν της 17ης εις Υψ. 1103 (Ρ.2165)
- Ζ΄ Φάλαγξ την αυτήν ώραν της ιδίας ημέρας εις ΧΑ-ΝΤΟΥΔΑ (Ρ.1775).
- Ε΄ Φάλαγξ εις το αυτό χρονικόν διάστημα εις ΒΕΡΤΙ-ΣΚΟΝ (Ρ.1459)
- Δ΄ Φάλαγξ την αυτήν ώραν εις (Ρ.1656) ΚΑΡΤΑ, προωθουμένη από εσπέρας 16-12-48 εις ΟΣΣΑΝ (Ρ.1864).
- Σ.Δ. Τ.Σ.Ε.Α. από 16ης εις ΣΩΧΟΝ, μετά ουλαμού ΠΥ- ΡΟΒΟΛΙΚΟΥ.

4. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

1ης Ημέρας 17-12-48:

- Την 0600 ώραν ταύτης δέον να έχη ληφθή η ανωτέρω αρχική διάταξις, η δε περαιτέρω κίνησις, από της ώρας ταύτης, των Τμημάτων ρυθμίζεται ως ακολούθως:

α. ΚΑΑΥ ΝΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

- Ζ΄ Φάλαγξ: Κίνησις εν αφανεία προς ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΞΗΡΟΠΗΓΑΔΟ (Ρ.125710) επί τω σκοπώ διευκολύνσεως κυρίας προσπαθείας προς ΑΚΤΑΣ και φράξεως οδών διαφυγής επί κατευθύνσεώς της.
- Γ΄ Φάλαγξ: Σταθερά εγκατάστασις επί υψ. 1103 και προώθησις καλυπτικών Τμημάτων προς ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ ΛΟΦΟΣ (Ρ.1864) και Υψ. 928 (Ρ.205650) προς τον σκοπόν να υποστηρίξη και να καλύψη αποτελεσματικώς επί κυρίαν προσπάθειαν προς ΑΚΤΑΣ, απαγορεύσουσα οιανδήποτε προσπάθειαν των συμμοριτών παρενοχλήσεως ταύτης.
- Δ΄ Φάλαγξ: Εγκατάστασις επί ΚΑΡΤΑΣ (Ρ.1666) και προώθησις Τμημάτων επιτηρήσεως προς (Ρ.1767).

- Ε΄ Φάλαγξ : Κίνησις προς ΣΤΑΥΡΟΝ ΛΟΦΟΝ, εγκατάστασις επί αυτού, επιτήρησις ΣΤΑΜΑΤΑ ΡΕΜΜΑ προς απαγόρευσιν οιουδήποτε αποπείρας διαφυγής, με δραστηρίαν ενέργειαν διά πυρών, προς υποβοήθησιν ποινής προσπαθείας.

β. ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ:

- Α΄ Φάλαγξ: Κίνησις από ΚΑΡΑ ΤΑΣ προς ΜΟΡΑΒΑ - ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ - ΕΠΤΑ ΑΔΕΛΦΙΑ λήψις επαφής μετά του εχθρού και δραστηρία ενέργεια προς εξόντωσιν αυτού επιδιώκουσα συντονισμόν από του Ύψους Ν.ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ μετά Φάλαγγος Β΄.

- Β΄ Φάλαγξ : Εκίνησις εξ Υψ. 1103 προς ΑΚΤΑΣ, με ισχυράν κάλυψιν πλευρού προς ΕΠΤΑ ΑΔΕΛΦΙΑ (Ρ.213655), κατάληψις ΑΚΤΑΣ, εξερεύνησις λεπτομερής της περιοχής μέχρι ΞΗΡΟΠΗΓΑΔΟ, επίτευξις συνδέσμου μετά Α΄ και Ζ΄ Φαλάγγων, προς συντονισμόν ενεργείας και ταχείαν εκμετάλλευσιν επιτυχίας.

- Εις περίπτωσιν αποπείρας διαφυγής των συμμοριτών, δραστηρία ενέργεια προς αποκοπήν υποχωρήσεως των επί των ανωτέρω κατευθύνσεων.

- Διανυκτέρευσις Τμημάτων: εις ας θέσεις ευρεθώσι το εσπέρας της 17ης.

2α Ημέρα: 18-12-48

- Συνέχισις εξερευνήσεως προς καταστροφήν εγκαταστάσεων συμμοριτών ή καταδίωξιν τούτων, αναλόγως της δημιουργηθησομένης το εσπέρας της 17ης τακτικής καταστάσεως.

Εν πάσει περιπτώσει μετά των ισχυρών μέτρων καλύψεως των Τμημάτων, διαρκούσης της νυκτός εγκατάστασις ισχυρών ενεδρών, με ιδιαιτέραν προσπάθειαν επιτηρήσεως υπό των Φαλάγγων Α΄ και Β΄ επί της των κατευθύνσεων της Μεγάλης Χαράδρας Γκουλεμαρέκα, προς ας κρίνεται πιθανή απόπειρα διαφυγής.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Τεταμένον εις ΣΩΧΟΝ, θα υποστηρίζη διά πυρών κίνησιν Α΄ και Β΄ Φαλάγγων, κατόπιν αιτήσεως παρά της Α΄ Φάλαγγος και διά του προωθημένου παρατηρητού αυτής εις Β΄ Φάλαγγα.

Στηρίγματα αυτού: Τμήμα μερίμνη ΤΣΕΑ.

5. ΕΙΔΙΚΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ:

α. Προσπάθεια λήψεως επαφής μετά συμμοριτών και διατήρησις αυτής πάση θυσία ιδίως κατά την νύκτα, δι' εκπομπής ισχυρών περιπόλων εις βάθος.

β. Αι καλυπτικαί δυνάμεις να παραμείνωσι εν αφανεία, τελείως κεκαλυμμέναι και ισχυραί ενέδραι ίνα εξαπατηθή ο εχθρός και διαφύγη προς αυτάς.

γ. Αεροπορία πιθανώς λάβη μέρος. Προς τούτο τα Τμήματα να φέρωσι μεθ' εαυτών τα πλαίσια και εις περίπτωσιν επεμβάσεως να κάμωσι πλήρη εκμετάλλευσιν αποτελεσμάτων της.

6. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ:

Ως Ειδική Διαταγή.

7. ΑΝΑΦΟΡΑΙ:

Τακτικαί:

Άμα τη αναχωρήσει εκ των αρχικών των θέσεων την 0700 ώραν της 17-12-48 και είτα ανά ώραν.

Έκτακτοι:

Εις πάσαν σύγκρουσιν μετά συμμοριτών ή και προς μετάδοσιν επιγούσης πληροφορίας.

8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ:

Τροφαί : 2 ημερών.

Πυρομαχικά: Τα αναγκαιούντα, μερίμνη των Τμημάτων.

9. ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ:
Σταθμός επιθέσεως : επί Υψ. 1103.
Διακομιδή τραυματιών : μέσω ΣΩΧΟΥ.
Γ΄ Φάλαγγα ακολουθήση ιατρός Υποτομέως ΣΩΧΟΥ.
Ζ΄ Φάλαγγα ακολουθήση ιατρός 47 Τ.Ε.
Λοιπάς Φάλαγγας : νοσοκόμοι.

10. ΔΙΑΦΟΡΑ
Άνδρες ΚΠΕΑ θα φέρωσι ως περιλαίμιον λευκόν μανδύλιον.
Συνθήματα και Κώδικες : ως ειδική Διαταγή Διαβιβάσεων.
Απαραίτητοι μετακινήσεις Τμημάτων εκτελεσθώσι εγκαίρως ώστε ουδεμία καθυστέρησις να γίνη εις την λήψιν της αρχικής Διατάξεως.

ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΝ
ΤΟ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1
Τ.Σ.Υ.

44

<u>ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ</u>
Γ΄ΣΣ (Α1)
ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 13938/800
<u>Β.Σ.Τ. 903 τη 16.Χ.49</u>

ΘΕΜΑ: Σχέδιον ΑΜΥΝΤΑΣ

ΠΡΟΣ: ΙΙ, VIII Μεραρχίας
Σ.Δ.Κ. Μακεδονίας
Σ.Δ. Θράκης
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ Στρατού/Α1
Α1

1. <u>ΕΧΘΡΟΣ</u>

α) Κατά τας υπαρχούσας πληροφορίας, κατά μήκος των ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΩΝ συνόρων και εντός ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ εδάφους υπάρχουν συγκεντρώσεις Κ/Σ εκ των τελευταίως καταφυγόντων εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ εκ ΜΠΕΛΛΕΣ ΧΑΪΝΤΟΥ και Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ ανερχόμεναι εις 1500 περίπου.

β) Η ανωτέρω δύναμις είναι δυνατόν να ενισχυθή εκ των ευρισκομένων εις αναρρωτήρια, στρατόπεδα κ.λ.π. συμμοριτών βαθμιαίως και μέχρι 1500 το πολύ μετά πάροδον σχετικού χρόνου.

γ) Μεγάλαι δυνάμεις συμμοριτών είναι δυνατόν να διοχετευθώσιν εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ εκ των εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ καταφυγόντων εφ' όσον γενικωτέρα εξέλιξις του συμμοριακού προβλήματος ήθελε αγάγη εις τοιαύτην απόφασιν.

δ) Βάσει των ανωτέρω δεδομένων οι συμμορίται δύνανταιορμώμενοι εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ αμέσως μεν να επιχειρήσωσι διεισδύσεις ή και διά συγκεντρώσεως των μέσων των να επιζητήσωσι να γίνωσι κύριοι ενός τμήματος παραμεθορίου περιοχής επί σκοπώ εγκαταστάσεως των επ' αυτής ή επίσης και να ενεργήσωσι κατά κατωκημένων τόπων εγγύς προκαλυπτικής γραμμής.

Μετά πάροδον σχετικού χρόνου και αναλόγως των μεταφερθησομένων ενδεχομένως εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ δυνάμεων οι συμμορίται δύνανται να δημιουργήσωσι σοβαροτέραν απειλήν ιδία εις την περιοχήν ΘΡΑΚΗΣ.

2. Κατόπιν των ανωτέρω παρέχονται αι κάτωθι οδηγίαι διά την αντιμετώπισιν μιάς τοιαύτης εχθρικής ενεργείας.

3. <u>ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ</u>

Αι προθέσεις του Σώματος Στρατού είναι:

Η εξασφάλισις πάση θυσία της ακεραιότητος του εθνικού εδάφους και η παρεμπόδισις εισόδου και επανεγκαταστάσεως συμμοριτών εις την παραμεθόριον περιοχήν ή εισδύσεως εις το εσωτερικόν της χώρας συντριβομένης πάσης τοιαύτης αποπείρας

4. <u>ΜΕΘΟΔΟΣ</u>

α) Διά των εν προκαλύψει και επί της μεθορίου δυνάμεων άγρυπνος παρακολούθησις και εξακρίβωσις πάσης κινήσεως ή εμφανίσεως εχθρικού τμήματος και άμεσος λήψις μέτρων προς παρεμπόδισιν εισδύσεως αυτών και επεκτάσεως εις βάθος.

β) Ενίσχυσις των ζωτικών σημείων και έγκαιρος κατάληψις και άλλων τυχόν αναγκαιούντων τοιούτων και διεξαγωγή παρά τούτων λυσσώδους μέχρις εσχάτων αμύνης προς διάσπασιν των δυνάμεων του εχθρού αίτινες ήθελον τυχόν επιτύχη να εισβάλωσι και παρεμπόδισιν της προελάσεως των εις βάθος πέραν της παραμεθορίου περιοχής.

γ) Ανάληψις το ταχύτερον επιθετικών ενεργειών δι' ισχυρών συγκροτημάτων προς συντριβήν του εχθρού και πλήρη εκκαθάρισιν του ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ.

δ) Χρησιμοποιηθησόμενα Μέσα

Κατ' αρχήν, επί πλέον των επί τόπου δυνάμεων αι διά της υπ' αρθ. Α.Π. 13903/800/15.10.49 Διαταγής μου καθοριζόμεναι ενισχύσεις (ι.- παράγραφος.)

Επί πλέον τα κατωτέρω εις εκάστην περίπτωσιν καθοριζόμενα συμπληρωματικά μέσα εις όπλα υποστηρίξεως.

Τ' ανωτέρω θα εφαρμοσθώσιν εφ' όσον βεβαίως έκτακτοι άλλαι απρόβλεπτοι ανάγκαι δεν ήθελον αναγκάσει εις μείωσιν των καθοριζομένων μέσων.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

- Καθορίζονται κατωτέρω αι αποστολαί εις εκάστην περίπτωσιν κομμουνιστοσυμμοριακής προσβολής και η ενίσχυσις διά δυνάμεων του Σώματος Στρατού:

α) Περιοχή μεταξύ ΑΞΙΟΥ και ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ Ποτ.

ι.- Άμυνα μέχρις εσχάτων των Σημ. Στηρίγματος και Κ. Αντιστάσεως-ΚΟΡΩΝΑΣ-ΜΠΕΛΛΕΣ (21ης Ταξιαρχίας) και προσπάθεια καθηλώσεως του όγκου του εχθρού βορείως της κατεχομένης γραμμής.

ιι.- Ιδιαιτέρα σημασία εις την διατήρησιν του Ανατολικού ΜΠΕΛΛΕΣ (ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ-ΙΣΤΙΜΠΕΗ) και απαγόρευσις οπωσδήποτε της προχωρήσεως του εχθρού Νοτίως της σηδιροδρομικής γραμμής εν τη Δυτική ζώνη.

ιιι.- Ανάληψις υπό της ΙΙ Μεραρχίας επιθετικών ενεργειών προς συντριβήν και απόρριψιν του εχθρού εκτός του Εθνικού Εδάφους.

ιυ.- Συμπληρωματικά επί πλέον μέσα εις την διάθεσιν της Μεραρχίας προς επέμβασιν.

- Μία ΙΛΗ Τεθωρακισμένων και ενδεχομένως επί πλέον 2 Ουλαμοί:
- ΙΛΗ Αρμάτων (13 άρματα Μάχης τύπου «ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ».
- Μοίρα Πεδινού Πυρ/κού (8 πυροβόλα)

Άπασαι αι ανωτέρω δυνάμεις δύνανται να ευρίσκωνται εις τον χώρον Επιχειρήσεων εντός της πρώτης ημέρας.

Επί πλέον των ανωτέρω και αναλόγως της γενικής καταστάσεως και των αναγκών: Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού.

Μοίρα Μέσου Πυρ/κού.

- Δυνατότης επεμβάσεως των ανωτέρω εντός της επομένης ημέρας.

β΄. Περίπτωσις προσβολής περιοχής μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΝΕΣΤΟΥ
Περιοχή ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και βορείως ΣΕΡΡΩΝ

ι.- Άμυνα επί τόπου των Σημ. Στηρίγματος και Κ. Αντιστάσεως και παρεμπόδισις της κινήσεως των Κομμουνιστοσυμμοριτών Νοτίως της γραμμής ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. (Κ.5314) ΚΡΟΥΣΟΒΙΤΗΣ Ποταμός.

Εν τη εκτελέσει της αποστολής ταύτης ιδιαιτέρα σημασία διά την εξασφάλισιν της γραμμής ΤΕΜΠΕΛΑΡ ΤΣΑΛ-ΤΣΙΑΜΑΡΑΣ-ΔΡΕΠΑΝΟΕΙΔΟΥΣ και του ορεινού όγκου ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ.

ιι. Εξασφάλισις οπωσδήποτε των σημείων διαβάσεως επί ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ ίνα καθίσταται δυνατή η διά τούτων άφιξις ενισχύσεως και η απαγόρευσις καθόδου του εχθρού προς την πεδιάδα των ΣΕΡΡΩΝ.

Ισχυρά κάλυψις υπό της 21ης Ταξιαρχίας από ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ.

ιιι.- Ανάληψις επιθετικών ενεργειών προς συντριβήν του εχθρού διά συντονισμένων υπό τουΣΣ ενεργειών των ΙΙ και VII Μεραρχιών.

Κατευθύνσεις Ενεργειών.

ΙΙ Μεραρχία

Εκ της περιοχής ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ όρους και ΒΑΡΛΙΓΙΑ-ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ κατά των νώτων και των πλευρών του τυχόν εισδύσαντος εχθρού προς την κοιλάδα ΚΡΟΥΣΟΒΙΤΟΥ. Απαγόρευσις διαφυγής του προς Βορράν και πλήρης τούτου εξόντωσις.

VII Μεραρχία

Εκ της περιοχής ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ διά ΚΑΤΑΦΥΤΟΥ-ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ προς ΚΑΡΥΔΟΧΩΡΙ-ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙ ή προς ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ. Εν περιπτώσει κατά τούτου εχθρικής πιέσεως.

ιυ. Συμπληρωματικά επί πλέον μέσα εις την διάθεσιν της ΙΙ Μεραρχίας προς επέμβασιν:

- ΙΛΗ τεθωρακισμένων και ενδεχομένως επί πλέον ήμισυ Ίλης.
- ΙΛΗ Αρμάτων
- Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού (8 πυρ/λα) εκ περιοχής ΔΡΑΜΑΣ.
- «Μέσου» εκ περιοχής ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Άπασαι αι ανωτέρω δυνάμεις δύνανται να ευρίσκωνται εις τον χώρον επιχειρήσεων εντός της πρώτης ημέρας.

Εκ των διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 13903/800/15.10.49 Διαταγής Σώματος Στρατού προβλεπομένων ενισχύσεων θέλει κατ' αρχήν διατεθή εις ΙΙ Μεραρχίαν μόνον η εφεδρική Ταξιαρχία ΙΙ Μεραρχίας και ενδεχομένως εν Τάγμα Σ.Δ.Κ. Μακεδονίας.

υ. Εις την διάθεσιν της VII Μεραρχίας θα τεθώσιν εν συνόλω:

- Η εφεδρική Ταξιαρχία (3 Τάγματα) τουΣΣ εις την περιοχήν ΔΡΑΜΑΣ-ΚΑΒΑΛΑΣ.
- Εντός της πρώτης ημέρας μία Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού εκ της περιοχής της Μεραρχίας.

υι.- Επί πλέον των ανωτέρω και αναλόγως των αναγκών και της καταστάσεως ενδέχεται να τεθώσιν εις την διάθεσιν της ΙΙ Μεραρχίας και έτεραι δυνάμεις από της δευτέρας ημέρας.

Περιοχή ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ

ι. Άμυνα επί τόπου των ζωτικών σημείων Στηρίγματα καταβαλλομένης προσπαθείας όπως διατηρηθή η περιοχή ΣΤΡΑΓΚΑΤΣΙ εγκαίρως ενισχυομένη, οπωσδήποτε δε ο όγκος του εχθρού να συγκρωτηθή βορείως της γραμμής ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Κ.5314) υψώματα περιοχής ΠΕΡΙΘΟΡΙΟΥ-Βορ. έξοδος στενού ΚΑΛΑΠΟΤΙΟΥ-ΟΧΥΡΟΝ (Κ.6912) Βορ. έξοδος στενωπού ΓΡΑΝΙΤΟΥ-ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑ (Κ.7817)- υψώματα Βορ. ΒΩΛΑΚΟΣ-ΝΕΣΤΟΣ Ποτ.-προγεφύρωμα ΠΑΠΑΔΩΝ.

ιι.- Ανάληψις επιθετικών ενεργειών προς συντριβήν του εχθρού διά συντονισμένων υπό τουΣΣ ενεργειών ΙΙ και VII Μεραρχιών εν τω κάτωθι πλαισίω.:

VII Μεραρχία:

Ισχυρά ενέργεια με κυρίαν προσπάθειαν από της περιοχής ΓΡΑΝΙΤΗΣ-ΒΩΛΑΞ ισχυρώς εξασφαλιζομένης προς την περιοχήν ΛΕΥΚΟΓΕΙΩΝ.

ΙΙ Μεραρχία

Θα ενεργήση εν τη κατευθύνσει ΣΕΡΡΑΙ-ΚΑΠΑΚΛΗ-ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ-ΜΑΛΙΑΓΚΑ-ΣΤΡΑΓΚΑΤΣΙ και εκείθεν κατά του πλευρού και των νώτων του εχθρού.

ιιι.- Μέσα εις την διάθεσιν της VII Μεραρχίας, προς επέμβασιν:

Επί πλέον των δυνάμεων της Μεραρχίας θα διατεθώσιν εν συνόλω και εγκαίρως:

- Η εφεδρική Ταξιαρχία VII Μεραρχίας και επί πλέον Διοίκησις Ε.Σ.Πεζικού με 1-2 Ε.Τ.Πεζικού ή Τ.Ε. εκ περιοχής Σ.Δ. Θράκης.
- ΙΛΗ Τεθωρακισμένων
- Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κού εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού περιοχής VII Μεραρχίας.

Ενδεχομένως και έτεραι δυνάμεις (1-2 Τάγματα) εκ της περιοχής ΣΕΡΡΩΝ ή ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ιυ. Εις την διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας εκτός των εις την διάθεσιν της δυνάμεων:

- Δ/σις Ταξιαρχίας με 2-3 Τάγματα (εφεδρική ΙΙ Μεραρχίας)
- Μοίρα Πεδ. Πυρκού) εκ περιοχής
) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΣΕΡΡΩΝ
- «Μέσου») εντός της πρώτης ημέρας.

γ΄. Περίπτωσις ταυτοχρόνου προσβολής ολοκλήρου της περιοχής μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΝΕΣΤΟΥ Ποτ.

- Ενέργεια εν τω πνεύματι των ανωτέρω οδηγιών με προτεραιότητα υπέρ της περιοχής Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ.
- Μετά την εκκαθάρισιν της καταστάσεως εις την περιοχήν ταύτην ενέργεια προς την περιοχήν ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ.

Εν πάση περιπτώσει η τακτική κατάστασις της ημέρας εκείνης θ αποτελέση τον κύριον οδηγόν εις την λήψιν των επιβαλλομένων αποφάσεων του Σώματος Στρατού.

- Δυνάμεις προς διάθεσιν εις τας ΙΙ και VII Μεραρχίας αι εν τω ανωτέρω πλαισίω.-

δ) Περίπτωσις προσβολής μεταξύ ΝΕΣΤΟΥ και περιοχής Βορ. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ

- Εις την περιοχήν ταύτην ο εχθρός πιθανώς θα επιδιώξη ανατρέπων ή παρακάμπτων τα εις την παραμεθόριον περιοχήν ημέτερα ισχυρά ερείσματα να εισδύση εις την παραμεθόριον ζώνην και εν συνεχεία είτε εγκατασταθή επ’ αυτής είτε να δημιουργήση άμεσον απειλήν κατά κατωκημένων τόπων επιζητών ει δυνατόν εν περιπτώσει ενεργείας δι’ ισχυρών δυνάμεων την αποκοπήν προσωρινώς έστω μέρους της Δ. ΘΡΑΚΗΣ.
- Διαγραφομένης ούτω της εχθρικής προσπαθείας καθορίζεται ως κατωτέρω η αποστολή.:

ΑΠΟΣΤΟΛΗ:

Άμυνα επί τόπου των σημείων Στηρίγματος και Κεντρ. Αντικαταστάσεως του προγεφυρώματος Βορείως και Βορ. Ανατολικώς ΠΑΠΑΔΩΝ (ΓΚΟΛΙΑΡΜΠΟ-ΜΠΟΖΟΒΟΝ) του τοιούτου Βορ. ΞΑΝΘΗΣ. (ΚΑΛΥΒΙΑ-ΧΑΪΝΤΟΥ-ΚΟΥΛΑ) και των Βορ. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ (ΚΑΪΝΤΣΙΚΟΥ-ΓΙΟΒΑ ΧΑΛΗΛ-ΝΥΜΦΑΙΑ), ενισχυομένων εν ανάγκη εν τη εκτελέσει της αποστολής των δι’ επιθετικών ενεργειών των τοπικών εφεδρειών, προς απαγόρευσιν πάση θυσία της καταλήψεως και εγκαταστάσεως επί των ανωτέρω σημείων των συμμοριτών και παρεμπόδισιν της διεισδύσεως αυτών εις βάθος διά σοβαρών σχετικώς δυνάμεων.

Άμεσος ανάληψις ισχυράς επιθετικής ενεργείας επί σκοπώ αποκοπής και συντριβής των εισδυσασών τυχόν συμμοριακών δυνάμεων, αναλόγως της διαμορφωθησομένης καταστάσεως, μεταφερομένης προς τούτο αμέσως της εφεδρικής Ταξιαρχίας VII Μεραρχίας εκ περιοχής ΚΑΒΑΛΛΑΣ-ΔΡΑΜΑΣ.

Χρησιμοποίησις κατά την ενέργειαν ταύτην ως βάσεως εξορμήσεως κατά προτίμησιν των ζωτικών σημείων των ανωτέρω προγεφυρωμάτων.

Ενίσχυσις της Μεραρχίας υπό του ΣΣ διά μιάς ετέρας Ταξιαρχίας λαμβανομένης εκ της περιοχής ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΣΕΡΡΩΝ και ενδεχομένως διά δυνάμεως 1-2 Ταγμάτων εκ της Σ.Δ. Θράκης εάν η εκεί κατάστασις το επιτρέπει. Τα τελευταία ταύτα δύνανται να χρησιμοποιηθώσι δι’ ενεργείαν κατά του πλευρού του εχθρού ορμώμενα από της περιοχής Β.Α. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ.

Συμπληρωματικά επί πλέον Μέσα εις την διάθεσιν της Μεραρχίας.

- Μία ΙΛΗ Τεθωρακισμένων
- ΙΛΗ Αρμάτων (13 άρματα Μάχης- Τύπου «ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ»)
- Μοίρα Πεδινού Πυρ/κού (8 Πυρ/λα)
- Πάσαι αι ανωτέρω δυνάμεις δύνανται να ευρίσκωνται εις τον χώρον επιχειρήσεως εντός της πρώτης ημέρας.

Επί πλέον των ανωτέρω και αναλόγως της γενικής καταστάσεως και των αναγκών.

- Μοίρα Πεδινού Πυρ/κού
- « Μέσου Πυρ/κού
- Δυνατότης επεμβάσεως των ανωτέρω εντός της επομένης ημέρας.
- Υπ' όψει της VII Μεραρχίας διά την εις περιοχήν ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ ενέργειαν η υπ' αριθμ. Α.Π. 13428/789/8-10-49 δ/γή Σ. Στρατού.

ε. Περίπτωσις προσβολής Ανατολικώς ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ μέχρις ΕΒΡΟΥ

Εν τη περιπτώσει ταύτη ο εχθρός πιθανώς θα επιδιώξη να επιτύχη τα εν τη παραγράφω δ΄.) προβλεπόμενα ωφελήματα.

Διαγραφομένης ούτω της εχθρικής προσπαθείας καθορίζεται ως κατωτέρω η αποστολή τμημάτων και της Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Διατήρησις των κατεχομένων Κέντρων Αντιστάσεως της προκαλυπτικής γραμμής εν ανάγκη ενισχυομένων διά των τοπικών εφεδρικών δυνάμεων και παρεμπόδισις πάσης εχθρικής ενεργείας η οποία θα έτεινε ν' απομονώση εκ της υπολοίπου χώρας τμήμα του Εθνικού εδάφους.

Χρησιμοποίησις των εφεδρικών δυνάμεων δι' ενέργειαν κατά του πλευρού και των νώτων των εχθρικών δυνάμεων αι οποίαι τυχόν ήθελον επιτύχη να εισδύσωσι και παρεμπόδισις πάσης εις βάθος περαιτέρω προχωρήσεως τούτων, χρησιμοποιουμένης προς τον σκοπόν τούτον ως ορμητηρίων της περιοχής ΜΠΟΥΚΑΤΕ και ΣΑΠΚΑ-ΚΟΚΟΣΚΑ.

Η περιοχή αύτη να παραμείνη οπωσδήποτε υπό τον έλεγχον ημών.

Ενίσχυσις της Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ διά μιάς εφεδρικής Ταξιαρχίας εκ της περιοχής ΔΡΑΜΑΣ-ΚΑΒΑΛΑΣ προωθουμένης τάχιστα προς περιοχήν ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ ή ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ αναλόγως της καταστάσεως.

Ενδεχομένως ενίσχυσις και δι' ετέρων δυνάμεων εκ της υπολοίπου ζώνης του Σ. Στρατού.

Συμπληρωματικά επί πλέον μέσα εις την διάθεσιν της Σ.Δ.ΘΡΑΚΗΣ

Μία ΙΛΗ Τεθωρακισμένων.

Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού (8 Πυρ/λα)

Αι ανωτέρω δυνάμεις δύνανται να ευρίσκωνται εις περιοχήν ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ εντός της πρώτης ημέρας.

Επί πλέον των ανωτέρω και αναλόγως της γενικής καταστάσεως και των αναγκών

- Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού

και Μοίρα Μέσου Πυρ/κού δυνατότης επεμβάσεως τούτων εντός της επομένης ημέρας, από δε της τρίτης ημέρας και Ιλη Αρμάτων Κένταυρος.

υπ' όψει της Σ.Δ.ΘΡΑΚΗΣ διά την περιοχήν ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ ης υπ' αριθ. ΑΠ 13428/789/8-10-49 Δ/γή Σ. Στρατού.

στ΄) Περίπτωσις ταυτοχρόνου προσβολής Περιοχής μεταξύ ΝΕΣΤΟΥ και ΕΒΡΟΥ.-

Αναλόγως της καταστάσεως και των πληροφοριών το Σώμα Στρατού θα κατευθύνη τας δυνάμεις της κυρίας προσπαθείας.

6. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Θα επιδιωχθή η αεροπορική επέμβασις να είναι όσον το δυνατόν ισχυροτέρα.

7. Διά του παρόντος σχεδίου καταργείται το προηγούμενον τοιούτον της Α.Π. 4409/Φ.800/16.3.49 Δ/γής Σ. Στρατού.

8. Βάσει των ανωτέρω στοιχείων να καταρτισθώσιν υπό των Μεγάλων Μονάδων ΙΙ,VII Μεραρχιών και Σ.Δ.ΘΡΑΚΗΣ τα οικεία σχέδια ενεργείας, τα οποία να υποβληθώσιν εις ΣΣ ουχί βραδύτερον της 28ης τρέχοντος μηνός.

Κατά την σύνταξιν τούτων να αντιμετωπισθώσιν εντός του παρεχομένου διά του παρόντος πλαισίου αι κυριώτεραι δυνάμεναι να παρουσιασθώσι περιπτώσεις ενεργείας των συμμοριτών και δι' εκάστην ταύτην να προβλεφθώσι και καθορισθώσιν αι επιβαλλόμεναι ενέργειαι, εις τρόπον ώστε τάχιστα και άνευ ουδεμιάς διαταραχής να καθίσταται δυνατή η εκπλήρωσις της καθορισθείσης δι' εκάστην Μεγάλην Μονάδα αποστολής.

9. Διά την Σ.Δ.Κ. Μακεδονίας εκδοθήσεται ιδιαιτέρα Διαταγή.

10. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

45

ΘΕΜΑ: Ασφάλεια συνόρων - Γενική Διάταξις Στρατού

ΠΡΟΣ: Α΄- Β΄- Γ΄ΣΣ - ΣΚΣ

ΚΟΙΝ: ΑΣΔΑΝ - ΑΔΑ - ΓΕΝ/1
Α1 - Α2 - Α/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Γ Ε Σ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245327
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902/20.10.49
Α.Α.Αντ. 4

Σχετική υπ' αριθ. 245285/4009/1/9.9.49 Δ/γή Αρχιστρατήγου.

1. Και εις προγενεστέρας οδηγίας μου καθώρισα ότι παραμένει εισέτι έργον διά τας εθνικάς δυνάμεις, συνοψιζόμενον εις τα κάτωθι:

α) Παρεμπόδισις επανεισδύσεως συμμοριτών εις ΕΛΛΑΔΑ.

β) Εξόντωσις των εντός της Ελλάδας εναπομενόντων υπολλειμάτων.

γ) Παρεμπόδισις επανοργανώσεως συμμοριακών ομάδων εντός της χώρας.

δ) Εξάρθρωσις και εξουδετέρωσις όλων των αντιστοίχων συνωμοτικών προσπαθειών προς δημιουργίαν και διατήρησιν επαναστατικού δικτύου εντός της χώρας.

2. Επειδή παρατήρησα ότι μεταξύ ενίων Μ.Μονάδων υπάρχει διάφορος τρόπος αντιλήψεως ως προς την εκπλήρωσιν της $1^{α}$ αποστολής κρίνω σκόπιμον όπως επεξηγήσω και αύθις τον τρόπον καθ' ον άπασαι αι Μ.Μ. θα επιδιώξουν ταύτην.

3. Απόπειρα επανεισδύσεως συμμοριτών εις την ΕΛΛΑΔΑ, ως έχει σήμερον η κατάστασις, δέον να αναμένηται κυρίως εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ.

Διά την παρεμπόδισιν της επανεισδύσεως μια απατηλή λύσις θα ήτο η ανάπτυξις κατά μήκος της οροθετικής γραμμής μιας πυκνής διατάξεως κατά πλάτος και βάθος, εις τρόπον ώστε να φράσσωνται τα σύνορα τρόπον τινά ερμητικώς.

Τούτο όμως απαιτεί όχι μόνον τεραστίας δυνάμεις, αλλά και πρακτικώς δεν είναι τελεσφόρον, ως και της πλείρας, ην έχομεν από την διάταξιν κατά το παρελθόν εις ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΝ, όπου, παρά την πυκνότητα δυνάμεων επλησίαζε σχεδόν επιθετικήν διάταξιν εν τούτοις επετυγχάνετο διά μέσου ταύτης διολίσθησις, όχι μόνον μικρών, αλλά και μεγάλων συμμοριακών ομάδων.

Δεν πρέπει, άλλως τε, εις το ζήτημα τούτο της προκαλύψεως να παρασυρθώμεν από τα κρατούντα διά την προκάλυψιν κατά την προπολεμικήν περίοδον, διότι κατά την εποχήν εκείνην διά της προκαλύψεως απεβλέπετο:

- η σημείωσις της Εθνικής κυριαρχίας.

- η απαγόρευσις κινήσεως ατόμων (δεν υπήρχον τότε συμμορίται ως νύν) εκ των ομόρων κρατών προς το ημέτρον δι' άλλων σημείων εκτός των επιτρεπομένων.

- η παρεμπόδισις του λαθρεμπορίου.

- πληροφορίαι.

- στοιχειώδης κάλυψις ασφαλείας.

4. Ήδη το πρόβλημά μας είναι τελείως διάφορον:

Πέραν της οροθετικής γραμμής είναι αι εκδιωχθείσαι ισχυραί ομάδες ΚΣ έτοιμοι:

α) να αρπάξουν ζωτικά σημεία επί της παραμεθορίου περιοχής και να επανεγκατασταθούν εις τας βάσεις - εστίας των, εξ ών εξεδιώχθησαν

β) να εισδύσουν εις το εσωτερικόν της χώρας προς επαναδημιουργίαν των εις τας ορεινάς περιοχάς κρησφυγέτων - ορμητηρίων των διά την συνέχισιν του καταστρεπτικού έργου επί των συγκοινωνιών, των κατωκημένων τόπων και διά της στρατολογίας, των λεηλασιών κλπ να κλονίσουν το αίσθημα της ασφαλείας των πληθυσμών και να επιτείνουν την απαθλίωσιν της χώρας. Περιωρισμένη τοιαύτη προσπάθεια δύναται να αποβλέπη εις τον ανεφοδιασμόν των υπαρχουσών εντός της χώρας συμμοριακών ομάδων.

5. Διά νά αντιδράσωμεν αποτελεσματικώς εις τοιαύτας προθέσεις των συμμοριτών, ως και διά των προηγουμένων μου οδηγιών καθώρισα, πρέπει να επιδιώξωμεν τα κάτωθι:

α) Διάταξις προκαλύψεως

-ι- Θα οργανωθούν και θα κατέχωνται μόνον τα πραγματικώς κύρια ζωτικά σημεία με δύναμιν ουχί κατωτέραν λόχου. Φυλάκια στατικά επιτηρήσεως δεν έχουν θέσιν, πλην εις όλως εξαιρετικάς περιπτώσεις αμέσου ασφαλείας των άνω σημείων στηρίγματος. Δέον κατά βάσιν να εφαρμόζηται η κατωτέρω αναφερόμενη μέθοδος του διαρκώς μεταβλητού.

Η επιτήρησις (κατά βάθος και πλάτος) θα γίνηται ευρέως διά κινητών περιπόλων και ενεδρών, ημέραν και νύκτα, αίτινες θα εγκαθίστανται εις διαβάσεις υποχρεωτικάς, τα δε σημεία εγκαταστάσεώς των θα μεταβάλλωνται συνεχως, εις τρόπον ώστε να μη γνωρίζουν οι συμμορίται τας συνηθείας των τμημάτων τούτων.

Όλαι αι Μ.Μονάδες γνωρίζουν την μέθοδον των συμμοριτών. Δι' επιμελούς αναζητήσεως πληροφοριών διά μικρών περιπόλων των, ή δι' απλών συμμοριτών, ή συνεργατών των επισημαίνουν πολύ καλώς που ευρίσκονται τμήματά μας και ποία τα διάκενα, ακόμη και κατά ποίον χρόνον είναι ελεύθερα τα διάκενα ταύτα. Δεικνύουν επιμονήν και υπομονήν και συνηθέστατα (χάρις εις τας στατικάς και επί μακρόν σταθεράς θέσεις των τμημάτων μας και τας ούτως ειπείν παγιοποιημένας συνηθείας των διά τα δρομολόγια των περιπόλων, κλπ) επιτυγχάνουν να διολισθήσουν ασφαλώς μέσω ακόμη και πυκνής διατάξεώς μας. Αυτό είναι το βασικόν μειονέκτημα εις την επιτήρησιν και αυτό πρέπει να πολεμηθή συστηματικώς, αλλέως δεν επιτυγχάνομεν τίποτε και καταπονούμεν τα τμήματά μας.

Τα ανωτέρω ισχύουν όχι μόνον διά την διολίσθησιν συμμοριακών τμημάτων, αλλά και φαλάγγων, μικρών και μεγάλων, ανεφοδιασμού.

-ιι- Θα υπάρχουν εις βάθος τοπικαί ισχυραί εφεδρείαι, αίτινες θα έχουν μεν ωργανωμένας θέσεις αμύνης και σταθεράς θέσεις εγκαταστάσεως, αλλά:

- Θα είναι έτοιμοι προς ενίσχυσιν των προκεχωρημένων σταθερών σημείων στηρίγματος ζωτικών χώρων, εις περίπτωσιν προσβολής των.

- να προσβάλουν και καταδιώξουν τυχόν διεισδυσάσας ομάδας διά των κενών.

Διά τούτο ισχυραί περίπολοι των εφεδρείων τούτων και αποσπάσματα θα επέμπωνται εις τας υποχρεωτικάς (όπου υπάρχουν τοιαύται, άλλως εις τας υπόπτους τοιαύτας) διαβάσεις, ημέραν και νύκτα και εις σημεία συνεχως μεταβαλλόμενα.

Εφιστώ ιδιαιτέρως την προσοχήν επί της εκτιμήσεως «των υποχρεωτικών διαβάσεων». Η πείρα έχει δείξη, ότι οι συμμορίται χρησιμοποιούν διά την διείσδυσιν, ή διολίσθησιν, οδεύσεις, αίτινες θα εχαρακτηρίζοντο άλλοτε ως απίθανοι.

-ιιι- Πυκνότης της ανωτέρω διατάξεως δέον να επιζητηθή, όσον αφορά τας παραμεθορίους περιοχάς προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ εκείνας, αίτινες εις το παρελθόν απετέλεσαν τας θέσεις - κρησφύγετα των συμμοριτών.

Εξυπονοείται ότι δέον να λειτουργή και πλήρες σύστημα επικοινωνιών των τμημάτων της όλης διατάξεως διά να γίνηται άμεσος η επέμβασις των εφεδρειών και να διευκολύνηται η ρύθμισις της εκπομπής των περιπόλων και ενεδρών εις διαφόρους εκάστοτε θέσις, αίτινες θα καθίστανται εγκαίρως γνωσταί εις όλα τα κλιμάκια της διατάξεως, ώστε να αποφεύγωνται τυχόν παρεξηγήσεις μεταξύ τούτων.

-ιv- Γενικαί εφεδρείαι Μ.Μ.

Αύται θα εδρεύσουν εις επικαίρους θέσεις και θα ασχολούνται εις την εκπαίδευσιν.

Η θέσις των εφεδρειών τούτων δέον να είναι τοιαύτη εις βάθος, ώστε να δύνανται αύται να αναλάβουν την καταδίωξιν ομάδων ΚΣ, αίτινες παρά τα μέτρα της διατάξεως των σταθερών και κινητών προκαλυπτικών τμημάτων κατώρθωσαν να διεισδύσουν.

Αι εφεδρείαι αύται θα σπεύδουν να προλάβουν τας ΚΣ ομάδας εις τας θέσεις, όπου ούτοι προτίθενται να διολισθήσουν και να τας αντιμετωπίσουν αποτελεσματικώς και όχι εις τας θέσεις εις ας εσημειώθησαν.

Εάν βεβαίως αι διεισδύσασαι ΚΣ είναι ισχυραί και κατορθώσουν να καταλάβουν ζωτικόν μας σημείον, τότε μέρος των εφεδρειών τούτων, αναλόγως της αντιμετωπιζομένης ΚΣ δυνάμεως, θα διατεθή προς ενίσχυσιν των προκαλυπτικών τμημάτων και αντιμετώπισιν της συμμοριακής προσβολής.

β) Διάταξις διά τον έλεγχον του εσωτερικού

Εις το εσωτερικόν και ιδία εις τας ορεινάς περιοχάς δέον να υπάρχουν διατεταγμέναι μονάδες στρατού, αίτινες εν συνεργασία μετά της χωρ/κής και ΜΕΑ, εις μίαν σαφώς καθοριζομένην ζώνην δράσεώς των, θα είναι υπεύθυνοι να την διατηρούν καθαράν:

-ι- Δι' ελέγχου των υπόπτων ατόμων και εξοντώσεως των γιαφκών - ΠΕ - αυτοαμυνιτών.

-ιι- Διά της εξοντώσεως μικροομάδων εγκληματιών.

-ιιι- Δι' απαγορεύσεως εισόδου εις την ζώνην των μικροομάδων ΚΣ.

Εκτός της διατάξεως ταύτης υπό των εντεταλμένων Μ.Μ. του εσωτερικού θα διατίθενται εφεδρείαι προς ενίσχυσιν των μονάδων εκάστης περιοχής, εις περίπτωσιν, καθ' ην εις την ζώνην δράσεώς της εισέλθουν ομάδες ΚΣ, των οποίων η εξόντωσις είναι εκτός δυνατότητος της μονάδος.

γ) Νυκτερινή δράσις

Μόνον η νυκτερινή δράσις των μονάδων είναι εκείνη, ήτις θα προσδώση καρποφόρα αποτελέσματα εις την εκπλήρωσιν της αποστολής των.

Εάν κατανοηθή πλήρως η αναγκαιότης, εάν αύτη αποτελέση κανόνα δι' απάσας τας μονάδας τότε το πρόβλημα θα καταστή ευκολότερον και οι συμμορίται θα πεισθούν, ότι δεν είναι εύκολος η προπαρασκευαζομένη τυχόν μελλοντική δράσις των.

Επισημαίνω ιδιαιτέρως τον τρόπον τούτον ενεργείας και επιμένω, όπως με πάθος άπασαι αι διοικήσεις εφαρμόσουν τούτον.

Όχι στατική διασπορά των τμημάτων, αλλά κίνησις και κίνησις κατά την νύκτα. Μόνον αύτη θα αποτελέση το αντιφάρμακον εις την νυκτερινήν συμμοριακήν κίνησιν.

δ) Δίκτυον πληροφοριών

Ουδεμία ενέργεια θα καταστή καρποφόρος, εάν, παραλλήλως προς τα ανωτέρω μέτρα, δεν λειτουργή πλήρες δίκτυον πληροφοριών εις άπασαν την χώραν και εάν δεν εξαρθρωθή το δίκτυον πληροφοριών του κομμουνισμού.

Η έγκαιρος πληροφορία θα προλάβη εξαντλητικάς κινήσεις των τμημάτων, θα δώση τον καιρόν διά την αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν υφ' εκάστης διοικήσεως πάσης συμμοριακής αποπείρας.

Πρέπει να κατανοηθή τούτο καλώς και να καταβληθή πάσα προσπάθεια διά στενής συνεργασίας και αμοιβαίας κατανοήσεως μετά των σωμάτων ασφαλείας, διά της καλής οργανώσεως των ΜΕΑ και αποβολής εκ τούτων παντός υπόπτου και επικινδύνου στοιχείου.

ε) Αεροπορικαί πολεμικαί αναγνωρίσεις θα καθορίζωνται υπό της ΑΔΑ, συμφώνως ειδικαίς οδηγίαις, διά την υποβοήθησιν του όλου έργου των μονάδων.

5. Κατόπιν των ανωτέρω αι παραλήπτριαι μονάδες να εκδώσουν λεπτομερείς οδηγίας εις τας υπ’ αυτάς μονάδας και να επιβλέψουν διά την πλήρη εφαρμογήν των.

Η τυχόν μη απόδοσις θα βαρύνη τας διοικήσεις, μικράς, ή μεγάλας και παρ’ αυτών θα ζητήσω ευθύνας.

Έχομεν δυνάμεις αρκετάς και ικανάς διά την εκπλήρωσιν της αποστολής της αναγραφομένης εις την παράγραφον 1 της παρούσης.

Ουδεμία δικαιολογία χωρεί διά την τυχόν μη απόδοσιν των μονάδων μας.

Αρχιστράτηγος Α.ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Κ.Κ.

Τ.Υ.Σ.

46

12 Ε.Σ.Π. ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί των ενεργειών «ΜΑΥΡΟΥ ΠΑΝΘΗΡΟΣ» 12 Ε.Σ.Π.

12 Ε.Σ.Π. ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί των ενεργειών του Τάγματος «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ»

Αριθ. Αντιτ. 8
12 Ε.Σ.Π.
Β.Σ.Τ. 901
ΑΠ.Φ.701/240/Αι
26 Οκτωβρίου 1949

ΣΚΟΠΟΣ:

1.- Η ανάπτυξις των αποτελεσμάτων των νυκτερινών επιχειρήσεων των ενεργηθεισών υπό του Τάγματος «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ» του Συντάγματος κατά το χρονικόν διάστημα από 26-9-49 μέχρι 26-10-49.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

2.- Κατόπιν της υπ' αριθ. ΑΠ. 233605/Φ.4009/1/14-9-49 Δ/γής ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ το Σύνταγμα ώρισεν εκ των Ταγμάτων του το 75 Ε.Τ.Π. όπως ενεργή αποκλειστικώς κατά την νύκτα και έδωσε εις αυτό το συνθηματικόν «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ».

ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΡΑΣΕΩΣ:

3.- Άπασαι αι ενέργειαι του «ΜΑΥΡΟΥ ΠΑΝΘΗΡΟΣ» έλαβον χώραν εν τη περιοχή: ΟΡΛΙΑΚΑ (S.4086)-ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ S(25-89)-ΠΕΡΙΒΟΛΙ (S.2882) - ΑΥΓΟ (S.2777) - ΒΑΛΙΑΚΑΝΤΑ (S.2774) - ΚΡΑΝΙΑ (S.4172) - ΜΟΝΑΧΗΤΙ (S.4180) - ΣΠΗΛΑΙΟΝ (S.4284).

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ:

4.- Αι νυκτεριναί επιχειρήσεις υπό του «ΜΑΥΡΟΥ ΠΑΝΘΗΡΟΣ» ενεργήθησαν χρονικώς και υπό συνθήκας και μέθοδον ως κάτωθι:

(α) Νυκτερινή ενέργεια 26/27-9-49.

(ι) Πληροφορίαι:

Πληροφορίαι έφερον ότι εν τη περιοχή ευθύνης του Τάγματος «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ» και εν ταις γειτνιαζούσαις προς ταύτην περιοχαίς εκρύπτοντο συνεργάται ΚΣ και ικανός αριθμός μελών Οικογενειών ΚΣ Προσέτι ότι αι εστίαι αύται απετελούν τα διαδοχικά καταφύγια των εν τη περιοχή ΟΡΛΙΑΚΑ και ΠΕΡΙΒΟΛΙ υπολειμμάτων ΚΣ.

(ιι) Οργάνωσις ενεργείας:

Διά να εντοπισθώσιν αι ανωτέρω εστίαι των ΚΣ οργανώθη ομάς εκ 1 επιλέκτων οπλιτών υπό Αξ/κόν εφοδιασθείσα και με συσκευήν ασυρμάτου Νο 18 με αποστολήν:

- Διά κινήσεως κατά την νύκτα της 26/27-9-49 να εγκατασταθή εις ΜΠΟΤΣΑ (S.265885) και την νύκτα της 28/29-9-49 να εγκατασταθή εις ΝΑΝΑ (S.245875).
- Να εξασφαλίζη την ημέραν παρατήρησιν εις βάθος.
- Να συλλάβη κινουμένους μεμονωμένους ΚΣ ή συνεργάτας των.
- Να μεταδίδη διά του ασυρμάτου πάσαν πληροφορίαν αμέσως.
- Διάρκεια αποστολής 4ήμερος.

(ιιι) Εκτέλεσις:

Η ανωτέρω ομάς ετέθη εν κινήσει την 20.00 ώραν της 26-9-49 από ΚΑΓΓΕΛΙΑ (S.3287) και ακολουθούσα ως συνημ. σχεδιάγραμμα 1Π1 αφίχθη την 01.00 ώραν της 27-9-49 εις ΜΠΟΤΣΑ (S.267885) ένθα και εγκατεστάθη.

Άμα τη εω της 27ης εγκατασταθείσα εν απολύτω αφανεία ομάς εσημείωσεν εκ παρατηρητηρίου καπνόν εν τη δασωμένη θέσιν S(282888) εντός χαράδρας, προερχόμενον εκ πυράς. Το γεγονός τούτο ανέφερεν ομάς ήτις και διετάχθη να προσεγγίση αθέατος ίνα διαπιστώση κατά πόσον επρόκειτο περί ΚΣ.

Κατά την έντεχνον κίνησίν της προς την πυράν συνήντησε και συνέλαβε ποιμένα ανήκοντα εις την υπηρεσίαν των ΚΣ, όστις υπέδειξεν σπήλαιον ένθα και ο καπνός. Εντός του σπηλαίου συνελήφθησαν 10 συνεργάται ΚΣ και μέλη Οικογενειών ΚΣ.

(ιυ) Αποτελέσματα:

- Η σύληψις 11 ατόμων μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος του Λαϊκού Συμβουλίου χωρίου ΛΑΒΔΑΣ (S.3588) και δύο μέλη του Κομματικού Γραφείου του ιδίου χωρίου. Οι λοιποί απετελούν μέλη Οικογενειών δρώντων ΚΣ.
- Ανευρέθησαν 3 οπλοπολυβόλα Ιταλικού τύπου ΜΠΡΕΝΤΑ εν καλή καταστάσει και 1000 φυσίγγια διαφόρων τύπων, τη υποδείξει συλληφθέντος.
- Περισυνελέγησαν 4 μεταγωγικά κτήνη.

(β) Νυκτερινή ενέργεια 28/29-9-49:

(ι) Πληροφορίαι:

Υπό συλληφθέντος την 27-9-49 προέδρου του Λαϊκού Συμβουλίου ΛΑΒΔΑΣ (S.3588) παρεσχέθη η πληροφορία ότι εν τη περιοχή ΤΡΑΜΠΑΛΑΣ (S.3279) εκτύπτοντο άτομα βοηθητικών υπηρεσιών ΚΣ, μέλη Οικογενειών ΚΣ και αριθμός ΚΣ, ανερχόμενοι εν συνόλω 80 περίπου.

Ο πληροφοριοδότης καίτοι ήτο βέβαιος περί της υπάρξεως των ανωτέρω δεν ηδύνατο να εντοπίση την θέσιν ένθα εκρύπτοντο, διότι, ως εβεβαίωσεν δεν είχεν εις άμεσον μετ' αυτών επαφήν.

(ιι) Οργάνωσις ενεργείας:

Ως πιθανοί χώροι διά την απόκρυψιν των ανωτέρω εχαρακτηρίσθησαν αι εντός χαραδρώσεων λίαν δασωμέναι περιοχαί (S.317790) και (S.289781) όρα συνημ. σχεδιάγραμμα 1Ρ1. Βάσει των ανωτέρω διατάχθη το Τάγμα 1ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ1 (75 Ε.Τ.Π.) και ενήργησε ως κάτωθι:

- Είς Λόχος (2ος) διά κινήσεως κατά την νύκτα της 28/29-9-49 να έχη περατώση την εγκατάστασιν του προ τη εω της 29-9-49 ως κάτωθι:

Λόχος μείον διμοιρία εις υψ. 1703 (S.279784).

Διμοιρία εις υψ. 1737 (S.384761)

- Είς Λόχος (3ος) συν διμοιρία κατά τα αυτά χρονικά όρια να έχη εγκατασταθή εις υψ. 1847 (S.310786) και ΠΑΝΤΑΣΠΙΝΑ (S.316840) και διά διμοιρία ν' αποφράξη εις το ύψος ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΝ τα Ρ. ΑΒΡΟΜΙΤΖΑ (S.315815) και Ρ. ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ (S.325805).
- Σ.Δ.Τ από ΚΑΓΚΕΛΙΑ (S.3287) να μετακινηθή από της εω της 29-9-49 εις υψ. 1383 (S.316840).

(ιιι) Εκτέλεσις: Όρα συνημ. Σχεδιάγραμμα «Ρ»

Οι 2ος και 3ος Λόχοι συν διμοιρία του 1ου Λόχου ετέθησαν εν κινήσει την 19.00 ώραν της 29-9-49 και ο μεν δεύτερος λόχος είχεν περατώσει την εγκατάστασιν του την 01.30 ώραν της 29, ο δε τρίτος Λόχος την 02.30 ώραν της αυτής.

Τα κινηθέντα πρώτα τμήματα αντελήφθησαν 3 πυράς εις την περιοχήν (S.296783) ένθα συμβολή χαραδρώσεων και μετέδωσαν την πληροφορίαν ταύτην.

Κατόπιν της πληροφορίας ταύτης, διετάχθησαν τα τμήματα όπως προ της εω της 29 προσαρμόσωσιν την διάταξιν των εις τρόπον ώστε να αποκλεισθή η διαφυγή των εις (S.296783) ευρισκομένων.

Άπασαι αι κινήσεις έλαβον χώραν υπό την κάλυψιν του σκότους εν πλήρη μυστικότητι και ως εκ τούτου ουδόλως έγιναν αντιληπταί. Τοιουτοτρόπως άπαντες οι εις την περιοχήν ταύτην κρυπτόμενοι κατελήφθησαν εξ απίνης και παρεδόθησαν άνευ αντιδράσεως.

Καθ' ον χρόνον συνεχίζετο η εξερεύνησις της περιοχής ταύτης, δύο ένοπλοι ΚΣ προερχόμενοι εκ (S.2976) ακολουθούντες την ημιονικήν οδόν προς ΒΔ και κατευθυνόμενοι προφανώς προς τον αποκαλυφθέντα καταυλισμόν, ενέπεσαν εις εγκατεστημένην επί του υψ. 1737 (S.284761) ημετ. ενέδραν.

Εκ των δύο τούτων ο εις εφονεύθη και ο έτερος ετραυματίσθη κατορθώσας να διαφύγη λόγω του πυκνού δάσους.

(ιυ) Αποτελέσματα:
- Εφονεύθη εις ΚΣ ένοπλος (επιμελητής συγκροτήματος ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ).
- Συνελήφθησαν:
  Μία ΚΣ άοπλος (συγκροτήματος ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ)
  110 μέλη Οικογενειών ΚΣ άτινα επρόκειτο να προωθηθώσιν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Μεταξύ αυτών 45 παιδιά κατώ των 5 ετών οδηγούμενα εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.
- Περισυνελέγησαν:
  Εν τυφέκιον ΕΜΦΙΛ.
  Ποίμνιον επιμελητείας ΚΣ
  4 Μεταγωγικά κτήνη ΚΣ
- Κατεστράφησαν εγκαταστάσεις ΚΣ.

(γ) Νυκτερινή επιχείρησις 30/1-10-49

(ι) Αποστολή: Κατάληψις των τοποθεσιών ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΖΙΑΚΑ (S.2579) και ΜΠΑΤΕΦΟΥΡΛΟΥΙ (S.235835) προς απόφραξιν διαβάσεων από ΒΩΒΟΥΣΗΣ (S.2278) προς ΒΑ εκ της αντιθέτου κατευθύνσεως (εκ Δισμών) θα ενήργη προς ΒΩΒΟΥΣΑΝ η 33 Ταξιαρχία.

Το Τάγμα «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ» ενισχύθη υπό του Συν/τος διά την επιχείρησιν ταύτην και δι' ενός Λόχου 72 Ε.Τ.Π.

(ιι) Εκτέλεσις: (Όρα συνημ. σχεδιαγρ. 1Σ1)

Εις την αφετηρίαν θεωρουμένην μόνιμον τοποθεσίαν (ΚΑΓΓΕΛΙΑ-ΚΑΝΤΗΛΑ) του Τάγματος «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ» αφέθη Λόχος του, το δε υπόλοιπον του Ταγ/τος ενισχύθη διά λόχου του 72 Ε.Τ.Π.

Το Τάγμα εκινήθη με την εξής διάταξιν:

- 1ος Λόχος προπορευόμενος εκινήθη επί δρομολογίου: ΚΑΓΓΕΛΙΑ (S.3287) - ΑΒΔΕΛΑΣ (29-85) - (S.2684) ΜΠΑΤΕΦΟΥΡΛΟΥΙ με αποστολήν να εγκατασταθή εις υψ. 1615 (S.245836) και εις (S.2683).
- Δ/σις του Τάγματος μετά διλοχίας (2ος και 2/72 Λόχοι) εκινήθησαν διά δρομολογίου ΚΑΓΓΕΛΙΑ-ΑΒΔΕΛΑ (S.2985) ΠΕΡΙΒΟΛΙ (S.2883)-ΙΣΩΜΑΤΑ (S.2781). Εκείθεν εσυνέχισε ο (25-80). Ο δε Λόχος και ΣΔΤ εις ΙΣΩΜΑΤΑ (S.2781).
- Η ως άνω εγκατάστασις του Τάγματος εγένετο από την 02.30 ώρας της 1-10-49.

Άπασαι αι ανωτέρω κινήσεις έλαβον χώραν υπό την κάλυψιν του σκότους.

Το εγκατασταθέν τμήμα εις (S.2683) αντελήφθη άμα τη εω της 1-10-49 καπνόν εις (S.243816). Πάραυτα τμήματα εκ διαφόρων κατευθύνσεων συνέκλινον προς (S.2781) και (S.243836) ένθα ανεύρον πλήρη καταυλισμόν ΚΣ εγκαταλελειμένον προ 24 ή 48 ωρών.

Περισυνελέγησαν:
- Εν αυτόματον ΣΤΑΓΕΡ
- 3 Χειροβομβίδες ΜΙΛΣ
- 6 Γεμιστήρες ΣΤΕΝ
- 7 Γεμιστήρες ΜΠΡΕΝ
- Είς ημίονος
- Εν Βοοειδές
- Ιματισμός Κ.Σ.

Την 21.30 ώραν της 1-10-49 εις θέσιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΖΙΑΚΑΣ (S.2579) ενέπεσαν εις ενέδραν του εκεί τμήματος 2 ΚΣ διαφυγόντες λόγω πυκνοτάτου δάσους. Εγκατέλειψαν εν ζεύγος δίοπτρα Γερμανικού τύπου ΤΣΑΪΣ.

(ιιι) Αποτελέσματα:

Περισυνελέγησαν:
- 1 Αυτόματον ΣΤΑΓΕΡ
- 3 Χειροβομβίδες ΜΙΛΣ
- 6 Γεμιστήρες αυτομάτου
- 7 Γεμιστήρες ΜΠΡΕΝ
- 1 ζεύγος δίοπτρας ΤΣΑΪΣ
- 1 ημίονος μετά σάγματος
- 1 βοοειδές
- Ιματισμός ΚΣ.

(δ) Νυκτερινή επιχείρησις 20/21-9-49.

(ι) Πληροφορίαι:

Υπήρχον ενδείξεις ότι εις περιοχήν ΣΠΗΛΑΙΟΥ (S.4384) ΜΙΚΡΟΛΕΙΒΑΔΟ (S.3878) εκρύπτετο αριθμός συνεργατών ΚΣ. Τας ενδείξεις ταύτας ενίσχυσεν πληροφορία ληφθείσα εκ του παραδοθέντος εις Συν/γμα ΚΣ ΚΕΧΑΓΙΑ.

Ακριβής θέσις δεν κατέστη γνωστή.

(ιι) Οργάνωσις ενεργείας:

Λόχος μείον διμοιρία από ΚΑΝΤΗΛΑ (S.3385) εκινήθη την νύκτα της 20/21 διά του δρομολογίου ως συνημ. σχεδιάγρ. 1Τ1 και έφθασε εις ΛΥΚΟΤΡΥΠΑ (S.402806) κατόπιν λίαν κοπιώδους νυκτερινής κιήσεως λόγω της πυκνοτάτης ομίχλης αφ' ενός και αφ' ετέρου λόγω της συνεχούς βροχής και του δυσβάτου του εδάφους.

(ιιι) Εκτέλεσις:

Άμα τη εω της 21 τρέχοντος προωθημένον φυλάκιον του ανωτέρου Λόχου εν τη περιοχή ΛΥΚΟΤΡΥΠΑΣ συνέλαβε μεμονωμένον ιδιώτην άοπλον άνευ θορύβου. Ούτος κατόπιν πιέσεως υπέδειξεν την θέσιν (S.400825) ως πιθανήν θέσιν αποκρύψεως υπόπτων ατόμων.

Διά συγκλίσεως των τμημάτων κατατμηθέντων εις μικράς περιπόλους περικυκλώθη η θέσις αύτη και συνελήφθησαν 16 άτομα βοηθητικά υπηρεσιών ΚΣ κρυπτόμενα εντός λίαν δασωμένης χαράδρας.

Πέριξ της θέσεως ταύτης παρέμεινεν διμοιρία ενεδρευτικώς ενώ το υπόλοιπον τμήμα εκινήθη προς έδραν του χωρίς να παραλάβη συλληφθέντα άτομα προς παραπλάνησιν.

Το παραμένον τμήμα συνέλαβε ετέρας δυο γυναίκας μέλη οικογενειών ΚΣ αίτινες προσήρχοντο ανύποπτοι προς συνάντησιν των ετέρων συντρόφων των.

(ιυ) Αποτελέσματα:

Συνελήφθησαν Νο 18 εν όλω μέλη οικογενειών ΚΣ, συμπράτοντα με τους ΚΣ ως βοηθητικά πρόσωπα.

(ε) Νυκτερινή ενέργεια 24/25-10-49.

(ι) Οργάνωσις-Εκτέλεσις:

Ομάς οπλτών με επί κεφαλής Αξ/κόν διαθέτουσα και συσκευήν ασυρμάτου 18 εγκατεστάθη εν αφανεία (Λούφα) εις περιοχήν ΚΕΡΑΣΙΑΣ.

Την νύκτα της 24/25-10-49 ότε η ομάς αύτη ήτο εγκατεστημένη ενεδρευτικώς εις θέσιν περιοχής ΚΑΤΩ ΚΕΡΑΣΙΑ (S.380828) ενεφανίσθησαν διερχόμενοι 2 ΚΣ ένοπλοι. Εμπεσόντες οι 2 ούτοι ΚΣ εις τα πυρά της ομάδος εφονεύθησαν αμφότεροι.

Ο εις των εξοντωθέντων ΚΣ έφερεν τα διακριτικά Λοχαγού.

Επειδή δεν κατέστη δυνατή η αναγνώρισις των εξοντωθέντων ΚΣ. διετάχθη η διακομιδή των εις ΣΔΓ προς αναγνώρισιν.

(ιι) Αποτελέσματα:

- Εξόντωσις δύο ΚΣ εξ ων εις Λοχαγός.
- Περισυνελέγησαν:

  Δύο τυφέκια ΕΜΦΙΛ

  Εν πιστόλιον

  Αρχείον Κ.Σ.

(στ) Ενέργειαι 26/27-10-49.

(ι) Πληροφορίαι:

Παραδοθείς ΚΣ ένοπλος κατέθεσεν ότι εν τη περιοχή ΝΤΡΑΜΠΑΛΑΣ κρύπτονται ΚΣ.

(ιι) Οργάνωσις - Εκτέλεσις:

Κατόπιν των ανωτέρω πληροφοριών εκινήθη Λόχος συν 2 διμοιρίας και κατά την διάρκειαν της νυκτός επλησίασαν την πιθανήν θέσιν υπάρξεως ΚΣ.

Άμα τη εω της 26 περικυκλωθείσης της υπόπτου περιοχής ήρξατο λεπτομερής εξερεύνησις.

(ιιι) Αποτελέσματα:

Νεκροί ΚΣ	12
Παραδοθέντες ΚΣ	1
Συλληφθέν μέλος Οικογ. ΚΣ	1

Περισυνελέγησαν:

1 Αυτόματον ΣΤΑΓΕΡ

3 Πιστόλια

1 Διόπτρα Πυρ/κού.

(ζ) Ενέδραι:

(ι) Την 22-9-49 εις (S.3986), (S.372860), (S.343851), (S.318853), (S.309871).

(ιι) Την 24-9-49 εις τας αυτάς ως άνω περιοχάς.

(ιιι) Την 26-9-49 εις (S.313826), (S.282-863), (S.3986)

(ιυ) Την 27-9-49 εις (S.320825), (S.342851).

(υ) Την 1-10-49 εις (S.263800), (S.265820), εις (S.285812), (S.293808), (S.318825).

(υι) Την 2-10-49 εις τας αυτάς ως άνω περιοχάς.

(υιι) Την Αι καθ' εκάστην επίσης νύκταν εγκαθιστάμεναι ενέδραι εις περιοχάς ΑΒΔΕΛΑΣ (S.2986) ουδέν απέδωσαν.

ΣΥΝΟΛΙΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΚΣ.

5.- Κατά το ως άνω χρονικόν διάστημα του ενός μηνός (από 25-9-49 μέχρι 25-10-49) εκ των ενεργειών του Τάγματος 1ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ1 προέκυψαν τα κάτωθι αποτελέσματα.

(α)	Εξοντόθησαν.	ΚΣ ένοπλοι νεκροί	15
(β)	Συνελήφθησαν.	ΚΣυμμορίτισσαι	2
		-Συνεργάται ΚΣ και μέλη Οικογεν.	139
(γ)	Παρεδόθησαν.		7
(δ)	Περισυνελέγησαν.		
	-Οπλοπολυβόλα ΜΠΡΕΝΤΑ		3
	-Τυφέκια ΕΜΦΙΛ		3
	Αυτόματα ΣΤΑΓΕΡ		2
	-Χει/δες		3
	-Γεμιστήρες ΜΠΡΕΝ		7
	« ΣΤΑΓΕΡ		6
	-Πιστόλια		4
	-Φυσίγγια		
	-Δίοπτρα ΤΣΑΪΣ ζεύγος		1
	- « Πυρ/κού »		1
	-Κτήνη Μεταγωγικά		9
	-Βοοειδή		1
	-Ποίμνιον		1
	-Αρχείον ΚΣ		
	-Κατεστράφησαν εγκαταστάσεις		

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

6.- Το 75 Ε.Τ.Π. «ΜΑΥΡΟΣ ΠΑΝΘΗΡ» διά της επιμονής των στελεχών προς άριστην κατάρτισιν εις τας νυκτερινάς επιχειρήσεις αυτών των ιδίων αφ' ενός και των οπλιτών των αφ' ετέρου διά της δημιουργίας αμίλλης μεταξύ των Ταγμάτων του Συν/τος, διά της αξιοποιήσεως της κτηθείσης πείρας τόσον εκ των επιχειρήσεων ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ όσον και εκ των τοιούτων ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΥ, κατέστη πλήρως ικανόν εις το να ενεργή κατά την νύκτα είτε συγκεντρωτικώς είτε με τα τμήματα του μεμονωμένα ή και εν είδει μικρών περιπόλων εις μέγα βάθος, με επιδεξιότητα ευστροφίαν και τέχνην.-

Η.Ν/Ι.Π Η Α. ΝΑΚΟΣ
Αντ/ρχης - Διοικητής.

<u>ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ</u>

	Αριθ. Αντιτ. Εκθέσεως.	Σχεδ. «Π»	Σχεδ. «Ρ»	Σχ. «Σ»	Σχ. «Τα»
ΓΕΣ/Α1	1	1	1	1	1
Β΄ΣΣ/Α1	2	1	1	1	1
Σ.Δ.Γ.	3	1	1	1	1
21 Ε.Τ.Π.	4	1	1	1	1
72 Ε.Τ.Π.	5	1	1	1	1
75 Ε.Τ.Π.	6	1	1	1	1
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ	7	1	1	1	1
Α1	8	1	1	1	1
ΠΟΛΕΜ. ΑΡΧΕΙΟΝ	9	1	1	1	1

47

ΘΕΜΑ: Ενέργειες κατά Κ.Σ
ΠΡΟΣ : VIII - XI Μεραρχίας
ΚΟΙΝ : Α΄ΣΣ/Α1-Α2
ΓΕΣ /Α1

Ε Π Ε Ι Γ Ο Ν
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Α΄ΣΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. Φ.1/17
Σ.Τ.Γ.918/28-10-1949

1. Κατωτέρω παρατίθεται σύντομον ιστορικόν επί των συνθηκών υπό τας οποίας πολλαί Κ.Σ. ομάδες διέφυγον διά μέσου της διατάξεως των Μεραρχιών, προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, κατά τους μήνας Σεπτέμβριον και Οκτώβριον.

Παρατίθεται διά να δοθή αφορμή σοβαράς μελέτης των περιστατικών εκ μέρους των Διοικήσεων, προς αναζήτησιν των αιτίων άτινα συνετέλεσαν ώστε να μη καταστή δυνατή ουδεμία σοβαρά αντίδρασις προς παρεμπόδισιν της προσπαθείας ταύτης των Κ.Σ., και εξαγωγήν χρησίμων συμπερασμάτων επί του καταλληλοτέρου τρόπου ενεργείας προς παρεμπόδισιν εις το μέλλον παρομοίων προσπαθειών των Κ.Σ. Τοιαύται νέαι προσπάθειαι των Κ.Σ. ευρίσκονται εν τη εκτελέσει και νέαι διαβάσεις διά της ζώνης των Μεραρχιών δέον να θεωρώνται λίαν προσεχείς και επικείμεναι.

2. Ιστορικόν

(α) ΠΕΤΡΙΤΗΣ: Ευρίσκετο εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ.

ι) Δίωξίς του ανετέθη εις συγκρότημα εκ τεσσάρων Ταγμάτων.

ιι) Την 3/9 διεφάνη πρόθεσίς του να κινηθή προς Β. Την 4/9 διεπιστώθη ότι διήλθε Β. ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑΣ. Πλήν των 4 Ταγμάτων διετέθησαν Τμήματα 15 και 24 Ε.Σ.Π. παρά την μεθόριον και Τάγμα της 33 Ταξιαρχίας δι’ απόφραξιν δρομολογίων.

ιιι) Ο ΠΕΤΡΙΤΗΣ ακολουθών τελικώς το δρομολόγιον ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑ (Ρ.7559) - ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ (Ρ.6060) - ΓΚΕΛΙΑ (Ρ.5761) εισήλθεν ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(β) ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Ευρίσκετο εις περιοχήν ΑΝΑΤ. ΖΑΓΟΡΙΩΝ.

ι) Τμήματα XI ενεργούντα εν συνδυασμώ μετά τοιούτων VIII Μεραρχίας και Β΄ΣΣ (77 Ταξ.) επί ΖΑΓΟΡΙΩΝ έσχον 5/9 επαφήν με ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΝ, εις ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΝ - ΛΑΪΣΤΑΝ.

ιι) Διετάχθη η VIII να αποφράξη τας διαβάσεις ΠΑΔΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ - ΑΡΜΑΤΑ. Εν τούτοις ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ακολουθών το δρομολόγιον ΚΡΟΥΝΑ (Σ.0280) - ΚΡΟΥΝΑ (Ρ.9885) - ΜΕΓΑΣ ΛΑΚΚΟΣ (Ρ.9096) εισήλθεν ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(γ) ΓΙΩΤΗΣ: Ευρίσκετο εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ.

ι) Το Σ.Στρατού είχεν εγκαίρως σαφείς πληροφορίας περί ΓΙΩΤΗ και αξιόλογον επιτυχίαν εις βάρος του, ότε διήρχετο διά της περιοχής Α΄ Ζώνης ευθύνης 40 Ε.Σ.Π. (ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ).

ιι) Εξέδωσε διαταγάς εγκαίρως ίνα μη ο ΓΙΩΤΗΣ κατορθώση να διέλθη εκ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ εις ΖΑΓΟΡΙΑ. Εν τούτοις ούτος την νύκτα 14-15/9 διήλθεν εις ΖΑΓΟΡΙΑ μεταξύ ΒΟΤΟΝΟΣΙ - ΜΕΤΣΟΒΟΥ.

ιιι) Ενηργήθησαν εξερευνήσεις περιοχής ΖΑΓΟΡΙΩΝ κατόπιν Δ/γής Σ.Σ. όπερ επεσήμανεν και την διάβασιν ΝΕΓΡΑΔΩΝ. Εν τούτοις ο ΓΙΩΤΗΣ διήλθε διά ΝΕΓΡΑΔΩΝ προς Δ. την νύκτα 19-20/9 και διημερεύσας εις ΛΑΒΔΑΝΗΝ (Ρ.7569)

ηκολούθησε την επομένην νύκτα το δρομολόγιον ΓΥΦΤΟΠΟΤΑΜΟΣ (Ρ.7172) - ΒΛΑΤΙΣΤΑ (Ρ.6578) και εισήλθεν ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

ιν) Το δρομολόγιον τούτο εχαρακτηρίσθη υπό του ιδίου δύσκολον και επικίνδυνον και εγκατελήφθη έκτοτε.

(δ) <u>ΜΕΤΑΞΑΣ</u>: Ευρίσκετο εις περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ.

ι) Από 21/9 εδόθη υπό του Σ.Στρατού ότι ο ΜΕΤΑΞΑΣ ανεμένετο να διέλθη προς ΖΑΓΟΡΙΑ. Εν τούτοις ούτος νύκτα 23/24 διήλθεν εις ΖΑΓΟΡΙΑ διά ΒΟΤΟΝΟΣΙ.

ιι) Εξεδόθη διαταγή σοβαράς ενεργείας εις ΒΩΒΟΥΣΑΝ όπου κατέφυγεν ούτος. Αύτη ενεργήθη υπό Ταξιαρχίας της ΧΙ Μεραρχίας εν συνδυασμώ μετά Τμημάτων VIII Μεραρχίας και Β΄ΣΣ Η VIII Μεραρχία εις ην επεσημάνθη δρομολόγιον διαφυγής ΜΕΤΑΞΑ διά ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ προς Β. παρέλειψε την απόφραξιν τούτου και ούτω διέφυγε προς ΣΜΟΛΙΚΑ την 6/10.

ιιι) Την 7/10 ο ΜΕΤΑΞΑΣ διημέρευσεν εις ΠΟΥΡΝΙΑΝ (Ν. 0700), εγγύς έδρας Τάγματος VIII Μεραρχίας και την νύκτα 7-8/10 ακολουθών δρομολόγιον ΜΟΛΙΣΤΑ (Ν.0301) - ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΣ - ΠΑΝΑΓΙΑ (Μ.9501) εισήλθεν ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(ε) <u>ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ</u>: Ευρίσκετο περιοχήν ΡΟΥΜΕ-ΛΗΣ.

ι) Εκ περιοχής Σ.Κ.Σ.Κ.Σ. διήλθον δημοσίαν ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΜΕΤΣΟΒΟΥ εγγύτατα του τελευταίου χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, την νύκτα 15-16/10.

ιι) Την 17/10 εσημειώθησαν εις περιοχήν ΠΑΠΙΓΚΟΥ, ενέπεσαν επανειλημμένως εις ενέδρας και την 18/10 ανεστράφησαν προς ΦΑΡΑΓΓΑ ΒΙΚΟΥ.

ιιι) Την νύκτα 20-21/10 διασπασθέντες εις ομάδας και ακολουθούντες διαφορετικά δρομολόγια επεχείρησαν να ακολουθήσουν την κοιλάδα ΑΩΟΥ - ΒΟΪΔΟΜΑΤΙ. Πρωϊνάς ώρας εσημειώθησαν εις περιοχήν ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ, κατεδιώχθησαν, υπέστησαν σοβαράς φθοράς εκ μέρους Τμημάτων αμφοτέρων των Μεραρχιών και διεσπάρησαν, τελικώς όμως την 23/10 εισήλθον ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά στενωπού ΓΚΡΙΜΠΑΣ (Ρ.8294)

στ. <u>ΜΑΝΔΑΛΟΣ - ΠΛΑΤΑΝΟΣ κ.λ.π.</u>: Ευρίσκετο εις περιο-χήν ΧΑΣΙΩΝ.

ι) Την 21/10 υπήρχε πληροφορία ότι δύναμις 350 Κ. ευρίσκετο εις περιοχήν ΣΜΙΞΗ (Σ.2991) - ΠΕΡΙΒΟΛΙ (Σ.2882). Η ΧΙ Μεραρχία διετάχθη και ενήργησε διά Ταξιαρχίας. Η VIII Μεραρχία διετάχθη αποφράξη καθ' όλην την διάρκειαν της επιχειρήσεως τας διαβάσεις ΣΜΟΛΙΚΑ από ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ μέχρι ΚΛΕΦΤΗ και ΠΑΠΙΓΚΟΥ. Εν τούτοις 1.500μ. Ν.ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ, διήλθον οι ΜΑΝΔΑΛΟΣ - ΠΛΑΤΑΝΟΣ κ.λ.π. και ακολουθούντες το δρομολόγιον ΠΟΥΡΝΙΑ (Ν.0600) - ΓΑΝΑΔΙΟ (Ν.0401) - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Ν.0403) ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΣ, εισήλθον την νύκτα 24-25/10 ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά σημείου (Μ.9209).

Εκ της μελέτης του ιστορικού τούτου προκύπτουν τα κάτωθι:

α) Υπήρχον επαρκείς εκμεταλλεύσιμοι πληροφορίαι.

β) Υπήρχον λίαν επαρκείς δυνάμεις.

γ) Εξεδόθησαν διαταγαί εγκαίρως υπό του Σ.Σ. διά συντονισμόν ενεργειών ή διάθεσιν συμπληρωματικών δυνάμεων, επεσημάνθησαν τα πιθανά δρομολόγια των Κ.Σ. υπεδείχθησαν διαβάσεις προς απόφραξιν, καθωρίσθησαν οι καταλληλώτεροι τρόποι ενεργείας και ιδίως η νυκτερινή δραστηριότης.

δ) Εκτελεσθείσαι ενέργειαι ουδέν απέδοσαν και οσάκις κατέστη δυνατή η λήψις επαφής, αύτη απωλέσθη ταχέως.

ε) Οι Κ.Σ. ηκολούθησαν δρομολόγια υποδειχθέντα ως πιθανά υπό του Σ.Σ. και μάλιστα κατ' επανάληψιν τα ίδια. Επί των δρομολογίων τούτων ουδέν μέτρον

νυκτερινής ενεργείας είχε ληφθή παρά τας επιμόνους επί του αντικειμένου τούτου διαταγάς και οδηγίας.

στ) Οι Κ.Σ. προσέκρουσαν ενίοτε εις ασθενείς τινάς ενέδρας, ας παρέκαμψαν.

ζ) Τμήματα κινηθέντα κατά την νύκτα ή κατά την πρωϊαν της επομένης ουδέν απέδοσαν.

Ως πρώτα συμπεράσματα δύνανται να εξαχθώσιν τα κάτωθι:

α) Αι περιοχαί κινήσεως και συγκεντρώσεως των συμμοριτών ως είναι η περιοχή ΖΑΓΟΡΙΩΝ πρέπει να ελέγχωνται επαρκώς υπό ομάδων πληροφοριών εφοδιασμένων δι' ασυρμάτου, ώστε να υπάρχη έγκαιρος και συνεχής πληροφορία.

β) Εις την ζώνην των ομάδων πληροφοριών να υπάρχωσιν αποσπάσματα διώξεως καταλλήλως διατεταγμένα δυνάμενα να συρρεύσωσι προς τον χώρον ένθα σημειούνται οι Κ.Σ. Η νυκτερινή κίνησις να δόση τα καλλίτερα αποτελέσματα. Διά των μέσων τούτων (α, β) θα επιζητήται η λήψις της επαφής και η διατήρησις ταύτης ή τουλάχιστον η πληροφορία περί της κατευθύνσεως μετατοπίσεώς των.

γ) Αι συνήθεις ακολουθούμεναι υπό των Κ.Σ. όπισθεν διαβάσεις ως αι επί ΣΜΟΛΙΚΑ και Β.Δ. ΖΑΓΟΡΙΟΥ τοιαύται πρέπει να επιτηρώνται την ημέραν διά παρατηρητών και να ελέγχωνται την νύκτα διά ισχυρών ενεδρών, σχηματίζουσαι ένα πρώτον φράγμα.

δ) Όπισθεν τούτων εις βάθος μέχρι των συνόρων και επί των συνήθων δρομολογίων διά τους Κ.Σ. πρέπει να σχηματίζωνται περισσότερα φράγματα διά καταλλήλου κλιμακώσεως δυνάμεων. Την ημέρα πρέπει να ερευνάται το έδαφος διά περιπόλων (εφοδιασμένων διά κυνών κατά το δυνατόν) την δε νύκτα να τοποθετώνται διαδοχικαί κατά βάθος ενέδραι επί υποχρεωτικών διαβάσεων.

ε) Όπισθεν εις βάθος και επί κόμβων δρομολογίων πρέπει να υπάρχωσιν εφεδρικά τμήματα ετοιμοκίνητα δυνάμενα να κινηθώσιν την νύκτα και προς τούτο πρέπει να γνωρίζωσι τα διάφορα δρομολόγια, διά να πυκνώσωσι κατά βάθος και πλάτος ενέδρας επί των κατευθύνσεων ας σημειούσιν αι εγκατεστημέναι ενέδραι εκ του θορύβου της μάχης. Περίπολοι ή ακουστικά φυλάκια περιβάλλοντα τους καταυλισμούς ή επισταθμίας των εφεδρικών τούτων θα συναγείρωσι ταύτας ταχέως.

στ) Εις περίπτωσιν εντοπισμού των συμμοριτών κατά την νύκτα εις οιονδήποτε σημείον πρέπει να καταβάλληται προσπάθεια κυκλώσεως και παρεμποδίσεως αναστροφής, διά συρροής των γειτονικών τμημάτων και αποφράξεως των δρομολογίων διαφυγής, ώστε την πρωϊαν να αναλαμβάνηται αμέσως η εξερεύνησις και εκκαθάρισις.

Διά των άνω παρέχωνται ενδείξεις διά να αποτελέσωσι θέμα εξετάσεως και σκέψεως. Έκαστος Διοικητής έχει αρκούσαν πείραν ώστε να ευρίσκη καταλλήλους τρόπους ενεργείας. Απαιτείται όμως νυκτερινή ενέργεια, επαγρύπνησις και ενεργητικότης, άνευ των οποίων τα αποτελέσματα θα είναι πάντοτε τα αυτά: «διαφυγή μπροστά στα μάτια μας». Παράδειγμα αποτελεί η επιτυχία του Λόχου ειδικών αποστολών όστις εισδύσας εις ικανόν βάθος και εκτός περιοχής του Σώματος είχε τα πρώτα αποτελέσματα εναντίον του ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ και εσημείωσε διά πρώτην φοράν την θέσιν τούτου ήτις ηγνοείτο, ήτοι έδωσε την τόσο επιδιωκομένην πολύτιμον πληροφορίαν.

Η Μεραρχία ενήργησε κάλλιστα αλλά το Σώμα Στρατού απαιτεί τούτο ως γενικότητα.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής

Το Γραφείον Α1

Τ.Σ.Υ.

48

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245340
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902/31.10.49
Α.Α Αντ. 3

ΘΕΜΑ:- Αντιμετώπισις πιθανών προθέσεων κομμουνισμού
ΠΡΟΣ:- Α΄-Β΄-Γ΄ΣΣ
ΣΚΕ - ΑΣΔΕΝ - Αρχ. Χωρ/κής
ΚΟΙΝ:- Υπουργ. Δημ. Τάξεως (Γραφ. Υπουργού)
Α1-Α2/ΓΕΣ - Α/ΓΕΣ - ΔΥΠ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

1.- Η Κομμουνιστική ηγεσία εις το εκδοθέν ανακοινωθέν της μεταξύ άλλων τονίζει ότι οι συμμορίται δεν κατέθεσαν τα όπλα και ότι παραμένουν άγρυπνοι και εν επιφυλακή.

2.- Δεν είναι γνωστόν πότε και τίνι τρόπω θα δράσουν οι εις τα όμορα κράτη καταφυγόντες και καραδοκούντες.

3.- Ασχέτως όμως προς την μελλοντικήν δράσιν τούτων ο κομμουνισμός εις ολοκλήρον την χώραν εργάζεται πυρετωδώς διά των διεσπαρμένων πανταχού μικροομάδων.

Εξ εγκύρων και πλήρως εξηκριβωμένων πληροφοριών περιελθουσών ημίν η ΚΣ ηγεσία εις τας ομάδας τας δρώσας εις Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ-ΗΠΕΙΡΟΝ και ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ ανέθεσε τας εξής αποστολάς, καθοριζομένου διά τινας τούτων και του τρόπου ενεργείας:

α) Συγκέντρωσιν και αποστολήν πληροφοριών. Χρήσιν των όπλων των ομάδων μόνον εις περίπτωσιν κινδύνου.

β) Ανάπτυξιν του λαϊκού κινήματος εις την ύπαιθρον δι' αναθέσεως πολιτικής εργασίας εις τους μαχητάς (πολιτική δουλειά).

γ) Προσαρμογήν της νέας τακτικής με τας νέας συνθήκας. Κύριον χαρακτηριστικόν ταύτης η δράσις κατά μικράς ομάδας ευκινήτους. Αποφυγή των απωλειών και κοπώσεων και μελετημέναι ενέργειαι ώστε να επιτυγχάνηται ταχεία συγκέντρωσις και αποκέντρωσις των τμημάτων αναλόγως της καταστάσεως.

δ) Λύσιν του επισιτιστικού ζητήματος διά των επιτοπίων πόρων και εκ των κρυμμένων αποθηκών εφοδίων και πυρ/κών.

ε) Λήψιν των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας δι' επαγρυπνήσεως. Αι γιάφκες - στέκια και αποθήκαι δεν πρέπει να είναι γνωσταί εις πολλούς.

στ) Εξασφάλισιν εκδοτικού μηχανισμού διά τας προκηρύξεις, τα νέα και την προπαγάνδαν εν γένει.

ζ) Αποφυγήν αντιλαϊκών εκδηλώσεων, σεβασμόν εις την περιουσίαν του λαού και αποφυγήν ενεργειών αντιτιθεμένων εις το λαϊκόν αίσθημα, απαγόρευσιν ανατινάξεων

υδραγωγείων ή γεφυρών καθόσον δεν εξυπηρετούν στρατιωτικούς ή πολιτικούς σκοπούς, τιμωρίαν των αποδεδειγμένως δολοφόνων του λαού.

η) Οργανωτικήν συγκρότησιν όλων των τμημάτων. Η δύναμίς των να μη υπερβαίνη τους 50 άνδρας. Θα αποτελήται από ομάδες κρούσεως, ομάδα πληροφοριών, ομάδα επιμελητειακήν. Σταθμός Διοικήσεως του τμήματος δεν θα υφίσταται ουδέ περιττή δύναμις ομάδος διοικήσεως.

θ) Οργάνωσιν δικτύου πληροφοριών χώρου και στενήν συνεργασίαν μετά των γειτονικών ομάδων.

4.- Παρομοίας αποστολάς θα έχουν και αι εις την ζώνην Γ΄ΣΣ δρώσαι ομάδες με την διαφοράν, ότι εις την ζώνην ταύτην θα είναι δυνατή και μεγάλης εκτάσεως καταδρομή εκ της ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ με δυνατότητα επανεισόδου εις την βάσιν της καταδρομικής ομάδος.

5.- Προς αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν των σχεδίων της Κομμουνιστικής ηγεσίας ως και εις προηγουμένας οδηγίας ετονίσθη, δέον να είναι ανάλογος και η δράσις των Ενόπλων Δυνάμεων (Στρατού - Χωρ/κής - ΜΕΑ).

6.- Διά την αντιμετώπισιν επανεισόδου εξεδόθησαν επανειλημμένως οδηγίαι και τελικώς η υπ’ αρ. 245327/4009/1/20.10.49 διαταγή μου.

7.- Διά την εξάρθρωσιν όμως της όλης ανταρτικής δράσεως των μικροομάδων και της συνωμοτικής εργασίας του Κομμουνισμού, κρίνω σκόπιμον να τονίσω και αύθις ότι αι διοικήσεις μετά πάθους δέον να αξιοποιήσουν τα ΜΕΑ, να επιδιώξουν την στενήν συνεργασίαν μετά της χωροφυλακής και να διαθέτουν τας δυνάμεις των εις τρόπον ώστε:

α) Να οργανώσουν πλήρες δίκτυον πληροφοριών εις την ζώνην ευθύνης των.

β) Να εξαρθρώσουν ολόκληρον το συνωμοτικόν κομμουνιστικόν δίκτυον της ζώνης των δι’ ανακαλύψεως γιαφκών, στεκιών, αποθηκών και ατόμων χρησιμοποιουμένων ως ΠΕ.

γ) Να εντείνουν την προσοχήν των εις την διείσδυσιν των Κ εις τα αστικά κέντρα και εις την προσπάθειαν αναβιώσεως των κομματικών οργανώσεων με βάσιν τους πολιτικούς Επτρόπους ή διαφόρους κρυπτομένους συνοδοιπόρους.

δ) Να έχουν υπ’ όψιν τας παραπλανητικάς ενεργείας δήθεν συνεργασίας μετά στρατού μελών τινων των ΚΣ, άτινα παραδίδονται και παρέχουν αναξίας λόγου πληροφορίας, ή υποδεικνύουν ασημάντους κρύπτας οπλισμού.

ε) Να μη ταλαιπωρούν τα τμήματα στρατού εις επιχειρήσεις της μέχρι τούδε εφαρμοζομένης μορφής. Να δίδηται πρωτοβουλία εις τας μονάδας.

Ζώνη δράσεως και ευθύνης - αποστολή - μέσα και να ζητώνται αποτελέσματα.

Εις εκάστην περίπτωσιν απαιτείται και κατάλληλος τρόπος ενεργείας. Ο τρόπος ούτος θα αναζητηθή από τον υπεύθυνον διοικητήν, αρκεί να αναπτύξη ούτος το δίκτυον των πληροφοριών, να κινητοποιήση τον πληθυσμόν και να στερήση τας ΚΣ ομάδας των γνωστών στηριγμάτων δράσεώς των.

Ως επανειλημμένως ετονίσθη η νυκτερινή δράσις μικρών τμημάτων του Εθν. στρατού θα αποτελή τον εφιάλτην των Κ ομάδων και θα ματαιώση τας προσπαθείας των. Η δύναμις των αποσπασμάτων τούτων θα είναι ανάλογος προς την αντιμετωπιζομένην ΚΣ δύναμιν και πρέπει εκάστη διοίκησις εις το ζήτημα τούτον να είναι λίαν εύκαμπτος, άλλοτε αυξάνουσα και άλλοτε ελαττούσα την δύναμιν των αποσπασμάτων, συμφώνως προς την εφαρμοζομένην τακτικήν των ΚΣ ομάδων.

7.- Εκ των ανωτέρω συνάγεται, ότι με την παρούσαν κατάστασιν η αποστολή των ενόπλων δυνάμεων εις ό,τι αφορά την εξάρθρωσιν του συνωμοτικού Κ δικτύου δεν είναι αποστολή μόνον πολεμική, αλλά κυρίως αστυνομική με την ευρείαν εννοιάν της.

Τα Σώματα ασφαλείας (Χωρ/κή, Αστυνομία Πόλεων) έχουν τον πρωτεύοντα ρόλον και αποτελούν τον οφθαλμόν των κατά τόπους στρατιωτικών διοικήσεων και στρατιωτικών μονάδων.

Οι ένοπλοι χωρικοί (ΜΕΑ) αποτελούν το καλλίτερον στήριγμα δράσεως στρατού και χωροφυλακής, τους καλλιτέρους πληροφοριοδότας διά κάθε ενέργειαν, αλλά και τους αγρύπνους φρουρούς κατά πάσης εισβολής μικροομάδων, υπό τον όρον να οργανωθούν καλώς και να αξιοποιηθούν πλήρως.

8.- Αναμένω όπως κατανοηθή παρά πάντων η ανάγκη της ενιαίας και συστηματικής εργασίας προς αντιμετώπισιν των σατανικών και καταχθονιών σχεδίων της Κ ηγεσίας.

Τονίζω και αύθις ότι μη συντονισμέναι και άστοχοι ενέργεια των Ενόπλων δυνάμεων θα δώσουν την ευκαιρίαν εις το να οργανωθή εις την χώραν και καταστή εκ νέου επικίνδυνος κατ' άλλον τρόπον και με άλλην μορφήν ο Κομμουνισμός.

Έχομεν τας αναγκαιούσας δυνάμεις και μέσα και πρέπει να αναπτύξωμεν την ενδεικνυομένην δραστηριότητα, ώστε να ματαιώσωμεν τας επιδιώξεις της Κ ηγεσίας.

9.- Το Υπουργ. Δημ. Τάξεως (Γραφ. Υπουργού) προς ο κοινοποιείται η παρούσα παρακαλείται να εκδώση σχετικάς οδηγίας του εις τα Σώματα Ασφαλείας.

10.- Η παρούσα να μη κοινοποιηθή εις κατωτέρας των εις όσας κοινοποιείται ήδη μονάδας. Να ληφθή μέριμνα διά την εξασφάλισιν του απορρήτου. Βάσει της παρούσης να εκδοθώσι προφορικαί διαταγαί και οδηγίαι.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Κ.Κ.
Τ.Υ.

49

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Γ΄ΣΣ (Α1)
ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 14894/7533
Β.Σ.Τ. 903 τη 3.ΧΙ.49

ΘΕΜΑ: Έκθεσις καταστάσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ /Α1
ΚΟΙΝ: Α1-Α2

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί της Συμμοριακής καταστάσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και των εκεί διεξαγομένων εκκαθαριστικών ενεργειών

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η συμμοριακή δράσις εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ από της εμφανίσεώς της παρουσίασε ιδιομορφίαν και εξαιρετικάς δυσχερείας διά την καταπολέμησίν της.

2. Η δύναμις των Κ.Σ. κατά το τέλος του έτους 1946 και καθ' όλον το 1947 εκυμαίνετο μεταξύ 200-220 αυξηθείσα εις περιόδους τινάς μέχρι και 350 λόγω αφίξεων εκ της περιοχής ΜΠΕΛΛΕΣ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

3. Ολόκληρος η ανωτέρω δύναμις απετελείτο κατ' αρχήν από Κ.Σ. καταγομένους εκ της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Η προέλευσις αύτη των Κ.Σ. επέτρεψε και διηυκόλυνε την πλήρη οργάνωσιν υπό τούτων αρτίως λειτουργούντος δικτύου πληροφοριών, συστήματος συνδέσμων και επιτοπίου τροφοδοσίας.

4. Η δίωξις της ανωτέρω Κ.Σ. δυνάμεως κατ' αρχάς και μέχρι Δεκεμβρίου 1947 είχε ανατεθή εις την Α.Δ.Χ.Κ.Μ. υπό τον Συν/ρχην ΤΣΑΤΑΛΟΝ. Διά των εις την διάθεσιν της Λόχων Χωρ/κής και διά των περιοδικώς αναλαμβανομένων τότε επιχειρήσεων δεν κατόρθωσε βεβαίως να επιφέρη σημαντικά αποτελέσματα, πλην όμως δεν επέτρεψε και την περαιτέρω επέκτασιν και αύξησιν της Κ.Σ. δυνάμεως.

5. Από του Δεκεμβρίου 1947, καθ' ον συνεκροτήθησαν τα Τάγματα Εθνοφρουράς και απεχώρησαν οι Λόχοι Χωρ/κής, την ευθύνην διώξεως και εξοντώσεως των Κ.Σ. περιοχής ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ανέλαβε η Δ.Ε.Κ.Μ και μετέπειτα η 87 Στρ. Περιοχή διά των συγκεντρωθέντων εν τη ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ τριών Ταγμάτων Εθνοφρουράς (33,41,42) εκ των οποίων το εν (42) είχεν διατεθή διά την περιοχήν ΣΤΑΥΡΟΥ.

6. Η απόδοσις των ανωτέρω Ταγμάτων, λόγω συνθέσεως και μη καλής πλαισιώσεως, ήτο λίαν περιωρισμένης εκτάσεως, πλην όμως κατόρθωσαν να παρεμποδίσουν οπωσδήποτε την επέκτασιν των συμμοριτών και την συνέχισιν των κατά κατωκημένων τόπων ενεργειών των.

7. Η διά συνεχών οδηγιών και διδασκαλιών εκπαίδευσις των ως άνω Ταγμάτων και η περιοδική διάθεσις ετέρων Τμημάτων Στρατού Εκστρατείας δι' επιχειρήσεις - μικράς βεβαίως διαρκείας - εν τη περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ εβελτίωσεν λίαν αισθητώς την κατάστασιν κατά το δεύτερον εξάμηνον του 1948. Λόγω όμως της διαρκούς επικοινωνίας των περιοχών ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ μετά της τοιαύτης της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και των αποστολών νέου και παντοειδούς συνεχώς υλικού δεν ήτο δυνατόν να επενεχθώσιν συντριπτικά αποτελέσματα παρά μόνον εφ' όσον θα κατωρθούντο η διακοπή της επικοινωνίας ταύτης και η εξόντωσις των Κ.Σ. δυνάμεων των περιοχών ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ-ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

8. Πράγματι κατά τον Ιούνιον 1948 ανελήφθησαν εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις εις την περιοχήν των ΚΡΟΥΣΙΩΝ, αίτινες έσχον ως αποτέλεσμα την εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης και την εγκατάστασιν ημετέρων τμημάτων επ' αυτής. Πλήν όμως παρέμενον ανεκκαθάριστοι αι περιοχαί ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ από τας οποίας πολλάκις Κ.Σ. δυνάμεις διεπεραιούντο εις την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

9. Την 1 Μαρτίου 1949 ανελήφθησαν εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις της περιοχής ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ των οποίων αποτέλεσμα ήτο η πλήρης εξόντωσις των Κ.Σ. και η ολοκληρωτική εκκαθάρισις της περιοχής ήτις καθίστα ήδη δυνατήν την διεξαγωγήν αποτελεσματικών επιχειρήσεων εις την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ. Πράγματι περί τα τέλη του μηνός Μαρτίου ανελήφθησαν εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ κατά των Κ.Σ., των οποίων η δύναμις τότε ανήρχετο εις 350 περίπου.

Τα αποτελέσματα της επιχειρήσεως ταύτης υπήρξαν λίαν ικανοποιητικά, επενεχθεισών των κάτωθι απωλειών εις τους Κ.Σ.:

Νεκροί εξηκριβωμένοι:	73
Παραδοθέντες-Συλληφθέντες:	129
Σύνολον	202

Τα εναπομείναντα υπολείμματα των Κ.Σ. διεσκορπίσθησαν εις μικράς ομάδας, ο πληθυσμός ανένηψεν και σημαντικόν μέρος τούτου εξωπλίσθη υπό των Στρατιωτικών Αρχών, διά την προστασίαν των Χωρίων εκ τυχόν επιδρομής των υπολειμμάτων τούτων.

10. Από της εποχής ταύτης η περιοχή της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ εθεωρήθη κατ' αρχήν εκκαθαρισθείσα, οι δε Κ.Σ. ουδεμίαν σοβαράν δράσιν ηδυνήθησαν να εκδηλώσουν, περιορισθέντες εις την περιοχήν ΑΝ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (ΒΑΡΒΑΡΑ-ΚΑΚΚΑΒΟΣ)

11. Η εξόντωσις των υπολειμμάτων των Κ.Σ. της περιοχής ταύτης και η πλήρης εκκαθάρισις της δεν καθίστατο τότε δυνατή, δεδομένου ότι έτεραι επιτακτικαί ανάγκαι επέβαλον την διάθεσιν δυνάμεων εις ετέρας περιοχάς του ΣΣ δι' εκτέλεσιν επιχειρήσεων (ΑΓΓΙΣΤΡΟΝ-ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΘΡΑΚΗ κ.λ.π.) Εξ άλλου εκ των δυνάμεων των Ταγμάτων Εθνοφρουράς, άτινα ευρίσκοντο εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ πολλάκις μέρος τούτων ανελήφθη διά χρησιμοποίησιν εκτός ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ διά τας ανάγκας των ανωτέρω επιχειρήσεων. Αλλά και οσάκις διετίθεντο αμφότερα τα Τάγματα εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ (33,41) το εν τούτων ήτο σχεδόν απησχολημένον εξ ολοκλήρου διά την περιοχήν των Μεταλλείων ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ, ΙΕΡΙΣΣΟΥ κ.λ.π. το δε έτερον εκάλυπτε τας ανάγκας προστασίας των κατωκημένων τόπων ασφαλείας συγκοινωνιών κ.λ.π., ώστε μικρόν μόνον μέρος εκ των επί τόπου δυνάμεων ηδύνατο να εξοικονομηθή και χρησιμοποιηθή διά την δίωξιν των υπολειμμάτων των συμμοριτών.

Τέλος δε η έξοδος εκ της ζώνης του ΣΣ της ΧΙ Μεραρχίας και ο σκληρός κατά των Κ.Σ. αγών εις το ΜΠΕΛΛΕΣ επηύξησαν έτι περισσότερον την δυσχέρειαν του Σ.Σ. προς εξοικονόμησιν έστω και ολίγων δυνάμεων διά την δίωξιν και συντριβήν των υπολειμμάτων Κ.Σ. περιοχής ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

12. Όταν έληξαν αι επιχειρήσεις εναντίον των Κ.Σ. ΜΠΕΛΛΕΣ και διετέθησαν εις το ΣΣ έτεραι δυνάμεις εξ άλλων περιοχών επεζητήθη υπό του ΣΣ η ριζική εκκαθάρισις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ διατεθείσης αρχικώς και επί 15θήμερον της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας (το μείζον μέρος) κατόπιν όμως σχετικής διαταγής ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ διετέθη από 10 Οκτωβρίου ε.ε. ολόκληρος η 3η Ορ. Ταξιαρχία και η αναληφθείσα έκτοτε εκκαθάριστική επιχείρησις συνεχίζεται εισέτι.

ΙΙ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

1. Δύναμις Κ.Σ. εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ συνολικώς περί τους 130

Εκ τούτων μάχιμοι σχηματισμοί εν συνόλω δύναμις 65 κατανεμόμενοι ως ακολούθως:

α) Λόχος ΚΟΛΙΑ δυνάμεως 22 εις ΚΑΚΚΑΒΟΝ
β) Λόχος ΓΙΑΓΛΗ « 21 περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ
γ) Λόχος ΜΙΛΤΙΑΔΗ « 22 « ΚΑΚΚΑΒΟΣ
δ) ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ μετά Επιτελείου περιοχήν ΚΑΚΚΑΒΟΣ

Κατά συνέπεια αι διεξαγόμεναι εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ επιχειρήσεις αποσκοπούσι εις την εξόντωσιν Κ.Σ. κατανεμημένων εις μικροομάδας λίαν ευελίκτους και δυναμένας να χρησιμοποιούσιν το εξαιρετικώς διακεκομμένον και κεκαλυμμένον έδαφος ταύτης προς απάσας τας κατευθύνσεις, κινούμενοι εκτός συνήθων δρομολογίων. Εις την ευρείαν ταύτην και δυσχερώς εξερευνήσιμον περιοχήν οι Κ.Σ. διαθέτουν κεκρυμμένα τρόφιμα και εφόδια, φαίνεται δε πιθανόν ότι διαθέτουν ακόμη και τινάς συνδέσμους εις ωρισμένους κατωκημένους τόπους, παρ' όλα τα ληφθέντα μέτρα ριζικής εκκαθαρίσεως τούτων.

2. Παρ' όλον ότι εκάστοτε εις τους χώρους εις τους οποίους ενετοπίσθησαν αι ομάδες αύται των Κ.Σ. (ΒΑΡΒΑΡΑ-ΚΑΚΚΑΒΟΣ) διετέθησαν αρκεταί δυνάμεις προς εξόντωσιν τούτων, εν τούτοις οι Κ.Σ. κατέστη δυνατόν να διαφύγουν άνευ πολλών ζημιών. τούτο αποδοτέον

(α) εις το έδαφος, όπερ ως ανωτέρω αναφέρεται είναι εξαιρετικά δασωμένον και βατόν προς όλας τας κατευθύνσεις.

(β) Εις την απειρίαν των τμημάτων όσον αφορά τον τρόπον ενεργείας κατά τας ενέδρας και τας εξερευνήσεις. Δέον να ληφθή σχετικώς υπ' όψει ότι τα τμήματα της ΙΙ Μεραρχίας από μακρού διατεθημένα εις Στατικάς αποστολάς διά πρώτην φοράν εχρησιμοποιούντο εις τοιαύτας ενεργείας και μάλιστα υπό τόσον δυσχερείς συνθήκας.

Παρά ταύτα πολλάκις συμμοριακαί ομάδες συνεπλάκησαν με ημέτερα τμήματα είτε κατά την διάρκειαν των εξερευνήσεων είτε εις ενέδρας χωρίς όμως τα αποτελέσματα να είναι σοβαρά εις βάρος των συμμοριτών διά τους ανωτέρω εκτεθέντας λόγους.

3. Ο Διοικητής της ΙΙ Μεραρχίας ήτις είναι υπεύθυνος διά την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και ο Διοικητής Επιχ/σεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ Ταξίαρχος ΓΚΙΚΑΣ επεζήτησαν να θεραπεύσουν τα αίτια άτινα προκαλούν την μειωμένην ταύτην απόδοσιν των Τμημάτων.

Προς τούτο:

(α) Συνεκρότησαν πέντε (5) αποσπάσματα Πληροφοριών διατεθεισών υπό του ΣΣ των αναγκαίων προς τούτο πιστώσεων.

(β) Συνεκρότησαν επτά (7) ειδικά αποσπάσματα διώξεως και ιχνηλασίας δυνάμεως 20-25 ανδρών έκαστον, άτινα εισδύοντα εις τας περιοχάς εις ας υποτίθεται ότι αποκρύπτονται Κ.Σ. θα παραμένωσιν εν αποκρύψει ενεργούντα καταλλήλως την δεδομένην στιγμήν.

(γ) Ωργάνωσαν εσωτερικά δίκτυα εις κατωκημένους τόπους, και

(δ) Ωργάνωσαν την εκπαίδευσιν Διμοιριτών και Ομαδαρχών επί θεμάτων σχετικών με τας εξερευνήσεις, περιπόλους, ενέδρας και νυκτερινήν ενέργειαν.

Διά των ανωτέρω μέτρων ετέθησαν αι απαιτούμεναι σταθεραί βάσεις διά την εκκαθάρισιν της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και αναμένεται ότι συντόμως θα αναφανώσιν τα αποτελέσματα.

4. Επιτευχθέντα αποτελέσματα μέχρι τούδε:

(α) Οι Κ.Σ., τελούντες υπό συνεχή δίωξιν, παραμένουσι κατανεμημένοι εις μικράς ομάδας και αποκεκρυμμένοι, ευρίσκονται δε εν αδυναμία εκδηλώσεως οιασδήποτε δράσεως.

(β) Κατά μήνα Οκτώβριον:

ι.- Εφονεύθησαν 6
ιι.- Ετραυματίσθησαν 6
ιιι.-Συνελήφθησαν)
ιυ.-Παραδόθησαν) 11
υ.- Ανευρέθησαν τα εν τη συνημμένη καταστάσει υλικά εις σημαντικάς μάλλον ποσότητας.

(γ) Εξ άλλου κατά τον διαρρεύσαντα μήνα εξοικειώθησαν τα Τμήματα αρκούντως εις τον ιδιότυπον τούτον αγώνα και η απόδοσις των βαίνει συνεχώς βελτιουμένη.

(δ) Συνεχίζεται με ταχύν ρυθμόν ο επαναπατρισμός των χωρίων και η οργάνωσις ΜΕΑ εις ταύτα.

5. Διά των ληφθέντων ως προαναφέρεται μέτρων (εκπαίδευσις- ομάδες πληροφοριών- ειδικά αποσπάσματα κ.λ.π.) Προβλέπεται ότι η κατάστασις θα βαίνη συνεχώς

βελτιουμένη. Υπό τας συνθήκας βεβαίως υφ' ας ευρίσκονται οι Κ.Σ. και λόγω του ότι δρώσιν κατά μικράς ομάδας, δεν δύναταί τις αναμένη χωρίς βεβαίως να αποκλείεται και τούτο, πλήρη εξόντωσιν αυτών εντός τακτής βραχείας προθεσμίας

Κατά συνέπειαν η πλήρης εξόντωσις των Κ.Σ. θα απαιτήση σχετικόν χρόνον, πράγμα όπερ θα επιβάλλη και μετά την επίτευξιν ενός πρώτου σημαντικού αποτελέσματος εναντίον των Κ.Σ. και την αποχώρησιν του μείζονος μέρους της Ταξιαρχίας δι' εκπαίδευσιν, την διάθεσιν ωρισμένων άλλων δυνάμεων διά την εν συνεχεία δίωξιν. Υπ' όψιν ότι τα εν τη ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ 33 και 41 Ε.Τ.Π. συμβάλλουν εμμέσως μάλλον εις την δίωξιν των Κ.Σ. και τούτο διότι απασχολούνται μέρος μεν διά την φύλαξιν της περιοχής Μεταλλείων (ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗ-ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΝ) και ΙΕΡΙΣΣΟΝ, μέρος δε διά την διατήρησιν ανοικτών των δρομολογίων της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ άτινα είναι μεγίστου αναπτύγματος ως και διά την παροχήν στοιχειώδους ασφαλείας εις τους κατωκημένους τόπους. Παραλλήλως διετάχθη η εξασφάλισις και των ετέρων μεταλλείων της περιοχής, ων ο αριθμός είναι σημαντικός.

Ούτω λαμβανομένης υπ' όψιν και της προσεχούς απολύσεως οπλιτων, γίνεται φανερόν ότι τα δύο εν τη ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ Ελαφρά Τάγματα Πεξικού θα απορροφώνται εις τας στατικάς ως ανωτέρω αποστολάς και θα απαιτηθή όπως μέχρις ολοκληρώσεως της εκκαθαρίσεως διατίθενται συμπληρωματικώς και άλλαι δυνάμεις.

Βεβαίως διά την δίωξιν των τοιούτων μικτροομάδων Κ.Σ. θα πρέπη να διατεθούν τμήματα Χωρ/κής εις την αρμοδιότητα της οποίας εμπίπτει η αποστολή αύτη. Εν τούτοις όμως η μέχρι τούδε δράσις των επτά (7) Αποσπασμάτων Χωρ/κής εν τη περιοχή Δυτικώς της γραμμής ΟΡΜΥΛΙΑ-ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ, δεν οδηγεί εις αισιόδοξα συμπεράσματα όσον αφορά την μετά πεποιθήσεως ανάθεσις εις ταύτα της ολοκληρωτικής εκκαθαρίσεως της περιοχής. Κατά συνέπεια και εν τω σταδίω τούτω θα απαιτηθή η διάθεσις ως προαναφέρθη της αναγκαίας δυνάμεως στρατού εις την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ μέχρις ου η βελτίωσις της καταστάσεως επιτρέψη την πλήρη ανάληψιν της ασφαλείας υπό της Χωρ/κής.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής
Τ.Υ.

Γ΄ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
Γραφείον Α1

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Των κατά τας Επιχειρήσεις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ από 10 Οκτωβρίου ανευρεθέντων Λαφύρων.

-	Ασύρματος Νο 22		1
-	Α/Τα Τυφέκια		2
-	Μπρέν		6
-	Μυδράλια		6
-	Οπλ/λα ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ		1
-	Τυφέκια		44
-	Στέν		5
-	Τόμσον		1
-	όλμοι 31"		1
-	Ανταλλακτικαί κάνναι Μπρέν		3
-	Νάρκαι Μαγνητικαί		12
-	Νάρκαι ΣΟΥ		80
-	Α/Α Γρόνθοι		15
-	Ωρολογιακαί Βόμβαι		2
-	Καψύλια ναρκών		700
-	Βλήματα Πίατ		35
-	« Γερμαν. Όλμου		200
-	Χειροβομβίδες διαφόρων τύπων		50
-	Κτήνη		22
-	Γραφομηχανή		1
-	Ραπτομηχανή		1
-	Κριθή Οκάδες		1000
-	Αραβόσιτος Οκάδες		1600

και παντοειδές υλικόν κλινοστρωμνής, εστιάσεως, τροφίμων κ.λ.π.

Β.Σ.Τ. 903 τη 3.ΧΙ.1949
ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΑΣΙΛ.
Συν/ρχης - Α.Κ.Α΄.

Α.Λ.
Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Υ.

50

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επί Κ.Σ. Διαβιβάσεων
Α΄Β΄Γ΄Σ.Σ., ΑΣΔΑΝ, ΣΚΕ/Α1-Α2-Α9
Δ.Δ.Κ. Μεραρχίας/Α1-Α2, Ταξιαρχίας
Στρ. Δ/σεις, Στρ. Περιοχάς
- - - - - - - - - - - - - - - - - - -
Γραφείον κ. Αρχηγού ΓΕΣ
Γραφείον κ. Υπαρχηγού ΓΕΣ
Α. Κ. Ε. Ο.
Γεν. Επιθεώρησιν Στρατού/Α2
Δ.Υ. Πλ. - Δ/νσιν Τηλ/νιών Περιοχής
ΑΣΔΑΝ
Α1, Α2/IV, Α2/VI, Α5,Α6,Α7,Α8,Α9,Α10/ΓΕΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Αρ. Τηλ. 62656
ΓΕΣ /Α2/VIII
Φ.10747/4
Συν. τω εγγρ.:
Σχ. : 6)
Φυλ.: 11) 17
ΒΣΤ 901/28.11.49

Κοινοποιείται συνημμένως έκθεσις επί της οργανώσεως και αναπτύξεως των Κ.Σ. Διαβιβάσεων ως και της Υπηρεσίας Υποκλοπών τούτων προς μελέτην, και λήψιν αναλόγων μέτρων διά την τήρησιν της ασφαλείας των δι' ασυρμάτων και ενσυρμάτων μέσων μεταβιβαζομένων Δ/γών.

ΕΝΤΟΛΗ ΑΡΧΗΓΟΥ
Ο Διευθυντής Α2
Συν/ρχης ΖΑΧΑΡΑΚΙΣ Γ.

Διά την ακρίβειαν
Το Α2/VIII/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.
Αντ/ρχης ΔΟΥΚΑΣ Σ.

ΓΕΣ/Α2/VIII ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

επί της οργανώσεως και αναπτύξεως Κ.Σ. Διαβ/σεων (Συμπεράσματα)

Η παρούσα έκθεσις συνετάγη βάσει εγγράφων ανευρεθέντων εις χείρας συμμοριτών, αφορόντων την οργάνωσιν των συμμοριακών Διαβιβάσεων από απόψεως προσωπικού, υλικού και τρόπου εκμεταλλεύσεως, ως και επί τη βάσει πληροφοριών εξ αιχμαλώτων κ.λ.π. και παρατηρήσεων και συμπερασμάτων εις ά ήχθη το τμήμα Α2/VIII/ΓΕΣ, από του τέλους του έτους 1946 μέχρι σήμερον.

Α. ΕΤΟΣ 1946

Η πρώτη προσπάθεια προς συστηματικήν οργάνωσιν των συμμοριακών Διαβ/σεων εγένετο τον Ν/βριον 1946, οπότε το Γεν. Αρχηγείον διά διαταγών του προς τα Αρχηγεία Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου διέταξε την αποστολήν αυτώ του πάσης φύσεως υλικού Διαβ/σεων, το οποίον είχον συγκεντρώσει αι διάφοροι μονάδες, ως επίσης και του ειδικευμένου εις τα διαβιβάσεις προσωπικού.

Η υπ' αριθ. ΑΠ.4/26/11/46 Δ/γή του Γ.Α. έγραφε μεταξύ των άλλων και τα εξής : «αντιμετωπίζουμε άμεσα την ανάγκη σύνδεσης των ανταρτικών Σωμάτων. Γι' αυτό

παρακαλούμε όπως το ταχύτερο υποβάλετε κατάσταση που να δείχνη ότι υλικό συνδέσμου και Διαβ/σεων έχετε στην διάθεσή σας ...»

Μεχρι του χρόνου αυτού η συνενόησις εγένετο δι' αλληλογραφίας η οποία μετεφέρετο διά συνδέσμων από Αρχηγείου εις Αρχηγείον και τελικώς έπειτα από μεγάλας καθυστερήσεις έφθανε μέχρι του Γ.Α. Ελλείψει μέσων συνδέσμου και διαβ/σεων κατά την εποχήν αυτήν εχρησιμοποίουν κατά τας επιχειρήσεις και το πρωτόγονον μέσον συννενοήσεως διά πυρών, τας οποίας ήναπτον εις τας κορυφάς των ορέων, ο αριθμός δε και η διάταξις των πυρών εσήμαινε διαφόρους πληροφορίας ή διαταγάς ως π.χ. «αντικειμενικός σκοπός κατελήφθη = τρεις φωτιές σε απόσταση 20 μέτρων στο ύψωμα Μπεραμίτσα Αυγερινού. Απάντησι μια φωτιά στο ύψωμα Διλόφου» ή «Ο εχθρός κινείται από Δαμασκηνιά προς Αυγερινό = μια φωτιά στο ύψωμα Μπεραμίτσα. Απάντησι = Δυό φωτιές στον Αη - Ληά Διλόφου σε διάστημα 30 μέτρων.

Β. ΕΤΟΣ 1947

Τον Ιανουάριον 1947 οι Κ.Σ. ασχολούνται ακόμη με την συλλογήν υλικού Διαβ/σεων. Κατά τον χρόνον αυτόν λειτουργούν ελάχιστοι σταθμοί ασυρμάτου και περιωρισμέναι τηλεφωνικαί γραμμαί. Περί τα τέλη Ιανουαρίου 1947 το Γ.Α. διέταξε τα τοπικά Αρχηγεία να προμηθευθούν εκ του ελευθέρου εμπορίου πάσης φύσεως υλικά Διαβ/σεων, ως σταθμούς ασυρμάτου, μεταλλάκτας, γεννητρίας, βενζινομηχανάς φορτίσεως συσσωρευτών, καλώδια, λυχνίας ασυρμάτου, οξέα, ακουστικά, διάφορα όργανα κ.λ.π. Συνέστησεν όπως η προμήθεια γίνη εκ των μεγάλων κέντρων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Ετόνισεν ιδιαιτέρως την ανάγκην της λύσεως του επιτακτικού προβλήματος των Διαβ/σεων και την σημασίαν αυτών εις τον αγώνα.

Τον Φεβρουάριον 1947 το Αρχηγείον Κ.Δ. Μακεδονίας επέτυχε την τηλεφωνικήν σύνδεσιν με τα Αρχηγεία Χασίων, Βοϊου, Γράμμου και Πιερρίων. Με τα άλλα Αρχηγεία η σύνδεσις γίνεται ακόμη διά συνδέσμων με μεγάλας καθυστερήσεις. Την αυτήν εποχήν το Αρχηγείον Κ. και Δ. Μακεδονίας απέστειλεν πράκτοράς του προς όλας τας κατευθύνσεις ίνα προμηθευθώσιν σταθμούς ασυρμάτου και διάφορα άλλα υλικά.

Η προοπτική του Αρχηγείου είναι ότι εντός μικρού διαστήματος θα εξασφαλισθή καλός σύνδεσμος. Την 25ην Φεβρουαρίου 1947 αρχίζει τας ανοικτάς εκπομπάς ο σταθμός ασυρμάτου του Γ.Α. εις ραδιοτηλεγραφίαν εις την συχνότητα 6.500 χιλιοκύκλων και μεταδίδει προπαγανδιστικά δελτία.

Τον Μάρτιον 1947 το τηλεφωνικόν δίκτυον έχει πυκνωθή και αρκούντως δι' αφαιρέσεως τηλεφωνικών γραμμών εκ του κρατικού τηλεφωνικού δικτύου και εξεδόθησαν διάφοροι διαταγαί καθορίζουσαι τον τρόπον εκμεταλλεύσεως και τα μέτρα ασφαλείας Διαβ/σεων τα οποία δέον να τονισθή ότι είναι αυστηρώτατα. Αι ραδιοτηλεγραφικαί επικοινωνίαι ευρίσκονται εισέτι εις το στάδιον της δημιουργίας και συναντούν μεγάλας δυσχερείας λόγω της ελλείψεως υλικών και προπαντός συσσωρευτών διότι οι πράκτορές των δεν ηδυνήθησαν να ανταποκριθώσιν εις τας απαιτήσεις του Γ.Α. Αι προσπάθειαι όμως συνεχίζονται.

Τον Μαϊον 1947 το Αρχηγείον Ρούμελης διέταξε την κατασκευήν ορεινού κεντρικού τηλεφωνικού άξονος από Κούκον μεχρις άνω Αγόρισαν. Ο τηλεφωνικός αυτός άξων διήρχετο διά δασωμένων περιοχών και απεφεύγετο η προσέγγισις κατωκημένων τόπων, εις δε τας διασταυρώσεις με οδούς η γραμμή ήτο υπόγειος.

Τον Σεπτέμβριον 1947 το Αρχηγείον Κ. και Δ. Μακεδονίας ανέπτυξε τους τηλεφωνικούς άξονας και διέταξε την κατασκευήν μονίμων γραμμών και στήλων από Αλεβίτσα (Ν.1936) - Γιαννοχώρι (Ν.1635) - Πεύκο (Ν.1929) - Πυροβλήτη (Ν.1625) - Πευκόφυτο - Χρυσή (Ν.1916) - Επταχώρι (Ν.2210) - Ζούζουλη (Ν.2305) και Επταχώρι (Ν. 2210) - Φούρκα (Ν.1604).

Επίσης την κατασκευήν των δευτερευόντων αξόνων Επταχώρι (Ν.2309) - Κυψέλη (Ν.2417) - Βράχο (Ν.2924) - Νεστόρι (Ν.2831) - και Βράχο (Ν.2924) - Καστανόφυτο (Ν.3524) - Σπήλαιο (Ν.3829) - Μισόλογγο (Ν.4219).

Επίσης την επέκτασιν του κεντρικού άξονος από Ζούζουλη (Ν.2305) προς Ορλιάκα. Τα απαιτούμενα υλικά (καλώδια, μονωτήρες κ.λ.π.) εξευρέθησαν διά καταστροφής ημετέρων

τηλεφωνικών γραμμών και ακιδωτών γυμνών συρμάτων περιφράξεως κήπων και αγρών κατά μεγάλην αναλογίαν.

Τον Νοέμβριον 1947 η προσπάθεια προς καλυτέραν οργάνωσιν των Κ.Σ. Διαβ/σεων εντείνεται συνιστώνται σχολαί εκπαιδεύσεως Διαβιβαστών και εκπονούνται κανονισμοί και περιγραφαί του υλικού και των μηχανημάτων Διαβ/σεων.

Κατά το έτος 1947 τα δίκτυα ασυρμάτων των Κ.Σ. από απόψεως αναπτύξεως ευρίσκονται ακόμη εις εμβρυώδη κατάστασιν, ο σύνδεσμος δε πραγματοποιείται κυρίως διά τηλεφώνου και διά συνδέσμων.

Τα Αρχηγεία Βοϊου και Γράμμου κατά το έτος αυτό ανέπτυξαν το μεγαλύτερον τηλεφωνικόν δίκτυον ως εμφαίνεται εις τον κάτωθι πίνακα και το συνημμένον σχεδιάγραμμα υπ' αριθ. 6.

ΠΙΝΑΞ

Εμφαίνων το υλικόν και το προσωπικόν διαβιβάσεων των Κ.Σ. Αρχηγείων Βοϊου και Γράμμου κατά τα τέλη του έτους 1947.

Σταθ. Ασυρμάτου	1
Τηλεφ. Γραμμαί χιλιόμετρα	280
Τηλέφωνα	20
Μεταλλάκται (τηλ/κοί πίνακες)	2
Διαβιβασταί γενικώς	33

Εκτός του καλωδίου και του γυμνού σύρματος εχρησιμοποιήθη ευρέως διά την κατασκευήν τηλεφωνικών γραμμών και ακανθωτόν σύρμα. Το Αρχηγείον Ρούμελης κατά τα τέλη 1947 διέθετεν επτά ασυρμάτους, ήτοι: 6 νούμερο 22 και 1 βαλίτσαν. Το δίκτυον τούτου εμφαίνηται εις το σχεδιάγραμμα υπ' αριθ. 7.

Εις την Πελοπόννησον περί τα τέλη 1947 απεστάλη εις σταθμός ασυρμάτου νούμερο 22. Επίσης κατά την αυτήν εποχήν έτερος σταθμός νούμερο 22 απεστάλη μέσω Ορθρύος εις Εύβοιαν. Η Πελοπόννησος βραδύτερον απέκτησεν και άλλους σταθμούς οι οποίοι επραγματοποίουν επαφάς με το Γ.Α. ΚΓΑΝΕ.

Κατά το έτος αυτό ελειτούργησεν εις το Αρχηγείον Ρούμελης Σχολή ασυρματιστών με εκπαιδευτήν τον Νικοτσάραν, ασυρματιστήν της Σχολής Αεροπορίας.

Εφοίτησαν εις αυτήν 7, η δε διάρκεια εκπαιδεύσεως ήτο 2 ½ μηνών. Αι γραμματικαί γνώσεις των εκπαιδευομένων ήσαν α΄ή β΄τάξεως του γυμνασίου, η δε απόδοσις αυτών 60 εως 70 γράμματα κατά λεπτόν.

Γ. ΕΤΟΣ 1948

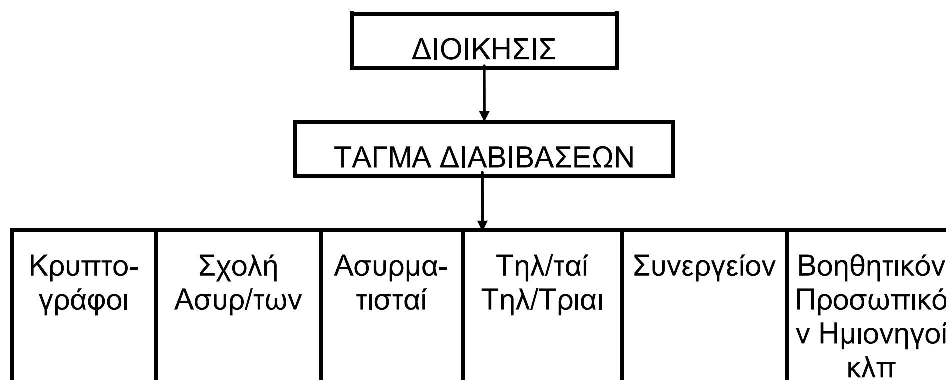
Κατά το έτος 1948 αι Κ.Σ. Διαβ/σεις παρουσίασαν σοβαράν ανάπτυξιν και κυρίως από του μηνός Μαϊου.

Από της εποχής αυτής, οι μέχρι τότε ελάχιστοι σταθμοί ασυρμάτου αυξάνουν αλματωδώς και αποτελούν το κύριον μέσον συνδέσμου, προσαρμοζόμενον πλήρως προς την μορφήν του ανταρτοπολέμου. Διότι παρεδέχθησαν ότι οι ασύρματοι του εθνικού στρατού απέδωσαν καλά αποτελέσματα εξυπηρέτησαν πλήρως τον σύνδεσμον και ότι ο τηλεφωνικός σύνδεσμος, οσονδήποτε καλός και αν ήτο, δεν ηδύνατο να προσαρμοσθή με την φύσιν του αγώνος κινήσεων.

Με ρυθμόν ταχύν και προοδευτικόν τα Κ.Σ. δίκτυα ασυρμάτου κατά το έτος 1948 συνεπλήρωσαν η αντικατέστησαν τας τηλεφωνικάς γραμμάς. Ούτω:

- Εις την περιοχήν Γράμμου, κατά την διάρκειαν των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων του 1948, σταθμούς ασυρμάτου διέθετον αι Ταξιαρχίαι και άνω.

- Εις Βίτσι, μετά την εγκατάστασιν του Γ.Α. ευθύς μετά την λήξιν των επιχειρήσεων Γράμμου 1948, αι Κ.Σ. Διαβ/σεις αναπτύσσονται αλματωδώς εις τρόπον ώστε τον Οκτώβριον του 1948 το Γ.Α. να διαθέτη εν Τάγμα Διαβ/σεων δυνάμεως 280 με την κάτωθι διάρθρωσιν:

- Εις ΚΓΑΝΕ, μετά την λήξιν των επιχειρήσεων Ρούμελης 1948 και ιδία περί τα τέλη 1948 παρουσιάσθη ωσαύτως μια σοβαρά ανάπτυξις των Διαβ/σεων. Ο αριθμός των σταθμών ασυρμάτου έχει φθάσει τους 50, εξ ών 20 περίπου βεβλαμένοι δυνάμενοι όμως να επισκευασθώσιν.

Ως ενδεικτικόν της αυξήσεως ταύτης παρατίθεται κατωτέρω συγκριτικός πίναξ του υλικού Διαβ/σεων ΚΓΑΝΕ.

ΕΙΔΟΣ ΥΛΙΚΟΥ	ΜΑΪΟΣ 1948	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1948
Ασύρματοι Νο 18	2	15
-»- -»- Νο 19	Ελλειπ. Στοιχ.	9
-»- -»- Νο 22	8	10
-»- -»- τύπου βαλίτσας	2	4
Συσσωρευταί 6 VOLT	Ελλειπ. Στοιχ.	35
-»- -»- 12 VOLT	-»- -»-	15
Ηλεκτρογεννήτριαι	-»- -»-	18
Τηλ/κοί πίνακες	10	10
Τηλέφωνα	60	75

- Εις το διάγραμμα Νο 8 εμφαίνεται το δίκτυον περιοχής ασυρμάτου ΚΓΑΝΕ κατά το έτος 1948.

- Εις Πελοπόννησον κατά το αυτό έτος διατίθενται σταθμοί ασυρμάτου διά τας επαφάς της ΙΙΙης Μεραρχίας τόσον μετά του Γ.Α. και ΚΓΑΝΕ, όσον και μετά των Ταξιαρχιών της.

Ομοίως και διά τας επαφάς με τα ανεφοδιαστικά πλοιάρια, η μετά των οποίων επαφή ερυθμίζετο λεπτομερώς υπό του Γ.Α.

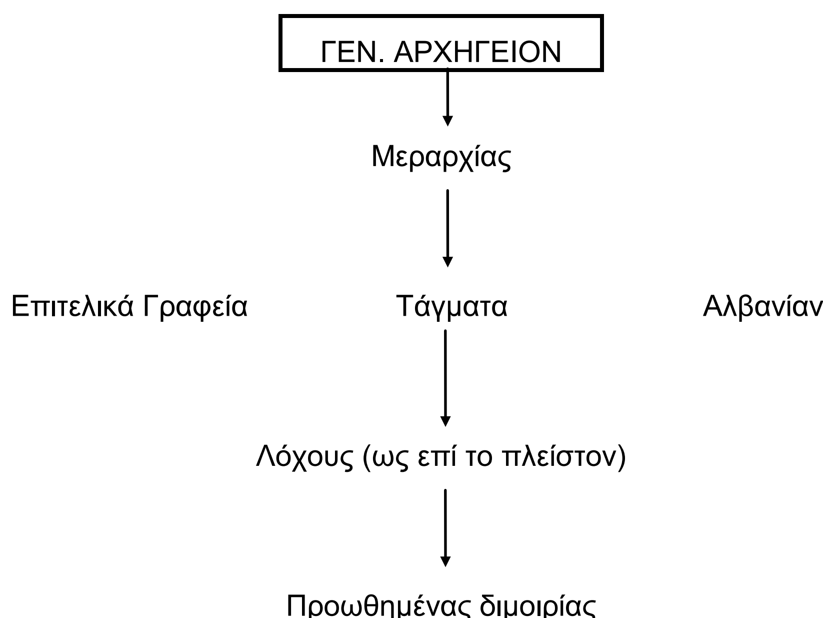
Και εις άλλας περιοχάς η ανάπτυξις των Κ.Σ. Διαβ/σεων υπήρξεν ανάλογος ουχί όμως και αλματώδης ως εις Βίτσι και ΚΓΑΝΕ.

Εκ παραλλήλου κατά το έτος 1948 παρουσιάζεται ανάπτυξις των τηλεφωνικών δικτύων των Κ.Σ. άτινα εξαπλούνται κυρίως εκεί ένθα το μέτωπον παρουσιάζεται υπό μορφήν σχετικώς σταθεράν και το τηλέφωνον ήτο εκμεταλλεύσιμον. Ούτω:

- Εις Γράμμον κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων 1948 ελειτούργησεν ευρύ τηλεφωνικόν δίκτυον μέχρι των ταγμάτων, λόχων και προωθημένων παρατηρητηρίων με γραμμάς κυρίως ερπούσας ή εις πολλά σημεία εναερίους.

Λόγω των συχνών βομβαρδισμών αι γραμμαί αύται εκόπτοντο συνεχώς με αποτέλεσμα ώστε η απόδοσις των τηλεφωνικών δικτύων να υπολειφθή σημαντικώς εκείνης, ην το Γ.Α. είχε προβλέψει.

- Εις Βίτσι, μετά την εγκατάστασιν του Γ.Α., το τηλεφωνικόν δίκτυον ήτο λίαν πυκνόν φθάνον μέχρι και των πλέον προωθημένων διμοιριών ως εμφαίνεται εις το κατώτερο διάγραμμα.

- Εις περιοχήν Α. Μακεδονίας - Θράκης δεν υφίστατο πυκνόν τηλεφωνικόν δίκτυον πλην μιας τηλεφωνικής γραμμής ήτις εξετείνετο κατά μήκος της Ελληνοβουλγαρικής μεθορίου και εξυπηρετεί τας Κ.Σ. Μονάδας Αρχηγείου Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Η τηλεφωνική αύτη γραμμή εις πολλά σημεία διήρχετο μέσω του Βουλγαρικού εδάφους.

Τόσον εις Γράμμον και Βίτσι όσον και εις τας λοιπάς περιοχάς Μακεδονίας και Θράκης, υφίσταντο τηλεφωνικαί γραμμαί συνδέουσαι τας διαφόρους Κ.Σ. Δ/σεις μετά των ομόρων Κρατών (Αλβανία - Γιουγκοσλαβία - Βουλγαρία).

- Εις περιοχήν Α. και Δ. Θεσσαλίας το τηλεφωνικόν δίκτυον υπήρξεν αρκετά εκτεταμένον εις τρόπον ώστε τον Νοέμβριον 1948 να έχη μήκος 380 χιλιομέτρων.

Εγκατεστάθη τηλεφωνική γραμμή από ΔΟΚΙΜΙ (Σ.3751) - ΛΙΑΣΟΒΟ (Σ.3934) - ΚΑΜΝΑΙ (Σ.4433) - ΒΕΡΤΕΝΙΚΟ - ΑΥΧΗΝ - ΤΖΑΤΖΑ συνολικού μήκους 72 χιλιομέτρων εξ ών τα 37 διά καλωδίου τα δε υπόλοιπα διά γυμνού σύρματος.

Επίσης επέτυχον την τηλεφωνικήν σύνδεσιν ΟΛΥΜΠΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ δι' ερπούσης γραμμής ης το καλώδιον εξευρέθη διά καταστροφής ημετέρων γραμμών. Επί μήκους τηλεφωνικού δικτύου 380 χιλμ. τα 70 χλμ. ήσαν διά καλωδίου και τα 310 χλμ. διά σιδηρού χαλβανισμένου σύρματος.

Εις τούτο πρέπει να προστεθούν 110 χλμ. ερπούσης γραμμής, ήτις ανεπτύχθη κατά τας επιχειρήσεις κατά ΤΥΡΝΑΒΟΥ (Τ.2548) ΑΓΥΙΑΣ (Τ.6542).

- Εις Ρούμελην κατά το αυτό έτος παρουσιάζεται επίσης ανάπτυξις τηλεφωνικού δικτύου, ήτις εμφαίνεται εις το υπ' αριθ. 10 Διάγραμμα.

- Εις Πελοπόννησον το τηλεφωνικόν δίκτυον είναι πυκνόν και χρησιμοποιείται ευρέως υπό των Κ.Σ. εξυπηρετούν τοπικώς τα διάφορα Κ.Σ. Αρχηγεία (μετέπειτα Ταξιαρχίας). Το μεγαλύτερο μέρος τούτου προέρχεται εκ του υφισταμένου κρατικού τηλεφωνικού δικτύου.

Ως συνέπεια της τοιαύτης αυξήσεως του υλικού Διαβιβάσεων εδημιουργήθη η ανάγκη της αυξήσεως και του προσωπικού τούτων.

Ούτω και προς την κατεύθυνσιν αυτήν εδόθη ιδιαιτέρα σημασία και ήρχισαν λειτουργούσαι συστηματικώς πλέον διάφοραι Σχολαί Διαβ/σεων εκ των οποίων απεφοίτων Διαβιβασταί όλων των ειδικοτήτων και ιδία χειρισταί ασυρμάτου, διότι αντελήφθησαν ότι ο ασύρματος είναι το μέσον, το οποίον θα τους εξυπηρετεί περισσότερον. Κατά το έτος 1948 ελειτούργησαν εις τα Γ.Α. τέσσαρες εκπαιδευτικαί σειραί χειριστών εις εκάστην των οποίων εφοίτησαν 40 - 70 εκπαιδευόμενοι. Η διάρκεια της εκπαιδεύσεως εκάστης εκπαιδευτικής σειράς ήτο περίπου τρίμηνος.

Παραλλήλως ελειτούργει εις ΚΓΑΝΕ άλλη σχολή ασυρματιστών. Από του μηνός Φεβρουαρίου 1948 συνεκροτήθη εις Μπέλλες Σχολή Διαβ/σεων εκπαιδευτής της οποίας ήτο ο Ευάγγελος Μουμούσης αξ/κός Αεροπορίας. Εκ της σχολής ταύτης απεφοίτησαν δύο σειραί. Εις την πρώτην εξεπαιδεύθησαν οκτώ, εξ ών δύο γυναίκες. Εις την δευτέραν πέντε εξ ών τρεις γυναίκες. Η διάρκεια εκπαιδεύσεως ήτο 2 ½ μηνών και διά τας δύο σειράς η διάρκεια της ημερήσιας εκπαιδεύσεως ήτο δεκάωρος.

Δ. ΕΤΟΣ 1949

Και κατά το έτος αυτό η ανάπτυξις των Κ.Σ. Διαβ/σεων συνεχίζεται ιδία προς την πλευράν της συγκεντρώσεως υλικού και την οργάνωσιν της καλυτέρας εκμεταλλεύσεως κατά τον συνομωτικότερον τρόπον, ως και την εκπαίδευσιν του προσωπικού. Κατά το έτος 1949 ελειτούργησαν τρεις εκπαιδευτικαί σειραί χειριστών ασυρμάτου με αριθμόν εκπαιδευομένων 40 εώς 70 εκάστη. Επίσης κατά τους πρώτους μήνας του αυτού έτους ελειτούργησεν Σχολή Ασυρματιστών εις ΚΓΑΝΕ.

Προς απόδειξιν της ταχείας αναπτύξεως των Κ.Σ. Διαβ/σεων αναφέρεται ότι τον Μάϊον του 1949 η Ιη Κ.Σ. Μεραρχία διέθεσε 18 σταθμούς ασυρμάτου, 66 συσσωρευτάς, 15 γεννητρίας, το υλικόν δε τούτο ήτο πλαισιωμένον με προσωπικόν το οποίον δεν ήτο βεβαίως απολύτως επαρκές, ήτο όμως εις αριθμόν ικανόν διά την εκμετάλλευσιν του υπάρχοντος υλικού, δεδομένου μάλιστα ότι οι σταθμοί των δεν παρέμενον εν συνεχή ακρόαση αλλά επραγματοποίουν δύο εως τρεις επαφάς ημερησίως. Το προσωπικόν αυτό απετελείτο από 14 χειριστάς ασυρμάτου, 10 βοηθούς και 12 μηχανουργούς ήτοι εν συνόλω 36.

Ομοίως η ΙΙα Κ.Σ. Μεραρχία κατά την αυτήν εποχήν διέθετεν 8 σταθμούς ασυρμάτου και 22 συσσωρευτάς πλαισιωμένους με 13 διαβιβαστάς. Η Ραδ/κή επαφή τούτων εμφαίνεται εις σχ. Νο 9.

Προς μεγαλυτέραν βελτίωσιν και εξουδετέρωσιν των παρατηρηθέντων μειονεκτημάτων και ελλείψεων, την 20ην Ιουλίου 1949 εγένετο σύσκεψις των Κ.Σ. αξ/κών Διαβ/σεων Γράμμου. Εις την σύσκεψιν αύτην εξητάσθησαν αι αδυναμίαι αι οποίαι παρουσιάσθησαν εις τας Διαβιβάσεις κατά το τρίμηνον Απρίλιος - Ιούνιος 1949 κατέληξαν δε εις τα εξής συμπεράσματα:

1) Δεν πρέπει να γίνωνται τηλεφωνικαί παροχετεύσεις κατά μήκος των τηλεφωνικών γραμμών, αλλά συνδέσεις εις τους τηλεφωνικούς πίνακας.

2) Αι γραμμαί πρέπει να γίνωνται επί υποστηριγμάτων και ουχί έρπουσαι.

3) Όταν η γραμμή διέρχεται διά κατωκημένων τόπων να μη στηρίζεται εις εξώστας και παράθυρα προς αποφυγήν υποκλοπών.

4) Να αποφεύγεται η κατασκευή γραμμής διά γής, αλλά να κατασκευάζωνται κυκλώματα προς αποφυγήν υποκλοπών.

5) Να τοποθετήται βοηθητικόν τηλέφωνον εις τα τηλεφωνικά κέντρα ίνα μη απασχολήται το τηλέφωνον του χειριστού πίνακος διά την διαβίβασιν ή λήψιν σημάτων.

6) Κατά την περίοδον της αναπαύσεως να γίνεται βελτίωσις των γραμμών.

7) Οι ασυρματισταί να χρησιμοποιώσιν τους κανόνας εκμεταλλεύσεως και τον διεθνή κώδικα Q και ουχί ιδίους όρους.

8) Το προσωπικόν να πλουτίσει τας τεχνικάς του γνώσεις διά να είναι εις θέσιν να επισκευάζει τας προχείρους βλάβας των μηχανημάτων και να κάνει καλήν συντήρησιν αυτών.

9) Να λαμβάνωνται μέτρα βελτιώσεως των συνθηκών της ζωής των ανθρώπων οι οποίοι έχουν ειδικότητα ήτις δυσκόλως αποκτάται.

10) Οι αξ/κοί Διαβ/σεων να συνεργάζωνται με τας Διοικήσεις των και να εκτελούν εγκαίρως τας διαταγάς αυτών.

Η μεγάλη ανάπτυξις του υλικού των Κ.Σ. Διαβ/σεων αποδεικνύεται εμμέσως και εκ του μεγάλου αριθμού σταθμών ασυρμάτου και τηλεφώνων περιελθόντων εις χείρας του στρατού κατά το έτος 1949, ως εμφαίνεται εις τον κατώτερο πίνακα κατά περιοχάς.

ΠΕΡΙΟΧΗ	Λάφυρα	
	Ασύρματοι	Τηλέφωνα
Πελοπόννησος	7	7
Αττική - Νήσοι	1	5
Ρούμελη - Θεσσαλία	30	26
Ήπειρος - Δυτ. Μακεδονία	25	25
Κεντρική Ανατ. Μακεδ. Θράκη	22	45

Η μορφή των δικτύων ασυρμάτου των Κ.Σ. κατά το έτος 1949 εμφαίνεται εις το συνημμένον διάγραμμα Νο 11.

Τα δίκτυα ταύτα, εν τη εξελίξει των επιχειρήσεων και συν τη διαλύσει των διαφόρων Κ.Σ. συγκροτημάτων εξηρθούντο με αποτέλεσμα να παραμείνουν ήδη λειτουργούντα μόνον περιωρισμένα δίκτυα ασυρμάτων ανήκοντα εις τους Κ.Π. και Π.Ε.

Ε. Τρόπος εργασίας

Ο τρόπος εργασίας των δικτύων ασυρμάτου των Κ.Σ. είναι πράγματι συνομωτικός. Επέτυχον απολύτως ομοιόμορφον τρόπον εργασίας ώστε ο καθορισμός και η αναγνώρισις του ιδίου σταθμού να είναι λίαν δυσχερής. Ουδέν σήμα διαβιβάζεται εις ανοικτήν γλώσσαν έστω και αν το περιεχόμενον αυτού είναι άνευ ή μικράς σημασίας. Οι ασυρματισταί ουδέποτε φλυαρώσι ουδέ διαβιβάζουσι τι ξένον προς την υπηρεσίαν. Οσάκις παρίσταται ανάγκη να πραγματοποιηθή έκτακτος επαφή, η ώρα και η συχνότης διαβιβάζονται κρυπτογραφημέναι διά προσθέσεως αριθμού τινός εις την πραγματικήν.

Τα διακριτικά μέχρι τέλους 1948 ήλλασσον συχνά, δηλαδή ο αυτός σταθμός εις εκάστην του επαφήν ελάμβανε διάφορον διακριτικόν. Βραδύτερον όμως, όταν οι σταθμοί ηυξήθησαν τα διακριτικά ήσαν κάπως σταθερώτερα ίσχυον δε διά μίαν ή και περισσοτέρας ενίοτε ημέρας, χωρίς τούτο να αποτελή κανόνα. Οι πίνακες διακριτικών εξεδίδοντο υπό του Γ.Α. και απεστέλλοντο εις τας Μεραρχίας, ή τας απ' ευθείας εκ τούτων εξηρτωμένας Μονάδας, διά την απ' ευθείας επαφήν των. Αι Μεραρχίαι απέστειλον ιδίους πίνακες διακριτικών εις τας υπ' αυτάς Ταξιαρχίας και τας απ' ευθείας εξ αυτών εξαρτωμένας Μονάδας. Κατά τον αυτόν τρόπον ενήργουν αι Ταξιαρχίαι. Οι πίνακες ήσαν μηνιαίαι,

απεστέλλοντο όμως τοιούτοι περισσοτέρων μηνών. Εις περίπτωσιν μη αποστολής νέων πινάκων, λόγω των επιχειρήσεων ή λόγω μεγάλων αποστάσεων, εχρησιμοποιούντο οι αυτοί πίνακες εκ περιτροπής.

Κατά κανόνα οι σταθμοί εργάζονται κατά ζεύγη και ουχί εν δικτύω. Εις την κατά ζεύγη εργασίαν (ραδιοτηλεγραφία) οι συνεργαζόμενοι δύο σταθμοί εκπέμπουσιν εις δύο διαφορετικάς συχνότητας (Συχνότης εκπομπής και λήψεως διάφορος), αι οποίαι κατ' αρχάς ήλλασσον ως και τα διακριτικά εις εκάστην επαφήν, βραδύτερον όμως πολλάκις παρέμενον σταθεραί εις ολόκληρον το 24ωρον. Τούτο καθιστά δυσχερεστέραν την υποκλοπήν διότι ο υποκλέπτων δέκτης ακούει τον ένα μόνον εκ των δύο ανταποκριτών. Χρησιμοποιούσι τον διεθνή κώδικα Q, με ιδίας τινάς συντμήσεις. Αντί του γράμματος Χ προς παραπλάνησιν χρησιμοποιούσι τα γράμματα J, V και U.

Οι χρησιμοποιούμενοι υπό των Κ.Σ. βαθμοί προτεραιότητος σημάτων εκ των άνω είναι:

- VERY URGENT
- EXTRA URGENT
- URGENT
- D D D
- EXTRA.

Χρήσις ραδιοτηλεφωνίας εγένετο μόνον:

α) Κατά την εξέλιξιν των επιχειρήσεω.

β) Υπό των αξ/κών παρατηρητών πυρ/κού.

γ) Υπό των αξ/κών αναγνωρίσεως ή αξ/κών παρατηρητών, οίτινες μεταβίβαζον τας παρατηρήσεις των εις την διοίκησιν της Μονάδος των.

Η εργασία (κατά την ραδιοτηλεφωνίαν) εγένετο εν δικτύω με ανταποκριτάς μέχρι και 5. Επειδή η ραδιοτηλεφωνία απετέλει εν μέσον ταχείας και ασφαλούς συνεννοήσεως καθιερώθη τρόπος κρυπτογραφικής ανταποκρίσεως εις τρόπον ώστε η επικοινωνία να είναι πλήρως συγκεκαλυμμένη.

Τα Τμήματα εφωδιάζοντο διά κρυπτογραφικού κώδικος ραδιοτηλεφωνίας. Ο κώδιξ αυτός ήλλασσεν ανά πενθήμερον. Οι κρυπτογράφοι απεστήθιζον τον κώδικα τούτον ώστε η συνεννόησις να γίνεται εντός ολίγων λεπτών.

Προς ταχείαν έκδοσιν των κωδίκων λόγω της συχνής αντικαταστάσεώς των ητοιμάζοντο διάφοροι πίνακες με τας λέξεις και τοπωνυμίαι ετοποθετούντο δε την τελευταίαν στιγμήν αι συνθηματικαί λέξεις, όταν ο κώδιξ επρόκειτο να τεθή εν χρήσει.

Οι κώδικες ούτοι απετελούντο από δύο μέρη. Το πρώτον μέρος απετελείτο εκ λέξεων, αίτινες εχρησιμοποιούντο συνήθως κατά την εξέλιξιν της μάχης. Το δεύτερον μέρος εκ τοπωνυμιών, τίτλων Διοικήσεων Μονάδων κλπ.

Διά τας συντεταγμένας εχρησιμοποιείτο πίναξ καμουφλάζ συντεταγμένων (επισυνάπτονται πίνακες κρυπτογραφικής ραδιοτηλεφωνικής ανταποκρίσεως Νο 1, 2, 3, 4, 5).

Ως παράδειγμα αναφέρεται ότι ότε ο Ζαχαριάδης κατά τας τελευταίας επιχειρήσεις του Γράμμου ευρίσκετο εις το Φλάμπουρον μετεδόθη το εξής ραδιοτηλεφώνημα: "Βαστάτε όσο μπορείτε το Φλάμπουρο της λευτεριάς". Τούτο εσήμαινεν ότι πάση θυσία έπρεπε να κρατηθή το Φλάμπουρο διότι ευρίσκετο εκεί ο Ζαχαριάδης.

Πολλάκις και κυρίως υπό των Τμημάτων της Ηπείρου μετεδίδοντο διαταγαί και λοιπά εις Ιταλικήν παρεφθαρμένην, οσάκις επιέζοντο να μεταδώσουν εις ανοικτήν γλώσσαν μίαν τοιαύτην διαταγήν λόγω του εξαιρετικώς επείγοντος.

Και εις τας τηλεφωνικάς συνδιαλέξεις η ανταπόκρισις εγένετο κυρίως κρυπτογραφικώς και διά σημάτων. Οι διάφοροι ανταποκριταί αντί των τίτλων των Μονάδων εχαρακτηρίζοντο δι' αριθμών. Ομοίως και οι Διοικηταί των Μονάδων αντικαθίσταντο δι' αριθμών.

Γενικώς εις την ασφάλειαν Διαβ/σεων επρόσεξαν ιδιαιτέρως και προσεπάθησαν να αποκλείσουν κάθε πηγήν, εκ της οποίας ήτο δυνατόν να διαρρεύσουν πληροφορίαι.

Κατ' επανάληψιν εξεδόθησαν διαταγαί εφιστώσαι την προσοχήν εις την επιλογήν του προσωπικού Διαβ/σεων από απόψεως φρονημάτων.

Μέχρι τοιούτου σημείου έφθανον τα μέτρα ασφαλείας ώστε πολλάκις ηγετικά στελέχη (π.χ. ο Π.Ε. VI Κ.Σ. Μεραρχίας Βασβανάς) διέθετον ιδιαίτερον σταθμόν και ιδιαίτερον χειριστήν διά τας απ' ευθείας επαφάς των με το Γ.Α.

ΣΤ. ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ

Βασικόν μειονέκτημα του ασυρμάτου είναι ως γνωστόν, η ευχέρεια της υποκλοπής των διαβιβαζομένων δι' αυτού σημάτων. Ο μόνος τρόπος προς εξουδετέρωσιν του μειονεκτήματος τούτου είναι η κρυπτογράφησις των σημάτων.

Οι Κ.Σ. ευθύς ως εισήγαγον τον ασύρματον οργάνωσαν συγχρόνως κρυπτογραφικά γραφεία, τα οποία ήσαν τελείως απομονωμένα από πάσης άλλης υπηρεσίας και ειδικώς εκ των διαβιβάσεων και δεν επέτρεπον την προσέγγισιν εις αυτά προσώπων μη κρυπτογράφων. Προσεπάθησαν να παράσχουν πάσαν δυνατήν ευκολίαν εις τους κρυπτογράφους τους οποίους απήλλαξαν πάσης άλλης υπηρεσίας. Ως κρυπτογράφοι εχρησιμοποιήθησαν δοκιμασμένοι μαχηταί και αξ/κοί, άνδρες και γυναίκες ών ήτο γνωστή η εχεμύθεια η οικογενειακή και κοινωνική προέλευσις, το αγωνιστικόν παρελθόν και η εν γένει διαγωγή και επίδοσίς των εις τον Δ.Σ.

Παρ' όλον ότι εξ αυτών πολλαί ήσαν με μικράς γραμματικάς γνώσεις, π.χ. ΣΤ΄ Τάξεως του Δημοτικού Σχολείου, εν τούτοις επέδωσαν εις το έργον των σχετικώς καλά.

Οι κρυπτογραφικαί κώδικες εξεδίδοντο υπό του IV Γραφείου του Γ.Α. διά τον σύνδεσμον Γ.Α. - Μεραρχιών και ανεξαρτήτων Μονάδων υπαγομένων απ’ ευθείας υπό το Γ.Α. και υπό του IV Γραφείου των Μεραρχιών διά τον σύνδεσμον Μεραρχιών - Ταξιαρχιών και μικροτέρων Μονάδων. Εκάστη Μονάς ήτο εφωδιασμένη με δύο κώδικας εν χρήσει ούς συνήθως εφύλαττε ο επικεφαλής του κρυπτογραφικού τμήματος και δύο εφεδρικούς, τους οποίους εφύλαττεν ο Διευθυντής του IV Γραφείου διά λόγους ασφαλείας. Η αντικατάστασις των κωδίκων εγένετο συχνά και αναλόγως της χρήσεως αυτών.

Η συνέχεια ενός σήματος ουδέποτε εκρυπτογραφείτο διά της αυτής κλειδός,. Το προσωπικόν των κρυπτογραφικών γραφείων εγνώριζε μόνον ότι ήτο απαραίτητον και ουχί ολόκληρον την λειτουργίαν και τας μεθόδους όλων των κρυπτογραφικών συστημάτων, άτινα εγνώριζε μόνον ο Δ/τής του IV Γραφείου

Μέχρι τοιούτου σημείου επρόσεξαν τα μέτρα ασφαλείας κρυπτογραφήσεως, ώστε εξεδόθη διαταγή δι’ ης απηγορεύετο όπως οι κρυπτογράφοι αναγιγνώσκουν το κείμενον των κρυπτογραφουμένων και αποκρυπτογραφουμένων σημάτων, πράγμα το οποίον πρακτικώς είναι αδύνατον διότι πως είναι δυνατόν να γίνη κρυπτογράφησις ή αποκρυπτογράφησις χωρίς ο κρυπτογράφος να αναγνώση το κείμενον.

Οι προιστάμενοι των IV Γραφείων ήσαν υποχρεωμέναι κατά τας πορείας και τας δυσκόλους διαβάσεις να προσέχουν το προσωπικόν των κρυπτογραφικών γραφείων, ίνα μη βραδυπορή και να μην αποκόπτεται εκ της φάλαγγος και τούτο διά λόγους ασφαλείας των κρυπτογραφικών μέσων.

Αλλαγή εις την σύνθεσιν των IV Γραφείων και των υπευθύνων κρυπτογραφικών τμημάτων ελάμβανε χώραν μόνον κατόπιν εγκρίσεως του Γ.Α.

Υπεύθυνοι διά την τήρησιν των ανωτέρω ήσαν αι Διοικήσεις των Μονάδων , αίτινες ελάμβανον αυστηρά και δραστικά μέτρα εις περίπτωσιν παραβάσεως των ανωτέρω.

Ζ. ΥΠΟΚΛΟΠΑΙ

Εξαιρετικήν και πρωτεύουσαν σημασίαν απέδωσαν οι Κ.Σ εις τα ζητήματα των υποκλοπών των σημάτων των ημετέρων δικτύων ασυρμάτου, και τηλεφώνου. Οργάνωσαν ειδικά τμήματα υποκλοπών έχοντα ως αποστολήν

α) Την είσοδον εντός των ημετέρων δικτύων και την παρεμβολήν τούτων διά ραδιοτηλεφωνίας. Και

β) Την παρακολούθησιν και αδιάλειπτον υποκλοπήν των ημετέρων σταθμών και ιδία των ανοικτών σημάτων.

Τας υποκλοπάς ενήργουν διά ραδιοφώνων ή μονοδεκτών ή και δι' αυτών των σταθμών των δικτύων, προτιμώντες πολλάκις να διακόπτουν τας εκπομπάς εάν δεν διέθεταν μονοδέκτην και να χρησιμοποιώσιν τον δέκτην του σταθμού δι' υποκλοπήν.

Το Γ.Α διέθετεν 8 έως 10 δέκτας δι' υποκλοπάς, εκάστη Μεραρχία 2 έως 3 και εκάστη Ταξιαρχία 1 έως 2.

Ούτω ήσαν εις θέσιν να λαμβάνουν πληθώραν σημάτων ανοικτών και προ παντός μικρών Μονάδων αι οποίαι κατά το πλείστον ηργάζοντο εις ραδιοτηλεφωνίαν και η υποκλοπή ήτο ευχερεστάτη δεδομένου ότι αι δέκται υποκλοπής των ΚΣ. Ταξιαρχιών ευρίσκονται πλησίον των ημετέρων σταθμών.

Διά των υποκλοπών αι ΚΣ ηρύσθησαν χρησιμοτάτας δι' αυτούς πληροφορίας τας οποίας εξεμεταλλεύθησαν ποικιλοτρόπως. Αναφέραμεν περιπτώσεις τινας εκ των οποίων καταφαίνεται σαφώς η σοβαρότης της μη τηρήσεως των κανόνων ασφαλείας διαβιβάσεων.

1. Εις τας επιχειρήσεις Ρούμελης και ότε το Αρχηγείον Ρούμελης ευρίσκετο εις ΠΥΡΓΟΥΛΙ (Χ.7694) μη τολμόν να κινηθή ως μη γνωρίζον την κατάστασιν εχρησιμοποίησεν τον ασύρματον του δι' υποκλοπήν και ούτως επληροφορήθη πλήρως την διάταξιν των ημετέρων τμημάτων, και ηδυνήθη να διαφύγη από μη ελεγμένα σημεία.

2. Εις τας επιχειρήσεις ΖΕΡΕΛΑΚΙ (Υ.0239) την 4.8.48 δι' υποκλοπής οι ΚΣ. επληροφορήθησαν την όλην κατάστασιν του αμυνομένου Τ.Ε την εξάντλησιν των πυρομαχικών του και τας επεγνωσμένας εκκλήσεις του.

3. Εις τας επιχειρήσεις Αμφίσσης κατά το 1947 η υποκλοπή επροχώρησεν έτι περαιτέρω. Ο ασύρματος του Α.Ρ είχε διατεθεί διά την υποκλοπήν ως και ο ασύρματος του τάγματος Φ/Φ. Οτε εν τη εξελίξει της επιχειρήσεως ο ασύρματος ημετέρου τάγματος απεμακρύνθη και δεν ήτο δυνατή η επικοινωνία μεταξύ τάγματος και αντιτορπιλλικού, ο ασύρματος Κ.Σ-Φ/Φ παρεμβαίνων προσεποιήθη τον φίλιον σταθμόν, επροθυμοποιήθη να παίξη τον ρόλον του ενδιαμέσου σταθμού και αναμετέδιδε τα σήματα εις το αντιτορπιλλικόν παρηλλαγμένα με όλως διαφόρους συντεταγμένας εις τρόπον ώστε η βολή ήτο εξ ολοκλήρου άστοχος.

4. Κατά τας επιχειρήσεις Γράμμου (1948) υπέκλεψαν ανοικτήν διαταγήν διά μελετωμένην επιχείρησιν κατά ΖΕΚΙΡΙ (Ν.1501) και ούτως οι ΚΣ έλαβον τα κατάλληλα μέτρα ώστε η επιχείρησις να αποτύχη.

5. Παρακολουθούντες τα δίκτυα των αξ/κών επιτελών αέρος και αεροπορικής υποστηρίξεως εγνώριζον ως επί πλείστον τας γενομένας αιτήσεις βομβαρδισμού ή τακτικής αναγνωρίσεως με αποτέλεσμα την έγκαιρον λήψιν μέτρων αποκρύψεως των διαφόρων Κ.Σ. Τμημάτων της περιοχής. Ομοίως εγνώριζον την διάθεσιν ή ου αεροπορίας διά τινα περιοχήν ως και αριθμόν αεροπλάνων δι' εκάστην εξοδον.

6. Η ...... Μεραρχία την 17ην 9.49 εξέδωκεν εις ανοικτήν γλώσσαν διαταγήν δι' ης εγνώριζεν την θέσιν των τμημάτων Κ.Σ Γιώτη και Καραπάνου και διέτασσε την απόφραξιν ωρισμένων διαβάσεων. Οι Κ.Σ υπέκλεψαν την διαταγήν ταύτην και αντέδρασαν ακαριαίως.

Αι ως άνω ολίγαι περιπτώσεις , εκ των πλείστων αι οποίαι παρουσιάσθησαν, νομίζομεν ότι είναι αρκεταί διά να καταδείξουν τα ωφέλη , τα οποία προσεπορίσθησαν οι Κ.Σ και τας ζημίας ας υπέστησαν ημέτερα τμήματα εκ της απερισκέπτου χρησιμοποιήσεως του ασυρμάτου και της μη αποδόσεως της δεούσης σημασίας εις τους κανόνας ασφαλείας διαβιβάσεων.

Εις επίρρωσιν τούτου παραθέτωμεν και απόσπασμα οδηγιών τας οποίας εκοινοποίησαν οι Κ.Σ προς τας μονάδας των περί του τρόπου οργανώσεως των υποκλοπών.

Αι οδηγίαι μεταξύ των άλλων περιέχουν και τα εξής:

Τα τηλεγραφήματα είναι ανοιχτά και κλειστά όπως καταλαβαίνουμε τα απόρρητα είναι κλειστά και προς το παρόν αυτά δεν μας ενδιαφέρουν. Τώρα τα ανοιχτά τηλεγραφήματα. Σ' αυτά αν και τα δίνουν ανοιχτά βρίσκουμε πολλά χρήσιμα πράγματα.....

Κατά την ώραν της επιχειρήσεως γιατί δεν προφτάνουν να τα κρυπτογραφήσουν από άλλειψη κατοχύρωσις σημάτων και από υπερβολική υποτίμηση του αντιπάλου τα δίνουν όλα ανοιχτά που εμείς παίρνοντάς τα κερδίζουμε τη μάχη.

Τη δουλειά αυτή που κάνουμε , να την κατοχυρώσουμε παίρνοντας παράδειγμα από την τσαπατσουλιά αυτών σε μεγάλο βαθμό. Μόνο αυτός που χειρίζεται τα ράδια και η Διοίκηση να γνωρίζουν τα μυστικά γιατί μπορεί να μας πάρουν είδηση και να χάσουμε ένα εύκολο κέρδος.

Η. ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΥΛΙΚΟΥ

Το χρησιμοποιούμενον υπό των Κ.Σ υλικόν διαβιβάσεων κατά το πλείστον ήτο σύγχρονον και όμοιον με το υπό του ελληνικού στρατού χρησιμοποιούμενον δηλαδή Αμερικανικόν και Αγγλικόν.

Ενα μικρόν μέρος του υλικού ήτο Πολωνικόν και Γερμανικόν. Κατά ποίον ακριβώς τρόπον απέκτησαν το υλικόν διαβιβάσεων οι Κ.Σ. δεν είναι εξηκριβωμένον (πλήν των εις χείρας των περιελθόντων εκ λαφύρων, λίαν επαρκών εις αριθμόν). Εκείνο όμως το οποίον είναι εις θέσιν να γνωρίζη η Υπηρεσία είναι ότι ένα μέρος του υλικού το απέκτησαν δι' αγοράς εκ του εσωτερικού άγνωστον εκ ποίων πηγών και διά ποίου τρόπου. Η γνώμη αύτη στηρίζεται εις το ότι ειστα ανευρεθέντα αρχεία υπάρχουν έγγραφα εξ ων αποδεικνύεται ότι αι Κ.Σ εξαπέστειλαν ανθρώπους εις Αθήνας και Θεσσαλονίκην με ικανόν αριθμόν χρυσών λιρών προς αγοράν υλικού διαβιβάσεων.

Θ. ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Μετά την εξόντωσιν του συμμοριτισμού εξακολουθούν αι Κ.Σ διαβιβάσεις να παίζουν τον ρόλον των.

Οι σταθμοί ασυρμάτου των Κ.Σ ηλλατώθησαν βεβαίως σημαντικώς πλην όμως δεν εξέλιπον. Τα υπάρχοντα σήμερον δίκτυα ανήκουσι κατά το πλείστον εις Κ.Π και Π.Ε και έχουν αποστολήν την μετάδοσιν πληροφοριών περί των κινήσεων και προθέσεων των στρατιωτικών τμημάτων ως και οδηγιών αφορωσών την αναδιοργάνωσιν και εν γένει δράσιν των.

Αι προσπάθειαι θα τείνουσιν ασφαλώς εις την μεταφοράν και εγκατάστασιν των σταθμών εντός των πόλεων αν και υπάρχουσι ενδείξεις τινές ότι και κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων υφίστανται διάφορα έγγραφα του ανευρεθέντος Κ.Σ αρχείου κατά τρόπον όμως συγκεκαλυμμένον και ασαφή.

Ι. ΟΡΓΑΝΩΣΙ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ Κ.Σ

Α. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Η όλη οργάνωσις των Κ.Σ Μονάδων Διαβ/σεων ομοιάζει με την οργάνωσιν των Μονάδων Διαβ/σεων του Εθνικού Στρατού, αι Μονάδες όμως των Κ.Σ εν σχέσει με τας Μονάδας του Στρατού υστερούσιν εις αριθμόν.

Το Γ.Α κατά Οκτώβριον 1948 διέθετεν εν Τάγμα Διαβ/σεων δυνάμεως 280 Διαβιβαστών ως εξετέθη ανωτέρω.

Εκάστη Μεραρχία διέθετε διμοιρίαν Διαβιβάσεων , εκάστη δε Ταξιαρχία απόσπασμα Διαβιβάσεων δυνάμεως 28-30 Διαβιβαστών όλων των ειδικοτήτων.

Μέχρι τέλους του έτους 1948 τα Τάγματα δεν ήσαν αφωδιασμένα δι' ασυρμάτου μονίμως , εδίδετο δε εις αυτά ασύρματος , οσάκις ανελάμβανον ειδικήν τινα αποστολήν. Η μη απόκτησις υπό των ταγμάτων σταθμών ασυρμάτου δεν προήρχετο από έλλειψιν

μηχανημέτων διότι το Γ.Α. είχεν εις τας αποθήκας του 21-30 ασυρμάτους διαφόρων τύπων, αλλά από έλλειψιν εκπαιδευμένου προσωπικού.

Κατά το έτος 1949 απέκτησαν τα περισσότερα τάγματα ασυρμάτους ως επίσης και ομάδες σαμποτέρ τα Κ.Ε και οι Π.Ε.

Ως Διοικηταί των Μονάδων Διαβ/σεων δεν ετοποθετούντο πάντοτε Αξ/κοί Διαβ/σεων αλλά και Π.Ε. Εις τας ειδικότητας χειριστού και κρυπτογράφου εχρησιμοποιήθησαν άνδρες και γυναίκες των οποίων το ποσοστόν εις μεν την ειδικότητα των χειριστών έφθασε 40% εις δε την ειδικότητα κρυπτογράφων 50%.

Οι χειρισταί δύνανται να διακριθώσιν εις τρεις κατηγορίας.

1. Χειρισταί επαγγελματίαι προερχόμεναι εκ των ασυρματιστών εμπορικού ναυτικού ή σχολών ιδιωτικών Ραδιοτηλεγραφητών και Υπαξ/κοί και Αξ/κοί της Αεροπορίας αι οποίοι εχρησιμοποιήθησαν ως εκπαιδευταί εις τας διαφόρους Σχολάς αίτινες κατά καιρούς ελειτούργησαν.

2. Χειρισταί υπηρετήσαντες εις το Παλαιόν Σύνταγμα τηλεγραφητών και οι οποίοι είτε προσεχώρησαν οικειοθελώς είτε εστρατολογήθησαν βιαίως.

3. Χειρισταί αι οποίοι εξεπαιδεύθησαν υπό των Κ.Σ Δέον να τονισθή ότι τινές εκ των χρησιμοποιηθέντων ως επικεφαλής Μονάδων Διαβ/σεων των Κ.Σ είχον αρτιωτάτην μόρφωσιν διαβιβαστού και επιτελικά προσόντα ως π.χ αξ/κός Διαβ/σεων της 44ης Κ.Σ Μονάδος του ΚΓΑΝΕ.

Β. ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ Κ/Σ. Παρ' όλον ότι κατώρθωσαν να αναπτύξουν τας διαβιβάσεις εις ένα αρκούντως καλόν επίπεδον, ουδέποτε όμως έπαυσε να τους απασχολή το ζήτημα της βελτιώσεως και του συγχρονισμού εις τρόπον ώστε ο σύνδεσμος να είναι πλήρης και συνεχής και η εκμετάλλευσις των πληροφοριών ταχεία.

Πρόγραμμά των ήτο να εφωδιάσουν όλους τους Σ.Δ. Μεραρχίας με δύο σταθμούς ασυρμάτου Νο 19+, τας Ταξιαρχίας με Νο 22 και τα Τάγματα με Νο 18 και να επεκτείνουν τας τηλεφωνικάς γραμμάς μέχρι των ταγμάτων. Είναι εξηκριβμένον ότι προς εξεύρεσιν των απαιτουμένων ανταλλακτικών προς συντήρησιν του υλικού διαβιβάσεων του οποίου την αύξησιν προέβλεπον και του οποίου αι φθοραί ήσαν μεγάλαι, λόγω των συνεχών μετακινήσεων και των δυσμενών συνθηκών εργασίας, απετάνθησαν εις την εν τη Σοβιετική ζώνη κατοχής εν Γερμανία εδρεύουσαν συμμοριακήν επιτροπήν εκ της οποίας εζήτησαν να τους προμηθεύση 2.500 λυχνίας ασυρμάτου διαφόρων τύπων, ως και διάφορα άλλα εξαρτήματα.

Την ολοκληρωτικήν απόκτησιν του υλικού προέβλεπον ότι ηδύναντο να την πραγματοποιήσουν εις δύο στάδια. Το πρώτον στάδιον θα έληγε τον Δ/βριον του 1948, οπότε έπρεπε να έχουν αποκτήσει το ήμισυ του απαιτουμένου υλικού και το δεύτερον στάδιον μέχρι του Μαρτίου 1949 , οπότε να επέκτων και το άλλο ήμισυ. Το ΚΓΑΝΕ όμως εντός του πρώτου σταδίου δηλαδή μέχρι του Δ/βρίου 1948, απέκτησεν όλα τα προβλεπόμενα υλικά.

Εκ τούτου αποδεικνύεται και πάλιν ο ταχύς ρυθμός της αναπτύξεως των Κ. Σ. Διαβ/σεων.

Παρά την ανάπτυξιν της ασυρμάτου τηλεγραφίας, ηθέλησαν παραλλήλως να αναπτύξουν και την ενσύρματον τηλεφωνίαν και κυρίως εις περιοχάς ελεγχομένας υπ`αυτών επί μακρόν χρόνον.

Σκέψις των ήτο να επεκτείνουν τας τηλεφωνικάς γραμμάς μέχρι και των Ταγμάτων χρησιμοποιούντες τα υλικά, τα οποία απέκτων εκ της καταστροφής των ημετέρων γραμμών.

Επεδίωξαν την κατασκευήν ενός ενιαίου πλουσιωτάτου τηλεφωνικού δικτύου εις την Ανατολικήν Θεσσαλίαν με την ένωσιν ΚΙΣΣΑΒΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ και εις την Δυτικήν Θεσσαλίαν με την ένωσιν ΚΟΖΙΑΚΑ - ΑΓΡΑΦΩΝ - ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ και την πρόέκτασιν αυτού μέχρις ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ.

Το δίκτυον τούτο βεβαίως δεν κατόρθωσαν να το κατασκευάσουν πλην τμημάτων τινων, μεταξύ των οποίων ιδιαιτέραν σημασίαν είχεν η γραμμή ΟΛΥΜΠΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ, ήτις

διεσταυρούτο με την δημοσίαν οδόν ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Ο.4804) - ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ (Τ.1765) διά καταλλήλου αποκρύψεως μη αποκαλυφθείσης.

ΙΑ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Έκ της μελέτης των αρχείων και των γενομένων παρατηρήσεων καταφαίνεται ότι οι κύριοι συντελεσταί της αναπτύξεως των Κ. Σ. Διαβ/σεων είναι η ενίσχυσις ην είχεν υπό των Σλαβικών χωρών, το σύστημα εργασίας των Κ. Σ. και η βάσει προγράμματος αντιμετώπισις των διαφόρων ζητημάτων ως και η μεγάλη θέλησις και αποφασιστικότης των συμμοριτών διά της οποίας κατώρθωσαν να υπερνικήσουν πολλά εμπόδια και μεγάλας δυσχερείας. Ο συντελεστής όμως ούτος δεν είναι ο μοναδικός, διότι παραλλήλως ημέτερα σφάλματα και επιπόλαιαι ενέργειαι συνετέλεσαν και εβοήθησαν κατά τρόπον έμμεσον την οργάνωσιν των συμμοριακών διαβιβάσεων.

Έν τοιούτον ημέτερον σφάλμα είναι το ότι υλικά διαβιβάσεων περιήρχοντο εξ`ολοκλήρου άθικτα εις χείρας των Κ. Σ. οσάκις ημέτερα τμήματα ευρίσκοντο εν κινδύνω, και τούτο καθ`όσον δεν συνεμορφούντο ταύτα προς βασικάς διατάξεις των κανονισμών περί καταστροφής του υλικού, Ώς εκ τούτου παρέστη ανάγκη, πολύ βραδέως να εκδοθώσιν σχετικαί διαταγαί και οδηγίαι περί καταστροφής των σταθμώνασυρμάτου και εν γένει του υλικού διαβιβάσεων και τούτο καθ`όσον ουδείς ανελάμβανε την ευθύνην της καταστροφής με αποτέλεσμα ούτω να εξασφαλίζουν οι Κ. Σ. εν μέγα ποσοστόν του υλικού των Διαβ/σεων.

Αλλά και μετά την έκδοσιν των σχετικών διαταγών τα κρούσματα της εγκαταλείψεως σταθμών ασυρμάτου περιωρίσθησαν μέν, δεν εξέλιπον όμως και τούτο διότι δεν καθωρίσθησαν ταχείς και πρακτικοί τρόποι ολοκληρωτικής καταστροφής και αχρηστεύσεως του υλικού και δεν κατενοήθη αρκούντως υπό των κατωτέρων στελεχών το πνεύμα και η σκοπιμότης της διαταγής και οι κίνδυνοι εκ της μη εφαρμογής αυτής.

Έτερον σφάλμα ήτο το μέχρι του Μαίου 1948 ουδείς έλεγχος ησκείτο επί των εισαγομένων εκ του εξωτερικού υλικών Διαβιβάσεων και επί του τρόπου διαθέσεως αυτών εις την ελευθέραν αγοράν. Και μετά την καθιέρωσιν όμως του ελέγχου ούτος ησκήθη κατά τρόπον υποτυπώδη και ουχί αποτελεσματικόν. Ούτω οι συμμορίται ευχερώς ηδύναντο να προμηθεύωνται εκ της ελευθέρας αγοράς, διάφορα απαραίτητα δι`αυτούς υλικά.

Ουδεμία συστηματική παρακολούθησις εγένετο των επαγγελματιών ασυρματιστών εις τρόπον ώστε να καθίσταται ευκόλως δυνατή η χρησιμοποιήσις αυτών υπό του ΚΚΕ.

Ουδέποτε ενηργήθη συστηματικός έλεγχος των πωλουμένων ραδιοφώνων και εξαρτημάτων υπό των διαφόρων καταστημάτων και εργαστηρίων, τα οποία ανενοχλήτως ηδύναντο να προμηθεύωσι ή και να κατασκευάζωσι σταθμούς.

Αί ικαναί εις αριθμόν ιδιωτικαί ραδιοτηλεγραφικαί και ραδιοτεχνικαί εν Ελλάδι λειτουργούσαι Σχολαί δεν έτυχον επιβλέψεως και ούτως , ως εξηκριβώθη, τινες εξ αυτών εχρησίμευσαν ως κέντρα εκπαιδεύσεως προσωπικού το οποίον εμφορούμενον υπό κομμουνιστικών αρχών εχρησιμοποιήθη μετά την εκπαίδευσιν υπό των συμμοριτών.

Άν και βραδύτερον ήτοι τον Ιούνιον 1948 εξεδόθησαν υπό του ΓΕΣ διαταγαί και απεστάλησαν έγγραφα προς τα αρμόδια Υπουργεία και Υπουργείον Δημοσίας Τάξεως διά τον έλεγχον των Σχολών τούτων και την επιτήρησιν και παρακολούθησιν των ασυρματιστών επαγγελματιών ουδέν δραστικόν μέτρον ελήφθη επί του σοβαρωτάτου τούτου αντικειμένου.

Η διαρροή πληροφοριών εξ ημετέρων μέσων διαβιβάσεων υπήρξε μεγίστη.

Τούτο προήρχετο εκ του ότι:

α) Δεν γένετο πίστις εις του αξ/κούς όλων των βαθμών η τήρησις των κανόνων ασφαλείας διαβιβάσεων είτε εξ επιπολαιότητος είτε εξ υποτιμήσεως της ικανότητος προς υποκλοπήν υπό των Κ.Σ. εις τρόπον ώστε παρουσιάσθη το φαινόμενον να μεταδίδωνται εις ανοικτήν γλώσσαν σοβαρώταται διαταγαί και χρησιμώταται διά τον εχθρόν πληροφορίαι με την δικαιολογίαν ότι, λόγω του επειγόντος ή των δυσμενών συνθηκών , υφ`άς εμάχοντο τα τμήματα, δεν υφίστατο δυνατότης να κρυπτογραφώνται τα σήματα κατά έναν οιονδήποτε τρόπον παρέχοντα έστω και σχετικήν ασφάλειαν.

β) Δεν εγένετο η απαιτούμενη εκπαίδευσις εις τους αξ/κούς των άλλων όπλων και Σωμάτων (πλήν Διαβ/σεων) εις την χρήσιν των συστημάτων ΣΚΡΑ και ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ και ως εκ τούτου πλείστα όσα ιδία κατώτερα στελέχη (Δ/ταί λόχων, Διμοιριών) ηγνόουν και την ύπαρξιν τούτων.

γ) Δεν συνεκροτήθησαν αι προβλεπόμεναι κατά μεγάλας Μονάδας διμοιρίαι ασφαλείας Διαβιβάσεων διά την ακρόασιν και έλεγχον των φιλίων δικτύων τηλεπικοινωνίας, πλην ενόςκέντρου ακροάσεως παρά τη Α9 / ΓΕΣ μη επαρκούντος διά την παρακολούθησιν όλων των δικτύων του Ελληνικού Στρατού και αδυνατούντος να παρακολουθήση από μεμακρυσμένους ημετέρους σταθμούς, και ιδία τοιούτους μικράς ισχύος, εργαζομένους εις ραδιοτηλεφωνίαν και αποτελούντας όμως το σπουδαιότερον μέσον διαρροής πληροφοριών

δ) Και οσάκις εγένοντο διαπιστώσεις παραβιάσεως των κανόνων ασφαλείας Διαβιβάσεων παρά τας εκδοθείσας κατ`επανάληψιν αυστηρωτάτας διαταγάς του Υπουργού Στρατ/κών, του Αρχιστρατήγου και του Γ. Ε. Σ. ουδέποτε επεβλήθησαν αι ανάλογοι κυρώσεις κατ`αξ/κών, επιτελών, Δ/τών Μονάδων κλπ. ειμή μόνον κατά οπλιτών χειριστών ασυρμάτου όντων εν πολλοίς και ολιγώτερον υπευθύνων. Δυστυχώς και σήμερον εισέτι εξακολουθεί να υφίσταται σχεδόν η αυτή κατάστασις ως προς την τήρησιν των κανόνων ασφαλείας Διαβιβάσεων περιωρισθέντος αρκούντως του κακού τούτου μόνον εκ μέρους των οπλιτών Διαβ/στών.

3. Οι Κ. Σ. αντιληφθέντες την σοβαράν σημασίαν και τα μεγάλα ωφέλη τα οποία θα εκαρπούντο εκ της οργανώσεως ασυρμάτων και ενσυρμάτων υποκλοπών προέβησαν εγκαίρως εις την συστηματικήν παρακολούθησιν των ημετέρων δικτύων με αποτέλεσμα, πλείσται όσαν επιχειρήσεις να αποβούν εις βάρος ημών διά τους προαναφερθέντας λόγους.

Αντιθέτως όμως, παρ`ημίν αι διάφοροι Διοικήσεις ελαχίστην σημασίαν απέδωσαν εις την οργάνωσιν τοιούτων υποκλοπών. Ούτως απωλέσθησαν πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, πολύτιμοι ευκαιρίαι, ενώ παρουσιάσθησαν πλείσται όσαι περιπτώσεις διά την ενέργειαν τουλάχιστον ενσυρμάτων υποκλοπών. Τα ημέτερα τμήματα ερευνώντα περιοχήν τινα, είτε δεν ανεζήτουν ύπαρξιν τηλεφωνικών γραμμών των Κ. Σ., είτε εφ`όσον ανεύρισκον τοιαύτας προέβαιναν εις την καταστροφήν των. Κατά μείζονα δε λόγον ουδέποτε ωργανώθησαν ειδικαί αναζητήσεις τηλεφωνικών δικτύων των Κ. Σ. με ταυτόχρονον εντολήν υποκλοπής. Η εκτεθιμένη υμίν ανωτέρω ανάπτυξις των τηλεφωνικών δικτύων των Κ. Σ. και η εξάπλωσις τούτων μέσω ελών - οδών - γεφυρών κλπ. πείθουν ότι θα ηδύναντο και αι ημέτεραι Μονάδες να εργασθώσιν λίαν αποδοτικώς και ως προς τον τομέα τούτον.

Β. Σ. Τ. 902 /25 - 11 - 49
Το
Α2/VIII/Γ. Ε. Σ.
Σ. ΔΟΥΚΑΣ
Αντ/ρχης Πυρ/κού

ΕΘΕΩΡΗΘΗ
Ο
Δ/ντής Α2/ΓΕΣ
Συν/ρχης ΖΑΧΑΡΑΚΙΣ Γ.

51

Επείγουσα - Απόρρητος
Γ΄ΣΣ/Α1
Αριθ. Α.Π. 16328/1027
Β.Σ.Τ. 903 τη 1.11.49

Θέμα: Έκθεσις δραστηριότητος Σώματος Στρατού κατά το τρίμηνον ΙΟΥΛΙΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1949.
ΠΡΟΣ: Γ.Ε.Στρατού/Α1.
ΚΟΙΝ: Στρατηγόν Δ/τήν Σ. Στρατού.
VI-VII Μεραρχίας.
Σ.Δ.Κ.Μ.- Σ.Δ.Θρ.
Βρετ.-Αμερ. Στρατ. Αποστολάς.
Α1-Α2

Έκθεσις

Δραστηριότητος Γ΄ΣΣ κατά το τρίμηνον

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1949

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Αρχομένου του μηνός Ιουλίου 1949 η κατάστασις εν τη ζώνη ευθύνης του ΣΣ παρουσιάζετο ως κάτωθι:

1. ΕΧΘΡΟΣ

(α) Δυνάμεις - Κατανομή
Την 1ην Ιουλίου 1949 η δύναμις και η διάταξις των Κ/Σ εν τη περιοχή του ΣΣ ήτο η κάτωθι:

ι. Περιοχή Σ.Δ. Θράκης (μεταξύ ΝΕΣΤΟΥ και ΕΒΡΟΥ ποτ.)
Η δύναμις των Κ/Σ ανήρχετο εις 720 περίπου με την κάτωθι διάταξιν:

-ΕΒΡΟΣ-Βορ. Ανατ. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ 160

-Βορ. ΞΑΝΘΗΣ - ΧΑΪΝΤΟΥΣ 560

Σύνολον 720

Αι ανωτέρω δυνάμεις αποτέλουν το μείζον μέρος της VII Κ/Σ Μεραρχίας.

ιι. Περιοχή VII Μεραρχίας (περιοχή μεταξύ ΑΞΙΟΥ-ΝΕΣΤΟΥ πλην ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ-ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ).
Η συνολική δύναμις των Κ/Σ ανήρχετο εις 1690 και κατενέμετο ως κάτωθι:

- Περιοχή Β. ΠΑΠΑΔΕΣ-ΤΣΑΛ ΝΤΑΓ-ΚΟΤΖΑ ΟΡΜΑΝ 90
- ΜΠΕΛΛΕΣ 1300
- ΚΟΡΩΝΑ 200
- ΚΡΟΥΣΙΑ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ 100

Σύνολον 1690

Το μεγαλύτερον μέρος της δυνάμεως ταύτης αποτέλει την VI Κ/Σ Μεραρχίας με έδραν το ΜΠΕΛΛΕΣ.

ιιι. Περιοχή VI Μεραρχίας (περιοχή Σ. Στρατού-Δ. ΑΞΙΟΥ)

Η δύναμις των Κ/Σ ανήρχετο εις την ανωτέρω περιοχήν εις 1100 κατανεμημένους ως κάτωθι:

- ΠΑΪΚΟΝ-ΤΖΕΝΑ 70
- Κ/ΤΣΑΛΛΑΝ-ΒΕΡΜΙΟΝ 880
- ΠΙΕΡΡΙΑ-ΒΟΡ. ΟΛΥΜΠΟΣ 150

Σύνολον 1100

Αι ανωτέρω δυνάμεις υπήγοντο υπό την 24ην Κ/Σ Ταξ/χίαν.

ιυ. ΣΔΚΜ (από 3ου 10ημέρου Ιουλίου 87 Σ. Περιοχή)

-Περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ 100

Ούτω η συνολική δύναμις των Κ/Σ εις την ζώνην του ΣΣ την 30.6.49 ανήρχετο εις 3600 περίπου Κ/Σ με κυρίας συγκεντρώσεις τούτων:

- Κ/ΤΣΑΛΛΑΝ 650
- ΚΟΡΩΝΑ 200
- ΜΠΕΛΛΕΣ 1300
- Περιοχήν ΞΑΝΘΗΣ 550

Η υπόλοιπος δύναμις 900 Κ/Σ ευρίσκετο κατανεμημένη εις μικροομάδας εν τη λοιπή περιοχή του ΣΣ άνευ δυνατότητος σοβαράς ενεργείας.

(β) Οπλισμός - Πυρομαχικά

Οι Κ/Σ της περιοχής του ΣΣ διέθετον την 1.7.49, 6 ή 8 Πυροβόλα Ορειβ. των 75 χιλ. και 12 α/α των 20 ή 37 χιλ. Κατά τα λοιπά διέθετον αφθονίαν αυτομάτου οπλισμού, πυρομαχικών, ναρκών και λοιπών εκρηκτικών υλών.

(γ) Δραστηριότης

Κατά την διάρκειαν του τριμήνου ΙΟΥΛΙΟΥ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ τρέχοντος έτους οι Κ/Σ της περιοχής του ΣΣ επεζήτησαν:

ι. Να διατηρήσουν τας παρά την μεθόριον βάσεις των της περιοχής ΧΑΙΝΤΟΥΣ-ΜΠΕΛΛΕΣ_ΚΟΡΩΝΑ-Κ/ΤΣΑΛΑΝ και εξ αυτών ορμώμενοι να μολύνουν το εσωτερικόν της ζώνης του Σ. Στρατού.

ιι. Δι' επιδρομών να ενεργούν Στρατολογίαν διά την συμπλήρωσιν της δυνάμεως των Μονάδων των.

ιιι. Ν' αναπτύξουν δραστηριότητα εις το εσωτερικόν της περιοχής του ΣΣ προς τον σκοπόν της μειώσεως του ηθικού του πληθυσμού και της παρεμποδίσεως του επαναπατρισμού των συμμοριοπλήκτων.

ιυ. Διά σαμποτάζ, ναρκοθετήσεων και προσβολής μεμονωμένων φυλακίων ασφαλείας τεχνικών έργων σιδ/κών και οδικών συγκοινωνιών να δυσχεράνουν την λειτουργίαν των συγκοινωνιών με ιδιαιτέραν προσπάθειάν των επί της σιδ/κής γραμμής περιοχής ΜΠΕΛΛΕΣ.

2. ΕΘΝΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(α) Στρατός Εκστρατείας

ι. VII Μεραρχία

Η Μεραρχία ελέγχουσα την ζώνην από ΑΞΙΟΥ ποτ. μέχρι ΝΕΣΤΟΥ ποτ. (πλήν ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ) διέθετε τας κάτωθι δυνάμεις:

- Τρείς (3) Ταξ/χίας Πεζικού (25,26,27)
- (2) δύο Τάγματα Πεζικού της VII Μεραρχίας είχον διατεθή προσωρινώς εις την Στρ. Δ/σιν Θράκης διά τας περιοχάς ΕΧΙΝΟΥ-ΕΒΡΟΥ.
- 3 Στρατηγεία Τ.Σ.Ε. (ΛΑΧΑΝΑ - ΣΕΡΡΩΝ - ΚΑΒΑΛΛΑΣ)
- 10 Τάγματα Εθνοφρουράς
- 1 εν Ελαφρόν Τάγμα Πεζικού
- 12 Πυροβόλα Πεδινά
- 2 Πυροβόλα Ορειβ.
- ΙΛΗ Τεθωρακισμένων

ιι. XI Μεραρχία

Η XI Μεραρχία ελέγχουσα την δυτικώς ΑΞΙΟΥ περιοχήν του ΣΣ διέθετεν.

- Δύο (2) Ταξιαρχίας Στρατού Εκστρατείας (6 Τάγματα)
- Εννέα (9) Τάγματα Εθνοφρουράς
- Τρείς (3) Δ/σεις Τ.Σ.Ε.
- Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού (6 πυροβόλα)
- Πυρ/χία Πεδ. Πυρ/κού (4 πυροβόλα)
- ΙΛΗ Τεθωρακισμένων
- Εις την περιοχήν της Μεραρχίας εστάθμευεν εν Τάγμα Στρατού Εκστρατείας και το 107 Σ.Π. Πυρ/κού ως εφεδρείαι ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.

Η 33η ταξιαρχία με δύο Τάγματα (517, 519) ευρίσκετο εκτός της ζώνης της Μεραρχίας εις την περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ ως εφεδρεία ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.

ιιι. Σ.Δ. Θράκης

Η Σ.Δ. Θράκης ελέγχουσα την περιοχήν Ανατολικώς ΝΕΣΤΟΥ ποτ. μέχρις ΕΒΡΟΥ διέθετεν τας κάτωθι δυνάμεις:

- Δύο Διοικήσεις Τ.Σ.Ε. (ΞΑΝΘΗΣ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ)
- Μίαν Δ/σιν Ελαφρού Συντ/τος Πεζικού (81 Ε.Σ.Π.)
- Επτά (7) Τάγματος Εθνοφρουράς
- Έν (1) Τάγμα Ελαφρόν

- Δύο Τάγματα στρατού Εκστρατείας προσωρινώς εκ της VII Μεραρχίας (ως ανωτέρω)

- 2 Ορειβ. Πυρ/χίαι (4 πυροβόλα)

ιυ. Σ.Δ.Κ.Μ.

Η Σ.Δ.Κ.Μ. ελέγχουσα την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ διέθετεν:

- Τα 50 Ε.Σ. Πεζικού (2 Ε.Τ. Πεζικού- Τ.Ε.)
- 8 Μεταβατικά Αποσπάσματα Χωρ/κής
- 2 Ουλαμούς Τεθωρακισμένων

υ. 87 Σ. Περιοχή

Η 87 Σ. Περιοχή ως ζώνη ευθύνης είχεν την περιοχήν εγγύς ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ως και την ασφάλειαν αυτής ταύτης της πόλεως ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

- Προς τούτο διέθετε:
- 2 Τάγματα Εθνοφρουράς
- Την διαθέσιμον δύναμιν των Μονάδων και Υπηρεσιών της Φρουράς Θεσ/νίκης.

Εν συνόλω το ΣΣ εις τας αρχάς Ιουλίου 1949 διέθετε τας κάτωθι δυνάμεις:

ι. Δύο Μεραρχίας Πεζικού (VII_XI)
Εκ των ανωτέρω δυνάμεων η 33η Ταξ/χία μείον Τάγμα ευρίσκετο εκτός ζώνης ευθύνης του ΣΣ (περιοχήν Κοζάνης) εις διάθεσιν του ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.

ιι. Είκοσι οκτώ (28) Τάγματα Εθνοφρουράς.

ιιι. Πέντε (5) Ελαφρά Τάγματα Πεζικού.

ιυ. Δύο (2) Συντάγματα Πεδινού Πυρ/κού (107,108).
Εκ τούτων το 107 Σ.Π.Π. ευρίσκετο συγκεντρωμένον εις περιοχήν ΒΕΡΡΟΙΑΣ εις διάθεσιν ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.

υ. 153 Μ.Μ. Πυρ/κού (6 Πυρ/λα)

υι. 146 Μ.Ο. Πυρ/κού (6 Πυρ/λα)

υιι.Έν (1) Σύνταγμα Αναγνωρίσεως

υιιι. Μίαν (1) ΙΛΗΝ Αρμάτων

ικ. Τρείς Λόχοι Μηχανικού (712,707,717)

κ. Έν (1) Τάγμα Ασφαλείας Συγκοινωνιών

κι. Μονάδας και Σχηματισμούς υπό του Σχεδίου Οργανώσεως Στρατού προβλεπόμεναι.

3. ΠΡΟΘΕΣΙΣ του ΣΣ ΒΑΣΕΙ του ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(α) Να εκκαθαρίση τας υπό των Κ/Σ ελεγχομένας περιοχάς και να καταλάβη ταύτας, να απαγορεύση εις αυτούς να επανεγκατασταθούν επί των ορεινών εγγύς της μεθορίου ιδία όγκων και να συντρίψη τας εις τας περιοχάς ταύτας Κ/Συμμοριακάς δυνάμεις ιδία τας περιοχάς Κ/ΤΣΑΛΑΝ-ΚΟΡΩΝΑΣ-ΜΠΕΛΛΕΣ και ΧΑΙΝΤΟΥΣ.

(β) Να απαγορεύση ενδεχομένην χρησιμοποίησιν των παρά την μεθόριον Κ/Συμμοριακών βάσεων, ως βάσεων εφοδιασμού και εξορμήσεως διά την αναμόλυνσιν του εσωτερικού της χώρας.

(γ) Να διατηρήση τα κτηθέντα ευνοϊκά αποτελέσματα εκ των επιχειρήσεων του πρώτου εξαμήνου τρέχοντος έτους και να απαγορεύση εις τον εχθρόν ν' αναλάβη πρωτοβουλίαν ενεργείας.

(δ) Να προωθήση την διάταξίν του προς την μεθόριον εις τας υπό Κ/Συμμοριτών κατεχομένας περιοχάς.

(ε) Γενικώς να δημιουργήση ευνοϊκάς συνθήκας εις την περιοχήν του ΣΣ ίνα καταστή δυνατή η έξοδος εκ της περιοχής του Μονάδων διά την συμμετοχήν των εις τας υπό της Ανωτάτης Ηγεσίας του Στρατού προβλεπομένας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ. Εν συνεχεία να λάβη άπαντα τα επιβαλλόμενα μέτρα ίνα αφ' ενός μεν απαγορεύση την εγκατάστασιν επί Κ/ΤΣΑΛΑΝ και ΒΕΡΜΙΟΥ Κ/Συμμοριακών δυνάμεων αίτινες τυχόν ήθελον διαφύγει εκ ΒΙΤΣΙ, αφ' ετέρου δε δι' αναπτύξεως δραστηριότητος εν τη ζώνη ευθύνης του, να αγγιστρώση τους εν αυτή Κ/Συμμορίτας και να απαγορεύση εις τούτους να κινηθώσι προς Δυσμάς διά την ενίσχυσιν των επί ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΥ δυνάμεών των.

(στ) Να προστατεύση τους κατωκημένους τόπους από λεηλασίας και στρατολογίαν.

(ζ) Να συνεχίση τας καταβαλλομένας προσπαθείας του διά την ανύψωσιν της μαχητικής αξίας των Μονάδων του.

(η) Να βελτιώση την οργάνωσιν και αξιοποίησιν των Μ.Ε.Α. της περιοχής του και να συνεχίση τον επαναπατρισμόν των συμμοριοπλήκτων.

(θ) Να εξασφαλίση τας σιδηροδρομικάς και οδικάς συγκοινωνίας της περιοχής του και να δημιουργήση συνθήκας ασφαλείας διά την επαναλειτουργίαν των κάτωθι Σιδηρ/κών γραμμών (κατόπιν σχετικών δ/γών του ΓΕΣ).

- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
- » - ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ και τας οδικάς τοιαύτας
- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΕΔΕΣΣΗΣ - ΦΛΩΡΙΝΗΣ
- » - ΣΤΑΥΡΟΥ - ΚΑΒΑΛΛΑΣ

(ι) Διά την επίτευξιν των ανωτέρω σκοπών διετάχθη υπό του ΣΣ η προπαρασκευή και η ενέργεια των κάτωθι επιχειρήσεων.

ΜΗΝ. ΙΟΥΛΙΟΣ

4. Προπαρασκευαθείσαι Επιχειρήσεις

(α) Περιοχή ΧΙ Μεραρχίας

- Ενέργεια κατά των επί Κ/ΤΣΑΛΑΝ Κ/Συμμοριτών.
- Διά την εκκαθάρισιν του ΒΙΡΙΣΟΥ και εδραίωσιν επ' αυτού ημετέρων τμημάτων.
- Έντασις δραστηριότητος εις την λοιπήν ζώνην της Μεραρχίας.

(β) Λοιπή περιοχή του Σ. Στράτου

- Έντασις δραστηριότητος εις την περιοχήν ΜΠΕΛΛΕΣ προς τον σκοπόν της απομακρύνσεως των Κ/Συμμοριτών εκ της Πεδινής περιοχής και περιορισμόν τούτων προς μικράν περί την μεθόριον περιοχήν.
- Ανάπτυξις δραστηριότητος εις την περιοχήν Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ.

- Εις την λοιπήν περιοχήν (Β. ΣΕΡΡΩΝ-ΔΡΑΜΑΣ-ΕΒΡΟΣ) συνέχισις δραστηριότητος προς απαγόρευσιν επανεγκαταστάσεως συμμοριτών εις τας εκκαθαρισθείσας κατά το εξάμηνου περιοχάς.

5. Διεξαχθείσαι Επιχειρήσεις

(α) ΧΙ Μεραρχία

Επιχείρησις Κ/ΤΣΑΛΑΝ

- Από 4-8 Ιουλίου 1949.

Σκοπός επιχειρήσεως

- Η αφαίρεσις της παρά τα σύνορα συμμοριακής βάσεως της περιοχής Κ/ΤΣΑΛΑΝ και η ευρυτέρα κάλυψις των Αστικών Κέντρων και των μετόπισθεν της περιοχής ταύτης και η επί ταύτης εδραίωσις ημετέρων τμημάτων.

- Η απαγόρευσις ενδεχομένης χρησιμοποιήσεως της βάσεως ταύτης ως μεγάλης βάσεως ανεφοδιασμού και εξορμήσεως διά την αναμόλυνσιν του εσωτερικού της χώρας ή εγκαταστάσεως επ' αυτής συμμοριακών δυνάμεων προερχομένων εξ άλλων περιοχών και ιδία εκ ΒΙΤΣΙ.

- Η όσον το δυνατόν μεγαλυτέρα φθορά των κατεχόντων την περιοχήν ταύτην Κ.Σ. δυνάμεων.

Συμμετάσχουσαι δυνάμεις

- Τ. Στρατηγείον Σ. Στρατού
- Τ. Στρατηγείον ΧΙ Μεραρχίας
- Δύο Στρατηγεία Ταξιαρχιών (31 και 32)
- Πέντε Τάγματα Στρατού
- Έν Τάγμα Εθνοφρουράς
- Μία Μοίρα Καταδρομών (2η Μοίρα)
- Τρείς Πυρ/χίαι Π.Πυρ/κού (12 Πυροβόλα)
- Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία) 146 Μ.Ο.Π.
- Ίλη Τεθωρακισμένων
- Λόχος Μηχανικού
- Τάγμα Β΄ Σ.Στρατού
- Δυνάμεις Αεροπορίας

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Επετεύχθη η εξόντωσις της 24 Κ/Σ Ταξιαρχίας, η πλήρης εκκαθάρισις του Κ/ΤΣΑΛΑΝ και η προώθησις και εδραίωσις των ημετέρων τμημάτων επί τούτου (Πρ. Ηλίας-Κριαράγρικο-Μπέλα Γκρότα-Κόζακ-Σοκάλ-Καραούλι).

Αι γνωσθείσαι απώλειαι του εχθρού ανήλθον εις 65% της συνολικής δυνάμεως τούτου, ήτοι:

- Κ.Σ. Ν.Ε. 156
- Κ.Σ. Π.Σ. 169
- Κ.Σ. Τ.Ε. 120

Λάφυρα

Εις χείρας των ημετέρων τμημάτων περιήλθον πολλά λάφυρα εξ ων τα κυριώτερα ήσαν:

- Τυφέκια διαφόρων τύπων 525
- Αυτόματα 266
- Πολ/λα - Οπλ/λα 138
- Φυσίγγια Γερμανικά 1500000
- Χειροβομβίδες 4000
- Βλήματα Πυρ/κού όλμων 6000
και διάφορα υλικά διαβιώσεως.

Ομοίως ανευρέθησαν και κατεστράφησαν εγκαταστάσεις και οργανώσεις του εχθρού.

Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ταύτης υπό ετέρων τμημάτων ανεπτύχθη δραστηριότης εις την περιοχήν όρους ΤΖΕΝΑΣ, διά την αντιμετώπισιν ενδεχομένης προσπαθείας των Κ/Συμμοριτών να διαφύγωσι προς την περιοχήν ταύτην.

Διά της εκκαθαρίσεως του ορεινού όγκου του Κ/ΤΣΑΛΑΝ απηλλάγη η περιοχή τούτου - ΤΖΕΝΑΣ και ΒΕΡΜΙΟΥ - πάσης οργανωμένης Κ/Συμμοριακής δυνάμεως και ούτω επετεύχθη η εδραίωσις του αισθήματος ασφαλείας εις τους κατοίκους της περιοχής και ήρξατο ο επαναπατρισμός των χωρίων.

- Εκκαθαριστική ενέργεια ΒΕΡΜΙΟΥ

Από 15 με 19 Ιουλίου 1949.

Σκοπός

Πλήρης εκκαθάρισις του ορεινού όγκου του ΒΕΡΜΙΟΥ εκ των επ' αυτού Κ/Συμμοριακών ομάδων, εδραίωσις ημετέρων τμημάτων, εξασφάλισις σταθερού ελέγχου επ' αυτού και απαγόρευσις εγκαταστάσεως Κ/Σ οποθενδήποτε προερχομένων.

- Συμμετέχουσαι δυνάμεις
  - Στρατηγείον 31 Ταξιαρχίας
  - 16ον Ε. Σύνταγμα Πεζικού
  - 513 Τάγμα Πεζικού
  - Εν Μοίρα Καταδρομών
  - 2 Τάγματα Εθνοφρουράς
  - 1 Τάγμα Β΄ΣΣ.

Κατά την διάρκειαν της ενεργείας ταύτης, μέρος της Κ/Συμμοριακής δυνάμεως η οποία είχε καταφύγει εις την ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΝ κατά την νύκτα της 8ης Ιουλίου εκ της περιοχής του Κ/ΤΣΑΛΑΝ, επανεισέδυσεν εις το ημέτερον έδαφος προσπαθήσασα να καταφύγη και αύτη εις ΒΕΡΜΙΟΝ. Κατά των συμμοριτών τούτων εκινήθησαν τμήματα εκ της περιοχής του Κ/ΤΣΑΛΑΝ ως και τα τμήματα τα συμμετέχοντα της επιχειρήσεως ΒΕΡΜΙΟΥ. Αι συμμοριακαί αύται κατενεμήθησαν εις μικράς ομάδας και άλλαι μεν εκ ΒΕΡΜΙΟΥ διέφυγον προς ΒΙΤΣΙ ή παρέμεινον επ' αυτού αποκρυβείσαι, μέρος δε τούτων διεπαιρεώθη διά ΠΑΙΚΟΥ εις ΚΟΡΩΝΑΝ και εκείθεν εις ΜΠΕΛΛΕΣ.

- Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Εξεκαθαρίσθη η περιοχή του ΒΕΡΜΙΟΥ, οι δε συμμορίται κατενεμήθησαν εις μικράς ομάδας. Εκ τούτων μέρος διέφυγεν προς ΒΙΤΣΙ μέρος δε απεκτύβη διασπαρόν εις ομάδας 3-4 συμμοριτών.

Τέλος απετεύχθη η φθορά συμμοριτών ως κάτωθι (επί ΒΕΡΜΙΟΥ ΠΑΪΚΟΥ-Κ/ΤΣΑΛΑΣ)

- Κ.Σ. 31
- Κ.Σ. τραυματίαι ....23 (εξακριβωθέντες εκ παραδοθέντων και συλληφθέντων).
- Κ.Σ. Ξυλ - Παρ..........................85

Επίσης το μείζον μέρος των κτηνών τα οποία οι Κ/Σ είχον μεθ’ εαυτών εφονεύθη κατά τας συμπλοκάς ή συνελήφθη.

(β) Λοιπή Περιοχή του ΣΣ

Κατά τον μήνα Ιούλιο εις την λοιπήν περιοχήν του ΣΣ είχεν ενταθή η δραστηριότης των τμημάτων, συμφώνως προς τας προθέσεις και τας διαταγάς του Σ. Στρατού.

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Επετεύχθη η διατήρησις πλήρους πρωτοβουλίας υπό των ημετέρων τμημάτων έναντι των συμμοριτών.

Ο εξαναγκασμός των συμμοριτών εις την περιοχήν του ΜΠΕΛΛΕΣ να περιορισθώσιν εις μικράν παραμεθόριον ζώνην και να επανεχθώσιν απώλειαι εις τους συμμορίτας ως κάτωθι:

- Κ.Σ. Ν.Ε. 55
- Κ.Σ. Συλ.-Παρ. 62

6. Λήγοντος του μηνός Ιουλίου ελήφθη δ/γή του Γ.Ε. Στρατού δι’ ης διετάσσετο η διάθεσις των κάτωθι δυνάμεων, εκτός της περιοχής του ΣΣ και προς συμμετοχήν τούτων εις τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ.

- ΧΙ Μεραρχία (2 Ταξ/χία συν Τάγμα, της ετέρας Ταξιαρχίας μείον Τάγμα διατεθείσης από μηνός εκτός του ΣΣ).
- 107 Σ. Πεδ. Πυρ/κού
- 146 Μοίρα Ορ. Πυρ/κού
- 153 Μοίρα Μέσου Πυρ/κού
- 707 Λόχος Μηχανικού
- ΄Ιλη Αρμάτων

Η κίνησις των δυνάμεων τούτων επερατώθι το πρώτον πενθήμερον του μηνός Αυγούστου.

Κατόπιν της εξόδου εκ της περιοχής του ΣΣ των ανωτέρω δυνάμεων, παρέμεινον εις την διάθεσιν τούτου αι κάτωθι δυνάμεις.

- Μία Μεραρχία (VII Μεραρχία)
- 28 Τ. Εθνοφρουράς
- 5 Ε.Τ. Πεζικού

Προς αναπλήρωσιν του δημιουργηθέντος εις την διάταξιν του ΣΣ κενού, το ΣΣ προέβη εις την αναπροσαρμογήν της διατάξεως του προς αντιμετώπισιν της καταστάσεως. Ούτω η νέα διάταξις του ΣΣ ήτο η κάτωθι:

- Σ.Δ.Κ.Μακεδονίας: Η ζώνη Δυτικώς ΑΞΙΟΥ ποτ.
- VII Μεραρχία: Από ΑΞΙΟΥ π. μέχρι ΝΕΣΤΟΥ.
- Σ.Δ.Θράκης: Από ΝΕΣΤΟΥ π. μέχρι ΕΒΡΟΥ.
- 87 Σ. Περιοχή: Περιοχή Θ/ΝΙΚΗΣ και ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

διαθέτουσαι τας κάτωθι δυνάμεις:

Σ.Δ.Κ.Μακεδονίας

- Μία Ταξιαρχία Πεζικού (3 Τάγματα)
- Τρία Ελαφρά Συντ/τα Πεζικού
- 9 Ε.Τ.Πεζικού και Εθνοφρουράς

VII Μεραρχία

- Δύο Ταξιαρχίαι (6 Τάγματα)
- Τρία Ε.Σ. Πεζικού
- 10 Ε.Τ.Πεζικού και Εθνοφρουράς

Σ.Δ.Θράκης

- Τρία Ε.Σ.Πεζικού
- Οκτώ Ε.Τ.Πεζικού και Εθνοφρουράς

87 Σ.Περιοχή

- 1 Ε.Σύνταγμα Πεζικού
- 5 Ε.Τ. Πεζικού και Εθνοφρουράς

Εφεδρεία Σ. Στρατού

- 1 Ε.Τ.Πεζικού

Μην ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

7. Αρχομένου του μηνός Αυγούστου, κατόπιν της εκ της ζώνης του ΣΣ έξοδον της XI Μεραρχίας, διετάχθησαν υπό του ΓΕΣ εις το ΣΣ αι κάτωθι Μονάδες προς ενίσχυσιν των δυνάμεων τούτου:

- 9ον Ε. Σύνταγμα Πεζικού
- II Ε.Τ.Πεζικού
- 73 Ε.Τ.Πεζικού

Αι δυνάμεις διετέθησαν ως κάτωθι:

- II Ε.Σ.Πεζικού εις Σ.Δ.Θρ. διά την περιοχήν ΞΑΝΘΗΣ.
- Δ/σις 9ου Ε.Σ.Πεζικού και
- 73 Ε.Τ.Πεζικού εις την διάθεσιν του ΣΣ ως εφεδρεία τούτου.

8. Προπαρασκευασθείσαι Επιχειρήσεις

(α) Περιοχή VII Μεραρχίας

ι. Κατόπιν της γενικής καταστάσεως εν τη Βαλκανική και της υπό των ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΩΝ επιδεικνυομένης στάσεως, το ΣΣ διέταξε την VII Μεραρχίαν όπως προπαρασκευάση επιθετικήν αναγνώρισιν εις την περιοχήν ΚΟΡΩΝΑΣ, εν ευνοϊκή δε περιπτώσει η αναγνώρισις να μεταβληθή εις ενέργειαν εκκαθαρίσεως της περιοχής ταύτης.

ιι. Κατόπιν της ευνοϊκής εξελίξεως των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ της πτώσεως του ηθικού τούτων και της εν γένει συμμοριακής καταστάσεως, εμελετήθη και προπαρασκευάσθη αιφνιδιαστικώς ενέργεια προς κατάληψιν αρχικώς, του υπό των Κ/Συμμοριτών κατεχομένου οχυρού ΙΣΤΙΜΠΕΗ, εν συνεχεία δε και εν ευνοϊκή περιπτώσει ενέργεια προς κατάληψιν της περιοχής ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ και πλήρη εκκαθάρισιν του Ανατολικού ΜΠΕΛΛΕΣ.

(β) Λοιπή Περιοχή ΣΣ

Ένταsις δραστηριότητος εις την περιοχήν Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ προς περιορισμόν των Κ/Σ εις την παραμεθόριον περιοχήν, μέχρις ου ευνοϊκαί συνθήκαι ήθελον επιτρέψει την κατ' αυτών επιθετικήν ενέργειαν προς πλήρη εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης.

Συνέχισις δραστηριότητος εις την λοιπήν περιοχήν του Σ. Στρατού, ΒΕΡΜΙΟΝ, ΠΙΕΡΙΑ, ΕΒΡΟΝ προς τον σκοπόν της πλήρους εκκαθαρίσεως των περιοχών τούτων εκ των εναπομειnασών μικροομάδων συμμοριτών.

9. Διεξαχθείσαι Επιχειρήσεις

VII Μεραρχία

(α) Εκκαθάρισις ΚΟΡΩΝΑΣ

- Από 4-5 Αυγούστου 1949

Σκοπός της Επιχειρήσεως

- Η πλήρης εκκαθάρισις της περιοχής ταύτης και η εγκατάστασις τούτων ημετέρων τμημάτων.

Συμμετασχούσαι δυνάμεις

- 95 Τάγμα Εθνοφρουράς
- Δύο (2) Ουλαμοί Τεθωρακισμένων
- Ουλαμός Π. Πυροβολικού

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Επετεύχθη κατόπιν ισχυράς ενεργείας τη συμμετοχή και τεθωρακισμένων δυνάμεων η εκκαθάρισις της περιοχής και ο εξαναγκασμός των Κ/Σ να καταφύγωσιν εις το ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΟΝ έδαφος προς σωτηρίαν. των.

- Κ.Σ. Εξηκριβωμένοι 9

(β) Επιχείρησις ΜΠΕΛΛΕΣ

- Από 18-30 Αυγούστου 1949

Σκοπός των Επιχειρήσεων

Ο υπό του ΣΣ τεθείς σκοπός ήτο αρχικώς η εκκαθάρισις του Ανατολικού ΜΠΕΛΛΕΣ. Λόγω όμως της ευνοϊκής εξελίξεως της καταστάσεως, διετάχθη η συνέχισις της ενεργείας προς πλήρη εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης και η εν συνεχεία εδραίωσις ημετέρων τμημάτων επί της μεθορίου.

Συμμετασχούσαι δυνάμεις

- Τ.Στρατηγείον VII Μεραρχίας
- 26 Ταξιαρχία (554,555,556 Τάγματα)
- 27 » (557,558,559 »)
- 1 Ελαφρόν Τάγμα Πεζικού (73 Ε.Τ.Π.)
- Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού
- Μοίρα συν Ουλαμός Πεδινού Πυρ/κού
- ΄Ιλη τεθωρακισμένων
- Τμήματα ΚΝΕΔ και ΜΝΑ χωρίων Κεντρικού ΜΠΕΛΛΕΣ

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Κατόπιν πολυημέρων σκληρών αγώνων επί της δυσβάτου και πλήρως οργανωμένων υπό των συμμοριτών τοποθεσιών, επετεύχθη η πλήρης εκκαθάρισις ολοκλήρου της περιοχής του ΜΠΕΛΛΕΣ.

Οι συμμορίται προ του κινδύνου να αποκλεισθώσιν εις την περιοχήν μεταξύ τριεθνούς και Γιουγκοσλαβικής μεθορίου, ένθα ή θα εξοντώνοντο ή θα εξαναγκάζοντο να καταφύγωσιν εις την Γιουγκοσλαβίαν, την νύκτα της 30/8 προς 1/9 διέφυγον εις Βουλγαρίαν, εγκαταλείψαντες άπαν σχεδόν το βαρύ υλικόν τούτων.

Εις τους συμμορίτας επηνέχθησαν αι κάτωθι απώλειαι:

- Κ.Σ. Ν.Ε. 71

- Κ.Σ. Συλ. 16
- Κ.Σ. Παρ. 19

Λάφυρα

- Ορειβατικά Πυρ/λα 2
- Τυφέκια Διάφορα 128
- Αυτόματα 22
- Οπλ/λα - Πολ/λα 27
- Όλμοι 5
- Φυσίγγια 10000
- Νάρκαι 500
- Χειροβομβίδες 400

Λοιπή Περιοχή ΣΣ

Κατά τον μήνα τούτον εις την λοιπήν περιοχήν του ΣΣ ανετέθη η δραστηριότης των τμημάτων του ΣΣ προς τον σκοπόν αφ' ενός μεν της διατηρήσεως των κτηθέντων ευνοϊκών αποτελεσμάτων κατά το παρελθόν, αφ' ετέρου δε προς αγγίστρωσιν των εις την ζώνην τον υπαρχουσών συμμοριακών δυνάμεων και απαγόρευσιν της κινήσεως τούτων προς Δυσμάς ένθα θα ελάμβανον χώραν αι κύριαι επιχειρήσεις του Εθνικού υμών Στρατού.

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Διετηρήθη η πλήρης πρωτοβουλίαν ημών επί των συμμοριτών και επηνέχθησαν εις αυτούς αι κάτωθι απώλειαι:

- Κ.Σ. Ν.Ε. 48
- Κ.Σ. Ν. Πιθ. 61
- Κ.Σ. Συλ. ή Παρ. 73

Μην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

10. Αρχομένου του μηνός Σ/βρίου υπό του ΓΕΣ διετέθησαν η ΙΙ Μεραρχία και μία ανεξάρτητος Ταξιαρχία (72) εις το Σ. Στρατού.

Κατόπιν της εισόδου των νέων τούτων Μεγάλων Μονάδων εις την ζώνην ευθύνης του Σ. Στρατού, τούτο προέβη εις την αναπροσαρμογήν της διατάξεως του.

Η ληφθείσα διάταξις μέχρι τέλους Σ/βρίου και αι διατεθείσαι εις εκάστην των Μεγ. Μονάδων δυνάμεις έχωσιν ως κάτωθι:

(α) Σ.Δ.Κ. Μακεδονίας
Σ. Δ/σεως Ν. ΧΑΛΚΗΔΩΝ
Δυνάμεις
- 72 Ταξιαρχία (3 Τάγματα)
- 3 Ελαφρά Στντ/τα Πεζικού
- 9 Τάγματα Εθνοφρουράς
- 1 Ελ. Τάγμα Πεζικού

Περιοχή
- Ζώνη Δυτικώς Αξιού π. μέχρι Δυτικού ορίου Σ. Στρατού.

(β) ΙΙ Μεραρχία
Σ. Δ/σεως Μεραρχίας ΛΑΓΚΑΔΑΣ
Δυνάμεις
- Δύο Ταξιαρχίαι (21 και 22 με 6 Τάγματα)
- 3 Ελαφρά Συντάγματα Πεζικού
- ΙΙ Ελαφρά Τάγματα Πεζικού και Τ. Εθνοφρουράς

Ζώνη

Μεταξύ ΑΞΙΟΥ π.- ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ όρους και εκοβολών ΣΤΡΙΜΩΝΟΣ π.

(γ) VII Μεραρχία
Σ/ Δ/σεως Μεραρχίας ΚΑΒΑΛΛΑ
Δυνάμεις
- Δύο Ταξιαρχίαι (26 και 27 με 5 Τάγματα το εν Τάγμα είχε διατεθή εις την περιοχήν Σ.Δ.Θράκης)
- 2 Ελαφρά Συντάγματα Πεζικού
- 5 Τ. Εθνοφρουράς και Ε.Τ. Πεζικού

Ζώνη
Ανατολικώς ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ όρους μέχρι ΞΑΝΘΗΣ (ναι)

(δ) Σ.Δ.Θράκης
Σ. Δ/σεως ή ΑΛΕΞ/ΠΟΛΙΣ
Δυνάμεις
- Δύο Ελαφρά Συντάγματα Πεζικού
- ΄Εν Τάγμα Στρατού
- Εξ Τάγματα Εθνοφρουράς

Ζώνη
Περιοχή ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ μέχρις ΕΒΡΟΥ π.

Εκτός των ανωτέρω δυνάμεων εις την διάθεσιν του ΣΣ παρέμενον ως Εφεδρικαί δύο Ταξιαρχίαι και 1 Ελαφρόν Τάγμα Πεζικού. Το Τάγμα τούτο διετίθετο αναλόγως των αναγκών εις τας Μ. Μονάδας του Σ. Στρατού.

11. Προπαρασκευασθείσαι Επιχειρήσεις

(α) Κατόπιν της εκκαθαρίσεως των περιοχών Κ/ΤΣΑΛΑΝ και ΜΠΕΛΕΣ μόνη συγκροτημμένη συμμοριακή δύναμις απέμενεν εις την περιοχήν Βορείως και Β. Δυτικώς ΞΑΝΘΗΣ.

Κάτω του Κ/Συμμοριακού τούτου συγκροτήματος εμελετήθη και προπαρασκευάσθη ενέργεια προς πλήρη εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης.

(β) Εις την λοιπήν περιοχήν του ΣΣ διετάχθη η συνέχισις της δραστηριότητος προς τον σκοπόν της εξοντώσεως των εναπομεινασών μοκροομάδων των συμμοριτών.

12. Διεξαχθείσαι Επιχειρήσεις

(α) VII Μεραρχία
Επιχείρησις ΧΑΪΝΤΟΥΣ (ΛΑΒΗ)
Από 11 Σ/βρίου με 16 Σ/βρίου 1949
Σκοπός
Η εξόντωσις των συμμοριακών συγκροτημάτων και η εκκαθάρισις της περιοχής.
Συμμετασχούσαι δυνάμεις
- Τ.Σ. VII Μεραρχίας
- Δ/σις 27 Ταξιαρχίας
- Δύο Τάγματα Στρατού Εκστρατείας
- Τρία Ελαφρά Τάγματα Πεζικού
- Εν Τάγμα Εθνοφρουράς
- Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού
- Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού

Επιτευχθέντα αποτελέσματα
Επετεύχθη η πλήρης εκκαθαρισις της περιοχής Βορείως και Β. Δυτικώς ΞΑΝΘΗΣ, πλην όμως δεν κατωρθώθη η εξόντωσις των συμμοριτών, οίτινες αποφεύγοντες συστηματικώς την μάχην διεφυγόν εις το Βουλγαρικόν έδαφος. Τα ημέτερα τμήματα αχθέντα μέχρι της Βουλγαρικής μεθορίου κατεδίωξαν τους συμμορίτας και τελικώς εδραιώθησαν εις τας περιοχάς Βορείως ΠΑΠΑΔΕΣ-Βορ. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ επί υψώματος ΧΑΪΝΤΟΥ και Βορ. ΞΑΝΘΗΣ.

Αι επενεχθείσαι εις τους Κ/Σ απώλειαι ήσαν:
- Νεκροί 6
- Συληφθ. - Παραδοθέντες 4
- Λάφυρα 1 Ορειβ. Πυρ/λον
- Οπλισμός και πυρ/κά

Επίσης καταστράφησαν ανευρεθείσαι αι εγκαταστάσεις των Κ.Σ.

(β) Λοιπή περιοχή του Σ. Στρατού

Εσυνεχίσθη η δραστηριότης και κατά τον μήνα τούτο και ήρξατο η προπαρασκευή διά την οργάνωσιν των Σημ. Στηρίγματος και Κ. Αντιστάσεως των εκκαθαρισθεισών περιοχών κατά το τρίμηνον τούτο ως και των εγκαταστάσεων διαβιώσεως.

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

Επετεύχθη φθορά των συμμοριακών ομάδων των οποίων αι συνολικαί απώλειαι κατά τον μήνα Σ/βριον ήσαν αι κάτωθι:

- Κ.Σ. Ν.Ε. 59
- Κ.Σ. Τ.Ε. 5
- Κ.Σ. Συλ.-Παραδ. 80

13. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

Διά των προσχεδιασθεισών και εκτελεσθεισών κατά το 3μηνον (Ιούλιος - Σ/βριος 1949) επιχειρήσεων ως και της αναπτυχθείσης δραστηριότητος εφ' όλων των Μονάδων του ΣΣ επετεύχθησαν τα κάτωθι:

(α) Διετηρήθη η πρωτοβουλία των Εθνικών δυνάμεων επί των Κ/Σ εις ολόκληρον την περιοχήν του Σ. Στρατού.

(β) Διετηρήθη ο έλεγχος επί των ορεινών όγκων ΒΕΡΜΙΟΥ-ΠΑΪΚΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ-Βορ. ΟΛΥΜΠΟΥ-ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΑΥΛΛΙΩΝ-ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ-ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ-Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ-Β. και Β.Δ. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ και η απαγόρευσις εγκαταστάσεων επ' αυτών Κ/Σ δυνάμεων.

(γ) Εξεκαθαρίσθησαν πλήρως αι περιοχαί Κ/ΤΣΑΛΑΝ-ΜΠΕΛΛΕΣ-Βορ. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ-ΧΑΪΝΤΟΥΣ και εδραιώθησαν ημέτερα τμήματα διά τον έλεγχον τούτων και απαγορεύσεως επανεγκαταστάσεως Κ/Σ επ' αυτών.

(δ) Επετεύχθη ο περιορισμός της Στρατολογίας υπό των Κ/Σ εις το ελάχιστον και η απαγόρευσις λεηλασιών διά παραλαβής τροφίμων και ειδών διαβιώσεως.

(ε) Επροξενήθησαν σοβαραί απώλειαι εις τον εχθρόν (προσωπικόν - υλικόν) κατεστράφησαν εγκαταστάσεις τούτων.

Επετεύχθη η εκκαθάρισις της περιοχής του ΣΣ από σημαντικάς οργανωμένας Κ/Σ δυνάμεις και η προώθησις της ημετέρας διατάξεως μέχρι συνόρων καθ' όλον το μήκος της μεθορίου Η Κ/Σ κατάστασις εις την περιοχήν του ΣΣ κατά το τέλος Σ/βρίου 1949 παρουσιάζεται ως κάτωθι:

Δύναμις εχθρού 30-9-49 840 ΚΣ

Εκ τούτων

- Εις την περιοχήν ΣΣ Δυτικώς ΑΞΙΟΥ 200
- Εις ΚΡΟΥΣΙΑ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ 210
- Εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ 100
- Εις περιοχήν ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ-ΞΑΝΘΗΣ (ναι) 150
- « « ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ-ΕΒΡΟΥ 180

Άπασαι αι ανωτέρω Κ/Σ δυνάμεις είναι κατανετμημέναι εις μικροομάδας μη διαθέτουσαι ουδεμίαν δυνατότητα διά την εκδήλωσιν σοβαράς εχθρικής ενεργείας.

(στ) Ελήφθησαν άπαντα τα επιβαλλόμενα μέτρα:

- Διά την προστασίαν των κατωκημένων τόπων και σύνταξιν - έλεγχον σχεδίων ενεργείας και Αμύνης υπό Μονάδων Σ. Στρατού.
- Εναντίον του ναρκοπολέμου.
- Διά την προστασίαν των γεωργικών εργασιών και εξασφαλίσεως οδικών και Σιδ/κών εγρασιών, ετέθησαν εν λειτουργία αι οδικαί αρτηρίαι ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΑΜΦΙΠΟΛΙΣ-ΚΑΒΑΛΑ, ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΕΔΕΣΣΗΣ-ΦΛΩΡΙΝΗΣ και σιδ/κή γραμμή ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ.

(ζ) Διετέθησαν υπό του ΣΣ αι διαταχθείσαι δυνάμεις εις τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ (ΧΙ Μεραρχίας πλήρης -1 Σύνταγμα Πεδ. Πυρ/κού - ΙΛΗ Αρμάτων - Λόχος Μηχ/κού - Μ. Ορ. Πυρ/κού).

Η συνδρομή των δυνάμεων τούτων εις τας επιχειρήσεις ταύτας υπήρξεν αποφασιστική.

(η) Εσυνεχίσθη η προσπάθεια του ΣΣ διά τον επαναπατριμόν των συμμοριοπληκτών μέχρι δε τέλους Σ/βρίου ο συνολικός αριθμός των επαναπατρισθέντων εις την περιοχήν του ΣΣ ανήλθεν εις 90.000 περίπου χιλιάδας και εβελτιώθη σημαντικώς η οργάνωσις και αξιοποίησις των Μ.Ε.Δ.

(θ) Ελήφθησαν άπαντα τα ενδεικνυόμενα μέτρα διά την κατασκευήν των χειμερινών εγκαταστάσεων επί της κατά την διάρκειαν του χειμώνος προβλεπομένης προωθουμένης διατάξεως διά της οποίας και εξασφαλίζεται απολύτως ο έλεγχος των ορεινών συγκροτημάτων της περιοχής των του ΣΣ και της παραμεθορίου τοιαύτης.

(ι) Διετάχθησαν άπασαι αι προπαρασκευαστικαί ενέργειαι διά την έναρξιν από των αρχών Οκτωβρίου της εκπαιδεύσεως των εφεδρικών τμημάτων (2 περίπου Ταξ/χιών κατά Μεραρχίαν).

(ια) Διά των ανωτέρω επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των τοιούτων των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ το ηθικόν του πληθυσμού της περιοχής του ΣΣ ανεπτερώθη εις λίαν ευχάριστον σημείον και μέγα μέρος των συμμοριοπληκτών αιτούν την διάθεσιν οπλισμού και τον επαναπατρισμόν των.

(ιβ) Το ΣΣ διά την ριζικήν εκκαθάρισιν της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ της διέθεσεν τας απαιτουμένας δυνάμεις (πλήρην Ταξιαρχίαν).

(ιγ) Συνημμένως υποβάλλεται σχεδιάγραμμα μετά κατανομής δυνάμεων ΣΣ κατόπιν της εισόδου εις την περιοχήν του της ΙΙ Μεραρχίας και 72 Ταξιαρχίας και της διαλύσεως (7) επτά Ταγμάτων Εθνοφρουράς.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής
Τ.Υ.

Απώλειαι Ημετέρων
Από 1-7-49 μέχρι 30-9-49

Μην	Ν Α	Τα Α	Α Α	Ν Ο	Τ Ο	Α Ο	Ν Χωρ	Τ Χωρ	Α Χωρ	Ν ΙΑ	Τ ΙΑ	Στρατο-λογία
Ιούλιος	9	13	-	77	270	47	19	54	16	28	38	132
Αύγουστος	2	12	2	67	217	35	24	46	7	23	66	30
Σεπτέμβριος	1	9	-	55	103	3	18	24	5	12	34	20
Σύνολον	12	34	2	179	590	85	61	124	28	63	138	182

Τ.Σ.

Απώλειαι Κ/Συμμοριτών
Από 1-7-49 μέχρι 30-9-49

Μην	Ν Ε	Ν Π	Τ Μ	Τα Π	Σ Ε	Σ Α	Π Ε	Π Α	Σύνολον
Ιούλιος	242	-	36	-	85	4	140	87	594
Αύγουστος	119	61	15	16	24	4	44	36	319
Σεπτέμβριος	59	-	3	2	15	4	40	21	144
Σύνολον	420	61	54	18	124	12	224	144	1057

Τ.Σ.

52

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
α.α Αντιτυπ...8
Σ.Τ.Γ 917 τη 6η Δ/βρίου 1949

XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ. ΑΡΙΘ. 9218/21

Χάρται: 1/50.000

ΚΟΡΥΤΣΑ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ-ΚΑΣΤΟΡΙΑ-ΣΙΑΤΙΣΤΑ

ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ -ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ-ΓΡΑΜΜΟΣ-ΓΡΕΒΕΝΑ

ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ-ΚΟΝΙΤΣΑ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Κατόπιν της διαλύσεως ωρισμένων Μονάδων , της νέας συνθέσεως ταγμάτων και, της τροποποιήσεως της ζώνης ευθύνης της Μεραρχίας παρίσταται ανάγκη αναπροσαρμογής της αμυντικής διατάξεως της Μεραρχίας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

2. Εχθρός

(α) Δυνάμεις. Μετά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΣ το σύνολον των διασωθέντων ΚΣ, διέφυγε εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Δεν υπάρχουσι ακριβείς πληροφορίαι περί της δυνάμεώς των. Δέον να υπολογίζονται άνω των 6.000 χιλιάδων.

Εις το εσωτερικόν της χώρας παρέμεινον μικροομάδες ΚΣ.

(β) Προθέσεις.

Αι προθέσεις των καταφυγόντων εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ ΚΣ δεν έχουν εισέτι αποσαφηνισθή.

Δεν αποκλείεται ανασυγκροτούμενοι και εξοπλιζόμενοι να επιχειρήσουν:

Είτε την κατάληψιν ωρισμένων παραμεθορίων περιοχών είτε την είσοδον μικρών ή μεγάλων ομάδων εις το εσωτερικόν της χώρας.

Αι παραμείνασαι εις το εσωτερικόν μικροομάδες ΚΣ έχουσι καθορισμένην αποστολήν συνισταμένην , εις την αναδιοργάνωσιν του δικτύου πληροφοριών και του Κ.Κ.Ε ως και την ενέργειαν δολιοφθορών και προσβολήν μικρών στρατιωτικών τμημάτων ή μεμονωμένων οχημάτων.

3. Φίλιαι δυνάμεις

(α) Α΄ΣΣ και Σ.Δ Γρεβενών Νοτίως εγκατεστημέναι αμυντικώς.

Χ Μεραρχία. Βορείως εγκατεστημένη αμυντικώς.

Σ.Δ.Δ.Μ Ανατολικώς.

Η διάταξις τούτων θέλει γνωσθή διά νεωτέρας διαταγής.

(β) Συμπληρωματικαί δυνάμεις.

Παραμένουσαι υπό διοίκησιν:

77 Ταξιαρχία

757 Λ.Ο.Μ

Τμήματα Χωρ/κής εντός ζώνης ευθύνης Μεραρχίας.

Τμήματα ΜΕΑ και ΣΜΕΛ εντός ζώνης ευθύνης Μεραρχίας.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

4. Να απογορευθή , η αναμόλυνσις της ζώνης ευθύνης της Μεραρχίας είτε διά της εισόδου ΚΣ εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ είτε εκ γειτονικών περιοχών.

ΜΕΘΟΔΟΣ

5. Γενικαί γραμμαί

(α) Εξασφάλισις των ζωτικών τοποθεσιών. ΑΛΕΒΙΤΣΑ-ΤΣΑΡΝΟΝ-ΦΛΑΤΣΑΤΑ-ΠΥΡΓΟΣ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΑ-ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ-ΚΟΝΟΠΙΤΣΕ-ΚΟΥΡΙΑ-ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ και ισχυρά αμυντική οργάνωσις τούτων.

(β) Κλιμάκωσις των δυνάμεων κατά βάθος και επί του άξονος των αμαξιτών ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ-ΑΡΓΟΣ και ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ-ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

(γ) Τήρησις μιας Ταξιαρχίας (των δύο Ταγμάτων) ως εφεδρείας.

(δ) Έλεγχος παραμεθορίου γραμμής και διακένων τοποθεσιών διά κινητών τμημάτων.

6. Διάταξις

(α) Δυτικώς: 61 Ταξιαρχία
Υπό Διοίκησιν
757 ΛΟΜ

(β) Βορείως: 73 Ταξιαρχία
Υπό Διοίκησιν
ΜΕΑ περιοχής.
Τμήματα Χωρ/κής.

(γ) Νοτίως: 77 Ταξιαρχία
Υπό Διοίκησιν
ΜΕΑ περιοχής
Δυνάμεις Χωρ/κής

(δ) Ανατολικώς 45 Ταξιαρχία.

7. Αποστολαί

(α) 61 Ταξιαρχία.

Να εξασφαλίση τα ζωτικά σημεία της ζώνης ευθύνης της ως κάτωθι:

Σ.Δ Τάγματος συν λόχος ΤΣΑΡΝΟΝ. Λόχος ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ. Λόχος ΦΛΑΜΠΟΥΡΑ.

Σ.Δ Τάγματος συν Λόχος ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ. Λόχος ΚΟΥΡΙΑ. Λόχος ΚΟΝΟΠΙΤΣΕ.

Να απαγορεύση την διείσδυσιν ΚΣ εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εις το εσωτερικόν και αντιστρόφως διά συνεχούς ελέγχου, υπό κινητών τμημάτων, της παραμεθορίου και των διακένων της τοποθεσίας.

Να εξοντώση τυχόν υπαρχούσας ή νεοεμφανιζομένας ομάδας ΚΣ εν τη ζώνη της.

Να επιτηρή τας γεφύρας επί του ΑΝΩ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

(β) 73 Ταξιαρχία

Να εξασφαλίση τα ζωτικά σημεία της ζώνης ευθύνης της ως κάτωθι.

Σ.Δ Τάγματος συν λόχος ΑΜΜΟΥΔΑ. Λόχος ΑΛΕΒΙΤΣΑ. Λόχος ΤΡΙΛΟΦΟΣ.

Σ.Δ Τάγματος συν διλοχία ΦΛΑΤΣΑΤΑ. Λόχος ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ.

Να τηρήση Τάγμα εφεδρικόν εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ με λόχον εις ΠΥΡΓΟΝ.

Να απαγορεύση την διείσδυσιν ΚΣ εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εις το εσωτερικόν και αντιστρόφως διά συνεχούς ελέγχου, υπό κινητών τμημάτων, της παραμεθορίου και των διακένων της τοποθεσίας.

Να εξοντώση τυχόν υπαρχούσας ή νεοεμφανιζομένας εις την ζώνην της ομάδας ΚΣ.

Να εξασφαλίση τα Αστικά Κέντρα και Τεχνικά έργα της ζώνης ευθύνης της.

(γ) 77 Ταξιαρχία.

Να ελέγχη διά Τάγματος την περιοχήν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ. Ιδιαιτέρα προσοχή επί της κοιλάδος του ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ ην θα ελέγχη διά κινητών τμημάτων προς απαγόρευσιν κινήσεως ΚΣ είτε προς βορράν είτε προς Νότον.

Να τηρήση Τάγμα ως εφεδρείαν εις ΝΕΑΠΟΛΙΝ.

Να εξοντώση τυχόν υπαρχούσας ή νεοεμφανιζομένας εις την ζώνην της ομάδας ΚΣ.

Να εξασφαλίση τα αστικά Κέντρα, και Τεχνικά έργα της ζώνης ευθύνης. Επί γεφύρας ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ να εγκαταστήση διμοιρίαν.

8. Εφεδρεία Μερ/χίας

45 Ταξιαρχία.

Να εγκατασταθή ως κάτωθι:

Τάγμα ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

Τάγμα ΑΡΓΟΣ

Να έχη ετοιμότητα αμέσου επεμβάσεως διά του συνόλου ή μέρους της δυνάμεως της υπέρ 61-73-77 Ταξιαρχιών και Χ Μεραρχίας.

Να εκτελέση αναγνωρίσεις δρομολογίων επεμβάσεως προς τας άνω πιθανάς κατευθύνσεις ενεργείας.

Να εξασφαλίση το ΑΡΓΟΣ και το Αεροδρόμιον του ΑΡΓΟΥΣ.

Να συνεχίση εντατικώς την εκπαίδευσιν των Μονάδων της.

9. Ζώνη ευθύνης Μερ/χίας

Ανατολικόν όριον:

ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ Ν. 5847(ναί)-ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ Ν. 6045 (ναί)-ΚΑΣΤΡΟ ΖΟΤΑ Ν. 6140 (ναί)-Υψ. 1430 Ν. 6237(όχι)-ΜΟΡΙΚΙ Ν. 6535 (όχι)-ΣΙΣΑΝΙΟΝ Ν. 6530 (ναί)-ΜΑΓΟΥΛΑ Ν.

6628 (όχι)-ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑ Ν. 6424 (ναί) - ΑΓΙΑ ΑΝΑΛΗΨΙΣ Ν. 6318 (όχι)-ΠΑΛΗΟΥΡΙΟΝ Ν. 5818 (ναί)

Δυτικόν όριον :

Οροθετική γραμμή από ΣΜΑΡΔΕΣΙ (Ν.2953) (όχι)-μέχρι ΣΑΚΚΟΥΛΙ (Ν.0429) (ναί) ΚΙΑΦΑ (Ν.0825) (όχι)-ΤΣΟΥΜΙΑ (Ν.1123) (όχι)-ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (όχι) - ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.1517)(όχι)-ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ (Ν.1723) (όχι)-ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (Ν.1910) (ναί)- ΡΩΜΗΟΣ (Ν.1801) (όχι).

Βόρειον όριον :

ΣΜΑΡΔΕΣΙ (Ν.2953) (όχι)-υψ. 1313 (Ν.3350) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν.3649) -Υψ. 11231 (Ν.3848) - Υψ. 4448-ΤΕΙΧΕΙΟΝ (Ν.5048) - Υψ. 1419, 89 (Ν.5447) (άπαντα ναί) Υψ. 1393

Νότιον όριον:

ΡΩΜΗΟΣ (Ν.1701) (όχι) - ΚΥΡΚΟΥΡΗ (S.2199) (όχι)-ΣΚΟΥΡΤΖΑ . (S.2698) - ΔΟΥΤΣΙΚΟΝ (S.3199) - ΚΑΛΛΟΝΗ (S.3799) - ΚΥΔΩΝΕΣ (Ν.4403)-ΦΥΤΟΚΙΟΝ (Ν.4908)- ΠΥΛΩΡΗ (Ν.5312) - ΠΕΠΟΝΙΑ (Ν.5615) (άπαντα ναί)

10. Όρια Ταξ/χιών

(α) Μεταξύ 61 και 73 ταξιαρχιών.

ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ Ν. 1539 (εις 73 Ταξ.)-ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ (Ν.1636) ρούς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ μέχρι (Ν.2230) - ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ (Ν.2129) -ΠΕΥΚΟΣ (Ν.1829) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν.1628) - ΠΡΙΟΝΙ (Ν.1426) -ΛΟΥΓΓΑ (Ν.1324) (άπαντα εις 61 Ταξ)

(β) Μεταξύ 73 και 77 Ταξιαρχιών.

ΧΡΥΣΗ (Ν.1926) - ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ (Ν.2616) - ΖΩΝΗ (Ν.3219) - ΚΛΕΙΣΩΡΙΑ (Ν.2036) (εις 73 Ταξ) .

(γ) Μεταξύ 45 και 77-73 Ταξιαρχιών.

ΓΚΑΔΙΤΣΑ (Ν.3848)-ΜΕΣΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.3641)-ΤΣΑΚΩΜΗ (Ν.3637)-ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ (Ν.3731)-ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ (Ν.3722)-ΠΛΑΚΙΔΑ (Ν.4020)-ΚΑΛΟΝΕΡΙ (Ν.4725)- ΦΟΓΑΤΣΙΚΟΝ (Ν.5529)-ΓΕΡΜΑΣ (Ν.5933)-ΜΟΡΙΚΙ (Ν.6535) (άπαντα 45 Ταξιαρχίαν.)

11. Πυροβολικόν

(α) Κατανομή Αποστολαί.

142 Μ.Ο.Π υπό διοίκησιν Μεραρχίας, εις περιοχήν ΠΕΥΚΟΥ εν υποστηρίξει 61 και 73 Ταξιαρχιών.

12. Χρονικά όρια.

(α) Εκτέλεσις αναγνωρίσεων από 5 μέχρι 7 Δεκεμβρίου.

(β) Αντικαταστάσεις, μετακινήσεις ως ο συνημμένος πίναξ.

(γ) Ανάληψις νέας ζώνης ευθύνης υπό Ταξιαρχιών ως κάτωθι.

Υπό 6 Ταξ/ρχίας από 1800 ώρας της 10 Δεκεμβρίου.
Υπό 73 Ταξιαρχίας από 1800 ώρας της 10 Δεκεμβρίου. Υπό διοίκησιν άπαντα τα τμήματα 45 και 77 Ταξιαρχίας μέχρις αποχωρήσεως των.
Υπό 77 Ταξιαρχίας από 1800 ώρας της 10 Δεκεμβρίου.

13. Γενικαί οδηγίαι

(α) Αι αμυντικαί οχυρώσεις και εγκαταστάσεις των εγκαταλειπομένων σημείων δεν θα καταστραφώσι. Δύνανται αι Μονάδες να χρησιμοποιήσωσι υλικά των εγκαταλειπομένων σημείων διά συμπλήρωσιν των κατεχομένων τοιούτων.

(β) Λόγω αραιώσεως της διατάξεως ο έλεγχος της παραμεθορίου και των διακένων θα ενεργείται διά μικρών κινητών τμημάτων (ενεδρών-περιπόλων). Ιδιαιτέρα προσοχή επί των διαβάσεων ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ-ΣΓΚΟΥΡΟ-ΚΑΤΑΦΥΚΙ-ΦΟΥΣΙΑ-ΚΑΛΗ ΒΡΥΣΗ-ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ.

(δ) Να κατανεμηθή η ζώνη, ευθύνης των Ταξιαρχιών μεταξύ των Ταγμάτων και να καταστώσι, ταύτα υπεύθυνα διά την ασφάλειαν της ζώνης της.

(ε) Να συνεχισθή η εκπαίδευσις των Μονάδων και κυρίως της εφεδρικής Ταξιαρχίας και των εφεδρικών Ταγμάτων των Ταξιαρχιών πρώτης γραμμής συμφώνως προς δοθείσας διαταγάς.

(στ) Να ρυθμισθώσι τα ζητήματα αντικαταστάσεως , μετακινήσεις και παραδόσεως δι' απ' ευθείας επαφής των ενδιαφερομένων.

(ζ) Να γίνη πλήρης ενημέρωσις των Διοικητών των αντικαταθισταμένων και αντικατασταθεισών Μονάδων επί όλων των ζητημάτων και των ναρκοπεδίων.

(η) Αι εφεδρείαι των Ταξιαρχιών, να έχωσι ετοιμότητα κινήσεως εντός 4 ωρών, η δε εφεδρική Ταξιαρχία εντός 5 ωρών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

15. Εκδίδεται ιδιαιτέρα διαταγή.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

16. Σταθμοί Διοικήσεων

(α) Μεραρχίας ΚΑΣΤΟΡΙΑ

(β) 61 Ταξ/χίας Σταθμός Χωρ/κής

(γ) 73 -//- ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ

(δ) 77 -//- ΝΕΑΠΟΛΙΣ

(ε) 45 -//- ΑΡΓΟΣ

17. Ασύρματος και ενσύρματος επικοινωνία

Εκδίδεται ιδιαιτέρα διαταγή.
ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ
ΣΥΡΜΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ.
ΥΠΟΣ/ΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ

45	Ταξιαρχία	α.α	Αντιτύπου	1
61	-//-		-//-	2
73	-//-		-//-	3
77	-//-		-//-	4
Β΄ΣΣ/Α1			-//-	5
Χ Μεραρχία			-//-	6
VIII Μεραρχία			-//-	7
Σ.Δ.Δ.Μ			-//-	8
Σ.Δ.Γ			-//-	9
Αμερ. Αποστολή			-//-	10
ΑΙ			-//-	11
Α2			-//-	12

Α8	-//-	13
Α9	-//-	14
Α.Β΄. κ. Γ΄. Κλ	-//-	15
Πολ. Ημερολόγιον	-//-	16

53

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΙΑ: Περιληπτική Έκθεσις επιχειρήσεων ΜΠΕΛΛΕΣ — VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ / Α1

ΠΡΟΣ : Γ΄ΣΣ/Α1 (2 αντίτυπα) — ΑΡΙΘ. Α.Π 6710/Φ.108α

ΚΟΙΝ : Α1 (4 αντίτυπα) — Σ.Τ.Γ 915 . 19.12.49

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από του τέλους Ιουλίου 1949 η Μεραρχία είχε λάβη διαταγήν του Γ΄ΣΣ όπως μελετήση την οργάνωσιν και εκτέλεσιν επιχειρήσεων προς εκκαθάρισιν του όρους ΜΠΕΛΛΕΣ και εγκατάστασιν επ΄αυτού τμημάτων , όταν θα υπήρχον προς διάθεσιν αι απαιτούμεναι προς τούτο συμπληρωματικαί δυνάμεις.

Η Μεραρχία υπέβαλε τότε εις το Γ΄ΣΣ το Α.Α.Π 4982/108/3.8.49 σχέδιον επιχειρήσεων υπό τον συνθηματικόν τίτλον «ΑΛΦΑ-ΔΕΛΤΑ». (Αναφορά υποβολής Α.Α.Π 4979/108/4.8.49).

Εκ παραλλήλου διετάχθησαν αι 26 και 27 Ταξιαρχίαι, και η Διοίκησις Πυροβολικού Μεραρχίας όπως μετά μυστικότητος αρχίσουν τας δεούσας αναγνωρίσεις και προπαρασκευάς, ίνα είναι έτοιμοι διά την εκτέλεσιν των επιχειρήσεων όταν θα διατίθεντο αι απαιτούμεναι συμπληρωματικαί δυνάμεις.

Αι απαιτούμεναι συμπληρωματικαί δυνάμεις δεν διετέθησαν διότι κατά το χρονικόν διάστημα τούτο (Αύγουστος) αι δυνάμεις του Στρατού είχον διατεθή συμφώνως γενικωτέρω σχεδίω διά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ.

Την 13.8.49 εις επιβεβαίωσιν προφορικών οδηγιών του Διοικητού Γ΄ΣΣ ελήφθη εις την Μεραρχίαν Α.Π 10347/757/13.8.49 Δ/γή Γ΄ΣΣ , δι’ ης διετάσσετο τοπική επιχείρησις εις ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΜΠΕΛΛΕΣ διά των υπαρχουσών εις την Μεραρχίαν δυνάμεων ήτοι:

Κατάληψις του οχυρού ΙΣΤΙΜΠΕΗ και εδραίωσις επ’ αυτού και εν συνεχεία μελέτη ενεργείας προς ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΝ και ολοκληρωτικήν εκκαθάρισιν ΑΝΑΤΩΛΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ.

Η Μεραρχία απεφάσισε τότε όπως η διατασσομένη επιχείρησις ευρυνθή ίνα εκκαθαρισθή άπαξ και ταυτοχρόνως ολόκληρον το ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΜΠΕΛΛΕΣ.

Εξέδωκε δε το Α.Π 5244/108/15.8.49 σχέδιον- διαταγήν επιχειρήσεων με το συνθηματικόν «ΑΡΠΑΓΗ» κοινοποιηθείσαν εις το Γ΄ΣΣ.

Το Γ΄ΣΣ διά της Α.Π 10419/15.8.49 διαταγής του δεν ενέκρινε κατ’ αρχήν το ανωτέρω σχέδιον, λόγω της ευρύτητος, ήτις εδίδετο εις την επιχείρησιν , και απέστειλεν, εις το Στρατηγείον της Μεραρχίας (ΣΕΡΡΑΣ) τον Α.Κ.Α. Συν/ρχην ΧΙΙ Προδρόμου Β. ίνα εκθέση εις τον Μέραρχον τας απόψεις του Σωματάρχου.

Κατόπιν συζητήσεως και αναλύσεως όλων των παραγόντων της επιχειρήσεως μεταξύ Μεράρχου και Α.Κ.Α , Γ΄ΣΣ πρωτάθη τελικώς υπό της Μεραρχίας όπως η επιχείρησις εκτελεσθή με τους καθοριζομένους ως το άνω σχέδιον σκοπούς. Σχετικώς ενημερώθη ο Δ/τής Γ΄ΣΣ υπό του Α.Κ.Α του ΣΣ και ενεκρίθη η εκτέλεσις της επιχειρήσεως.

Α΄. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΑΡΠΑΓΗ» ΕΙΣ ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ: (Χάρται: 1: 50.000 ΣΕΡΡΩΝ-ΠΟΡΡΟΪΩΝ

1. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ «ΑΡΠΑΓΗ»

(α) Από 13.8.49 ήρχισεν η προπαρασκευή της επιχειρήσεως.

(β) Εις Σιδηροδρομικόν Σταθμόν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ εδόθησαν υπό του Μεράρχου εις τους Διοικητάς 27ης Ταξιαρχίας, 556,557,558,559 Ταγμάτων και των σπουδαιοτέρωνΛόχων και Πυροβολικού Μεραρχίας λεπτομερείς προφορικαί οδηγίαι και πληροφορίαι αναφορικώς με το έδαφος , με την δύναμιν-διάταξιν Σ. και με τας αποστολάς και τον τρόπον ενεργείας εκάστης Φάλαγγος. Η όλη επιτυχία εβασίσθη εις νυκτερινήν κίνησιν και ενέργειαν και εις την επίτευξιν αιφνιδιασμού.

2. ΣΚΟΠΟΣ της επιχειρήσεως «ΑΡΠΑΓΗ» ετέθη : Η εκκαθάρισις ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ (οχυρά ΙΣΤΙΜΠΕΗ-ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ-ΡΟΥΠΕΣΚΟ) και εδραίωσις επ' αυτών.

3. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

(α) Επί του ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ ήτο διαρθρωμένη η 132 Συμμοριακή Ταξιαρχία δυνάμεως 400-500 περίπου Σ. κατέχουσα τα εκείσε παλαιά οχυρά.

(β) Λεπτομέρειαι δυνάμεως- διατάξεως Σ. ως το προσηρτημένον Δελτίον πληροφοριών.

(γ) Δύναμις και διάταξις Φιλίων τμημάτων ως κατωτέρω (παράγρ. 5α).

4. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ «ΑΡΠΑΓΗ»

(α) 17.8.49

Αι διά την επιχείρησιν Φίλιαι δυνάμεις συνεκεντρώθησαν ως κατωτέρω εις τους αρχικούς χώρους αναπτύξεως το εσπέρας της 17.8.49:

(ι) 27η Ταξιαρχία:

Τ.Σ εις Υψ. 801

Β΄. ΦΑΛΑΓΞ Λόχος 559 Τ.Π περιοχήν ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ.

Γ΄. ΦΑΛΑΓΞ Λόχος 559 Τ.Π περιοχήν ΟΜΑΛΟΥ.

Δ΄. ΦΑΛΑΓΞ Λόχος 557 Τ.Π περιοχήν ΒΥΡΩΝΕΙΑ.

Ε΄. ΦΑΛΑΓΞ Λόχος 557 Τ.Π περιοχήν ΟΓΚΡΑΝΤΕΝΑ (Βραδύτερον προεβλέπετο και ο Λόχος Σ.Σ ΟΓΚΡΑΝΤΕΝΑΣ).

Ζ΄. ΦΑΛΑΓΞ Διοίκησις και Διλοχία 559 Τ.Π δύν Ορειβατική Πυρ/χία συν ομάς Μηχανικού εις περιοχήν Υψ. 80Ι.

Η΄. ΦΑΛΑΓΞ Διοίκησις και Διλοχία 558 Τ.Π συν ομάς Μηχανικού περιοχήν ΜΙΤΣΙΤ.

Θ΄. ΦΑΛΑΓΞ Λόχος 558 Τ.Π

εις περιοχήν ΑΣΤΑ ΜΑΧΑΛΗΣ.

(ιι) 556 Τ.Π (υπαγόμενον απ' ευθείας τη Μεραρχία):

Α΄ΦΑΛΑΓΞ Διοίκησις και Διλοχία 556 Τ.Π συν ομάς Μηχανικού περιοχήν ΜΑΝΔΡΑΚΙ.

(ιιι) Λόχος 34 Τ.Ε εκ ΛΑΧΑΝΑ εφεδρεία Μεραρχίας εις Σ.Σ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ από 18.8.49.

(ιυ) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ:

Ουλαμός Π.Π ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ εις περιοχήν ΜΑΝΔΡΑΚΙ.

Ουλαμοί Π.Π Σ.Σ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ περιοχήν Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ.

(υ) ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ :

Διοίκησις Τεθ. Ίλης ΣΕΡΡΩΝ με Ουλαμούς ΔΡΑΜΑΣ-ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ εις Σ.Σ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

Διοίκησις Τεθ. Ίλης ΚΙΛΚΙΣ με Ουλαμούς ΧΕΡΣΟΥ και ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ εις Σ.Σ ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ.

(υι) Λόχος Μηχανικού Μεραρχίας (717) εις περιοχήν Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ.

(υιι) Τ.Σ Μεραρχίας εις Σ.Σ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

(υιιι) Λόχος μείον Διμοιρία 26ης Ταξιαρχίας:

Από εσπέρας 16.8.49 Λόχος μείον Διμοιρία 26ης Ταξιαρχίας εγκατεστάθη ενεδρευτικώς εις περιοχήν ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ εις ΚΙΖ ΜΠΟΥΝΑΡ (Κ.032175) και τοποθεσίαν ΔΙΜΟΙΡΙΑ (Κ.045180) ίνα απαγορεύση κινήσεις Σ. μεταξύ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ και ΔΥΤΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ.

(β) 18.8.49

Α΄. Φάλαγξ ενεργήσασα από νυκτός κατέλαβεν πρωίαν κατόπιν αγώνος εναντίον μικρών δυνάμεων Κ/Σ. υψ. 1840 (Κ.105175) και απογευματινάς ώρας ΦΟΥΡΚΑΝ (Κ.114178) τηρώσα επαφήν μετά Κ.Σ εις ΡΟΥΠΕΣΚΟ (Κ.126178).

Β΄. Φάλαγξ από πρωίας εις θέσιν (Κ.134154) εν επαφή με Κ.Σ. κατέχοντας υψ. 1507 (Κ.129159).

Γ΄. Φάλαγξ από πρωίας εις ΠΕΝΤΕ ΑΔΕΛΦΙΑ (Κ.153153) εν επαφή με Κ.Σ. κατέχοντος υψ. 1428 (Κ.169158).

Δ΄. Φάλαγξ εις (Κ.167148) εν επαφή με Κ.Σ κατέχοντος υψ. 1169 (Κ.166155).

Ε΄. Φάλαγξ κατόπιν νυκτερινής ενεργείας και διαδοχικών προσπαθειών από πρωίας κατέλαβεν ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑΝ εν επαφή με Κ.Σ κατέχοντας ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

Ζ΄. Φάλαγξ διά νυκτερινού αγώνος κατέλαβεν ΤΡΑΠΕΣΚΑ και ωθήθη ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

Η΄. και Θ΄. Φάλαγγες 0500 ώραν κατέλαβεν αιφνηδιαστικώς ΙΣΤΙΜΠΕΗ από Β. 0830 ώραν ο εις Λόχος κατέλαβεν 122 Ε.Φ. Κ.Σ εισήλθον Βουλγ. Έδαφος.

1530 ώραν κατέλαβον υψ. 1390 (Κ.1719) διατηρούσα επαφήν με Κ.Σ. κατέχοντος ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΝ. Εις ΙΣΤΙΜΠΕΗ ωθήθησαν από υψοδ. 801 Ορειβ. Πυρ/χία και 2 Ουλαμοί Τεθωρακισμένων.

Τμήματα ΙΣΤΙΜΠΕΗ απησχολήθησαν κατά την νύκτα διά πυρών όλμων και Πυρ/κού από Βουλγ. Έδαφος.

Απώλειαι: Η.Ν.Ο.4 , Η.Τ.Ο.3. Κ/Σ. Ν. 3 Σ.Ι.

(γ) 19.8.49:

Τα τμήματα υπό άκρως δυσμενείς συνθήκας εσυνέχισαν προσπάθειάν των προς ΡΟΥΠΕΣΚΟ-ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΝ , επιτυχόντα μόνον ελαφράν προώθησιν των θέσεών των, διατηρήσαντα καθ’ όλην την ημέραν στενήν επαφήν μετά των συμμοριτών.

Απώλειαι: Η.Ν.Ο.4 ., Η.Τ.Ο.4., Κ.Σ.Σ. 3

(δ) 20.8.49 :

Την 0300 ώραν παρηνοχλήθησαν τμήματα υψ.1390 και τοιαύτα ευρισκόμενα εν επαφή εις ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ. Περίπολοι προς υψ. 1653 και ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ αχθείσαι εγγύς θέσεων, εβλήθησαν δι' αυτομάτων, ολμιδίων και χειροβομβίδων.

Α΄. Φάλαγξ λόγω χιονοθυέλλης εις ΦΟΥΡΚΑΝ και σημειωθέντων κρυοπαγημάτων συνεπτύχθη παρά τας διαταγάς εις υψ. 1610. Συμμορίται επωφεληθέντες κατέλαβον ΦΟΥΡΚΑΝ και 86 Ε.Φ.

Την 0830 ώραν ο Διοικητής του 556 Τ.Π επί ΦΟΥΡΚΑΣ, εζήτησε να αποσυρθή εις υψ. 1610 ως έχων το ήμισυ της δυνάμεώς του κρυοπαγημένους.

Διετάχθη να παραμείνη εις τας θέσεις του αποσύρων προς τα οπίσω μόνον τους κρυοπαγημένους.

Απήντησεν ότι δεν δύναται να εκτελέση την διαταγήν.

Διετάχθη η 26η Ταξιαρχία όπως αναλάβη υπό τας διαταγάς της το τμήμα τούτο και αποστείλη αμέσως ετέραν Διλοχίαν εις αντικατάστασιν Διλοχίας 556 Τ.Π.

Εστάλη αμέσως Λόχος 555 Τ.Π υπό τον Υποδ/τήν του Τάγματος. Την 1950 η 26η Ταξιαρχία ανέφερεν ότι η Διλοχία 556 Τ.Π (Ταγμ. Λύτης) διέρευσε προς ΜΑΝΔΡΑΚΙ εγκαταλείψασα ΦΟΥΡΚΑΝ-Υψ. 1610, έχουσα 30 κρυοπαγήματα Α΄. βαθμού και 70 ελαφρά , χρείζοντα άπαντα διακομιδής.

Αποσταλείς Λόχος 555 Τ.Π έφθασεν εγκαίρως εις υψ. 1610 μη δυνηθείς να προχωρήση βορειότερον διότι οι Σ. κατέλαβον εν τω μεταξύ την ΦΟΥΡΚΑΝ και το Ε.Φ. 86.

Β΄. Φάλαγξ τηρεί επαφήν εις ιδίας θέσεις.

Γ΄. Δ΄. και Ε΄. Φάλαγγες επιζητήσασαι διείσδυσιν εις ισχυρώς οργανωμένην τοποθεσίαν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ καθηλώθησαν, εν στενή επαφή 500 μ. προ των οχυρών.

Θ΄. Φάλαγξ επιχειρήσασα καταλάβη υψ. 1658 καθηλώθη εις παρυφήν δάσους ΠΥΡΑΜΙΔΟΣ 32 υπό συμμοριτών κατεχόντων υψ. 1658 ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

Την 1930 ώραν ομάς συμμοριτών εκ Βουλγαρικού εδάφους προσέβαλεν ΙΣΤΙΜΠΕΗ αποκρουσθείσα.

(ε) 21.8.49:

Προσπάθειαι προς κατάληψιν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ υψ. 1658, ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΠΥΡΑΜΙΔΟΣ 32 δεν ετελεσφόρησαν. Διετάχθη νυκτερινή ενέργεια της Φάλαγγος Α΄. και Β΄. κατά ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ και υψ. 1695. Αύτη εκδηλωθείσα από 0200 ώρας εγένετο εις το κενόν καταληφθέντος υψ. 1695 κενού συμμοριτών.

Β΄. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΔΥΤΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ.

5. Εκκαθαρισθέντος του ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ η Μεραρχία απεφάσισε κατόπιν διαταγών Γ΄ΣΣ όπως συνεχίση την προσπάθειαν διά της 26ης Ταξιαρχίας προς εκκαθάρισιν και του ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ, όπου κατέφυγον και οι Σ.ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ.

Πρός τούτοις εις το 559 Τ.Π ανετέθη η εξασφάλισις του ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ ενώ αι υπόλοιποι δυνάμεις της 27ης Ταξιαρχίας ήρχισαν ωθούμεναι προς περιοχήν Ν. ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ επί σκοπώ, δημιουργίας συμφώνως προς διαταγάς του Γ΄ Σ.Στρατού δευτέρου πεδίου μάχης προς αντιμετώπισιν ενδεχομένης προσπαθείας των Σ. ίνα διαφύγωσιν εκ του ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ προς ΚΡΟΥΣΙΑ.

Εκ παραλλήλου η 26η Ταξιαρχία εξηκολούθησε πιέζουσα τους Σ. εις ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ, ίνα τους περιορίση κατά το δυνατόν εγγύς ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ.

Η εξέλιξις της επιχειρήσεως ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ αναγράφεται χρονολογικώς κατωτέρω.

6. ΔΙΑΤΑΞΙΣ την 24.8.49

(α) Ημέτεραι δυνάμεις:

- 86 Τ.Ε (ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ) επεξετάθη επί ΤΣΑΛ-ΤΣΑΜΑΡΑ-ΔΡΕΠΑΝΟ-ΒΙΔΕΣ-ΒΟΛΑΚ
- 559 Τ.Π και Ι/Β Ουλαμός Π.Π. επί ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ.
- Τ.Σ. 27ης Ταξιαρχίας Σ.Σ ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ.
- 558 Τ.Π. ΜΑΝΔΡΑΚΙ.
- 557 Τ.Π ΠΑΝΟΡΑΜΑ (Σ.8805) ευρέως.
- Λόχος 34 Τ.Ε από ΙΣΤΙΜΠΕΗ μετεφέρθη ΛΑΧΑΝΑΝ από 23.8.49.
- 1/Γ Ουλαμός Π.Π ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ
- 1/Α και 2/Β Ουλαμοί Π.Π. ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ
- 2/Γ Ουλαμός Π.Π ΜΙΚΡΟΒΡΥΣΗ

Πρός υποστήριξιν 26ης Ταξιαρχίας.

- 147 /Β Ορειβατική Πυρ/χία ΔΙΜΟΙΡΙΑ (Κ.0317) προς υποστήριξιν 73 Ε.Τ.Π.
- Λόχος 67 Τ.Ε. από ΠΟΠΟΒΟΝ (Ζ.8308) εις περιοχήν ΑΚΡΟΛΙΜΙΟΥ (Ζ.8010)
- 554 Τ.Π μείον Λόχος εις Σ.Σ ΜΟΥΡΙΩΝ-ΜΙΚΡΟΒΡΥΣΗ-ΣΟΥΜΕΡΝΑ-ΝΤΟΡΑ ΤΕΠΕ.

Λόχος του ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ.

- 555 Τ.Π Σ.Δ ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ

Διλοχία του ΓΚΡΟΥΜΠΙΑ (Ζ.9418)-ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ Διλοχία του Υψ. 1806 (Κ.0019)

- 556 Τ.Π. Σ.Δ. και Διλοχία του ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ.

Λόχος του ΑΝΩ ΠΟΡΡΟΪΑ

Λόχος του ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ

- 73 Ε.Τ.Π. (προωθηθέν εις περιοχήν ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ από περιοχήν ΛΑΧΑΝΑ μερίμνη Γ΄ΣΣ)

Σ.Δ. και Λόχος ΔΙΜΟΙΡΙΑ (Κ.0317)

Λόχος συν Διμοιρία ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ. Λόχος μείον Δ/ρία Υψ. 1777 (Κ.0418).

- Διοίκησις Τεθ. Ίλης ΚΙΛΚΙΣ με 2 Ουλαμούς και Διοίκησις Τεθ. Ίλης ΣΕΡΡΩΝ με 2 Ουλαμούς εις περιοχήν ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ-ΜΙΚΡΟΒΡΥΣΗΣ προς υποστήριξιν 26ης Ταξιαρχίας.
- Τ.Σ Μεραρχίας ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ.
- Ζώνη ΑΝ. ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ ανετέθη από 232000 εις 19 Ε.Σ.Π (ΣΕΡΡΩΝ) εις ο υπήχθη και το 86 Τ.Ε (ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ).

(β) Συμμορίται :

(ι) Μετά την διαφυγήν των Σ. ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ (132 Ταξιαρχία) άπασα η δύναμις της VI Σ. Μεραρχίας διηρθώθη εις το ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ από ΚΑΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ (Ζ.9819) και ΔΥΤΙΚΩΤΕΡΟΝ μέχρι λίμνης ΔΟΪΡΑΝΗΣ.

(ιι) Δύναμις- Διάταξις των Σ.

- VI Μεραρχία Στρατηγείον εις περιοχήν ΠΑΛΑΙΟΥ ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ (Ζ.824217). Δύναμις 40.
- 132 Ταξιαρχία (ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ) εις περιοχήν ΒΡΥΣΕΣ (Ζ.9025) Δύναμις 400
- 20 Ταξιαρχία εις ΔΥΤΙΚΟΝ ΜΠΕΛΛΕΣ. Δύναμις 400 από ΚΑΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ μέχρι ΛΟΥΛΑΚΙ ΒΡΥΣΗ (Ζ.8519).
- 650 Τάγμα εις ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ. Δύναμις περίπου 340.
- 677 Τάγμα (ΚΟΡΩΝΑΣ) εις ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ. Δύναμις 90.

  650 και 677 Τάγματα εις περιοχήν ΛΙΘΩΤΟ-ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ-ΚΟΥΚΑ.
- Σύνολον δυνάμεως VI Σ.Μ περί τους 1250 και 2-3 Πολυβόλα.

7. ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ:

(α) 24.8.49.

Προσπάθεια Μεραρχίας διά κατάληψιν του ΝΕΟΥ ΤΡΕΘΝΟΥΣ ίνα αποκοπή πάσα επαφή των συμμοριτών με το Βουλγαρικόν έδαφος.

0850 Τμήματα ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ (Διλοχία 555 Τ.Π) αντεμετώπισαν επιτυχώς 240100 επίθεσιν Σ. εκ Βουλγ. Εδάφους διαρκέσασαν επί 45΄ Ενισχυμένος Λόχος 555 Τ.Π από ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ ενεργών νυκτερινόν εγχείρημα προς κατάληψιν Υψ. 1706 (Ζ.9420) δεν επέτυχεν αιφνηδιασμόν γενόμενος αντιληπτός εις Υψ. 1492 (Ζ.9519) ον κατέχει συνεχίζων ενέργειαν προς Υψ. 1706.

Έτερος Λόχος 556 Τ.Π από ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ ωθήθη προς ενίσχυσιν ανωτέρω Λόχου.

1525 Ενέργεια προς Υψ. 1706 δεν επέτυχεν του Λόχου αποσυρθέντος Β. ΓΡΟΥΜΠΙΛ (Ζ.9418) ένθα ήχθη και Λόχος 556 Τ.Π από ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ. Συμμορίται επί υψ. 1706 προέβαλον ισχυράν αντίστασιν, ενισχύσαντες τούτον και δι' άλλων δυνάμεων.

Η.Ν.Ο. 2. Η.Τ.Ο.9.

Διλοχία ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ (555 Τ.Π) ενεργήσασα από πρωίας κατά μήκος της κορυφογραμμής κατέλαβε κατόπιν σφοδρού αγώνος Υψ. 1806 (Κ.0019) ένθα τηρεί επαφήν με Σ. κατέχοντας Υψ. 1822. Περίπολος μάχης 554 Τ.Π συνεπλάκη από πρωίας με Σ. περιοχήν ΓΚΙΡΜΠΑΣ (Ζ.8518) βληθείσα με δι' 20 βλημάτων πυρ/κού Σ. από υψ. 1397 (Ζ.8121), επανέκαμψεν άνευ απωλειών.

(β) 25.8.49

Διλοχία 555 Τ.Π ενεργήσασα από υψ. 1806 κατέλαβεν την πρωίαν υψ. 1822 (Ζ.9919) κατόπιν αγώνος συνεχίσασα προσπάθειαν προς ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ με ταυτόχρονον απασχόλησιν υψ. 1706 και ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ.

Η.Τ. Ο.3.

Από πρωίας τμήματα 554 Τ.Π εις επιθετικήν αναγνώρισιν προς ΠΡΟΧΩΜΑ-ΝΙΓΔΗ συνεπλάκησαν μετά συμμοριτών μέχρι 1600 ώρας επανακάμψαντα βάσεις των, άνευ απωλειών.

Πυροβόλον συμμοριτών από περιοχήν ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ έβαλεν κατά Πυρ/χίας Π.Π ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΩΝ προκληθεισών φθορών εις τροχόν Πυρ/λου και σκοπευτικόν μηχάνημα ετέρου.

Κατόπιν τούτου Πυρ/χία ήλλαξε θέσιν εγκατασταθείσα μεταξύ ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ-ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ.

Κ.Σ.Π.Ι

(γ) 26.8.49

0100 ώραν Κ.Σ ενήργησαν διά Λόχου εκ της περιοχής ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ εναντίον ημετέρου Λόχου εις ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ.

Λόγω αλλαγής θέσεως κατά την νύκτα του ημετέρου Λόχου, επίθεσις εις κενόν.

0200 ώραν συμμορίται βληθέντες υπό ημετέρου Λόχου και πυρ/κού απεχώρησαν.

Το 558 Τ.Π μείον Λόχος από ΜΑΝΔΡΑΚΙ ήχθη εις περιοχήν ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ. Λόχος τούτου παρέμεινεν ΜΑΝΔΡΑΚΙ.

Το Τ.Σ. 27ης Ταξιαρχίας εγκατεστάθη εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ (Κ.0410).

(δ) 27.8.49

0130 ώραν απησχολήθησαν διά μεμακρυσμένων πυρών Πεζικού ημέτερα τμήματα υψ. 1079 Β. ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ άνευ αποτελέσματος.

(ε) 28.8.49

Από 0200 ώρας 555 Τάγμα μείον Διλοχία συν Λόχος 556 Τ.Π. με βάσιν εξορμήσεως Β. ΓΚΡΟΥΜΠΙΑ ενήργησεν νυκτερινήν αιφνηδιαστικήν επίθεσιν διά κατάληψιν υψ. 1706 και ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ζ.9620). Διλοχία από 0520 ώρας κατέλαβεν διά του δεξιού της ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ζ.9620) και αριστερού Υψ. 1706. Την 0700 ώραν ενεργήσαντες Λόχοι διερχόμενοι κορυφογραμμήν με δεύτερα κλιμάκιά των εδέχθησαν αντεπίθεσιν εκ του Βουλγ. Εδάφους , και αναστραφέντες συνεπτύχθησαν εις βάσιν εξορμήσεως Β. ΓΚΡΟΥΜΠΙΑ.

Εν συνδιασμώ με ανωτέρω ενέργειαν από πρωίας Διλοχία 555 Τ.Π από υψ. 1806 επεχείρησεν καταλάβη ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ και υψ. 1822. Τμήματα προσκρούσαντα σοβαράν και πείσμονα αντίστασιν του εχθρού, παρά θαρραλέαν και βαθείαν προχώρησιν δεν ηδυνήθησαν να καταλάβουν τους αντικειμενικούς σκοπούς.

Η.Ν.Α.Ι (Υπολ/γός Βενιζέλος).

Η.Τ.Α.Ι (Υπολ/γός Κιοσές).

Η.Ν.Ο.7. Τ. 0.13.

Αγν. 0.Ι.

Σ.Ν.Ε.6.

2200. Εχθρικόν πυρ/κόν και όλμοι από περιοχήν ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ παρηνόχλη κατά διαλήματα ημέτερα τμήματα επί ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ και υψ. 1806 άνευ απωλειών και εις ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ έβαλεν 20 βολάς.

(ζ) 29.8.49

Αποτυχούσης της καταλήψεως την νύκτα της 28.8.49 του υψ. 1706 και ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Ζ. 96 20) διά των τμημάτων 555 και 556 Τ.Π άτινα είχον υποστή σημαντικήν κόπωσιν και απωλείας , απεφασίσθη όπως γίνη σοβαρωτέρα προσπάθεια διά την κατάληψιν τούτων διά ισχυρωτέρων δυνάμεων και μεγαλυτέρας υποστηρίξεως.

Προς τούτοις το 357 Τ.Π όπερ ανεπαύετο εις περιοχήν ΠΑΝΟΡΑΜΑ ήχθη διά νυκτερινής πορείας νύκτα 28/29 εις περιοχήν ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ (Ζ.9410) και ο Διοικητής του ήρξατο των αναγκαίων αναγνωρίσεων διά την εκτέλεσιν νυκτερινής επιθέσεως την νύκτα της 31/1 Σ/βρίου.

Το 556 Τ.Π ήχθη την πρωίαν εις ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑ.

Εις ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ παρέμεινεν Διοίκησις και Διλοχία 555 Τ.Π.

Καθ' όλην την ημέραν ημέτερον Πυρ/κόν εξετέλει βολάς παρενοχλήσεως εις ΤΡΙΕΘΝΕΣ , υψ. 1706, ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ , υψ. 1822.

(η) 30.8.49

0500 ώραν 4 Κ.Σ Λόχοι επετέθησαν κατά τμημάτων 555 Τ.Π υψ. 1079 εξ όλων των κατευθύνσεων αποκρουσθέντες.

Η.Ν.Ο.Ι , Η.Τ.Ο.5.

Σ.Ν.Ε.ΙΙ, Σ.Π.2., λάφυρα Ι μυδράλλιον, 3 Μπρεν , 10 τυφέκια.

Τμήματα από υψ. 1806 , κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας κατέλαβον κατόπιν αγώνος υψ. 1822 (Ζ.9919).

Η.Τ.Ο.Ι.,Σ.Ν.Ε.3, Σ.Π. 2.

Τμήματα ανελθόντα υψ. 1822 εβλήθησαν δι' όλμων από Βουλγ. Έδαφος, εν συνεχεία παρηνοχλήθησαν τμήματα υψ. 1806 και υψ. 1822 από Βουλγ. Έδαφος.

Νύκτα ελαφρά παρενόχλησις εκατέρωθεν.

557 Τ.Π από περιοχήν ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ νύκτα 30/31 ήχθη περιοχήν ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ-ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ.

Το 556 Τ.Π από περιοχήν ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑ και από ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ ήχθη νύκτα 29/30 ΠΑΝΟΡΑΜΑ.

(θ) 31.8.49

Τμήματα 73 Η.Τ.Π. και 555 Τ.Π ενεργούντα από 1100 ώρας εξ Ανατολών προς ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας κατέλαβον την 1300 ώραν ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ και ΠΥΡΑΜΙΔΑ (Ζ.977203). Σ. ηγωνίσθησαν πισμόνως.

Από πρωίας Τμήματα 557 Τ.Π είχον ταχθή εις την βάσιν εξορμήσεως Β. ΓΚΡΟΜΠΙΛ ένθα και Διοίκησις και Διλοχία 555 Τ.Π., προκειμένου να ενεργήσουν νυκτερινήν επίθεσιν προς κατάληψιν τοποθεσίας Υψ. 1706 ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ζ.960201).

Υπό του 557 Τ.Π και του Πυρ/κού υποστηρίξεως συνεπληρούντο αι αναγνωρίσεις και προπαρασκευαί διά την ανωτέρω ενέργειαν.

Πρός εκμετάλλευσιν των ευνοικών αποτελεσμάτων της επιθέσεως κατά ΚΑΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑΣ απεφασίσθη και διετάχθη άμεσος επιθετική ενέργεια του 557 Τ.Π. ήτις είχε προπαρασκευασθή να εκτελεσθή την νύκτα της σήμερον.

Την 1500 ώραν το 557 Τ.Π κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής Πυροβολικού και προστατευόμενον διαρκώς υπό Πυρ/κού και Αεροπορίας ήρχισεν επιτιθέμενον με 3 Λόχους εν Α΄. κλιμακίω και ένα εν Β΄. Κλιμακίω ενώ η Διοίκησις και Διλοχία 555 Τ.Π. Β. ΓΚΡΟΥΜΠΙΛ επετέλει την βάσιν πυρός. Ταυτοχρόνως τμήματα 73 Η.Τ.Π και 555 εκ ΚΑΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ ενήργουν επιβοηθητικώς προς Δ. κατά μήκος της κυρίας κορυφογραμμής του ΜΠΕΛΛΕΣ.

Την 1830 ώραν κατόπιν πείσμονος αγώνος ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ζ.960201) κατελήφθη υπό του δεξιού του 557 Τ.Π ενώ το αριστερόν του είχε προσεγγίσει εις υψ. 1706 χωρίς να καταλάβη τούτο.

Επί ΑΝΩΝΥΜΟΥ. Σ.Ν.Ε.7. Σ.Σ.Ι.

Τμήματα 557 Τ.Π διενυκτέρευσαν ως άνω παρενοχλούμενα καθ' όλην την νύκτα από Υψ. 1706.

(ι) 1.9.49

Η VI Συμμοριακή Μεραρχία (ως εξηκριβώθη βραδύτερον) ήρχισε την νύκτα 31 Αυγούστου προς 1 Σεπτεμβρίου εκκενώνουσα το ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ και διαρρέουσα προς ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ μέσω ΤΡΙΕΘΝΕΣ, καλυπτομένη υπό Τμήματός της όπερ διετήρη τον Υψ. 1706 και ΤΡΙΕΘΝΟΥΣ.

Την 0700 ώραν Τμήματα 557 Τ.Π εξ ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Ζ.960201) κατέλαβον Υψ. 1706 (Ζ.945205) κατόπιν μικροσυμπλοκής.

Συνεχίσαντα ενέργειαν ανήλθον την 0945 ώραν εις ΤΡΙΕΘΝΕΣ άνευ επαφής.

Από πρωίας 554 Τ.Π (ΜΙΚΡΟΒΥΣΗΣ) ήρξατο ωθούμενον αναγνωριστικώς προς την κορυφογραμμήν ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ. Μία αναγνώρισις προς ΠΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΕΘΝΕΣ και ετέρα προς ΚΩΝΙΚΗ ΚΟΡΥΦΗ μη συναντήσασαι Σ.

Περί την 1800 ελήφθη εκ νέου επαφή υπό των κινουμένων κατά μήκος της κορυφογραμμής τμημάτων του 557 Τ.Π εις (Σ.887213) με συμμοριακόν Λόχον όστις δεν είχε προλάβη να διαρρεύση εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΝ έδαφος. Ούτω μετά συμπλοκήν διαρκέσασαν επί μίαν ώραν απεχώρησαν εντός ΓΙΟΥΚΟΥΣΑΫΪΚΟΥ Εδάφους.

(ια) 2.9.49

Τμήματα 554 Τ.Π από ΠΑΛ. ΤΡΙΕΘΝΕΣ προς Υψ. 1528 (Ζ.8221) τμήματα εξ ΑΝΑΤΟΛΩΝ 557 Τ.Π και εκ Ν. 554 Τ.Π συνεδέθησαν 0710 ώραν εις ΚΩΝ. ΚΟΡΥΦΗΝ.

Συμμορίται επί ΔΥΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ δεν υπάρχουν.

Ήρξαντο εξερευνήσεις καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας καθ' ας ανευρέθησαν διάφορα λάφυρα ως κατωτέρω αναγράφονται.

Οι Σ. είχον καταστρέψη όπως επρόλαβον, εγκαταστάσεις των επί Δ. ΜΠΕΛΛΕΣ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(α) Διά των επιχειρήσεων ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ και ΔΥΤΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ επετεύχθη η ολοκληρωτική εκκαθάρισις του όρους ΜΠΕΛΛΕΣ και εγκατάστασις επ' αυτού Φιλίων τμημάτων.

Συνέπεια τούτου υπήρξεν η αποκατάστασις πλήρους ασφαλείας εις την περιοχήν ΜΟΥΡΙΕΣ-ΡΟΔΟΠΟΛΙΣ-Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙ και της σιδηροδρομικής συγκοινωνίας της ιδίας περιοχής.

(β) Απώλειαι εχθρού

	Ανατολ. ΜΠΕΛΛΕΣ	ΔΥΤΙΚΟΥ ΜΠΛΛΕΣ	Σύνολον
Νεκροί ευρεθέντες	40	35	75
Συλληφθέντες	8	8	16
Παραδοθέντες	9	10	19
Τραυματίαι πιθανοί	55	2	57
Σύνολον	112	55	167

(γ) Απώλειαι ημετέρων

	Ανατολ.	Δυτικού	Σύνολον
Νεκροί Αξ/κοί	-	4	4
Τραυμ.	2	-	2
Νεκροί οπλίται	24	14	38
Τραυματίαι -//-	65	38	103
Αγνοούμενοι οπλίται	-	2	2
Κρυοπαγήματα Αξ/κοί	1	-	1
-//- οπλίται	54	-	54
Σύνολον	146	58	204

Το πλείστον των ημετέρων τραυματιών και κρυοπαγημάτων ανακτήσιμοι εντός ολίγων ημερών.

(δ) Λάφυρα (Ανατολικού και Δυτικού ΜΠΕΛΛΕΣ)

- 1 Ορειβ. Πυροβόλον
- 1 Α/Α/

- 28 Μυδράλλια
- 6 Μπρέν
- 12 Στέν
- 2 Στάγιερ
- 10 Οπλοπολυβόλα (διαφόρων τύπων)
- 146 Τυφέκια
- 1 Βίκερς
- 2 Τόμσον
- 5 Φίατ
- 8 Βαρείς όλμοι
- 2 Ολμοι 60 χιλ.
- 4 -//- ατομικοί
- 1 ΠΙΑΤ
- 150 Βλήματα όλμου 81 χιλ.
- 40 -//- -//- 2¨
- 55 Νάρκαι
- 22 Ανταλλακτικαί κάνναι (διαφόρων τύπων)
- 1 Ανταλλακτική κάννη αντιαεροπορικού
- 40 Πλήρη κιβώτια Γερμ. χειροβομβίδων
- 10 -//- -//- Ιταλικ.
- 3 Πλήρη κιβώτια Φυσιγγίων Μυδραλλίου
- 19 -//- -//- -//- Γερμαν.
- 47 -//- -//- Βλημάτων Α/Α
- 30 Γεμιστήρες Μπρέν
- 20 -//- Τόμσον
- 2 Βάσεις όλμου 3¨
- 1 -//- -//- 8l χιλ.
- 2 -//- -//- ατομικού
- 3 Τρίποδες ΦΙΑΤ
- 2 Ασπίδια Πυρ/κού
- 15 Τάγματα -//-
- 38 Τεμάχια Τ.Ν.Τ.
- 18 -//- 808
- 1000 Μέτρα καλώδιον
- 1 Λέμβον
- 10 Μπαταρίες
- 2 Μηχανές φορτήσεως
- 1 Γραφομηχανή
- 1 Πολύγραφον
- 1 Τυπογρ. χειροκίνητον
- 1 Κιβώτιον πλήρες φυαλών μελάνης
- 3 Σιδηρά βαρέλια βενζίνης-πετρέλαιου
- 25 Βαρέλια τυρού
- 15 Κάδοι -//-
- 30 Σάκκοι αλεύρου
- 400 Οκ. Άρτου
- 2 Σάκκοι ζακχάρεως
- 6 -//- άλατος
- 50 Οκ. Φασόλια
- 130 Αιγοπρόβατα
- 4 Κτήνη
- 1 Βούς
- Αποθήκαι χάρτου , ιματισμού, πολεμικού και υγιειονομικού υλικού κατεστραμμένα.

9. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΠΕΛΛΕΣ

(α) Η αρχική ενέργεια, κατά ΑΝΑΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ εβασίσθη και έσχεν απόλυτον επιτυχίαν χάρις εις την πλήρη προπαρασκευήν και χάρις εις την νυκτερινήν ενέργειαν.

Ο αιφνιδιασμός υπήρξεν απόλυτος.

Δεν επηκολούθησεν όμως και άμεσος εκμετάλλευσις του πρώτου απολύτως ευνοϊκού αποτελέσματος με την ιδίαν τόλμην και αποφασιστικότητα δι' ο και το γενικώτερον αποτέλεσμα δεν υπήρξεν απολύτως συντριπτικόν διά τους συμμορίτας του ΑΝ. ΜΠΕΛΛΕΣ.

(β) Το πρώτον τούτο ευνοϊκόν αποτέλεσμα έσχε ευνοϊκήν επίδρασιν διά το όλον επιθετικόν πνεύμα των στρατευμάτων.

(γ) Η δυσμενής τροπή του καιρού κατά το αποφασιστικόν 48ωρον μετά την επιτυχίαν της πρώτης φάσεως και η πτώσις χιώνος εις το υψόμετρο 1600-1900 ένθα τα τμήματα έδρων έσχεν δυσμενή επίδρασιν επί της αντοχής των ανδρών φερόντων θερινήν στολήν εις τρόπον ώστε δεν ηδυνήθησαν ταύτα να διατηρήσωσι τας καταληφθείσας θέσεις. Αποτέλεσμα τούτου υπήρξεν η διαφυγή των συμμοριτών του ΑΝΑΤ. , οίτινες είχον πλήρως κυκλωθή.

(δ) Αι επιτυχίαι του ΑΝΑΤ. ΜΠΕΛΛΕΣ μετέδωσαν εις όλα τα στρατεύματα πίστιν εις την επιτυχίαν των νυκτερινών ενεργειών.

(ε) Η αρίστη υποστήριξις της αεροπορίας κατά την μόνην ημέραν της εμφανίσεως αποφασιστικής υποστηρίξεως διά των αεροπλάνων καθέτου βομβαρδισμού εις την επίθεσιν κατά του υψώματος ΚΑΤΣΟΥΛΙΟΥ ΜΑΓΟΥΛΑ έσχεν εξαιρετικώς δυσμενή αποτελέσματα επί των συμμοριτών ενώ εξ αντιθέτου έσχεν τόσον ευνοϊκά αποτελέσματα υπέρ των ημετέρων ώστε υπήρξεν αυθόρμητος η αίτησις ανδρών και Αξιωματικών του 557 Τάγματος διά την άμεσον εκμετάλλευσιν του αποτελέσματος τούτου εξ ου και απεφάσισεν η Μεραρχία επιθετικήν ενέργειαν προπαρασκευασθείσαν διά την νύκτα της ημέρας εκείνης να την εκτελέση αμέσως την 1500 ώραν σχούσαν πλήρη επιτυχίαν.

Τ.Υ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΪΟΣ
Υποστράτηγος

54

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επιχειρήσεως επί ΧΑΪΝΤΟΥΣ Ι-4/ΙΙ-48

Συνθηματικόν όνομα «ΠΑΓΓΑΙΟΝ»

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Κατόπιν πληροφοριών ότι συμμορίται κατείχον την περιοχήν ΧΑΪΝΤΟΥ-ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ ως κάτωθι:

Τάγμα συν πυροβόλον συνολικής δυνάμεως 200 εις ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΝ (Φ.4012) με προωθημένας Διμοιρίας εις ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΝ (Φ.3609) και ΧΑΙΝΤΟΥ (Φ.4211), και παρατηρητήρια εις ΑΜΠΑΡΚΑΓΙΑ (Φ.3907) και ΖΕΜΠΕΛΙΚ (Φ.4605).

Ανεξάρτητος Λόχος Κρούσεως δυνάμεως 70 εις ΤΣΙΓΓΛΑ Φ(46-13).

Υπόλοιπον δυνάμεως συμμοριτών με βοηθητικούς σχηματισμούς δυνάμεως 100 εις περιοχήν ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΕΠΙΔΑ (Φ.3921) με προκεχωρημένην ενισχυμένην Διμοιρίαν εις ΔΙΠΟΤΑΜΑ (Φ.3316) δυνάμεως 40 συμμοριτών.

Έτερον πυροβόλον συμμοριτών όπερ εξηκριβωμένως υπήρχεν εις την περιοχήν δεν είχεν εκδηλωθή μέχρι τότε πιθανόν λόγω βλάβης.

Απεφασίσθη υπό της VII Μεραρχίας κατόπιν σχετικής διαταγής του Γ΄Σ.Στρατού η ενέργεια εκκαθαριστικής επιχειρήσεως προς τον σκοπόν της συντριβής και αποδιοργανώσεως τούτων.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Η Διεύθυνσις της επιχειρήσεως αντέθη εις 26 Ταξιαρχίαν.

Ημέρα Χ ωρίσθη η 1 Νοεμβρίου 1948.

Η ενέγρεια εξετελέσθη διά τριών Φαλάγγων.

(α) Αριστερά Φάλαγξ (Δυτική) 553 Τ.Π συν Λόχος Ανιχνευτών Μεραρχίας, συν Διμοιρία Πολ/λων, συν Ορειβατική Πυρ/χία, συν ομάς Μηχ/κού, συν Μικρόν τμήμα Μ.Ε.Α. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ.

Ενέργεια κατά την προπαρασκευαστικήν φάσιν (Χ-1 ημ.).

Συγκέντρωσις εις ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΝ και την νύκτα της (Χ-1) προς Χ ημέρας κινουμένη εις δύο υποφάλαγγας.

Βορεία Λόχος 553 Τ.Π. συν Λόχος Ανιχνευτών Μεραρχίας αχθή εις υψ. 917 (Φ.3017) ή τουλάχιστον εις ΠΡΑΣΙΝΑΔΑΝ (Φ.2716).

Νοτία. Υπόλοιπον δυνάμεων αχθή εις ΠΟΤΑΜΑΚΙ υψ. 994 (31-12).

Ενέργεια κατά την Α΄ΦΑΣΙΝ (Χ ημέραν)

Βορεία Υποφάλαγξ.

Επί κατευθύνσεως ΠΡΑΣΙΝΑΔΑ (Φ.2716)-υψ. 917 (Φ.3017)-ΔΙΠΟΤΑΜΑ (Φ.3316)-ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ την 0700 ώραν να ενεργήση προς ΔΙΠΟΤΑΜΑ και να καταλάβη

τούτο και εγκαθισταμένη εις υψώματα Β. ΔΙΠΟΤΑΜΩΝ να καλύπτη το αριστερόν πλευρόν της Νοτίας Υποφάλαγγος εν συνδέσμω με ταύτην.

Νοτία Υποφάλαγξ.

Επί κατευθύνσεως: ΠΟΤΑΜΑΚΙ (Φ.3313)-ΤΡΑΧΩΝΙ (Φ.3414)-υψ. 1195 (Φ.3713)-υψ. 1275 (Φ.3913)-ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΣ και εκείθεν διά ΔΙΠΟΤΑΜΩΝ εις ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ.

Καταλαμβάνουσα εγκαίρως το ΤΡΑΧΩΝΙ να εκκινήση εκ τούτου την 0730 ώραν της Χ ημέρας και ακολουθούσα την κατεύθυνσίν της να επιτεθή εκ Β.Δ. προς ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΝ με εντολήν την εξόντωσιν των επί ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΥ συμμοριτών, αποκοπή συμπτύξεώς των Β. ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΜΑΤΟΣ διά της ατραπού ΣΓΚΟΥΡ (Φ.416140), καταστροφή εγκαταστάσεων συμμοριτών επί ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΥ και να δύναται να υποστηρίξη διά του ορειβατικού Πυρ/κού την προσπάθειαν Δεξιάς Φάλαγγος (554 Τ.Π) προς ΙΣΓΚΟΥΡ ΛΟΦΟΣ.

Ενέργειαι κατά την Β΄ΦΑΣΙΝ (Χ+2 ημέρ)

Αναστρεφομένη να κινηθή προς ΚΑΛΥΒ. ΛΕΠΙΔΑ καλύπτουσα τα νώτα και αριστερόν της πλευρόν διά της κατοχής περιοχής ΔΙΠΟΤΑΜΩΝ ΠΟΤΑΚ (Φ.3517) με εντολήν εν συνδέσμω με δεξιάν φάλαγγα να αναζητήση τους εις την περιοχήν ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ συμμορίτας, να εξοντώση τούτους και καταστρέψη εγκαταστάσεις των.

(β) Κεντρική Φάλαγξ (Νοτία) Τριλοχία 559 Τ.Π συν Διμοιρία Πολ/λων, συν ομάς Μηχ/κού, συν Απόσπασμα Φωστερίδου «ΚΕΡΑΥΝΟΣ»

Ενέργειαι κατά την προπαρασκευαστικήν Φάσιν: Συγκέντρωσις εις ΚΑΡΥΟΦΥΤΟΝ.

Ενέργειαι κατά την Α΄Φάσιν (Χ ημέραν):

Εκκινώσα την 0630 της Χ ημέρας από ΚΑΡΥΟΦΥΤΟΝ εν τη κατευθύνσει ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ- ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΣ με αποστολήν: την εξόντωσιν των επί ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΥ συμμοριτών εκ Νότου εν στενώ συνδέσμω με αριστεράν Φάλαγγα και δυνατότητα ενισχύσεως της προσπαθείας της Δεξιάς Φάλαγγος διά Λόχου.

Ενέργειαι κατά την Β΄. ΦΑΣΙΝ: Κατοχή τοποθεσίας ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΥ ΙΣΓΚΟΥΡ, ενίσχυσις διά τμήματος ακραίων Φαλάγγων, τη διαταγή της Ταξιαρχίας, βοήθεια ανεφοδιασμού και διακομιδών ιδίων Φαλάγγων. Ολοκλήρωσις εξερευνήσεως περιοχής ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΥ, καταστροφή οργανώσεων και εγκαταστάσεων συμμοριτών επί ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΥ-ΧΑΪΝΤΟΥ-ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΜΑ.

γ) Δεξιά Φάλαγξ. (Ανατολική) 554 Τ.Π. συν Διμοιρία Πολ/λων, συν δύο Ομάδες Μηχ/κού.

Ενέργειαι κατά την προπαρασκευαστικήν ΦΑΣΙΝ (Χ-1 ημερ.)

Συγκέντρωσις εις ΛΥΚΟΔΡΟΜΙΟΝ κατά την νύκτα της Χ-1 προς Χ ημέρας να αχθή 2 χιλ. Δυτικώς ΖΕΜΠΕΛΙΚ εις την διασταύρωσιν των οδεύσεων (Φ.440056).

Ενέργειαι κατά την Α΄Φάσιν (Χ ημέραν)

Κινουμένη επί της κατευθύνσεως ΛΥΚΟΔΡΟΜΙΟΝ (Λ.4799) ΤΣΟΥΚΑ (Φ.4603) - ΖΕΜΠΕΛΙΚ-ΣΑΡΙ ΓΙΑΡ (Φ.4307)-ΙΣΓΚΟΥΡ ΛΟΦΟΣ (Φ.4412)-υψ. 1431 (Φ.4415)-ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ εκκινώσα την 0730 ώραν της Χ ημέρας από ΖΕΜΠΕΛΙΚ να ενεργήση εν τη κατευθύνσει υψ. 1418 (Φ.4209)-ΧΑΪΝΤΟΥ εξοντώνουσα τους εκεί συμμορίτας, διά δε του κυρίου όγκου της να ενεργήση εν τη κατευθύνσει ΚΑΡΑ ΑΜΑΤ 1086 (Φ.4508)-ΤΣΑΙ ΜΑΧΑΛΑ (Φ.4608)-ΙΣΓΚΟΥΡ ΛΟΦΟΣ καλυπτομένη ισχυρώς από κατεύθυνσιν ΤΣΙΓΚΛΑΣ με αποστολήν: να καλύπτη ΙΣΓΚΟΥΡ και εκείθεν δι' ισχυρού τμήματος να αποκόψη την σύμπτυξιν των συμμοριτών ΑΝΤΑ και ΧΑΪΝΤΟΥ ΛΟΦΩΝ διά ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΜΑΤΟΣ προς ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ απαγορεύουσα τας διαβάσεις ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΜΑΤΟΣ, να εκκαθαρίση την περιοχήν ΤΣΙΓΓΛΑ εξοντώνουσα τους εκεί συμμορίτας και καταστρέφουσα τας εγκαταστάσεις των.

Ενέργειαι κατά την Χ+2 ημέραν (Β΄ΦΑΣΙΣ).

Κινουμένη εν τη αυτή κατευθύνσει προς 1431-ΓΙΟΥΝΟΥΣ 1687προς ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ καλύπτουσα διαρκώς το δεξιόν της πλευρόν με εντολήν την αναζήτησιν των συμμοριτών εις περιοχήν ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ, εξόντωσις τούτων και καταστροφή των εις την περιοχήν ταύτην εγκαταστάσεών των.

Εφεδρεία εις διάθεσιν Ταξιαρχίας. Διλοχία 79 Τ.Ε

Πεδινός Ουλαμός Πυρ/κού και Πυρ/χία Μ. Πυρ/κού άτινα κατά την προπαρασκευαστικήν φάσιν να συγκεντρωθώσιν εις ΚΑΡΥΟΦΥΤΟΝ.

3. ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Χ ημέρα 1 Νοεμβρίου

Τα τμήματα κινηθέντα συμφώνως τω σχεδίω από του πρώτου ημίσεως της νυκτός 31-10-48 προς 1-11-48 τας απογευματινάς ώρας ήχθησαν ΑΝΕΥ ΕΠΑΦΗΣ επί της γραμμής ΔΙΠΟΤΑΜΑ (Φ.2815) - υψ. 878 (Φ.3414) -υψ. 1560 (Φ.4012)-υψ. 1525 (Φ.4411).

Χ+1 ημέρα 2 Νοεμβρίου

Το εσπέρας της 2-11-49 τα τμήμτα της επιχειρήσεως είχον αχθή ως ακολούθως:
Αριστερά (Δυτική) Φάλαγξ κατόπιν μικροσυμπλοκής εις ΒΑΡΒΑΡΑ (Φ.3718).
Δεξιά (Ανατολική) Φάλαγξ εις ΖΙΓΟΥΡΙ-ΤΣΙΓΓΛΑ (Φ.4614).
Υπόλοιπες φάλαγγες συνεπλήρωσαν εξερεύνησιν ΑΝΤΑ και ΧΑΙΝΤΟΥ ΛΟΦΩΝ.
Εκ ναρκών ετραυματίσθησαν 3 οπλίται.
Ουδεμία επαφή καθ' όλην την ημέραν ελήφθη.
Χ+2 Ημέρα 3 Νοεμβρίου

Ληξάσης της επιχειρήσεως τα τμήματα ήχθησαν ως εξής:
553 Τ.Π αφού εξηρεύνησεν ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ εις περιοχήν ΔΙΠΟΤΑΜΑ
554 Τ.Π εις ΖΙΓΟΥΡΙ- ΤΣΙΓΓΛΑ

Κατά τας εξερευνήσεις ανευρέθησαν εις ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΝ εις περιοχήν ΔΙΠΟΤΑΜΟΥ (Φ.3216), 13 καλύβαι, 4 πολυβολεία άτινα κατεστράφησαν και περισυνελλέγησαν βλήματα τινά όλμου 3¨. Ομοίως ανευρέθησαν και κατεστράφησαν εις περιοχήν ΠΟΤΑΚ (Φ.3617) πολυβολεία τηλ/κή γραμμή και περισυνελλέγησαν 9 νάρκαι.

Εις περιοχήν ΧΑΪΝΤΟΥ ΛΟΦΟΣ ανευρέθησαν μαγειρικά σκεύη και εν πολυβολείον καταστραφέν.

Β.Σ.Τ. 903 23-12-49
Τ.Σ.Υ
Β. ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
Συν/ρχης

55

Απόρρητος

Έκθεσις Επιχειρήσεως ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ

14-15 Μαίου 1948

Πληροφορίαι

Η συνολική δύναμις των επί ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ συμμοριτών ανήρχετο εις 250 περίπου συμμορίτας.

Ούτοι ήσαν εγκατεστημένοι εις την περιοχήν ΑΡΓΚΑΤΣ (Ρ.6499) ΚΑΜΠΕΡ (Ρ.6097)-ΚΑΪΝ ΛΟΦΟΣ (Ρ.6296)-ΝΤΟΜΠΡΟΠΟΛ (Ρ.6497)-ΣΙΝΤΕΛΙΚ (Ρ.6900).

Οργάνωσις Επιχειρήσεως

α) Πρός τον σκοπόν της προσβολής και εξοντώσεως των ανωτέρω συμμοριτών και την εν συνεχεία εδραίωσιν ημετέρων τμημάτων επί ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ διετάχθη υπό του ΣΣ η Δ.Ε.Κ.Μ. όπως οργανώση επιχείρησιν. Η Διεύθυνσις της επιχειρήσεως ανετέθη εις Υ.Σ.Ε Σερρών με τακτικόν Στρατηγείον εις ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ (Ρ.5391).

β) Δυνάμεις-Κατευθύνσεις

Φάλαγξ Α΄552 Τ.Π μείον Λόχος συν Λόχος 558 Τ.Π. Κατεύθυνσις ΓΟΥΡΤΑ (Κ.5706)-ΚΟΖ ΛΟΦΟΣ (Κ.5902)-υψ. 1820 (Κ.6001)-ΣΙΝΤΕΛΙ (Κ.5900).

Φάλαγξ Β΄Διλοχία 59 Τ.Ε συν Λόχος 61 Τ.Ε. Κατεύθυνσις ΟΙΝΟΥΣΑ (Ρ.4891) ΣΠΑΝΑΚΛΗ (Ρ.5396)-ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ ΓΚΙΟΛ (Ρ.5999).

Φάλαγξ Γ΄60 Τ.Ε συν Λόχος Χωρ/κής. Κατεύθυνσις ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑ (Ρ.1590)-ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ (Ρ.5893)-υψ. 1128 (Ρ.6094).

Φάλαγξ Δ΄558 Τ.Π μείον Λόχος. Κατεύθυνσις ΤΣΕΚΟΒΟ (Ρ.6191) υψ. 1123 (Ρ.6392)-ΤΕΡΜΠΙΤΣΑ (Ρ.6596).

Φάλαγξ Ε΄Διμοιρία Χωρ/κής. Κατεύθυνσις ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑ-ΔΡΑΝΟΒΟΝ (Ρ.5694).

Μέσα υποστηρίξεως

Ουλαμός Π. Πυρ/κού εις ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑ

-//- -//- -//- -//- ΜΙΚΡΟΠΟΛΙΝ (Ρ.6699).

Εναρξις επιχειρήσεως

Νύκτα 13-14 Μαίου 1948.

Εξέλιξις επιχειρήσεως

Ημέρα Χ (14 Μαίου)

Κινηθέντα από νυκτός τα τμήματα κατέλαβον τον υψ. 1919 (Ρ.5999) και ΝΤΟΜΠΡΟΠΟΛ (Ρ.6497).

Την 1000 ώραν κατελήφθη το υψ. ΣΕΝΤΕΛΙΚ (Ρ.5900) κατόπιν 2ώρου πείσμονος αγώνος. Απώλειαι Σ.Ν.Ε.3.Σ.Τ.Ι.

Τμήμα κινούμενον προς ΚΑΪΝ ΛΟΦΟΣ (Ρ.6296) ενέπεσεν εις ναρκοπέδιον και έσχε 5 τραυματίας εξ ών 1 αξ/κός ο εφ Υπολ/γός Δ/της Λόχου κρούσεως Οίτης όστις και υπέκυψεν.

Ημέρα Χ+1 (15 Μαίου)

Κατά την διάρκειαν της νυκτός ουδέν.

Από πρωίας ήρξατο εξερεύνησις της περιοχής. Ανευρέθησαν εγκαταστάσεις και οργανώσεις συμμοριτών ας κατέστρεψαν.

Απώλειαι Η.Τ.Ο. 1 εκ νάρκης.

Σ.Ν.Ε 12 μεταξύ των οποίων ο αρχισυμμορίτης ΑΜΥΝΤΑΣ. Συνελήφθησαν ή παρεδόθησαν 5 συμμορίται.

Το εσπέρας τα τμήματα επανήλθον εις τας θέσεις εκτός του 558 Τ.Π μείον Λόχος όπερ παρέμεινε και εδραιώθη επί ΝΤΟΜΠΡΟΠΟΛ (Ρ.6497)-ΚΑΪΝ ΛΟΦΟΥ (Ρ.6296).

Β.Σ.Τ. 903 τη 24.12.49
Τ.Σ.Υ
Β. ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
Συντ/ρχης

56

Θέμα: Εκκαθ. Επιχειρήσεις. ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΥΣ/ΓΕΣ/Α1 Α΄ΣΣ
Κοιν: Α1/1 Αριθ. 1605/1/Α1
Στρατηγόν 30 Δεκεμβρ. 1946

1. Υποβάλλεται Σχέδιον Εκκαθαρ. Επιχειρήσεων εν Στερεά Ελλάδι εν συνεχεία προς την υπ' αριθ. Α.Π 7525/24-12-46/Α1, αναφοράν μου, δι' ης υπεβλήθη τοιούτον διά την Πελοπόννησον.

2. Αι απαιτούμεναι δυνάμεις είναι το κατώτερον όριον διά την εκκαθάρισιν της περιοχής Νοτίως της γραμμής ΑΛΜΥΡΟΥ -ΑΓΡΑΦΩΝ.

3. Εάν δεν διατεθώσιν αι δυνάμεις αύται θα τεθή βεβαίως εις εφαρμογήν το Σχέδιον Εκκαθαρίσεως διά των διατεθεμένων τοιούτων αλλ' άνευ πιθανοτήτων επιτυχίας.

Ο
Διοικητής του Α΄ΣΣ
Δ. ΓΙΑΤΖΗΣ
ΑΝΤ/ΓΟΣ

Θ.Π./Κ.Α.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Υ.

ΑΣΣ/Α1 ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΧΑΡΤΑΙ: ΑΓΡΑΦΑ-ΚΑΡΔΙΤΣΑ- Α.Α. αντιτ 1
ΦΑΡΣΑΛΑ-ΑΓΡΙΝΙΟΝ 1: 100000 27-12-46
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ-ΛΑΜΙΑ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΚΚΑΘΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΝ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΙ

κατόπιν της υπ' αριθ. ΑΑΠ 486180/12-12-46 Δ/γής ΥΣ/ΓΕΣ/Α1

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

I. Συμμορίαι

Αι κατά τας υπαρχούσας μέχρι σήμερον πληροφορίας πιθαναί δυνάμεις και οπλισμός των αναρχικών συμμοριών είναι αι κάτωθι:

(α) Περιοχή ΟΙΤΗΣ-ΣΑΡΑΝΤΕΝΑ (με κέντρον δράσεως την Περιοχήν ΓΑΡΔΙΚΙ-ΚΥΡΙΑΚΟΧΩΡΙ-ΣΤΑΓΙΑ)-Δύναμις 150-200 με οπλισμόν 4 Όλμων ων εις βαρύς , 30 αυτόματα, 1 μυδράλλιον, 8-10 οπλοπολυβόλα. Η συμμορία αύτη ενισχύθη διά 50 εντοπίων , έχει δυνατότητας ενισχύσεως δι' επιτοπίου στρατολογίας.

(β) Περιοχή ΦΟΥΡΝΑΣ - ΡΕΝΤΙΝΑΣ - ΣΜΟΚΟΒΟΥ - Υψιπεδ. ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Δύναμις, 300-350-Οπλισμός 4-5 βαρέα πολυβόλα, 8-10 οπλοπολυβόλα, 3 βαρείς Ολμοι αρκετά αυτόματα. Είναι δυνατή η ενίσχυσίς των εκ Βορρά και εξ επιτοπίου στρατολογίας.

(γ) Περιοχή ΟΡΘΡΥΟΣ (Βορ. ΣΤΥΛΙΔΟΣ).

Δύναμις 20-25 περίπου. Οπλισμός 2 οπλοπολυβόλα, 1 αυτόματον λοιπά τυφέκια.

Συναντά απροθυμίαν ενισχύσεώς της εξ επιτοπίου στρατολογίας.

2. Φίλιαι δυνάμεις.

(α) Υπάρχουσαι

ι. Τα 106 και 613 Τάγματα Πεζικού.

ιι. Το Απόσπασμα Κρανιά (εκ Χωρ/κής και Τμήμ. Πεζικού) δυνάμεως 120 ανδρών.

ιιι. Υπό συγκρότησιν 6 Λόχοι, Ορειν. Καταδρομέων (Κομμάντος) των οποίων η οργάνωσις και στοιχειώδης εκπαίδευσις υπολογίζεται να έχη περατωθή μέχρι τέλους Ιανουαρίου 1947. Ηδη έχει περατωθή η πλήρης συγκρότησις και οργάνωσις δύο Λόχων Κομμάντος εν Λαμία (πλήν Αποσπ. Κρανιά).

ιυ. Χωροφυλακή

Θα μετάσχη ενισχυτικώς των Επιχειρήσεων διά τηρήσεως ωρισμένων διαβάσεων και κόμβων.

(β) Απαιτούμεναι συμπληρωματικαί δυνάμεις.

Αρχικώς δύο Τάγματα και εν συνεχεία έτερον εν Τάγμα τουλάχιστον.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Να περισχεθή και συντελεσθή η εκκαθάρισις και πλήρης εξόντωσις των από της Δημ. οδού Λαμία-Άμφισσα μέχρι της γραμμής ΑΛΜΥΡΟΣ-ΑΓΡΑΦΑ- υπαρχουσών συμμοριών, ίνα η άνοιξις εύρη την περιοχήν ταύτην ήσυχον.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Προπαρασκευή

Ηρξαμένη ήδη πυρετωδώς και συνισταμένη:

(α) Εις τον περιορισμόν πάσης ελευθερίας ενεργείας των συμμοριών και την εξασφάλισιν των ζωτικών σημείων και αρτηριών.

(β) Εις την οργάνωσιν και στοιχειώδη εκπαίδευσιν των Λόχων Κομμάντος την ανασυγκρότησιν, και εκπαίδευσιν των Τμημάτων της Χωροφυλακής και την συγκρότησιν των Μ.Α.Υ εις ας περιοχάς δεν γίνεται έλεγχος υπό των συμμοριών. Η εργασία αύτη υπολογίζεται να περατωθή μέχρι τέλους Ιανουαρίου.

(γ) Εις την από τούδε δραστηρίαν ενέργειαν των ήδη δυνάμεων και ευθύς άμα τη συγκροτήσει των Λόχων Κομμάντος διά συλλογήν πληροφοριών, εντόπισιν των συμμοριών και αφαίρεσιν εκ τούτων πάσης ελευθερίας ενεργείας. Πρός τούτο θα γίνηται εκμετάλλευσις των δυσμενών συνθηκών εις ας θα ευρίσκωνται λόγω χειμώνος και ελλείψεως εφοδίων.

5. Εκκαθαριστικαί Επιχειρήσεις

Εις δύο χρόνους.

(α) Πρώτος χρόνος.

ι. Διά δυνάμεως 3 Ταγμάτων περίπου περίσχεσις της Περιοχής ΟΙΤΗΣ-ΣΑΡΑΝΤΕΝΑΣ-ΓΚΙΩΝΑΣ δι' ενεργείας , εκ Νότου προς Βορράν, και δευτερευόντως εκ Β. προς Ν. διά την πλήρη εκκαθάρισιν αυτής, εγκατάστασιν Χωροφυλακής και οργάνωσιν ΜΑΥ. Η ενέργεια αύτη θα λάβη χώραν κατόπιν μελετημένου σχεδίου και διά κινήσεως ταυτοχρόνως Τμημάτων εκ Κοιλάδος ΜΟΡΝΟΥ και (ΓΡΑΒΙΑΣ) αφού διά των Λόχων Κομμάντος εντοπισθώσι και παραπλανηθώσιν αι συμμορίαι.

ιι. Ταυτοχρόνως διά Τάγματος και λοιπών δυνάμεων διατήρησις του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, επιτήρησις της αρτηρίας Λαμίας-Καρπενησίου και επίβλεψις όλων των προς Βορράν Κοιλάδος ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ και ΠΑΛΑΙΟΚΑΪΤΣΗΣ οδεύσεων ώστε ν' αποφευχθή πάσα προς Βορράν και ΟΡΘΡΥΝ διαφυγή.

ιιι. Η Επιχείρησις αύτη θα διαρκέση περί το δεκαήμερον , δύναται δε να διεξαχθή εντός του πρώτου 15θημέρου Φεβρουαρίου.

(β) Δεύτερος χρόνος.

Έν συντονισμώ μετά του Β΄. Σώματος Στρατού όπερ βάσει λεπτομερούς σχεδίου θα τηρήση τας διαβάσεις του υψιπέδου ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και θα κινήση δυνάμεις εκ Βόλου προς ΑΛΜΥΡΟΝ, κίνησις απασών των δυνάμεων διά την εκκαθάρισιν της περιοχής εκ Ν. προς Β. από Κοιλάδος ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ (ναί) μέχρι ΦΑΡΣΑΛΩΝ.

ι. Κατευθύνσεις ενεργείας.

Κοιλάς ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ-ΑΓΡΑΦΑ

Κοιλάς ΜΕΓΔΟΒΑ-ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΑ-ΙΤΑΜΟΣ

ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Σπερχειού)-ΡΕΝΤΙΝΑ-ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ-ΑΠΙΔΙΑ

ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ (Σπερχειού)-ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΥ-ΣΜΟΚΟΒΟΝ.

ΣΤΥΛΙΣ-ΑΝΑΒΡΑ-ΣΚΟΠΙΑ-ΦΑΡΣΑΛΛΑ

ιι. Διατεθησόμεναι δυνάμεις:
Εκτός των δυνάμεων του α΄. χρόνου επί πλέον
Εν Τάγμα Πεζικού

Μία Ίλη Αναγνωρίσεως και μία Πυρ/χία Π. Πυρ. χρησιμοποιηθησόμεναι εις την κατεύθυνσιν ΔΟΜΟΚΟΥ-ΦΑΡΣΑΛΩΝ.

ιιι. Μετά την εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης τήρησις υπό της Ταξιαρχίας Λαμίας (δια 3 Ταγμ. 6 Λόχων Κομμ.) των κόμβων ΑΓΡΑΦΩΝ-ΙΤΑΜΟΥ-ΑΠΙΔΙΑΣ-ΦΑΡΣΑΛΩΝ αφού εγκατασταθή Νοτίως της γραμμής ταύτης η Χωροφυλακή και οργανωθώσι ΜΑΥ.

ιυ. Η Επιχείρησις αύτη δεν δύναται ν' αρχίση προ του τέλους Φεβρουαρίου.

6. Συνεργασία μετ' Αεροπορίας

Και εις τους δύο χρόνους είναι απαραίτητος η μετά της Αεροπορίας συνεργασία δι' αναθέσεως εις ταύτην αναγνωρίσεων και αποστολών μάχης.

ΕΣΩΤΕΡ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

7. Την όλην Επιχείρησιν θα διευθύνη η Ταξιαρχία Λαμίας εις ην θα παρευρίσκηται και αντιπρόσωπος του Σ. Στρατού. Θα εκπονηθή Σχέδιον λεπτομερές βάσει των συγκεκριμένων πληροφοριών περί εντοπίσεως των συμμοριών.

Κατά τον δεύτερον χρόνον το ΓΕΣ θα πρέπει δι' αντιπροσώπου του να συντονίζη τας ενεργείας των δύο Σωμάτων Στρατού ώστε ν' αποφευχθή η κατά το παρελθόν αποτυχία εξοντώσεως των συμμοριών λόγω ελλείψεως συντονισμού.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Διά να φέρη εις πέρας την αποστολήν ταύτην το Σώμα Στρατού ως εκτίθεται ανωτέρω έχει ανάγκην.

(α) Να τω διατεθώσιν από αρχών Φεβρουαρίου τα δύο Τάγματα ΚΒΕ Μεσολογγίου τα οποία θα χρησιμοποιηθώσι διά τον πρώτον χρόνον.

(β) Να τοις διατεθή εν εισέτι τουλάχιστον Τάγμα να χρησιμοποιηθή διά τον δεύτερον χρόνον.

(γ) Να διατεθή διά τον δεύτερον χρόνον μία Πυρ/χία Π. Πυρ. και μία Ιλη Αναγνωρίσεως.

(δ) Να διατεθώσιν 600 όπλα διά την οργάνωσιν των ΜΑΥ ευθύς αμέσως μετά τας Εκκαθαρίσεις Περιοχών Οίτης-Σμοκόβου-Ρεντίνας και Όρθρυος.

Ο
Διοικητής του Α΄ΣΣ
Τ.Σ.Υ.
Δ. ΓΙΑΤΖΗΣ

Θ.Π./Κ.Α.
Ακριβές αντίγραφον

57

ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις επί Εκθέσεως ΙΙ Μεραρχίας

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Γ΄ΣΣ (ΑΙ)
ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 18082/
Β.Σ.Τ 903 τη 31.ΧΙΙ.49

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1

ΚΟΙΝ: Α1

Σχετική η υπ' αριθμ. Α.Π 358248/4009/19.12.49 υμετέρα Διαταγή.

1. Υποβάλλεται Έκθεσις του Σώματος Στρατού σχετικώς με το έργον και την απόδοσιν της ΙΙ Μεραρχίας κατά την περίοδον 19 Σ/βρίου με 24 Δ/βρίου 1949, οπότε η Μεραρχία ευρίσκετο εις την ζώνην του Σ. Στρατού.

2. Σχετικώς με την υποβληθείσαν εις το ΣΣ έκθεσιν της Μεραρχίας ήτις και υπεβλήθη συγχρόνως απ' ευθείας υμίν υπό ταύτης , παράβασιν διά την οποίαν ηλέγχθη η Μεραρχία υπό του Σ. Στρατού, αναφέρονται τα κάτωθι:

α) Η έκθεσις αύτη υπεβλήθη κατόπιν της υπ' αριθμ. Α.Π 17197/15.12.49 διαταγής του ΣΣ εκδοθείσης προ της λήψεως της Υμετέρας υπ' αριθμ. Α.Π 238248/4009/5/19.12.49 διαταγής.

β) Σχετικώς με το περιεχόμενον της εκθέσεως ταύτης, τούτο εις τας γενικάς του γραμμάς ανταποκρίνεται προς την πραγματικότητα και δεν διαφέρει της υποβαλλομένης εκθέσεως του Σ. Στρατού.

Εις μερικά όμως σημεία η έκθεσις της Μεραρχίας αφίσταται της πραγματικότητος και ιδιαιτέρως εις τα κάτωθι:

ι. Τα αναφερόμενα (Σελίς 2) ότι οι συμμορίται έδρων εις τας περιοχάς ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ με σχετικήν πρωτοβουλίαν, δεν είναι ουδόλως ακριβές διότι κατά την χρονικήν περίοδον προ του Σ/βρίου και κατά τον μήνα τούτον ιδία, ουδεμία σοβαρά συμμοριακή κίνησις υφίστατο εις την περιοχήν ταύτην. Η δραστηριότης των ομάδων τούτων ήρξατο από της 22 Σ/βρίου περίπου οπότε ούτοι ενισχύθησαν διά στελεχών εκ των καταφυγόντων εις την Βουλγαρίαν συμμοριακών δυνάμεων.

Και εις Χαλκιδικήν ακόμη οι συμμορίται κατόπιν των συντριπτικών αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων Μαρτίου-και Απριλίου μικράν εδείκνυον έκτοτε δραστηριότητας.

ιι. Τα αναφερόμενα υπό της Μεραρχίας ότι ουδέν δίκτυον πληροφοριών παρελήφθη παρά ταύτης και ότι άπαντα κατηρτίσθησαν υπ' αυτής και μόνον, είναι τουλάχιστον υπερβολικά.

Είναι άλλως τε γενική συνήθεια πάσης παραλαμβανούσης ένα νέον Τομέα μονάδος να νομίζη ότι τα πάντα αρχίζουσι απ' αυτήν και ότι οι προηγούμενοι ουδέν έπραξαν.

Τούτο δε ιδιαιτέρως παρατηρείται προκειμένου περί δικτύων πληροφοριών, πρακτόρων κ.λ.π. οι οποίοι πολλάκις εργάζονται υπό την μορφήν προσωπικής εξυπηρετήσεως των προσώπων με τα οποία συνεργάζονται και ουχί των υπηρεσιών διά λογαριασμόν των οποίων ταύτα ενεργούσι. Δίκτυα πληροφοριών και ομάδες πληροφοριών υφίσταντο εις όλην την ζώνην του ΣΣ και της Μεραρχίας , και ανέκαθεν μεγάλη σημασία είχε δοθή διά την συγκρότησιν τούτων.

Ίσως να μη είχον ιδιαιτέρως παρακολουθηθή κατά την τελευταίαν περίοδον διότι η VII Μεραρχία η οποία ανέλαβε την περιοχήν ταύτην επεκταθείσα μέχρι ΑΞΙΟΥ κατόπιν αποχωρήσεως της 31 Ταξιαρχίας, είχεν ιδιαιτέρως εστραμμένην την προσοχήν της εις τας παραμεθορίους περιοχάς ένθα υφίσταντο οι συμμορίται (ΜΠΕΛΛΕΣ και Β.Δ. ΞΑΝΘΗΣ) και εις τας εναντίον τούτων επιχειρήσεις, θέτουσα εις δευτέραν μοίραν το εσωτερικόν της ζώνης της δεδομένου άλλως τε ότι επεκράτει εις τούτο πλήρης ησυχία.

ιιι. Όσον αφορά την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ παρ' όλας τας προσπαθείας είναι αληθές ότι η οργάνωσις δικτύου πληροφοριών δεν είχεν αποδόσει μέχρις εσχάτων και ήρχισε συστηματοποιουμένη κυρίως από του μηνός Οκτωβρίου και εντεύθεν, οπότε και ήρχισαν αι επιχειρήσεις ευρυτέρας μορφής εις την περιοχήν ταύτην, διατεθεισών σοβαρών δυνάμεων τας οποίας ουδέποτε άλλοτε το ΣΣ ηδύνατο να διαθέση εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ λόγω των υφισταμένων μεγαλυτέρων αναγκών εις ετέρους ζωτικοτέρους τομείς.

ιυ. Εις το Κεφάλαιον τούτο των πληροφοριών αμυδρότατα διαφαίνεται εις την έκθεσιν της Μεραρχίας η παρασχεθείσα μεγίστη συνδρομή εις ταύτην υπό του Σ. Στρατού.

Όχι μόνον διετέθησαν εις την Μεραρχίαν άπαντα τα αιτηθέντα μέσα διά την οργάνωσιν δικτύων πληροφοριών και όλων των ειδικών αποσπασμάτων πληροφοριών και διώξεως αλλά και σταθερώς και καθημερινώς σχεδόν η Μεραρχία ετηρείτο ενήμερος εντός ελαχίστου χρόνου, πλείστων σοβαράς σημασίας κινήσεων των συμμοριτών και των προθέσεών των χάρις εις σοβαράν πηγήν την οποίαν το ΣΣ διαθέτει.

Η πηγή αύτη πληροφοριών ήτο η σημαντικωτέρα διά την Μεραρχίαν καθ' όλον το χρονικόν διάστημα της εν τη περιοχή της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ιδία δράσεώς της, εάν δε εν τη εκθέσει του ΣΣ κρίνεται αυστηρώς η δράσις ιδία των μικρών τμημάτων της Μεραρχίας τούτο ακριβώς είναι διότι δεν ηδυνήθησαν τα τμήματα ταύτα να εκμεταλλευθώσι την παροχήν τοιούτων σπανίων και πολυτίμων πληροφοριών.

Τ.Υ.
Αντιστράτηγος
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔ.

Θέμα: Απόδοσις Δ/σεων ΙΙ Μερ/χίας. Κατεπείγουσα
ΠΡΟΣ: ΓΕΣτρατού Α1 Άκρως Απόρρητος
ΚΟΙΝ: Α1

Γ΄ΣΣ Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 18083/
Β.Σ.Τ. 903 τη 31.12.49

Εν συνεχεία Α.Π 18070/31.12.49 αναφοράς ΣΣ αναφέρονται τα κάτωθι σχετικώς με την απόδοσιν Δ/σεων ΙΙ Μεραρχίας.

1. Μέραρχος: Ταξίαρχος ΠΑΛΛΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ανέπτυξε μεγάλην δραστηριότητα τόσον διά την εκπλήρωσιν της ανατεθείσης αποστολής όσον και διά την βελτίωσιν της εκπαιδεύσεως και αποδόσεως των Μονάδων , την Διοικητικήν μέριμναν, την οργάνωσιν των Μ.Ε.Α., και τον επαναπατρισμόν.

Συνήντησεν εν αρχή σχετικάς δυσκολίας και διεφαίνετο η έλλειψις πείρας εις την αντιμετώπισιν του προβλήματος, ως τούτο εν αρχή παρουσιάζετο, λόγω της πολλαπλής του μορφής, των ειδικών συνθηκών του αγώνος και της μειωμένης αποδόσεως των τμημάτων της Μεραρχίας οφειλομένης εις τους εκτεθέντας εν τη εκθέσει λόγους.

Ταχέως όμως η Διοίκησις προσανατολίσθη πλήρως και ήτο εις θέσιν να κατευθύνη επιτυχώς τας ενεργείας των υπ' αυτήν Μονάδων.

Εκείνο εις το οποίον επεστήθη υπό του ΣΣ ιδιαιτέρως η προσοχή της Δ/σεως της Μεραρχίας ήτο η ανάγκη όπως αναζητώνται και κρίνωνται αυστηρότερον οι υπεύθυνοι Διοικηταί οσάκις σημειούται αδικαιολόγητος αποτυχία των Τμημάτων των.

Η Δ/σις της Μερ/χίας προσεπάθησε να ανταποκριθή προς την κατεύθυνσιν αυτήν, νομίζομεν όμως ότι δεν εξήντλησεν την αυστηρότητά της επί του αντικειμένου τούτου εις τον επιβαλλόμενον βαθμόν.

2. Υποδ/τής Μεραρχίας: Ταξίαρχος ΓΚΙΚΑΣ ΣΟΛΩΝ

(Δ/τής επιχειρήσεων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ)

Ανέπτυξε εξαιρετικήν δραστηριότητα και ειργάσθη με μεγάλον ζήλον και ικανότητα εις την εκπλήρωσιν της αποστολής του.

Κατενόησε πλήρως την ειδικήν μορφήν του αγώνος και ωργάνωσε αναλόγως το σύστημα πληροφοριών και εμερίμνησε διά την κατάλληλον εκπαίδευσιν των Τμημάτων.

Απόδοσις: ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ.

3. Δ/τής 21 Ταξ/χία: Συντ/ρχης ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ.

Επιφορτισθείς με τον τομέα ΜΠΕΛΛΕΣ (προκάλυψις), ησχολήθη κυρίως με την αμυντικήν οργάνωσιν του τομέως και την προπαρασκευή των έργων χειμερινής διαβιώσεως, αποδόσας λίαν ικανοποιητικόν έργον.

Συνεπεία τούτου δεν έσχεν τον χρόνον και τα μέσα διά να ασχοληθή με το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης του και διά την περιοχήν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ, όπου οι συμμορίται χωρίς να κατωρθώσουν να αναπτύξουν σημαντικήν δράσιν κατώρθωσαν εν τούτοις κρυπτόμενοι να αποφύγωσι σημαντικά πλήγματα εκ μέρους των φιλίων τμημάτων και ενίοτε να προξενήσωσι εις ταύτα απωλείας τινας.

Κατέχει καλώς τον αντισυμμοριακόν αγώνα.

4. Δ/τής 22 Ταξ/χίας: Συντ/ρχης ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Ι.

Ανέπτυξε μεγάλην δραστηριότητα και επεδείξατο μεγάλην ικανότητα εις την εκπλήρωσιν της αποστολής του.

Είναι τελείως κάτοχος της ειδικής μορφής του αντισυμμοριακού αγώνος, ωργάνωσε και ανέπτυξε με μεγάλην δεξιότητα το δίκτυον πληροφοριών της περιοχής του.

Απόδοσις: ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ.

5. Δ/τής 3ης Ορ. Ταξ/χίας: Συντ/ρχης ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝ

Επέδειξε μεγάλην δραστηριότητα.

Η απόδοσίς του ΚΑΛΗ.

Τα τμήματά του δεν απέδωσαν όσον έπρεπε χωρίς τούτο όμως να δημιουργή δι' αυτόν ειδικήν ευθύνην.

6. Δ/ταί Ταγμάτων

Το ΣΣ κρίνον εκ των αποτελεσμάτων νομίζει ότι η κρίσις της Μεραρχίας διά τινας τουλάχιστον εξ αυτών υπήρξεν επιεικής.

Διά τον Ταγματάρχην ΣΑΣΑΝΗΝ το ΣΣ εκ παλαιών αφορμών όταν υπηρέτει εις 31ην Ταξ/χίαν νομίζει ότι δεν είναι ικανός διά Δ/σιν Τάγματος και είχε ζητήσει την αντικατάστασίν του.

Τ.Υ.
Αντιστράτηγος Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

Θέμα : Εκθεσις δραστηριότητος Κατεπείγουσα-Απόρρητος ΙΙ Μεραρχίας.
Γ΄ΣΣ Α1
ΠΡΟΣ : Γ Ε Στρατού Α1. ΑΡΙΘ. Α.Π. 18070/
ΚΟΙΝ: Α1 Β.Σ.Τ. 903 τη 31.12.49

Έ κ θ ε σ ι ς

δραστηριότητος ΙΙ Μεραρχίας κατά τον χρόνον παραμονής της εν τη ζώνη του Γ΄ΣΣ (19.9.49 - 24.12.49)

Ι. Γενική κατάστασις της περιοχής κατά τον χρόνον εισόδου ΙΙ Μεραρχίας εις ζώνην Γ΄ΣΣ.

Εχθρός

Μετά τας διεξαχθείσας εις την περιοχήν ΜΠΕΛΛΕΣ επιχειρήσεις από 18 Αυγούστου μέχρι 1 Σ/βρίου οπότε τα απομένοντα τμήματα των επί ΜΠΕΛΛΕΣ Κ/Συμμοριακών συγκροτημάτων ίνα αποφύγωσι την ολοσχερή εξόντωσίν των ηναγκάσθησαν να διαφύγωσιν εις το έδαφος των προς Βορράν ομόρων Κρατών (Βουλγαρίαν και Γιουγκοσλαβίαν), η συμμοριακή κατάστασις εις την περιοχήν η οποία ανετίθετο εις την ΙΙ Μεραρχίαν (περιοχή μεταξύ ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ εκβολαί ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΑΞΙΟΥ ποταμού) παρουσιάζετο ως κάτωθι ως εξηκριβώθη εκ των μεταγενεστρέρως συγκεντρωθεισών πληροφοριών και γενομένων διαπιστώσεων.

(α)	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (μέχρι της 20 Σ/βρίου αι πληροφορίαι έφερον τούτους ανερχομένους εις 100)	160
(β)	ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ-ΑΓΓΙΣΤΡΟΝ	20
(γ)	ΚΡΟΥΣΣΙΑ	80
(δ)	ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ	80
	Σύνολον Κ/Συμμοριτών	340

Δραστηριότης

Οι συμμορίται ούτοι κατανεμημμένοι κατά μικράς ομάδας δυνάμεως μικροτέρας των 10 πλην των της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ οι οποίοι συνεκεντρούντο ενίοτε εις μεγαλυτέρας ομάδας απέφευγον συστηματικώς τον αγώνα και απεκρύπτοντο εντός δασών και απροσίτων χώρων.

Η μόνη ενέργεια τούτων ήτο η προσπάθεια των προς διαρπαγήν τροφίμων είτε εξ απομεμακρυσμένων οικιών κατωκημμένων τόπων είτε εκ μεμονωμένων ατόμων τα οποία τυχόν εκινούντο προς ξύλευσιν.

Επίσης επιδίωκον να εκτελέσουν πράξεις δολιοφθοράς, πάντως εστερημμένας σοβαρότητος.

Το ηθικόν των Κ/ Συμμοριτών τούτων κατόπιν της συντριβής ην είχον υποστή αι κύριαι αυτών δυνάμεις ήτο λίαν χαμηλόν.

Μαχητικότης

Η μαχητική ικανότης τούτων ήτο εν τούτοις υπολογήσιμος πλην των επί ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ-ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ των οποίων ήτο άνευ ουδεμιάς αξίας.

Ο λόγος της διατηρήσεως υπό των ομάδων τούτων της τοιαύτης μαχητικής ικανότητος ήτο, ότι αποτελούντο κυρίως από Παλαιά Στελέχη του Κ.Κ.Ε. τα οποία ήσαν βεβαρυμένα με εγκληματικάς πράξεις ας κατά το παρελθόν είχον διαπράξει και επί πλέον εγνώριζον άριστα το έδαφος και ήσαν τελείως εξοικειωμένα με το ιδιότυπον τούτο είδος του Πολέμου.

Φίλιαι δυνάμεις

Πλήν των δυνάμεων της ΙΙ Μεραρχίας (9 Τ.) διετέθησαν διά την περιοχήν την ανατιθεμένην εις την Μεραρχίασν και 10 Τ. Εθνοφρουράς και Ε.Τ Πεζικού.

Το ηθικόν τόσον των Στρατιωτικών Μονάδων της περιοχής, ην ανελάμβανεν η Μεραρχία όσον και των χωρικών και ΜΕΑ ήτο πολύ καλόν κατόπιν των τελευταίων επιτυχιών του Εθνικού ημών Στρατού και εντός της ζώνης του ΣΣ και εκτός ταύτης και κυρίως των τοιούτων του Νικών ΒΙΤΣΙ-ΓΡΑΜΜΟΥ-ΜΠΕΛΛΕΣ.

Ενδεικτικόν του ηθικού του πληθυσμού ήσαν αι αιτήσεις δι' επαναπατρισμόν των χωρίων όστις και επραγματοποιήθη εις μεγάλην κλίμακα και αι αιτήσεις προς εξοπλισμόν όλων σχεδόν των κατοίκων της υπαίθρου.

2. Συνθήκαι εισόδου Μεραρχίας και συνθήκαι αναλήψεως της ζώνης ευθύνης της.

Η Μεραρχία εισελθούσα εις την ζώνην ευθύνης του ΣΣ μέχρις εσπέρας της 13 Σ/βρίου, προήρχετο εκ της περιοχής ΒΙΤΣΙΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ένθα είχον διεξαχθή αι τελευταίαι νικηφόροι επιχειρήσεις.

Το ηθικόν της Μεραρχίας (αξ/κών και οπλιτών) ήτο πολύ καλόν πλην αύτη μη έχουσα υποστή ουδεμίαν εκπαίδευσιν κατά την επί έτος περίπου παραμονήν της εις την περιοχήν ταύτην εν στατική αποστολή και υπό δυσμενεστάτας συνθήκας , παρουσίαζε κατά την γνώμην των ηγητόρων της μεγάλην δυσκαμψίαν και πλήρη σχεδόν άγνοιαν των μεθόδων του αντισυμμοριακού αγώνος και δη κατά μικρών ευκινήτων συμμοριακών ομάδων , τα δε τμήματα εστερούντο κατά ένα γενικόν τρόπον του απαιτουμένου επιθετικού πνεύματος, ιδιαιτέρως υπό την έννοιαν της αναζητήσεως προσβολής και απηνούς διώξεως των ανευρισκομένων συμμοριτών ή ομάδων Κ.Σ.

Αποτέλεσμα της καταστάσεως αυτής των τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας υπήρξε να υποστούν ταύτα κατά τας πρώτας ημέρας της εισόδου των και ενεργείας εις τας ζώνας ευθύνης των αρκετόν αριθμόν αιφνιδιασμών εκ μέρους των Κ.Σ. ομάδων ενεδρευτικώς και να υποστούν σχετικάς απωλείας.

3. Διάταξις Μεραρχίας

(α) Η ληφθείσα αρχικώς υπό της ΙΙ Μεραρχίας διάταξις από 19ης Σ/βρίου αφ' ης ανέλαβεν την ανατεθείσαν αυτή ζώνην μεταξύ ΑΞΙΟΥ π. και ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ όρους- εκβολαί ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ π. ήτο η κάτωθι:

Σ.Δ/σεως Μεραρχίας : ΛΑΓΚΑΔΑΣ

21η Ταξιαρχία

Σ.Δ Ταξιαρχίας :ΚΙΛΚΙΣ με Τ.Σ. εις ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ

3 Τάγματα επί ΜΠΕΛΛΕΣ

Δύο Τάγματα Εθν/ράς διατιθεμένα εις την περιοχήν της Ταξιαρχίας είχον διατεθή ως κάτωθι:

67 Τ. Εθνοφρουράς : Επί ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ

95 Τ. -//- Εις περιοχήν ΧΕΡΣΟΥ-ΚΟΡΩΝΑΣ-ΚΙΛΚΙΣ.

22α Ταξιαρχία

Σ.Δ Ταξιαρχίας : ΣΕΡΡΑΙ

Έν Τάγμα Εις περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ με το μείζον μέρος ως εφεδρεία.

Έν -//- Εις περιοχήν Ν. ΖΙΧΝΗΣ.

Έν -//- -//- -//- ΣΕΡΡΩΝ ΝΙΓΡΙΤΗΣ

Τρία Τάγματα Εθνοφρουράς υπαχθέντα υπό τας δ/γάς της Ταξιαρχίας είχον διατεθή εις την περιοχήν ταύτης ως κάτωθι:

60 Τ. Εθνοφρουράς Εις περιοχήν Βορ. ΣΕΡΡΩΝ

86 Τ. -//- -//- -//- ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ όρους

39 Τ. -//- -//- -//- ΝΙΓΡΙΤΗΣ

3η Ορ. Ταξιαρχία (εφεδρεία Σ. Στρατού)

Σ.Δ : ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τάγμα εις -//-

Τάγμα εις ΛΗΤΗΝ

-//- -//- ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ

Η Ταξιαρχία αύτη προς τον σκοπόν της πλήρους εκκαθαρίσεως της περιοχής Χαλκιδικής διετέθη την 25.9.49 εις την περιοχήν ταύτην αρχικώς υπό τας της 87ης Σ. Περιοχής βραδύτερον δε υπό την Μεραρχίαν.

Εκτός των ανωτέρω δυνάμεων υπό την Μεραρχίαν υπήχθησαν και αι κάτωθι Μονάδες Εθνοφρουράς και Ελαφρών Ταγμάτων ευρισκόμεναι εντός της ζώνης ευθύνης της Μεραρχίας.

50 Ε.Σ Πεζικού με δύο Ε.Τ Πεζικού και έν Τάγμα Εθνοφρουράς εις την περιοχήν Χαλκιδικής.

31 Ε.Σ Πεζικού με δύο Τάγματα

Εν εις την περιοχήν ΛΑΧΑΝΑ

-//- -//- -//- ΣΩΧΟΥ-ΛΑΓΚΑΔΑ

(β) Κατά το α΄πενθήμερον του μηνός Οκτωβρίου λόγω διαλύσεως 7 Ταγμάτων Εθνοφρουράς εκ της περιοχής του Σ. Στρατού, αι δυνάμεις της ζώνης της ΙΙ Μεραρχίας ηλαττώθησαν κατά 2 Τάγματα Εθνοφρουράς. Προς συμπλήρωσιν των αναγκών της Μεραρχίας διετέθη αυτή εν (Ι) Τ. Εθνοφρουράς εξ ετέρας περιοχής του Σ. Στρατού.

Διά της γενομένης αναπροσαρμογής της διατάξεως της Μεραρχίας 1 Τ.Ε αφηρέθη εκ της περιοχής ΝΙΓΡΙΤΗΣ η ευθύνη της οποίας ανετέθη εις το εφεδρικόν Τάγμα της 22ας Ταξιαρχίας περιοχής ΣΕΡΡΩΝ.

(γ) Συνεπεία των διαταχθεισών εν συνεχεία απολύσεων και άλλων κλάσεων οπλιτών και διαλύσεως Μονάδων απέμειναν εν τη ζώνη της ΙΙ Μεραρχίας κατά το τελευταίον 10ήμερον του Δ/βρίου οπότε αύτη εξήλθε της ζώνης του ΣΣ ίνα συγκεντρωθή δι' εκπαίδευσιν εις περιοχήν ΒΕΡΡΟΙΑΣ.

Επτά Τάγματα Πεζικού (Στρατού Εκστρατείας)

Δύο Ελαφρά Τάγματα

Και έν Ελαφρόν Συν/γμα Πεζικού (Διοίκησις)

Διά ταύτα καθωρίσθη η κάτωθι διάταξις εφαρμοσθείσα υπό της ΙΧ Μεραρχίας ήτις αντικατέστησε την ΙΙ Μεραρχίαν.

Σ.Δ/σεως Μεραρχίας : ΛΑΓΚΑΔΑΣ

Μία Ταξιαρχία (3 Τάγματα)

Σ.Δ/σεως ΚΙΛΚΙΣ

Δύο Τάγματα εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΕΣ-ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ-Β.ΚΡΟΥΣΙΑ

Έν Τάγμα -//- -//- ΚΙΛΚΙΣ-ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ

Μία Ταξιαρχία (2 Τάγματα)

Έν Τάγμα εις την περ/χήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

-//- -//- -//- -//- ΣΕΡΡΩΝ-ΝΙΓΡΙΤΗΣ-ΛΑΧΑΝΑ

Μία Ταξιαρχία (2 Τάγματα)

Αύτη προσωρινώς εις την περιοχήν Χαλκιδικής διά την συνέχισιν της αρξαμένης από του μηνός Οκτωβρίου εκκαθαριστικής ενεργείας. Μετά το πέρας της ενεργείας ταύτης προβλέπεται να συγκεντρωθή εις περιοχήν Ν. ΖΙΧΝΗΣ-ΔΡΑΜΑΣ ως εφεδρεία του Σ. Στρατού.

4. Βασικαί διαταγαί και οδηγίαι δοθείσαι εις την ΙΙ Μεραρχίαν.

Άμα τη εισόδω της Μεραρχίας εις την ζώνην ευθύνης του ΣΣ εξεδόθη η υπ' αριθμ. Α.Π 11659/752/10.9.49 διαταγή του ΣΣ καθορίζουσα τας αποστολάς της Μεραρχίας και εκοινοποιήθησαν αυτή και αι υπ' αριθμ. Α.Π 11345/ και 11437/6.9.49 δ/γαί Σ. Στρατού.

Επίσης εκοινοποιήθησαν και άπασαι αι βασικαί δ/γαί του Σ. Στρατού.

Αντίγραφα των διαταγών τούτων επισυνάπτονται τη παρούση.

Διά των διαταγών τούτων βασικαί εντολαί διά την Μεραρχίαν εδόθησαν αι κάτωθι:

ι. Εξασφάλισις της ακεραιότητος του Εθνικού ημών εδάφους και απαγόρευσις εις τους συμμορίτας να επανεγκατασταθώσιν εις παραμεθορίους περιοχάς (επί ΜΠΕΛΕΣ και ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ).

ιι. Εκκαθάρισις των μετόπισθεν της Μεραρχίας από των Κ/Συμμοριακών ομάδων των ευρισκομένων εις ταύτα και εξόντωσις τούτων.

Ιδιαιτέρα προσοχή εδίδετο εις την περιοχήν Χαλκιδικής ένθα το συμμοριακόν συγκρότημα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ παρουσίαζε την μεγαλυτέραν μαχητικήν ικανότητα και δραστηριότητα.

ιιι. Εξασφάλισις των οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών.

ιυ. Αξιοποίησις των ΜΕΑ και συμβολή εις τα έργα των Πολιτικών αρχών διά τον επαναπατρισμόν των διαφόρων χωρίων της περιοχής της.

υ. Κατασκευή και συμπλήρωσις έργων οχυρώσεως εγκαταστάσεως και χειμερινής διαβιώσεως, ιδία εις τας εκκαθαρισθείσας παραμεθορίους περιοχάς του ΜΠΕΛΕΣ και ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ.

5. Εργον ΙΙ Μεραρχίας

(α) Εξασφάλισις Χειμερινών εγκαταστάσεων

Η Μεραρχία άμα τη εγκαταστάσει της προέβη εις την αμυντικήν οργάνωσιν της παραμεθορίου περιοχής ΜΠΕΛΛΕΣ και εις την κατασκευήν έργων χειμερινής διαβιώσεως των τμημάτων της.

Συνεπλήρωσε το υπό της VII Μεραρχίας αναληφθέν έργον αμυντικής οργανώσεως και διαβιώσεως περιοχής ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ και των τοιούτων της περιοχής ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

Το επιτευχθέν γενικώς έργον υπήρξεν λίαν ικανοποιητικόν.

(β) Διεξαχθείσαι επιχειρήσεις και αναπτυχθείσα δραστηριότης

ι. Χαλκιδική

Από 25 Σ/βρίου ήτοι μετά εξαήμερον από της εισόδου της Μεραρχίας εις την ζώνην του ΣΣ η 3η Ορεινή Ταξιαρχία της Μεραρχίας διετέθη εις Χαλκιδικήν διά την εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης μετά του εις την περιοχήν ταύτην εδρεύοντος 50 Ε.Σ.Π.

Η ενέργεια αύτη διήρκεσεν μέχρις της 3.10.49 οπότε η Ταξιαρχία επανήλθεν εις περιοχήν Θεσ/νίκης δι' εκπαίδευσιν.

Κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ και προς τον σκοπόν της ταχείας εκκαθαρίσεως της περιοχής ταύτης διετέθη και πάλιν η αυτή Ταξιαρχία (3 Ορ.) από της 10 Οκτωβρίου μέχρι της 22 Δεκεμβρίου οπότε αντικατεστάθη υπό της 41 Ταξιαρχίας της ΙΧ Μεραρχίας.

Η όλη εκκαθαριστική ενέργεια ανετέθη εις τον Υποδιοικητήν της Μεραρχίας Ταξίαρχον Γκίκαν.

Ληφθέντα μέτρα και επιτευχθέντα αποτελέσματα Η Μεραρχία αντιληφθείσα καλώς τας ειδικάς συνθήκας της εν Χαλκιδική καταστάσεως και την προσπάθειαν του συμμοριακού συγκροτήματος όπως αποφεύγη τον αγώνα προέβη εις την οργάνωσιν του απαιτουμένου συστήματος πληροφοριών και συνεκρότησεν ελαφρά ειδικά τμήματα εξ οπλιτών και Κ.Μ.Ε.Α. διά την ανεύρεσιν και δίωξιν των συμμοριτών τούτων.

Επίσης επεζήτησεν την παροχήν της απαιτουμένης εκπαιδεύσεως εις τα μετέχοντα των επιχειρήσεων τμήματα και ιδιαιτέρως την εξοικείωσίν των εις την νυκτερινήν κίνησιν, τας νυκτερινάς ενεργείας, ενεδρεύσεις κ.λ.π. αντικείμενα επί των οποίων ευθύς εξ αρχής κατεδείχθη ότι υστέρει σημαντικώς η Μεραρχία.

Διά των ληφθέντων ως άνω μέτρων και της αναπτυχθείσης δραστηριότητος η Μεραρχία εν Χαλκιδική επέτυχεν τα κάτωθι:

Την εξόντωσιν, σύλληψιν και παράδοσιν 54 εν συνόλω Κ.Σ εκ των οποίων πολλά σημαίνοντα στελέχη επικεκηρυγμένα αντί σοβαρών χρηματικών ποσών.

Τον εξαναγκασμόν του Κ.Σ συγκροτήματος να απομακρύνη εκ της περιοχής ταύτης 37 Κ.Σ. μη εμπνέοντας εις την διοίκησίν του πλήρη εμπιστοσύνην.

Ούτω ο αριθμός των συμμοριτών ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ εμειώθη κατά 91 επί αρχικώς ευρισκομένων 160 περίπου, ήτοι μείωσις κατά 55%.

Την ανεύρεσιν και καταστροφήν των περισσοτέρων συμμοριακών εγκαταστάσεων εις τας περιοχάς ΒΑΡΒΑΡΑΣ και ΚΑΚΑΒΟΥ.

Την ανεύρεσιν 2 πυροβόλων και σημαντικού οπλισμού (ως εν τη καταστάσει της εκθέσεως της ΙΙ Μεραρχίας εμφαίνηται)

Την σύλληψιν όλων των μεταγωγικών του Κ.Σ συγκροτήματος.

Και τέλος την πλήρη εξουδετέρωσιν των συμμοριτών της περιοχής ταύτης οι οποίοι χείριστα διατρεφόμενοι και συνεχώς κρυπτόμενοι με ηθικόν χαμηλώτατον ουδεμίαν ενέργειαν κατώρθωσαν να εκδηλώσουν κατά το τρίμηνον Οκτωβρίου - Δ/βρίου και έχουν περιέλθη εις εξαιρετικώς δυσχερή θέσιν πανταχόθεν καταδιωκόμενοι και πιεζόμενοι.

Ενδεικτικόν της δεινής θέσεως εις ην περιήλθον οι Κ.Σ Χαλκιδικής είναι η επί του αντικειμένου αυτού ομολογία της Κ.Σ. ηγεσίας ήτις κατ' απολύτως θετικήν πληροφορίαν περιελθούσαν εις το ΣΣ έχει ως εξής «Μαχηταί μας είναι εξηντλημένοι από πείνα και κούραση. Αν συνεχισθή η κατάστασις αυτή, πάμε για διάλυση κ.λ.π.»

ΙΙ. Περιοχή ΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ

Διενεργήθησαν συνεχείς εξερευνήσεις και ενέργειαι διώξεως εις απάσας τας περιοχάς ταύτας (λεπτομερείς ενέργειαι εμφαίνονται εις την συνυποβαλλομένην έκθεσιν της Μεραρχίας) άνευ όμως σοβαρών αποτελεσμάτων.

Οπωσδήποτε επετεύχθησαν τα κάτωθι:

Ο περιορισμός της συμμοριακής δραστηριότητος εκδηλουμένης κυρίως διά λεηλασιών προς εξασφάλισιν ειδών διατροφής.

Η εξάρθρωσις των δικτύων πληροφοριών των Κ/Συμμοριτών και η σύλληψις των διαφόρων συνδέσμων μετά χωρίων της υπαίθρου (ΝΙΓΡΙΤΗΣ-Πεδινής Περιοχής ΚΙΛΚΙΣ)

και τούτο δύναται να λεχθή ότι υπήρξε η μεγαλυτέρα επιτυχία της Μεραρχίας εις την περιοχήν ταύτην.

Επηνέχθησαν εις τας συμμοριακάς ταύτας ομάδας αι κάτωθι απώλειαι:

Κ.Σ. Νεκροί	19
Κ.Σ. τραυματίαι τελείως εξηκριβωμένοι	8
Κ.Σ. συλληφθέντες - παραδοθέντες	19

Σύνολον	36

ήτοι 20% περίπου επί της αρχικής δυνάμεως των συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην ανερχομένους εις 185.

6. Είσοδος ΙΧ Μεραρχίας

(α) Γενικαί συνθήκαι εισόδου

Κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ η ΙΧ Μεραρχία προκειμένου να αντικαταστήση την ΙΙ Μεραρχίαν ήρχισε μεταφερομένη από 16.12.4 εις την ζώνην του Σ. Στρατού. Η μεταφορά ταύτης επερατώθη την 24ην Δ/βρίου και από 240600 ώρας ανελήφθη η ζώνη ευθύνης υπό της ΙΧ μεραρχίας.

(β) Διαταχθείσαι προς ενέργειαν από κοινού επιχειρήσεις

Το ΣΣ επωφελούμενον της παρουσίας και των δύο Μεραρχιών (ΙΧ και ΙΙ) εις την περιοχήν μεταξύ ΑΞΙΟΥ και ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και προς τον σκοπόν αφ' ενός του προσανατολισμού των δυνάμεων της ΙΧ Μεραρχίας εις την νέαν ζώνην ευθύνης των, αφ' ετέρου δε προς επίτευξιν ικανοποιητικωτέρων αποτελεσμάτων, διέταξε την διεξαγωγήν εκκαθαριστικών ενεργειών εις την περιοχήν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ, την περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ και την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Εκ των ανωτέρω ενεργειών ήρχισαν εκδηλούμεναι αι εις Χαλκιδικήν και Κρούσσια.

Κατόπιν δ/γής του Γ.Ε Στρατού περί μη συμμετοχής Μονάδων ΙΙ Μεραρχίας εις τας ενεργείας ταύτας η διά την περιοχήν Βερτίσκου-Κερδυλλίων προβλεπομένη ενέργεια δεν εγένετο διαταχθείσης της συγκεντρώσεως της ΙΙ Μεραρχίας εις περιοχήν ΒΕΡΡΟΙΑΣ μέχρις 23ης Δ/βρίου, πλην μιας Ταξιαρχίας (22ας) η οποία μετεφέρθη την 26ην Δεκεμβρίου.

7. Συνολικά αποτελέσματα

Εκ του συνόλου των ενεργειών της ΙΙ Μεραρχίας κατά το τρίμηνον κατά το οποίον η Μεραρχία παρέμεινεν εις την ζώνην ευθύνης του ΣΣ επετεύχθησαν τα κάτωθι αποτελέσματα:

Κ.Σ. Νεκροί	43		
Κ.Σ. τραυματίαι εξηκριβωμένοι		16	
Κ.Σ. συλληφθέντες και παραδοθέντες		44	

Σύνολον	103		
Απομακρυνθέντες συνεπεία των επιχειρήσεων			59
		162	

Ητοι μείωσις κατά 47% της ολικής δυνάμεώς των.

Κατά τον αυτόν χρόνον αι απώλειαι της ΙΙ Μεραρχίας ανήλθον εις , Νεκροί 40, τραυματίαι 75, Αγνοούμενοι 8.

Εκ των απωλειών τούτων Ν. 8, Τραυμ. 35 εκ ναρκών και ατυχημάτων.

8. Οργάνωσις δικτύου πληροφοριών

Η Μεραρχία ειργάσθη λίαν επιτυχώς διά την οργάνωσιν και ενίσχυσιν των δικτύων πληροφοριών τόσον επί των συμμοριτών όσον και εις το εσωτερικόν της ζώνης της Μεραρχίας προς παρακολούθησιν και εξάρθρωσιν των δικτύων επανασυνδέσεως των συμμοριτών μετά των κατοίκων των χωρίων της υπαίθρου.

9. Μ.Ε.Α και Επαναπατρισμός

Η Μεραρχία ενισχυθείσα διά σημαντικού οπλισμού υπό του ΣΣ ως και υπό τοιούτου προελθόντος εκ λαφύρων προέβη εις την οργάνωσιν Μ.Ε.Α. εις διάφορα επαναπατρισθέντα χωρία και κατέβαλεν προσπαθείας διά την καλλιτέραν αξιοποίησιν των μέχρι της εισόδου της εις την ζώνην του ΣΣ υφισταμένων τοιούτων.

Επίσης διά των ληφθέντων υπό ταύτης μέτρων ασφαλείας, συνετέλεσε διά τον επαναπατρισμόν μεγάλου αριθμού χωρίων της περιοχής της.

10. Τακτική κατάστασις ως παρουσιάζεται την 24 Δ/βρίου

Η κατάστασις εις την παραδιδομένην ζώνην ευθύνης υπό της ΙΙ Μεραρχίας κατά την 24 Δ/βρίου αφ' ης ανέλαβεν την ευθύνην ταύτης η ΙΧ Μεραρχία παρουσιάζεται ως κάτωθι:

(α) Εχθρός

Δύναμις Η συνολική δύναμις των Κ/Συμμοριακών ομάδων περίπου 190 συμμοριτών ευρίσκηται κατανεμημένη ως εξής:

Εις περιοχήν ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ-ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ-ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ	10	
Εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ	50	
-//- -//- ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΚΕΡΔΥΛΙΑ		70
-//- -//- ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	60	

Σύνολον	190	

Ηθικόν

Το ηθικόν των συμμοριτών γενικώς είναι κακόν, διαρκώς χειροτερεύον.

Ικανότης προς δράσιν

Αύτη κατά περιοχάς παρουσιάζεται ως κάτωθι:

Περιοχή ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ Μηδενική.

Περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ Η κατάστασις τούτων εν τη περιοχή ταύτη είναι από πάσης απόψεως αθλία. Ουδεμίαν μαχητικήν αξίαν διαθέτουν. Εξακολουθούν να διατηρούνται εις την περιοχήν ταύτην διότι παρέχεται εις τούτους η δυνατότης της τελείας αποκρύψεως των εις τας δασώδεις χώρας της περιοχής.

Περιοχή ΚΡΟΥΣΙΩΝ - ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ - ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ Οι Κ/Συμμορίται των περιοχών ταύτων κατώρθωσαν να διατηρήσουν εις κάπως υπολογήσιμον επίπεδον την μαχητικήν των ικανότητα. Τούτο οφείλεται αφ' ενός μεν εις το εκτεταμμένον και ο δασώδες της περιοχής ένθα ούτοι κατωρθώνουν να αποκρύπτωνται κατά μικράς ομάδας και να δύνανται να ενεδρεύουν , αφ' ετέρου δε και εις το ότι δεν ησθάνθησαν συνεχή και απηνή δίωξιν καθόσον η κυρία προσπάθεια της ΙΙ Μεραρχίας είχε στραφή προς την περιοχήν Χαλκιδικής.

(β) Φίλιαι δυνάμεις

Η ΙΧ Μεραρχία αναλαμβάνουσα την ζώνην ευθύνης της διαθέτει 7 Τάγματα Στρατού και 2 Ε.Τ. Πεζικού μετά μιάς Δ/σεως Ε.Σ. Πεζικού.

Η αναληφθείσα υπό της Μεραρχίας διάταξις είναι η αυτή με την της ΙΙ Μεραρχίας ήτοι:

41 Ταχ/χία (2 Τάγματα) Εφεδρ. ΣΣ και προσωρινώς εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

42 Ταξ/χία, περιοχή ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ-ΣΕΡΡΩΝ-ΝΙΓΡΙΤΗΣ

43 Ταξ/χία, ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΙΛΚΙΣ-ΚΡΟΥΣΙΑ.

ΙΙ. Απόδοσις ΙΙ Μεραρχίας κατά το χρονικόν διάστημα 19.9.49 μέχρι 24.12.49.

(α) Απόδοσις τμημάτων Μεραρχίας

Η απόδοσις των τμημάτων της Μεραρχίας γενικώς δεν υπήρξεν η επιβαλλομένη , αύτη δύναται να χαρακτηρισθή μάλλον ως μετρία.

Παρετηρήθη πολλάκις τμήματα της Μεραρχίας κατατοπισθέντα κατόπιν ακριβεστάτων και εγκαίρων πληροφοριών του ΣΣ περί παρουσίας συμμοριτών εις σαφώς καθωρισμένον χώρον (π.χ ύψωμα ή καλύβην εντός της οποίας εδίδετο συνέντευξις συμμοριτών) ή περί διαβάσεως ομάδος τινός εκ μιας περιοχής εις ετέραν, να μη καταστή δυνατόν να επιτύχωσιν αποτέλεσμα ικανοποιητικόν και οι συμμορίται να διαφύγωσιν ή να διέλθωσιν εκ των καθοριζομένων διαβάσεων.

Η τοιαύτη μειωμένη απόδοσις των τμημάτων της Μεραρχίας δέον όπως αποδοθή ως και ανωτέρω ελέχθη.

ι. Εις την έλλειψιν πείρας και εξοικειώσεως εις το είδος τούτο του αγώνος.

ιι. Εις την έλλειψιν συστηματικής εκπαιδεύσεως την οποίαν από μακρού τα τμήματα δεν είχον υποστή.

Διά των καταβληθεισών προσπαθειών και δη παρά των ανωτέρω Διοικήσεων, της γενομένης εκπαιδεύσεως έστω και μικράς εκτάσεως και ιδιαιτέρως διά της κτηθείσης πείρας χάρις εις την εντατικήν χρησιμοποίησιν των Μονάδων κατά το τρίμηνον διάστημα της εις την ζώνην του Σ.Στρατού, παραμονής της ΙΙ Μεραρχίας δύναται αδιστάκτως να λεχθή ότι, η Μεραρχία σημαντικώς εβελτιώθη και η μαχητική απόδοσις αυτής ηυξήθη.

Είναι αναγκαίον εν τούτοις να σημειωθή ότι παρ' όλα ταύτα τα μικρά τμήματα της Μεραρχίας (Λόχοι και μικρότερα τμήματα) δεν απέκτησαν πλήρως την απαιτουμένην εκείνην ευσυνειδησίαν και ζήλον εις την εκπλήρωσιν της ανατιθεμένης αποστολής, όταν μάλιστα αύτη πρέπει να εκτελεσθή μακράν της αμέσου επιβλέψεως των ανωτέρω ηγητόρων.

Η έλλειψις αύτη είχε μεγάλην σημασίαν και επίδρασιν επί του αποτελέσματος, διότι το σύνολον σχεδόν της δραστηριότητος Μεραρχίας, απετελείτο εν τη ουσία από άθροισμα παρομοίων ενεργειών μικρών τμημάτων η καλή εκτέλεσις των οποίων υλοποίει εις την πραγματικότητα την απόδοσιν της Μονάδος.

Τούτο εξηγεί τας σχετικώς μικράς απωλείας των συμμοριτών καίτοι πλειστάκις ενέπεσαν εις τας ενέδρας των Φιλίων τμημάτων καθώς επίσης και την μικράν απόδοσιν ην έσχον πληροφορίαι εξαιρετικής σημασίας, λόγω της προελεύσεώς των , μεταδοθείσαι υπό του ΣΣ προς την ΙΙ Μεραρχίαν σχετικώς με τας κινήσις των συμμοριτών, θέσεις ωρισμένων ομάδων κ.τ. λ. αίτινες απετέλουν ευκαιρίας συντριπτικών πληγμάτων εναντίον των συμμοριτών εάν τα βάσει τούτων κινούμενα τμήματα ενήργουν μετά μεγαλυτέρας τέχνης και ικανότητος.

ΙΙΙ. Διά την απόδοσιν των Διοικήσεων υποβάλλεται ιδιαιτέρα αναφορά.

Τ.Υ.
Αντιστράτηγος Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΜΑ: Εκκαθάρισις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και Μετόπισθεν ΙΙ Μεραρχίας

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχίαν

Γ΄ΣΣ(Α1)
ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 15274/753ε

ΚΟΙΝ: ΓΕΣτρατού/Α1
Α1 Σ Στρατού

Β.Σ.Τ 903 τη 12.XI.49

1. Καίτοι από μηνός και πλέον η 3η Ορεινή Ταξιαρχία διετέθη ολόκληρος εις την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ διά την εκκαθάρισιν ταύτης από των μικροσυμμοριακών ομάδων, εν τούτοις τα επιτευχθέντα μέχρι σήμερον αποτελέσματα δεν υπήρξαν ικανοποιητικά.

Ανευρέθησαν βεβαίως υπό των ενεργούντων τμημάτων διάφορα υλικά των συμμοριτών, αλλ' ουδεμία σημαντική απώλεια επηνέχθη επί των συμμοριτών, οι οποίοι κατώρθωσαν και κατωρθώνουσι πάντοτε να αποφεύγουσι των δίωξιν των ημετέρων τμημάτων.

Πολλάκις ανεφέρθησαν συγκρούσεις μετά συμμοριτών αλλ' ουδέποτε εσημειώθησαν αποτελέσματα εις βάρος τούτων.

2. Εις την Μεραρχίαν διετέθησαν υπό του ΣΣ όλα τα απαιτούμενα διά την ενέργειαν ταύτην μέσα, πολλάκις δε παρεσχέθησαν και πληροφορίαι εξαιρετικής αξίας, των οποίων η καλή εκμετάλλευσις θα ηδύνατο να δημιουργήση ευκαιρίαν μεγάλων επιτυχιών.

3. Το ΣΣ έχον υπ' όψει του, την δυσκαμψίαν την οποίαν παρουσίασαν τα τμήματα της ΙΙ Μεραρχίας όταν εισήλθον εις την ζώνην του ΣΣ , την έλλειψιν πείρας εν γένει διά παρομοίας εξερευνητικάς ενεργείας, έκρινε μέχρι τούδε λίαν επιεικώς την μη επίτευξιν αποτελεσμάτων. Μετά πάροδον όμως τόσου χρόνου ουδεμία δικαιολογία δύναται να υπάρξη.

4. Κατόπιν τούτου η Μεραρχία να εντείνη τας προσπαθείας της διά την ταχίστην εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης , ως επανειλημμένως έχει διαταχθή.

Δεν αρκεί μόνον η προς τούτο καλή θέλησις των στελεχών και ιδία των ανωτέρω τοιούτων αλλ' απαιτείται συγχρόνως άκαμπτος επιμονή διαρκής εγρήγορσις και εντατική προσπάθεια ίνα εξασφαλισθή παραλλήλως και αρίστη εκτέλεσις υπό των τμημάτων.

Δέον τα τελευταία ταύτα μέχρι του τελευταίου στρατιώτου να ενστερνισθώσι το πνεύμα και την εντολήν της Διοικήσεως ότι η εκκαθάρισις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ επιβάλλεται όπως συντελεσθή τάχιστα και να κατανοήσωσιν ότι προς επίτευξιν τούτου δέον να δεχθώσι πάντα κόπον και πάσαν θυσίαν.

Και πάλιν εφιστάται η προσοχή σας επί της ανάγκης των νυκτερινών ενεργειών, αίτινες πρέπει ν' αποτελέσωσι τον κανόνα ενεργείας εις την περίπτωσιν ταύτην.

Η Μεραρχία επί πλεον της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ βαρύνεται και με την υποχρέωσιν ανευρέσεως και εξοντώσεως των συμμοριακών ομάδων της περιοχής ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ και Νοτίων ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ.

Διά την εκκαθάρισιν τούτων να αναπτύξη την επιβαλλομένην δραστηριότητα χρησιμοποιούσα καταλλήλως άπαντα τα αναγκαιούντα τμήματα εκ των εφεδρειών της.

5. Η Μεραρχία επανειλημμένως διετάχθη να εκκαθαρίση τα μετόπισθεν της από τους αυτοαμυνίτας, πληροφοριοδότας των συμμοριτών και λοιπούς πράκτορας.

Να συμπληρώση το έργον τούτο ιδία εις την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ με όλην την επιβαλλομένην αυστηρότητα.

Δέον να αντιληφθή η Μεραρχία ότι είναι ήδη καιρός να σημειώση επιτυχίας.

Τ.Υ.
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

ΘΕΜΑ: Διαφυγή Κ.Σ. εκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ | ΑΥΣΤΗΡΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΠΡΟΣ : Δοικητήν ΙΙ Μεραρχίας | ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ-
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΚΟΙΝ : Α1 | Γ΄ΣΣ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 16809/753 ε
Β.Σ.Τ. 903 τη 8-12-49

1. Παρά τας παρασχεθείσας εσχάτως υπό του Σώματος Στρατού σαφείς πληροφορίας περί συγκεντρώσεως των Κ.Σ. εις περιοχήν ΣΟΥΒΛΙΑΝΗΣ και των προθέσεων αυτών όπως διά ωρισμένου δρομολογίου κινηθώσι προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ, δεν κατέστη δυνατόν να γίνη εκμετάλλευσις των ως άνω πληροφοριών και οι ΚΣ διήλθον χθές το εσπέρας σχεδόν ανενόχλητοι διά μέσου των Τμημάτων Υμών περιοχής ΣΤΑΥΡΟΥ και λίαν εγγύς του χωρίου επιτυχόντες να διολυσθήσουν προς Βορράν.

Η κατάστασις αύτη είναι τελείως απαράδεκτος. Τα τμήματα περιοχής ΣΤΑΥΡΟΥ άτινα είχον αναλάβει να φράξουν την ζώνην εξ ης επρόκειτο να διέλθουν οι συμμορίται παρουσιάζονται κακώς ενεργούντα ουδόλως ενδιαφερόμενα ίνα φέρωσιν εις πέρας την ανατεθείσαν αυτοίς αποστολήν και υπέχουσι κατόπιν τούτου βαρείαν ευθύνην διότι απώλεσαν μίαν εξαίρετον ευκαιρίαν συντριβής ή αιχμαλωσίας των Κ.Σ.

2. Μοι αναφέρατε σήμερον ότι διετάξατε εξέτασιν επί του αντικειμένου αυτού.

Η εξέτασις αύτη δέον να τερματισθή οπωσδήποτε εντός τεσσάρων ημερών και να επιβληθούν αυστηρώταται κυρώσεις.

Ουδείς δισταγμός επιτρέπεται εις το σημείον αυτό και από τους υπευθύνους δέον να αφαιρεθούν αι Διοικήσεις και να διαταχθή η εις το Στρατοδικείον παραπομπή των.

Η τυχόν επιεικής κρίσις θα είναι εις βάρος της συνοχής της πειθαρχίας και της μαχητικής αποδόσεως των τμημάτων σας και δύναται να δημιουργήση εν τω μέλλοντι ακόμη βαρυτέρας συνεπείας.

Η Μεραρχία πρέπει να έχη υπ' όψει ότι δεν είναι η πρώτη φορά καθ' ην εκ κακής ενεργείας των Τμημάτων της ή αδιαφορίας εν τη εκτελέσει της αποστολής των απώλεσαν ευκαιρίαν εξοντώσεως πολλών συμμοριτών χρονίζοντος ούτω του καρκινώματος της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

3. Τας επ' αυτού αποφάσεις σας να αναφέρητε και ημίν εντός τεσσάρων ημερών συν τη υποβολή και της εκθέσεώς Σας επί των γεγονότων.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

Το σχέδιον εμονογραφήθη
Υπό του Διοικητού
Ο
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ
Τ.Σ.Υ
ΙΧ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ
Ταξίαρχος

Δ.Π.

-Ο-
ΡΑΔΙΟΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΩΣ

ΑΠΟ : Γ΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχίαν/Α1 041100
ΚΟΙΝ : Γ΄. Συγκρότημα (μερίμνη
ΙΙ Μεραρχίας)
Α1
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Α.Π 14905/753Ε (.) απόρρητον (.)

Σχετικόν 8203/6/4.11.49 Σώματος

Κατόπιν εξηκριβωμένων πληροφοριών ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ευρίσκεται και σήμερον ΚΑΚΑΒΟΝ (.)

Συγκεντρώσατε άπαντα τα μέσα αφιεμένης εις ΒΑΡΒΑΡΑΝ της απολύτου αναγκαίας δυνάμεως και ενεργήσατε εις περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ προς τον σκοπόν ανακαλύψεως και εξοντώσεως συγκροτήματος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Διατηρείτε πάντοτε σταθεράν πίεσιν εν τω πνεύματι δοθεισών οδηγιών μου. (.) Επιμείνατε επί της σχολαστικής εξερευνήσεως και της τελευταίας γωνιάς (.)

Αντιστράτηγος ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΛΟΣ
Να κρυπτογραφηθή

Δ.Π
ακριβές αντίγραφο
Τ.Σ.Υ

Θέμα : Επιχείρησις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ Επείγουσα-Απόρρητος ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχίαν Γ΄ΣΣ Α1
Γ΄Συγκρότημα Αριθ. Α.Π. 14897/753ε
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 Β.Σ.Τ. 903 τη 3-11-49
Α1-Α2
Α1/ΜΕΑ

Επιβεβαίωσις προφορικώς δοθεισών διαταγών κατά την επιθεώρησίν μου από 31/10-2/ΙΙ/49 και εν συνεχεία της Α.Π 14609/753ε/29-10-49 δ/γής.

1. Εκ της παρακολουθήσεως των διεξαγομένων εκκαθαριστικών ενεργειών εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ και της επί τόπου εξετάσεως των ειδικών συνθηκών και τρόπου ενεργείας των συμμοριτών εν τη περιοχή ταύτη θεωρώ αναγκαίον να τονίσω τα κάτωθι τα οποία δέον βασικώς να εφαρμόζωνται εις πάσας τας ενεργείας παρομοίας μορφής.

(α) Αφ ης στιγμής εντοπισθή ο εχθρός εις τινα θέσιν, επιβάλλεται η συγκέντρωσις μετά της μεγαλυτέρας δυνατής ταχύτητος όλων των δυναμένων να διατεθώσι δυνάμεων και από της στιγμής ταύτης θα πρέπη να εξασκηθή συνεχής, αδιάκοπος και ισχυρά η κατά του εντοπισθέντος εχθρού πίεσις χωρίς να δοθή εις τούτον ουδέ μιάς στιγμής χρόνος διά να αναπνεύση και διαφύγη. Η συνεχής αύτη και αδιάκοπος πίεσις θα εκδηλωθή:

ι. Διά της εισδύσεως τμημάτων εις την περιοχήν όπου αι πληροφορίαι φέρουν υπάρχοντα τον εχθρόν και της πλήρους και λεπτομερούς εξερευνήσεως και της τελευταίας γωνίας.

ιι. Διά της αποφράξεως υπό ετέρων τμημάτων όλων των διαβάσεων πιθανής διαφυγής του εχθρού.

Τονίζεται ότι τα τμήματα ταύτα δέον να παραμένωσι εν πλήρη αφανεία.

ιιι. Δι εγκαταστάσεως εις ενδιάμεσα και κατάλληλα σημεία πάντοτε μεταβαλλόμενα του αναγκαιούντος αριθμού ενεδρών.

ιυ. Διά της επιτηρήσεως του μεταξύ των ενεδρών χώρου διά περιπόλων εις τρόπον ώστε το σύνολον της ζώνης να επιτηρήται υπό τμημάτων Στρατού.

(β) Όταν τα ενεργούντα την εξερεύνησιν τμήματα αποσύρωνται να παραμένωσιν πάντοτε εις τον εξερευνηθέντα χώρον εν αποκρύψει ειδικής συνθέσεως και οργανώσεως τμήματα, άτινα θα δύνανται να επισημάνωσι και να προσβάλωσι αμέσως τον εχθρόν, όταν ούτος, ενθαρρυνόμενος από την απομάκρυνσιν των κυρίως δυνάμεων θελήση να εκδηλωθή διά κινήσεως ή οιασδήποτε άλλης ενεργείας.

γ) Εις χείρας της Διοικήσεως δέον να υπάρχη πάντοτε εφεδρική δύναμις ετοίμη δι' άμεσον κίνησιν προς την περιοχήν όπου αι πληροφορίαι ήθελον παρουσιάση σημειωθέντα τον εχθρόν, καθ' όσον αποστολή προς τον σημείον τούτο δυνάμεων εκ της ειλημμένης διατάξεως ήθελεν απαιτήση αρκετόν χρόνον, καθ' ον ο εχθρός θα ηδύνατο να διαφύγη.

Εξ άλλου αι εφεδρείαι αύται δίδουν την ευκαιρίαν εις την διοίκησιν όπως παρέχη περιοδικώς εις τα τμήματα μίαν στοιχειώδη ανάπαυσιν χωρίς να παρίσταται ανάγκη διακοπής των επιχειρήσεων προς παροχήν αναπαύσεως δι' απομακρύνσεως όλων των τμημάτων, αποφευγομένης ούτω πάσης χαλαρώσεως της πιέσεως επί του εχθρού.

Δέον να κατανοηθή ότι τούτο αποτελεί σοβαρώτατον παράγοντα διά την καταπόνησιν και αποδιοργάνωσιν του εχθρού, όστις εν τη προσπαθεία του να διαφύγη την πίεσιν και καταφύγη εις ετέραν περιοχήν δέον να αντιμετωπίση την συνεχή και απηνή δίωξιν.

δ) Εις περιοχήν καθ' ην νέαι πληροφορίαι παρουσιάζουν τους Κ.Σ. συγκεντρουμένους εις μίαν περιοχήν εγγύς της τοιαύτης ΚΑΚΚΑΒΟΥ εις ην εσχάτως φέρονται ούτοι εντοπισισμένοι ή εις άλλας θέσεις , τάχιστα το σύνολον των δυνάμεων, αφιεμένης το πολύ μιας διλοχίας ή έστω και ενός λόχου εις την περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ, να συγκεντρωθή εις την νέαν ταύτην περιοχήν ώστε να αυξηθούν αι δυνατότητες επιτυχούς κατά των Κ.Σ. ενεργείας.

Ο τρόπος ούτος ενεργείας δέον να ακολουθήται και εις πάσαν άλλην παρομοίαν περίπτωσιν.

Μία τοιαύτη ενέργεια, εφ' όσον ήθελε επιβάλη την άμεσιν χρησιμοποίησιν του εφεδρικού τμήματος, δεν απαλλάσσει την διοίκησιν της υποχρεώσεως όπως εκ των υπολοίπων τμημάτων συγκροτήση αμέσως εφεδρικόν τμήμα, ώστε να δύναται να ανιμετωπίση οιανδήποτε κατάστασιν οπουδήποτε και αν ήθελε παρουσιασθή.

2. Δέον όπως το ταχύτερον πραγματοποιηθή ο επαναπατρισμός των χωρίων ΣΤΑΝΟΣ και ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΣ και προπαρασκευασθή ο επαναπατρισμός και των υπολοίπων χωρίων της περιοχής.

3. Ιδιαιτέρα σημασία δέον να αποδοθή εις την αξιοποίησιν των Μ.Ε.Α. και των δικτύων πληροφοριών των κατωκημένων τόπων, καθ' όσον τα μεν Μ.Ε.Α. μετ' ολίγον εν πολλοίς θα αναλάβωσι την φύλαξιν των κατωκημένων τόπων, τα δε δίκτυα πληροφοριών θα αποτελέσουν το κύριον μέσον της εγκαίρου ανακαλύψεως των συνομωτικών ενεργειών των Κ.Σ.

4. Εγκρίνονται αι υποβληθείσαι προτάσεις, αφορώσαι:

α) Συγκρότησις ειδικών αποσπασμάτων εξ ανδρών ιδιαιτέρως επιλεγομένων, διά να εισέρχωνται εις τους ειδικούς χώρους διαβιώσεως των Κ.Σ. και παραμένωσιν εις τούτους εν αποκρύψει.

β) Την εκπαίδευσιν Διμοιριτών και Ομαδαρχών εις τα της εγκαταστάσεως και λειτουργίας των ενεδρών. Η εκπαίδευσις αύτη δέον να συμπληρωθή εις το έργον των περιπόλων καθ' όσον διεπιστώθη ότι τα τμήματα υστερούσιν επί του αντικειμένου τούτου.

γ) Την ενίσχυσιν των τμημάτων ΜΕΑ κατά 35, κατ' αρχήν διά τον μήνα Ν/βριον και ενδεχομένως διά τον μήνα Δ/βριον. Προς τον σκοπόν τούτον το ΣΣ διά τον μήνα Ν/βριον διαθέτει το ποσόν των δρχ. Δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) όπερ θέλει συμπληρωθή εκ πιστώσεων της ΙΙ Μεραρχίας.

δ) Η μισθοδοσία των ομάδων πληροφοριών θα συνεχισθή και κατά μήνα Δ/βριον.

5. Εν συμπεράσματι εκ της επιθεωρήσεως εν τω συνόλω έμεινα ικανοποιημένος καθ' όσον διεπίστωσα ότι η Διοίκησις των επιχειρήσεων έχει καλώς αντιληφθή το πρόβλημα και έχει θέσει ασφαλείς βάσεις διά την βελτίωσιν της καταστάσεως και της αποδόσεως των τμημάτων.

Επίσης οι Διοικηταί των τμημάτων και οι οπλίται καλώς αντελήφθησαν την αποστολήν των και εργάζονται φιλοτίμως ια την εκπλήρωσιν ταύτης.

6. Αι υπάρχουσαι ατέλειαι και ελλείψεις διά επιβάλλεται να συμπληρωθώσιν τάχιστα, εις τρόπον ώστε ο επιδιωκόμενος σκοπός της εκκαθαρίσεως της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ να επιτευχθή το δυνατόν ταχύτερον.

Ως πολλάκις ετόνισα ο παράγων χρόνος έχει αποφασιστικήν σημασίαν δεδομένης τόσον της επικειμένης μειώσεως της δυνάμεως του Στρατού όσον και της ανάγκης εκπαιδεύσεως των Τμημάτων.

7. Άπαντα τα ζητηθέντα μέσα παρεσχέθησαν. Αναμένεται να καρποφορήσουν αι προσπάθειαι και να επιτευχθή ο ταχθείς αντικειμενικός σκοπός τάχιστα.

Δεν θεωρώ αναγκαίον να τονίσω και πάλιν την ευθύνην όλων των Διοικήσεων επί του αντικειμένου τούτου.

Τ.Υ.
Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής

Ε.Δ

ακριβές αντίγραφον

ΘΕΜΑ:	Διάταξις-Αποστολαί Τρόπος ενεργείας Μ. Μονάδων Σώματος Στρατού	ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ Γ΄ Σ.Στρατού/Α1 ΑΡΙΘ. Α.Π. 14685/789α
ΠΡΟΣ:	ΙΙ, VII Μερραρχίας/Α1 Σ.Δ.Κ.Μ.-Σ.Δ.Θρ/Α1	Β.Σ.Τ. 908 30-10-49 ----------------------------
ΚΟΙΝ:	Α1- ΓΕΣ /Α1	

Σχετικαί: Α.Π. 11437/7-9-49-Α.Π.11345/6-9-49

Α.Π. 12544/22-9-49-Α.Π.14211/21-10-49

Διαταγαί Σώματος Στρατού

1. Διά των ανωτέρω Διαταγών του Σώματος Στρατού εδόθησαν εις τας Μ. Μονάδας:

α) Αι αποστολαί τούτων κατά την φθινοπωρινήν περίοδον και αι αναγκαιούσαι οδηγίαι επί του τρόπου ενεργείας αυτών διά την εκπλήρωσιν της αποστολής των.

β) Αι αναγκαιούσαι ενδείξεις διά την λήξιν της επιβαλλομένης διατάξεως των τμημάτων εις την παραμεθόριον περιοχήν και εις την τοιαύτην του εσωτερικού της ζώνης ευθύνης του Σ. Στρατού.

2. Συμπληρωματικώς με τα υπό των ανωτέρω Διαταγών καθοριζόμενα και προς τον σκοπόν της πλήρους εκπληρώσεως των ανατεθεισών αποστολών και έχοντες υπ' όψιν και την υπ' αριθ. Α.Π 245327/4009/Σ/20-10-49 Δ/γήν ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ παρέχομεν υμίν τας κάτωθι οδηγίας.

α) ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ. ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ι. Ως έχει σήμερον η γενική κατάστασις , απόπειρα επανεισδύσεως Κ/Συμμοριτών δέον ν' αναμένεται περισσότερον εκ της προς την ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ παραμεθορίου περιοχής.

Πάσα δε τοιαύτη απόπειρα Κ/Συμμοριτών εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ θα αποσκοπή:

Είτε την εξουδετέρωσιν των κατά μήκος της μεθορίου εγκατασταθέντων εις δεσπόζοντα εδαφικά σημεία (ζωτικά ημετέρων τμημάτων και την εγκατάστασίν των επ' αυτών προς δημιουργίαν Κ/Συμμοριακών βάσεων κατά μήκος της μεθορίου, είτε εις την διείσδυσιν εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης του ΣΣ προς δημιουργίαν γενικής αναταραχής (καταστροφάς-λεηλασίας-στρατολογίαν) και επανασυγκρότησιν ισχυρών Κ/Σ συγκροτημάτων.

ιι. Διά την καλυτέραν αντιμετώπισιν μιας τοιαύτης εχθρικής ενεργείας επιβάλλεται όπως:

Η παραμεθόριος διάταξις των ημετέρων τμημάτων αποτελείται εκ Σημείων Στηρίγματος ισχυρών, τουλάχιστον δυνάμεως Λόχου, τα οποία θα έχωσι την δυνατότητα αφ' ενός μεν να αποκρούσουν αποτελεσματικώς πάσαν κατ' αυτών εχθρικήν ενέργειαν, αφ' ετέρου δε να έχωσι την δυνατότητα του ελέγχου διά περιπόλων και ενεδρών της περιοχής των.

Ο έλεγχος των διακένων κατά βάθος και πλάτος μεταξύ των Σ. Στηρίγματος θα πρέπει να εξασφαλίζεται δι' ισχυρών περιπόλων και ενεδρών καθ' όλην την διάρκειαν του 24ωρου ημέραν και νύκτα.

Τα σημεία εγκαταστάσεως των ενεδρών δέον να μεταβάλλωνται συνεχώς ίνα εν ουδεμία περιπτώσει ο εχθρός δυνηθή να λάβη σαφή γνώσιν της λεπτομερούς διατάξεώς μας και του τρόπου καθ' όν επιζητείται παρ' Ημών ο έλεγχος των περιοχών.

Μόνον διά του τρόπου τούτου δύναται να επιτευχθή ασφαλής έλεγχος της περιοχής.

Εξερευνήσεις άνευ συστήματος ή κατάληψις των αυτών πάντοτε θέσεων , διαβάσεων κ.λ.π. καταλήγουσιν συνήθως εις καταπόνησιν των τμημάτων άνευ ουδενός αποτελέσματος επί του εχθρού.

Τέλος δέον πάντοτε να επιζητείται η εκμετάλλευσις των εκάστοτε πληροφοριών περί εχθρού.

ιιι. Όπισθεν των ως άνω Σ. Στηρίγματος ή Κ. Αντιστάσεως δέον να υπάρχωσι τοπικαί εφεδρείαι των Μ. Μονάδων αίτινες δέον μεν να έχουν οργανωμένας τας θέσεις των πλην όμως θα πρέπη να διαθέτουν δυνατότητα κινήσεως, ίνα δύνανται να ενισχύσωσι τάχιστα τα προκεχωρημένα ως άνω Σ. Στηρίγματος και αφ' ετέρου είναι εις θέσιν να εντοπίσουν, προσβάλουν και καταδιώξουν τας τυχόν αποπειρωμένας να διεισδύσουν Κ/Συμμοριακάς ομάδας.

Αι θέσεις των εφεδρειών τούτων επιβάλλεται επίσης να μη είναι σταθεραί αλλά ανάλογοι των εκάστοτε περί εχθρού πληροφοριών.

Ισχυραί περίπολοι εκπεμπόμεναι εκ των τοπικών τούτων εφεδρειών θα επιτηρούσι τας υποχρεωτικάς κυρίως διαβάσεις ημέραν και νύκτα, προωθούμεναι εις διάφορα εκάστοτε σημεία.

Δέον να δοθή όλως ιδιαιτέρα προσοχή επί της εκτιμήσεως των «Υποχρεωτικών διαβάσεων» λαμβανομένου πάντοτε υπ' όψιν ότι οι Κ/Συμμορίται χρησιμοποιούν διά την διείσδυσιν ή διολίσθησίν των οδεύσεις αίτινες εις κανονικόν αγώνα θα εχαρακτηρίζοντο ως απίθανοι.

Ως χρήσιμα στοιχεία δύνανται να χρησιμοποιώνται αι πληροφορίαι των παραδιδομένων ή συλλαμβανομένων Κ/Συμμοριτών.

ιυ. Διά την επίτευξιν των ανωτέρω (σταθερός έλεγχος- αποτελεσματική επέμβασις τοπικών εφεδρειών) δέον να υφίσταται σχέδιον ενισχύσεως υπό των εφεδρειών και εν γένει ενεργείας τούτων, καθώς και σχέδιον συνεργασίας και αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ γειτονικών Σημείων Στηρίγματος.

Εκ τούτου καταφαίνεται η ανάγκη της υπάρξεως πλήρους συστήματος επικοινωνιών μεταξύ των εν λόγω Σημείων και τμημάτων.

Τούτο τυγχάνει ομοίως αναγκαίον ίνα αποφεύγωνται τυχόν παρεξηγήσεις μεταξύ των τμημάτων με δυσαρέστους συνεπείας εις απωλείας και εις ηθικόν τμημάτων.

β) <u>ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟΝ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ</u>

ι. Διά την εξασφάλισιν του ελέγχου του εσωτερικού της ζώνης ευθύνης του ΣΣ και ιδιαιτέρως των ορεινών όγκων έχει διαταχθή η εγκατάστασις τμημάτων Στρατού επ' αυτών.

Ταύτα εν συνδυασμώ και με τας ενεργείας των τμημάτων Μ.Ε.Α. και Χωρ/κής δέον να διατηρούν καθαράν πάσης Κ/Συμμοριακής ομάδος - υπόπτου ατόμου ή εγκληματειών την ανατεθείσαν εις ταύτα ζώνην ΔΡΑΣΕΩΣ και ν' απαγορεύουν την είσοδον Κ/Σ μικροομάδων εις την περιοχήν των.

ιι. Εις ενίσχυσιν των εν λόγω τμημάτων (Στρατού-Χωρ/κής-Μ.Ε.Α) θα σπεύδουν αι τοπικαί εφεδρείαι των Μ. Μονάδων αίτινες ευρίσκονται εις τας διαφόρους περιοχάς της ζώνης ευθύνης εκάστης.

ιιι. Διά το ΣΣ κατά την παρούσαν περίοδον έχει ιδιαιτέραν σημασίαν η εκκαθάρισις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ήτις δέον να συντελεσθή τάχιστα.

Υπ' όψιν της ΙΙ Μεραρχίας αι σχετικαί προς τούτο διαταγαί του Σ. Στρατού.

γ) <u>ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ</u>

ι. Αι γενικαί εφεδρείαι του Σώματος Στρατού ως γνωστόν ευρίσκονται διατεταγμέναι εις τον Κεντρικόν Τομέα της ζώνης ευθύνης του Σώματος Στρατού (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ-ΚΑΒΑΛΑ) απ' όπου δύνανται να επέμβωσιν ταχέως και προς οιανδήποτε περιοχήν του, ενώ χρόνω διαθέτουν τας καλλιτέρας δυνατάς συνθήκας διά μίαν συστηματικήν εκπαίδευσιν.

ιι. Ως βάσις διά την επέμβασιν των εφεδρειών θα πρέπη να είναι η ταχίστη κίνησις τούτων διά τον εντοπισμόν και προσβολήν του εχθρού εις τους χώρους όπου ούτοι προτίθενται να διολισθήσουν και όχι εις τας θέσεις όπου αρχικώς εξεδηλώθησαν (ενήργησαν) ή εσημειώθησαν.

δ) <u>ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΔΡΑΣΙΣ</u>

ι. Κατόπιν της εκκαθαρίσεως της περιοχής του ΣΣ εκ των ισχυρών Κ/Συμμοριακών Συγκροτημάτων επιβάλλεται όπως τα τμήματά μας εν τη εκπληρώσει της αποστολής των εθισθώσιν ιδιαιτέρως εις την νυκτερινήν δράσιν ήτις πιστεύεται ότι είναι η μόνη ήτις δύναται να αποδώση καρποφόρα αποτελέσματα εις την δίωξιν των μικροομάδων

συμμοριτών και την παρακολούθησιν και παρεμπόδισιν πάσης προσπαθείας επανεισδύσεως συμμοριτών.

Μία τοιαύτη ενέργεια θα επιδράση εξ άλλου σημαντικώς και επί του ηθικού των συμμοριτών οίτινες θα αισθάνωνται ότι δεν είναι πλέον εν ασφαλεία κατά τας νυκτερινάς των κινήσεις.

Επί του κεφαλαίου τούτου της χρησιμοποιήσεως των τμημάτων κατά την νύκτα και της αναλόγου εκπαιδεύσεως τούτων, να καταβληθή υπό των Διοικήσεων των Μ. Μονάδων πάσα δυνατή προσπάθεια, καθ' όσον μόνον η νυκτερινή ενέργεια δύναται ν' αποτελέση το αντιφάρμακον εις τας νυκτερινάς Κ/συμμοριακάς ενεργείας.

3. ΔΙΚΤΥΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

α) Τονίζεται η ανάγκη της εξασφαλίσεως εγκαίρων και σαφών πληροφοριών επί των προθέσεων και κινήσεων του εχθρού ως και η λήψις των επιβαλλομένων μέτρων διά την εξάρθρωσιν του Κ/συμμοριακού πληροφοριακού δικτύου.

Τούτο κυρίως θα επιτευχθή διά του καταρτισμού και οργανώσεως ομάδων πληροφοριών εκ καταλλήλων ανδρών.

β) Διά της εξασφαλίσεως εγκαίρου και σαφούς πληροφορίας θα έχωμεν πάντοτε θετικά αποτελέσματα , θα προλαμβάνωμεν την εκδήλωσιν πάσης εχθρικής ενεργείας και θα καθίσταται δυνατόν να αποφεύγωμεν τας ασκόπους και εξαντλητικάς κινήσεις των τμημάτων αίτινες επιδρούν δυσμενώς επί του ηθικού των.

γ) Πρέπει να κατανοηθή καλώς η ανάγκη στενής συνεργασίας μετά των Σωμάτων Ασφαλείας η μεγάλη σημασία της καλής οργανώσεως των Μ.Ε.Α. ως και η υπό πνεύμα κατανοήσεως και συνεργασίας συμπεριφορά των Δ/σεων προς τον πληθυσμόν καθόσον τα στοιχεία ταύτα αποτελούσι σημαντικούς παράγοντας διά την εξασφάλισιν πολλών, καλών και εγκαίρων πληροφοριών, ενώ χρόνω ο εχθρός θα αποστερήται παρομοίας δυνατότητος.

4. Κατόπιν των ανωτέρω αι παραλήπτριαι της παρούσης Μ. Μονάδες του ΣΣ να εκδώσουν τας οδηγίας των προς τας υπ' αυτών Μονάδας και να επιβλέψουν διά την εφαρμογήν των.

Ταύτας να κοινοποιήσωσι και εις το Σ. Στρατού.

Η τυχόν μη απόδοσις των τμημάτων κατόπιν διαταγής ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ θα βαρύνη τας Δ/σεις , μικράς ή μεγάλας.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Τ.Υ.

ΘΕΜΑ: Ενέργεια τμημάτων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Γ΄ΣΣ (Α1)

ΠΡΟΣ: Διοικητήν ΙΙ Μεραρχίας

ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 14609/753ε
Β.Σ.Τ 903 τη 29.Χ.49

ΚΟΙΝ: Α1 ΣΣ

1. Διά της υπ' αρθμ. Α.Π. 4398/753ε Διαταγής μου ετονίσθη η ανάγκη της ταχίστης εκκαθαρίσεως της καταστάσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Η κατάστασις όμως χρονίζει και ακόμη δεν επετεύχθησαν τ' αναμενόμενα αποτελέσματα.

2. Δέον να επιστηθή η προσοχή των τμημάτων επί του τρόπου ενεργείας των εν τη περιοχή αυτή.

Δεν αρκεί να κυκλούνται μόνον αι περιοχαί εις ας βάσει των πληροφοριών μας καταεφεύγουν οι Κ.Σ. Επιβάλλεται εκ παραλλήλου να λαμβάνουν χώραν ενέργειαι εξερευνητικαί μετά δραστηριότητος προς ανακάλυψιν καταδίωξιν και εξόντωσιν των εντός των ούτω κυκλουμένων περιοχών, Κ.Σ. όχι μόνον επί των δρομολογίων αλλά και επί των βαθειών γραμμών και της υπολοίπου ζώνης.

Αναμονή των τμημάτων μετά τον σχηματισμόν του κλοιού προς προσβολήν των συμμοριτών όταν θα αποπειραθώσι να εξέλθωσι δεν αποτελεί ορθήν λύσιν ούτε και δύναται να αγάγη εις θετικά αποτελέσματα καθ' όσον παρέχεται εις τον εχθρόν ο χρόνος αναγνωρίσεώς των γραμμών μας και προπαρασκευής εν συνεχεία της διαφυγής του.

Προσφάτως το τοιούτον συνέβη επανειλημμένως.

3. Δεν πρέπει εξ άλλου να νομίζωσιν αι Μονάδες ότι φράσσουσαι ωρισμένας διαβάσεις απαγορεύουν την διαφυγήν των Κ. Συμμοριτών.

Πρέπει να επιτηρώνται και τα διάκενα και εκεί όπου δεν υπάρχουν διαβάσεις και η διαφυγή φαίνεται αδύνατος καθ' όσον το ολιγάριθμον της δυνάμεως των Κ.Σ η έλλειψις βαρέων μέσων και η γνώσις του εδάφους επιτρέπουσι την διά των περιοχών αυτών διολίσθησίν των.

Μέτρα ακόμη πυκνοτέρας επιτηρήσεως κατά την ημέραν και νύκτα διά ενεδρών και περιπόλων δέον να λαμβάνωνται εις πεδινά ή ημιπεδινά εδάφη.

Να δοθώσι αυστηραί διαταγαί επί των ανωτέρω ζητημάτων και να επιστηθή η προσοχή των Διοικητών των Μονάδων διά την εφαρμογήν των εν τη παρούση καθοριζομένων ενεργειών, μετά της δεούσης ενεργητικότητος και αποφασιστικότητος.

Δέον παρά πάντων να κατανοηθή ότι επιβάλλεται να λήξη τάχιστα η εκκαθάρισις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και πάντα τα άγοντα προς τον σκοπόν τούτον μέτρα δέον να εφαρμόζωνται μετά της μεγαλυτέρας προσοχής και αυστηρότητος.

Να μοι αναφερθή εκτέλεσις.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ

ΘΕΜΑ: Αποστολαί ΙΙ Μεραρχίας ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχίαν Γ΄ Σ.Στρατού (Α1)

ΚΟΙΝ: Α1-VII Μεραρχίαν ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 11659/752
87 Στρ. Περιοχήν Β.Σ.Τ 903 τη 10.ΙΧ.49
Σ.Δ.Κ.Μ

Ι. Εν συνεχεία προς τας υπ' αρθμ. 11345 και 11437/6.9.49 διαταγάς ΣΣ και προς πλήρη ενημέρωσιν της Μεραρχίας παρέχονται υμίν αι κάτωθι οδηγίαι και τα κάτωθι στοιχεία:

α) Ζώνη ευθύνης Μεραρχίας

Δυτικόν Όριον:

ΑΞΙΟΣ ποταμός μέχρι ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑΣ (εις 87 Στρατ. Περιοχήν) και εκείθεν ΑΓΙΟΝΕΡΙ -Ν. όχθη ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ -υψ. 109 (64-63) άπαντα εις 87 Στρατ. περιοχήν - ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙ εις ΙΙ μεραρχίαν -ΛΙΤΗ-ΛΑΪΝΑ-ΚΑΒΑΛΑΡΗ-ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ άπαντα εις ΙΙ Μεραρχίαν- ΑΡΔΑΜΕΡΙ-ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΛΑΚΚΙΑ - ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (0.9625)-ΤΡΙΛΟΦΟΣ-Ν. ΜΗΧΑΝΙΩΝΑ άπαντα εις 87 Στρ. Περιοχήν.

Ανατολικόν Όριον:

ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ (Κ.4021) - ΠΡΕΣΕΚ (Κ.4117) - ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ - ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥΣ - υψ. 1177 (Κ.5609) άπαντα εις VII Μεραρχίαν -ΚΟΥΣ-ΚΟΥΡΑΣ (58-03)-ΝΤΟΠΡΟΠΟΛ (6497)-ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ (692-926) άπαντα εις ΙΙ Μεραρχίαν - ΣΚΟΠΙΑ (715-886) εις VII Μεραρχίαν -ΣΦΕΛΙΝΟΣ εις ΙΙ Μεραρχίαν -Σιδ. Σταθμός ΑΓΓΙΣΤΗΣ εις VII Μεραρχίαν ΑΓΓΙΣΤΑΣ Π. ΣΤΡΥΜΩΝ Π.

Ευθύνη γεφυρών ΑΓΓΙΣΤΑ-ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ εις VII Μεραρχίαν.

β) Διατιθέμεναι Δυνάμεις

Αι καθορισθείσαι διά της ως άνω σχετικής 11437/6.9.49 διαταγής ΣΣ κοινοποιούσης το Σχέδιον ενεργείας δυνάμεως.

2. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Αι καθορισθείσαι διά του αυτού Σχεδίου ενεργείας γενικαί και μερικαί. Επί πλέον των ανωτέρω εφιστάται η προσοχή της Μεραρχίας επί των κάτωθι:

α) Εις την πλήρη εξασφάλισιν των οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών.

Ιδιαιτέρα προσοχή επί της σιδηροδρομικής γραμμής και τεχνικών έργων ιδία μεταξύ ΔΟΪΡΑΝΗΣ Σιδηρ. ΓΕΦΥΡΑ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ, ένθα κατά το παρελθόν πολλάκις εγένοντο δολιοφθοραί υπό των συμμοριτών.

Αι κατά μήκος των συγκοινωνιώνδυνάμεις του 629 ΤΑΓΣ υπάγονται τακτικώς υπό την Μεραρχίαν.

β) Εις την ταχείαν αμυντικήν οργάνωσιν και κατασκευήν έργων χειμερινής διαβιώσεως των τμημάτων επί των ορέων ΜΠΕΛΛΕΣ και ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ και εισεχούσης ΚΟΡΩΝΑΣ.

Επίσης εις την συμπλήρωσιν των έργων αμυντικής οργανώσεως και χειμερινής διαβιώσεως εις τας λοιπάς περιοχάς της Μεραρχίας. (ΚΡΟΥΣΣΙΑ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ-Βορείως ΣΕΡΡΩΝ και ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ)

γ) Εκ του διατεθησομένου Τάγματος της 22 Ταξιαρχίας ως κατωτέρω επιβάλλεται όπως εις τουλάχιστον Λόχος προωθηθή εις την περιοχήν ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ όρους διά την ενίσχυσιν του 86 Τ.Ε. και επί πλέον διά την πλήρη επιτήρησιν της περιοχής ταύτης, ιδία της παραμεθορίου τοιαύτης, προς απαγόρευσιν εισόδου συμμοριτών εκ Βουλγαρίας.

δ) Εφιστάται η προσοχή της Μεραρχίας επί της αξιοποιήσεως των Μ.Ε.Α. της περιοχής της και της χρησιμοποιήσεως τούτων διά την άμυναν των κατωκημένων τόπων.

Η άμυνα τούτων δέον κατά το πλείστον να στηρίζεται επί της χρησιμοποιήσεως των Μ.Ε.Α ενισχυομένων υπό των Στρατιωτικών τμημάτων, τα οποία και να ώσιν υπεύθυνα διά την ασφάλειαν της οικείας εκάστου περιοχής.

Ειδικά σχέδια συντασσόμενα τάχιστα να καθορίζωσι την ενέργειαν εκάστου χωρίου εν περιπτώσει προσβολής του υπό συμμοριτών ή προσβολής γειτονικού χωρίου οπότε αμέσως δέον να εκδηλούται η ενίσχυσις υπό των γειτονικών χωρίων (αμοιβαία συνδρομή) Προσοχή εις τον καθορισμόν των μέσων και τρόπον ειδοποιήσεως και εν γένει των συνθηκών βάσει των οποίων θα τίθεται εις ενέργειαν το σύστημα αμοιβαίας συνδρομής.

Δεν πρέπει να παραλείπεται και η αμυντική οργάνωσις των κατωκημένων τόπων προς επαύξησιν και βελτίωσιν των δυνατοτήτων αποτελεσματικής αμύνης.

Γενικώς μετά την επελθούσαν σχεδόν ολοκληρωτικήν συντριβήν του συμμοριτισμού, δεν επιτρέπεται να σημειωθή ούτε προσβολή χωρίων και δη επιτυχής τοιαύτη ούτε δυνατότης των συμμοριτών να ανεφοδιάζωνται του λοιπού εις τρόφιμα εκ των κατωκημένων τόπων.

ε) Η ύπαιθρος δέον να εκκαθαρισθή πλήρως από τας υφισταμένας μέχρι σήμερον μικροομάδας συμμοριτών και το αίσθημα της ασφαλείας πρέπει να εμπεδωθή εις την ύπαιθρον ολοκληρωτικώς.

στ) Η Μεραρχία δέον να αποβλέψη εις την συγκρότησιν το δυνατόν περισσοτέρων εφεδρειών διά των οποίων επί πλέον των άλλων θα καταστή δυνατή η καθ' έκαστον μήνα αντικατάστασις των εν γραμμή τμημάτων.

Εις την εναλλαγήν αυτήν θα λαμβάνωνται υπ' όψει και τα τμήματα τα τεθέντα εις την διάθεσιν του Σ. Στρατού, αιτουμένης όμως της εγκρίσεως του Σώματος Στρατού προς τούτο εγκαίρως.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Η καθορισθείσα εν τω Σχεδίω ενεργείας τοιαύτη.

α) Υπ' όψει της Μεραρχίας ότι εν τάγμα της 22ας Ταξιαρχίας δέον να διατεθή εις την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, διά την ταχείαν αντικατάστασιν του 558 Τ.Π ίνα τούτο μέχρι της 22ας τρέχοντος το βραδύτερον επανέλθη εις την Μεραρχίαν του.

β) Η αντικατάστασις της 22ας Ταξιαρχίας από της περιοχής ΔΡΑΜΑΣ μετά την άφιξιν ήδη της 21 τοιαύτης εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΕΣ θέλει συντελεσθή με ταχύτερον ρυθμόν και θέλει περατωθή το βραδύτερον μέχρι της 20ης τρέχοντος.

γ) Να προβλεφθή υπό της Μεραρχίας η διάρθρωσις των τμημάτων εις χωρία της υπαίθρου, προς τον σκοπόν όπως αφ' ενός μεν διά της παρουσίας των τμημάτων επιτευχθή αυτομάτως η εμπέδωσις του αισθήματος ασφαλείας εις την περιοχήν και αφ' ετέρου αποφευχθή η άνευ λόγου συσσώρευσις στρατευμάτων εις ωρισμένα σημεία διευκολυνομένης ταυτοχρόνως και της αισίου σταθμεύσεως των τμημάτων.

Ενδείκνυται η εγκατάστασις τμημάτων εις τα χωρία ΑΣΣΗΡΟΣ-ΚΡΙΘΙΑ-ΛΑΪΝΑ κ.λ.π.

δ) Επιβάλλεται επίσης η εγκατάστασις τμήματος εις την περιοχήν του χωρίου ΠΡΟΦΗΤΗΣ (στενόν λιμνών ΒΟΛΒΗΣ και ΚΟΡΩΝΙΑΣ) προς απαγόρευσιν της διαβάσεως ταύτης και της επικοινωνίας των συμμοριτών της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ μετά των επί ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ τοιούτων.

4. Εις την Μεραρχίαν θέλουσι χορηγηθή αντίγραφα των βασικών διαταγών του ΣΣ προς πλήρη ενημέρωσίν της.

Οι Αρχηγοί των Κλάδων του Επιτελείου του ΣΣ διετάχθησαν προς τούτο.

5. ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΖΩΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ακριβής ημερομηνία καθορισθήσεται διά μεταγενεστέρας δ/γής.

Πάντως η Μεραρχία να είναι έτοιμη προς τούτο διά την ζώνην μεταξύ ΑΞΙΟΥ-ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ από 18ης τ.μ.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.
Δ.Π.

ΘΕΜΑ: Εκκαθαριστική ενέργεια ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχίαν Α1
ΚΟΙΝ : ΓΕΣ/Α1
Α1

Δι' εκτάκτου Αγγελιοφόρου
Απόρρητος
Γ΄ΣΣ/Α1
Αριθ. Α.Π. 13446/753ε
Β.Σ.Τ 903 τη 8-10-49

Σχετική Α.Π. 15301/753/6-10-49 Σώματος.

Ι. Κατόπιν διαταγής Γ.Ε. Στρατού διά την εκκαθαριστικήν ενέργειαν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ θα διατεθή ολόκληρος η 3η Ορεινή Ταξιαρχία. Η όλη εκκαθάρισις θα εκτελεσθή βάσει της ανωτέρω σχετικής διαταγής του Σώματος.

2. Συμπληρωματικώς παρέχονται Υμίν αι κάτωθι οδηγίαι:

α) Επιβάλλεται όπως οι Κ.Σ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ αποστερηθώσιν ευθύς εξ αρχής των περιοχών ένθα υφίστανται τα κύρια κρυσφύγετά των (ΒΑΡΒΑΡΑ-ΚΑΚΑΒΟΣ).

Πρός τούτο ενδείκνυται η εγκατάστασις αναγκαίων τμημάτων εις τας εν λόγω περιοχάς (διλοχία τουλάχιστον εις εκάστην) άτινα εγκαθιστάμενα εν αφανεία να εξερευνούν και να ελέγχουν σταθερώς τας εν λόγω περιοχάς και ιδιαιτέρως τας βαθείας γραμμάς έτοιμα να προσβάλωσι πάσαν συμμοριακήν ομάδα ήτις ήθελε επιζητήση εισδύση και αποκρυβή εις τας περιοχάς ταύτας.

β) Δέον να εξασφαλισθή ο σταθερός έλεγχος και απόφραξις των διαβάσεων ανατολικώς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ώστε να μη καθίσταται δυνατή η προσωρινή έστω διαφυγή τούτων προς περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

γ) Τονίζεται και πάλιν η ανάγκη της πλήρους οργανώσεως ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ βάσει του οποίου θα πρέπη να ρυθμίζωνται εκάστοτε αι ενέργειαι των Υμετέρων τμημάτων.

3. Η Μεραρχία να οργανώση την όλην επιχείρησιν κατά τρόπον ώστε να παρασχεθή αρχικώς χρόνος διά την συμπλήρωσιν της εκπαιδεύσεως των τμημάτων της 3ης Ταξιαρχίας συμφώνως προς τα διά της υπ' αριθμ. 13301/6-10-49 διαταγής καθοριζόμενα.

4. Εφιστάται και πάλιν η προσοχή όλων των υπευθύνων διοικήσεων διά την ανάληψιν και διεξαγωγήν της εκκαθαριστικής ενεργείας ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ με όλην την απαιτουμένην δραστηριότητα, τέχνην, ικανότητα και πίστιν, ώστε αύτη να αποδώση τάχιστα τους αναμενομένους καρπούς. Θα ζητηθώσιν ευθύναι και θα επιβληθώσι βαρείαι κυρώσεις κατά των διοικήσεων εκείνων αι οποίαι παρ' ελπίδα δεν δυνηθώσιν να φέρωσιν εις πέρας την ανατιθεμένην αποστολήν.

5. Μετά την συγκέντρωσιν της 3ης Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ το 508 Τάγμα να μετασταθμεύση εις ΛΗΤΗΝ ένθα θα επιδοθή εις εντατικήν εκπαίδευσιν υπό την άμεσον επίβλεψιν της Μεραρχίας.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής

Τ.Σ.Υ
Ε.Δ.

ΘΕΜΑ: Εκκαθαριστική ενέργεια Χαλκιδικής

Κατεπείγουσα απόρρητος
Γ΄ΣΣ /Α1
Αριθμ. Α.Π 13301/753 ε
Β.Σ.Τ. 903 6.10.49

ΠΡΟΣ: ΙΙαν Μεραρχίαν

ΚΟΙΝ: ΑΙ, ΓΕΣ/Α1

1. Τα αποτελέσματα της διεξαχθείσης εκκαθαριστικής ενεργείας εις την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ουχί μόνον δεν απέδωσαν το υπό του ΣΣ προσδοκόμενον αποτέλεσμα αλλά και αι απώλειαι των εις ταύτην συμμετασχόντων στρατευμάτων ήσαν εν πολλοίς αδικαιολόγητοι.

Τούτο δύναται να αποδοθή εν μέρει εις την έλλειψιν πληροφοριών και το σύστημα του μικροπολέμου το οποίον οι συμμορίται χρησιμοποιούσι και της αποφυγής της μάχης υπ' αυτών συνάμα όμως και εις μη καλήν ενέργειαν και απειρίαν των χρησιμοποιηθέντων τμημάτων.

2. Κατόπιν τούτου και εν συνεχεία προς τας υπ' αρίθμ. ΑΠ 11347/7.9.49 ΑΠ 11659/10.9.49 διαταγάς του ΣΣ δι' ων καθορίζεται ως βασική αποστολή της Μεραρχίας η εκκαθάρισις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ η Μεραρχία να επιδιώξη την εντός του μικροτέρου δυνατού χρονικού διαστήματος πλήρη εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης λαμβάνουσα άπαντα τα επιβαλλόμενα μέτρα.

3. Διά την ενίσχυσιν των εν Χαλκιδική δυνάμεων η Μεραρχία να διαθέση τας αιτηθείσας δυνάμεις ήτοι: δύο Τάγματα Στρατού εκ των οποίων εν Τάγμα εκ της εφεδρείας του ΣΣ 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας.

4. Άπασαι αι εις την περιοχήν ταύτην δυνάμεις να τεθώσιν υπό την Δ/σιν του Υποδ/τού της Μεραρχίας εις ον η Μεραρχία ν' αναθέση την υπεύθυνον εκπλήρωσιν της αποστολής ταύτης.

5. Αι ανωτέρω δυνάμεις των 2 Ταγμάτων να ασχοληθώσι εν τη νέα των περιοχή αρχικώς και επί μίαν περίπου εβδομάδα δι' εκπαίδευσιν εις νυκτερινάς ενεργείας και σχετικάς τοιαύτας με τας ανατεθησομένας εις ταύτα αποστολάς εις τρόπον ώστε να εξοικειωθώσιν τελείως με το έδαφος και τας ειδικάς συνθήκας αγώνος εν τη περιοχή Χαλκιδικής.

6. Υπ' όψει της Μεραρχίας ότι το εις την διάθεσίν της τιθέμενον Τάγμα της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας δεν πρέπει να παραμείνη μακράν της Ταξιαρχίας του πλέον των τριών εβδομάδων ίνα καταστή δυνατόν και τούτο να συμμετάσχη εις την εκπαίδευσιν της Ταξιαρχίας και συμπλήρωση την εκπαίδευσίν του συμφώνως προς τας διαταγάς του Σ. Στρατού.

7. Εις την διάθεσιν της Μεραρχίας θέλουσι διατεθή υπό του ΣΣ τα αιτηθέντα υπό ταύτης μέσα διά την οργάνωσιν δικτύου πληροφοριών.

8. Εναρξις της κινήσεως των διατιθεμένων Ταγμάτων από της αύριον.

9. Νατονισθή εις όλας τας Διοικήσεις η δραστηριότης ήτις δέον να διέπη τας ενεργείας των και αι ευθύναι τας οποίας φέρουσι εν τη εκτελέσει του έργου των.

Να είναι υπ' όψει όλων ότι η διατιθεμένη δύναμις δεν αποτελεί τον κύριον παράγοντα διά την επιτυχίαν. Η έγκαιρος αναζήτησις και εξασφάλισις των αναγκαίων πληροφοριών η καλή χρησιμοποίησις των δυνάμεων η άκαμπτος δραστηριότης και κυρίως η κατανόησις και συναίσθησις της σοβαρότητος της αποστολής αποτελούσι ιδιαιτέρας σημασίας παράγοντας διά την εξασφάλισιν της επιτυχίας και δέον να αποτελέσωσι το κύριον γνώρισμα ενεργείας όλων των κλιμακίων. Ουδεμία διακαιολογία εις το μέλλον θα γίνη δεκτή καθ' όσον παρέχονται πλέον η αφθόνως τα αναγκαία μέσα, διά την πλήρη και ριζικήν εκκαθάρισιν της Χαλκιδικής.

Ν' αναφερθή εις το Σώμα Στρατού η συγκέντρωσις των δύο Ταγμάτων.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος Διοικητής

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ

ΘΕΜΑ: Διάταξις Σώματος Στρατού — ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΡΟΣ: ΙΙ,VII Μεραρχίας — Γ΄ Σ.Στρατού/Α1
Σ.Δ.Κ.Μ.-Σ.Δ. Θράκης — ΑΡΙΘ. Α.Π. 11345/789α

ΚΟΙΝ: Α1-ΓΕΣ/Α1 — Β.Σ.Τ. 903 τη 6.9.49

1. Κατόπιν Δ/γής του ΓΕΣ διετέθησαν εις το Σώμα Στρατού η ΙΙ Μεραρχία και 72α Ταξιαρχία Πεζικού. Η είσοδος εις την ζώνην του Σώματος Στρατού της ΙΙ Μεραρχίας θα πραγματοποιηθή μεταξύ 8ης και 14ης τρέχοντος , της 72ας ταξιαρχίας μεταγενεστέρως.

2. Κατόπιν της εισόδου των ανωτέρω δυνάμεων παρέχονται υμίν τα κατωτέρω στοιχεία διά τον πρώτον προσανατολισμόν υμών. Λεπτομέρειαι και συμπληρωματικά στοιχεία ρυθμισθήσονται διά νεωτέρων διαταγών.

3. <u>ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ</u>

Η διάταξις του Σώματος στρατού μεταβάλλεται ως κάτωθι:

Από του Δυτικού ορίου μέχρις ΑΞΙΟΥ ποταμού η Σ.Δ.Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ενισχυθησομένη εν καιρώ υπό της 72ας ταξιαρχίας, ήτις θα αντικαταστήση την 25 ταξιαρχίαν επανερχομένην εις την Μεραρχίαν της.

Από ΑΞΙΟΥ π. μέχρι της γραμμής ΑΛΗ-ΜΠΟΥΤΟΥΣ-ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ όρος η ΙΙ Μεραρχία, συμπεριλαμβανομένης και της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Από του ορίου τούτου μέχρι της γραμμής ΚΑΛΟΤΟΙΧΟΝ-ΚΟΥΡΟΥ π. η VII Μεραρχία και ανατολικώτερον μέχρι του ΕΒΡΟΥ η Σ.Δ ΘΡΑΚΗΣ.

Εφεδρείαι Σώματος Στρατού (1) Ταξιαρχία εκ των ΙΙας και VIIης Μεραρχιών.

4. <u>ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ</u>

(α) <u>Σ.Δ.Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.</u> Αι επί τόπου υπάρχουσαι σήμερον δυνάμεις ήτοι μία Ταξιαρχία Πεζικού και εννέα Τάγματα Εθνοφρουράς.

Προβλεπομένης της διαλύσεως των 44 και 70 Τ. Εθνοφρ. προσεχώς η Σ.Δ.Κ.Μ θα ενισχυθή δι' ενός Ε.Τ.Π υπό του Σώματος Στρατού.

(β) <u>ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u> Επί πλέον των οργανικών της δυνάμεων θα διαθέτη τα εν τη ζώνη της επτά Τάγματα Εθνοφρουράς.

(γ) VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ θα διαθέτη επί πλέον των οργανικών της δυνάμεων τα 35,61,81,Τ.Ε και ΙΙ,77 και 94 Ε.Τ.Π. Εκ τούτων το 81 Τ.Ε προβλέπεται ότι θα διαλυθή. Μετά την λήξιν της επιχειρήσεως ΧΑΙΝΤΟΥΣ και από της 16ης Σεπτεμβρίου τα ΙΙ και 77 Ε.Τ.Π. θα τεθώσιν εις την διάθεσιν της Σ.Δ Θράκης. Επίσης το 61 Τ.Ε προβλέπεται να τεθή βραδύτερον εις την διάθεσιν του Σώματος Στρατού εις αντικατάστασιν διαλυομένου Τάγματος Εθνοφρουράς.

(δ) Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ Θα ενισχυθή διά των ανωτέρω δύο Ελαφρών Ταγμάτων Πεζικού της VII Μεραρχίας επί πλέον των εν τη ζώνη της υπαρχόντων σήμερον 6 Ταγμάτων Εθνοφρουράς, και βραδύτερον διά του 73 ου Ε.Τ.Π. και 9ου Ε.Σ.Π εκ του Σώματος Στρατού.

Εκ των Ταγμάτων Εθνοφρουράς προβλέπεται να διαλυθώσιν τα 36 και 40 Τάγματα.

ΠΥΡ/ΚΟΝ και ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ. Συμφώνως ειδική Δ/γή.

5. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Διά την λήψιν της ανωτέρω διατάξεως.

(α) Η 22α Ταξιαρχία θα αντικαταστήση την 27ην Ταξιαρχίαν εις την περιοχήν ΔΡΑΜΑΣ μέχρις 9ης τρέχοντος , προκειμένου η τελευταία αύτη να χρησιμοποιηθή δι' επιχειρήσεις εις περιοχήν ΧΑΪΝΤΟΥ ως κατωτέρω.

(β) Η 21η Ταξιαρχία θα αντικαταστήση την 26ην Ταξιαρχίαν από 13ης τρέχοντος. Πέρας το βραδύτερον μέχρι 17ης τρέχοντος.

(γ) Από 18ης τρέχ. η 26η ταξιαρχία θα κινηθή εις ΔΡΑΜΑΝ ένθα θα αντικαταστήση την 22αν ταξιαρχίαν, από 19ης τρέχ. μέχρι 22 το βραδύτερον ούτως ώστε η τελευταία αύτη να ευρίσκεται εις ΣΕΡΡΑΣ μέχρις 24ης Σεπτεμβρίου.

6. ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΣΟΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

προβλέπεται η κάτωθι:

Σ.Δ.Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ: Προσωρινώς αμετέβλητος.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Σ.Δ/σεως: ΛΑΓΚΑΔΑΣ

Η 2Ι Ταξιαρχία επί ΜΠΕΛΛΕΣ

Η 22 Ταξιαρχία εις περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ

Η 3η Ορεινή περιοχήν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Εφεδρεία Σ. Στρατού)

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ Σ. Δ/σεως: ΚΑΒΑΛΑ

Η 26 Ταξιαρχία περιοχήν ΔΡΑΜΑ-Κ.

ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΝ-ΠΑΠΑΔΕΣ

Η 27 Ταξιαρχία περιοχήν ΧΑΪΝΤΟΥ-ΞΑΝΘΗ

Η 25 Ταξιαρχία μετά την αντικατάστασίν της υπό της 72 Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΚΑΒΑΛΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΙΣ (εφεδρεία Σ. Στρατού).

Σ.Δ ΘΡΑΚΗΣ Σ.Δ/σεως αμετάβλητος.

Θα διατηρήση την μέχρι τούδε διάταξίν της.

Εφεδρείαι επί πλέον των σήμερον διατιθεμένων αρχικώς τρία (3) Ε.Τ.Π. και μετά την διάλυσιν των δύο Ταγμάτων Εθνοφρουράς και την αντικατάστασιν τούτων υπό δύο Ε.Τ.Π θα παραμείνη ως εφεδρεία εν (Ι) Ε.Τ.Π επί πλέον των σήμερον διατιθεμένων.

Δυνατότητες αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ VII Μεραρχίας και Σ.Δ ΘΡΑΚΗΣ. Εν Τάγμα Πεζικού της 27ης Ταξιαρχίας έτοιμον να διατεθή υπέρ Σ.Δ ΘΡΑΚΗΣ τη Διαταγή του Σώματος Στρατού ή να επέμβη αυτεπαγγέλτως εις περιοχήν ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ παρουσιαζομένης ανάγκης.

Εν (1) Ε.Τ.Π. της Σ.Δ ΘΡΑΚΗΣ υπέρ της 27 Ταξιαρχίας υπό τας αυτάς συνθήκας.

7. ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΝΕΩΝ ΖΩΝΩΝ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η περιοχή ΞΑΝΘΗΣ μέχρι νέου Ανατολικού ορίου θα αναληφθή μέχρι 2000 ώρας της 8ης τρέχοντος υπό της VII Μεραρχίας.

Ανάληψις τομέως υπό της ΙΙ Μεραρχίας καθορισθήσεται διά νεωτέρας διαταγής μετά το πέρας των αντικαταστάσεων και προσανατολισμού της Μεραρχίας.

8. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

(α) Θα εκκαθαρισθή αμέσως η περιοχή ΧΑΪΝΤΟΥΣ μερίμνη VII Μεραρχίας. Η σχετική επιχείρησις το βραδύτερον να εκδηλωθή από πρωίας ΙΙης Σεπτεμβρίου , διατιθεμένων προς τούτο των επί τόπου δυνάμεων και της 27ης Ταξιαρχίας μείον Τάγμα.

Να επιζητηθή η ευρεία υπερκέρασις από Δυσμών της περιοχής ΧΑΙΝΤΟΥ-ΚΑΛΥΒΙΑ-ΛΕΠΙΔΑ και η απαγόρευσις διαφυγής των συμμοριακών δυνάμεων εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ ή διοχετεύσεως τούτων εις την περιοχήν βορείως ΠΑΠΑΔΩΝ.

(β) Η Σ. Δ. ΘΡΑΚΗΣ να αρχίση τάχιστα εκκαθαριστικήν ενέργειαν της περιοχής ΜΠΟΥΚΑΤΕ μέχρι μεθορίου, διά των επί τόπου δυνάμεών της ενισχυομένων διά του 553 Τ.Π το οποίον θα κινηθή από της 6ης Σεπτεμβρίου θαλασσίως εκ ΘΕΣΝΙΚΗΣ εις ΑΛΕΞ/ΠΟΛΙΝ.

(γ) Επί πλέον των εκκαθαριστικών τούτων επιχειρήσεων άπασαι αι Μ. Μονάδες εν τη ζώνη του Σώματος Στρατού, καθίστανται υπεύθυνοι διά την πλήρη εκκαθάρισιν ολοκλήρου της ζώνης των από οιασδήποτε συμμοριακάς ομάδας μέχρι 30 Σεπτεμβρίου.

Μετά ταύτα οφείλουσι να διατηρώσι πάντοτε ελευθέραν και καθαράν την ζώνην των από οιασδήποτε Συμμοριακής Ομάδος και της μικροτέρας τοιαύτης, λαμβάνουσαι και διατηρούσαι πάντοτε τα επιβαλλόμενα μέτρα απηνούς διώξεως των συμμοριτών χωρίς να αναμένωσιν ουδεμίαν Διαταγήν ή υπόμνησιν του Σ. Στρατού.

Πρός τον σκοπόν τούτον να χρησιμοποιώσιν τα αναγκαία τμήματα εκ των εφεδρικών των δυνάμεων , πλην των ανωτέρω καθοριζομένων εφεδρειών του Σ. Στρατού.

(δ) Κατόπιν ειδικών διαταγών του ΣΣ θα αναληφθή επιχείρησις εκκαθαρίσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ υπό της 3ης Ταξιαρχίας, ΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ υπό της 22ας Ταξιαρχίας, από της αφίξεώς της εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ και τέλος της περιοχής της Σ.Δ.Κ.Μ (ΒΕΡΜΙΟΝ και ΠΑΪΚΟΝ) διά των δυνάμεών της ενισχυομένων και δι' ενός Τάγματος Πεζικού εκ της 3ης Ταξιαρχίας.

9. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΠΙ ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΟΥ ΖΩΝΗΣ

Θα καταληφθώσιν ζωτικά σημεία εγγύς της μεθορίου και διατηρηθώσιν ταύτα κατά την διάρκειαν του χειμώνος διά να αποστερηθή ο αντίπαλος πάσης δυνατότητος εκ νέου εγκαταστάσεώς του εγγύς της μεθορίου ως εις το παρελθόν.

Πάσαι αι αναγκαίαι εργασίαι αμυντικής οργανώσεως και εγκαταστάσεως διαβιώσεως να άρξωνται αμέσως.

Επί του αντικειμένου τούτου εκδοθήσεται ειδική διαταγή.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος

Διοικητής

Δ.Π
Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ

58

Θέμα : Έκθεσις δραστηριότητος Σώματος Στρατού

Κατεπείγουσα-Απόρρητος
Γ΄ΣΣ/Α1

ΠΡΟΣ: Γ.Ε. Στρατού/Α1

ΑΡΙΘ. Α.Π. 50

ΚΟΙΝ :Α1

Β.Σ.Τ. 903 τη 3.1.50

Έ κ θ ε σ ι ς

Επί των ενεργειών του Σ. Στρατού

από Οκτωβρίου μέχρι Δ/βρίου 1949

1. Κατάστασις εις την περιοχήν του ΣΣ την 1ην Οκτωβρίου

Αρχομένου του μηνός Οκτωβρίου μετά την είσοδον της ΙΙ Μεραρχίας και της 72 Ταξ/χίας η γενική κατάστασις εις την ζώνην ευθύνης του ΣΣ παρουσιάζετο ως κάτωθι:

(α) Φίλιαι δυνάμεις

ι. Διάταξις

Αι διατιθέμεναι υπό του ΣΣ δυνάμεις ήσαν αι κάτωθι:

2 Μεραρχίαι Στρατού (ΙΙ, VΙΙ)

Μία Ανεξάρτητος Ταξιαρχία (72)

Επί πλέον των ανωτέρω:

35 Ε.Τ. Πεζικού και Εθνοφρουράς.

Εκ των δυνάμεων τούτων δύο Ταξ/χίαι μία εξ εκάστης Μεραρχίας ήσαν εφεδρείαι της Διοικήσεως. Εξ αυτών μία (3η Ορεινή Ταξ/χία) είχεν διατεθή προσωρινώς δι' εκκαθάρισιν της Χαλκιδικής. Η κατανομή και λεπτομερής διάταξις των δυνάμεων τούτων εμφαίνεται εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα.

ιι. Ηθικόν.

Το ηθικόν των Μονάδων του ΣΣ λόγω των αλεπαλλήλων νικών του Στρατού καθ' όλον το έτος από του μηνός Μαρτίου και εντεύθεν ως και των αποφασιστικών νικών των μηνών Αυγούστου και Σ/βρίου ήτο πολύ καλόν έως άριστον.

ιιι. Εκπαίδευσις

Καθ' όλον το έτος 1949 λόγω της συνεχούς απασχολήσεως των τμημάτων εις επιχειρήσεις δεν είχε καταστή δυνατόν να πραγματοποιηθή συστηματική εκπαίδευσις τούτων. Αύτη συστηματικώς ήρξατο από του μηνός Οκ/βρίου συμφώνως προς τας κοινοποιηθείσας υπό του ΓΕΣ εις το ΣΣ οδηγίας.

Η απόδοσις όμως των τμημάτων του ΣΣ ιδία του Στρατού Εκστρατείας, πλην των τοιούτων της εισελθούσης εις την ζώνην του ΣΣ ΙΙ Μεραρχίας, ήτο πολύ καλή, λόγω της μεγάλης πείρας την οποίαν τα τμήματα ταύτα είχον αποκτήσει εις τον αντισυμμοριακόν αγώνα καθ' όλον το τριετές διάστημα από της ενάρξεως τούτου.

(β) Εχθρός

Η συμμοριακή κατάστασις εις την περιοχήν του ΣΣ αρχομένου του μηνός Οκτωβρίου παρουσιάζετο ως κάτωθι:

ι. Δύναμις

Η δύναμις των συμμοριτών γενικώς ανήρχετο εις 905 περίπου συμμορίτας κατανεμημένους ως κατωτέρω εμφαίνηται:

ΕΒΡΟΣ-Βορ. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ		178
Βορ. Δυτικώς ΞΑΝΘΗΣ		62
ΚΟΤΖΑ ΟΡΜΑΝ	30	
ΤΣΑΛ ΝΤΑΓΘΑΣΟΣ		30
ΔΡΑΜΑ-ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΝ		35
ΠΑΓΓΑΙΟΝ		5
ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ-ΑΓΓΙΣΤΡΟΝ		15
ΚΡΟΥΣΙΑ		80
ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ		80
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ		160
(αρχικώς η δύναμις τούτων εφέρετο ανερχομένη μόνον εις εκατόν)		
Περιοχή Δυτ. ΑΞΙΟΥ		230
(ΠΑΪΚΟΝ -Κ/ΤΣΑΛΑΝ-ΒΕΡΜΙΟΝ-ΠΙΕΡΡΙΑ-ΟΛΥΜΠΟΣ)	-----------	
Σύνολον		905

ιι. Ηθικόν

Το ηθικόν των συμμοριτών τούτων γενικώς ευρίσκετο εις χαμηλόν επίπεδον.

Εν τούτοις

Η πραγματοποιουμένη παρά της Κ/Σ ηγεσίας εκκαθάρισις των ομάδων από τους λιποψύχους, ανικάνους κ.λ.π., αι εκδιδόμεναι συνεχώς διαταγαί ταύτης και η παραμονή κυρίως παλαιών και ησκημμένων στελεχών εις τας κυριωτέρας περιοχάς δράσεώς του (περιοχάς ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ) ήσκησαν ποιάν τινα ευμενή επίδρασιν επί του ηθικού των Κ/Σ.

2. Προθέσεις ΣΣ

(α) Αι προθέσεις του ΣΣ διά την περίοδον ταύτην κοινοποιηθείσαι και διά διαταγών προς τας υφισταμένας Μ. Μονάδας ήσαν αι κάτωθι:

Εξασφάλισις του Εθνικού εδάφους από πάσης τυχόν έξωθεν ενεργείας.

Συντριβή και εξόντωσις των υπολειμμάτων των συμμοριτών εν συνδιασμώ με την εκκαθάρισιν των μετόπισθεν.

Συγκρότησις εφεδρειών προς τον σκοπόν της πλήρους ανασυγκροτήσεως , παροχής αναπαύσεως και εκπαιδεύσεως των Μονάδων.

(β) Διάταξις

Βάσει των ανωτέρω προθέσεων του ΣΣ η ληφθείσα διάταξις ήτο η κάτωθι:

Δυτικώς ΑΞΙΟΥ-Σ.Δ.Κ.Μ. περιλαμβάνουσα την 72 Ταξ/χίαν (3 Τάγματα) και 10 Ταγμ. Εθν/ράς.

Μεταξύ ΑΞΙΟΥ-ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ η ΙΙ Μεραρχία (9 Τάγματα) και ΙΙ Τάγματα Ελ. Εθνοφρουράς.

Από ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ μέχρι περιοχής ΞΑΝΘΗΣ συμπεριλαμβανομένης , η VII Μεραρχία (9 Τάγματα Πεζικού και 3 Τάγματα Εθν/ράς).

Από περιοχής ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ (ναί) μέχρις ΕΒΡΟΥ η Σ.Δ Θράκης περιλαμβάνουσα 8 Ε.Τ και Εθν/ράς.

Λεπτομερής διάταξις εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα.

(γ) Αποστολαί

Αι δοθείσαι βασικαί αποστολαί εις τας Μ. Μονάδας βάσει των προθέσεων του ΣΣ ήσαν αι κάτωθι:

ι. Γενικαί

-Εξασφάλισις ζωτικών σημείων εγγύς της μεθορίου , προς παρεμπόδισιν επανεγκαταστάσεως επί τούτων συμμοριτών.

-Πλήρης εκκαθάρισις των μετόπισθεν από των Κ/Συμμοριακών μικροομάδων και εμπέδωσις του αισθήματος ασφαλείας εις άπασαν την ύπαιθρον της περιοχής του Σ. Στρατού.

-Διατήρησις ισχυρών ετοιμοκινήτων εφεδρικών δυνάμεων δι' άμεσον και αυτόματον ενέργειαν προς συντριβήν και εξόντωσιν τυχόν σημειωθησομένων συμμοριακών ομάδων εν τη ζώνη ευθύνης εκάστης Μ. Μονάδος, ώστε πάντοτε να διατηρήται αύτη καθαρά από συμμορίτας.

-Προετοιμασία διά χειμερινάς εγκαταστάσεις και συμπλήρωσις αμυντικής ωργανώσεως.

-Πλήρης εξασφάλισις των κατωκημένων τόπων, των οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών από δολιοφθοράς.

-Εκκαθάρισις των πόλεων και γενικώς των κατωκημένων τόπων από τους αυτοαμυνίτας.

-Συστηματική και σύντονος εκπαίδευσις των Μονάδων συμφώνως προς ειδικάς οδηγίας.

-Αξιοποίησις των Μ.Ε.Α και δημιουργία συνθηκών ασφαλείας δι' επαναπατρισμόν των χωρίων της υπαίθρου.

-Προστασία των γεωργικών εργασίων.

-Εκτός των ανωτέρω γενικών αποστολών καθωρίσθησαν και ειδικαί τοιαύται κατά Μ. Μονάδα αναλόγως της εν τη ζώνη δράσεως εκάστης παρουσιαζομένης καταστάσεως.

-Αύται κατά Μ. Μονάδα ήσαν.

-Πρός Σ.Δ.Κ Μακεδονίας

-Απαγόρευσις αναμολύνσεως της εκκαθαρισθείσης περιοχής του Κ/ΤΣΑΛΑΝ και εξασφάλισις των κυριωτέρων σημείων τούτου και κατά τον χειμώνα ως ειδική διαταγή.

-Πλήρης εκκαθάρισις των επί ΒΕΡΜΙΟΥ-ΠΑΙΚΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ μικροομάδων Κ/Συμμοριτών.

-Λήψις μέτρων διά την εξασφάλισιν λειτουργίας των σιδηροδρομικών γραμμών:

ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ

« ΛΑΡΙΣΣΗΣ

-Συγκρότησις όσον το δυνατόν μεγαλυτέρων εφεδρειών (τουλάχιστον Ι Τ. Στρατού).

-Πρός ΙΙ Μεραρχίαν

-Πλήρης εκκαθάρισις της Χαλκιδικής.

-Εδραίωσις τμημάτων επί του εκκαθαρισθέντος ορεινού όγκου του ΜΠΕΛΕΣ και οργάνωσις τούτων ως ειδική διαταγή.

-Εκκαθάρισις της λοιπής περιοχής της Μεραρχίας (ΚΡΟΥΣΙΑ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΦΛΑΜΟΥΡΙ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ).

-Πλήρης εξασφάλισις εργασίας εις Μεταλλεία Στρατωνίου.

-Διατήρησις εφεδρικών δυνάμεων τουλάχιστον 2 Ταγμάτων εις περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ.

Πρός VII Μεραρχίαν

-Απαγόρευσις εισόδου Κ/Συμμοριτών εις την περιοχήν Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ή ΠΑΠΑΔΩΝ εκ των εκ του ΜΠΕΛΛΕΣ διαφυγόντων εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ ή ετέρων ευρισκομένων εντός ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ και εξασφάλισις παραμεθορίου περιοχής Βορείως ΠΑΠΑΔΩΝ και κατά τον χειμώνα ως ειδική διαταγή.

-Απαγόρευσις εις του Κ/Συμμορίτας να επανεγκατασταθώσιν εις την περιοχήν Βορ.-Δυτικώς ΞΑΝΘΗΣ.

-Άμεσος και ταχεία εκκαθάρισις του ΚΟΤΖΑ ΟΡΜΑΝ ως και των λοιπών περιοχών της Μεραρχίας εκ των Κ/Συμμοριακών ομάδων.

-Συγκρότησις εφεδρειών ανά 2 περίπου Τάγματα εις περιοχήν ΞΑΝΘΗΝ και ΔΡΑΜΑ.

-Πρός Σ.Δ. Θράκης

-Πλήρης εκκαθάρισις της περιοχής της από των εν αυτή Κ/Συμμοριακών ομάδων.

-Εξασφάλισις διά παντός τρόπου των οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών περιοχής.

-Συγκρότησις εφεδρειών τουλάχιστον 2 Ελαφρών Ταγμάτων.

3. ΔΙΕΞΑΧΘΕΙΣΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ και ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Κατά μήνα Οκτώβριον

(α) Εις περιοχήν Δυτικώς ΑΞΙΟΥ π.

-Διεξήχθησαν διάφοραι εκκαθαριστικαί ενέργειαι και διενεργήθησαν συνεχείς εξερευνητικαί τοιαύται εις άπασαν την Δυτικώς του ΑΞΙΟΥ π. περιοχήν και ειδικώς επί των ορεινών όγκων ΠΑΪΚΟΥ Κ/ΤΣΑΛΑΝ-ΒΕΡΜΙΟΥκαι ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

-Διά των ενεργειών τούτων επετεύχθησαν τα κάτωθι αποτελέσματα.

-Διατήρησις πάσης πρωτοβουλίας υπό των ημετέρων δυνάμεων, συνεχής δίωξις των υπαρχουσών μικροομάδων και εξαναγκασμός τούτων προς απομάκρυνσιν μεγάλου μέρους της δυνάμεως των εις Αλβανίαν.

- Επηνέχθησαν εις τας συμμοριακάς ομάδας αι κάτωθι απώλειαι:

- Νεκροί Κ.Σ	3	
- Τραυματίαι Κ.Σ Εξηκρ.	1	
- Συλληφθ. Παραδοθ. Κ.Σ		10
Σύνολον	14	

(β) Εις την περιοχήν ΙΙ Μεραρχίας

Η κυρία προσπάθεια της Μεραρχίας εστράφη εις την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Εκ παραλλήλου διάφοροι άλλαι ενέργειαι εγένοντο εις τας λοιπάς περιοχάς. Λεπτομερώς αι διεξαχθείσαι ενέργειαι εμφαίνονται εις την υποβληθείσαν ειδικήν έκθεσιν δραστηριότητος ΙΙ Μεραρχίας.

- Εις τους Κ.Σ. κατά τον μήνα τούτον επηνέχθησαν αι κάτωθι απώλειαι:

- Νεκροί Κ.Σ	10
- Τραυματίαι Εξηκρ. Κ.Σ	10
- Παραδοθ. - Συλληφθ. Κ.Σ	17
Σύνολον	37

(γ) Εις την περιοχήν VII Μεραρχίας

Διενεργήθησαν συνεχείς εξερευνήσεις τόσον εις την παραμεθόριον ζώνην της Μεραρχίας Βορείως και Βορ. Δυτικώς ΞΑΝΘΗΣ, Βορείως ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ και ΔΡΑΜΑΣ, όσον και εις τα μετόπισθεν της Μεραρχίας (ΤΣΑΛ,ΚΟΤΖΑ ΟΡΜΑΝ) προς εκκαθάρισιν της περιοχής της Μεραρχίας.

- Διά των ενεργειών τούτων της Μεραρχίας επετεύχθη , ο περιορισμός εντός του Βουλγαρικού εδάφους των συμμοριτών των καταφυγόντων εις Βουλγαρίαν κατά τον παρελθόντα μήνα, κατόπιν της επιχειρήσεως ΧΑΪΝΤΟΥΣ και η απαγόρευσις εις τούτους να επανεγκατασταθώσιν εις τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς.

- Εις τους συμμορίτας επηνέχθησαν αι κάτωθι απώλειαι:

- Νεκροί Εξηκρ. Κ.Σ	6
- Παραδ. - Συλληφθ. Κ.Σ	9
Σύνολον	15

(δ) Εις την περιοχήν Σ.Δ. Θράκης

Διενεργήθησαν συνεχείς εξερευνητικαί ενέργειαι προς τον σκοπόν εκκαθαρίσεως των μετόπισθεν και τον περιορισμόν εις το ελάχιστον των δολιοφθρών τας οποίας αι ομάδες των συμμοριτών εσκόπουν να εκτελέσουν.

- Διά των ενεργειών τούτων επετεύχθη ο περιορισμός των συμμοριακών ενεργειών, διετηρήθη η πλήρης πρωτοβουλία υπό των ημετέρων τμημάτων και επηνέχθησαν αι κάτωθι απώλειαι εις τους Συμμορίτας:

- Νεκροί Εξηκρ. Κ.Σ	1
- Παραδ. - Συλληφθ. Κ.Σ	2
Σύνολον	12

(ε) Ούτω αι συνολικαί απώλειαι των Κ.Σ κατά τον μήνα τούτον ανήλθον εις:

- Νεκρούς Εξηκρ. Κ.Σ	20
- Τραυματίας ¨ Κ.Σ	11
- Παραδ.- Συλληφθ. Κ.Σ	47
Σύνολον	78

- Επίσης ανευρέθησαν ή περισυνελέγησαν λάφυρα ως ο συνημμένος πίναξ (Γ).

- Αι απώλειαι των ημετέρων κατά τον αυτόν μήνα εμφαίνονται εις τον υπ' αριθμ. (Β) συνημμένον πίνακα.

(στ) Καίτοι κατά τον διαρρεύσαντα μήνα Οκτώβριον υπό των τμημάτων γενικώς του ΣΣ επεζητήθη και επετεύχθη έντασις δραστηριότητος και αι διατεθείσαι δυνάμεις δι' εξερευνήσεις ήσαν κατά πολύ ανώτεραι πάσης άλλης περιόδου διά την ζώνην του ΣΣ εν τούτοις τα επιτευχθέντα αποτελέσματα δεν υπήρξαν ανάλογα.

- Τούτο οφείλεται κυρίως.

ι. Εις τον τρόπον ενεργείας των Κ/Συμμοριτών οι οποίοι αποφεύγοντες την μάχην μετά των ημετέρων τμημάτων απεκρύπτοντο και διεσπείροντο εις λίαν μικράς ομάδας.

ιι. Εις το δύσκολον και διακεκομμένον του εδάφους εις το οποίον κατέφυγον οι συμμορίται, και

ιιι. Τέλος εν μέρει εις την έλλειψιν πείρας και εξοικειώσεως εις το είδος τούτο του αγώνος των τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας.

Όσον αφορά τας σημειωθείσας απωλείας ημετέρων τμημάτων , ως και εις τον συνημμένον υπ' αριθμ. (Α) πίνακα ημετέρων απωλειών εμφαίνηται, τα 70% περίπου τούτων προήρχοντο εκ ναρκών και ήσαν εν μέρει συνέπεια εκ της αναπτυχθείσης μεγάλης δραστηριότητος καθ' ην τα ημέτερα τμήματα εκινήθησαν πολλάκις και εξερεύνησαν περιοχάς εις τας οποίας ουδέποτε από τριετίας τμήματά μας είχον κινηθή. Τοιαύται περιοχαί ήσαν αι εγγύς της μεθορίου, απελευθερωθείσαι κατά τους δύο τελευταίους μήνας Αύγουστον και Σεπτέμβριον.

- Πρός τον σκοπόν της επετεύξεως πλέον ικανοποιητικών αποτελεσμάτων και βελτίωσιν της καταστάσεως εν γένει εξεδόθησαν διαταγαί του ΣΣ διά των οποίων επεστήθη η προσοχή των διοικήσεων των Μεγ. Μονάδων και εδόθησαν οδηγίαι επί των μεθόδων ενεργείας των τμημάτων (αντίγραφα των εκδοθεισών διαταγών υποβάλλονται συνημμένως).

- Κατά το δεύτερον δεκαπενθήμερον του μηνός Οκτωβρίου λόγω διαταχθείσης διαλύσεως 7 Τ. Εθνοφρουράς αι εις την διάθεσιν των Μ. Μονάδων δυνάμεις ηλαττώθησαν ως κάτωθι:

Σ.Δ.Κ. Μακεδονίας	κατά δύο Τ.Ε
ΙΙ Μεραρχίας	» εν »
VII Μεραρχίας	» δύο »
Σ.Δ. Θράκης	» » »

Μήν Νοέμβριος

(α) Και κατά τον μήνα τούτον διετηρήθη η αυτή δραστηριότης εις ολόκληρον την ζώνην ευθύνης του ΣΣ και εσυνεχίσθησαν αι συνεχείς εξερευνητικαί ενέργειαι υφ' όλων των Μ. Μονάδων του Σ. Στρατού.

- Ιδιαιτέρα προσπάθεια κατεβλήθη διά την εκκαθάρισιν της ζώνης δράσεως της ΙΙ Μεραρχίας εις την οποίαν η δραστηριότης των Κ/Συμμοριακών ομάδων κυρίως περιοχής ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ είχε σημειώσει ποιάν τινα έντασιν.

(β) Τα επιτευχθέντα κατά περιοχήν αποτελέσματα και αι επηνεχθείσαι εις τους συμμορίτας απώλειαι ήσαν αι κάτωθι:

Εις την ζώνην Σ.Δ.Κ.Μ

- Κ.Σ Νεκροί	7
- Κ.Σ. Τραυματίαι εξηκρ.	5
- Κ.Σ. Συλληφ.-Παραδ.	23
Σύνολον	35

Εις την ζώνην ΙΙ Μεραρχίας

- Κ.Σ Νεκροί	15
- Κ.Σ. Τραυματίαι	6
- Κ.Σ Συλληφθ. - Παραδ.	13
Σύνολον	34

Εις την ζώνην VII Μεραρχίας

- Κ.Σ. Νεκροί 2

Εις την ζώνην Σ.Δ. Θράκης

- Κ.Σ. Νεκροί 2
- Κ.Σ Τραυματίαι 1
Σύνολον 3

Ήτοι αι συνολικαί απώλειαι των συμμοριτών κατά τον μήνα τούτον ήσαν:

- Κ.Σ Νεκροί 26
- Κ.Σ Τραυματίαι εξηκρ. 12
- Κ.Σ Συλληφθ. Παραδοθέντες 36
Ητοι σύνολον απωλειών συμμοριτών 74

Αι απώλειαι των ημετέρων εμφαίνονται λεπτομερώς εις τον συνυποβαλλόμενον πίνακα.

(γ) Αι διεξαχθείσαι ως ανωτέρω ενέργειαι και η ασκηθείσα διαρκής πίεσις και απεινής δίωξις , έσχον μεγάλην επίδρασιν επί του ηθικού των συμμοριτών.

-Η ηγεσία τούτων εξηναγκάσθη κατόπιν τούτου να προβή εις την εκκαθάρισιν των εντός του ημετέρου εδάφους δρωσών Κ/Σ ομάδων από τους λιποψύχους, ανικάνους, αδυνάτους κ.λ.π.

- Ούτω κατόπιν της εκκαθαρίσεως ταύτης αι παραμείνασαι Κ/Σ ομάδες απετελέσθησαν από τα πλέον δυναμικά στελέχη ανήκοντα εις το Κ.Κ.Ε και των οποίων η μαχητική ικανότης ήτο υπολογίσημος καίτοι το ηθικόν των ευρίσκετο εις χαμηλόν επίπεδον.

Μήν Δεκέμβριος

(α) Εσυνεχίσθη η αυτή δραστηριότης υπό των Μονάδων του ΣΣ και εγένοντο συνεχείς εξερευνητικαί ενέργειαι εις άπασαν την ζώνην δράσεως του Σ. Στρατού. Ιδιαιτέρως η προσπάθεια του ΣΣ εστράφη εις την περιοχήν της ΙΙ Μεραρχίας ένθα οι Κ.Σ επέδειξαν σχετικήν δραστηριότητα πλην της περιοχής της Χαλκιδικής όπου οι Κ/Συμμορίται πιεζόμενοι συνεχώς και διωκόμενοι υπό των επιχειρούντων τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας ευρίσκοντο εις αθλίαν κατάστασιν.

- Επετεύχθησαν τα κάτωθι αποτελέσματα

- Εν τη ζώνη Δυτικώς του ΑΞΙΟΥ π. οι συμμορίται ουδεμία ενέργειαν κατώρθωσαν να εκδηλώσωσι εξαναγκασθέντες είτε εις παράδοσιν είτε εις αποχώρησιν προς Αλβανίαν.

Εις την περιοχήν ταύτην αι απώλειαι των συμμοριτών ήσαν αι εξής:

- Κ.Σ. Νεκροί 9
- Κ.Σ. Τραυματίαι 2
- Κ.Σ. Συλληφθ.-παραδ. 17
Σύνολον 28

Εις την ζώνην της ΙΙ Μεραρχίας

Αι απώλειαι των συμμοριτών ήσαν:

- Κ.Σ Νεκροί 20
- Κ.Σ. Τραυματίαι 3
- Κ.Σ. Συλληφθ. Παραδόθ. 17
Σύνολον 40

Υπό των οργάνων πληροφοριών του ΣΣ και της ΙΙ Μεραρχίας επετεύχθη και η αποκάλυψις του δικτύου της πολιτικής οργανώσεως του Κ.Σ εις τα χωρία της περιοχής ΚΙΛΚΙΣ-ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ και ΝΙΓΡΙΤΗΣ και η πλήρης εξάρθρωσις τούτου.

Εις την ζώνην της VII Μεραρχίας

Εσυνεχίσθη η αυτή δραστηριότης υπό των τμημάτων της Μεραρχίας και κατά τον μήνα τούτον.

Υπό της Μεραρχίας δεν επετεύχθη η εξόντωσις της Κ.Σ ομάδος της νήσου ΘΑΣΟΥ λόγω της μικράς δυνάμεως ταύτης αφ' ενός του κεκαλυμμένου του εδάφους και της ελλείψεως πληροφοριών αφ΄ετέρου.

Εις την ζώνην της Σ.Δ. Θράκης

Επηνέχθησαν αι κάτωθι απώλειαι εις του Κ.Σ και επετεύχθη περιορισμός της δράσεως των Κ.Σ ομάδων.

- Κ.Σ. Συλληφθείς 1

- Αι συνολικαί απώλειαι των Κ.Σ. κατά τον μήνα τούτον ανήλθον εις 69.

- Αι τοιαύται διά το τρίμηνον Οκτώβριος-Δεκέμβριος ανήλθον εις 220 λεπτομερώς εμφαινόμεναι εις τον συνημμένον Πίνακα.

- Κατόπιν των γενομένων απολύσεων κατά τον μήνα τούτον και της διαλύσεως των Ταγμάτων Εθν/ράς αι εις την διάθεσιν του ΣΣ δυνάμεις ηλαττώθησαν κατά πέντε Τάγματα Στρατού (2 εξ εκάστης Μεραρχίας και εν εκ της 72 ταξ/χίας) 20 εισέτι Τ.Ε και πέντε Τάγματα Σ.Μ.Ε.Α.

- Επί πλέον διά της βαθμιαίας ελαττώσεως των Κ.Μ.Ε.Α δύναται να λεχθή ότι δύναμις αναλογούσα προς 5-6 Τάγματα Εθν/ράς αφηρέθη μέχρι τέλους Δ/βρίου εκ της μαχητικής δυνάμεως του ΣΣ. Ούτω η από Ιης Οκτωβρίου μέχρι τέλους Δ/βρίου πραγματοποιηθείσα ελάττωσις της δυνάμεως του ΣΣ ανήλθεν εις 5 Τάγματα Στρατού, 27 Τάγματα Εθν/ράς, 5 Τάγματα Σ.Μ.Ε.Α., 5 Τάγματα Κ.Μ. Ε.Α. ήτοι συνολικώς 42 Τάγματα. Η αριθμητική δύναμις τούτων ανήρχετο εις:

ι. 11909 στρατιώτας Πεζικού ήτοι επί συνόλου 29410 μείωσις 41%.

ιι. 1700 στρατιώτας Σ.Μ.Ε.Α και 2000 οπλίτας Κ.Μ.Ε.Α.

Ήτοι εν τω συνόλω η μείωσις από Ιης Οκτωβρίου μέχρι τέλους Δ/βρίου εις οπλίτας Πεζικού και παρεμφερείς ανήλθεν εις 15600, ήτοι 47% της ολικής δυνάμεως Πεζικού Σ.Μ.Ε.Α-Κ.Μ.Ε.Α.

- Αι παραμένουσαι την 31ην Δ/βρίου δυνάμεις εις το ΣΣ ανέρχονται εις:

- 2 Μεραρχίαι Πεζ. 14 Τ. Στρατού

- 1 Ανεξάρτητος Ταξ/χία 2 Τ. Στρατού

- 7 Ε.Τ. Πεζικού

- 1 Τ.Ε

Η ληφθείσα διάταξις τούτων είναι η εμφαινομένη εις το υποβαλλόμενον συνημμένως σχεδιάγραμμα.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Το ΣΣ καθ' όλον το τρίμηνον χρονικόν διάστημα επεζήτησε την εξοικονόμησιν όσον το δυνατόν περισσοτέρων δυνάμεων προς παροχήν εις ταύτας συστηματικής εκπαιδεύσεως και τούτο διότι εθεώρει την εκπαίδευσιν ως κύριον στοιχείον διά την απόδοσιν των Μονάδων εις τας επιχειρήσεις και διότι από μακρού χρόνου ουδεμία συστηματική εκπαίδευσις είχε δοθή εις τα Τμήματα γενικώς του Σ. Στρατού.

- Ούτω επετεύχθησαν τα κάτωθι:

Σ.Δ.Κ.Μ

Εγένετο εκπαίδευσις μέχρι κλιμακίου λόχου.

ΙΙ Μεραρχία

Ως έκθεσις ΙΙ Μεραρχίας.

VII Μεραρχία

Η 25η Ταξ/χία έτυχε μιάς πλήρους διμήνου εκπαιδεύσεως η οποία περιέλαβεν εκπαίδευσιν και ασκήσεις από Διμοιρίας μέχρι Τάγματος οπότε επηκολούθησαν , εκπαίδευσις και ασκήσεις Ταξ/χίας και Μεραρχίας.

- Επίσης δύο άλλα Τάγματα συνεπλήρωσαν την εκπαίδευσιν μέχρι και Τάγματος και έτερον εν μέχρι και λόχου.

Ούτω τα επιτευχθέντα αποτελάσματα από απόψεως εκπαιδεύσεως υπήρξαν εν τω συνόλω λίαν ικανοποιητικά.

5. Μ.Ε.Α-ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ

(α) Προωθήθη σημαντικώς η οργάνωσις των Μ.Ε.Α και κατεβλήθησαν σοβαραί προσπάθειαι και επετεύχθησαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

- Δυσχέρειαι παρουσιάσθησαν λόγω ελλείψεως στελεχών. (β) Εις τον επαναπατρισμόν επίσης μεγάλη υπήρξεν η συμβολή του Σ. Στρατού, επαναπατρισθέντων 20.000 περίπου κατά το τρίμηνον τούτο εις την ζώνην του Σ. Στρατού.

- Ούτω ο αριθμός των από του Απριλίου και εντεύθεν επαναπατρισθέντων κατοίκων ανήλθεν εις 139.000.

6. ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΝΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1949.

(α) Στρατ. Δ/σις Κεντρ. Μακεδονίας (ζώνη δυτικώς ΑΞΙΟΥ)

Κατά το εξεταζόμενον τρίμηνον χρονικόν διάστημα επέτυχε την εξόντωσιν-σύλληψιν κ.τ.λ. σημαντικού μέρους των εν τη ζώνη, της συμμοριτών, εν ω χρόνω έτερος σοβαρός αριθμός ηναγκάσθη να αποχωρήση και μετακινηθή προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

- Ούτω επί (230) συμμοριτών υπαρχόντων εις την ζώνην της, την Ιην Οκτωβρίου απέμεινεν την Ιην Ιανουαρίου (65).

- Η δραστηριότης των συμμοριτών κατά τον χρονικόν τούτο διάστημα υπήρξεν μηδαμινή.

- Το ηθικόν του λαού έχει τελείως αναπτερωθή.

- Ο επαναπατρισμός επραγματοποιήθη εις όλην σχεδόν την ζώνην της Σ.Δ.Κ.Μ. θα συνεπληρούτο δε τελείως εάν λόγοι ελλείψεως στεγάσεως ή μέσων γενικώς διαβιώσεως δεν απετέλουν κώλυμα. (β) ΙΙ Μεραρχία

ι. Περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ο αριθμός των φονευθέντων-συλληφθέντων και παραδοθέντων Κ/Συμμοριτών προστιθεμένων και των αναγκασθέντων ν' απομακρυνθώσι ανήλθεν εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ εις 110 εκ των οποίων το μείζον μέρος ήσαν σοβαρά στελέχη πολλά τούτων επικεκηρυγμένα, ήτοι 70% περίπου της ολικής δυνάμεως ανερχομένης εις 160.

- Εκ του συμμοριακού υλικού μεγάλαι ποσότητες περιήλθον εις χείρας των ημετέρων τμημάτων ως εμφαίνηται εις την συνημμένην κατάστασιν.

- Από απόψεως εκκαθαρίσεως μετόπισθεν συνελήφθησαν και εξετοπίσθησαν 417 κάτοικοι ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ οίτινες εθεωρήθησαν ύποπτοι συνεργασίας μετά των συμμοριτών εις τρόπον ώστε να δύναται να θεωρηθή ως εξαρθρωθείσα τελείως η αυτοάμυνα της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

- Το ηθικόν του λαού της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ανεπτερώθη χαρακτηριστικώς και ήδη οι κάτοικοι μετά πολύ μεγαλυτέρας προθυμίας βοηθούν τας Στρατιωτικάς Αρχάς εις το έργον διώξεως των συμμοριτών.

- Ο επαναπατρισμός προωθήθη σημαντικώτατα.

-Ήδη οι απομένοντες εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ συμμορίται ευρισκόμενοι υπό διαρκή και σταθεράν πίεσιν είναι άνευ ηθικού και εις αξιοθρήνητον κατάστασιν ως προκύπτει εκ της γνωστής πηγής ήτις και παρέχει την ασφαλεστέραν και πραγματικήν εικόνα της τραγικής καταστάσεως αυτών, όπως αυτοί ούτοι οι συμμορίται την αντιλαμβάνονται.

ιι. Λοιπή περιοχή ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΡΟΥΣΙΑ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ-ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ-ΑΓΓΙΣΤΡΟΝ

Ο αριθμός των φονευθέντων ή παραδοθέντων συμμοριτών μετά των αναγκασθέντων ν' αναχωρήσωσιν εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ ανήλθον εις 75 ήτοι μείωσις κατά 35% περίπου.

- Οι συμμορίται εσημείωσαν επιδρομάς τινας κατά χωρίων της περιοχής ΝΙΓΡΙΤΗΣ επί σκοπώ κυρίως λεηλασίας προς διατροφήν των, αλλά και προς δημιουργίαν εντυπώσεων συμφώνως προς τας εντολάς ας είχον εκ της Κ/Σ ηγεσίας.

- Εξ άλλου εις την περιοχήν ΚΡΟΥΣΙΩΝ οι συμμορίται επροξένησαν ενίοτε απωλείας κατά ημετέρων τμημάτων κυρίως δι' αιφνιδιαστικής ενεργείας.

ιιι. Τα ως ανωτέρω επιτευχθέντα αποτελέσματα υπό των Μονάδων της ΙΙ Μεραρχίας εάν εξετασθώσι με βάσιν τα διατεθέντα μέσα και την παρασχεθείσαν υπό του ΣΣ ενίσχυσιν ιδία διά των παρεχομένων εις ταύτην εκάστοτε ακριβών πληροφοριών δεν θεωρούνται πλήρως ικανοποιητικά υπό του Σ. Στρατού.

- Ως ανεφέρθη και εις την υποβληθείσαν ιδιαιτέραν έκθεσιν επί της δράσεως της ΙΙ Μεραρχίας τούτο ωφείλετο όχι μόνον εις την παντελή έλλειψιν πείρας και εκπαιδεύσεως εις την διεξαγωγήν του ειδικού τούτου πολέμου την οποίαν παρουσίαζον αι Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας όταν εισήλθον εις την ζώνην του Σ. Στρατού, αλλά και εν τινι μέτρω εις την μη απόκτησιν της απαιτουμένης ευσυνειδησίας και επιμονής εν τη εκτελέσει παρομοίων αποστολών υπό των μικρών ιδία τμημάτων δρώντων μακράν της επιβλέψεως των προϊσταμένων ηγητόρων των.

- Η Διοίκησις της Μεραρχίας και η τοιαύτη των επιχειρήσεων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ εξ ιδίας πρωτοβουλίας και κατόπιν επανειλημμένων επεμβάσεων του ΣΣ έλαβον σύντονα μέτρα διά την βελτίωσιν της καταστάσεως από απόψεως εκπαιδεύσεως των τμημάτων και μικρών βαθμοφόρων και μεγάλαι κατεβλήθησαν φροντίδες διά να συνηθήσωσι τα τμήματα να κινώνται και να ενεργώσι εν ώρα νυκτός.

- Χάρις εις τας προσπαθείας ταύτας επετεύχθη σημαντική βελτίωσις πλην όμως εκ των πραγμάτων απεδείχθη ότι τα αποτελέσματα υπήρξαν κατώτερα των καταβληθεισών προσπαθειών.

- Από της απόψεως των χρησιμοποιηθεισών μεθόδων ενεργείας υπό της Μεραρχίας και της Δ/σεως Επιχειρήσεων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ αύται κατά την γνώμην του ΣΣ ήσαν αι ενδεικνυόμεναι ήτοι ενέργειαι κυρίως διά μικρών αποσπασμάτων διώξεως εν συνεργασία με αποσπάσματα πληροφοριών, εισδύοντα και παραμένοντα εν αφανεία εις το εσωτερικόν της υπόπτου ζώνης και εν συνδυασμώ με ανάπτυξιν συστήματος πληροφοριών εις τους κατωκημένους τόπους.

- Αι λοιπαί διατιθέμεναι δυνάμεις εχρησιμοποιώντο διά την κατάληψιν των πιθανών σημείων διαβάσεων και προσβολήν των συμμοριτών εν περιπτώσει αποπείρας όπως εξέλθωσιν της περισφυγμένης περιοχής.

- Ο τρόπος ενεργείας , υπήρξεν επιτυχής εάν κρίνη τις από τας εκφράσεις αυτών τούτων των Κ/Συμμοριτών οίτινες πολλάκις ανέφερον με τα ζωηρότερα χρώματα την ασφυκτικήν κατάστασιν η οποία είχε δημιουργηθή υπό των επιχειρούντων φιλίων τμημάτων.

- Διά την ουχί ανάλογον απόδοσιν των τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας δύναται να θεωρηθή ότι έσχε ποιάν τινα επίδρασιν η διαταχθείσα απόλυσις και διάλυσις Μονάδων καθώς επίσης και η πληροφορία περί επικειμένης αντικαταστάσεως της Μεραρχίας υπό ετέρας τοιαύτης.

(γ) VII Μεραρχία

Τα επιτευχθέντα αποτελέσματα κατά το εξεταζόμενον τρίμηνον κρίνονται ικανοποιητικά.

- Επί συνολικού αριθμού 158 Κ/Συμμοριτών απο ΞΑΝΘΗΣ και Δυτικώς παραμένουσι σήμερον 85 των υπολοίπων 73 εξοντωθέντων η καταφυγόντων εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ.

- Κ/Συμμοριακή εξ άλλου δραστηριότης εν τη ζώνη της Μεραρχίας υπήρξεν μικρά, περιορισθείσα εις ενεργείας τινας μικροομάδων Κ/Συμμοριτών προς διαρπαγήν τροφίμων εκ χωρίων της περιοχής ΞΑΝΘΗΣ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ και δη τοιούτων εκ κατωκημένων υπό Οθωμανώ οίτινες ουδεμίαν ως γνωστόν αντίδρασιν προβάλουν.

- Αι ενέργειαι αύται εγένοντο υπό μικροομάδων προερχομένων εκ της ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ μεθορίου και αίτινες αμέσως κατέφευγον εις το Βουλγαρικόν έδαφος προς αποφυγήν διώξεως υπό των ημετέρων Τμημάτων.

(δ) Σ.Δ. Θράκης

Εις την μεταξύ ΕΒΡΟΥ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ περιοχήν αι απώλειαι των συμμοριτών εις φονευθέντας-συλληφθέντας και παραδοθέντας ως και καταφυγόντων εις Βουλγαρίαν ανήλθεν εις 116 επί αρχικώς υπαρχόντων 178.

- Η Κ/Συμμοριακή δραστηριότης εις την περιοχήν υπήρξεν ελαχίστη περιορισθείσα κυρίως εις ναρκοθετήσεις και αίτινες όμως και αύται κατά τον τελευταίον καιρόν εξέλιπον σχεδόν τελείως.

- Εκ της ανωτέρω γενομένης επισκοπήσεως παρουσιάζονται τα κάτωθι συνολικά αποτελέσματα:

ι. Από απόψεως απωλειών των Κ/Συμμοριτών:

Έναντι 905 Κ/Συμμοριτών οίτινες υπήρχον την 1.10.49 αυξηθέντων κατά ετέρους 135 εισελθόντας εξ άλλων περιοχών απομένουσιν ήδη 442 ήτοι ολιγώτεροι του ημίσεως.

- Η προκύπτουσα διαφορά κατανέμεται εις 220 απωλείας εν ω χρόνω 380 περίπου Κ/Συμμορίται εξηναγκάσθησαν να εξέλθωσιν εκ της ζώνης του Σ. Στρατού.

ιι. Από απόψεως συμμοριακής δραστηριότητος γενικώς αύτη υπήρξε λίαν περιωρισμένη, πολλαχού δε μηδαμινή και γενικώς περιωρίζετο εις λεηλασίας προς διατροφήν και ενεργείας κατά μη προστατευομένων σημείων και μεμονωμένων μικρών Στρατιωτικών Τμημάτων επί σκοπώ δημιουργίας εντυπώσεων, συμφώνως προς τας βασικάς οδηγίας τας οποίας η συμμοριακή ηγεσία είχε δόση προς τας διαφόρους μικροομάδας συμμοριτών.

- Εκ της αναπτυχθείσης συμμοριακής δραστηριότητος και αποδόσεως η συμμοριακή ηγεσία ουδόλως έμεινεν ευχαριστημένη αναγκασθείσα επανειλημμένως να

ζητήση έντασιν ταύτης, καθόσον εύρισκε ταύτην ...... «πολύ πεσμένη .... Τελευταίον διάστημα δεν ακολουθεί ρυθμούς που είχε προηγούμενα.... Όλους τομείς δουλειά καθυστερεί επικίνδυνα.»

ιιι. Από απόψεως μαχητικής ικανότητος και αποδόσεως των φιλίων τμημάτων αύτη ηυξήθη αισθητώς χάρις εις την γενομένην εκπαίδευσιν και την κτηθείσαν Πολεμικήν πείραν διά των ενεργηθεισών επιχειρήσεων.

ιυ. Από απόψεως πληθυσμού το ηθικόν τούτου ανεπτερώθη ο επαναπατρισμός εσυνεχίσθη και γενικώς το αίσθημα ασφαλείας εδραιώθη.

Με βάσιν τα ανωτέρω το ΣΣ παρακαλεί όπως του επιτραπή να νομίζη ότι κατά το εξεταζόμενον τρίμηνον επραγματοποιήθη σημαντική βελτίωσις της καταστάσεως εν τη ζώνη του και ότι το επιτελεσθέν έργον κατά την περίοδον ταύτην υπήρξε θετικόν αποδοτικόν και γενικώς ικανοποιητικόν.

7. Το ΣΣ διά την πλήρη εκκαθάρισιν της ζώνης του από τα εναπομείναντα υπολείμματα των Κ/Συμμοριτών έδωσεν ήδη τας αναγκαίας διαταγάς και αναμένει βαθμιαίαν αλλά θετικήν βελτίωσιν της καταστάσεως ώστε το ταχύτερον δυνατόν να παύση ολοσχερώς η παρουσιαζομένη σήμερον έστω και μικρά δραστηριότης των Κ/Συμμοριτών.

- Ιδιαιτέρα σημασία δίδεται εις την ζώνην της ΙΧ Μεραρχίας και ιδιαιτέρως εις την των ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ όπου ήρχισεν εσχάτως να παρουσιάζεται σχετική δραστηριότης των Κ/Συμμοριτών εν αντιθέσει προς την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ όπου οι Κ/Συμμορίται από μακρού ήδη χρόνου ευρίσκονται εις κακήν κατάστασιν και υπό πλήρη εξουδετέρωσιν.

- Αλλά και εις τα ΚΡΟΥΣΣΙΑ η Κ/Συμμοριακή δραστηριότης δεν οφείλεται ούτε εις τον μεγάλον αριθμόν Κ/Συμμοριτών ούτε εις νέας αφίξει , αλλά κυρίως εις επιτυχίας τινάς τας οποίας είχον οι Κ/Συμμορίται δι' αιφνιδιασμού, συντελούντος και του εδάφους κατά ανεφοδιαστικών τμημάτων ή τμημάτων μεταγωγικών και αίτινες θα ήτο αδύνατον να παρουσιασθώσιν εάν τα τμήματα ήσαν προσεκτικώτερα και ελάμβανον τα αναγκαιούντα μέτρα συμφώνως προς τας επανειλημμένας εκδοθείσας διαταγάς.

- Η ΙΧ Μεραρχία εσχάτως εξελθούσα του Στρατοπέδου εκπαιδεύσεως και έχουσα καλήν εν γένει συγκρότησιν και συνεχή και σημανικήν πείραν του αντισυμμοριακού αγώνος καίτοι εσχάτως κατόπν των τελευταίων απολύσεων εγένετο εις τα Τμήματά της μεγάλη σχετικώς ανάμιξις διά νέων οπλιτών, αναμένεται ότι θα ανταποκριθή ικανοποιητικώς εις την αποστολήν της.

- Ανάλογος βελτίωσις αναμένεται επίσης και εις την περιοχήν ΘΡΑΚΗΣ (VII Μεραρχίας - Σ.Δ. Θράκης) παρ' όλον ότι οι συμμορίται έχουσι την ευκολίαν, εντός ελαχίστου χρόνου , καθόδου εις το ημέτερον έδαφος διά μικρών ομάδων και επανεισόδου εις τα εν ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ορμητήρια αυτών πρίν ή προλάβωσι να ενεργήσωσι εναντίον αυτών αι φίλιαι δυνάμεις αίτινες σήμερον κατόπιν της μειώσεως των δυνάμεων του ΣΣ παρουσιάζουσι λίαν αραιάν διάταξιν.

- Το μειονέκτημα τούτο το ΣΣ διέταξε να αντιμετωπισθή δι' αυξήσεως της δραστηριότητος των Τμημάτων εις τρόπον ώστε να αποκλεισθούν ει δυνατόν διά το μέλλον παρόμοιαι ενέργειαι των Κ/Συμμοριτών.

8. Σχετικώς με το όλον πρόβλημα εν τη ζώνη του ΣΣ και τας παρουσιαζομένας ειδικάς συνθήκας και δυσχερείας θεωρούμεν αναγκαίον ν' αναφέρωμεν τα κάτωθι:

(α) Το ΣΣ λόγω αποστολής είναι υποχρεωμένον να εξασφαλίζη την παραμεθόριον περιοχήν και να έχη πάντοτε εστραμμένην την προσοχήν του προς Βορράν, προς παρεμπόδισιν και αντιμετώπισιν πάσης ενδεχομένης τυχόν αποπείρας ενεργείας των Κ/Συμμοριτών από του ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ιδίως εδάφους.

(β) Συνεπεία τούτου δεν είναι δυνατόν να διαθέση διά την εκκαθάρισιν και την ασφάλειαν των μετόπισθεν της περιοχής του ΣΣ παρά περιορισμένον μόνον αριθμόν

δυνάμεων αίτινες καίτοι εν συγκρίσει με τον αριθμόν των Κ/Συμμοριτών φαίνονται βεβαίως λίαν σημαντικαί εν τούτοις είναι μάλλον περιορισμέναι εάν ληφθή υπ' όψιν η μεγίστη έκτασις της ζώνης του ΣΣ, το μέγιστον ανάπτυγμα των πολλαπλών συγκοινωνιών και αι ποκίλλαι υπάρχουσαι ανάγκαι ασφαλείας καθ' όλην την έκτασιν της περιοχής του.

(γ) Εν συγκρίσει με άλλας περιοχάς ενδεικτικώς μόνον αναφέρεται ότι η ζώνη του Γ΄ Σ.Στρατού είναι πενταπλασία σχεδόν εις έκτασιν και πληθυσμόν εκάστης των ζωνών Α΄ και Β΄ΣΣ και εν αναλογία με πολύ ακόμη μεγαλύτερον αριθμόν κατωκημένων τόπων εχόντων ανάγκην σχετικής ασφαλείας.

9. Τέλος ως προς την δημιουργηθείσαν ελάττωσιν των δυνάμεων κατόπιν της απολύσεως οπλιτών διαφόρων κλάσεων αναφέρομεν ότι αύτη υπήρξε σημαντική όχι μόνον διότι ανήλθε εις το 45% περίπου της δυνάμεως του Πεζικού του ΣΣ αλλά και διότι είχεν ως αναγκαίαν συνέπειαν την ελάττωσιν των εν τη ζώνη του ΣΣ Μονάδων Πεζικού εις πολύ μεγάλην σχετικώς αναλογίαν.

- Πράγματι επί 56 διατιθεμένων Ταγμάτων Πεζικού, Ελαφρών και Εθνοφρουράς την Ιην Οκτωβρίου, 5 Ταγμάτων Σ.Μ.Ε.Α. και 2000 περίπου Κ.Μ.Ε.Α. αρθρωμένων εις ανάλογα αποσπάσματα, απομένουσι σήμερον εν συνόλω μόνον 24 Τάγματα Στρατού, Εκστρατείας και Ελαφρά τοιαύτα.

- Ούτω εις αριθμός 37Δ/σεων Ταγμάτων και 170 περίπου Δ/σεων Λόχων ή αντιστοίχων τμημάτων ο οποίος μέχρι τούδε κατανεμημένος εις όλην την ζώνην του ΣΣ απετέλει ένα πυκνότατον δίκτυον πληροφοριών επιτηρήσεως και ασφαλείας, έπαυσεν ήδη υφιστάμενος και μεγάλαι περιοχαί διαθέτουσι κατόπιν τούτου ως μόνα μέσα ασφαλείας τα Τμήματα Χωροφυλακής και τα Μ.Ε.Α.

10. Ως προς τα τμήματα Χωροφυλακής ταύτα είτε υπό την μορφήν Σταθμών Χωροφυλακής είτε υπό την μορφήν μεταβατικών αποσπασμάτων δεν ηδυνήθησαν να αποδόσωσι μέχρι σήμερον θετικόν έργον ούτε και να αναπληρώσωσι έστω και μερικώς τα εκλιπόντα τμήματα Στρατού.

- Εδόθησαν επανειλημμέναι αυστηρόταται διαταγαί διά την αύξησιν της αποδόσεως τούτων αλλά δεν επετεύχθη σημαντική βελτίωσις λόγω αφ' ενός μεν της μη υπάρξεως καταλλήλων και εκπαιδευμένων αξ/κών και οπλιτών Χωρ/κής αφ΄ετέρου δε και λόγω αριθμητικής ανεπαρκείας τούτων.

- Συμφώνως προς τα αναφερθέντα ημίν υπό της Γ΄. Επιθεωρήσεως Χωροφυλακής η υπάρχουσα σήμερον δύναμις Χωροφυλακής υπολείπεται της προβλεπομένης κατά 768.

11. Υπό τας συνθήκας ταύτας καθίσταται προφανής η μεγάλη σημασία την οποίαν αναλαμβάνουσι τα τμήματα Μ.Ε.Α. και η επείγουσα ανάγκη της καλλιτέρας και ταχυτέρας αξιοποιήσεως τούτων.

- Το ΣΣ καταβάλλει πάσαν δυνατήν προσπάθειαν προς τούτο και διατελεί εν αναμονή της ενισχύσεως εις Αξ/κούς διά την οποίαν έχουσι εκδοθή σχετικαί διαταγαί του ΓΕΣ ότι θα επακολουθήση συντόμως.

- Αναφέρεται επίσης ότι είναι ανάγκη λήψεως και παντός άλλου δυνατού μέτρου ως χορηγήσεως ιματισμού, υποδήσεως διά τους άνδρας και δη τους απορωτέρους, θερμάνσεως, γραφικών, φωτισμού διά τας Μονάδας κ.τ.λ., προς επαύξησιν της αποδόσεως των Μονάδων τούτων των Μ.Ε.Α αίτινες αποτελούσι κύριον μέσον διά την ασφάλειαν της υπαίθρου.

12. Το Σ.Στρατού γνωρίζει ότι σοβαροί λόγοι επέβαλον την λήψιν του μέτρου της αριθμητικής μειώσεως της δυνάμεως του Ελληνικού Στρατού καθώς επίσης και τας δυσχερείας τας οποίας αντιμετωπίζει η Κεντρική Υπηρεσία, ανέφερεν εν τούτοις τ' ανωτέρω διά την πλήρη εμφάνισιν της καταστάσεως εις την ζώνην του Σ. Στρατού.

- Ως έχει σήμερον αύτη το ΣΣ διά των ληφθέντων μέτρων είναι βέβαιον ότι θα αντιμετωπίση επιτυχώς ταύτην συμφώνως προς τας δοθείσας αυτώ αποστολάς.

13. Εάν και εξ άλλων πηγών διασταυρωθώσιν αι περιελθούσαι ημίν εσχάτως πληροφορίαι περί μεταφοράς του πλείστου μέους των Κ/Συμμοριτών εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και αλλαχού περί ης η υπ' αριθμ. Α.Π Φ. 1940/Ι/2.Ι.1950 αναφορά του ΣΣ δημιουργείται μία νέα κατάστασις ήτις θα παρουσιάση την ανάγκην της λήψεως των αναλόγων κατά την κρίσιν Υμών μέτρων.

Τ.Υ.
Αντιστράτηγος Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

Γ΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ
Γραφείον Α1

Π Ι Ν Α Ξ Α΄

Απωλειών ημετέρων τμημάτων (Στρατού-Χωρ/κής-ΜΕΑ)
από 1-10 έως 31-12-49

ΜΗΝΕΣ	Απώλειαι ημετέρων εκ ναρκοπολέμου			Απώλειαι ημετέρων εκ συμπλοκών				Απώλειαι ημετέρων εξ ατυχημάτων			ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟ-ΛΟΝ
	Νεκρ	Τρ.	Σύν	Νεκρ	Τρ.	αγν	Σύν.	Νεκρ	Τρ.	Σύν	
Οκτώβριος	33	91	124	26	40	I0	76		9	9	
Νοέμβριος	3	25	28	I0	15	6	31	-	-	-	
Δεκέμβριος	11	38	49	21	33	3	57	-	-	-	
ΣΥΝΟΛΟΝ	47	154	201	57	88	19	164	-	9	9	

Β.Σ.Τ. 903 τη 31.12.49
Το
ΑΙ Γραφείον Στρατού
Τ.Σ.Υ

Γ΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ
Α2 Γραφείον

Π Ι Ν Α Ξ Β΄.

Απωλειών Κ.Σ. από Ι Οκτωβρίου μέχρι 25 Δεκεμβρίου 1949

ΛΕΠΤΟ-ΜΕΡΕΙΑΙ	Χρονολογία			ΣΥΝΟ-ΛΟΝ	ΠΑΡΑΤΗ-ΡΗΣΕΙΣ
	Ο/βριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος από 1-25		
Νεκροί εξηκριβω-μένοι Νεκροί πιθανοί Τραυματίαι εξακριβω-μένοι Τραυματίαι πιθανοί Συλληφθέν-τες ένοπλοι Συλληφθέν-τες άοπλοι Παραδο-θέντες ένοπλοι	18 - 11 - 14 - 27	29 - 8 - 7 - 22	27 - 5 - 3 1 26	74 - 24 - 24 1 75	Επί πλέον έτεροι 383 Κ/Συμμορίται εξηναγκάσθησαν να εξέλθωσιν της ζώνης ευθύνης του ΣΣ συνεπεία της απηνούς διώξεως των παρά των φιλίων Τμημάτων.

ΛΕΠΤΟ-ΜΕΡΕΙΑΙ	Χρονολογία			ΣΥΝΟ-ΛΟΝ	ΠΑΡΑΤΗ-ΡΗΣΕΙΣ
	Ο/βριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος από 1-25		
Παραδο-θέντες άοπλοι	8	7	7	22	
Σύνολον απωλειών	78	73	69	220	

Β.Σ.Τ 903 τη 28/12/49

Το

Α2 Γραφείον
Τ.Σ.Υ

59

Β΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Επιχειρήσεως κατά Κ.Σ. περιοχήν ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ

από 5.5.48-10.5.48

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τον Μάιον του 1948 καθ' ην εποχήν εγένετο υπό του Α΄ΣΣ η Εκκαθαριστική επιχείρησις «ΧΑΡΑΥΓΗ» κατά Κ.Σ. ΡΟΥΜΕΛΗΣ ευρίσκοντο εις την περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ τρεις Κ.Σ. Ταξιαρχίαι: υπό συγκρότησιν της Ι Κ.Σ. Μεραρχίας.

Υπό του Β΄ΣΣ ανελήφθη επιχείρησις με όσον το δυνατόν περισσοτέρων διατεθιμένων δυνάμεων προς εξόντωσιν των ανωτέρω Κ.Σ. ή εφ' όσον τούτο δεν θα καθίστατο δυνατόν λόγω μη διατιθέμενων επαρκών προς τούτο δυνάμεων να τους αποθήση προς Βορράν και να απαγορεύση πάσαν προς Νότον κίνησίν των ώστε να αποφευχθή ο κίνδυνος της αναμολύνσεως εκκαθαριζομένης περιοχής.

Την περίοδον ταύτην εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ υφίστατο ο όγκος των Κ.Σ. εις δε την λοιπήν ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ευρίσκοντο συγκροτήματα ενεργούντα επιδρομάς διά Στρατολογίαν και Σαμποτάζ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Την 4ην Μαίου υπήρχον αι κάτωθι πληροφορίαι περί εχθρού. Ταξιαρχία ΠΥΘΑΓΟΡΑ κατέχει με Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ περιοχήν ΚΑΡΟΠΛΕΣΙ (Χ. 7689) και Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ περιοχήν ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΑ. Ταξιαρχία ΟΛΥΜΠΙΣΙΟΥ κατέχει περιοχήν ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΗ (Σ. 6602) ΦΥΛΑΚΤΗ (Σ.7004)-ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7400)-ΜΠΙΛΟΚΟΜΗΤΗ (Χ.7499) με ελαφρά τμήματα ανατολικώς ΜΕΙΔΟΒΑ ΠΟΤ.

Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ κατέχει περιοχήν ΚΕΡΑΣΙΑ (Σ.7008) ΝΕΒΡΟΒΟΥΝΙΤΣΑ (Σ.6712) ΚΑΨΟΥΝΑ (Σ.7513).

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Το Σ.Σ. διά της Α.Α.Π. 324/ Δ/γής του ανέθεσε την διεύθυνσιν εις Σ.Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ υπό την ευθύνην της οποίας ετέλει η περιοχή και καθώρισε το γενικόν σχέδιον της επιχειρήσεως ως και τας διατεθησομένας προς τούτο δυνάμεις επί πλέον των υπό της Σ.Δ.Θ. διατιθεμένων τοιούτων.

Το Γενικόν σχέδιον ήτο.

Ισχυραί κρούσεις επί των γενικών κατευθύνσεων ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Σ.8001) ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟ και ΜΟΥΖΑΚΙ ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟ.

Επί πλέον έδει να ενεργηθή ευρύς ελιγμός διά μοίρας ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ προς ΠΥΛΗΝ-ΑΝΩ ΠΑΛΗΟΚΑΡΙΑ (Σ.5318)-ΤΣΟΥΜΑ (Σ.5416) προς αποκοπήν της συμπτύξεως των Κ.Σ.

Τα συγκροτήματα ΠΥΘΑΓΟΡΑ θα συνεκρατούντο υπό της ετέρας μοίρας ΛΟΚ.

ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

43 Ταξιαρχία μετά 527,529 Τ.Π. μείον Διλοχία.

593 Τάγμα Πεζικού μείον Λόχος.

Δύο Μοίραι Καταδρομών.

9η Έφιππος Ίλη.

Πυρ/χία 25 λιβρών.

Τέσσαρας λόχους περίπου Εθνοφρουράς του 51 και 15 Τ.Ε ευρισκομένου εις την περιοχήν Ν.Δ. ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

Ιλη Τεθωρακισμένων μείον 2 Ουλαμοί.

Μεταφορά των ανωτέρω δυνάμεων εις Υψίπεδον- βάσεις εξορμήσεως-μερίμνη του Σ.Σ. προ της 4ης ΜΑΙΟΥ.

(α) Εις το αριστερόν της ανωτέρω κατευθύνσεως δύο Μοίραι Καταδρομών.

(β) Εις ΜΟΥΖΑΚΙ-ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟ.

529 Τ.Π και Λόχος 51 Τ.Ε ευρισκόμενον επί τόπου.

Η επιχείρησις καθωρίσθη διά την έω της 5 Μαίου 1948.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Την έω της 5 Μαίου εγένετο η εξόρμησις των τμημάτων εκ της ΓΡΑΜΜΗΣ εξορμήσεως ΡΑΧΗ ΠΑΠΑΔΙΑΣ (Χ.7798) ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7401) ΜΟΝΗΣ ΚΟΡΩΝΗΣ (Σ.75504) και εκ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ.

(α) Αι Μοίραι Καταδρομών κινηθείσαι εκ ΡΑΧΗΣ ΠΑΠΑΔΙΑΣ κατέλαβον κατόπιν αγώνος ΟΜΒΡΟΝ (Χ.7496) και συνεχίσαν την προσπάθειαν προς (Σ.7095).

(β) Το 527 Τ.Π εισήλθε άνευ αντιστάσεως εις ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7401) και εν συνεχεία κατέλαβεν την ΡΑΧΗΝ ΣΙΜΟΥ (Σ. 7101). Ο εχθρός εξαπέλυσε αντεπιθέσεις αίτινες απεκρούσθησαν. Τελικώς εγένετο καταδίωξις των υποχωρούντων Κ.Σ. προς ΠΕΤΣΑΛΟΥΔΑ (Σ.6802).

(γ) Το 15 Τ.Ε και 533 εξορμήσαντα εκ ΜΟΝΗΣ ΚΟΡΩΝΗΣ (Σ. 7504) προσέκρουσεν επί ισχυρών αντιστάσεων επί υψωμάτων προ ΚΕΡΑΣΙΑΣ (Σ.7007).

Το αρχικόν τούτο σχέδιον του Σ.Σ μετεβλήθη βραδύτερον ως προς την συμβολήν των Μοιρών Καταδρομών και καθωρίσθη όπως αμφότεραι αι Μοίραι ενεργήσουν κατά Ταξιαρχίας ΠΥΘΑΓΟΡΑ προς ΚΑΡΟΠΛΕΣΙ και προς το Αριστερόν της κατευθύνσεως ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ-ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟΝ τούτο εγένετο διά δύο λόγους.

(α) Διότι έδει να αποτραπή οπωσδήποτε η προς νότον διαφυγή των Κ.Σ. (σχετικαί 330/3.5.48 και Α.Α.Π. 335 Δ/γαί Σ.Σ.

(β) Διότι η μαχητική ικανότης των Μοιρών λόγω της συνεχούς πλέον των 14 μηνών διαθέσεώς των εις επιχειρήσεις. Είχε μειωθεί αρκετά ώστε το αρχικόν σχέδιον να μη έχει σοβαράς ελπίδας επιτυχίας.

ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Αι δυνάμεις κατενεμήθησαν.

(α) Εν τη κατευθύνσει ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ-ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟ.

43 Ταξιαρχία έχουσα υπό Δ/γάς της

593 Τ.Π μείον Λόχος

527 Τ.Π μείον Διλοχία

Λόχος 15 Τ.Ε ευρισκόμενος εις ΜΟΝΗΝ ΚΟΡΩΝΗΣ Πυρ/χία 25 λιβρών και

Ίλη μείον δύο Ουλαμών.

(δ) Τέλος το 529 Τ.Π κινηθέν εκ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ ήχθη άνευ αντιστάσεων ΜΑΚΡΥ-ΡΑΧΗ (Σ.7111).

<u>Το εσπέρας τα τμήματα είχον την κάτωθι διάταξιν</u>

527 Τ.Π ΡΑΧΗ ΣΙΜΟΥ (Σ.7001)

593 Τ.Π Ν. ΠΕΖΟΥΛΑ (Σ.7103)

15 Τ.Ε ΤΕΤΑΗ (Χ.7899)

9 Ε. ίλη -Πυρ/χία-Ουλαμός Τεθωρακισμένων ΜΟΝΗ ΚΩΡΟΝΗΣ

Διλοχία 51 Τ.Ε και 529 ΜΟΥΖΑΚΙ-ΜΑΚΡΥΑ ΡΑΧΗ (Σ.7112)

Δυνάμεις Καταδρομών περιοχή ΟΜΒΡΟΣ-ΜΟΥΧΑ.

Κατόπιν των ανωτέρω τα τμήματα Ταξιαρχίας ΟΛΥΜΠΙΣΙΟΥ εκτοπισθέντα εκ περιοχής ΟΜΒΡΟΣ (Χ.7490)-ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ (Σ.7100) ΡΑΧΗ ΣΙΜΟΥ (Σ.7101) συνεπτύχθησαν προς Γενικήν κατεύθυνσιν ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙΟΥ καλυπτόμενα δι' ισχυρών αντιστάσεων επί υψωμάτων ΚΑΡΥΤΣΗΣ (Χ.7199)-ΠΕΤΣΑΛΟΥΔΑΣ (Σ.6802) Τμήματα της Ταξιαρχίας ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ προσβάλουν αντίστασιν εις υψ. Δυτικώς ΚΕΡΑΣΙΑΣ (Σ.7008).

Την 6 Μαίου τα τμήματα εσυνέχισαν την προσπάθειάν των και έτυχον κατόπιν αγώνος την κατάληψιν της Γραμμής ΚΑΡΥΤΣΑ (Χ.7099) ΠΕΤΣΑΛΟΥΔΑ (Σ.6702)υψ. (Σ.6705).

Εις (Σ.665053) ο αγών εσυνεχίζετο μέχρις αργά την νύκτα.

Το εσπέρας η διάταξις είχεν ως ακόλουθως.

527 Τ.Π ΠΕΤΣΑΛΟΥΔΑ (Σ.6802)

593 Τ.Π (Σ.6705)

15 Τ.Ε ΜΕΣΑΤΗ (Σ.775000)

9 Ε.Ιλη - Πυρ/χία-Ουλαμός Τεθωρακισμένων

ΚΑΠ. ΠΕΤΟΥΛΙΩΤΙΚΑ (Σ.7304)

Διλοχία 51 Τ.Ε ΜΟΥΖΑΚΙ-ΜΑΚΡΥΑ ΡΑΧΗ (Σ.7112).

<u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ</u> Περιοχή ΚΑΡΥΤΣΗΣ-ΜΠΙΛΟΚΟΜΗΤΗ (Χ.74-99) ΠΕΤΣΑ ΛΟΥΔΑ (Χ.7296).

Τα αποτελέσματα μάχης τότε ήσαν:

Απώλειαι Κ.Σ. συλληφθέντες 22 Νεκροί 40, συνελέγη άφθονος οπλισμός.

Την πρωίαν της 7 Μαίου εσυνεχίσθη η επιχείρησις.

Τη υποστηρίξει Πυρ/κού και Αεροπορίας κατόπιν σκληρού αγώνος επετεύχθη η κατάληψις ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟ (Σ.6646) και εν συνεχεία Βορείως ύψωμα ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙ (Σ.6602).

Ομοίως τα εκ ΜΟΥΖΑΚΙ τμήματα ήχθησαν μέχρις ΒΡΥΣΗ ΑΓΑ άνευ συμβάντος.

Την εσπέραν η διάταξις είχεν ως ακολούθως.

Διλοχία 593 και 4 ΛΟΚ Β. ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙ (Σ.6505)

527 ΠΕΤΣΑΛΟΥΔΑ (Σ.6802)

Διλοχία 529 ΣΓΟΥΡΟΛΕΙΒΑΔΟ (Σ.6606)

Υπόλοιπος δύναμις Καταδρομών υψ. 2020-ΟΒΡΟΣ.

9 Ε. Ιλη ΚΕΡΑΣΙΑ (Σ.7109)

Απώλειαι Κ.Σ. Ν.10-Συλληφθέντες 12.

Κατόπιν των ανωτέρω ενεργειών αι Ταξιαρχίαι ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ-ΟΛΥΜΠΙΣΙΟΥ και Τάγμα ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ συνεπτύχθησαν προς περιοχήν ΠΕΤΡΙΛΙΑ (Σ.6301)-ΑΓΡΙΘΕΑ (Σ.5810) καλυπτόμενα δι' ελαφρών αντιστάσεων επί κυρίας κορυφής ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙ (Σ.6702).

Το Σ.Σ εξέδωκε την Α.Π 3368/7.5.48 Δ/γήν προς Δ.Ε.Θ. δι' ης καθορίζεται ότι την 8ην τρεχ. τα τμήματα θα παραμείνωσιν εις τας θέσεις των και θα εκπέμψουν ισχυράς αναγνωρίσεις προς ενδεδειγμένας κατευθύνσεις προς συλλογήν πληροφοριών.

Τούτο εγένετο διότι ευρισκόμενα τα τμήματα από τριημέρου συνεχώς εις αγώνας δεν ήσαν εις θέσιν να συνεχίσουν την εις βάθος καταδίωξιν. Επί πλέον αι αντίξοοι Καιρικαί συνθήκαι δεν επέτρεψαν την συνέχισιν απεινούς διώξεως πέραν της καταληφθείσης γραμμής.

Την 8ην Μαίου αι Ταξιαρχίαι Ολυμπίσιου και Μπαντέκου ευρισκόμεναι ήρξαντο κινούμεναι προς Τύρνα (Σ.5927) ενώ δύναμις Τάγματος περίπου παρέμεινεν εις Γεφ. ΚΟΡΑΚΑ (Σ.4806) Ομοίως ετέρα μεγάλη φάλαγξ συνοδεύουσα και 200 αόπλους εκινείτο εκατέρωθεν Πετριλιώτικον από (Σ.6201) προς Δυσμάς.

Το Σ.Στρατού κατόπιν των ανωτέρω πληροφοριών και δι' αποκοπήν συμπτύξεως τούτων.

Εξέδωκε την Α.Α.Π. 339/8.5.48 Δ/γήν του προς Δ.Ε.Θ. με κοινοποίησιν εις την Δ.Δ.Κ. δι' ης καθώριζε ότι η Δ.Ε.Θ ηδύνατο κατά την κρίσιν της να αποσύρη εκ της επιχειρήσεως του υψοπέδου Νευροπόλεως δυνάμεις αρκεί να εσυνεχίζοντο αι αναγνωρίσεις διά την επιβεβαίωσιν της κατευθύνσεω συμπτύξεως των Κ.Σ. και η συνέχισις εξερευνήσεως καταληφθείσης περιοχής.

Πράγματι η Δ.Ε.Θ. κατά την ημέραν ταύτην εκίνησεν τμήματα από ΚΕΡΑΣΙΑ προς ΚΟΤΡΩΝΙ (Σ. 6122) προς συνέχισιν της καταδιώξεως και έτερα προς ΝΕΥΡΟΒΟΥΝΙΤΣΑ-ΚΑΖΑΡΜΑ.

Τα τμήματα τα κινηθέντα προς ΚΟΤΡΩΝΙ κατεδιώκοντα Συμμορίτας από 16ης ώρας ήρξαντο κινούμενα από ΚΟΤΡΩΝΙ-ΤΙΡΝΑ.

Λόγω ναρκοθετήσεώς της όμως δεν κατέστη δυνατή η περαιτέρω καταδίωξις. Εντός ΤΙΡΝΑΣ αντέστησαν σθεναρώς ΜΑΔ και Σταθμός Χωρ/κής κατά εξαπολυθείσης υπό Κ.Σ επιθέσεως. Την ημέραν αυτήν είχομεν 2 Χωρ/κες τραυματίας Κ.Σ 5 παρουσιασθέντας.

Υπό του Β΄ΣΣ ελήφθη η Α.Π. 8305/Φ/4009/08930 Δ/γή ΓΕΣ δι' ης διατάσσεται η απεινής καταδίωξις διαφευγόντων Κ.Σ. προς ΑΡΓΙΘΕΑΝ και Πετρουλιώτικο.

Το Σ.Σ. ανέφερεν επ' αυτής διά της Α.Π.3379/8.5.48 Σήματος ότι παρά την υφισταμένην θέλησίν του προς καταδίωξιν εις βάθος των Κ.Σ. δεν υφίσταντο δυνατότητες προς τούτο και ότι διέθεσεν διλοχία του 529 δι' απόφραξιν διαβάσεων βορείως ΤΙΡΝΑΣ προς απαγόρευσιν διεισδύσεων Κ.Σ. ΚΟΖΑΚΑ και εξαναγκασμού τούτων τραπώσι προς Β.Δ/σμάς.

Επί πλέον η Α.Α.Π 342/8.5.48 προς Δ.Ε.Θ δι' ης καθορίζει η αποστολή της διά την 9ην Μαίου απαγόρευσις οπωσδήποτε διαφυγής Κ.Σ. προς Ν. και δευτερευούσης διαφυγής των προς ΚΟΖΑΚΑ. Επίσης ότι η διαφυγή τούτων προς Β.Δ. δεν ενδιέφερε:

Η Δ.Ε.Θ πάγματι την 2ην Μαίου εξερεύνησεν την καταληφθείσαν περιοχήν χωρίς να σημειώνη εχθρόν και απέφραξε τας διαβάσεις βορείως ΤΙΡΝΑΣ.

Κατόπιν των ανωτέρω οι Κ.Σ. εξετράπησαν προς ΑΧΕΛΩΟΝ. Εις το Σημείον τούτο η επιχείρησις ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ δέον να θεωρηθή λήξασα καθ' όσον ήρξατο νέα περίοδος καταδιώξεως των διαφυγόντων Κ.Σ.

Η επιχείρησις αύτη δεν επέτυχεν βεβαίως την εξόντωσιν των Κ.Σ. πράγμα όπερ ήτο σχεδόν αδύνατο.

Διότι:

(α) Αι διατεθείσαι προς τούτο δυνάμεις ήσαν ανεπαρκείς.

(β) Η κατεύθυνσις προσβολής των Κ.Σ. μόνον εξ ανατολών.

(γ) Ουδέν τμήμα Δυτικώς της περιοχής εις ην ευρίσκοντο οι Συμμορίται υπήρξε διά να αποφράξη τας κατευθύνσεις συμπτύξεως των Κ.Σ.

Επέτυχεν όμως την απώθησιν τούτων προς την επιθυμητήν κατεύθυνσιν δι' ημάς ΠΕΤΡΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ-ΑΧΕΛΩΟΥ και το βασικότερον την αποτροπήν αναμολύνσεως εκκαθαρισθείσης περιοχής Ρούμελης υπό του Α΄ΣΣ ως καθόριζε η δοθείσα εντολή.

Β.Σ.Τ. 901 ΤΗ 5Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1950
ΤΟ
Α1 ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Τ.Υ.
ΔΩΡΤΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΑΝΤ/ΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Ο
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ
Τ.Σ.Υ
ΣΕΙΡΑΔΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΥΝ/ΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

60

ΣΤΡΑΤ/ΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1950

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΟΣΥΜΜΟΡΙΤΙΣΜΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΑΠΟ 1946 ΜΕ ΤΕΛΟΣ 1949

ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ
ΣΥΜΠΛΟΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ
ΚΑΜΨΙΣ
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η εξιστόρησις των εν τω ΤΕΥΧΕΙ τούτω Γεγονότων, Αιτίων, Παρατηρήσεων και Συμπερασμάτων βασίζεται επί κατεθέσεων του παραδοθέντος τέως Επιτελάρχου της VII ΚΣ/ΚΠΣ Μεραρχίας Πελ/νήσου Αντ/ρχου ΚΣ/τών ΚΟΝΤΑΛΩΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, κατόπιν υποβληθέντος αυτώ ερωτηματολογίου παρά του Διευθυντού Α2/Σ.Δ.Μ Αντ/ρχου ΛΟΝΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ.

Το πρωτότυπον ΤΕΥΧΟΣ προσυπεγράφη παρά του ανωτέρω Αρχισυμμορίτου.

Τ.Σ.Σ

Κ/ΣΥΜΜΟΡΙΤΙΣΜΟΣ ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ (1946-1949)

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ-ΟΡΓΝΩΣΙΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ-ΣΥΜΠΛΟΚΑΙ-ΚΑΜΨΙΣ-ΔΙΑΛΥΣΙΣ

I. ΓΕΝΙΚΑ

1. Η απατηλή μάσκα με την οποίαν παρουσιάζετο το Κ.Κ.Ε. ως Εθνική απελευθερωτική οργάνωσις έναντι των Κατακτητών παρέσυρε σοβαρές Λαικές Μάζες στην επιρροή του. Εις τούτο συνετέλεσαν:

(α) Η έγκαιρη εξάπλωσις Κομμουνιστικών Στελεχών εις ολόκληρον την Ελλάδα και η οργάνωσις ενόπλων ομάδων από του 1942.

(β) Η ηγεσία της Ελλάδος δεν κατώρθωσε να οργανώση και διευθύνη εγκαίρως ένοπλον Εθνικόν αγώνα εναντίον των Κατακτητών.

(γ) Η ενίσχυσις παρά των συμμάχων Άγγλων του ΕΛΑΣ υπεβοήθησε τα σχέδια του Κ.Κ.Ε.

2. (α) Διά της συμφωνίας της Βάρκιζας ήτις υπεβοήθησε τα σχέδια του ΚΚΕ περί αμέσου αναδιοργανώσεως και επαναλήψεως του αγώνος εις το εγγύς μέλλον, επετεύχθη η παραμονή σοβαρών δυνάμεων συνειδητών και φανατισμένων Κομματικών Στελεχών και οπαδών και εδόθησαν περιθώρια διά την ανάπτυξιν της πολιτικής του (Συνομωτικός Μηχανισμός, Τύπος, σχολαί κ.λ.π).

(β) Διά της συμφωνίας αυτής ηδυνήθη το Κ.Κ.Ε να αποκρύψη σοβαράς ποσότητας εκ του καλυτέρου πολεμικού υλικού που διέθετε ο ΕΛΑΣ.

(γ) Διά του Νομοσχεδίου περί φυσικών και ηθικών αυτουργών απηλευθερώθησαν πολλά ηγετικά Στελέχη του Κ.Κ.Ε άτινα αμέσως επεδόθησαν εκ νέου εις τον αγώνα του ΚΚΕ και επλαισίωσαν τας διαφόρους πολιτικάς οργανώσεις του ΚΚΕ και των παραφυάδων του.

3. (α) Η μη αποκατάστασις του κύρους του Κράτους ελλείψει επαρκούς διαφωτίσεως και λόγω μη εξυγιάνσεως των υπηρεσιών του εν συνδιασμώ με τας διαβρωτικάς ενεργείας του ΚΚΕ.

(β) Το ΚΚΕ ενισχύθη παντοιοτρόπως και μεγάλως παρά των συνοδοιποριακών Κομμάτων και στοιχείων.

4. Το ΚΚΕ υπό τας ανωτέρω προυποθέσεις εθεώρησε κατάλληλον την ευκαιρίαν να αποδοθή και αύθις εις τον προκαθορισθέντα ένοπλον αγώνα προς κατάληψιν της αρχής ή δημιουργίας ανωμάλου καταστάσεως εις την Χώραν μας προς υποβοήθησιν των σκοπών και επιδιώξεων της Κόμινφόρμ.

II. ΔΙΑΔΟΧΙΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ/ΣΥΜΜΟΡΙΤΙΣΜΟΥ ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ 1946

1. Πρώτη εκδήλωσις του ΚΚΕ, της ενόπλου προπαρασκευής είναι η οργάνωσις της «αυτοαμύνης» γενικώς. Από των αρχών του 1946 δίδεται εντολή διά του τύπου και του παρανόμου μηχανισμού διά την οργάνωσιν της αυτοαμύνης.

2. Εν Πελ/νήσω υφίσταται Πελοποννησιακόν Γραφείον μέλος του οποίου μεταξύ άλλων ήτο ο Μπελογιάννης διά την ανάπτυξιν του Συμμοριτισμού Πελ/νήσου.

3. (α) Κατά Φεβρουάριον 1946 λαμβάνει χώραν η πρώτη συνεδρίασις εις Αφησιού Σπάρτης διά την οργάνωσιν της αυτοαμύνης. Εις ταύτην λαμβάνουν μέρος οι κάτωθι εκ των ηγετικών στελεχών του ΚΚ Λακωνίας Γιαννούκος, μέλος της Νομαρχιακής Επιτροπής Λακωνίας, Σταθάκη Μανόλης-Κονταλώνης-Θ. Πρεκεζές-Κρεμαστιώτης τίθενται αι βάσεις και λαμβάνονται αι πρώται αποφάσεις ως κάτωθι:

Οργάνωσις των ομάδων αυτοαμύνης Λακωνίας και εξοπλισμός των διά των εις τας αποθήκας αποκεκρυμένων όπλων.

Εκλογή των υπευθύνων κατά περιοχάς. Αι ομάδες της αυτοαμύνης οργανούμενοι και εξοπλιζόμεναι έδει να μη εμφανίζωνται ενόπλως παρά να ενεργούν βάσει των τοπικών συνθηκών εναντίον των παρακρατικών οργανώσεων της δεξιάς.

(β) Βάσει των ανωτέρω εκλέγεται συντονιστής Λακωνίας ο Σταθάκης και αναλαμβάνει την οργάνωσιν περιοχής Σπάρτης. Ο Κονταλώνης ορίζεται διά τον Βόρειον Πάρνωνα, ο Πρεκεζές διά τον βόρειον Ταύγετον, ο Κρεμαστιώτης διά τον Κεντρικόν Ταύγετον, ο Κωστανταράκος ορίζεται διά την περιοχήν Ελλους και ο Λάτσης ορίζεται διά την Κυνουρίαν.

(γ) Παρεμφερεί συσκέψεις των κομματικών στελεχών έλαβον χώραν κατά την αυτήν περίοδον εις Αρκαδίαν, Μεσσηνίαν, Αχαιοήλιδα και Κορινθίαν.

4. (α) Την άνοιξιν του 1946 γίνεται συγκέντρωσις εις Αθήνας όλων των περιφερειακών Γραμματέων (Ανώτερα Κομματικά Στελέχη των Νομών) και πιθανώς στελεχών εκ των γραφείων Περιοχών (Πελ/νήσου, Στερεάς, κ.λ.π) υπό την έμπνευσιν, καθοδήγησιν και Προεδρείαν του Ζαχαριάδη.

(β) Εκ της Λακωνίας μετέβη ως τοιούτος ο Ρογκάκος Ευάγγελος.

(γ) Κατά την συγκέντρωσιν συνεζητήθη ιδιαιτέρως η οργάνωσις και οι σκοποί της αυτοαμύνης και εδόθησαν κατευθύνσεις και εντολαί.

(δ) Είναι βέβαιον ότι ως σκοπός της αυτοαμύνης ετέθη η προπαρασκευή διά την ένοπλον εξέγερσιν.

5. (α) Την άνοιξιν του 1946 μετατίθεται κατόπιν εντολής του Πελοποννησιακού Γραφείου ο Σταθάκης στην Τρίπολιν και αντικαθίσταται υπό του Σαρρηγιάννη απολυθέντος τότε εκ των φυλακών λόγω της αποσυμφορήσεως.

(β) Ο Πρεκεζές τοποθετείται εις Βόρειον Πάρνωνα και ο Κονταλώνης εις Βόρειον Ταύγετον.

6. Τους πρώτους κεντρικούς πυρήνες των ομάδων αυτοαμύνης απετέλουν παράνομοι-φυγόδικοι μη συλληφθέντες ή πιεζόμενοι εκ των παρακρατικών οργανώσεων. Τοιούτοι πυρήνες συνεπτύχθησαν το πρώτον εις την Λακωνίαν ως κάτωθι:

(α) Υπό Κωστανταράκον περιοχήν Ελλους 15-20.

(β) Εις Πάρνωνα υπό Λάτσην 15-20.

(γ) Εις περιοχήν Ταυγέτου (λαγκάδα) υπό Κυβέλον 6-8.

7. Το θέρος του 1946 γίνεται πλησίον του Βρονταμά συνεδρίασις της Στρατιωτικής οργανώσεως. Ελαβον μέρος οι Ρογκάκος Κονταλώνης, Πρεκεζές, Σαρηγιάννης, Αντζακλής, Γιαννούκος και Κωστανταράκος υπό την προεδρείαν του Ρογκάκου καθ' ην εξετάσθησαν τα κάτωθι θέματα:

(α) Ανάλυσις της πολιτικής καταστάσεως καθ' ην μετεδόθη υπό του Ρογκάκου ότι «όλες οι πόρτες για ομαλή δημοκρατική εξέλιξη έκλεισαν και δεν απομένει παρά μόνον ο δρόμος των όπλων» και ότι η εκδήλωση και μορφή της εξεγέρσεως εξαρτάται από την εξέλιξιν της καταστάσεως.

(β) Μεθοδική και συστηματική βελτίωσις των ομάδων αυτοαμύνης και αναπροσαρμογή των διοικήσεων κατά περιοχάς.

(γ) Δραστηρία εκδήλωσις των ομάδων αυτοαμύνης προς αφοπλισμόν δι' επιθέσεων ομάδων της δεξιάς.

8. (α) Μετ' ολίγας ημέρας πραγματοποιείται και νεωτέρα συγκέντρωσις εις Βαρβίτσαν υπό των ιδίων ανωτέρω ηγετικών στελεχών καθ' ην λαμβάνονται αποφάσεις και εκτελείται βάσει σχεδίου η πρώτη επίθεσις κατά του Βασσαρά με σκοπόν τον αφοπλισμόν των εκεί ομάδων ιδιωτών.

Αφηρέθησαν 12 όπλα εκ των ομάδων τούτων.

(β) Χαρακτηριστικόν της επιθέσεως ταύτης είναι τούτον ότι οι πυρήνες αυτοαμύνης ενισχύθησαν εις την επιχείρησιν και υπό ετέρων χωρικών της περιοχής. Οικούντος οργανωμένων εις το ΚΚΕ και εις την αυτοάμυναν και οίτινες μετά το πέρας της επιχειρήσεως επανήλθον εις τας οικίας των ροσποιούμενοι τους νομιμόφρονας.

(γ) Ουδεμία παρενόχλησις ή εμφάνιση κρατικών οργάνων παρετηρήθη κατά την εν λόγω επιχείρησιν και τα πάντα εξετελέσθησαν ως είχον προβλεφθή.

9. Επακολουθεί συνεδρίασις της Πολιτικής οργανώσεως της Λακωνίας και λαμβάνεται απόφασις να κτυπηθή ο Μπρατίστας εις Νιάτα (Αύγουστος 1946). Γίνονται αι σχετικαί διαταγαί να κινηθή ο Πρεκεζές με την ομάδα αυτοαμύνης οινούντος, ο Λάτσης με την ομάδα Αγ. Βασιλείου και ο Κωστανταράκος με την ομάδα του Ελλους, σύνολον δυνάμεως ενόπλων περίπου 100. Η συγκέντρωσις των ανωτέρω γίνεται απαρατήρητος και ενεργείται η επίθεσις κατά Νειάτων, αλλά ο Μπρατίστας είχε κινηθή την νύκτα και δεν ευρέθη μετά της ομάδος του. Αι ομάδες αυτοαμύνης εισήλθον ανενόχλητοι εις τον χωρίον Νειάτα και αντί των τμημάτων Μπροτίστα εύρον το περιοδεύον Στρατολογικόν Συμβούλιον μετά 10 οπλιτών περίπου ους συνέλαβον, αφώπλισαν και αφήκαν ελευθέρους. Το Περιοδεύς Συμβούλιον απαρτήζετο παρ' ενός Αντ/ρχου, ενός Ταγ/χου, ενός Σμηναγού και ενός Ιατρού.

10. Μετά την μάχην των Νειατών, εντός του Αυγούστου και προ τριών ημερών από του Δημοψηφίσματος λαμβάνει χώραν εις Ζαγανόραχην εγγύς της Σπάρτης ¨ακτίφ¨ δηλαδή συγκέντρωσις των ηγετικών στελεχών προς εξέτασιν της καταστάσεως και ανταλλαγή

γνωμών. Λαμβάνουν μέρος οι Ρογκάκος , Κώνστας Χριστόφορος, Κονταλώνης, Αντζακλής, Σαρρήγιαννης και Πετροπουλάκης Λεωνίδας. Εξετάζεται η κατάστασις της Ελλάδος και ειδικώτερον της Πελοποννήσου.

Αποφασίζεται: (α) να σταλή ομάς πυρήνος αυτοαμύνης εις Κεντρικόν Ταύγετον.

(β) Να επανέλθη ο Πετροπουλάκης εις Μάνην και να επαναλάβη τις προσπάθειές του προς δημιουργίαν οργανώσεως πολιτικής.

(γ) Λαμβάνεται απόφασις διά το κτύπημα των παρακρατικών οργανώσεων της δεξιάς (ομάδες του Κατσαρές) κατά την ημέραν του Δημοψηφίσματος.

11. Τον Οκτώβριον του 1946 λαμβάνει χώραν εις Πάρνωνα περιοχήν Βαμβάκη η σοβαρωτέρα σύσκεψις διά το έτος τούτο της πολιτικής οργανώσεως της Λακωνίας μετά προηγούμενον «ακτίφ» καθ' ην έλαβον μέρος και αντιπρόσωποι εκ του Νομού Μεσσηνίας (Μπασακίδης και Φωτιάς). Εις ταύτην έλαβον μέρος εκ της Λακωνίας οι Ρογκάκος-Κώνστας-Κοττής-Γιαννούκος-Καβαλιεράκης-Κονταλώνης-Πρεκεζές-Σαρρηγιάννης Ατζακλής Λάτσης -Φωκάς-Σφακιανός. Κατά την σύσκεψιν ταύτην ελήφθησαν αι κάτωθι αποφάσεις.

(α) Εξάπλωσις του ενεργού συμμοριτισμού εις όλα τα σημεία της Λακωνίας και Μεσσηνίας (Φαλαισία-Τριφυλία) που υπήρχον αι προυποθέσεις την εδραίωσιν και ανάπτυξιν ομάδων.

(β) Αναπροσαρμογή των Διοικήσεων. Ο Κονταλώνης ορίζεται διοικητής Ταυγέτου, ο Πρεκεζές Διοικητής Πάρνωνος και ο Μπασακίδης Διοικητής Μεσσηνίας (Τριφυλίας-Φαλαισίας).

(γ) Συντονισμός ενεργειών και αμοιβαίας βοηθείας μεταξύ των ανωτέρω περιοχών (Ταυγέτου-Πάρνωνος-Μεσσηνίας).

(δ) Ελήφθησαν δι' ενδεχομένην πίεσιν παρά των Εθνικών δυνάμεων εν συνδιασμώ με τα δυσκολίας του επερχομένου χειμώνος κατά περιοχάς.

12. Εις Μαίναλον αι πρώται ομάδες ενόπλων Κ/συμμοριτών οργανώθησαν παρά του αποσταλέντος εις Τρίπολιν Σταθάκη και ενεφανίσθησαν το πρώτον κατά το θέρος του 1946 με αρχηγούς τους Σταθάκην, Χρυσανθακόπουλον, Παναγόπουλον και Πέρδικαν.

13. Συμπεράσματα

(α) Η οργάνωσις αυτοαμύνης οφείλεται εις υποδείξεις εκ των άνω.

(β) Σκοπός της αυτοαμύνης ήτο η προπαρασκευή της ενόπλου εξεγέρσεως ήτις μη ούσα αυθόρμητος ωργανώθη συνομωτικώς.

(γ) τα κτυπήματα που εξετελέσθησαν είχον σκοπόν να προπαρασκευάσουν το μαχητικόν έμψυχον υλικόν των Κομμουνιστών και να ενθαρρύνουν τους Κομμουνιστάς των πόλεων και της υπαίθρου, να επηρεάσουν τους αμφιταλαντευόμενους και να κλονίσουν το ηθικόν των Εθνικιστών, εν συνδιασμώ με διαφόρους τρομοκρατικάς ενεργείας.

(δ) Να κλονίσουν επίσης το κύρος του Κράτους εις το εσωτερικόν και εξωτερικόν διά της δημιουργίας ανωμάλου καταστάσεως.

(ε) Ο συμμοριτισμός εις την Πελοπόννησον το πρώτον δημιουργείται εις Λακωνίαν και εκ ταύτης μεταδίδεται εις λοιπάς περιοχάς.

(στ) Δεν επετεύχθη μέχρι του 1946 η εξόντωσις των παρανόμων πυρήνων ουδέ η εξάρθρωσις των οργανώσεων του ΚΚΕ. Η δε αποσυμφόρησις και λοιπά επιεική μέτρα ενεθάρρυναν και υπεβοήθησαν τας επιδιώξεις και σκοπούς του ΚΚΕ.

(ζ) Η αντίδρασις των Εθνικών δυνάμεων δεν ήτο κεραυνοβόλος και η ενδεδειγμένη έναντι των εμφανισθέντων το πρώτον εις διάφορα σημεία της Λακωνίας και

λοιπάς περιοχάς ενόπλων ομάδων Κομμουνιστοσυμμοριτών διά την μη εδραίωσιν και ανάπτυξιν τούτων.

(η) Η ύπαρξις ενόπλων παρακρατικών οργανώσεων, η μορφή και αι εκδηλώσεις ενίων εξ αυτών, έδοσεν ηθικά και υλικά ερείσματα διά την ανάπτυξιν του Κ/συμμοριτισμού.

(θ) Οι ένοπλοι της υπαίθρου (ΜΑΥ) δεν είχον επίγνωσιν της αποστολής των και η έλλειψις συστηματικής οργανώσεως και χρησιμοποιήσεως παρέσχεν εις τας πρώτας συμμορίας την σοβαρωτέραν πηγήν προμηθείας πολεμικών όπλων και συμμοριτών.

ΙΙ. ΠΡΩΤΑΙ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΩΝ (1946)

Παρά της Πολιτικής Οργανώσεως της Λακωνίας λαμβάνεται απόφασις καθ' υπόδειξιν των Ανωτέρων Κλιμακίων να αρχίσουν επιθέσεις και εναντίον Στρατιωτικών τμημάτων και εν συνεχεία εκτελούνται αι κάτωθι επιθέσεις

1. Εις τας 28.8.46 ο Θ. Πρεκεζές μετά 30 περίπου ΚΣ ενήργησε αιφνιδιαστικώς την πρώτην επίθεσιν κατά του Σταθμού Χωρ/κής Αγ. Πέτρου και καθ' ην φονεύονται: 5 Χωρ/κες και τραυματίζεται ο Υπεν/χης Κάρκαλης και αριθμός Χωρ/κών. Το τμήμα της Χωρ/κής ουδέν μέτρον ασφαλείας είχεν λάβει καίτοι η επίθεσις εγένετο την 8ην πρωινήν ώραν και εντός του χωρίου είχον εξοπλισθή 40 περίπου ιδιώται. Η συμμορία συναπεκόμισε τα πάντα εκ του Σ. Χωρ/κής.

2. Κατά την αυτήν χρονικήν περίοδον ενηργήθη υπό του Λάτση μετά 30 περίπου Κ/Συμμοριτών επίθεσις κατά τμήματος Σταθμού Χωρ/κής Αγριάνων παρά τα Τζίτζινα.

3. Την 22.9.46 ο Θ. Πρεκεζές μετά 35 Κ/Συμμοριτών επιτίθεται εξ ενέδρας εγγύς χωρίου Καρυών (Αραχώβης) εις Θέσιν Αγιοι Ανάργυροι κατ' αποσπάσματος Χωρ/κής με αποτέλεσμα τον φόνον του Ανθ/στού Χωροφυλακής Κοστολέτου και 11 οπλιτών και ο τραυματισμός 2 Αξ/κών και εννέα οπλιτών. Κατά την εν λόγω επιχείρησιν ο Πρεκεζές χρησιμοποίησε τέχνασμα προς επιτυχίαν του σκοπού του το εξής. Εγνώριζε την ύπαρξιν του αποσπάσματος χωρ/κής και τμήματος Στρατού εις Αράχωβαν, εις τι σημείον περιοχής Αραχώβης κάμνουν εμφάνισιν μόνον 2 Κ/Συμμορίται διά να προκαλέσουν τα εις Αράχωβα τμήματα. Οντως εγνωστοποιήθη η εμφάνισις εις απόσπασμα χωρ/κής εις Αράχωβαν όπερ εκινήθη πάραυτα επ' αυτοκινήτων προς την κατεύθυνσιν της εμφανίσεως άνευ μέτρων ασφαλείας ή έστω αποστάσεων μεταξύ των. Το αποτέλεσμα υπήρξε να πέση το τμήμα τούτο εις την παγίδα της ενέδρας με το ανωτέρω αποτέλεσμα και θα ήτο ολοκληρωτική η εξόντωσις εάν δεν έσπευδε εγκαίρως προς ενίσχυσιν το εις Αράχωβαν ευρισκόμενον τμήμα Στρατού.

4. Το τρίτον 10ήμερον του Σ/βρίου ο Σφακιανός μετά του Κονταλώνη και Λάτση και μετά ομάδος 40 περίπου Κ/Συμμοριτών επιτίθεται κατά του Σ. Χωρ/κής με αποτέλεσμα την σύλληψιν 2 Χωρ/κων και την λαφυραγώγησιν του Σταθμού, των λοιπών Χωρ/κων διαφυγόντων.

5. Την 10.10.46 τμήμα δυνάμεως 45 Κ/Συμμοριτών υπό Ξυδεάν επιτίθεται κατά Σταθμού Χωρ/κής Αναβρυτής και ενόπλων ΜΑΥ με αποτέλεσμα την διαφυγήν των Χωρ/κων του Σταθμού και τραυματισμόν 2 ιδιωτών. Επηκολούθησε διαρπαγή απάντων των υπαρχόντων εις Σταθμόν Χωρ/κης και ιδιαιτέρως διαρπαγή εφοδίων πάσης φύσεως παρά του χωρίου.

6. Το τρίτον 10ήμερον Ν/βρίου υπό την αρχηγείαν του Ρογκάκου και Θ. Πρεκεζέ και με ομάδας Κ/Συμμοριτών Σαρρήγιαννη - Κωστανταράκου-Φούρκα και λοιπών δυνάμεων Κ/Συμμοριτών Πάρνωνος υπέρ τους 100 εν συνόλω επιτίθενται κατά δυνάμεων Χωρ/κής εις Βασσαρά με αποτέλεσμα την σύλληψιν 30 περίπου Χωρ/κων αίτινες εξετελέσθησαν αργότερον άπαντες και την λαφυραγώγησιν του οπλισμού των και λοιπών ατομικών ειδών και εφοδίων ως και διαρκαγήν εκ του χωρίου.

7. Την 3.12.46 το ανωτέρω συγκρότημα Πάρνωνος υπό τον Πρεκεζέν επιτίθεται κατά δυνάμεως Χωρ/κής εις Παλαιοχώριον Κυνουρίας με αποτέλεσμα φόνον του Ανθ/ρχου

Φρυδά, 5 Χωρ/κων και τον τραυματισμόν τεσσάρων χωρ/κων, την διαρπαγήν πολεμικού υλικού και ειδών εκ του χωρίου.

8. Κατά την χρονικήν περίοδον από Αύγουστον με τέλος 1946 εγένοντο:

(α) Επιθέσεις κατά ομάδων παρακρατικών οργανώσεων Κατσαρέα με αποτέλεσμα πάντοτε υπέρ των Κ/Συμμοριτών. Τοιαύται επιθέσεις έλαβον χώραν εις Μονοδένδρι, Ελος, Βαμβακού και λοιπαί μικροσυγκρούσεις.

(β) Ελαβεν χώραν αφοπλισμός εξοπλισμένων χωρικών (ΜΑΥ) εις μεμονωμένα χωρία και περισυλλογή ατομικού οπλισμού ιδιωτών.

9. Υπό των ομάδων αυτοαμύνης Μεσσηνίας διυθυνόμενων υπό τους Μπασακίδην, Φωτιάν και Ξυδέαν ενηργήθησαν κατά το θέρος αι κάτωθι επιθέσεις:

(α) Κατά του αποσπάσματος Χωρ/κής Αεράκη εις περιοχήν Γιαννίτσης με αποτέλεσμα τον τραυματισμόν δύο Χωρ/κών και την λαφυραγώγησιν οπλισμού και ατομικών ειδών του αποσπάσματος.

(β) κατά ενόπλων δυνάμεων Καμαρινέα εις Πηγάδια Μεσσηνίας με αποτέλεσμα τον φόνον τριών , αιχμαλωσίαν δύο και λαφυραγώγησιν.

10. Εις περιοχήν Μαινάλου υπό τον Σταθάκην, Χρυσανθακόπουλον, Παναγόπουλον και Πέρδικαν οργανωθείσα ολιγομελής ομάς Κ/συμμοριτών προέβαινε εις περισυλλογήν οπλισμού εκ των χωρίων των Επαρχιών Μεγαλουπόλεως και Γορτυνίας, άνευ αντιστάσεως εκ μέρους των ενόπλων ιδιωτών.

III. <u>ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΣ Κ/ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ ΜΕ ΤΕΛΟΣ Δ/ΒΡΙΟΥ 1946</u>

1. Εις Πάρνωνα ευρίσκοντο συγκεκροτημέναι ομάδες (100) εκατόν περίπου Κ/Συμμοριτών υπό την αρχηγείαν των Πρεκεζέ ως Στρατιωτικού Διοικητού, Γιαννούκου. Πολιτικού Επιτρόπου και Φούρκα Καπετάνιου υπό την καθοδήγησιν της Πολιτικής Οργανώσεως Λακωνίας.

2. Εις Ταύγετον 40 Κ/Συμμορίται εις ομάδας υπό τους Κονταλώνης Ξυδέαν και Κυβέλον υπό την καθοδήγησιν της οργανώσεως της Μεσσηνίας.

3. Εις Τριφυλίαν Ολυμπίας 25 Κ/Συμμορίται υπό τους Μπασακίδην και Μαντηλάτην υπό την καθοδήγησιν της οργανώσεως Μεσσηνίας.

4. Εις Αρκαδίαν 20 Κ/Σ υπό τους Χρυσανθακόπουλον, Σταθάκην, Λουκαίτην υπό την καθοδήγησιν της οργανώσεως Αρκαδίας.

5. Απασαι αι ανωτέρω δυνάμεις Κ/Σ περιοχών πλήρως εξοπλισμέναι εις οπλοπολυβόλα, αυτόματα και τυφέκια υπήγοντο υπό την γενικήν κατεύθυνσιν του Πελοποννησιακού Γραφείου (Μπελογιάννης, Ρογκάκος κ.λ.π)

6. Δεν είχεν αναπτυχθή εισέτι η Πολιτοφυλακή και λοιπαί βοηθητικαί υπηρεσίαι, αι δε τοιαύται πληροφοριών και επιμελητείας υπήρχον εις υποτυπώδη κατάστασιν.

7. Κατά τον Δ/βριον του 1946 λαμβάνει χώραν συνεδρίασις του Πελοποννησιακού Γραφείου εις Περιοχήν Αρκαδίας εις ην λαμβάνουν μέρος μεταξύ άλλων και οι Μπελογιάννης και Ρογκάκος και αποφασίζονται τα κάτωθι:

(α) Αντικατάστασις του Φωτιά, κατόπιν κριτικής εκ της οργανώσεως Μεσσηνίας διά του Παπαδόπουλου Γεωργίου και αποστολή του Φωτιά εις Αθήνας.

(β) Τοποθέτησις του Κώνστα διά την καθοδήγησιν και συντονισμόν των οργανώσεων Λακωνίας και Μεσσηνίας.

(γ) Αποφασίζεται να ενεργηθή μία επίθεσις διά του συνόλου της δυνάμεως των συγκροτημάτων εναντίον σοβαρού στόχου και ει δυνατόν πόλεως δι' εντυπωσιακούς και ουσιαστικούς λόγους.

(δ) Καθορίζεται διά Δ/γής μετονομασία των δυνάμεων κατά περιοχάς εις Συγκροτήματα:

(ι) Πάρνωνος

(ιι) Ταυγέτου και

(ιιι) Μαινάλου

και δίδεται εις έκαστον τούτων η ζώνη ευθύνης του.

(ε) Μετά την ανωτέρω συνεδρίασιν και κατόπιν εντολής της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ αναλαμβάνει ο Ρογκάκος την θέσιν του Μπελογιάννη εις το Πελοποννησιακόν Γραφείον, του τελευταίου αποχωρήσαντος έκτοτε της Πελοποννήσου.

ΕΤΟΣ 1047 (ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ-ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

1. Μάχη Σπάρτης

(α) Η μάχη της Σπάρτης πρέπει να χαρακτηρισθή ως Σταθμός εις την εξέλιξιν του Κ/Σ εις την Πελ/νησον, και είχε μεγίστην σημασίαν διά τους κάτωθι λόγους.

(ι) Είχε πολιτικόν σκοπόν διότι συνέπιπτε με την άφιξιν της Βαλκανικής επιτροπής.

(ιι) Εδόθη η εντύπωσις εις τον κόσμον ότι δύναται ο Κ/Σ να επιτίθεται και εναντίον πόλεων.

(ιιι) Εκ της επιτυχίας της επιθέσεως θα εστρατολογούντο και ενετάσσοντο εις τας ΚΣ/ρίας άνω των 200 κρατουμένων εις τας φυλακάς Σπάρτης.

(ιυ) Ηθικοί λόγοι από πάσης απόψεως.

(β) Οργάνωσις

(ι) Ανετέθη εις τον Κονταλώνην ως Στρατιωτικόν, Γιαννούκον ως Πολιτικόν επίτροπον και Πρεκεζέν ως Καπετάνιον.

(ιι) Αι αναγκαίαι πληροφορίαι ελήφθησαν από το γραφείον των φυλακών (Κοντογιωργάκον Σπύρον και Οικονομάκην Σαράντον διά μέσου του Φραγκάκου).

(ιιι) Κύριος αντικειμενικός σκοπός ετέθη η εξουδετέρωσις της φρουράς των φλακών και απελευθέρωσις των κρατουμένων.

(γ) Εκτέλεσις

(ι) Η επιχείρησις εγένετο αιφνιδιαστικώς την 12 ην Νυκτερινήν ώραν διά δυνάμεως 170 Κ/Συμμοριτών περίπου των τριών συγκροτημάτων.

(ιι) Διά την επιτυχίαν εγένοντο παραπλανητικαί κρούσεις διά την καθήλωσιν των εν τη Πόλει τμημάτων Στρατού και Χωρ/κής.

(ιιι) Επετεύχθησαν οι τεθέντες σκοποί και απηλευθερώθησαν εκ των φυλακών Σπάρτης και του Παραρτήματος 240 εν συνόλω κρατούμενοι, εξ ων ενετάχθησαν εις τας συμμορίας 170 μόνον.

2. Δύναμις-Διοίκησις και οργάνωσις των συμμοριτών Μάρτιος 1947

(α) Διά την καθοδήγησιν και τον συντονισμόν των ενεργειών των διαφόρων συγκροτημάτων συγκροτείται υπό του Ρογκάκου Αρχηγείον παρά του ιδίου και του Μπασακίδη.

(β) Η συμπλήρωσις εις οπλισμόν και Πυρομαχικά διά τον εξοπλισμόν των εκ των Φυλακών ενταχθέντων εγένετο διά μιας αποθήκης ευρισκομένης εις την περιοχήν του Βορείου Πάρνωνος και ετέρας αποθήκης ευρισκομένης εις περιοχήν Καλαμών.

(γ) Κατεύθυνσις και προσανατολισμός των συγκροτημάτων ήτο, η ανάπτυξις της δράσεώς των δι' επιθέσεων ή ενεδρών εναντίον Εθνικών Δυνάμεων προς απόκτησιν ευρυτέρου ελέγχου εις περισσότερα χωρία προς επίτευξιν των κάτωθι:

(ι) Ανάπτυξις της δυνάμεώς των.

(ιι) Ευρυτέρα ασφάλεια.

(ιιι) Επιμελητειακαί, πληροφοριακαί και οργανωτικαί δυνατότητες.

(ιυ) Την δημιουργίαν προυποθέσεων διά μεγαλύτερα κτυπήματα εις σοβαροτέρους στόχους και

(υ) Εκμετάλλευσις των συγκοινωνιών.

(δ) Η εις έμψυχον υλικόν ενίσχυσις των Κ/Σ εγένετο δι' εθελουσίας κατατάξεως, βιαίας στρατολογίας και διά αποστολών εξ Αθηνών στρατολογουμένων παρά των εθνικοτοπικών και παρακρατικών οργανώσεων του ΚΚΕ και των παραφυάδων του.

(ε) (ι) Το Ιον Συγκρότημα δυνάμεως 180 ΚΣ είχεν κατεύθυνσιν να εκκαθαρίση τον ορεινόν όγκον του Πάρνωνος και να επεκτείνη τον έλεγχόν του εις τον Ζάρακα.

(ιι) Το ΙΙον Συγκρότημα δυνάμεως 140 Κ/Σ διά την εξασφάλισιν του ελέγχου των ορεινών χωρίων του Ταυγέτου και την επέκτασιν εις Μάνην και Ανω Μεσσηνίαν.

(ιιι) Το ΙΙΙον Συγκρότημα δυνάμεως 60 ΚΣ/τών ενισχυόμενον και από δυνάμεις εκ Πάρνωνος θα προέβαινεν εις εκκαθάρισιν της ορεινής περιοχής του Μαινάλου θα επεξέτεινε τον έλεγχόν του προς Χελμόν όστις ήτο και ο κυριώτερος αντικειμενικός σκοπός του Αρχηγείου Πελ/νήσου

3. Κατωτέρω εκτίθενται αι λυριώτεραι επιθέσεις ενεργηθείσαι παρά των ΚΣ μέχρι Ιουλίου 1947 προς επίτευξιν των ανωτέρω σκοπών κατά Συγκροτήματα.

(α) Παρά του Ιου Συγκροτήματα Πάρνωνος εγένοντο αι επιθέσεις.

(ι) Φεβρουάριος: Κατά Καρίτσας ένθα υπήρχον ΜΑΥ, διάλυσις τούτων , λαφυραγώγησις.

(ιι) 24.2.47: Είσοδος εις χωρία Βαμβακού και Καρυάς προς διαρπαγήν εφοδίων.

(ιιι) Την 20ην Μαρτίου εις θέσιν Λογκάκι-Μονοδενδρίου εξ ενέδρας κατά διερχομένης Στρατιωτικής Φάλαγγος επ' αυτοκινήτων:

Εφονεύθησαν δύο Αξ/κοί , ετραυματίσθησαν δύο Αξ/κοί και 8 στρατιώται και απήχθησαν 4 δόκιμοι Αξ/κοί και 11 στρατιώται: λαφυραγώγησις οπλισμού και εφοδίων.

(ιυ) Την 25.3.47 επίθεσις εις Αφησσού κατά Λόχου Εθνοφρουράς αποτυχούσα.

(υ) Την 23.4.47 επίθεσις εξ ενέδρας εις θέσιν Χαλκός παρά τους Αγριάνους κατά διλοχίας Χωρ/κων υπό τον Υπομοίραρχον Παναγέαν: εφονεύθησαν 30 περίπου Χωρ/κες και συνελήφθησαν 60 περίπου Αξ/κοί και Χωρ/κες οίτινες εξετελέσθησαν μεταξύ των οποίων και ο Παναγέας: λαφυραγώγησις οπλισμού και εφοδίων.

(υι) Την 27.4.47 επίθεσις κατά σταθμού Χωρ/κης Καστανίτσης καθ' ην συλληφθείς Χωροφύλαξ εξετελέσθη και 3 έτεροι συλληφθέντες απεγυμνώθησαν.

(υιι) Αρχάς Μαίου εγένετο επίθεσις και εισβολή εις χωρία περιοχής Αστρους με σκοπόν και αποτέλεσμα την ευρείαν λεηλασίαν καταστημάτων και οικιών, καθ' ην

διηρπάγησαν μεγάλαι ποσότητες σιγαρέτων, αλεύρων ,Ζακχάρεως, υφασμάτων κλπ. εν συνόλω περί τα 150 φορτία.

(υιιι)Την 5.6.47 επίθεσις εξ ενέδρας κατά διερχομένης φάλαγγος Χωρ/κων επ' αυτοκινήτων εις Λογκάκι- Μονοδενδρίου, καθ' ην εφονεύθησαν 30 περίπου μεταξύ των οποίων και ο Μοίραρχος Μπρατσούλης και ετραυματίσθησαν 26 οπλίται και ο Ταξίαρχος Ρογκόπουλος όστις μετά μικράς δυνάμεως έσπευσεν εκ Σπάρτης προς ενίσχυσιν. Απετεφρώθησαν 5 αυτοκίνητα. Εκ των ΚΣ/τών εφονεύθησαν 15 περίπου και ετραυματίσθησαν ισάριθμοι.

Εντός του Ιονίου έλαβον χώραν και αι πρώται βίαιαι στρατολογίαι εκ διαφόρων ορεινών χωρίων της περιοχής Πάρνωνος.

(β) Παρά του IIου Συγκροτήματος Ταυγέτου αι κάτωθι επιθέσεις:

(ι) Το 10ήμερον Μαρτίου επίθεσις κατά των εις χωρίον Λογκάστρα 30 υπερασπιστών ΜΑΥ, και διάλυσις τούτων: λαφυραγώγησις εις οπλισμόν και εφόδια.

(ιι) Την 24.3.47 επίθεσις αιφνιδιαστική κατά την νύκτα κατά των δυνάμεων χωρίου Τρύπης, ένθα ήσαν μία Διμοιρία Στρατού και δύναμις Σταθμού Χωρ/κής: εφονεύθησαν ο Αξ/κός Διμοιρίτης Ανθ/γός Μαρκομιχάλης και άπαντες οι λοιποί αμαχητί συνελλήφθησαν αιχμάλωτοι πλην τριών διαφυγόντων: άπαντες οι συλληφθέντες βραδύτερον αφέθησαν ελεύθεροι. Εκ της επιθέσεως ταύτης συναπεκόμισαν οι ΚΣ/ται άπαν τον πολεμικόν υλικόν και λοιπά εφόδια.

(ιιι) Την 11.4.47 επίθεσις αιφνιδιαστική κατά τα εξημερώματα εναντίον του χωρίου Αναβρυτή, ένθα ήσαν δυνάμεις Σταθμού Χωρ/κής και Λόχος ΜΑΥ: εφονεύθησαν 6 ΜΑΥ και συνελλήφθησαν 2 Χωρ/κες και 35 ΜΑΥ των λοιπών διαφυγόντων. Συναπεκομίσθησαν παρά των ΚΣ/τών οπλισμός , εφόδια και λεηλασία ειδών εκ του χωρίου ιδιαιτέρως δερμάτων.

(ιυ) Την 5.5.47 επίθεσις κατά Σταθμού Χωρ/κής Γιαννίτσης καθ' ην εφονεύθη εις ιδιώτης ένοπλος, έτερος συνελήφθη και ετραυματίσθησαν 5 Χωρ/κες: λαφυραγώγησις Σ. Χωρ. Και λεηλασία.

(υ) Την 5.6.47 επίθεσις αιφνιδιαστική κατά τα εξημερώματα εις Εξαχώρι κατά τμήματος Χωρ/κής 60 ανδρών υπό Ανθ/στήν Αεράκην και ΜΑΥ, καθ' ην εφονεύθησαν 40 Χωρ/κής και ετραυματίσθησαν 5 του Ανθ/στού και λοιπών διαφυγόντων. Οι ΚΣ/ται συναπεκόμισαν άπαν το πολεμικόν υλικόν του Τμήματος τούτου και λοιπά εφόδια ελεηλάτησαν το χωρίον και επυρπόλησαν 2 οικίας.

(υι) Εντός του μηνός Ιουνίου, γίνονται αι πρώται βιαίαι Στρατολογίαι εκ των χωρίων της Αλαγωνίας (Βίτσοβα, Αρτεμησία, Νέδουσα, Πηγαί, Καρβέλι, Λαδά) και Τρύπης Πικουλιάννικα, Βορδώμια, Αναβρυτής, Σοχά εξ ων εστρατολογήθησαν εν τω συνόλω 70 άνδρες.

(γ) Παρά του IIIου συγκροτήματος Μαινάλου αι κάτωθι ενέργειαι:

(ι) Το συγκρότημα τούτο ενισχύθη δι' ενός επιλέκτου Λόχου υπό τον Σαρρήγιαννη εκ του Ιου Συγκροτήματος.

(ιι) Εγένοντο δύο κατά σειράν προσπάθειαι εκ του Μαινάλου διεισδύσεως εις τον Χελμόν παρά του Λόχου Σαρρήγιαννη, αποτυχούσαι λόγω σοβαράς αντιδράσεως τμημάτων Στρατού, Χωρ/κής και ΜΑΥ.

(ιιι) Υπό των τμημάτων των ΚΣ/τών Μαινάλου και Λόχου Σαρρήγιαννη εγένοντο επιθέσεις κατά Λεβειδίου και Βυτίνης ως και ενέργειαι κατά ορεινών χωρίον, με καλά υπέρ των ΚΣ/τών αποτελέσματα εις οπλισμόν και λοιπά εφόδια.

(ιυ) Κατά Μάιον 1947 εγένετο επίθεσις κατά αμαξοστοιχίας μεταξύ Μεγαλουπόλεως- Χράνων καθ' ην απηλευθερώθησαν και ενετάχθησαν εις συμμορίας

περίπου 20 κρατούμενοι μεταφερόμενοι διά της αμαξοστοιχίας: εφονεύθη μικρός αριθμός και ολίγοι επίσης συνελήφθησαν αιχμάλωτοι.

(υ) Περί το τέλος Ιουνίου κατά την επιστροφήν του Λόχου Σαρρήγιαννη εκ Στενού προς Μαίναλον και εις θέσιν εγγύς Δάρα, ο Λόχος ούτος ενέπεσεν εις ενέδραν τμήματος χωρ/κής και δι' αντεπιθέσεως ο Σαρρήγιαννης αναλαμβάνει την πρωτοβουλίαν και προκαλεί την διάλυσιν του ενεδρεύοντος τμήματος και τον φόνον 20 περίπου εκ τούτων με ελαχίστας απωλείας εκ του τμήματος των ΚΣ.

(υι) Εγένοντο βιαίαι Στρατολογίαι εις πολύ περιορισμένην κλίμακα.

(δ) Παρατηρήσεις:

(ι) Απαντες σχεδόν οι τεθέντες αντικειμενικοί σκοποί παρά του Αρχηγείου Πελ/νήσου επραγματοποιήθησαν μερικώς με τέλος Ιουνίου 1947, πλην της εγκαταστάσεως Κ/Συμμοριακών ομάδων εις Χελμόν.

(ιι) Σχεδόν ανενόχλητα τα ΚΣ συγκροτήματα πλην της περιπτώσεως Χελμού, προέβαινον εις ευρυτέραν ανάπτυξην και ενίσχυσίν των με επιτυχείς επιθέσεις κατά κατωκημένων τόπων και τμημάτων Εθνικών Δυνάμεων διότι, αφ' ενός μεν τα τμήματα Στρατού και Χωρ/κής ετήρουν παθητικήν άμυναν (Λιμνάζουσαν κατάστασιν) πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, αφ' ετέρου δε και κυρίως δεν εγένοντο συντονιστικαί επίμονοι και δραστήριαι επιθετικαί ενέργειαι των Εθνικών δυνάμεων Πελ/νήσου, και δεν εδόθη η πνοή προς αναπτέρωσιν του ηθικού των.

(ιιι) Αι δυνάμεις των ΚΣ/τών των συγκροτημάτων εγνώριζον τας συνηθείας και τρόπους ενεργείας των τμημάτων Στρατού και Χωρ/κής , των οποίων αι αποστολαί ήσαν βραχείαι και εντός περιορισμένης ακτίνος και χωρίς να είναι προσηρμοσμέναι εις την τακτικήν του ΚΣ/κού πολέμου και ούτω απομακρυνόμενοι οι ΚΣ. δι' ολίγον εκ του τυχόν χώρου ενεργείας των Εθνικών τμημάτων, επανήρχοντο και αύθις εις τον αυτόν χώρον. Αλλά και γνωρίζοντες οι ΚΣ. την επιστροφήν των Εθνικών τμημάτων εις τας βάσεις των παρήχετο η ευχέρεια να εγκαθιστώσι ενίοτε ενέδρας και να επιτίθενται κατά των Εθνικών τμημάτων.

(ιυ) Δεν είχον γίνει εισέτι αντιληπτά τα τρωτά και ευαίσθητα σημεία των ΚΣ. σχηματισμών ότι διά της απηνούς και εξαντλητικής διώξεως τούτων, δι' επιθετικών και συνδεδιασμένων ενεργειών, θα επήρχετο ταχέως και αναποφεύκτως η διάλυσις και εξόντωσίς των, λόγω της μικράς δυνάμεώς των, ήτις θα υφίσταντο διαρροήν εκ των κοπώσεων και απωλειών και της ελλείψεως επιμελητείας, πυρ/κών και ανεφοδιασμού γενικώς, αλλά της εξαρθρώσεως παρά των Εθνικών δυνάμεων ολοκλήρου του Μηχανισμού των (εγκαταστάσεις, γιάφκες, συνδέσμους αποθήκαι, συνοχή κ.λ.π)

ΔΥΝΑΜΙΣ ΚΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ-ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΜΕ ΤΕΛΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1947

1. Πελοποννησιακόν Γραφείον: Ρογκάκος, Μουλόπουλος, Κώνστας, Γιαννούκος.

2. Αρχηγείον Πελ/νήσου: Ρογκάκος, Μπασακίδης (Διοίκησις)

3. Συγκρότημα Πάρνωνος: Πρεκεζές, Ατζακλής, Κοντογιάνης: Διοίκησις)
Είχον συγκροτηθή 3 Λόχοι των 9 ομάδων έκαστος, πλήρως εξοπλισμένοι).
Σύνολον δυνάμεως ΚΣ/τών Ιου Συγκροτήματος 250 περίπου εκτός του Λόχου Σαρρήγιαννη απεσπασμένου εις Μαίναλον.

4. ΙΙον Συγκρότημα Ταυγέτου: Κονταλώνη, Καμαρινός, Κυβέλλος (Διοίκησις).
Είχον συγκροτηθή 2 Λόχοι των 9 ομάδων, έκαστος πλήρως εξοπλισμένοι:
Σύνολον δυνάμεως ΚΣ/τών Ιιου συγκροτήματος υπέρ τους διακοσίους (200).

5. ΙΙΙον Συγκρότημα Μαινάλου: Σταθάκης, Γιαννούκος, Πέραικας (Διοίκησις)
Είχε συγκροτηθή εις Λόχος των εννέα (9) ομάδων πλήρως εξοπλισμένος:
Δύναμις ΚΣ/τών συγκροτήματος 120 περίπου συν της δυνάμεως του Λόχου Σαρρήγιαννη εξ 70 ΚΣ: σύνολον Μαινάλου 200 περίπου.

6. Γενικόν σύνολον Δυνάμεως ΚΣ/τών Πελ/νήσου με τέλος Ιουνίου 1947 εξακόσιοι πεντήκοντα (650) περίπου.

7. Κατά την περίοδον ταύτην υπήρχεν οργάνωσις υπηρεσίας πληροφοριών (γιάφκες κλπ), καθώς και τοιαύτη επιμελητείας και υγειονομικής υπηρεσίας.

II. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΠΟ ΙΟΥΛΙΟΝ ΕΩΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ 1947

1. (α) Κύριον χαρακτηριστικόν της ανωτέρω περιόδου είναι η εκτέλεσις επιθετικών επιχειρήσεων παρά των Εθνικών δυνάμεων ως και η ανάληψις της πρωτοβουλίας υπό τούτων με αποτέλεσμα την επίτευξιν σοβαρών ηθικών και υλικών πληγμάτων κατά των ΚΣ/τών.

(β) Επίδρασιν επίσης είχεν η αρξαμένη διαφωτιστική εργασία προς τον Λαόν εκ μέρους των ηγετών των Στρατ/κών τμημάτων.

2. (α) Ούτω εις Πάρνωνα με την αναπτυχθείσαν επιθετικήν δραστηριότητα και προσαρμογήν παρά των εκεί δρώντων τμημάτων των Εθνικών δυνάμεων (Τάγματα Κρανιά, Μπρατίσσα) και με συνολικήν δύναμιν μικροτέραν των 500 ανδρών, επετεύχθη ώστε το Ιον Συγκρότημα ΚΣ εκ 250 ανδρών εντός διμήνου να απωλέση το 1/2 της δυνάμεώς του και οι εναπομείναντες ΚΣ να στερηθώσι παντελώς ηθικού και αυτοπεποιθήσεως, μέχρι σημείου ώστε το συγκρότημα τούτο κατά τον μετέπειτα χρόνον και μέχρι της διαλύσεως να μην δυνηθή να παίξη σοβαρόν ρόλον υπέρ του ΚΣ/μού.

(β) Πρέπει να σημειωθή ότι η μεγαλυτέρα ποσότης, εκ του κεκρυμένου πολεμικού υλικού εις Πάρνωνα ανευρέθη παρά των Εθνικών δυνάμεων διά των ενεργηθεισών λεπτομερειακών εξερευνήσεων.

3. (α) Ες Ταύγετον κατά του ΙΙου Συγκροτήματος ΚΣ, εγένετο επιθετική ενέργεια παρά Εθνικών δυνάμεων (Τάγματα Γεωργίου και Μπεσμπέα), αλλά ουχί μετά της ενδεδειγμένης δραστηριότητος, μελέτης και προσαρμογής.

(β) Επετεύχθη εν αρχή η απομάκρυνσις του ΙΙου Συγκροτήματος προς Πάρνωνα και εν συνεχεία προς Μαίναλον και η επάνοδος αυτού εντός μηνός εις Ταύγετον χωρίς να επιτευχθή σοβαρή επαφή και κρούσις ουδέ να ανευρεθούν τα εγκαταληφθέντα εις Ταύγετον μεταγωγικά και αι αποθήκαι του.

(γ) Πλήν της διαρροής μικρού αριθμού στρατευθέντων το συγκρότημα τούτο επανήλθεν εις Ταύγετον σχεδόν ανέπαφον.

(δ) Ουδεμία προσπάθεια εξεδηλώθη μετά την επάνοδον εις Ταύγετον του συγκροτήματος τούτου παρά των εκεί ευρισκομένων ως ανωτέρω Εθνικών δυνάμεων, αντιθέτως μάλιστα επέτρεψαν την ανάληψιν πρωτοβουλίας εις το συγκρότημα το οποίον επέτυχεν την διάλυσιν της Διλοχίας Λειβάδη εξ ενέδρας.

4. Εις Μαίναλον δεν εγένετο κατά την αυτήν περίοδον σοβαρά πίεσις κατά του ΙΙΙου Συγκροτήματος των ΚΣ.

5. Αποτελέσματα εκ της αλλαγής της τακτικής παρά των Εθνικών δυνάμεων κατά το θέρος του 1947 ήσαν:

(α) Η μη διατήρησις του ρυθμού αναπτύξεως των ΚΣ.

(β) Η μείωσις κατά πολύ της αριθμητικής δυνάμεως των ΚΣ/τών (ιδία λόγω της διαρροής). Εκ της συνολικής δυνάμεως 650 ΚΣ/τών και των τριών Συγκροτημάτων παρέμειναν μόνον 450 ΚΣ/ται.

(γ) Κατά την περίοδον του διμήνου των επιχειρήσεων δεν επετεύχθη ουδεμία αξιόλογος επίθεσις παρά των ΚΣ/τών, εναντίον των Εθνικών δυνάμεων εις την ύπαιθρον ή εναντίον κατωκημένων τόπων.

(δ) Μεγίστη κατάπτωσις του ηθικού των ΚΣ. και εγενήθησαν αι πρώται σοβαραί αμφιβολίαι διά την επικράτησιν του ΚΣ/σμού.

(ε) Επαυσεν η ένταξις νέων ΚΣ/τών παντελώς.

6. Παρατηρήσεις: Κατά τας επιθετικάς ενεργείας παρά των Εθνικών τμημάτων σημειούνται αι κάτωθι παραλήψεις τούτων:

(α) Δεν εχρησιμοποιείτο η νύξ προς κάλυψιν των κινήσεών των ή προς εκτέλεσιν νυκτερινών εγχειρημάτων.

(β) Δεν εγένοντο κατατμήσεις των τμημάτων παρά των διοικήσεων εξ υποτιμήσεως των δυνατοτήτων και ικανοτήτων των ΚΣ.

(γ) Εις περίπτωσιν που επέτρεπον αι δυνατότητες , δεν εκάλυπτον τας κινήσεις και ενεργείας των, προς επίτευξιν αιφνιδιασμού.

(δ) Δεν ανεπτύσσετο η πρωτοβουλία των ηγητόρων των τμημάτων, υπαγορευμένης εκ της καταστάσεως της στιγμής, αλλά εξετέλουν τας εκ των προτέρων διαταγάς, πολλάκις εκδιδομένας βάσει υποθέσεων και ηκολούθουν πιστώς τα προκαθορισθέντα δρομολόγια και εντολάς, παρά το γεγονός ότι εις πολλάς περιπτώσεις αι νεώτεραι πληροφορίαι ήσαν συγκεκριμέναι.

(ε) Ιδιαιτέρως σημειούται η απρόοπτος διακοπή των επιθετικών επιχειρήσεων κατά το φθινόπωρον του 1947, η ανάκλησις των τμημάτων εντός των κατωκημένων τόπων σταθερώς και η μετάπτωσις της τακτικής των εις καθαρώς αμυντικήν τοιαύτην.

II. ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΕΤΟΥΣ 1947

Α΄. Σημαντικώτερα γεγονότα της άνω περιόδου

1. Ανάληψις της πρωτοβουλίας υπό των ΚΣ/τών λόγω εγκαταλείψεως της κατά το θέρος τηρηθείσης τακτικής παρά των Εθνικών δυνάμεων.

2. Η απροσδόκητος εγκατάλειψις της επιθετικής τακτικής παρά των Εθνικών δυνάμεων, ανέκοψε την περαιτέρω αναπόφευκτον φθοράν των ΚΣ/κών τμημάτων και παρέσχε εις τούτους την ευκαιρίαν να πραγματοποιώσι κάτωθι:

(α) Οι ΚΣ/ται εγκατεστάθησαν κατά το μάλλον και ήττον ασφαλώς επί ορεινών όγκων, οργανώθησαν καλύτερον και κατέστησαν τους ορεινούς όγκους πραγματικά ορμητήρια εναντίον των Εθνικών δυνάμεων και λοιπών στόχων.

(β) Διά συγκεντρωτικών κτυπημάτων εναντίον χωρίων και Κωμοπόλεων επεξέτειναν τον έλεγχόν των εις ολοκλήρους Επαρχίας με επακόλουθον την ποσοτικήν ανάπτυξιν και τον ανεφοδιασμόν των.

(γ) Επανέκτησαν το ηθικόν των και ετονώθη η πίστις των προς την νίκην.

(δ) Επροκάλεσαν περαιτέρω σύγχισιν εις τον Λαόν με αποτέλεσμα να εντάσσωνται εις τας γραμμάς των εθελονταί εκ των χωρίων, των πόλεων αλλά και εκ του Στρατεύματος, ώστε να αυξηθή και αύθις η δύναμις των ποσοτικώς και ποιοτικώς.

3. Η πραγματοποίησις των στρατηγικών επιδιώξεων του ΚΣ/μού περί αγκιστρώσεως και εδραιώσεως δυνάμεων ΚΣ. εις Χελμόν και Ερύμανθον.

4. Προπαρασκευή των δυνάμεων των ΚΣ προς ανάληψιν σοβαρωτέρων επιχειρήσεων κατά την άνοιξιν του 1948.

5. Η δημιουργία της Εθνοφρουράς κατέστη παράγων ενισχύσεως του ΚΣ/μού.

6. Η συντελεσθείσα εντατική εργασία εις τα ΚΒΕ εξ ων προήλθον άριστα προπαρασκευασμένα, διά το προσεχές μέλλον, στρατιωτικά τμήματα.

Β΄. Κατά την ανωτέρω περίοδον ενηργήθησαν παρά των ΚΣ/τών αι κατωτέρω επιθέσεις.

1. Την 21.9.47 αιφνιδιαστική επίθεσις παρά του ΙΙου συγκροτήματος κατά δυνάμεων Χωρ/κής και ΜΑΥ, εις Δυρράχιον με αποτέλεσμα τον φόνον 5 χωρ/κων, 10 ιδιωτών ΜΑΥ. και ο τραυματισμός 3 Χωρ/κων και 5 ιδιωτών των λοιπών διαφυγόντων. Πλήρως λαφυραγώγησις του τμήματος χωρ/κής και ΜΑΥ, καθώς και λεηλασία οικιών εξ ων συναπεκομίσθησαν 30 περίπου φορτία τροφίμων και εφοδίων.

2. Την 21.10.47 τμήμα του ΙΙΙου συγκροτήματος υπό Γκότσην και Σταυρόπουλον ενήργησεν επίθεσιν κατά τμήματος χωρ/κής και ΜΑΥ εις Ζαχάρω, καθ' ην εφονεύθησαν εις χωρ/ξ και 2 ΜΑΥ.

3. Την 31.10.47 επίθεσις παρά του ΙΙου συγκροτήματος κατά χωρίων Σπαρτιάς και Αρνας, τα οποία υπεστήριζον 100 περίπου άνδρες ΜΑΥ, υπό τον Σπηλιώτην (ομάς Γερακάρη) και Χωρ/κής του Σταθμού Χωρ/κής Αρνης. Η επίθεσις επέτυχε μετά τετράωρον σκληράν μάχην καίτοι προ διημέρου είχε γνωστοποιηθή αύτη υπό του παραδοθέντος ΚΣ/του Γεωργοπούλου. Κατά την μάχην ταύτην εφονεύθησαν 28 περίπου ΜΑΥ και εις χωρ/ξ συνελήφθησαν 18 ΜΑΥ και 1 Χωροφύλαξ , ετραυματίσθησαν 15 ΜΑΥ. Εκ των ΚΣ/τών νεκροί 6, τραυματίαι 10 περίπου πλήρης διάλυσις και φυγή των υπολοίπων υπερασπιστών. Εγένετο λαφυραγώγησις οπλισμού και ειδών. Εις ενίσχυσιν κατέφθασεν η ομάς Γερακάρη εξ Αγίου Νικολάου μετά πεντάωρον και ΜΑΥ εκ Γοράνων οπότε οι ΚΣ/ται απεμακρύνθησαν προς Ταύγετον δι' υποχωρητικού αγώνος.

4. Την 11.11.47 αιφνιδιαστική επίθεσις παρά των Ιου και ΙΙου συγκροτημάτων κατά του Γερακίου όπου ήδρευεν Τάγμα Χωρ/κής υπό του Μπρατίτσαν. Κατά την μάχην ταύτην, ήτις υπήρξε σκληρά επέτυχον οι ΚΣ/ται την κατάληψιν απάντων των φυλακίων, πλην ενός του Σταθμού Διοικήσεως , υπερασπιζομένου υπό του ιδίου Μπρατίτσα και εις ο κατέφυγον και οι διαφυγόντες εκ των λοιπών φυλακίων και θα κατελαμβάνετο και τούτο, εάν δεν κατεύθανον ενισχύσεις υπό τον Παυλάκον εκ Σκάλας. Ο Παυλάκος εν τη σπουδή του προς ενίσχυσιν ανέτρεψεν την επί τούτω ταχθείσαν δύναμιν ΚΣ. υπό τον Ξυδέαν επί της οδού προς Γεράκι, αναγκάσας ούτω τα ΚΣ/κά τμήματα να αποσυρθώσιν εκ Γερακίου: αποτέλεσμα της μάχης ταύτης υπήρξεν ο φόνος 35 Χωρ/κων, ο τραυματισμός 36 Χωροφυλάκων και 4 συλληφθέντων. Εκ των επιτεθέντων ΚΣ/τών εφονεύθησαν 10 περίπου, εξ ών εις Δ/τής Λόχου και ετραυματίσθησαν 15. Οι ΚΣ/ται συναπεκόμισαν οπλισμόν παντοειδές Στρατιωτικόν υλικόν και λοιπά εφόδια.

5. Τέλος Ν/βρίου 1947 επίθεσις κατά χωρίων Αρφαρών (Παληοβρομόβρυση, Πλατύ, Μπάστα, Αγριλος, Κάτω Αρφαρά, Μπάλα, Κατσαρού, Σκάλα, Αγ. Φλώρος) παρά του ΙΙου συγκροτήματος, καθ' ην αφηρέθη οπλισμός των ενόπλων ΜΑΥ. και ατομικός τοίούτος, ως και διάφορα είδη εκ λεηλασίας οικιών και καταστημάτων.

6. Το τρίτον 10ήμερον Δ/βρίου εγένετο επίθεσις κατά Λόχου Χωρ/κής εις Ανδρίτσαινα, παρά του ΙΙου συγκροτήματος ενισχυθέντος δι' ενός Λόχου εκ του ΙΙΙου. Η επίθεσις απεκρούσθη παρά των τμημάτων Χωρ/κής με απωλείας εκατέρωθεν: χωροφύλακες νεκροί 8, τραυματίαι 15, ΚΣ/τών νεκροί 5, τραυματίαι 8, Τμήματα ΚΣ/τών εισήλθον εις Κωμόπολιν και ελήστεψαν το Ταμείον εξ ου παρέλαβον 50.000.000 εκατομμύρια δραχμών.

Γ΄. Παρατηρήσεις:

1. Αι επιτυχίαι των ΚΣ/τών επραγματοποιήθησαν παρά την ποσοτικήν αύξησιν των Εθνικών δυνάμεων εις Πελ/νησον.

2. Η τηρηθείσα αμυντική Τακτική παρά των Εθνικών δυνάμεων ήτο παθητική και εξησφάλιζε τον αιφνιδιασμόν τούτων παρά των ΚΣ/τών και δεν παρήχετο η ευχέρεια της αμοιβαίας βοηθείας μεταξύ των.

3. Εις την Εθνοφρουράν εδόθη τοπικός χαρακτήρ και δεν εδραιώθη η πειθαρχία, αλλά και οι τοποθετηθέντες Αξ/κοί εις την Εθνοφρουράν εν πολλοίς δεν ήσαν δεδοκιμασμένης ικανότητος.

4. Παρά των Εθνικών δυνάμεων είχεν υποτιμηθή μεγάλως η αποτελεσματικότητα των χειμερινών επιχειρήσεων, γεγονός όπερ υπεβοήθησε τον ΚΣ/μόν, ώστε να αντιμετωπίση αποτελεσματικώς τας σοβαράς δυσκολίας του χειμώνος (στέγη,ελιγμοί, ανάπτυξις, τροφή)

Δ΄. Ανασυγκρότησις -Ανάπτυξις

Κατά την ανωτέρω περίοδον εγένοντο τα κάτωθι:

1. ΚΣ/καί δυνάμεις εκ Μαινάλου εισέδυσαν και εδραιώθησαν εις περιοχάς Χελμού και Ερυμάνθου και συνεκροτήθησαν τα δύο νέα Συγκροτήματα.

(α) Το IVον εις Χελμόν δυνάμεως 50 ανδρών, υπό τους Σταθάκην, υπό τους Δαράκην.

(β) Το V ον εις Ερύμανθον (Αχαιοήλιδα), δυνάμεως 50 ανδρών, υπό τους Βρετάκον και Ζαχαριάν.

2. Αι Διοικήσεις κατά Συγκροτήματα έγιναν διμελείς, εκ του Στρατιωτικού Δ/τού και ενός Καπετάνιου.

(α) Ιον Συγκρότημα: Πρεκεζές-Ατζακλής.

(β) ΙΙον Συγκρότημα: Κονταλώνης-Καμαρινός.

(γ) ΙΙΙον Συγκρότημα: Σαρρήγιαννης-Πέρδικας.

(δ) Των IV και V ως εν παραγράφω 1.

3.- Δύναμις των ΚΣ/τών με τέλος Δ/βρίου 1947 κατά Συγκρότημα (Αύξησις).

Ιον Συγκρότημα	ΚΣ.	200.	Πάρνωνος
ΙΙον συγκρότημα	ΚΣ.	300.	Ταϋγέτου
ΙΙΙον -//-	ΚΣ.	200.	Μαινάλου
IVον -//-	ΚΣ.	50.	Χελμού
Vον -//-	ΚΣ.	50.	Ερυμάνθου

Γενικόν σύνολον		800.	

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ ΜΕΧΡΙ ΜΑΪΟΣ ΕΤΟΥΣ 1948

Τα σημαντικότερα γεγονότα της άνω περιόδου είναι τα Κάτωθι:

Α΄ Αναδιοργάνωσις του Κ.Συμμοριτισμού Πελοποννήσου

1. Τον Ιανουάριο αφικνείται εις Πελ/νησον προερχόμενος εκ Στερεάς Ελλάδος ο Στέφανος Γκιουζέλης μετά ετέρων δέκα τριών (13) ΚΣ. Στελεχών (Κανελλόπουλος Κ., Κανελλόπουλος Δημήτριος, Καραμούζης, Κούτρης, Αθανασόπουλος Εμμανουήλ, Αττίλας, Κατσικόπουλος, Νικήτας, Μπάρτζος, Χριστόφυλος, Παναγίας, Μπούτσας. Άπαντες προερχομένοι εκ Μπούλκες πλην των Γκιουζέλη και Μπούτσα.

2. Ο Γκιουζέλης φέρων τον βαθμόν του Συν/χου των ΚΣ. κατόπιν δ/γής του Γεν. Αρχηγείου των ΚΣυμμοριτών, αναλαμβάνει την Γενικήν Αρχηγείαν των ΚΣ. Πελ/νήσου με τον Ρογκάκον Ευάγγελον Πολιτικόν Επίτροπον και τον Κανελλόπουλον Κ. ως Επιτελάρχην (Αμφότεροι με βαθμόν Αντ/χου).

3. Συγκροτείται και το Επιτελείον του Αρχηγείου Πελ/νήσου διά της τοποθετήσεως των αναγκαιούντων Αξ/κών και Βοηθητικού Προσωπικού (Ιον Γραφείον επιχειρήσεων

Κ.Κανελλόπουλος, ΙΙον Γραφείον Πληροφοριών Γιαννούκος, ΙΙΙον Γραφείον Κινήσεως Κίμων, ΙVον Γραφείον Κρυπτογραφικόν Μπούτσας, Vον Γραφείον Διαβιβάσεων Κονδύλης και VΙον Γραφείον Διαβιβ/σεως ο Δημόπουλος και Αλέκος).

4. Μετονομασία των Συγκροτημάτων εις Περιφερειακά Αρχηγεία: Πάρνωρος, Ταϋγέτου, Μαινάλου, Αργολ/θίας, Αχαϊοηλίδος και αναπροσαρμογή των Διοικήσεων ως κάτωθι:

(α) Εις Αρχηγείον Πάρνωνος: Πρεκεζές - Κοττής.
(β) -//- -//- Ταϋγέτου: Κονταλώνης - Κώνστας.
(γ) -//- -//- Μαινάλου: Σαρρήγιαννης - Σπυρόπουλος ή Κάππας.
(δ) -//- -//- Αργολ/θίας: Σταθάκης - Δαράκης και
(ε) -//- -//- Αχαϊοηλίδος: Μπασακίδης - Ζαχαριάς.

(στ) Συγκροτούνται επιτελεία εις τα Περιφερειακά Αρχηγεία διά της τοποθετήσεως εις έκαστον τούτων Επιτελάρχου, Αξ/κού Πληροφοριών, Αξ/κού επιμελητείας, Ιατρού και Διαβιβάσεων.

5. (α) Οργανούνται επί τη βάσει πινάκων συνθέσεων καθ' ομοιόμορφον τρόπον, τα μαχητικά τμήματα των περιφερειακών Αρχηγείων, εις ελαφρά Τάγματα των τριών (3) Λόχων και έκαστος Λόχος των επτά (7) ομάδων.

(β) Οργανούται η υπηρεσία πληροφοριών διά της δημιουργίας των Κεντρικών Κέντρων Πληροφοριών (ΚΚΠ) και ΚΠ. ως και ομάδος πληροφοριών παρ' εκάστω Αρχηγείω.

(γ) Ομοίως οργάνωσις επιμελητείας διά της δημιουργίας κλιμακίων συγκεντρώσεως, διατηρήσεως και αποκρύψεως.

(δ) Τίθενται αι βάσεις διά την δημιουργίαν τηλεφωνικού δικτύου εις τας ελεγχομένας υπό των ΚΣ περιοχάς.

6. (α) Οργανούται Κυβερνητική υπηρεσία διά της τοποθετήσεως του Μουλοπούλου ως Κυβερνητικού Αντιπροσώπου διά την Πελ/νησον.

(β) Επακολουθεί τοποθέτησις των Νομαρχών και βοηθών των.

7. (α) Τίθενται αι βάσεις διά την οργάνωσιν της Λαϊκής Πολιτοφυλακής.

(β) Τοποθετείται Αρχηγός της Λαϊκής Πολιτοφυλακής Πελ/νήσου ο ΚΣ. Κιαππές Ηλίας με τον βαθμόν του Αντ/χου και τοποθετούνται οι Διοικηταί Πολιτοφυλακής κατά Περιφερειακά Αρχηγεία.

8. (α) Οργανούνται οι ελεύθεροι σκοπευταί κατά Αρχηγεία.

(β) Οργάνωσις ομάδος Σαμποτέρ, κατ' Αρχηγεία.

9. Εκοινοποιήθησαν και ετέθησαν εις εφαρμογήν διαταγαί της Προσωρινής Κυβερνήσεως των ΚΣ. και του Γενικού Αρχηγείου αφορώσαι:

(α) Την Στρατικοποίησιν (οργάνωσιν, πειθαρχίαν κ.λ.π.) των διαφόρων τμημάτων και υπηρεσιών.

(β) Τα αρμοδιότητας εκάστου εις την ανατεθείσαν υπηρεσίαν.

(γ) Εγνωστοποιήθησαν και ετέθησαν εις εφαρμογήν διάφορα ψηφίσματα και νομοθετήματα της Προσωρινής Κυβερνήσεως των ΚΣ.

10. Από των αρχών του 1948 επετεύχθη σύνδεσις του Αρχηγείου ΚΣ. Πελοποννήσου μετά του Γενικού Αρχηγείου των ΚΣ/. δι' ασυρμάτου ον μετέφερεν εις Πελ/νησον ο Γκιουζέλης (εκτός των άλλων υπαρχόντων Σ.Α.), με τους σχετικούς κώδικας.

Β΄. Κατά την αυτήν περιόδον κατόπιν προτάσεων του Αρχηγείου Πελ/νήσου και περιφερειακών Αρχηγείων ήρχισαν το πρώτον αι ονομασίαι και προαγωγαί Αξ/κών παρά της Κυβερνήσεως των ΚΣ. εν Πελ/νησω, εις ευρείαν κλίμακα με αποτέλεσμα.

1. Την πλαισίωσιν των τμημάτων και υπηρεσιών διά των προβλεπομένων βαθμών.

2. Την εξύψωσιν του ηθικού των ΚΣ/τών.

3. Την αύξησιν της αποδόσεως τούτων.

4. Την ηθικήν και ψυχολογικήν επίδρασιν επί των λαϊκών μαζών.

Γ΄. Κατά τας αρχάς Φεβρουαρίου εις ΡΙΖΙΑΝΑ - ΤΑΫΓΕΤΟΥ λαμβάνει χώραν συνεδρίασις του Πελοποννησιακού Γραφείου, εις ην συμμετέσχον οι Γκιουζέλης, Ρογκάκος, Μουλόπουλος, Κώνστας και λαμβάνονται αι κάτωθι αποφάσεις:

1. Τοποθετήσεις των Ανωτέρων Στελεχών του ΚΣ Πελ/νήσου εις Αρχηγείον Πελ/νήσου και Περιφερειακά Αρχηγεία.

2. Συγκρότησις αποσπάσματος εκ δυνάμεων του Ταϋγέτου και Μαινάλου (5 - 6 Λόχοι συνολικής δυνάμεως 600 ΚΣ περίπου), υπό τους Κανελλόπουλον και Κώνσταν διά την εκκαθάρισιν της Κεντρικής Πελ/νήσου (ιδιαιτέρως της Γορτυνίας), εκ των εκεί ευρισκομένων τμημάτων Εθνοφρουράς (Τρόπαια - Λαγκάδια).

3. Περαιτέρω ανάπτυξις των δυνάμεων των ΚΣ/τών διά βιαίας Στρατολογίας μεγάλης εκτάσεως παρ’ όλων των περιφερειακών Αρχηγείων.

4. Ενίσχυσις δι’ εμψύχου υλικού και αψύχου τοιούτου του Αρχηγείου Μαινάλου, ίνα υπό την καθοδήγησιν του Αρχηγείου Πελ/νήσου των ΚΣ/τών, προβή εις την εκκαθάρισιν της Τριφυλίας αφ’ ενός, αφ’ ετέρου δε και κυρίως εν συντονισμώ μετά των Βορείων Αρχηγείων (Αχαϊοηλίδος - Κορινθίας) επεκταθή ο έλεγχος εις Βόρειον Πελ/νησον, προς επίτευξιν των κάτωθι κυρίων αντικειμενικών σκοπών.

(α) Έλεγχον επί των κυρίων χερσαίων συγκοινωνιών της Πελ/νήσου.

(β) Εις την απόκτησιν δυνατοτήτων μεγαλυτέρας και ουσιαστικής επαφής με ΚΣ/κά συγκροτήματα Στερεάς Ελλάδος.

(γ) Πίεσις εκ Νότου της Πρωτευούσης.

(δ) Εις ελάττωσιν της πιέσεως ην υφίσταντο οι ΚΣ/ται Νο. Πελ/νήσου.

(ε) Εις την απόκτησιν δυνατοτήτων δι’ ευρυτέραν ανάπτυξιν των ΚΣ.Πελ/νήσου.

Δ΄. <u>Ενεργηθείσαι επιθέσεις</u>

Κατά την περίοδον ταύτην ενηργήθησαν αι κατωτέρω σημαντικώτεραι επιθέσεις κατά Εθνικών Δυνάμεων παρά των ΚΣ/τών με αποτέλεσμα την ολόπλευρον ανάπτυξιν τούτων.

1. Κατά την 20ην Φεβρουαρίου 1948 ενηργήθη επίθεσις παρά του Αρχηγείου Πάρνωνος εναντίον του Γυθείου με αντικειμενικόν σκοπόν την απελευθέρωσιν των εις τας φυλακάς κρατουμένων. Η επίθεσις ενηργήθη τας πρώτας βραδυνάς ώρας και προς επιτυχίαν εχρησιμοποιήθη τέχνασμα διά της μεταμφιέσεως ωρισμένων ΚΣ/τών εις Χωρ/κας, προς εξουδετέρωσιν σκοπών και της φρουράς. Πράγματι επετεύχθη ο αιφνιδιασμός και η εξουδετέρωσις της φρουράς με αποτέλεσμα την απελευθέρωσιν 40 περίπου κρατουμένων, οίτινες παρελήφθησαν υπό των Συμμοριτών, ενταχθέντες βραδύτερον εις τας ΚΣ/ίας.

2. Την 27.1.48 επίθεσις κατά Διμοιρίας εις θέσιν Κοκκινόλουτσα- Καρυών παρά δυνάμεων ΚΣ Πάρνωνος, καθ’ ην ετραυματίσθη ο Διμοιρίτης Ανθ/γός Πρωτοπαπάς και εφονεύθησαν τρεις Στρατιώται και συνελήφθησαν αιχμάλωτοι 15, οίτινες απεγυμνώθησαν, συγχρόνως εναρκοθετήθη η οδός και διερχόμενον αυτοκίνητον ανετινάχθη.

3. Την 16 Ιανουαρίου ενεργείται αιφνιδιαστική επίθεσις παρά δυνάμεων ΚΣ/τών του Ταϋγέτου, εναντίον τμήματος ΜΑΥ εις ΠΕΛΛΑΝΑΝ Λακωνίας, καθ’ ην αφηρέθη άπας ο οπλισμός των ενόπλων ΜΑΥ.

4. Την 2.2.48 ενεργείται επίθεσις κατά τμήματος Χωρ/κής και ΜΑΥ εις Διαβολίτσι παρά δυνάμεων ΚΣ. Ταϋγέτου και Μαινάλου, υπό τον Σαρρήγιαννην. Η επίθεσις αύτη απεκρούσθη λόγω εγκαίρου αφίξεως ενισχύσεων εκ Μελιγαλά και Ψάρι, αίτινες θα επέφερον μεγάλας απωλείας εις το επιτεθέν τμήμα ΚΣ/τών, εάν η αεροπορία εκ λάθους δεν καθήλωνε τας Εθνικάς δυνάμεις.

5. Την 13 Φεβρουαρίου 1948 ενεργείται παρά του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τους Κανελλόπουλον, Κώνσταν και Κονταλώνην, επίθεσις εναντίον Λόχου Εθνοφρουράς εις Βορδώνια, με αποτέλεσμα τον φόνον ενός Ανθ/γού και 10 στρατιωτών, την αιχμαλωσίαν 34 και την λαφυραγώγησιν οπλισμού και στρατιωτικών ειδών. Εκ των συλληφθέντων, 34 αριθμός τούτων εξετελέσθη, έτερος αριθμός ενετάχθη εις Συμμορίας και οι υπόλοιποι αφέθησαν ελεύθεροι. Το σπουδαιότερον φυλάκιον του Λόχου εις Προφήτην Ηλίαν δυνάμεως 15 ανδρών κατελήφθη εξ απήνης παρά των ΚΣ/τών. οι άνδρες του φυλακίου εχαρτόπαιζον άπαντες εντός της Εκκλησίας άνευ ουδενός μέτρου ασφαλείας.

6. Την 3.3.48 ενεργείται επίθεσις εξ ενέδρας, εις περιοχήν Βάγγου Μεγαλοπόλεως, παρά δυνάμεων του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τους Κανελλόπουλον, Κώνσταν, Ξηδέαν, εναντίον διερχομένης άνευ μέτρων ασφαλείας φάλαγγος Διλοχίας υπό τον Ταγ/χην Γαλανόπουλον, με αποτέλεσμα τον φόνον του Ταγ/χου Γαλανοπούλου και πενήντα περίπου Αξ/κών και Στρατιωτών, και την αιχμαλωσίαν 130 μεταξύ των οποίων και τινές Αξ/κοί. Εκ της Διλοχίας ταύτης ελάχιστοι μόνον κατώρθωσαν να διαφύγουν (10 οπλίται και εις Αξ/κός). Εις χείρας των ΚΣ/τών περιήλθεν άπας ο οπλισμός και εφόδια της Διλοχίας. Εκ των συλληφθέντων 30 περίπου εξετελέσθησαν και οι υπόλοιποι ενετάχθησαν εις τας Συμμορίας.

7. Την 11.3.48 ενεργείται επίθεσις υπό τους Κανελλόπουλον, Σαρρήγιαννην, Κώνσταν, Ξηδέαν, μετά τμημάτων ΚΣ. Ταϋγέτου και Μαινάλου, εναντίον Διλοχίας Εθνοφρουράς εις Τρόπαια Γορτυνίας υπό τον Ταγ/χην Παπανικολάου, με αποτέλεσμα τον φόνον 30 περίπου Αξ/κών και οπλιτών και την αιχμαλωσίαν των υπολοίπων 150 περίπου. Εις χείρας ΚΣ/κών τμημάτων περιήλθεν όλος ο οπλισμός και λοιπόν υλικόν της Διλοχίας. Συλληφθείς ο Διοικητής της Διλοχίας εξετελέσθη. Εκ των συλληφθέντων μικρός αριθμός εξετελέσθη, ελάχιστοι ενετάχθησαν και οι υπόλοιποι απεγυμνωθέντες αφέθησαν ελεύθεροι. Χαρακτηριστικόν της μάχης ταύτης ήτο ότι, η διάταξις της Διλοχίας ήτο τελείως αμελέτητος καθ' όσον είχε συγκεντρωθή σχεδόν άπασα η δύναμις εντός μανδροτοίχου και υπερκείμενος δασώδης λόφος δεν είχε καταληφθή, αλλά εχρησίμευσεν ως αρίστη βάσις πυρός και εξορμήσεων των ΚΣ/τών.

8. Την 14.3.48 επηκολούθησε παρά του ιδίου τμήματος των ΚΣ/τών επίθεσις εναντίον τμήματος Χωρ/κής και ΜΑΥ εις Ψάρι - Μεσσηνίας, αποκρουσθείσα λόγω εγκαίρου αφίξεως ενισχύσεων εκ Διαβολιτσίου και Κοπανακίου (Ζάρας) με μικράς απωλείας εκατέρωθεν.

9. Την νύκτα 19 προς 20.3.48 ενεργείται επίθεσις υπό δυνάμεως του Αρχηγείου Πάρνωρος, εναντίον Λόχου Εθνοφρουράς εις Βλαχιώτην αποκρουσθείσα λόγω της καλής αμυντικής οργανώσεως του τμήματος τούτου και της αποφασιστικής αντιμετωπίσεως της επιθέσεως. Αι εκατέρωθεν απώλειαι ήσαν μικραί.

10. Την 25.3.48 ενεργείται επίθεσις παρά δυνάμεων ΚΣ. του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τον Κονταλώνην, εναντίον Λόχου 19ου Εθνοφρουράς εις Γεωργίτσιον - Λακωνίας, αποκρουσθείσα με μικράς εκατέρωθεν απωλείας (5 νεκροί στρατιώται και 8 τραυματίαι και 2 νεκροί ΚΣ/ται και 15 τραυματίαι). Η απόκρουσις της επιθέσεως οφείλεται εις σθεναράν άμυναν του Λόχου τούτου αμυνομένου εντός του Γυμνασίου και παρά την προσέγγισιν των ΚΣ/τών εις το κτίριον. Ανθ/γός του Λόχου έρριψε διά της χειρός βλήματα όλμου κατά εγγύς κατεχομένης υπό των ΚΣ. οικίας και ομάδων ΚΣ/τών, γεγονός όπερ κυρίως συνετέλεσεν εις την απόκρουσιν της επιθέσεως διά του τραυματισμού επιλέκτων ομάδων κρούσεως ΚΣ/τών, οίτινες ήσαν έτοιμοι να βάλλουν δέσμην ναρκών εντός του Κτιρίου διά την ανατίναξιν τούτου.

11. Την 1.4.48 ενεργείται επίθεσις παρά τμημάτων ΚΣ/τών του Αρχηγείου Ταϋγέτου εναντίον της Θουρίας και Σπερχογίας. Εις Θουρίαν ευρίσκοντο δύναμις ΜΑΥ υπό τον Σταυρέαν σύνολον 80 άνδρες. Κατ' αυτήν εφονεύθησαν 6 ΜΑΥ, συνελλήφθησαν δύο (2) και οι υπόλοιποι διέφυγον. Αφαίρεσις οπλισμού και λεηλασία.

12. Την 1.4.48 ομοίως ενεργείται παρ' άλλου τμήματος ΚΣ/τών του Αρχηγείου Ταϋγέτου νυκτερινή επίθεσις εναντίον των ΜΑΥ Φιλίων - Μεσσηνίας, με αποτέλεσμα τον φόνον 2 ΜΑΥ και την διαφυγήν των υπολοίπων. Εμπρησμός και λεηλασία οικιών τινών.

13. Την 12.4.48 αι συγκεντρωμέναι δυνάμεις του Αρχηγείου Μαινάλου, Αχαϊοηλίδος και Κορινθίας, ενισχυμέναι και δι' ενός Τάγματος του Αρχηγείου Ταϋγέτου (Σύνολον δυνάμεως ΚΣ/τών 700 περίπου), υπό τους Γκιουζέλην, Κανελλόπουλον, Μπασακίδην, Σταθάκην και Καμαρινόν, επιτίθενται αιφνιδιαστικώς τας πρωϊνάς ώρας εναντίον της Διλοχίας Εθνοφρουράς εις Καλάβρυτα και των εκεί δυνάμεων Χωρ/κής. Η μάχη παρετάθη καθ' όλην την ημέραν διά την κατάληψιν απάντων των φυλακίων, πλην του της Διοικήσεως Χωρ/κής οίτινες κατά την νύκτα, διακοπείσης της μάχης, διέφυγον. Εκ της Διλοχίας εφονεύθησαν αριθμός Αξ/κών και οπλιτών, αυτοκτονήσαντος του Διοικητού Αντ/χου, και άπαντες οι υπόλοιποι Αξ/κοί και οπλίται ανερχόμενοι εις 200 συνελήφθησαν αιχμάλωτοι. Ελάχιστος αριθμός οπλιτών κατώρθωσε να διαφύγη. Εκ των ΚΣ/τών αι απώλειαι ελάχιστοι. Επηκολούθησε λαφυραγώγησις οπλισμού και λοιπού υλικού εις ευρείαν έκτασιν, λεηλατηθέντων των αποθηκών του Τάγματος, της ΟΥΝΡΑ, και Καταστημάτων. Συναπεκομίσθησαν χονδρικώς τα εξής: 4 πολυβόλα Βίκερς, 25 οπλοπολυβόλα, 4 όλμοι, 200 όπλα, 80.000 φυσίγγια, ατομικός ιματισμός και είδη εξαρτήσεως, αυτόματα. ασύρματοι, 10.000 οκάδες αλεύρου, 1.000 οκάδες ζάκχαρις, υφάσματα και λοιπά είδη εκ των καταστημάτων, εν συνόλω 400 φορτία περίπου άτινα μετεφέρθησαν εις περιοχήν Βάλτου - Χελμού. Άπαντα τα τρόφιμα και το πλείστον μέρος του οπλισμού, μεταξύ των οποίων και 4 βίκερς, ανευρέθησαν κατά την επακολουθήσασαν καταδιώξιν παρά των Εθνικών Δυνάμεων. Αφηρέθησαν επίσης εκ του εκεί Υποκαταστήματος Τραπέζης 400 εκατομμύρια δραχμαί εις μετρητά. Καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας της επιθέσεως και της επομένης, ουδεμία ενίσχυσις ή πίεσις παρά των Εθνικών δυνάμεων εγένετο, και οι ΚΣ/ται ανενόχλητοι προέβησαν μετά την κατάληψιν των φυλακίων εις τας λεηλασίας των αποθηκών και καταστημάτων και την μεταφοράν των φορτίων εις ικανήν απόστασιν. Τα επιτεθέντα τμήματα ΚΣ/τών είχον λάβει μέτρα πλαγιοφυλάξεως προς Γκουράν, Πάτρας και Μέγα Σπήλαιον και παρετηρήθησαν αι εξής παραλήψεις εκ μέρους των Εθνικών Δυνάμεων, αίτινες εάν δεν συνέβαινον η υπόθεσις Καλαβρύτων θα ήτο πιθανώς διάφορος εν τω συνόλω:

(α) Λόχος του Τάγματος Καλαβρύτων ευρισκόμενος εις εγγύς Χωρίον Κέρτεζι εμφανίσεως μικρού τμήματος ΚΣ/τών, απεχώρισεν άνευ λόγου προς Χαλανδρίτσαν εγκαταλείψας οπλισμόν, Πυρ/κά (200 βλήματα όλμου) και λοιπά εφόδια, ενώ έδει να σπεύση εις ενίσχυσιν των τμημάτων εις Καλάβρυτα.

(β) Τάγμα Στρατού κινηθέν εκ περιοχής Γκούρας προς ενίσχυσιν και διά την κατάληψιν του αυχένος Κυνηγού - Χελμού, προ μικράς αντιστάσεως ΚΣ/τών επί του αυχένος (Δυνάμεως Διμοιρίας μόνον εδίστασε να αναπτύξη τας δυνάμεις του και επιτεθή προς κατάληψιν του αυχένος τούτου. Αντιθέτως το τμήμα τούτο Στρατού υπεχώρησεν άνευ σοβαρού λόγου. Η κατάληψις του αυχένος τούτου παρά των Εθνικών δυνάμεων θα είχε μεγίστην σημασίαν, διότι θα έθετε τον όγκον των ΚΣ/τών εις δύσκολον θέσιν και εντός κλοιού, εν συνδιασμώ με τας κινηθείσας εν τω μεταξύ ισχυράς δυνάμεις εκ Τριπόλεως προς Αράχωβαν - Άρμπουνα. Ούτω αι ΚΣ/και δυνάμεις πιεζόμεναι εκ των δυνάμεων Τριπόλεως διέφυγον διά του αυχένος Κυνηγού άνευ απωλειών.

(γ) Το εκ Τριπόλεως τμήμα Στρατού επέτυχεν συμπλοκήν με τα ΚΣ/κά τμήματα και έσχεν ως αποτέλεσμα το τεμαχισμόν των δυνάμεων των ΚΣ/τών και την ανεύρεσιν του εγκαταλειφθέντος εις προχείρους κρύπτας παντοειδούς υλικού και οπλισμού, προερχομένων εκ των λεηλασιών των Καλαβρύτων και ούτω οι ΚΣ/ται ελάχιστα μόνον κατώρθωσαν να διασώσουν.

(δ) Το τμήμα τούτο του Στρατού ανεύρεν επίσης αριθμόν τραυματιών ΚΣ/τών εκ της μάχης των Καλαβρύτων και επέφερεν απωλείας τινάς εις τμήμα ΚΣ/τών.

14. Την 16.4.48 ενεργείται επίθεσις εξ ενέδρας παρά τον 45ον χιλιόμετρον οδού Τριπόλεως - Σπάρτης (Σελασία) παρά δυνάμεων ΚΣ/τών του Αρχηγείου Πάρνωνος, κατά διερχομένης φάλαγγος αυτοκινήτων ην συνόδευε Λόχος Χωροφυλακής επ' αυτοκινήτων μετά τριών αρμάτων μάχης. Αποτέλεσμα υπήρξεν ο φόνος 10 Χωρ/κων και ενός Στρατιώτου και τραυματισμός 12 Χωρ/κων. Κατά την επίθεσιν οι ΚΣ/ται εχρησιμοποίησαν εμπυρευματισμένα βλήματα όλμου, άτινα έρριψαν κατά των αρμάτων μάχης διά της χειρός με αποτέλεσμα την πυρπόλησιν του ενός και την ανατροπήν ετέρου όπερ εν συνεχεία επυρπόλησαν. Το τμήμα τούτο της Χωρ/κής παρά τον αιφνιδιασμόν δεν έχασε την ψυχραιμίαν του, αλλά αντεπιτεθέν αμέσως κατά των ΚΣ/τών κατεδίωξε τούτους πανικόβλητους και τους διέλυσε. Οι ΚΣ/ται φεύγοντες προς Βασσαράν εδέχθησαν αιφνιδιαστικήν επίθεσιν υπό τμήματος ΜΑΥ υπό τον Παυλάκον, όστις έσπευσεν εκ Σπάρτης προς την κατεύθυνσιν Βασσαρά, ίνα προλάβη τους φεύγοντας ΚΣ/τας και επήνεγκεν εις τούτους απωλείας τινάς εις νεκρούς και τραυματίας.

15. Την 18.4.48 ενεργείται επίθεσις διά δυνάμεων του Αρχηγείου Πάρνωνος και Τάγματος εκ του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τους Ρογκάκον, Κονταλώνην, Πρεκεζέν, εναντίον Διλοχίας Χωρ/κής υπό τον Κρανιάν εις Βαμβακού, με αποτέλεσμα την κατάληψιν της τοποθεσίας Κρύβης εις ην ημύνετο Λόχος Χωρ/κων υπό τον Υπομοίραρχον Ρήγαν. Η υπόλοιπος δύναμις ευρισκομένη εντός του χωρίου, απέκρουσε την επίθεσιν των ΚΣ/τών, καίτοι παρέμεινεν ακέφαλος, του Διοικητού αυτής μετά την κατάληψιν του Κρύβη, εις ην έσπευσεν προς ενίσχυσιν, μη επανελθόντος εις το χωρίον αλλά κατευθυνθέντος εις Σπάρτην. Απώλειαι εκατέρωθεν: εφονεύθησαν 28 Χωρ/κες και ο Υπομ/χος Ρήγας, ετραυματίσθησαν 38 Χωρ/κες: εκ των ΚΣ/τών εφονεύθησαν 17 και ετραυματίσθησαν 20. Οι ΚΣ/ται συναπεκόμισαν οπλισμόν και Πυρ/κά εκ της τοποθεσίας Κρύβης. Χαρακτηριστικόν της επιθέσεως αυτής ήτο η πεισματώδης μάχη επί δίωρον, καίτοι οι ΚΣ/ται είχον προσεγγίσει περί τα 10 μέτρα τους αμυνομένους και η κατάληψις του Κρύβη εγένετο δι' εφόδου και ότι οι διασωθέντες χωρ/κες εκ του Κρύβη μετέβησαν εντός της Βαμβακούς εις τα υπόλοιπα αμυνόμενα φυλάκια, πλην του Διοικητού.-

16. Διά των αναπτυχθεισών δυνάμεων των Αρχηγείων Αργολ/θίας και Αχαϊοηλίδος ενισχυμένων διά Τάγματος του Αρχηγείου Ταϋγέτου, επραγματοποιήθησαν και διάφοροι άλλαι επιθετικαί ενέργειαι εις Βόρειον Πελ/νησον εναντίον μικροομάδων ΜΑΥ και μικροτμημάτων Εθνικών δυνάμεων ως και κρούσεις εναντίον Πόλεων, δι' ηθικούς κυρίως λόγους. Τοιαύται επιχειρήσεις έλαβον χώραν εις περιοχάς Φεναιού, Αργολίδος, Ηλείας, Αχαΐας, ως και εναντίον των Πόλεων Αιγίου, Αμαλιάδος κ.λ.π. με αποτελέσματα υπέρ των ΚΣ/τών.

Ε΄. <u>Δύναμις ΚΣ/τών αρχάς Μαΐου 1948.</u>

1. Λόχος ασφαλείας Αρχηγείου Πελ/νήσου συν Λόχος Διοικήσεως Δύναμις 120 - παρατακτή 1 Λόχος ΚΣ.60.

2. Αρχηγείον Πάρνωνος: Δύναμις ΚΣ.400 - παρατακτή 3 Λόχοι ΚΣ.200.

3. Αρχηγείον Ταϋγέτου:Δύναμις 700-παρατακτή 6 Λόχοι ΚΣ.450

4. Αρχηγείον Μαινάλου: Δύναμις 600- -//- 5 Λόχοι ΚΣ.350.

5. Αρχηγείον Αργολ/θίας: -//- 150- -//- 1 Λόχος ΚΣ.80.

6. Αρχηγείον Αχαϊοηλίδος: -//- 180- -//- 1 Λόχος ΚΣ.100.

Γενικόν σύνολον ΚΣ. 2.150 περίπου παρακτή 17 ¨Λόχοι ΚΣ 1240 περίπου. Εις την ανωτέρω συνολικήν δύναμιν Κ/Στων 2150 περιλαμβάνονται και οι λοιπαί υπηρεσίαι ΚΣ/τών πληροφοριών, επιμελητείας, Λαϊκής πολιτοφυλακής και βοηθητικαί τοιαύται.

ΣΤ΄. Παρατηρήσεις

1. - Η σύνδεσις με το Γενικόν Αρχηγείον των ΚΣ. Πελ/νήσου, επακολουθήσασα αναδιοργάνωσις των ΚΣ/τών γενικώς,

- Η οργάνωσις της Λαϊκής Πολιτοφυλακής και η εμφάνισις ταύτης,

- Η παρουσίασις Κυβερνητικού Αντιπροσώπου με την τοποθέτησιν Νομαρχών, και αι συντελεσθείσαι επιθετικαί επιτυχείς ενέργειαι παρά των ΚΣ/τών, είχον ως αποτέλεσμα την εξύψωσιν του ηθικού των ΚΣ/τών και την επίδρασιν επί του πληθυσμού, ιδία της υπαίθρου, προς όφελος των ΚΣ/τών.

2. (α) Ο τεμαχισμός των Εθνικών Δυνάμεων, όστις παρετηρήθη κατά την περίοδον ταύτην, εν συνδυασμώ με την στατικήν κατάστασιν τούτων και την αμυντικήν τακτικήν των, παρέσχεν εις τους ΚΣ/τας την δυνατότητα να συγκεντρώνουν όπου ήθελον τας αναγκαιούσας δυνάμεις των, διά την επίτευξιν των σκοπών των, καθιστάμενα τα τμήματα ταύτα λίαν τρωτά.

(β) Εν πολλοίς άλλωστε τα τμήματα Στρατού δεν προέβαινον εις οργάνωσιν του εδάφους, διάταξιν των τμημάτων των - σχέδιον πυρός - μέτρα ασφαλείας-.

(γ) Εις ελαχίστας περιπτώσεις παρετηρήθη αποφασιστική και έγκαιρος άφιξις ενισχύσεων. Εις τας πλείστας περιπτώσεις τυχόν κινούμενα τμήματα προς ενίσχυσιν, προ ασθενούς αντιστάσεως παρά των ΚΣ/τών, δεν επέμενον εις την ανατροπήν τούτων και ενίοτε υπεχώρουν.

(δ) Αι Εθνικαί Δυνάμεις φαίνεται ότι δεν είχον αναπτύξει ικανοποιητικόν δίκτυον πληροφοριών προς διάγνωσιν των προθέσεων, συγκεντρώσεων και κινήσεων των ΚΣ/κών τμημάτων και σχεδόν πάντοτε οι ΚΣ/ται επετύγχανον τον αιφνιδιασμόν των Εθνικών τμημάτων.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΜΑΪΟΥ ΜΕ ΤΕΛΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1948

Α΄. Τα σημαντικότερα γεγονότα της περιόδου ταύτης είναι τα κάτωθι:

1. Η ανάληψις της πρωτοβουλίας υπό των Εθνικών Δυνάμεων διά της εφαρμοσθείσης προσηρμοσμένης ενεργητικής αμύνης και της ενθαρρύνσεως Λαού και Στρατού. Ούτω:

Αι Εθνικαί Δυνάμεις Πελ/νήσου ετάχθησαν επί στρατηγικών σημείων και εξησφάλιζον:

(α) Αμυντικάς δυνατότητας.

(β) Αλληλοϋποστήριξιν.

(γ) Προάσπισιν των Πόλεων, των συγκοινωνιών και των ζωτικών χώρων.

(δ) Αι μελετημέναι, αιφνιδιαστικαί και τολμηραί συχναί κινήσεις Εθνικών τμημάτων εκ των βάσεών των εις τους πιθανούς χώρους συγκεντρώσεως των ΚΣ/τών, επέφερον πολλάκις την ματαίωσιν των σχεδίων των, την σοβαράν απασχόλησιν τμημάτων και υπηρεσιών και την φθοράν πολεμικού και παντοειδούς υλικού των ΚΣ/τών, αλλά και παρημπόδιζον την συγκέντρωσιν επιμελητειακών ειδών εις τούτους.-

(ε) Αι Πόλεις έπαυσαν να είναι πηγαί ευχερούς προμηθείας ειδών αναγκαίων διά τους ΚΣ/τας.

2. Αποτελεσματικαί ομοίως ήσαν αι ενίοτε γενόμεναι προσμήξεις επιλέκτων ομάδων ΛΟΚ δι’ ασθενεστέρων τοιούτων (Εθνοφρουράς, Νεοσυλλέκτων).

3. Οργάνωσις δικτύου πληροφοριών παρά των Εθνικών δυνάμεων εις την ύπαιθρον και είσοδος πρακτόρων εις τας τάξεις των ΚΣ/τών.

4. Ήρξατο εργασία διαφωτίσεως αισθητή εις τον Λαόν παρά των Εθνικών δυνάμεων και προσηρμοσμένη αντικειμενικώς, διά προκηρύξεων εκμεταλλευόμεναι τας θερινάς επιχειρήσεις του Γράμμου και των λοιπών τοπικών επιτυχιών του Στρατού.

Β΄. Ενίσχυσις ΚΣ/τών έξωθεν.

1. Κατά Ιούλιον παρελήφθη παρά των ΚΣ/τών το κάτωθι πολεμικόν υλικόν προερχόμενον εξ Αλβανίας και μεταφερθέν διά πετρελαιοκινήτου εις τας ακτάς της Κυνουρίας (Όρμος Φωκιανού) κατόπιν προσυνεννοήσεως με το Γενικόν Αρχηγείον των ΚΣ.

(α) 200 περίπου οπλ/λα Μπρεν.

(β) 500 πάτζερ.

(γ) 140.000 φυσίγγια Μπρεν.

(δ) 2 Πολυβόλα Γερμανικά μετά εξ χιλιάδων (6.000) φυσιγγίων (μέρος εκ του οπλισμού του πετρελαιοκινήτου).

2. Περί το τέλος Αυγούστου κατέφθασεν και έτερον σκάφος προερχόμενον εξ Αλβανίας εις την ιδίαν ακτήν, μεταφέρον 90 τόννους πολεμικού υλικού (βαρέα πολυβόλα, οπλ/λα, ατομικά όπλα, πυρ/κά, εκκρηκτικάς ύλας, νάρκας και αντιαρματικές γροθιές), το οποίον ανακαλυφθέν κατεβυθίσθη μεθ’ ολοκλήρου του φορτίου παρά της Αεροπορίας και Μονάδος του Πολεμικού Ναυτικού.

3. Κατά Οκτώβριον, κατόπιν συνεννοήσεως με το Γενικόν Αρχηγείον των ΚΣ, ανεμένετο η άφιξις εις τας εκβολάς του ποταμού Νέδα και ετέρου φορτίου πολεμικού υλικού (5 ασύρματοι, 1.500 τυφέκια, όλμοι, πυρ/κά, εκρηκτικόν υλικόν, εν συνόλω 60 τόννοι) εξ Αλβανίας και η παραλαβή του οποίου εματαιώθη, λόγω της επεμβάσεως των ΕΘνικών Δυνάμεων, της πιέσεως παρά τούτων των ΚΣ/τών, της εγκαταλείψεως των προκαθορισθέντων χώρων συγκεντρώσεως των ΚΣ/τών και προπαρασκευής τούτων διά την παραλαβήν, εις περιοχάς Μαινάλου και Άνω Καρυών - Ολυμπίας.-

4. Εγένετο και ετέρα προσπάθεια βραδύτερον αποτυχούσα λόγω κακής συνεννοήσεως μεταξύ Γενικού Αρχηγείου και Αρχηγείου Πελ/νήσου.

Γ΄. Κατευθύνσεις των ΚΣ/τών Πελ/νήσου παρά του Γεν. Αρχηγείου ΚΣ.

1. (α) Κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων του Γράμμου, θέρος 1948, εδόθη διαταγή παρά του Γεν. Αρχηγείου των ΚΣ/τών, διά επίθεσιν εναντίον της Τριπόλεως ή ετέρου σοβαρού στόχου προς αντιπερισπασμόν και διά την εν συνεχεία έντασιν της πιέσεως των ΚΣ/τών επί των Εθνικών Δυνάμεων.

(β) Απεφασίσθη επίθεσις εναντίον της Δημητσάνης διά την εξουδετέρωσιν της εξ ενός Τάγματος Χωρ/κής (Μηχανοκινήτου) και ΜΑΥ φρουράς αυτής και την εξάρθρωσιν (Σπάσιμο) της αμυντικής διατάξεως των Εθνικών Δυνάμεων επί της Γραμμής Λεβείδι - Βυτίνα - Δημητσάνα ήτις ευρισκομένη εις το Κέντρον της Πελ/νήσου, παρείχε σοβαρά εμπόδια εις τας επιδιώξεις των ΚΣ/τών (Περιγραφή μάχης κατωτέρω).

2. (α) Εδόθη εντολή παρά του Γεν.Αρχηγείου των ΚΣ/τών δι’ επιθέσεις εναντίον τμημάτων Στρατού εκ Μακρονήσου.

(β) Τοιαύτη επίθεσις απεφασίσθη, οργανώθη και εξετελέσθη κατά του Ε.Τ.ΑΞ. εις Πιάναν (περιγραφήν μάχης κατωτέρω).

3. Παρά του Γεν.Αρχηγείου εδόθη η κατεύθυνσις ευρείας στρατολογίας προς επαύξησιν των ΚΣ/κών δυνάμεων εν Πελ/νήσω, εν συνδιασμώ με τας εξ Αλβανίας αναμενομένας αποστολάς οπλισμού προς πλήρη εξοπλισμόν τούτων.

4.- Το Γεν.Αρχηγείον έδωσε κατεύθυνσιν αναπτύξεως αμύνης μεταξύ των εις Ν.Ελλάδα Μεραρχιών των ΚΣ. από απόψεως αναπτύξεως, οργανώσεως, δράσεως και

αποτελεσμάτων, με αντικειμενικόν σκοπόν την δημιουργίαν προϋποθέσεων προς επίτευξιν των ενδιαμέσων Στρατηγικών επιδιώξεών του, δι' ευρυτέραν επικράτησιν και απόκτησιν εφεδρειών, προς πραγματοποίησιν του τελικού σκοπού, της καταλήψεως της Αρχής αμέσως ή εμμέσως.-

Δ΄. Αναδιοργάνωσις ΚΣ/τών Πελοποννήσου

1. Κατά τον Αύγουστον του 1948 συγκροτείται παρά του Γενικού Αρχηγείου των ΚΣ/τών Κλιμάκιον Ν.Ελλάδος το οποίον ήδρευεν εις Στερεάν Ελλάδα και εις ο υπήγοντο τρεις ΚΣ/καί Μεραρχίαι (Ι Θεσσαλίας, ΙΙα Στερ. Ελλάδος και ΙΙΙ Πελοποννήσου) του οποίου η Διοίκησις ανετέθη εις τον Καραγιώργην με βαθμόν Υποστρατήγου και Ζωγράφον με βαθμόν Συν/χου. Σκοπός του Κλιμακίου Ν.Ελλάδος ήτο:

(α) Ο συντονισμός των ενεργειών των ανωτέρω δυνάμεων ΚΣΝΕ. μετά των τοιούτων της Βορείου Ελλάδος βάσει κατευθύνσεων του Γεν. Αρχηγείου.

(β) Ο συντονισμός των ενεργειών των τριών ΚΣ/κών Μεραρχιών Ν.Ελλάδος (Ι, ΙΙ, ΙΙΙη).

2. Αναδιοργάνωσις

(α) Τον Σεπτέμβριον μετονομάζεται το Αρχηγείον Πελ/νήσου εις ΙΙΙην Μεραρχίαν με την αυτήν Δ/σιν (Γκιουζέλης, Ρογκάκος) και εις ην τοποθετείται το Νοέμβριον ο Κονταλώνης Επιτελάρχης (αντί του Κανελλοπούλου και ο Μπασακίδης Δ/ντής του Ιου Γραφείου).

(β) Συγκροτείται Σχολή Αξ/κών υπό τον Κανελλόπουλον και Κλαΐνον εις ην εκλήθησαν προς φοίτησιν 100 περίπου ΚΣ/ται εκ των περιφερειακών Αρχηγείων.

(γ) (ι) Συγκροτούνται δύο Ταξιαρχίαι υπό μαχητικάς δυνάμεις των Περιφερειακών Αρχηγείων, η 22α υπο τον Σαρρήγιαννην - Κώνσταν και η 55η υπό τον Πρεκεζέ - Λαδάν, αίτινες και απετέλουν έκτοτε την κυρίως δύναμιν κρούσεως της ΙΙΙης ΚΣ/κής Μεραρχίας.

(ιι) Εκάστη Ταξιαρχία απετελείτο:

- Λόχος Δ/σεως (Διμοιρία Πληροφοριών - Διμ. Επιμελητείας - Ομάς συνδέσμων).
- Εκ τριών Ελ. ταγμάτων των τριών Λόχων έκαστον.
- Λόχος Μηχανημάτων.

(δ) Τα περιφερειακά Αρχηγεία παρέμειναν με μειωμένην δύναμιν (1-2 Λόχοι) και είχον ως κυρίαν αποστολήν.

(ι) Τον έλεγχον των χώρων των διά των διαφόρων υπηρεσιών (Λ.Πληροφοριών - Επιμελητείας - Ελευθέρων Σκοπευτών - Σαμποταριστών).

(ιι) Ενίσχυον ποικιλοτρόπως την Μεραρχίαν και τας Ταξ/χίας διά επιστρατεύσεων, πληροφοριών, επιμελητείας και ενίοτε συνέδρους εις τας διαφόρους επιθετικάς ενεργείας.

(ιιι) Εις την Δ/σιν των Περιφερειακών Αρχηγείων μετά των συγκρότησιν των Ταξ/χιών, ετοποθέτησαν τα κάτωθι στελέχη των ΚΣ.

Αρχηγείον Πάρνωνος: Ατζακλής, Κοττής - Αρχηγείον Ταϋγέτου: Ξηδέας, Παπαδόπουλος - Αρχηγείον Μαινάλου: Πέρδικας, Σπυρόπουλος ή Κάππας - Κορινθίας: Σταθάκης, Δαράκης και Αχαϊοηλίδος: Ζαχαριάς, Αγγελάκος.

(ε) Διά την εκπαίδευσιν των εις ευρείαν κλίμακα επιστρατευθέντων οργανώθησαν παρ' εκάστω Αρχηγείω Έμπεδα υπό την μέριμναν και καθοδήγησιν των οικείων περιφερειακών Αρχηγείων.-

Ε΄. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ

1. Διατηρείτο Πελοπονησιακόν Γραφείον το οποίον απαρτίζετο εκ των κάτωθι και απετέλει ούτως ειπείν την Ανωτάτην Διοίκησιν των ΚΣ. Πελ/νήσου γενικώς:

1) Γκιουζέλης, 2) Ρογκάκος - κύριος πυρήν - ούτοι αποτελούν και την Ανωτάτην Διοίκησιν της ΙΙΙ ΚΣ/κής Μεραρχίας.

3) Κυβερνητικός Αντιπρόσωπος Μουλόπουλος, 4) Αξ/κός Πληροφοριών Γιαννούκος, δ) Αγγελάκος Πολιτικός Επίτροπος Αχαϊοηλίδος, 6) Κιαππές Ηλίας Αρχηγός Πολιτοφυλακής Πελ/νήσου με αναπληρωματικόν μέλος τον Κωνσταν και πιθανώς τον Σπυρόπουλος Γ.Κάπαν.

2. Η Επιτροπή αυτή καθόριζε χονδρικώς και γενικώς την ακολουθητέαν πολιτικοστρατιωτικήν γραμμήν, βάσει των εντολών του κλιμακίου της Νοτίου Ελλάδος, της Κυβερνήσεως και του Γενικού Αρχηγείου των ΚΣ. και την εξέτασιν των τοπικών συνθηκών διά την προσαρμογήν της γενικής πολιτικοστρατιωτικής γραμμής του Γενικού Αρχηγείου και της προσωρινής Κυβερνήσεως του Κ.Κ.Ε.

3. Ούτω το Πελοποννησιακόν Γραφείον ελάμβανε και εξετέλει τας διαταγάς και εντολάς, εκ του Κλιμακίου Νοτίου Ελλάδος του Γεν.Αρχηγείου των ΚΣ. επί των κάτωθι σημείων, κυρίως επί στρατιωτικών ζητημάτων και επιχειρήσεων ήτοι:

- Ανάπτυξις των Δυνάμεων των ΚΣ.
- Οργάνωσις των Δυνάμεων των ΚΣ. (Εις μάχημα τμήματα και υπηρεσίας).
- Εξετέλει τους Στρατηγικούς σκοπούς ή μερικώτερον τούτους. (π.χ. εις Γενικάς επιχειρήσεις ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ (του Γράμμου το 1948) να κτυπηθή μία μεγάλη πόλις ΚΑΛΑΜΑΙ, ΠΑΤΡΑΙ ή ΤΡΙΠΟΛΙΣ κ.λ.π., διά ηθικούς κυρίως και πολιτικούς λόγους, αλλά και προς ενίσχυσιν δι' υλικών πάσης φύσεως. Επίσης εδραίωσις του Συμμοριτισμού εις Βόρειον Πελ/νησον ιδιαιτέρως, επιθέσεις ενίοτε εις συγκεκριμένους χώρους ή τμημάτων Στρατού).
- Μετέδιδε την πείραν και τα συμπεράσματα εκ των εκάστοτε διεξαγομένων επιχειρήσεων εις Κεντρικήν και Βόρειον Ελλάδα.
- Επί τη βάσει προτάσεων του Πελοποννησιακού Γραφείου ελάμβανον χώραν τοποθετήσεις και προαγωγαί στελεχών των ΚΣ.
- Καθόριζε τον κύκλον εργασιών και τας αρμοδιότητας εις τους διαφόρους σχηματισμούς, τμήματα και υπηρεσίας, ως και τοιαύτας εις τα ανώτατα στελέχη των ΚΣ. Πελ/νήσου.
- Επίσης καθόριζε τον τρόπον της διοικήσεως και το έργον της πολιτικής οργανώσεως μεταξύ των τμημάτων των ΚΣ. βάσει οδηγιών του Γενικού Αρχηγείου ή του Κλιμακίου Νοτίου Ελλάδος.
- Το Πελοποννησιακόν Γραφείον είχεν ευθύνην έναντι του Κλιμακίου και του Γενικού Αρχηγείου, επί της όλης εν Πελ/νήσου καταστάσεως από απόψεως δράσεως τμημάτων επιδόσεως και αναπτύξεως του έργου διαφωτίσεως και επιρροής επί του πληθυσμού, των προς τούτο εντεταλμένων προσώπων και οργανώσεων.
- Ομοίως το Πελοπον/κόν Γραφείον ήλεγχε γενικώς και κατά περιφερείας την επίδοσιν των ΚΣ/κών τμημάτων και υπηρεσιών.
- Το Πελοπον/κόν Γραφείον, βάσει των γενικών εντολών του Γενικού Αρχηγείου ή Κλιμακίου επί σοβαρών θεμάτων, ελάμβανε αποφάσεις, άτινας εξετέλουν η Μεραρχία ή οι λοιποί Μηχανισμοί.
- Το Πελοπον/κόν Γραφείον ήτο υπεύθυνον διά την εφαρμογήν και των Νομοθετημάτων της προσωρινής κυβερνήσεως των ΚΣ. (π.χ. φορολογία, εισφορά, λαϊκή δικαιοσύνην, αυτοδιοίκησιν, πρόνοιαν, εκπαίδευσιν κ.λ.π.).

4. Ο Κυβερνητικός Αντιπρόσωπος Μουλόπουλος διά τον συντονισμόν με τους Στρατιωτικούς ΚΣ. σχηματισμούς, καθόριζε τα πολιτικά πρόσωπα της αυτοδιοικήσεως κατά Νομούς διά του Πελοποννησιακού γραφείου (Νομάρχας και βοηθητικά πρόσωπα τούτων), διά την εφαρμογήν των νομοθετημάτων, καθοδήγησιν των πολιτικών επιτροπών των

περιφερειακών Σχηματισμών των Αρχηγείων, ως βοηθός του πολιτικού Επιτρόπου της Μεραρχίας Ρογκάκου.

ΣΤ΄ Κυριώτεραι επιθέσεις και λοιπαί συγκρούσεις

1. Περί τας αρχάς Μαΐου δι' ενός Τάγματος του Αρχηγείου Ταϋγέτου και δυνάμεως ΚΣ/τών Αχαϊοηλίδος υπό τον Κανελλόπουλον - Καμαρινόν - Μπασσακίδην, ενεργείται επίθεσις κατά των Πόλεων Αμαλιάδος - Λεχαινών, με κυρίαν προσπάθειαν τα Λεχαινά. Αποτέλεσμα της επιθέσεως ταύτης ήτο η κατάληψις των Λεχαινών διά εξοντώσεως 30 περίπου Χωρ/κων και ΜΑΥ. Κατά την επιχείρησιν ταύτην αι προστρέξασαι ενισχύσεις διά τεθωρακισμένων και Μηχανοκινήτων Τμημάτων κατώρθωσαν να αποκόψουν τα δρομολόγια συμπτήξεως ενίων τμημάτων ΚΣ/τών και να επιφέρουν την διάλυσίν των εν συνδιασμώ με ενεργηθείσας αεροπορικάς επιθέσεις. Η ανασύνταξις των τμημάτων τούτων επετεύχθη μετά τινας ημέρας. Αι απώλειαι των ΚΣ/τών ήσαν μικραί αλλά κατά την καταδίωξιν εσημειώθη διαρροή λιποτακτησάντων 15 ΚΣ/τών.

2. Την 13ην προς 14ην Μαΐου ενεργείται διά δυνάμεων ενός Τάγματος Ταϋγετου και Λόχου Πάρνωνος υπό τους Ρογκάκον - Κονταλώνην, Γκότσην αιφνιδιαστική επίθεσις τας πρωϊνάς ώρας εναντίον αποσπάσματος εκ 30 ΜΑΥ εις χωρίον Παπαδού. Αι ΚΣ/καί δυνάμεις προορίζοντο δι' επίθεσιν εναντίον των Κρεσταινών, ότε διερχόμενοι έξωθεν του χωρίου Παπαδού επληροφορήθησαν την ύπαρξιν εντός του χωρίου του εν λόγω αποσπάσματος ΜΑΥ. το οποίον και περιεκύκλωσαν. Οι ΜΑΥ δεν είχον λάβει ουδέν μέτρον ασφαλείας κοιμώμενοι εντός του χωρίου, επληροφορήθησαν δε την επικείμενην επίθεσιν υπό χωρικών. Αποτέλεσμα της ολιγολέπτου κρούσεως ήτο η αιχμαλωσία 12 εξ αυτών, ο φόνος και ο τραυματισμός μερικών. Οι υπόλοιποι διέφυγον. Οι αιχμαλωτισθέντες εξετελέσθησαν άπαντες την ιδίαν ημέραν εις θέσιν Αγ.Νικόλαος Ανδριτσαίνης. Λαφυραγώγησις οπλισμού και ειδών.

3. Την 24.5.48 ενεργείται δευτέρα επίθεσις εναντίον της φρουράς της Θουρίας συγκειμένης εξ 80 περίπου ΜΑΥ, Διμοιρίας Στρατού και Διμοιρίας Χωρ/κής, υπό τους Κονταλώνην - Ξηδέαν διά δυνάμεων Τάγματος του Αρχηγείου Ταϋγέτου. Οι ΚΣ/ται επληροφορήθησαν καθ' οδόν, προετοιμασίαν των Εθνικών Δυνάμεων δι' επιχειρήσεις εις Ταΰγετον και εν συνεχεία, άμα τη εκδηλώσει της επιθέσεως προς Θουρίαν, επληροφορήθησαν την κίνησιν του 75 Τάγματος Εθνοφρουράς από Καλαμών προς Αλαγωνίαν. Κατόπιν τούτου διεκόπη η επίθεσις αύτη λόγω της σοβαράς απειλής, ήτις προεκλήθη εκ της τοιαύτης κινήσεως του 75 Τάγματος εις τα νώτα των ΚΣ/τών. Εκ της επιθέσεως ταύτης προεκλήθησαν ελάχισται απώλειαι εκατέρωθεν.

4. Την 25.5.48 ενεργείται επίθεσις κατά μικράς δυνάμεως Χωρ/κής και ΜΑΥ εις Κρέσταινα υπό δυνάμεων Μαινάλου, υπό τον Σαρρήγιαννην, με παράλληλον ισχυράν ενέδραν προς την κατεύθυνσιν Πύργου δι' αποτελεσματικόν κτύπημα του Τμήματος το οποίον πιθανόν θα εκινείτο προς ενίσχυσιν. Η επίθεσις κατά Κρεσταινών επραγματοποιήθη άνευ σοβαράς αντιστάσεως και επηκολούθησε λεηλασία δημοσίων και ιδιωτικών καταστημάτων. Διλοχία Στρατού του 21ου Τάγματος, ήτις απεστάλη προς ενίσχυσιν, ενέπεσεν εις την ανωτέρω ενέδραν και αιφνιδιασθείσα διελύθη. Ελάχιστοι εφονεύθησαν ή ετραυματίσθησαν και συνελλήφθησαν αιχμάλωτοι περί τους 60 οπλίτας και οι λοιποί διέφυγον εν διαλύσει.

5. Την 20 Ιουνίου λαμβάνει χώραν επιθετικήν ενέργεια παρά μικράς δυνάμεως ΚΣ/τών (4 ομάδες και στοιχείου πολ/λου) υπό τον Κονταλώνην - Παπαδόπουλον εναντίον του 75 Τάγματος Εθν/ράς εις Νέδουσα, με αποτέλεσμα την εξόντωσιν 70 περίπου στρατιωτών υπό τας κάτωθι συνθήκας:

Την προηγουμένη εκινήθη το εν λόγω Τάγμα από Άκοβον, ίνα κατά την νύκτα επιτεθή αιφνιδιαστικώς εναντίον μικρού τμήματος ΚΣ/τών ευρισκόμενον εις Σίτσοβαν. Καθ' οδόν το Τάγμα τούτο και εις θέσιν Μοναστήρι Μαρδακίου επληροφορήθη την ύπαρξιν μεγαλυτέρων ΚΣ/τών τμημάτων επί του δρομολογίου του και ούτω παρέμεινεν προς διανυκτέρευσιν εις Μαρδάκι. Η Δ/σις των ΚΣ/τών πληροφορηθείσα την ύπαρξιν του

Τάγματος εις Μαρδάκι διατάσσει Λόχο ΚΣ. ίνα καταλάβη επικαίρους θέσεις παρά την αμαξητή οδόν Καλαμαί - Αλαγωνία εις θέσιν Ίσαρι, διά την πραγματοποίησιν χτυπήματος εξ ενέδρας, εάν τούτο ήθελεν κινηθή προς Καλαμάς. Διά της υπολοίπου δε διαθεσίμου δυνάμεως, των 4 ομάδων και ενός πολ/λου, καταλαμβάνει επικαίρους θέσεις εις μικράς απόστασιν εκ του ευρισκομένου εις Μαρδάκι Τάγματος και εν αναμονή, ίνα επιτεθή κατ' αυτού ή εκ των νώτων εάν το Τάγμα εκινείτο προς Καλάμας ή ήθελεν επιστρέψη προς Άκοβον, ή εκ των πλευρών εάν εκινείτο προς Σίτσοβαν.

Περί την μεσημβρίαν το Τάγμα επιστρέφον προς Άκοβον και ευρισκόμενον εις φάλαγγα επί στενωπού εις λίαν βραχώδες έδαφος εκατέρωθεν της οδού, με ανεπαρκή μέτρα ασφαλείας δεν είχεν οπισθοφυλακήν, (απαραίτητος εν προκειμένω), δέχεται πυκνά πυρά του πολυβόλου και ενός οπλοπολυβόλου, με αποτέλεσμα την αποκοπήν του τελευταίου Λόχου και την καθήλωσιν τούτου. Την ιδίαν περίπου στιγμήν η κεφαλή της φάλαγγος δεχεται πυρά εξ υπερκειμένου υψώματος, παρ' ομάδος ΚΣ/τών, ήτις εν τάχει εκινήθη προς τον σκοπόν τούτον. Ούτω ενώ το υπόλοιπον τάγμα αναπτυχθέν επιτίθεται εναντίον της ομάδος ταύτης, ο καθηλωθείς Λόχος υπερφαλαγγισθείς εκ των υπολοίπων δύο ομάδων ΚΣ εξοντώθη διά του φόνου ενός Αξ/κού και 10 Στρατιωτών και της αιχμαλωσίας των ετέρων 56 οπλιτών. Οι ΚΣ/ται συναπεκόμισαν τον οπλισμόν και λοιπά υλικά του Λόχου ως και ένα ασύρματον. Οι συλληφθέντες εξετελέσθησαν αργότερον άπαντες πλην τεσσάρων.

6. Την 24.6.48 ενεργείται υπό τους Κανελλόπουλον - Σαρρήγιαννην - Καλαρίτην παρά δυνάμεων του Αρχηγείου Μαινάλου και Ταϋγέτου, αιφνιδιαστική επίθεσις τας πρωϊνάς ώρας εναντίον της Φρουράς Ζαχάρως εκ του αποσπάσματος Ζάρα, μικρού αριθμού ΜΑΥ και δυνάμεως Υ.Χωρ/κής. Η επίθεσις αύτη απεκρούσθη παρά την κατάληψιν υπό των ΚΣ/τών του Φυλακίου Αγ.Ηλίας διά τους κάτωθι λόγους.

(α) Οι αμυνόμενοι είχον τοποθετήσει έξωθι της Ζαχάρως και εις ικανήν απόστασιν μικρόν τμήμα με σκοπόν προφανώς την απασχόλησιν των τυχόν επιτιθεμένων διά κτυπήματος εκ των νώτων και την πρόκλησιν συγχύσεως. Όταν οι ΚΣ/ται προσεπάθουν να κυκλώσουν το χωρίον, συνεκρούσθησαν με το άνω μικρόν τμήμα με αποτέλεσμα την αναπροσαρμογήν του σχεδίου διά της διαθέσεως ικανής δυνάμεως προς αντιμετώπισιν τούτου, εις βάρος της δυνάμεως κρούσεως. Ούτω οι επιτιθέμενοι δεν είχον την αναγκαίαν υπεροχήν πυρός διά την εξουδετέρωσιν των εν χωρίω αμυνομένων.

(β) Οι εν τω χωρίω αμυνομένοι αντέταξαν σθεναράν άμυναν και επραγματοποίησαν επιτυχείς αντεπιθέσεις, με αποτέλεσμα την χαλάρωσιν της πιέσεως, ένεκα κυρίως της επιδράσεως επί του ηθικού των ΚΣ.

(γ) Αι χρησιμοποιηθείσαι διά την κυρίαν προσπάθειαν δυνάμεις ΚΣ/τών λόγω αδιακιολογήτου διαθέσεως ισχυρών τμημάτων διά την κάλυψιν της επιχειρήσεως εκ τυχόν ενισχύσεων.

Μετά 5ωρον περίπου μάχην οι ΚΣ/ται απεχώρησαν καταδιοκώμενοι επ' ολίγον.

Εκατέρωθεν απώλειαι: Εκ της Φρουράς Ζαχάρως εφονεύθησαν 10 Χωρ/κες και ΜΑΥ και 2 ιδιώται εξ αδεσπότων σφαιρών, και ετραυματίσθησαν 10 ΜΑΥ και Χωρ/κες περίπου. Εκ των ΚΣ/τών αι αύται περίπου απώλειαι.

7. Την 28 Ιουνίου ενεργείται αιφνιδιαστική κατά τα ξημερώματα επίθεσις παρά 2 Μοιρών ΛΟΚ, εις Κεφαλόβρυσα - Ταϋγέτου, όπου υπήρχον την προηγουμένην σοβαραί δυνάμεις των ΚΣ/τών του Αρχηγείου Ταϋγέτου και αίτινες εκ τυχαίου γεγονότος απεχώρησαν εκείθεν 2 ώρες προς της επιθέσεως των ΛΟΚ. Η κίνησις των Μοιρών των ΛΟΚ υπήρξε σύντομος και βάσει συγκεκριμένων πληροφοριών εκκινήσασαι η μία εκ Καλαμών και η ετέρα εξ Αρτεμισίας και διά νυκτερινής πορείας και δι' απιθάνων δρομολογίων ήχθησαν εις Κεφαλόβρυσα και αμέσως επετέθησαν τας πρωϊνάς ώρας. Πλην οι ΚΣ/ται ως ανωτέρω αναφέρεται, είχον αποχωρήσει εκείθεν και δεν ανεύρον ει μη μόνον μεμονωμένους ΚΣ/τας και Τηλεφωνητάς και τινας εκ τούτων εφόνευσαν.

8. Αρχάς Ιουλίου (5.7.48) ενεργείται επίθεσις κατά τα εξημερώματα εναντίον τμήματος χωρ/κής εξ 70 ανδρών εις Χαλανδρίτσαν υπό τους Γκιουζέλην, Κανελλόπουλον, Σαρρήγιαννην, Μπασακίδην, Καμαρινόν και με τας κάτωθι δυνάμεις ΚΣ/τών:

Εν τάγμα ΚΣ/τών του Ταϋγέτου υπό τον Καμαρινόν ο Λόχος ασφαλείας του Αρχηγείου υπό τον Πανούσην, εν Τάγμα του Αρχηγείου Μαινάλου υπό τον Τσουκόπουλον και δύναμις του Αρχηγείου Αχαϊοηλίδος, εν σύνολω περίπου 650 περίπου ΚΣ/ται. Εις την κυρίαν προσπάθειαν ετάχθησαν το Τάγμα Καμαρινού και ο Λόχος Ασφαλείας:

Κατά την εν λόγω επιχείρησιν οι αμυνόμενοι αντιμετώπισαν κατ' αρχάς όλας τας αλεπαλλήλους επιθέσεις των ΚΣ/τών και ανεπτύχθησαν άπαντες εις το κτίριον της Δκσεως πλην δύο φυλακίων άτινα διεσώθησαν πιεσθέντες οι αμυνόμενοι εις το κτίριο της Δ/σεως μετά των λοιπών συγκεντρωθέντων εκεί και ελάχιστον χρόνον προ της αφίξεως ενισχύσεως εκ Πατρών απεφάσισαν και εξετέλεσαν οι αμυνόμενοι έξοδον, καθ' ην εφονεύθησαν εν συνόλω 36 χωρ/κες και ετραυματίσθησαν 20 χωρ/κες. Δέον να σημειωθή ότι αν δεν ενηργείτο έφοδος θα απεκρούετο η επίθεσις με την έγκαιρον άφιξιν των ενισχύσεων. Μετά την επιχειρήσιν ταύτην επηκολούθησε μερική λαφυραγώγησις του υλικού του Τμήματος, ματαιωθείσης της ολοκληρωτικής λαφυραγωγήσεως λόγω της αφίξεως ενισχύσεων εκ μηχανοκίνητων. Αι απωλείαι των συμμοριτών εκ της επιχειρήσεως ταύτης ήσαν ελάχισται.

Οι ΚΣ/ται συναπεκόμισαν ένα ασύρματον, τον οπλισμόν του τμήματος και ελάχιστα είδη.

9. Περί την 23.7.48 έλαβεν χώραν επίθεσις παρά των ιδίων δυνάμεων εναντίον Τάγματος της 72 Ταξ/χίας υπό τον Ταγ/χην Δρακουλαράκον εις Μονήν Βλασίας. Η επίθεσις αύτη απεκρούσθη λόγω της αποφασιστικής στάσεως των αμυνομένων, της αποτελεσματικής ενισχύσεως εκ μέρους της αεροπορίας και των σφαλμάτων των ΚΣ/τών.

Οι ΚΣ/ται έριπτον διαδοχικώς τας εφεδρείας των εις την μάχην και δεν κατώρθωσαν να αποκτήσουν την υπεροχήν έναντι των αμυνομένων, οίτινες ενισχύθησαν εν τω μεταξύ διά πυρ/κών διά ρίψεων και των πυρών εκ αεροπλάνων.

Αι απώλειαι των ΚΣ/τών ήσαν 20 περίπου νεκροί, εκ των επιλέκτων ΚΣ., και ισάριθμοι περίπου τραυματίαι, των Εθνικών Δυνάμεων αι απώλειαι ήσαν μικραί (2 νεκροί και 3 τραυματίαι).

10. Περί το τέλος Ιουλίου ενεργείται αιφνιδιαστική κατά τα εξημερώματα επίθεσις παρά του Αρχηγείου Ταϋγέτου δι' ενός Τάγματος ΚΣ/τών υπό τους Κονταλώνην - Ξηδέαν, εναντίον Λόχου του 19ου Τάγματος υπό τον Λοχαγόν Κατσαρέαν εγκατεστημένον επί οχυράς τοποθεσίας εις Μαλεβόν - Ταϋγέτου. Κατά ταύτην εφονεύθησαν εις Αξ/κός και 36 Στρατιώται και συνελλήφθησαν 4 αιχμάλωτοι οι υπόλοιποι διεφυγόντες: εκ των ΚΣ/τών εφονεύθησαν 6 και ετραυματίσθησαν 12. Επηκολούθησεν λαφυραγώγησις μεγάλης ποσότητος οπλισμού (1 Βαρύς όλμος, 1 βίκερς, 11 οπλ/λα, αυτόματα όπλα) και πυρ/κά εις μεγάλην ποσότητα και λοιπών στρατιωτικών ειδών.

Χαρακτηριστικά της επιθέσεως ταύτης ήσαν:

(α) Η μικρά διάρκεια της αντιστάσεως λόγω μη επαρκών μέτρων ασφάλειας του Λόχου, καθ' ότι επέτυχον οι ΚΣ/ται να πλησιάσωσιν τους αμυνομένους μέχρι αποστάσεως εφόδου απαρατήρητοι και να προλάβωσι τούτους κοιμωμένους και ανετοίμους και να καταλάβωσι αμέσως το κύριον και δεσπόζον φυλάκιον του Λόχου.

(β) Μοίρα ΛΟΚ ευρισκόμενη εις Γραμμένην Πέτραν και εις απόστασιν 4 χιλιομέτρων περίπου δεν επρόλαβε να επέμβη καίτοι οι ΚΣ/ται εβράδυνον διά την περισυλλογήν και φόρτωσιν του λεηλατηθέντος υλικού και των τραυματιών των και ούτω τα ΛΟΚ κατέφθασαν ολίγον μετά την αποχώρησιν των ΚΣ/τών.

(γ) Οι ΚΣ/ται κατά την αποχώρησιν διά καταλλήλου ελιγμού εξυπάτησαν τα τεθέντα εις καταδίωξίν των τμήματα των ΛΟΚ και ούτω διέφυγον άνευ ουδεμίας οχλήσεως.

11. Την 12.8.48 Τάγμα ΚΣ/τών του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τους Κονταλώνην - Ξηδέαν - Παπαδόπουλον εκινείτο εκ Πάρνωνος προς Ταΰγετον διά του δρομολογίου Βρεσθαινά - περιοχήν Κολλινών - Μοναστήρι Κελτεζών - Μοναστήρι Αμπελάκι και μεταφέρον

πολεμικόν υλικόν, έγινε αντιληπτόν και επροκάλεσε κίνησιν σοβαρών Εθνικών Δυνάμεων εναντίον του. Το ΚΣ/κόν τούτο τμήμα εκυκλώθη εν αρχή εις Αγριακώναν και εν συνεχεία εις την περιοχήν Κολλινών.

(α) Παρά δύο Μοιρών ΛΟΚ, εκ των κατευθύνσεων Γαρδίκι - Αγριάκονα - Σκορτσινού - Αλώνια Κολλινών.

(β) Παρά του Τάγματος Βλαχοκερασιάς εκ κατευθύνσεων Μαυρογιάννη - Καλτεζών - Αγ.Χριστοφόρου.

(γ) Εκ τμημάτων ΜΑΥ υπό τον Παυλάκον εκ κατευθύνσεως Κουρεμένου και

(δ) Μηχανοκίνητοι δυνάμεις εκ Τριπόλεως και Σπάρτης κινηθείσαι, ήλεγχον τας οδεύσεις προς Πάρνωρα και Ταύγετον.

Το Τμήμα τούτο των ΚΣ/τών θα υφίστατο αληθή πανωλεθρίαν εάν:

(α) Το Τάγμα Βλαχοκερασιάς ενήργει επιθετικώς και τούτο εκ των νώτων ή πλευρών εις περιοχήν Κολλινών και δεν ησχολείτο με την φύλαξιν διά του όγκου του των απιθάνων προς διαφυγήν δρομολογίων προς Αγ.Χριστόφορον - Καλτεζαίς - Μαυρογιάννη.

(β) Οι ΚΣ/ται διά συχνής αλλαγής των κατευθύνσεών των και δι' επιτυχούς εφαρμογής υποχωρητικού ελιγμού και ταχυτάτων κινύσεων, επρολάμβανον τας γενομένας κινήσεις των Εθνικών δυνάμεων, αίτινες απέβλεπον εις στενωτέραν κύκλωσιν. Οι ΚΣ/ται παρά την κύκλωσιν και την επίθεσιν ην υπέστησαν παρά μοιρών ΛΟΚ κατώρθωσαν να διαφύγουν προς Πάρνωνα με ελαχίστας απώλειας. Εγκατέλειψαν όμως το μεταφερόμενον πολεμικόν υλικόν εκ 48 πάτζερ και 10.000 φισιγγίων εις προχείρους κρύπτας ανευρεθέν παρά των Εθνικών τμημάτων.

12. Την 15.8.48 αποφασίζεται παρά του Αρχηγείου Πάρνωνος επίθεσις δι' ενός Τάγματος υπό το Πρεκεζέν εναντίον φυλακίου Διμοιρίας ΛΟΚ έξωθεν της Ζαραφώνος, όπου ήδρευεν η Μοίρα ΛΟΚ. Μετά από σκληράν πάλην οι ΚΣ/ται επλησίασαν τας θέσεις των αμυνομένων αλλά δεν επέτυχον του σκοπού των και υπεχώρησαν εγκαταλείψαντες μικρόν αριθμόν νεκρών. Η απόκρουσις οφείλεται εις την σθεναράν αντίστασιν των αμυνομένων, την εσφαλμένην διάταξιν των επιτιθεμένων ΚΣ. και εις την έγκαιρον άφιξιν ενισχύσεως παρά της λοιπής Μοίρας.

13. Την 30.8.48 λαμβάνει χώραν επίθεσις εναντίον της φρουράς της Δημητσάνης αποτελουμένης εκ μιας Διλοχίας του Μηχανοκίνητου Τάγματος Χωρ/κής υπό τους Μοίραρχους Ανδρεόπουλον και Ανδρικόπουλον, της δυνάμεως της Υ.Χωρ/κής υπό τον Υπομοίραρχον Σεγκουνάν και 50 περίπου ΜΑΥ, σύνολον φρουράς 300 άνδρες περίπου.

(α) Την οργάνωσιν της επιχειρήσεως ανέλαβεν το Αρχηγείον ΚΣ/τών Πελ/νήσου (Γκιουζέλης - Ρογκάκος, Κανελλόπουλος) όπερ έδωσε τας σχετικάς διαταγάς διά τας αναγκαίας αναγνωρίσεις, τον τρόπον ενεργείας και την συγκέντρωσιν των ΚΣ/κών δυνάμεων διά την εκτέλεσιν της επιθέσεως.

(β) Εις την επιχείρησιν ταύτην έλαβον μέρος τα κάτωθι τμήματα ΚΣ.

(ι) Εκ του Αρχηγείου Ταϋγέτου 2 Τάγματα υπό Κονταλώνην - Ξηδέα - Καμαρινόν σύνολον δυνάμεως 550 ΚΣ/τών (Άπασα σχεδόν η παρατακτή δύναμις τούτου), συν ο λόχος μηχανοκίνητου (4 πολ/λα και 2 όλμοι) δυνάμεως 70 ΚΣ.

(ιι) Εκ του Αρχηγείου Μαινάλου 2 Τάγματα υπό Σαρρήγιαννη - Πέρδικα - Βρεττάκον, συνολικής δυνάμεως 3450 ΚΣ/τών.

(ιιι) Εκ του Αρχηγείου Αργολ/θίας 1 Λόχος υπό Σταθάκην δυνάμεως 80 ΚΣ/τών περίπου και

(ιv) Ο λόχος Ασφαλείας του Αρχηγείου Πελ/νήσου δυνάμεως 60 ΚΣ. Σύνολον συγκεντρωθεισών δυνάμεων 1200 περίπου ΚΣ/ται.-

(γ) Εκ των ανωτέρω δυνάμεων των ΚΣ/τών:

(ι) 2 Τάγματα (Κονταλώνης - Ξηδέας και Σαρρήγιαννης- Πέρδικας) προορίζοντο, εκ δύο κυρίως κατευθύνσεων, διά την επίθεσιν.

(ιι) 1 Τάγμα (Καμαρινός) ως εφεδρική δύναμις και

(ιιι) Η υπόλοιπος δύναμις ετάχθη εις επικαίρους θέσεις προς κάλυψιν της επιθέσεως δι' αντιμετώπισην των τυχόν ενισχύσεων (3 Λόχοι υπό Βρεττάκον - Σταθάκην προς την κατεύθυνσιν από Βυτίνας μέχρι Καρκαλού - 1 Λόχος προς Χρυσοβίτσι - Στεμνίτσα).

(δ) Κατά την επίθεσιν ταύτην θα εχρησιμοποιούντο διά πρώτην φοράν εις της Πελ/νησον οι αντιαρματικοί εκτοξευταί (γρόνθοι).

(ε) (ι) Η άμυνα της Δημητσάνης είχεν οργανωθή διά της οχυρώσεως του Λόφου Αγ.Παρασκευής, του οχυρού Κάστρου και των ακραίων οικιών. Ευρίσκετο επίσης προωθημένον φυλάκιον εις το ύψωμα Άγιος Ηλίας. Οι λόφοι ούτοι και η παρακείμενη απότομος και βραχώδης χαράδρα του ποταμού Λουσίου, παρείχον μεγάλην αμυντικήν αξίαν εις την φρουράν της Δημητσάνης.

(ιι) Το σχέδιον επιθέσεως προέβλεπε κατ' αρχήν την κατάληψιν της Αγ.Παρασκευής, Αγ.Ηλία και ακραίων οικιών και εν συνεχεία διαδοχικήν κατάληψιν των λοιπών εν τη Κωμοπόλει φυλακίων, με τελικόν αντικειμενικόν σκοπόν την κατάληψιν του Κάστρου.

(στ) Η επίθεσις συμφώνως τω σχεδίω εξεδηλώθη τα εξημερώματα αιφνιδιαστικώς εναντίον της Αγ.Παρασκευής και της Νοτίας παρυφής της Κομωπόλεως (Καλλιθέα), ως και εναντίον της φρουράς του Αγ.Ηλία. Ευθύς εξ αρχής οι ΚΣ/ται δεν επέτυχον του σκοπού των, πλην της καταλήψεως του φυλακίου Αγ.Ηλία και αντιμετώπισαν αποφασιστικήν αντίστασιν και πυκνόν πυρ των αμυνομένων λοιπών τμημάτων Χωρ/κής με αποτέλεσμα:

(ι) Την ολοσχερή εξόντωσιν των επιτιθεμένων ΚΣ/τών εις Καλλιθέαν διά της αιχμαλωσίας μιας Διμοιρίας, ήτις κατώρθωσε να αγκιστρωθή εις τας πρώτας οικίας, τον φόνον μεγάλου αριθμού εκ των επιτεθέντων, τον τραυματισμόν πολλών και την διάλυσιν και φυγήν των υπολοίπων.

(ιι) Την απόκρουσιν επί τρίωρον των σφοδρών επιθέσεων των ΚΣ. εις Αγ.Παρασκευήν, με σοβαράς επίσης απωλείας διά τούτους.

(ιιι) Την απορρόφησιν μέρους των εφεδρειών εκ της ανάγκης διακομιδής των τραυματιών και λόγω των απωλειών, την χρησιμοποίησιν μέρους εκ τούτων προς το φυλάκιον της Αγ.Παρασκευής, όπου τελικώς επετεύχθη η κατάληψις τούτου περί την 9ην ώραν.

(ιν) Εκατέρωθεν απώλειαι περίπου: Εκ των ΚΣ/τών νεκροί 100, συλληφθέντες 30 και τραυματίαι: 100. Εκ των Εθνικών δυνάμεων νεκροί 10 Χωρ/κες εξ ων 2 Αξ/κοί - Υπομ/χος Κατσαγριδάκης και Ανθ/στής Αίσωπος - και τραυματίαι 25 Χωρ/κες εξ ων 1 Αξ/κός.

(ζ) Αι ανωτέρω απώλειαι των ΚΣ/τών εν συνδιασμώ με την παρατηρηθείσαν πτώσιν του ηθικού των ΚΣ/τών, η μη ύπαρξις εφεδρειών και η απειλή των ενισχύσεων, δεν απέτρεπον περαιτέρω εξακολούθησιν της επιθέσεως προς ολοκληρωτικήν κατάληψιν της Δημητσάνης και περί την μεσημβρίαν διεκόπη η μάχη και οι ΚΣ/ται απεσύρθησαν συναποκομίζοντες και τους τραυματίας των προς χωρίον Μάρκου και εκείθεν κατηυθύνθησαν, αι δυνάμεις Μαινάλου προς Ηραίον, αι δυνάμεις Ταϋγέτου προς Ανδρίτσαιναν - Φαλαισίαν και αι Κορινθίας προς Χελμόν.

(η) (ι) Ενισχύσεις Εθνικών δυνάμεων κινηθείσαι Βυτίναν - Χρυσοβίτσι εκ Μεγαλουπόλεως και Βλαχοκερασιάς (ΛΟΚ), 20 δεν έλαβον μέρος διά την απόκρουσιν της επιθέσεως, λόγω της προώρου διακοπής της μάχης και της επιβραδύνσεως τούτων

ιδιαιτέρως εκ κατευθύνσεως Βυτίνας. Αι κινηθείσαι ως άνω ενισχύσεις συνετέλεσαν εις την διακοπήν της μάχης.-

(ιι) Η αεροπορία επενέβη εις τον αγώνα με καλά αποτελέσματα, κυρίως επί του ηθικού των ΚΣ/τών πραγματοποιήσασα 4 εξορμήσεις.

(ιιι) Καταδίωξις των ΚΣ. παρά των Εθνικών δυνάμεων ή της αεροπορίας δεν έλαβεν χώραν. Ηδύναντο όμως οι αμυνόμενοι και διά μικράς δυνάμεως να πραγματοποιήσωσι ταύτην επιφέροντες εις τους βραδείως και εν αταξία φεύγοντας ΚΣ, σοβαράς απωλείας.

(θ) Γενικαί παρατηρήσεις και συμπεράσματα εκ της επιθέσεως ταύτης ήσαν:

(ι) Οι ΚΣ/ται διά πρώτην φοράν έσχον εις μάχην τόσον σοβαράς απωλείας εκ των επιλέκτων τμημάτων των και δεν επέτυχον του αντικειμενικού των σκοπού.

(ιι) Το ηθικόν των ΚΣ, εκλονίσθη σοβαρώς και αι επιθετικαί ικανότητες τούτων, αποκτηθείσαι εκ της πείρας και μέχρι τότε επιτυχιών, κατά τας επιθετικάς ενεργείας, εμειώθησαν.

(ιιι) Τα αποτελέσματα της μάχης ταύτης είχον ευρυτέραν ηθικήν πολιτικήν και στρατιωτικήν επίδρασην και εκτός των ορίων της Πελ/νήσου επί των ΚΣ/τών και του Αρχηγείου τούτων. Εις την Πελ/νησον δε είχε άμεσον επίδρασιν και επί του ηθικού του Λαού και εξεδηλώθη τούτο ποικιλοτρόπως, ιδία κατά την επακολουθήσασαν εις ευρείαν έκτασιν βιαίαν στρατολογίαν, καθ' ην οι στρατολογούμενοι και οι γονείς των ημύνοντο με παν μέσον. Εις τούτο συνετέλεσαν και μεγάλως η διαφωτιστική εκμετάλλευσις της επιτυχίας παρά των Εθνικών δυνάμεων.

(ιν) Αντιθέτως προς τους ΚΣ/τας το ηθικόν των Εθνικών δυνάμεων το οποίον είχε επηρρεασθή εκ των διαδοχικών και προσφάτων ατυχιών, ετονώθη και η Νίκη της Δημητσάνης κατέστη παράδειγμα προς μίμησιν.

(ν) Δικαίως δύναται να λεχθή ότι η Δημητσάνα υπήρξε η απαρχή της κάμψεως του ΚΣ/μού Πελ/νήσου.

(νι) Κυρίως αίτια της σοβαράς αυτής ήττης των ΚΣ/τών δύνανται να θεωρηθώσιν τα κάτωθι:

Το οχυρόν της τοποθεσίς της Δημητσάνης, η αυτοθυσία των αμυνομένων, σφάλματα τακτικής των επιτεθεμένων ΚΣ., η απειλή και ο κίνδυνος εκ των ενισχύσεων, η κακή χρήσις των πάτζερ παρά των ΚΣ.-

14. (α) Την 4.9.98 όπε επέστρεφε το Αρχηγείον Ταϋγέτου (Κονταλώνης), με τας δυνάμεις του εκ δύο Ταγμάτων εκ Δημητσάνης - μεταφέρων και 35 τραυματίας ΚΣ - εδέχθη αιφνιδιαστικήν κατά τας απογευματινάς ώρας εις Τουρκολέκα επίθεσιν, εκ δύο μοιρών ΛΟΚ αίτινες εκινήθησαν εκ Μαλεβού (Ταϋγέτου) και εκ Μεγαλουπόλεως. Αι ΚΣ/και δυνάμεις αναπτυχθείσαι απέκρουσαν την επίθεσιν μέχρι των εσπερινών ωρών, ότε απαγκιστρωθείσαι εκινήθησαν εις θέσιν Αγ.Νικήταν (Περιοχή Δυραχίου), με πρόθεσιν να διέλθουν εις Ταϋγετον. Το εσπέρας οι ΚΣ/ται επληροφορήθησαν ότι τα τμήματα των Εθνικών δυνάμεων, άτινα την προηγουμένην τους προσέβαλον εις Τουρκολέκα, κινούνται δι' άλλου δρομολογίου προς Ταϋγετον και αποφασίζουν την παραμονήν των εις Αγ.Νικήταν. Πράγματι αι Εθνικαί δυνάμεις εκινήθησαν κατ' αρχήν προς την κατεύθυνσιν Ταϋγέτου, αλλά κατά τας εσπερινάς ώρας ήλλαξαν πορείαν και αθέατοι κατέλαβον θέσεις ημικυκλικώς, έναντι των θέσεων των ΚΣ/τών εις Αγ.Νικήταν.

Ο κλοιός συμπληρούται διά της κινήσεως του 75 Τάγματος εκ της Αρτεμησίας και όπερ κατέλαβε θέσεις προς έλεγχον των οδεύσεων διαφυγής των ΚΣ/τών προς Ταϋγετον δι' Αλαγωνίας. Διλοχία του 19 Τάγματος κατέλαβε θέσιν πλησίον του Δυρραχίου διά την ματαίωσιν διολισθήσεως των ΚΣ/τών προς Αμπελάκι και Μαλεβόν. Τμήματα του 13 Τάγματος και τμήματα ΜΑΥ Μελιγαλά εκινήθησαν διά Θουρίας - Γαρδικίου και ήχθησαν εις Αγιαννάκι - Γαρδικίου διά πίεσιν εκ των νώτων. Οι ΚΣ/ται αντελήφθησαν περί την 2αν πρωινήν ώραν της 5.9.48 διά περιπόλων την προσέγγισιν Εθνικών δυνάμεων και

επειδή ο χρόνος μέχρι τα εξημερώματα δεν επέτρεπε διολίσθησιν αποφασίζουν να αμυνθώσι την επομένην επί των θέσεών των και καταλαμβάνουν κατά την νύκτα και το δεσπόζον ύψωμα Ξεροβούνα, το οποίον τους εξησφάλιζε ελιγμόν (διολύσθησιν) προς Μαλεβόν ή Αμπελάκι.

(β) Την πρωΐαν εκδηλούται η αναμενομένη επίθεσις των τμημάτων ΛΟΚ ήτις απεκρούσθη υπό των ΚΣ/τών των τμημάτων τούτων καθηλωθέντων. Οι ΚΣ/ται εν συνεχεία αφίσαντες ελαφρά τμήματά των, προς διατήρησιν της φυσιογνωμίας του μετώπου, συγκεντρούνται εις την εκ των προτέρων κατεχομένην Ξεροβούναν εν τάχει και απαρατήρητοι καθ' ην στιγμήν η Διλοχία του 19ου Τάγματος εκινείτο κατ' αυτών, άνευ όμως κανονικής διατάξεως. Οι ΚΣ/ται αντεπιτίθενται αμέσως κατά της Διλοχίας ταύτης και επιτυγχάνουν ευχερώς την διάλυσιν και καταδιώξιν με απωλείας εκ της Διλοχίας 6 νεκροί και εννέα αιχμαλωτισθέντες. Διά της διαλύσεως της Διλοχίας εδόθη η ευχέρεια εις τους εν κλοιώ ευρισκομένους ΚΣ/τας να διαφύγωσι προς την κατεύθυνσιν Μαλεβόν - Ταΰγετον, άνευ απωλειών.

(γ) Οι ΚΣ/και δυνάμεις Ταϋγέτου απέφυγον την ολοσχερήν συντριβήν των:

(ι) Διότι τα τμήματα των ΛΟΚ δεν ενήργησαν αποφασιστικώς και δεν διετήρησαν την επαφήν και ούτω εδόθη η δυνατότης και η ευκαιρία εις τους ΚΣ/τας να διολισθήσωσιν και αντεπιτεθώσιν.-

(ιι) Ο πλήρης αιφνιδιασμός ον υπέστη η Διλοχία του 19ου Τάγματος, ήτις εντός πυκνοτάτου δάσους και εις βαθείαν γραμμήν ηκολούθη δρομολόγιον προς την κορυφήν της Ξεροβούνας και κινούμενη εις φάλαγγα κατ' άνδρα, άνευ ουδενός μέτρου ασφαλείας, έδωσε την ευκαιρίαν εις τους ΚΣ/τας, να επιτεθώσιν εναντίον της εξ αμφοτέρων των πλευρών και δεν ηδυνήθη ούτω η Διλοχία να συγκρατηθή κατά την υποχώρησίν της (λόγω της διαλύσεώς της) εις επικαίρους υπαρχούσας θέσεις (Μάνεσι - Μαλεβό).

15. Την 13.10.48 υπό τους Γκιουζέλην, Κανελλόπουλον, Κονταλώνην, Σαρρήγιαννην και διά δυνάμεως των ΚΣ/τών ως κατωτέρω εκτίθεται, ενεργείται επίθεσις εναντίον της φρουράς της Ζαχάρως, συγκειμένης εκ 200 χωρ/κων του αποσπάσματος Ζάρα και της Υ.Χωρ/κής, ως και μικρού τμήματος ΜΑΥ. Σκοπός της επιθέσεως ταύτης ήτο η λαφυραγώγησις, ο έλεγχος επί της ακτής του Κυπαρισσιακού Κόλπου και η αποκοπή της συγκοινωνίας Αθήναι - Μεσσηνία.

(α) (ι) Αποφασίζεται και πραγματοποιείται η συγκέντρωσις των ΚΣ/κών τμημάτων εις τον χώρον Ράχες - Καρδαρίτσι ίνα μη γνωσθώσιν αι προθέσεις των ΚΣ/τών και μελετάται χονδρικώς ο τρόπος ενεργείας και η διάθεσις των δυνάεμων των ΚΣ/τών.

(ιι) Αποστέλλεται κλιμάκιον της διοικήσεως των ΚΣ/τών προς Ζαχάρω διά τον λεπτομεριακόν καταρτισμόν του σχεδίου ενεργείας, ίνα τα τμήματα των ΚΣ/τών κινούμενα εκ του ως άνω χώρου συγκεντρώσεως, καταστή δυνατόν να ενεργήσουν αμέσως διά την επίτευξιν αιφνιαδιασμού και εις την φρουράν αλλά και εις την ΑΣΔΠ, προς αποφυγήν ματαιώσεως της επιθέσεως ή εγκαίρου αφίξεως ενιχύσεων. Δέον να σημειωθή ότι εις περιοχήν Ολυμπίων ευρίσκετο το Τάγμα της 72 Ταξ/χίας υπό τον Ταγ/χην Χρυσούλην, όπερ ήτο γνωστόν εις τους ΚΣ/τας.-

(ιιι) Συμφώνως τω σχεδίω δύναμις εκ 4 Λόχων (350 ΚΣ/ται περίπου) εκ του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τον Κονταλώνην θα επιτίθεντο εκ Δυσμών και ΝΔ/κών κατά των εν τη Κωμοπόλει τριών αντιστάσεων (του Σχολείου - Καφενείου Μουσαμά - Αγ.Σπυρίδωνος). Ο λόχος Ασφαλείας και 1 λόχος εκ Μαινάλου 150 ΚΣ περίπου θα επιτίθεντο εκ της αντιθέτου πλευράς εναντίον της αντιστάσεως Αγ.Σπυρίδωνος. Έτερον Τάγμα ΚΣ. Μαινάλου 250 περίπου υπό τον Βρεττάκον θα επιτίθετο συγχρόνως εναντίον της αντιστάσεως Στρογγυλοράχης. Τάγμα ΚΣ δυνάμεων Αχαϊοήλιδος, δυνάμεως 250 ΚΣ., υπό τον Ζαχαριάν θα κατελάμβανε θέσεις εις Αλφειόν, βορείως Κρεσταινών, προς αντιμετώπισιν του Τάγματος Χρυσούλη και 1 λόχος του ιδίου Αρχηγείου διετέθη προς αντιπερισπασμόν εις περιοχήν Πλατάνου. Διά την αντιμετώπισιν ενισχύσεων εκ Κυπαρισσίας και Μεσσηνίας γενικώς,

ετάχθη 1 Λόχος δυνάμεως 80 ΚΣ. υπό τον Κουτρουλάκην. Ελαφραί επίσης δυνάμεις ετάχθησαν προς αντιμετώπισιν ενισχύσεως εκ Πύργου Σιδ/κώς. Εις χείρας της ΚΣ/κής Μεραρχίας παρέμεινεν 1 λόχος προς εφεδρείαν: ούτω η ΙΙΙ ΚΣ/κή Μεραρχία διέθεσεν διά την επιχείρησιν ταύτην 15 λόχους, σύνολον δυνάμεως 1.100 ΚΣ/ται περίπου.-

(ιν) Κατετοπίσθησαν τα στελέχη των ΚΣ. διά τον τρόπον ενεργείας και ιδίως ετονίσθη εις αυτούς η ανάγκη αμέσου αγκιστρώσεως εις τας οικίας και η αποφυγή καθηλώσεως τούτων επί του εκτεταμένου ακαλύπτου και θεριζομένου υπό των πυρών εδάφους, ως επίσης και η διατρήσεως των οικιών προώθησις τούτων μέχρι των αντιστάσεων, προς αποφυγήν των βαλλομένων οδών και λοιπών σημείων.

(β) (ι) Η επίθεσις εξεδηλώθη αιφνιδιαστικώς ολίγον προ της αυγής και οι ΚΣ/ται κατώρθωσαν άνευ απωλειών να αγκιστρωθούν επί των οικιών. Εν Συνεχεία οι ΚΣ/ται κατώρθωσαν διά των οικιών μετά τετράωρον, να φθάσουν προ των κτιρίων των αντιστάσεων, άνευ απωλειών και επέφερον σοβαράν πίεσιν επί των αμυνομένων σθεναρώς χωρ/κων, εξαπολύσαντες και μικρόν αριθμόν πάτζερ κατά τούτων. Καθ' όλον το χρονικόν διάστημα τούτο Διμοιρία Χωρ/κής ήτις είχεν οχυρωθή επί της Στρογγυλόραχης απέκρουσεν απάσας τας διαδοχικάς επιθέσεις του επιτιθεμένου εναντίον της Τάγματος Βρεττάκου.

(ιι) Την 11ην Μεσημβρινήν ώραν περίπου, εκδηλούται αιφνιδιαστική επίθεσις υπό του Τάγματος Χρυσούλη της 72 Ταξ/χίας εναντίον του Σταθμού Δ/σεως των ΚΣ/τών, καθ' ην ανατρέπεται ο αναπτυχθείς λόχος της εφεδρείας των ΚΣ/τών ολίγον έξωθι της Ζαχάρως, εντός της οποίας ευρίσκοντο εισέτι αι επιτιθέμεναι ΚΣ/και δυνάμεις, απειλούμεναι ούτω διά κυκλώσεως. Το εν λόγω Τάγμα Στρατού από την προηγουμένην νύκταν διαλαθόν της προσοχής των ΚΣ/τών εκινήθη εξ Ολυμπίας εις περιοχήν Κρεσταινών και διελθόν εκ του μη κατεχομένου υπό των ΚΣ/τών αυχένος της Σμέρνας επέτυχε την προσέγγισιν και την αιφνιδίαν εκ των νώτων επίθεσιν.

(ιιι) Μετ' ολίγην ώραν περίπου 11.30΄ εμφανίζεται από θαλάσσης ερχομένη ενίσχυσις επί πετρελαιοκινήτων του 21ου Τάγματος Πύργου, ήτις και απεβιβάσθη διαδοχικώς εις τας ακτάς περιοχής Ζαχάρως και ήτις δύναμις δεν επενέβη εις την μάχην, πλην μεμακρυσμένων πυρών, αλλά απετέλεσεν απειλήν διά κύκλωσιν.

(ιν) Προ της τοιαύτης καταστάσεως οι ΚΣ/ται τρέπονται εις άτακτον φυγήν προς υψώματα Μύνθης, θεριζόμενοι κατά την υποχώρησίν των εκ του χωρίου εκ του πυκνού πυρός των χωρ/κων και ιδιαιτέρως εκ του φυλακίου Στρογγυλόραχης. Εν συνεχεία βαλλόμενοι υπό της Αεροπορίας και καταδιωκόμενοι μέχρι των εσπερινών ωρών υπό του Τάγματος Χρυσούλη το οποίον κατέλαβεν επικαίρους θέσεις. Οι ΚΣ/ται υπέστησαν απωλείας και τα τμήματά των έφευγον εν διαλύσει προς τ' ανωτέρω αναφερόμενα υψώματα.

(ν) Εκατέρωθεν απώλειαι ήσαν: Εκ των χωρ/κων 5 νεκροί και 20 τραυματίαι: εκ των ΚΣ/τών 40 νεκροί περίπου, μικρός αριθμός αιχμαλώτων και περί τους 50 τραυματίας.

(νι) Αίτια αποτυχίας της επιθέσεως των ΚΣ/τών κατά Ζαχάρως είναι:

- Η αποφασιστική αντίστασις και αυτοθυσία των αμυνομένων, η καλή αμυντική διάταξις και η κατανομή των δυνάμεων, η οργάνωσις του εδάφους, το σχέδιον πυρός και η πυκνότης τούτου.
- Η έγκαιρος άφιξις ενισχύσεων και η αιφνιδιαστική επίθεσις τούτων εκ των νώτων κατά των ΚΣ/τών.
- Η μη έγκαιρος κατάληψις των θέσεων βορείως Κρεσταινών και αυχένος Σμέρνας παρά του Τάγματος ΚΣ/τών Ζαχαριά διά την κάλυψιν της επιθέσεως εκ κατευθύνσεως Ολυμπίων, προς παρεμπόδισιν του Τάγματος Χρυσούλη και το οποίον διήλθεν ανενόχλητον εκείθεν, κινηθέν από της προηγουμένης προς Ζαχάρω, εν όψει της επιθέσεως. (Η επίθεσις κατά της Ζαχάρως ήτο γνωστή εις την ΑΣΔΠ προ 48ώρου δι' ο και εκινήθη εγκαίρως το Τάγμα Χρυσούλη προς Ζαχάρω την προηγουμένην της επιθέσεως).-

16. Περί τα μέσα Οκτωβρίου λαμβάνει χώραν συνδεδιασμένη αιφνιδιαστική επίθεσις παρά σοβαρών Εθνικών δυνάμεων, εν οις και τμήματα ΛΟΚ εναντίον του Αρχηγείου των ΚΣ/τών Κορινθίας, δυνάμεως 300 περίπου ΚΣ/τών, εις περιοχήν Φαρμακά - Αργολίδος. Οι ΚΣ/ται εκυκλώθησαν παρά των Εθνικών δυνάμεων και εκινδύνευον με πλήρη εξόντωσιν, εάν δεν διέφευγον κατά την νύκτα διά διαβάσεως παρά την Στυμφαλίαν ήτις δεν εφυλάσσετο.

17. Το 1ον δεκαήμερον του Ν/βρίου λαμβάνει χώραν επίθεσις εξ ενέδρας υπό τους Κονταλώνην - Καμαρινόν και Καλαρίτην διά δυνάμεων 5 Λόχων (σύνολον ΚΣ/τών 400 περίπου) εκ των Αρχηγείων Ταϋγέτου και Αχαϊοηλίδος, εναντίον του 618 Τάγματος παρά το χωρίον Χόβολη - Καλαβρύτων υπό τας ακολούθους συνθήκας:

(α) Το εν λόγω Τάγμα των Εθνικών δυνάμεων ευρισκόμενον εις περιοχήν Καλαβρύτων κινείται με αντικειμενικόν σκοπόν να επιτεθή αιφνιδιαστικώς εις Κοντοβάζαινα, εις ην ευρίσκοντο το Νοσοκομείον των ΚΣ/τών ως και λοιπαί βοηθητικαί υπηρεσίαι. Η τοιαύτη κίνησις του Τάγματος απέβλεπεν και εις γενικώτεραν ενόχλησιν των ΚΣ/τών. Αι ΚΣ/και δυνάμεις αντελήφθησαν εγκαίρως την κίνησιν ταύτην του Τάγματος και εγκατέλειψαν την Κοντοβάζαινα, εξ ης απεμάκρυναν τας εκεί εγκαταστάσεις των (Νοσοκομείον κ.λ.π.). Ούτω το Τάγμα εισήλθε εις Κοντοβάζαινα άνευ αντιστάσεως και άνευ αποτελέσματος τινός. Η Διοίκησις των ΚΣ/τών αποφασίζει να επιτεθή κατά του Τάγματος τούτου, εξ ενέδρας κατά την επιστροφήν προς Καλάβρυτα και καταλαμβάνει θέσεις εις δεσπόζοντα υψώματα, εγγύς του χωρίου Χόβολη, όπου το δρομολόγιον επιστροφής του Τάγματος. Το Τάγμα διενυκτέρευσε την προτεραίαν επί οχυρού υψώματος Αγ.Ηλίας Τσαρουχλίου. Επληροφορήθη την ύπαρξιν των ΚΣ/τών παρά ποιμένος και την πρωΐαν της επομένης αναπτυχθέν κινείται κατά των θέσεων των ΚΣ/τών.

(β) (ι) Επηκολούθησε μάχη παραταθείσα μέχρι την μεσημβρίαν κατά την οποίαν δεν κατωρθώθη υπό του Τάγματος η ανατροπή των ΚΣ. Τελικώς οι ΚΣ/ται εγκατέλειψαν το πεδίον της μάχης υποχωρήσαντες προς ύψωμα Τάρταρον - Βερτσίτσι - Τριπόταμος, χωρίς να καταδιωχθώσιν και το Τάγμα εσυνέχισε την πορείαν προς Καλάβρυτα.

(ιι) Αι εκατέρωθεν απώλεια ήσαν μικραί.

18. (α) Την 22.11.48 λαμβάνει χώραν μελετημένη και συνδεδιασμένη κίνησις Εθνικών δυνάμεων ορμηθέντων εκ Μεσσηνίας και Λακωνίας εναντίον των συγκεντρωμένων εις Ρηζιανά - Ταϋγέτου ΚΣ/κών τμημάτων του Αρχηγείου Ταϋγέτου εξ ενός Λόχου, των εμπέδων και υπηρεσιών επιμελητείας, συνολικής δυνάμεως 500 περίπου ΚΣ/τών υπό Ξηδέαν - Παπαδόπουλον.

(β) Τα τμήματα των Εθνικών δυνάμεων ήχθησαν διά νυκτερινής πορείας και κατέλαβον επίκαιρους θέσεις πέριξ των θέσεων των ΚΣ/τών και έκλεισαν τα δρομολόγια διαφυγής των ΚΣ/τών.

(γ). (ι) Τας πρωϊνάς ώρας εκδηλούται η επίθεσις παρά των Εθνικών τμημάτων, οι ΚΣ/ται καίτοι αιφνιδιασθέντες κατώρθωσαν να διαφύγουν, εκμεταλλευόμενοι το δασώδες του εδάφους και την πυκνήν ομίχλην και διέλαθον της προσοχής των επιτιθεμένων, παραμείναντες εντός του δάσους εις «λούφαν». Κτά την νύκτα ηκολούθησαν την απότομον χαράδραν μεταξύ χωρίων Λαδά - Καρβέλι και εξήλθον του κλοιού κατευθυνθέντες προς Ρογκοζονίτσαν.

(ιι) Αι Εθνικαί δυνάμεις διά της επιθέσεως ταύτης δεν επέτυχον αποτέλεσμα εις βάρος των ΚΣ/τών, πλην όμως επέτυχον την ανεύρεσιν και παραλαβήν μεγάλης ποσότητος τροφίμων, την καταστροφήν εγκαταστάσεων των ΚΣ/τών, την ανεύρεσιν του τυπογραφείου τούτων και επέφερον μικράς απωλείας εις μεμονωμένους ΚΣ/τας.

19. Κατά τα τέλη Ν/βρίου η 55η ΚΣ/κή Ταξ/χία, δυνάμεως 750 περίπου ΚΣ/τών, υπό τους Πρεκεζέν - Μαντηλάρην - Γιαννούκον κινείται κατόπιν διαταγής της ΙΙΙ ΚΣ/κής Μεραρχίας, εκ περιοχής Μαινάλου εις περιοχήν Άνω Καρθών Μεγ/λεως.

(α) (ι) Σκοπός της κινήσεως ταύτης των ΚΣ/τών ήτο η προπαρασκευή διά την παραλαβήν πολεμικού υλικού, προερχομένου εξ Αλβανίας, εις τας εκβολάς του ποταμού Νέδα.

(ιι) Προς τον αυτόν σκοπόν και η 22α ΚΣ/κή Ταξ/χία ευρίσκεται συγκεντρωμένη μετά τη Δ/σεως της ΙΙΙ ΚΣ/κής Μεραρχίας εις περιοχήν Ράχης - Δόξα - Καρδαρίτσι - Βελιμμάχι.

(β) Ούτω προς την κατεύθυνσιν της συγκεντρώσεως της 55 ΚΣ/κής Ταξ/χίας (Άνω Καρυές) πραγματοποιείται κίνησις Εθνικών δυνάμεων δύο Μοιρών ΛΟΚ εκ Μεγαλουπόλεως αίτινες αναπτυχθείσαι επιτίθενται δραστηρίως εναντίον των ΚΣ/κών δυνάμεων εις περιοχήν άνω Καρυών και καταλαμβάνουν το οχυρόν και δεσπόζον ύψωμα Παναΐτσα - Κουρουνιού, εξοντώσαντες το μέγιστον μέρος της αμυνομένης επί τούτου ΚΣ/κής Διμοιρίας.

Διά της καταλήψεως της Παναΐτσας διεσπάθη η αμυντική διάταξις των ΚΣ/τών και ηναγκάσθησαν οι ΚΣ/ται να υποχωρήσουν προς ύψωμα Λύκαιον, όπου παρέμειναν μέχρι τας εσπέρας, χωρίς να δεχθώσι νεωτέραν επίθεσιν λόγω της πιπτούσης χιόνος. Κατά την νύκτα οι ΚΣ/ται εκινήθησαν προς κατεύθυνσιν Μαινάλου.

(γ) Εν συνεχεία κατά την επάνοδον των εις Μαίναλον οι ΚΣ/ται δεχονται και ετέραν επίθεσιν Εθνικών δυνάμεων εις περιοχήν Λυκοχίων - Ραπούνι, καθ' ην οι ΚΣ/ται έσχον απώλειας τινάς και ένεκα της οποίας ηναγκάσθησαν να εγκαταλείψωσι το Μαίναλον, κινηθέντες προς Φαλαισίαν εις αθλίαν κατάστασιν από απόψεως ηθικού, υποδήσεως και επιμελητείας γενικώς.

(δ) Κατά τας εν λόγω επιχειρήσεις η ΚΣ/κή Ταξ/χία είχε τας κάτωθι απώλειας: είκοσι περίπου νεκροί και τινές αιχμάλωτοι ως και αριθμός τις λιποτακτών.

(ε) Η επιτυχής αύτη ενέργεια των Εθνικών δυνάμεων εκτός των άλλων αποτελεσμάτων, είχεν σοβαρωτάτην επίδρασιν επί του ΚΣ/μού Πελ/νήσου γενικώς, διότι εματαίωσε τα σχέδια των Κ/Σ. και δεν επραγματοποιήθη η παραλαβή του πολεμικού υλικού του οποίου είχον απόλυτον ανάγκη οι ΚΣ/ται.

20. Περί το τέλος Ν/βρίου λαμβάνει χώραν παρά δυνάμεων ΚΣ/τών 22ας Ταξ/χίας και Σχολής Αξ/κών (σύνολον δυνάμεως 800 άνδρες) υπό τους Γκιουζέλην - Ρογκάκον - Κονταλώνην - Μπασακίδην - Κανελλόπουλον και Σαρρήγιαννην επίθεσις νυκτερινή εκδηλωθείσα την 24ην ώραν εναντίον Τάγματος Ε.Τ.ΑΞ. εγκατεστημένον επί οχυρού υψώματος παρά την Πιάναν.

(α) Οι αμυνόμενοι είχον καλώς οργανώσι τας θέσεις των επί τριών λόφων και διά συρματοπλεγμάτων, ναρκοπεδίων και σκεπάστρων. Αι τρεις αύται αντιστάσεις αλληλοϋποστηρίζοντο διά των πυρών.

(β) Κατά την επίθεσιν οι ΚΣ/ται κατώρθωσαν να καταλάβουν μετά δίωρον μάχην την μίαν εκ των τριών αντιστάσεων, εις ην αμύνετο εις Λόχος και να αποκρουσθούν εκ των δύο άλλων αντιστάσεων, εις ας κατέφυγον και οι διασωθέντες εκ της καταληφθείσης αντιστάσεως. Η μάχη διήρκεσε μέχρι της 3ης πρωϊνής και διεκόπη υπό των ΚΣ/τών, λόγω απειλής κινηθεισών ενισχύσεων εκ Βυτίνης, Τριπόλεως και Μουλατσίου.

(γ) Αι εκατέρωθεν απώλειαι ήσαν:

(ι) Διά τους ΚΣ/τας 8 νεκροί, 10 περίπου τραυματίαι και 4 συλληφθέντες. Εκ των Εθνικών δυνάμεων 17 αιχμάλωτοι εν οις 2 Αξ/κοί και 1 νεκρός, άπαντες εκ του καταληφθέντος φυλακίου.

(δ) Χαρακτηριστικά της επιθέσεως είναι:

(ι) Οι ΚΣ/ται διά την επιτυχίαν του σκοπού των και προς αιφνιδιασμόν συγκεντρώθησαν εις Κερπινήν από της προηγουμένης νυκτός και δι' ορεινών δρομολογίων και μέσω χιονών εκινήθησαν εκ Κερπινής ευρισκομένης εις απόστασιν 40 χιλιομέτρων

περίπου, εις Πιάνης και άμα τη αφίξει των κατέλαβον αμέσως θέσεις και επετέθηκαν άνευ αναπαύσεως τινός. Προς τούτο είχε εκ των προτέρων αποσταλή προς Πιάναν κλιμάκιον της Διοικήσεως διά την οργάνωσιν της επιθέσεως και είχον εγκαταστηθή σταθμοί, διά τον καθ' οδόν ανεφοδιασμό των.

(ιι) Οι αμυνόμενοι του Ε.Τ.ΑΞ. επί του καταληφθέντος λόφου δεν ημύνθησαν σθεναρώς και η εκδήλωσις των πυρών μάλλον ασθενής, παρά το οχυρωμένον της τοποθεσίας, ούτοι εγκατέλειψαν τας θέσεις των, χωρίς να εξαντλήσουν όλας τας δυνατότητας προς διατήρησιν της τοποθεσίας, οι δε παραμείναντες και αιχμαλωτισθέντες ηδύναντο και ούτοι να διαφύγουν προς τας άλλας κατευθύνσεις.

21. (α) Εις τας αρχάς Δ/βρίου λαμβάνει χώραν συνδιασμένη επιχείρησις υπό τμημάτων Εθνικών δυνάμεων εις χώρον Ερύμανθον, ορεινής Γορτυνίας, κατά των εις περιοχήν ταύτην ευρισκομένων ΚΣ/κών τμημάτων (ΙΙΙ Μεραρχία - 22 Ταξ/χία και Αρχηγεία Αχαϊοηλίδος και Μαινάλου μετά των διαφόρων υπηρεσιών τούτων, ως Νοσοκομείον, επιμελητεία κ.λ.π.) ευρισκόμενον εις περιοχήν Λίβρης - Δερβινής - Τσιπιανών - Κοντοβαζαίνης - Ράχες - Χώρες - Λότι).

(β) Προς τούτο επραγματοποιήθη:

(ι) Κίνησις σύντονος μιας Μοίρας ΛΟΚ εκ Μεγαλουπόλεως διά του δρομολογίου Μουλάτσι - Δημητσάνα - Τρόπαια - Βάχλια - Κοντοβάζαινα - Ράχες - Λότι.

(ιι) Κίνησις ετέρας Μοίρας εκ Μεγαλουπόλεως προς Ανδρίτσαινα - Λάβδα - Μάτεσι - Λότι.

(ιιι) Κίνησις Τάγματος της 72 Ταξ/χίας εξ Ολυμπίων προς Γούμερο - Λάλα - Κούμαν - Λίβρη - Τσίπιανα - Δερβινή.

(ιν) Κίνησις εκ Καλαβρύτων του ετέρου Τάγματος της 72 Ταξ/χίας προς Λιβάρτζι - Νουσά.

(γ) (ι) Κατά ταύτην αι κύριαι δυνάμεις των ΚΣ/τών είχον απομακρυνθή εκείθεν και ευρίσκοντο εις περιοχήν Μαινάλου, διά την επίθεσιν κατά της Πιάνης. Παρά των Εθνικών δυνάμεων εξοντώθησαν μεμονωμένοι ΚΣ/ται, κατεσχέθη ποσότης τροφίμων και λοιπών υλικών των ΚΣ/τών και εξηρθρώθη γενικώς ο μηχανισμός τούτων.

(ιι) Παρά τα Τρόπαια εις την κοινούμενην μοίρα των ΛΟΚ, Διμοιρία των ΚΣ/τών, ήτις επρόβαλε αντίστασιν ευχερώς διελύθη και εξοντώθη το μεγαλύτερον μέρος εκ των ανδρών της.

(ιιι) Οι μικροσχηματισμοί των ΚΣ/τών ως και τα έμπεδα τούτων, ευρικόμενοι εις περιοχήν Τροπαίων και Λίβρης διολίσθησαν εις τα νώτα των Εθνικών δυνάμεων ως κάτωθι:

- Τα έμπεδα Μαινάλου και το Διδασκαλείον προς Κοντοβάζαινα - Παραλογκούς - Μοστενίτσα - Στρέζοβα - Τρόπαια.
- Τα έμπεδα Αχαϊοηλίδος από Λίβρης προς Δερβίνην - Καλέτζι - Τριταία - Κάπελη - Λίβρη.

22. Την 16.12.48 ενεργείται παρά δυνάμεων της 55ης ΚΣ/κής Ταξ/χίας και δυνάμεων του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τους Πρεκεζέν και Ξηδέα επίθεσις εναντίον της μικράς φρουράς εκ μιας Διμοιρίας του Αντλιοστασίου Καλαμών παρά το Πήδημα. Οι ΚΣ/ται, μετά από ολιγόωρον αλλά ηρωικήν αντίστασιν της Διμοιρίας, δι' ευρείας χρησιμοποιήσεως των πάτζερ επέτυχον την κατάληψιν της αντιστάσεως διά της εξοντώσεως της διμοιρίας καθ' ην οι περισσότεροι άνδρες μεταξύ των οποίων και ο Αξ/κός διμοιρίτης εφονεύθη και μικρός αριθμός ηχμαλωτίσθη. Οι ΚΣ. ακολούθως κατέστρεψαν το αντλιοστάσιον και συναπεκόμισαν τον οπλισμόν λοιπά είδη της Διμοιρίας.

23. (α) Την νύκτα 19 προς 20ην Δ/βρίου λαμβάνει χώραν αιφνιδιαστική επίθεσις δι' ενός Τάγματος της 22ας ταξχίας υπό τον Νικήταν εναντίον Διμοιρίας Μακρονησιωτών

φρουράς της γέφυρας Καβασίλων, με ενέργειαν αντεπερισπασμού δι' ομάδων ελευθέρων σκοπευτών προς Πύργον, με αντικειμενικόν σκοπόν την αντίναξιν των γεφυρών διά την αποκοπήν των συγκοινωνιών Πατρών - Πύργου.

(β) Οι ΚΣ/ται καίτοι επέτυχον αιφνιδιασμόν και επλησίασαν τας θέσεις των Εθνικών δυνάμεων δεν κατώρθωσαν να καταβάλουν την αντίστασιν λόγω:

(ι) Της αποφασιστικής αντιστάσεως των αμυνομένων.

(ιι) Της αφίξεως ενισχύσεων επ' αυτοκινήτων εξ Αμαλιάδος και ούτω διεκόπη η επίθεσις αποσυρθέντων των ΚΣ/τών προς ορεινήν Ηλείαν.

(γ) Αι απώλειαι εκατέρωθεν ήσαν μικραί.

24. Παρά δυνάμεων ΚΣ/τών ενηργήθησαν κατά καιρούς και έτεραι επιθετικαί ενέργειαι μικροτέρας σημασίας εις Κορινθίαν και Αχαϊοηλίδα, εκ τούτων δέον να σημειωθούν αι κα' τωθι σημαντικώτεραι λόγω των αποτελεσμάτων του.

(α) Επίθεσις εξ ενέδρας υπό τον Βρεττάκον μετά μικράς δυνάμεως ΚΣ/τών εναντίον φάλαγγος επ' αυτοκινήτων ΜΑΥ εις θέσιν Χαβαρόβρυση, πλησίον Χάβαρι Αμαλιάδος. Κατά ταύτην εφονεύθησαν άπαντες οι ΜΑΥ, 30 περίπου, και ελεηλατήθη ο οπλισμός των.

(β) Ομοίως επιτυχής ενέδρα επί της οδού 111 μεταξύ Χάνι Πανοπούλου και Κούμανι, είχεν ως αποτέλεσμα τον φόνον ενός Ταγ/χου, 1 Ανθ/γού και τον φόνον ή αιχμαλωσίαν 20 περίπου στρατιωτών. Κατά ταύτην αι εις μικράν απόστασιν δυνάμεις του 21ου Τάγματος δεν ενήργησαν δραστηρίως διά την κύκλωσιν και εξόντωσιν των ΚΣ/τών.

(γ) Ομοίως έλαβε χώραν αιφνιδιαστική ενέργεια υπό στρατιωτικού τμήματος εναντίον ΚΣ/κού Λόχου εν καταυλισμώ εις Κλιμέντι Κορινθίας. Κατά ταύτην οι ΚΣ/ται αιφνιδιασθέντες διελύθησαν, εγκαταλείψαντες διάφορα είδη και οπλισμόν. Κατά την επιχείρησιν ταύτην εφονεύθη ο Δ/της του ΚΣ/κού Λόχου και επροξενήθησαν και έτεραι μικραί απώλειαι.

25. Η Διοίκησις των ΚΣ/τών Πελ/νήσου εσχεδίαζεν μεγάλην επίθεσιν εναντίον των Πατρών και προς τούτο προητοιμάζοντο, αναμένοντες την παραλαβήν πολεμικού υλικού. Αι επακολουθήσασαι όμως εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις εματαίωσαν την πρόθεσιν ταύτην των ΚΣ/τών.

Ζ. Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

1. Η ΚΣ/κή Δ.σις Πελ/νήσου κατά την άνω περίοδον, διά της μη επαρκούς μελέτης των ενεργειών της επέδρασεν αρνητικώς επί των επιδιώξεων του ΚΣ/μού γενικώς της Ελλάδος, καθ' όσον δεν επραγματοποιήθησαν σοβαρά και αποτελεσματικά κτυπήματα κατά των Εθνικών δυνάμεων, προς αντιπερισπασμόν και προς ουσιαστικήν ολόπλευρον ενίσχυσιν του ΚΣ/μού Πελ/νήσου, διά τους κάτωθι κυρίως λόγους.

(α) Εγένετο κακή εκλογή στόχων,

(β) Εξ εσφαλμένων υπολογισμών δεν επέτυχε παραλαβήν πολεμικού υλικού αναγκαίου διά την ανάπτυξιν του ΚΣ/μού Πελ/νήσου πλην μίας αποστολής.

2. Η Δ/σις των ΚΣ/τών Πελ/νήσου ήτο αισιόδοξος διά την εξέλιξιν του ΚΣ/μού εις Πελ/νησον και γενικώτερον και λόγω της κακής εκτιμήσεως της καταστάσεως και της αισιοδοξίας προέβη εις ενεργείας μη προσηρμοσμένας και εις παραλείψεις ουσιώδεις.

(α) Ενήργησε την εις ευρείαν κλίμακα βιαίαν στρατολογίαν ήτις επέδρασεν αρνητικώς επί της αποδόσεως του ΚΣ/μού γενικώς.

(β) Δεν είχον ληφθή μέτρα ελέγχου και εκπαιδεύσεως διά την ποιοτικήν ανάπτυξιν των ΚΣ/τών και σταθεροποίσιν των θέσεών του.

(γ) Εξέλοιπεν η προοπτική και δεν εγένετο προετοιμασία προς αντιμετώπισιν ενδεχομένης σοβαράς πιέσεως εκ μέρους των Εθνικών δυνάμεων.

3. Οι ΚΣ/ται ούτω της Πελ/νήσου εξήλθον εκ της περιόδου αυτής ανίκανοι να αντιμετωπίσωσι επιχειρήσεις αποφασιστικής μορφής εκ μέρους των Εθνικών δυνάμεων.

4. Αι Εθνικαί δυνάμεις αντιθέτως επέτυχον να πραγματοποιήσουν τας επιδιώξεις των αίτινες κυρίως ήσαν:

(α) Η μη περαιτέρω ουσιαστική ανάπτυξις του ΚΣ/μού Πελ/νήσου και

(β) Η εξασφάλισις εφεδρειών.

(γ) Αι Εθνικαί δυνάμεις επιπροσθέτως επέφερον σαβαράς απωλείας εις ΚΣ, ώστε να συντελέση εις την κάμψιν του Συμμοριτισμού εν Πελ/νήσω διά της προσηρμοσμένης τακτικής, της διαγνώσεως των προθέσεων των ΚΣ/τών, και των αποφασιστικών ενεργειών προς ματαίωσιν των σχεδίων των ΚΣ/τών.

(δ) Ενεψύχωσαν το ηθικόν του Λαού.

5. Τελικώς αι Εθνικαί δυνάμεις προπαρασκεύαζαν τας συνθήκας και κατέστησαν ούτω ευχερεστέραν την συντριβήν και εξόντωσιν των ΚΣ/τών κατά την επακολουθήσασαν περίοδον των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εν Πελ/νήσω.

Η΄ ΔΥΝΑΜΙΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΙΙΙ ΚΣ/ΚΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Οπλισμός μεχρι τέλος Νοεμβρίου 1948

Αξ/κοί	Οπλίτ	Τμήματα-Διοικήσεις	Όλμοι		Πολ/λα					
			Βαρ.	Ατομ	Βίκερς	Μπρ.	Οπλ/λα	Αυτ/τα	Τυφέκια	Πάντζερ
18	65	Λόχος Δ/σεως ΙΙΙ ΚΣ.Μεραρχίας-Επιμελητεία Γκιουζέλης-Ρογκάκος-Κονταλώνης-Μπασακίδης-Γιαννούκος-Βούτσιας-Κονδύλης-Κίμων-Παπαδόπουλος-Γκότσης					1	6	15	
5	75	Λόχος Ασφαλείας Πανούσης	1				9	8	40	9
		22 Ταξιαρχία Σαρήγιαννης-Κωνστας-Καλογερόπουλος-Παπαδόπουλος Κ.-Ιατρός Δικαίος-Αξ.Επιμελητείας Καπότας - Δικαστικού Γεωργόπουλος-Διαφ/σεως Λυμπεράκης. Ομάς Συνδέσμων -Διμοιρία Επιμελητείας								

8	25							4	10	
		Ιον Τάγμα (Καμαρινός- Γεωργόπουλος Λοχαγοί: Καζα- τζής Πέτρος Νικητάκης								
15	250			1			21	12	150	21
		ΙΙον Τάγμα (Νι- κήτας-Αλέκος) Πιερρουτσάκος- Μπάρτζος								
12	250			1			21	12	150	21
		ΙΙΙον Τάγμα (Καλαρίτης- Σαμπατακάκης) Κυβέλος- Κατσικόπουλος								
12	250			1			21	12	150	21
		Λόχος Μηχανη- μάτων (Αθανα- σόπουλος)								
14	40		2		2	2			10	
71	955		2	4	2	2	75	54	525	72

		55 Ταξιαρχία Πρεκεζές-Μα- ντηλάρης-Βουρ- θούνης-Καπελά- νος-Ιατρός Ζώταλης								
18	30	Ομ. Ασφαλ. ομ. Επιμελιτείας					11	5	15	
		Ιον Τάγμα (Τσου- κόπουλος- Κοντογιάννης Λοχ.Κουτρουλά- κης-Μπελάς........								
12	250			1			21	12	150	21
		ΙΙον Τάγμα (Βρεττάκος- Οικονομάκος) Λοχ.Καψάλης- Τζελέκης.............								
12	250			1			21	12	150	21
		ΙΙΙον Τάγμα (Μπουραζάνη Αρδάμη Δημουλάκης- Παππάς...............								
12	250			1			21	12	150	21
		Λόχος Μηχανημάτων								
2	50	60 χιλι.2_				6			15	

2	105	Σχολή Αξ/κών (Κανελλόπουλος-Κλαίνος) 1 Λόχος 3 Διμοιριών Καφφές.					9	9	65	9
8	120	Μονάδες Χόρου (Αρχηγεία) Αρχηγείον Πάρνωνος (Αντζακλής-Δικ. Δάρμος-Επιμελ. Ζορμπάς-Πληροφ. Βλαχάκης-Ιατρός Μάστορης - Διαφ.Σωκράτης		1			10	10	70	10
41	60	Λόχος Πολιτ/κής (Φούρκας-Απαλοδήμας)					4	6	40	
134	2070		2+2	8	2	8	162	120	1180	154
134	2070		2+2	8	2	8	162	120	1180	154
2	20	Ελεύθεροι Σκοπευταί					1	7	10	6
2	50	Κ.Π.						3	25	
3	200	Λόχος εμπέδων								
1	20	Υγειονομική Υπηρεσία								
1	40	Συν/γεία-Βοηθητκαί Υπηρησίαι								
9	150	ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΤΑΥΓΕΤΟΥ Ξυδέα-Παπαδόπουλος-Γαλάνης-Μπαρουτόγιαννης -Μωράκος-Τσαρουχάς. 1ος Λόχος (Οικονόμου-Καπελάκος 2ος Λόχος (Μωράκος Π.-Ροχαλέας 3ος Λόχος (Καστάνης Δ.)		2			18	15	80	18
3	80	Επιμελητεία (Μπαρουτόγιαννης)					1	2	20	
		Λόχος Πολιτ/κής (Σαραντόπουλος Ι.)								

4	60						5	6	30	
		Ελεύθεροι Σκοπευταί (Κουμπαράκος-Καρούκης)								
4	20							10	10	6
		Κ.Π. (Μωράκος-Νικητόπουλος)								
3	60							3	30	
		Λόχος εμπέδων (Καρύδης)								
3	200									
164	2970		2+2	10	2	8	187	166	1385	184
		Υγειονομική υπηρεσία (Κωσταράκος								
1	20									
		Συνεργεία Βοηθητικές Υπηρεσίες.								
1	100									
		ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΜΑΙΝΑΛΟΥ Πέρδικας-Σπυρόπουλος-Γερμέας-Φωτιάς-Παπαϊωάννου-Αναστασόπουλος Λόχοι: Βασιλόπουλος-Ζωτάλης								
10	120						14	10	50	14
		Επιμελητείαι (Αλοίμονος)								
3	50						1	5	25	
		Λόχος Πολιτ/κής (Λύσανδρος								
4	60						4	6	30	
		Ελεύθεροι Σκοπευταί (Ινγκλέζος)								
2	30							10	120	6
		Κ.Π.(Φωτιάς)								
2	50							3	25	
		Λόχος εμπέδων (Γελαμάς)								
3	300									
		Υγειονομική Υπηρεσία								
	20									
		Συν.Βοηθ. υπηρεσίαι								
	50									
		ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΡΓΟΛ/ΘΙΑΣ Σταθάκης-Δαράκης-Κόκορης. Δύο Λόχοι: Τίσης Ευάγγελος.								

10	150						14	8	80	14
205	3920		2+2	10	2	8	220	208	1615	218
		Επιμελητεία (Κόκορης)								
1	30						1	5	15	
		Λόχος Πολτι/κής								
1	30						3	5	20	
		Ελεύθεροι σκοπευταί								
1	25						8	10	6	
		Κ.Π.(Ανδριανό-πουλος)								
1	30							2	15	
		Λόχος εμπέδων (3 Αξ/κοί ΕΤΑΞ)								
4	100									
		Υγειονομική Υπηρεσία								
	20									
		Συν/ργεία								
1	30									
		ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΧΑΙΟΗΛΙΔΟΣ Ζαχαριάς-Αγγε-λόπουλος-Γεωρ-γόπουλος-Ιατρός Μαχαίρας. Λόχος Μονέδα Λόχος								
10	150						14	6	70	14
		Επιμελητεία (Παπαδάκος Λ.)								
3	50						1	3	20	
		Λόχος Πολιτ/κής (Φλώρος)								
3	60						5	5	40	
		Ελεύθεροι Σκοπευταί								
4	40						2	15	20	10
		Κ.Π.								
1	55								25	
		Λόχος εμπέδων								
2	200									
		Υγειονομική Υπηρεσία								
1	20									
		Συνεργεία Βοηθ. Υπηρεσίας								
1	50									
239	4805	Γενικόν Σύνολον:	2+2	10	2	8	246	257	1850	248

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ IIIης ΚΣ/ΚΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

ΤΕΛΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1948

ΜΟΝΑΔΕΣ	Οργανική Δύναμις	Παρατακτή Δύναμις	Λόχοι
Λόχος Δ/σεως III ΚΣ/κής Μεραρχίας	83	10	
Λόχος Ασφαλείας	80	80	1
Σχολή Αξ/κών	105	105	1
22α Ταξ/χία	863	863	9
55η Ταξ/χία	879	879	9
Αρχηγείον Πάρνωρος	531	200	2
Αρχηγείον Ταϋγέτου	718	250	3
Αρχηγείον Μαινάλου	704	250	3
Αρχηγείον Κορινθίας	434	150	2
Αρχηγ.Αχαϊοηλίδος	635	250	3
	-----------	----------	---------
Γενικόν Σύνολον	5.032	3.037	33

ΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΣ/ΤΩΝ ΤΕΛΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1948 ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥΤΟΥ

	Όλμοι		Πολ/λα						
	Βαρ.	Ατομ	Βίκερς	Μπερέντα	Οπλ/τα	Αυτ/τα	Τυφέκια	Πάντζερ	Φυσίγγια
Επανδρωμένος	4	10	2	8	246	257	1850	248	150.000
Εις αποθήκας	2	11	0	7	158	0	0	50	
Προέλευσις οπλισμού									
Αποθήκαι ΕΛΑΣ	1	4		12	50	40	430		25.000
Μάχη Παναγέα		1			12	15	70		11.000
Βαμβακού (Κρανιά)	1		1	1	5	7	23		5.000
Γεράκι (Μπρατίτσας)	1				7	9	50		6.000
Σελασία					3				1.000
Ζοχώρι (Αεράκις)					5	5	30		4.000
Τρύπης					4	4	20		4.000
Μαύρα Λιθάρια (Λιβάδι)		1			5	3	10		5.000
Μαλαιβός (Κατσαρέας)	1		1		11	9	27		5.000
Βορδώνια		1			3	5	20		3.000
Διλοχία Γαλανοπούλου των 60	5				10	22	130		8.000
Τροπαίων Τάγμα		3			15	25	150		20.000
Καλαβρύτων		2			25	20	50		20.000
Καλανδρίτσης		2			10	10	40		4.000
Αναστάσοβα		1			7	7	50		4.000
Κρέσταινα (21 Τάγμα)		2			6	6	40		4.000
Δημητσάνης	2								
Μακρονησιώτες των 60	1					10			
Εκ μικροσυγκρούσεων των 60	1	4			30	60	700		30.000
Εξ Αλβανίας				2	196			500	140.000
Γενικόν Σύνολον	647	21	2	15	404	257	1850	500	500.000

Σημειώσεις

1. Επί πλέον των ως άνω αναφερθέντων υπήρχον τέσσερεις ασύρματοι Νο 18 εκ των μαχών - Παναγέα - Γαλανοπούλου - Τροπαίων - Αναστασόβης., δύο Νο 18 εκ μαχών Σελασίας και Χαλινδρίτσας., τρεις Νο 22 εκ μαχών Μαύρα Λιθάρια και Καλάβρυτα και εκ Γενικού Αρχηγείου.

2. Τα εν αποθήκη ευρισκόμενα είδη οπλισμού ή ήσαν κατεστραμμένα ή εστερούντο πυρομαχικών.-

XI. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΑΠΟ 20.12.48 ΜΕ ΤΕΛΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949

Α. Προπαρασκευή των ΚΣ/τών διά τας εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις

1. Η ΚΣ/κή Διοίκησις Πελ/νήσου δεν επίστευε μέχρι των αρχών Νοεμβρίου εις σοβαράς εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις παρά των Εθνικών δυνάμεων εις Πελ/νησον διά τους κάτωθι Λόχους.

(α) Διότι το Αρχηγείον των ΚΣ/τών ουδεμίαν πρόβλεψιν είχεν περί επικειμένων επιχειρήσεων εν Πελ/νήσω και διότι ολίγον προ των επιχειρήσεων, εξέδωκε προσωπικήν διαταγήν προς τον Γκιουζέλην δι' επιστράτευσιν.

(β) Η κατά το θέρος του 1948 (μετά την μάχην του Γράμμου) ματαίωσις των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εις Πελ/νησον, έγινεν αντιληπτή παρά των ΚΣ/τών Πελ/νήσου και δεν ανεμένετο εκδήλωσις των επιχειρήσεων εντός του 1948.

(γ) Η εδραίωσις των ΚΣ/τών εις Βίτσι, μετά την υποχώρησίν των εκ Γράμμου, και η ανάληψις υπό τούτων επιθετικών τινών ενεργειών εις περιοχήν Βίτσι.

(δ) Η μέχρι τότε τακτική των Εθνικών δυνάμεων εις Πελ/νησον είχε δημιουργήση τοιαύτην ψυχολογίαν.

2. Κατά τας αρχάς Ν/βρίου 1948 η ΚΣ/κή Δ/σις Πελ/νήσου ήλλαξε γνώμην, διά της μελέτης τόσον της γενικής καταστάσεως, όσον και ειδικώς των προθέσεων των Εθνικών δυνάμεων ως κάτωθι:

(α) Επανάληψις των επιχειρήσεων υπό των Εθνικών δυνάμεων κατά του όγκου των ΚΣ/τών εις Δυτικήν Μακεδονίαν με πιθανάς τακτικάς επιτυχίας δεν απέδιδεν ικανοποιητικά οφέλη.

(β) Εκ της τοιαύτης ενεργείας θα εδίδετο δυνατότης εις τους ΚΣ/τας της λοιπής Ελλάδος εις απόκτησιν στρατηγικών και τακτικών ωφελημάτων (ανάπτυξιν, απόκτησιν εφεδρειών, ανεφοδιασμόν, οχύρωσιν, έλεγχον επί των συγκοινωνιών κ.λ.π.).

(γ) Αι Εθνικαί δυνάμεις ηδύναντο να τηρήσουν αποτελεσματικώς αμυντικήν τακτικήν εναντίον των συγκεντρωμένων ΚΣ/τών εις Βίτσι, να εξοικονομήσουν δυνάμεις και να ενεργήσουν επιθετικώς και διαδοχικώς εις λοιπήν Ελλάδα με σοβαράς επιτυχίας.

(δ) Αι εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις, εάν ήρχιζον εις το ασθενέστερον σημείον του μετώπου των ΚΣ/τών, θα απέδιδον οφέλη άμεσα, θα ήσαν αποτελεσματικά και θα παρείχον κέρδος χρόνου.

Τοιούτον σημείον διά τον ΚΣ/μόν ήτο η Πελ/νησος διότι:

(ι) Είναι αποκεκομένη της λοιπής Ελλάδος και δεν επέτρεπε έξω των ορίων της διά τους ΚΣ/τας ελιγμόν.

(ιι) Οι ΚΣ/ται εστερούντο του αναγκαίου πολεμικού υλικού (οπλισμόν, πυρ/κά, εκκρηκτικάς ύλας, ασυρμάτους κ.λ.π.) και αντιμετώπιζον τεραστίας δυσκολίας διά τον ανεφοδιασμόν.

(ιιι) Ο ΚΣ/μός εις Πελ/νησον δεν ήτο σταθερώς εδραιωμένος (πολλοί νέοι επιστρατευμένοι βιαίως εστερούντο φανατισμού και ηθικού, έλλειψις επιμελητείας και δικτύου διαβιβάσεων εν συνδιασμώ με τας επιθετικάς ενεργείας των Εθνικών τμημάτων).

(ιv) Ο Λαός της Πελ/νήσου ως Εθνικόφρων κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν ενθαρυνομένος, θα εβοήθη μεγάλως τας Εθνικάς δυνάμεις.

(ε) Οι ΚΣ/ται έλαβον υπ' όψει των επίσης τας δηλώσεις μελών της Κυβερνήσεως και την πίεσιν Βουλευτών διά την ανάγκην αμέσου εκκαθαρίσεως της Πελοποννήσου.

3. Επί τη βάσει των ανωτέρω υποθέσεων και διαπιστώσεων και εν συνδιασμώ με την αναμενομένην παραλαβήν πολεμικού υλικού, η ΚΣ/κή Δ/σις Πελ/νήσου κατέστρωσε σχέδιον ενεργείας προς αντιμετώπισιν των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων τας οποίας ανέμενε την άνοιξιν του 1949 και ουχί ενωρίτερον. Εις τον καταρτισμόν του σχεδίου ελήφθη υπ' όψιν ότι ο χρόνος ενεργείας των Εθνικών δυνάμεων εις Πελ/νησον θα ήτο περιορισμένης διαρκείας.

(α) Συμφώνως τω σχεδίω η ΚΣ/κή Δ/σις Πελ/νήσου, απεφάσισε άμυναν επί διά ευρείας κλίμακος καταστροφάς επί των συγκοινωνιών οργανωμένων θέσεων εις Ερύμανθον διά του ημίσεως της δυνάμεώς της, με σκοπόν την επίτευξιν της φθοράς εις τας Εθνικάς δυνάμεις και κέρδος χρόνου. Αι ετέραι ΚΣ/και δυνάμεις της Πελ/νήσου θα ενήργουν προς αντιπερισπασμόν και θα υπεβοήθουν τα εν Ερυμάνθω ΚΣ/κάς δυνάμεις, διά επιθετικών ενεργειών επί των συγκοινωνιών και νώτων των Εθνικών δυνάμεων και θα συνέδραμον διά την απαγκίστρωσιν εκ του Ερυμάνθου όταν αι συνθήκαι επέβαλον τούτο.

(β) Προς τον σκοπόν τούτον εξεδόθησαν παρά της ΙΙΙης ΚΣ/κής Μεραρχίας αι κάτωθι Διαταγαί και οδηγίαι αίτινες εν πολλοίς δεν εξετελέσθησαν, λόγω της συντόμου εκδηλώσεως των επιχειρήσεων.

(ι) Διαταγαί και ιδίως προς τας εις το εσωτερικόν της Πελ/νήσου.

(ιι) Διαταγαί διά τον τρόπον οργανώσεως συγκεκριμένων δεσποζόντων υψωμάτων επί των ορεινών όγκων και ιδίως εις Ερύμανθον διά ισχυρών πολυβολίων, σκεπάστρων κ.λ.π.-

(ιιι) Διαταγαί διά την συγκέντρωσιν και απόκρυψιν τροφίμων.

(ιv) Δημιουργία «γιαφκών» διά τας συνδέσεις των τμημάτων.

(v) Ελήφθησαν μέτρα διά το ηθικόν του Λαού, και ενετάθη η προπαγάνδα (εξετυπώθησαν και διανεμήθησαν μεγάλος αριθμός προκηρύξεων).

4. Αι πρώται πληροφορίαι διά τας επικείμενας εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις ελήφθησαν:

(α) Εκ του ημερησίου Αθηναϊκού και Επαρχιακού τύπου.

(β) Υπό του Κλιμακίου Νοτίου Ελλάδος του Γενικού Αρχηγείου των ΚΣ/τών, παρεσχέθη η πληροφορία, συγκεκριμένη πλέον, εις το τέλος Νοεμβρίου 1948.

5. Η ΚΣ/κή Δ/σις Πελ/νήσου βεβαιωθείσα περί των επικειμένων εκκαθαριστικών επιχειρήσεων, υπέστη αιφνιδιασμόν, ως προς τον χρόνον της ενέρξεως και απεφάσισε βεβιασμένως τα κάτωθι εν γενικαίς γραμμαίς.

(α) (ι) Την αποφυγήν μαχών εκ παρατάξεως

(ιι) Την αποφυγήν εγκλωβισμού σοβαρών δυνάμεων ΚΣ/τών.

(ιιι) Την διά ελιγμών διολίσθησιν των ΚΣ/κών τμημάτων και συγκέντρωσιν τούτων εις τα νώτα και εις τας εκκαθαρισθείσας ή τας μη κατεχομένας πυκνώς παρ' Εθνικών δυνάμεων περιοχάς.

(ιν) Την πραγματοποίησιν αιφνιδιαστικών επιθέσεων εις καταυλισμούς και μεταγωγικά (εφοδιοπομπάς), ως και καταστροφάς και έλεγχον των συγκοινωνιών, με σκοπόν την λαφυραγώγησιν και την επιβράδυνσιν.

(ν) Επιθέσεις, προς αντιπερισπασμόν, παρά των μη πιεζομένων ΚΣ/κών τμημάτων.

(β) Η Δ/σις της ΙΙΙης ΚΣ/κής Μεραρχίας ολίγας ημέρας προς της αφίξεως τη ΙΧ Μεραρχίας, λαμβάνει την κάτωθι διάταξιν επί τη προόψει της ενάρξεως των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων:

(ι) Η Δ/σις της ΙΙΙης ΚΣ/κής Μεραρχίας μετά της 22ας ΚΣ/κής Ταξ/χίας, της Σχολής Αξ/κών εις περιοχήν Ερυμάνθου και ορεινής Γορτυνίας (Ράχες, Χώρα, Καρδαρίτσι, Κοντοβάζαινα, Βελλιμάχι).

(ιι) Αι δυνάμεις των Αρχηγείων Μαινάλου, Κορινθίας και Αχαϊοηλίδος θα ελίσσοντο εις Βόρειον και Κεντρικήν Πελ/νησον εις τους οικείους χώρους αναπτύξεώς των.

(ιιι) Η 55η Ταξ/χία εις Νότιον Πελ/νησον, Ταΰγετον, Πάρνωνα.

(ιν) Τα Αρχηγεία Πάρνωνος και Ταϋγέτου μετά των δυνάμεών των θα ελίσοντο εις τους Χώρους των.

Β. ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ- 20.12.48 ΜΕ 20.1.49

α) «Υποχώρησις των ΚΣ. και προώθησις των Εθνικών Δυνάμεων μέχρι της γραμμής ΝΑ. Λάδωνος - Φεναιού-

β) Διολίσθησις των ΚΣ/κών δυνάμεων εις τα μετόπισθεν των Εθνικών».

1. Την 19 - 20.12.48 αφικνείται εις Βόρειον Πελ/νησον η ΙΧ Μεραρχία και μετά λοιπών εν Πελ/νήσω υπαρχουσών Εθνικών δυνάμεων (72 Ταξ/χία, Ελαφρά Τάγματα - και Τμήματα Χωρ/κής).

(α) Ασκείται πίεσις κατά των ΚΣ/τών από Βορρά προς Νότον και αι Εθνικαί δυνάμεις προωθούνται αμέσως εις την γραμμήν Αρχαία Ολυμπία - Λάλα - Γούμερο - Μπουκοβίνα - Χαλανδρίτσα - Καλάβρυτα - Τρίκκαλα Κορινθίας.

(β) Παρά των Εθνικών δυνάμεων λαμβάνουσι χώραν αθρόαι συλλήψεις συνεργατών και υπόπτων με αποτέλεσμα την πλήρη εξάρθρωσιν του δικτύου και οργανώσεων των ΚΣ/τών, γεγονός όπερ είχε μεγίστην επίδρασιν και διά την εξύψωσιν του ηθικού των Εθνικοφρόνων.

2. Η ΚΣ/κή Μεραρχία αντελήφθη τας προθέσεις των Εθνικών δυνάμεων και την από Βορά προς Νότον πίεσιν και αποφασίζει.

(α) Αποφασιστικήν επίθεσιν προς αντιπερισπασμόν και λαφυραγώγησιν διά των του Νοτίου Συγκροτήματος (55η ΚΣ/κή Ταξιαρχία και Αρχηγεία Ταϋγέτου και Πάρνωρος), εναντίον της πόλεως Λεωνιδίου εις ην ευρίσκοντο δυνάμεις Στρατού, Χωρ/κής και ΜΑΥ, άνω των 200 εν συνόλω.

(β) Κατάτμησιν της 22 Ταξ/χίας ως κάτωθι:

(ι) Εν Τάγμα (Νικήτα) μετά του Αρχηγείου Αχαϊοηλίδος υπό τον Σαρήγιαννην, εν αρχή θ' απησχόλη κατά μέτωπον τας Εθνικάς δυνάμεις και όταν αύται θα υπερέβαινον το ύψος του ποταμού Ερυμάνθου, τότε αι δυνάμεις αύται των ΚΣ/τών θα διολίσθαίνον εις τα νώτα των Εθνικών δυνάμεων, εις περιοχήν Αχαϊοηλίδος όπου και θα ελίσσοντο.

(ιι) Έτερον Τάγμα (Καλαρίτης) μετά του Αρχηγείου Κορινθίας υπό τον Σταθάκην, θα ημύνετο κατ' αρχήν εις την γραμμήν Πλανιτέρου - Άρμπουνα - Αράχωβα - Τουρλάβα - Κρινόφυτα - Φίλια - προς απασχόλησιν και προς επίτευξιν συγκεντρώσεως

τμημάτων των Εθνικών δυνάμεων εις τον τομέα τούτον, προς διευκόλυνσιν ελιγμού των υπολοίπων δυνάμεων εις τα νώτα των Εθνικών δυνάμεων και εν συνεχεία θα ελίσοντο προς Ζήρεια - Φαρμακά - με προσπάθειαν επιθέσεως εις Βόχαν ή Αργολίδα.

(ιιι) Εν Τάγμα Καμαρινού μετά της Σχολής Αξ/κών και του Λόχου Ασφαλείας, υπό τας αμέσους Διαταγάς της ΙΙΙης ΚΣ/κής Μεραρχίας, θα ενήργη κατά μέτωπον εις τας προελαυνούσας Εθνικάς δυνάμεις, προς διευκόλυνσιν των ελιγμών των ως ανωτέρω αναφερομένων δυνάμεων των ΚΣ/τών και ότε αι Εθνικαί δυνάμεις θα υπερέβαινον την γραμμήν Λάδωνος, θα ελίσσοντο και αύται εις τα Νώτα των Εθνικών δυνάμεων εις Περιοχήν ορεινής Ηλείας - Καπέλης - Τραταίς - Αιγιαλείας - όπου θα επέτρεπον αι συνθήκαι της στιγμής.

(γ) Αι δρώσαι ή αι ελισσόμεναι εις τα νώτα των Εθνικών δυνάμεων ΚΣ/και δυνάμεις έδει να καταστρέφωσι τας συγκοινωνίας, τας αγούσας εις το εσωτερικόν της Πελ/νήσου και ει δυνατόν να επιτίθεντο κατά εφοδιοπομπών ή εναντίον μικρών φαλάγγων.

3. Τέλος Δεκεμβρίου αι Εθνικαί δυνάμεις προωθηθείσαι είχον αχθή εις το ύψος της γραμμής Λυκουρέσι - Ράχες - Χώρες - Δίβρη - Τριπόταμο - Σαποτό - Μαζέϊκα - με τινάς εφεδρείας εις βάθος, όπισθεν της ως άνω γραμμής.

(α) Την 29ην Δ/βρίου Εθνικόν τμήμα, δυνάμεως Τάγματος, ενεργεί επίθεσιν εναντίον των εις γραμμήν Πλανιτέρου - Άρμπουνα - Τουρλάδα - ευρισκομένων ΚΣ/κών δυνάμεων αποκρουσθείσα και οι επιτεθέντες επανήλθον εις την βάσιν εξορμήσεως (Υψώματα Μαζεΐκων).

(β) Την 1.1.49 αποφασίζεται υπό της ΚΣ/κής Μεραρχίας επίθεσις εναντίον του Τάγματος της ΙΧ Μεραρχίας, ευρισκομένου εις περιοχήν Μαζεΐκών, διά δυνάμεων τριών Ταγμάτων (Καμαρινού - Καλαρίτη και Σταθάκη), ενισχυμένων διά της σχολής Αξ/κών και του Λόχου Ασφαλείας. Η επίθεσις αύτη εματαιώθη λόγω της Προωθήσεως ετέρου Τάγματος των Εθνικών Δυνάμεων εις Καστριά - Βρόσθενα.

(γ) Από 1 - 5.1.49 αι εθνικαί δυνάμεις εισέρχονται αμαχητί εις Καρδαρίτσι - Βελλιμάχι - Κοντοβάζαινα, ενώ αποκρούωνται εις όλας τας προσπαθείας των εις την γραμμήν Πλανιτέρου - Άρμπουνα - Τουρλάδα.

(δ) Την ιδίαν περίοδον αι δυνάμεις της 72 Ταξ/χίας, διατεταγμέναι εις Κορινθίαν προωθούνται μέχρι Φεναιού και επιτίθενται αιφνιδιαστικώς εκ των νώτων, εναντίον των εις Άρμπουνα ΚΣ/κών δυνάμεων, ας αναγκάζουν να αποσυρθούν εκ της γραμμής ταύτης.

(ε) Περί την 8.1.49 ΚΣ/και δυνάμεις Τάγματος (Καμαρινού), με σκοπόν επιβραδύνσεως των Εθνικών τμημάτων, καταλαμβάνει τα βορείως της Κοντοβάζαινας υψώματα - Πετρινίτσας - Μονής Αγ.Πέτρου - και μετά βραχείαν μάχην μετ' Εθνικών δυνάμεων, προερχομένων εκ Κοντοβαζαίνης, υποχωρεί προς Κερπινήν Γορτυνίας μετά της Δ/σεως της ΚΣ/κής Μεραρχίας, της Σχολής Αξ/κών και του Λόχου Ασφαλείας.

(στ) Περί την 20.1.49 αι Εθνικαί δυνάμεις ενεργούν επιθετικώς εναντίον των εις Δρακοβούνι Κερπινής - υψώματα Γλόγοβας και Τοπορίστας, διατεταγμένων ΚΣ/κών δυνάμεων (Δ/σις ΚΣ/κής Μεραρχίας, Σχολή Αξ/κών, Τάγμα Καμαρινού, Λόχος Ασφαλείας) επακολουθεί μάχη καθ' όλην την ημέραν και αι Εθνικαί δυνάμεις κατά τας απογευματινάς ώρας, καταλαμβάνουν τας ανωτέρω θέσεις των ΚΣ/τών, τη συμμετοχή πυροβολικού και Αεροπορίας.-

Κατά την αυτήν περίοδον δυνάμεις της 41 Ταξ/χίας είχον προωθήση τας θέσεις των εις την Ηραίαν και Τρόπαια.

(ζ) Την ιδίαν νύκτα η ΚΣ/κή Δ/σις αποφασίζει και πραγματοποιεί:

(ι) Ελιγμόν εις τα νώτα των Εθνικών δυνάμεων διά του Λόχου Δ/σεως της ΚΣ/κής Μεραρχίας, του Λόχου Ασφαλείας και της Σχολής Αξ/κών.

(ιι) Την απασχόλησιν διά την επομένην ημέραν των Εθνικών δυνάμεων, παρά του Τάγματος Καμαρινού, εις τα υψώματα Κερπινής - Αγριδίου και εν συνεχεία το Τάγμα τούτο, θα ελίσσετο διολισθένον προς Μαίναλον και εκείθεν εις τα νώτα των προελαυνουσών προς Νότον Εθνικών δυνάμεων.

Το Τάγμα Καμαρινού θα επεδίωκε σύνδεσιν μετά της ΚΣ/κής Μεραρχίας και λοιπών μετ' αυτής δυνάμεων ΚΣ/τών εις περιοχήν Τριταίας - Ηλείας. Η σύνδεσις είχε καθορισθή διά γιαφκών, τοποθετηθείσαι προς τούτο εις Κάπελην και περιοχήν Ορεινής απ' αρχής των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων.

4. (α) Ο ελιγμός της ΚΣ/κής Δ/σεως μετά των αναφερομένων ως ανωτέρω ΚΣ/κών τμημάτων επραγματοποιήθη διά νυκτερινής κινήσεως και εκ των υψωμάτων Κερπινής διά του δρομολογίου Κυράς Γεφύρι (Λάδωνος) - ύψωμα Στρεζόβης - Λακώματα Ξηροκαρυταίνης - και τας πρωινάς ώρας της επομένης, έφθασαν εις Βεσσίνην όπου και διημέρευσαν.

Κατά την επελθούσαν νύκτα ηκολούθησαν το δρομολόγιον προς Τριπόταμον - Μρόχωβα - Πορετσό - όπου και διημέρευσαν.

Την επομένην έφθασαν οι ΚΣ/και δυνάμεις εις τον αυχένα Δερβινής - Ερυμάνθου όρους και καταλαμβάνουν επικαίρους θέσεις προς αντιμετώπισιν κινήσεως των Εθνικών δυνάμεων.

Οι ΚΣ/ται πληροφορηθέντες, εξ υποκλοπής ραδιο-τηλεγραφήματος, την κίνησιν Εθνικών δυνάμεων προς Πορετσό εκ Τριποτάμων και προς Δερβινήν εκ Τσιπιανών και προς αντιμετώπισίν των αναπτύσωσι τας δυνάμεις των δι' επίθεσιν κατά των τμημάτων τούτων. Οι ΚΣ/ται επετέθησαν κατά φάλαγγος Λόχου κινουμένου εκ Τσιπιάνων προς Δερβινήν, χωρίς να επιτευχθή αποφασιστικόν αποτέλεσμα διάλυσις τούτου και ο Λόχος ούτος προωθήθη εις Δερβινήν.

Προς της απειλής των αχθεισών Εθνικών δυνάμεων εις Δερβινή και Πορετσό η ΚΣ/κή Δ/σις, αποφασίζει και πραγματοποιεί την διέλευσιν του Ερυμάνθου όρους, καίτοι χιονοσκεπούς, δι' αυχενίσκου βορείως Δερβινής προς περιοχήν Καλέντζι, όπου έφθασε την πρωΐαν της επομένης και διημέρευσε εις θέσιν Γρεβενόν παρά το Καλέντζι.

Εκεί οι ΚΣ/ται εδέχθησαν επίθεσιν παρά ελαφρών Εθνικών τμημάτων και Αεροπορίας άνευ αποτελέσματος.

(β) Το εσπέρας της ιδίας ημέρας οι ΚΣ/και δυνάμεις εκινήθησαν διά του δρομολογίου μεταξύ Καλέντζι - Προστοβίτσας - εις Γάλαρον και εν συνεχεία εις Κάλφα όπου διενυκτέρευσαν.

(γ) (ι) Εις περιοχήν Κάλφα - Πόρτες - Σανταμέρι - Ηλείαν - η Δ/σις της ΙΙΙης ΚΣ/κής Μεραρχίας, κατέβαλε προσπαθείας προς σύνδεσιν μετά των λοιπών δυνάμεων ΚΣ/τών, υπό τον Σαρήγιαννην - Ζαχαριάν, άνευ αποτελέσματος.

(ιι) Εις την αυτήν περιοχήν (Τριταίας) αι υπό την Δ/σιν της Μεραρχίας ΚΣ/και δυνάμεις, δι' ελιγμών, αντιμετώπισαν άνευ απωλειών επί 5θήμερον επιθετικάς ενεργείας Εθνικών τμημάτων, καθ' ας όμως οι ΚΣ. εξήντλησαν το μεγαλύτερον μέρος των πυρ/κών του.

5. <u>Παρατηρήσεις</u>

(α) Κατά την πρώτην φάσιν μέχρι της 20ης Ιανουαρίου 1949 αι ΚΣ/και δυνάμεις Πελ/νήσου (Βορείου Συγκροτήματος), δεν υπέστησαν παρά των Εθνικών δυνάμεων ΙΧ Μεραρχίας και λοιπών τμημάτων ουσιαστικήν φθοράν εις έμψυχον υλικόν, πλην ελαχίστων απωλειών και μικράς διαρροής, ήτις παρετηρήθη εις τας τάξεις των ΚΣ/τών εκ νεοεπιστρατευθέντων ως επί το Πλείστον.

(β) Αι Εθνικαί δυνάμεις κατά την πρώτην φάσιν, παρά το γεγονός ότι οι ΚΣ/ται εταλαιπωρήθησαν ποικιλοτρόπως, ως εκ των ελιγμών των, δεν επέτυχον ουδένα σοβαρόν και αποφασιστικόν πλήγμα, ώστε τούτο να επιδράση διά την κατάπτωσιν του ηθικού των ΚΣ/τών, ο διετηρείτο ακμαίον εισέτι εις τους ΚΣ., αλλά και ο Λαός της υπαίθρου εκ φόβου παρέμενε διστακτικός εισέτι και δεν υπεβοήθη επαρκώς τας Εθνικάς δυνάμεις.

(γ) Επετεύχθη ταχεία επιδιόρθωσις των σαμποτάζ και εμποδίων των οδικών συγκοινωνιών και εξησφαλίσθη ευχέρεια ελιγμών και εφοδιασμού των Εθνικών τμημάτων.

(δ) Αι μέχρι τούδε μικροσυγκρούσεις και λοιπαί επαφαί των ΚΣ/τών μετά Εθνικών τμημάτων, είχον ως αποτέλεσμα την κατανάλωσιν πολλών πυρ/κών παρά των ΚΣ/τών και εις ωρισμένα τμήματα, δεν απέμενον παρά ελάχιστα και ούτω οι ΚΣ/ται δεν ήσαν εις θέσιν να εφαρμόσουν επιτυχώς σοβαράν τακτικήν αποστολήν.

(ε) Αι Εθνικαί δυνάμεις απέφυγον οιονδήποτε αιφνιδιαστικόν κτύπημα παρά των ΚΣ/τών οίτινες επεζήτουν τοιούτων προς λαφυραγώγησιν κυρίως.

(στ) Παρά των Εθνικών δυνάμεων επετεύχθη η δημιουργία πλήρους και ευρέως δικτύου πληροφοριών και εξηρθρώθη το τοιούτον των ΚΣ/τών.

Γ. ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ ΑΠΟ 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕ 15 Φ/ΡΙΟΥ 1949

1. Αναστροφή Εθνικών Δυνάμεων

Με την 20.1.49 αι κύριαι δυνάμεις της IX Μεραρχίας και λοιπά τμήματα ανεστράφησαν και ετέθησαν εις καταδίωξιν εναντίον των ΚΣ/κών τμημάτων, άτινα διολίσθησαν εις τα μετόπισθεν των Εθνικών δυνάμεων και ελίσσοντο εις περιοχήν Τριταίας - Ηλείας.

2. Πρώτα αποφασιστικά πλήγματα εναντίον ΚΣ/κών τμημάτων - Διάλυσις τούτων και εξόντωσις.

Οι ΚΣ/ται κατά την περίοδον από 20 Ιανουαρίου μέχρι 15 Φ/ρίου υπέστησαν καταστρεπτικάς και σοβαροτάτας ήττας, υπέστησαν αληθή πανωλεθρίαν επίλεκτα τμήματά των, με γενικώτερον αντίκτυπον επί των διεξαγομένων επιχειρήσεων και έσχον αποφασιστικήν επίδρασιν, ώστε η πλήρης κατάρευσις των ΚΣ/τών Πελ/νήσου, να επέλθη συντόμως και απροσδοκήτως.

3. Διαδοχικαί μάχαι Εθνικών δυνάμεων μετά των ΚΣ/κών Τμημάτων.

(α) Την 23.1.49 Λόχος δυνάμεως 80 περίπου ΚΣ/τών, εκ του Τάγματος Καμαρινού υπό τον Πέτρον Κατσουλιέρην, προσπαθών να διέλθη από Κάπελην προς Τριταίαν, ίνα συνενωθή μετά των λοιπών από την Δ/σιν της Μεραρχίας ΚΣ/κών τμημάτων, έγινεν αντιληπτός τας πρωϊνάς ώρας, κινούμενος εντός χαράδρας, πλησίον του Χωρίου Λουκά - Ηλείας και δέχεται αιφνιδιαστική επίθεσιν παρά τμήματος του 21 Ε.Τάγματος Πεζικού και υφίσταται αληθή πανωλεθρίαν. Εκ του Λόχου τούτου διέφυγον μόνον περί τους 20 ΚΣ/τας μετά του Δ/τού του Λόχου, εις αθλίαν κατάστασιν, οίτινες και ηνώθησαν μετά της ΚΣ/κής Μεραρχίας εις περιοχήν Πόρτες. Άπαντες οι λοιποί εξοντώθησαν φονευθέντες ή αιχμαλωτισθέντες.

(β) Την 26.1.49 αι υπό την Δ/σιν της ΚΣ/κής Μεραρχίας ΚΣ/και δυνάμεις, πιεζόμεναι μεγάλως υπό των συγκεντρωθεισών Εθνικών δυνάμεων εις περιοχήν Τριταίας, αποφασίζουν να εγκαταλείψωσι τον χώρον της Τριταίας και να κινηθώσι εις περιοχήν Κάπελη ορεινής Γορτυνίας, κατατμηθείσας εις δύο τμήματα και διά δύο δρομολογίων.

(ι) Ο Κανελλόπουλος και Πανούσης μετά της Σχολής Αξ/κών, πλην διμοιρίας, του Λόχου Ασφαλείας, των υπολειμμάτων του Λόχου Πέτρου και του ημίσεως του Λόχου Δ/σεως, διά της ορεινής Ηλείας.

(ιι) Ο υπόλοιπος Λόχος Δ/σεως μετά Διμοιρίας της Σχολής, της ομάδος συνδέσμων υπό των Γκιουζέλην, Κονταλώνην, Μπασακίδην, διά του Ερυμάνθου όρους, προς Κάπελη Γορτυνίας, με σκοπόν να συνδεθώσιν μετά των τμημάτων και να επιτύχωσι σύνδεσιν δι' ασυρμάτου μετά του Γενικού Αρχηγείου των ΚΣ/τών, διά την οπωσδήποτε ενίσχυσιν εις Πυρ/κά.

(ιιι) Αι ΚΣ/και δυνάμεις υπό τους Κανελλόπουλον και Πανούσην, συνολικώς 250 περίπου ΚΣ/ται, ηκολούθησαν το δρομολόγιον - Μαζαράκι - Καλαμπρέζα - Κάπελη -

Χέρωμα και γενόμενοι αντιληπτοί, δεχονται συνδεδιασμένην αιφνιδιαστικήν επίθεσιν παρά δυνάμεως 21^ου^ Ε.Τάγματος εκ τριών κατευθύνσεων, κατά τα εξημερώματα της 27.1.49 ότε είχον φθάσει εις χαράδραν Χέρωμα της ορεινής Ηλείας και διά καταιγιστικού πυρός, υφίστανται αληθή πανωλεθρίαν. Ο Κανελλόπουλος κατώρθωσε να διαφύγη μετά 50 περίπου ΚΣ/τών μόνον και διά του Ερυμάνθου ποταμού έφθασε μετά των ολίγων οπαδών του, εις κακήν κατάστασιν, κυριολεκτικώς ράκος εις Κάπελη - Γορτυνίας, όπου συνηντήθη μετά της Δ/σεως της ΚΣ/κής Μεραρχίας. Άπασα η υπόλοιπος δύναμις των ΚΣ/τών διελύθη και εκ τούτων εφονεύθησαν ή αιχμαλωτίσθησαν ο μεγαλύτερος αριθμός επί τόπου, μεταξύ των οποίων και ο Πανούσης και λοιπά ΚΣ/κά στελέχη.

Οι διεσκορπιθέντες και διαφυγόντες τον θάνατον ή την αιχμαλωσίαν, έφευγον προς όλας τας κατευθύνσεις, μεταφέροντες τον πανικόν και εις λοιπά ΚΣ/κά τμήματα και εις τα τοιαύτα της Νοτίου Πελ/σου. Οι υπό του Κανελλοπούλου διασωθέντες ΚΣ/ται, κινούμενην προς Αιγιαλείαν, μετά τριήμερον εδέχθησαν εις την περιοχήν του Βεσσίνη ετέραν επίθεσιν παρά Εθνικών δυνάμεων και διελύθησαν φονευθέντος του Κανελλοπούλου

(γ) Την 5.2.49 αι ίδιαι Εθνικαί δυνάμεις του 21 Ε.Τάγματος, ανακαλύπτουν συγκεντρωμένας τας υπό τους Σαρήγιαννην, Ζαχαριάν ηνωμένας δυνάμεις του Τάγματος Νικήτα και του Αρχηγείου Αχαϊοηλίδος, εις ας είχον ενταχθή και διάφορα άλλα Πολιτικά ΚΣ/κά Στελέχη και τοιαύτα πολιτικών οργανώσεων, εντός δασώδους περιοχής, «εις Λούφαν» παρά το Μαζαράκη εις θέσιν Λούτσα, εν συνόλω 300 περίπου ΚΣ/ται.-

Αι ανωτέρω ΚΣ/και δυνάμεις, μέχρι τότε, δεν είχον υποστή ουδεμίαν σοβαράν φθοράν παρ' Εθνικών δυνάμεων και δεν είχον απωλείας, πλην μικράς διαρροής επιστρατευμένων.

Περί την μεσημβρίαν τμήματα του 21 Ε.Τ.Π. αχθέντα εις επικαίρους θέσεις, επιτίθενται αιφνιδιαστικώς κατά των ως ανωτέρω συγκεντρουμένων ΚΣ/κών τμημάτων, εκ δύο κατευθύνσεων και επιτυγχάνουν την πλήρη διάλυσιν της εν λόγω ΚΣ/κής δυνάμεως.

Εκ της όλης δυνάμεως ταύτης των ΚΣ/τών, διέφυγον μόνον περί τους 80 ΚΣ. υπό τους Σαρήγιαννην και Ζαχαριάν, μεγάλος αριθμός ηχμαλωτίσθη και εφονεύθη και ελάχιστοι διέφυγον διασκορπισθέντες, προς όλας τας κατευθύνσεις, πανικόβλητοι και οι οποίοι εξοντώθησαν εντός ελαχίστων ημερών παρά των Εθνικών δυνάμεων και ιδιωτών.

Η εξόντωσις των ΚΣ/κών τούτων δυνάμεων έσχεν μεγάλην επίδρασιν επί της καταπτώσεως του ηθικού των λοιπών ΚΣ/κών τμημάτων Πελ/νήσου.

(δ) Μετά τετραήμερον ήτοι την 9.2.49, ανακαλύπτονται οι διαφυγόντες 80 ΚΣ/ται ως ανωτέρω, υπό τους Σαρήγιαννην και Ζαχαριάν, παρά του ιδίου 21^ου^ ΕΤΠ εις θέσιν Καταράχι, εγγύς χωρίων Καρσαί - Λουκά, και δέχονται αιφνιδιαστικήν εκ δύο κατευθύνσεων επίθεσιν εναντίον των, καθ' ην εφονεύθησαν πολλοί, μεταξύ των οποίων ο Ζαχαριάς και Καραθανάσης, και μεγάλος αριθμός αυτών ηχμαλωτίσθη, διέφυγον δε ο Σαρήγιαννης μετά 20 περίπου ΚΣ/τών εις Κάπελην Μοναστηρακίου.

Η εξόντωσις του τμήματος τούτου των ΚΣ/τών δέον να χαρακτηρισθή ως έτερον σοβαρόν πλήγμα κατά των ΚΣ/τών, διότι έκτοτε ουδέν οργανωμένον ΚΣ/κόν τμήμα ευρίσκετο εις περοχήν Αχαϊοηλίδος.

4. Κατά την ιδίαν περίοδον, τέλος Ιανουαρίου με αρχάς Φ/ρίου, αι ΚΣ/και δυνάμεις Κορινθίας μετά του Τάγματος Καλαρίτη, σύνολον 350 - 400 ΚΣ/ται, εγκλωβίζονται εις περιοχήν Κυλλήνης εν μέσω χιονών παρά τμημάτων της 72 Ταξ/χίας και λοιπών Εθνικών δυνάμεων, Ελαφρών Ταγμάτων και τμημάτων Χωρ/κής, και υφίστανται τρομακτικάς απωλείας εκ ψύξεως και κρυοπαγημάτων ως επί το πλείστον.

Εκ της Κυλήνης κατώρθωσαν να διαφύγωσι του κλοιού περί τους 150 περίπου ΚΣ, υπό τους Σταθάκην και Καλαρίτην, εις αθλιεστάτην κατάστασιν ως και ηθικώς και οι οποίοι εν συνεχεία διελύθησαν και εξοντώθησαν εις περιοχάς Χελμού - ορεινής Γορτυνίας και Ταϋγέτου, πιεζόμενοι παρά των Εθνικών δυνάμεων.

5. Την 30.1.49 αι ΚΣ/και δυνάμεις της 55^ης^ Ταξ/χίας, ενισχυμέναι υπό δυνάμεων του Αρχηγείου Πάρνωνος και Ταϋγέτου, σύνολον ΚΣ/τών περί τους 200, υπό τους Ρογκάκον - Πρεκεζέν, ενεργούν μεγάλην επίθεσιν εναντίον θέσεως του Λεωνιδίου, καθ' ην κατωρθώνουν

την εξουδετέρωσιν απάντων των φυλακίων, άτινα προ της πιέσεως των ΚΣ/τών εγκατελείφθησαν υπό των υπερασπιστών αποσυρθέντων εις παραλίαν Λεωνιδίου.

Οι ΚΣ/ται καίτοι έγιναν κύριοι της πόλεως δεν εκμεταλλεύθησαν την επιτυχίαν των διά την λαφυραγώγησιν των εις μεγάλην ποσότητα ευρισκομένων εις αποθήκας πολεμικών υλών, αλλά συνεπτύχθησαν προώρως, λόγω εσφαλμένων υπολογισμών και βεβιασμένων ενεργειών παρά της Δ/σεως των εκεί ΚΣ/κών τμημάτων.

6. Την 30ην προς 31.1.49, τα επιστρέψαντα εκ Λεωνιδίου ΚΣ/κά τμήματα, κατελήφθησαν το μεγαλύτερον μέρος εις Παλιοχώριον και εις Αγ.Βασίλειον το Ιον ΚΣ/κόν Τάγμα της 55ης Ταξ/χίας υπό τον Τσουκόπουλον.

Κατά την 5ην πρωϊνήν ώραν, το εις Αγ.Βασίλειον ΚΣ/κόν Τάγμα, κυκλούται διά στενωτάτου κλοιού παρά δύο Μοιρών ΛΟΚ, αίτινες μέσω χιονών και συντόνου νυκτερινής πορείας ήχθησαν εις Αγ.Βασίλειον, εκ περιοχής Βαμβακούς, διαλαθούσαι την προσοχήν των ΚΣ/τών.

Κατά τα εξημερώματα αι δυνάμεις αύται των ΛΟΚ, επιτίθενται αιφνιδιαστικώς κατά του εκεί Τάγματος των ΚΣ/τών, όπερ υπέστη ολοκληρωτικήν πανωλεθρίαν, πλην ελαχίστων μόνον, οίτινες κατώρθωσαν να διαφυγώσι. Αι απώλειαι των ΚΣ/τών υπερέβαινον τους 150 εις νεκρούς και αιχμαλώτους.

Αι εθνικαί δυνάμεις περισυνέλεξαν και τον οπλισμόν του ΚΣ/κού τμήματος.

Αι εις Παλαιοχώριον ΚΣ/και δυνάμεις εκινήθησαν προς ενίσχυσιν του εις Αγ.Βασίλειον ΚΣ/κού Τάγματος, αλλά δεν επρόφθασαν να επέμβουν εις την μάχην, κατεδίωξαν όμως τα προς Λεωνίδιον αποχωρούντα τμήματα των ΛΟΚ και παρ' ολίγον ν' αποκόψουν τον Λόχον της οπισθοφυλακής, μεθ' ης συνεπλάκησαν και τους επροξένησαν απώλειας τινάς εις νεκρούς.

7. (ι) Εις τας αρχάς Φ/ρίου Λόχος ΚΣ/τών, εκ του Τάγματος Καμαρινού δυνάμεως 80 περίπου υπό τον Καζάκον, κινούμενον εκ Κεντρικής Πελ/νήσου εις Βόρειον Πελ/νησον, εις θέσιν Συριαμού, μεταξύ Στρέζοβα - Τροπαίων, συνήντησεν εκεί ευρισκόμενην Διμοιρίαν Στρατού και επιτίθεται κατ' αυτής, με αποτέλεσμα την σύλληψιν δύο οπλιτών, τον φόνον εξ (6) και η λοιπής δύναμις της Διμοιρίας υπεχώρησε.

(ιι) Μετά τα ταύτα ο Λόχος ούτος των ΚΣ/τών, εκινήθη προς υψώματα Καρυταίνης και δέχεται συνδεδιασμένην επίθεσιν παρά Εθνικών τμημάτων, κινηθέντων εκ Στρεζόβης, Βάχλιας και Βυσσίνης. Η επίθεσις αύτη απεκρούσθη μέχρι των εσπερινών ωρών, οπότε οι ΚΣ/ται διέφυγον κατά την νύκτα, προς υψώματα Βερσίτσι, αλλά κατά την μάχην ταύτην εξήντλησαν το μέγα μέρος των πυρ/κών.

(ιιι) Την επομένην ο Λόχος ούτος των ΚΣ/τών ευρισκόμενος εις υψώματα Βερσίτσι, δεχεται νέαν επίθεσιν συνδεδιασμένην κατά τας μεσημβρινάς ώρας παρά των Εθνικών δυνάμεων, εκ κατευθύνσεων Δεχούνι- Τριπόταμα, με αποτέλεσμα την πλήρη διάλυσιν των ΚΣ/τών τούτων και με σοβαράς επί τόπου απωλείας εις νεκρούς και αιχμαλώτους.

8. Παρατηρήσεις

(α) Τα πραγματοποιηθέντα εις την περιοχήν Ηλείας κατά την περίοδον ταύτην, ιδιαιτέρως, πρώτα συντριπτικά κτυπήματα κατά την διάρκειαν των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων, εναντίον σοβαρών ΚΣ/κών δυνάμεων, εν οις και επίλεκτοι ΚΣ/και Μονάδες, δύνανται να χαρακτηρισθώσι θανατηφόρα διά τον ΚΣ/σμόν Πελ/νήσου διότι:

(ι) Τα τμήματα ταύτα των ΚΣ/τών διελύθησαν και εξοντώθησαν εξ ολοκλήρου.

(ιι) Μετέδωσαν τον πανικόν και την ηττοπάθειαν εις όλους τους ΚΣ/κούς σχηματισμούς της Κεντρικής και Νοτίου Πελ/νήσου, όπου ευρίσκοντο μαχητικά τμήματα των ΚΣ/τών Πελ/νήσου, άτινα εν συνεχεία διελύθησαν σχεδόν αμαχητί, είτε ταύτα κινούμενα προς Βόρειον Πελ/νησον, είτε παρέμειναν εις Νότιον.

(ιιι) Πλήτης ενθάρυνσις του λαού της υπαίθρου και των αστικών Κέντρων και απόκτησις της πεποιθήσεως προς τας Εθνικάς δυνάμεις, ότι η Πελ/νησος θα εκκαθαρισθή πλήρως, συντόμως και οριστικώς, γεγονός, όπερ μεγάλως υπεβοήθησε εις την οργάνωσιν, εξοπλισμόν και κινητοποίησιν του Λαού, ώστε να καταστή και ούτος σοβαρός παράγων της τελικής νίκης εν Πελ/νήσω.

(ιv) Εις τ' ανωτέρω συνετέλεσαν και η διάλυσις ήτις επραγματοποιήθη εις την Κορινθίαν, εις τας εις Κυλλήνην ΚΣ/κάς δυνάμεις, ως και η επιτυχής ενέργεια των ΛΟΚ διά της εξοντώσεως του Τάγματος Τσουκοπούλου εις Αγ.Βασίλειον.

(β) Κατά την περίοδον ταύτην αι Εθνικαί δυνάμεις οργάνωσαν πλήρες δίκτυον πληροφοριών, ενισχυθέν σοβαρώς εις τον ρόλον του και παρά των πολιτών, ώστε οιαδήποτε ΚΣ/κή κίνησις ή εμφάνισις να γνωστοποιείται ταχέως εις τας Εθνικάς δυνάμεις.

(γ) Αι Εθνικαί δυνάμεις με την πυκνήν των διάταξιν και την κατοχήν των κατωκημένων χώρων και με την αναπτυχθείσαν δραστηριότητα εις τας ενεργείας των:

(ι) Απεστέρησαν και απέκλεισαν τας πηγάς εφοδιασμού των ΚΣ/κών τμημάτων.

(ιι) Επροκάλεσαν εις τους ΚΣ/τας, πλην των απωλειών κατά τας συγκρούσεις, εξάντλησιν, κατάτμησιν και διαρροήν, με αναπόφευκτον αποτέλεσμα, την ευχερεστέραν εν συνεχεία διάλυση τούτων.

(ιιι) Δεν εδίδετο εις τας ΚΣ/κά τμήματα ο χρόνος και η ευχέρεια προς σύνδεσιν, αναδιοργάνωσιν και συντονισμόν των.

(δ) Τα ΚΣ/κά τμήματα εις τους ελιγμούς των

(ι) Εκινούντο κυρίως κατά την νύκτα και σχεδόν, πάντοτε, ουδεμίαν δυσχέρειαν συνήντων κατά τας κινήσεις των και εις κύρια δρομολόγια και σοβαράς υποχρεωτικάς διαβάσεις, διότι αι Εθνικαί δυνάμεις δεν είχον λάβει ανάλογα μέτρα.

(ιι) Κατά την ημέραν τα ΚΣ/κά τμήματα κατ' αρχήν εχρησιμοποίουν την «λούφαν».

Δ. ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ - ΑΠΟ 16 Φ/ΡΙΟΥ ΜΕ ΤΕΛΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1949

«Προσπάθεια διολισθήσεως ΚΣ/κών τμημάτων εκ Νοτίου Πελ/νήσου προς Βόρειον Πελοπόννησον και εξόντωσις τούτων».

«Προώθησις των Εθνικών δυνάμεων ΙΧ Μεραρχίας εις Κεντρικήν και Νότιον Πελ/νησον»

- «Έλεγχος Βορείου Πελ/νήσου παρά Βορείου Συγκροτήματος».
- Αποχώρησις ΙΧ Μεραρχίας.

(α) Περί τα μέσα Φ/ρίου η ΙΧ Μεραρχία προωθείται εις Κεντρικήν και Νότιον Πελ/νησον και από 1.3.49 ενεργεί εις περιοχάς Ταϋγέτου και Πάρνωνος.

(β) Η ευθύνη και ο έλεγχος της Βορείου Πελ/νήσου ανατίθεται εις το Βόρειον συγκρότημα (της Α.Σ.Διοκήσεως) από 15.2.49.

(γ) Άρχεται προσπάθεια διολισθήσεως ΚΣ/κών τμημάτων εκ της Κεντρικής & Ν. Πελ/νήσου προς Βόρειον Πελ/νησον, προς αποφυγήν εξοντώσεώς των εις Ταΰγετον και Πάρνωρα.

Τα ούτω κινηθέντα ως κατωτέρω ΚΣ/κά τμήματα, σχεδόν άπαντα, ενεπλάκησαν μετά των Εθνικών δυνάμεων και υπέστησαν φθοράς και διελύθησαν πλήρως.

1. ΚΣ/κός Λόχος υπό τον Βρεττάκον της 55ης ΚΣ/κής Ταξ/χίας, προσπαθών να διέλθη διά Αρτεμησίου προς Χελμόν διαλύεται κυριολεκτικώς παρ' Εθνικών Δυνάμεων, εξοντωθέντος μεγάλου αριθμού εκ των ΚΣ/τών εις την περιοχήν Αρτεμησίου.

Ο Βρεττάκος μετά του Πολιτικού Επιτρόπου Οικονομάκη συνελλήφθησαν αιχμάλωτοι.

2. Εις τας αρχάς Μαρτίου ΚΣ/κός Λόχος του Αρχηγείου Μαινάλου, δυνάμεως 100 ΚΣ/τών υπό τους Πέρδικαν - Κάππαν, προσπαθών να διέλθη διά ορεινής Γορτυνίας εις Κάπελην, κυκλούται εις την περιοχήν Βαλτεσινίκο - Κερπινήν - Αγρίδιον παρά δυνάμεως Ε.Τάγματος, Χωρ/κής και ΜΑΥ υφίσται σοβαράς απωλείας εις νεκρούς και αιχμαλώτους.

Οι διασωθέντες εκ της μάχης ταύτης διεσκορπίσθησαν εις μικροομάδας.

3. Εις τας αρχάς Μαρτίου επίσης Διλοχία ΚΣ. υπό τον Μπουραζάνην, προσπαθούσα να διέλθη διά της Ολυμπίας - Ηραίας εις Κάπελην - Ορεινήν Ηλείαν, δεχεται επιθέσεις επί διήμερον, κατ' αρχάς εις Ολυμπίαν υπό αποσπάσματος Ζάρα και εν συνεχεία εις Ηραίαν υπό ετέρων τμημάτων Στρατού, Χωρ/κής και ΜΑΥ, με αποτέλεσμα την πλήρην διάλυσιν.

Εκ τούτων ο μεγαλύτερος αριθμός των ΚΣ/τών συνελήφθησαν αιχμάλωτοι ή εφονεύθησαν και αριθμός τούτων επνίγη εις Αλφειόν και Λάδωνα και ελάχιστοι μόνο κατώρθωσαν να διαφύγουν.

4. Αι μόναι ΚΣ/και δυνάμεις αίτινες κατώρθωσαν να διολισθήσουν από Νότιον εις Βόρειον Πελ/νησον και να ενωθώσιν μετά της Δ/σεως Μεραρχίας ήσαν, ο Λόχος Μπελά του Τάγματος Βρεττάκου, με 50 ΚΣ/τας και μέρος του Λόχου Ζώταλη εκ του Αρχηγείου Μαινάλου με 30 περίπου ΚΣ/τας.

5. Η υπό τον Ζώταλην δύναμις ΚΣ/τών, εις ην ανετέθη αποστολή εις περιοχήν Χώρες - Τουμπίτσι, διελύθη παρά αποσπάσματος Χωρ/κής και ΜΑΥ, ότε ευρίσκετο εις ενέδραν διά την λαφυραγώγησιν, παρ' αυτοκινήτων, ηλεκτρικών συσσωρευτών διά την χρήσιν του ασυρμάτου της ΚΣ/κής Μεραρχίας. Επανήλεν εις Μεραρχίαν μόνον ο Κώταλης μετά τεσσάρων ΚΣ/τών, άπαντες οι λοιποί εφονεύθησαν ή συνελήφθησαν.

6. Την 13.3.49 η συγκεντρωθείσα δύναμις εις Κάπελην υπό τον Γκιουζέλην - Κονταλώνην - Μπασακίδην, ανερχομένη εις 80 ΚΣ/τας και κινουμένη προς Χελμόν, δέχεται αιφνιδιαστική επίθεσιν εκ τριών κατευθύνσεων παρά τμημάτων Εθνικών δυνάμεων εις περιοχήν Κερπινής και διαλύεται φονευθέντων του Μπασακίδη και 15 ΚΣ/τών περίπου και τραυματισθέντος του Γκιουζέλη, όστις ακολουθούμενος υπό ολιγαρίθμων οπαδών έφθασεν εις περιοχήν Χελμού εις αθλίαν κατάστασιν.

7. Εις τας αρχάς Μαρτίου αι Εθνικαί δυνάμεις της ΙΧ Μεραρχίας, προωθούνται εις Νότιον Πελ/νησον και ενεργούν επιθετικώς κατά των εις Ταΰγετον και Πάρνωρα ΚΣ/κών δυνάμεων μέχρι τέλους Μαρτίου.

(α) Εις Ταΰγετον ευρίσκοντο κατά τας αρχάς Μαρτίου αι κάτωθι ΚΣ/και δυνάμεις υπό τους Ξηδέαν - Παπαδόπουλον.

(ι) Λόχος της 22ας Ταξχίας υπό τον Καμαρινόν, δυνάμεως 100 ΚΣ/τών.

(ιι) Αι δυνάμεις του Αρχ.Ταϋγέτου, εκ δύο Λόχων και Λόχου πολιτοφυλακής, ως και αι υπηρεσίαι τούτου, συνολικής δυνάμεως 350 ΚΣ/τών.

(ιιι) Υπολείμματα εκ της Σχολής Αξ/κών, Τάγματος Καλαρίτη και άλλων ΚΣ/κών τμημάτων Βορείου Πελ/νήσου περί τους 100 ΚΣ/τας.

(ιν) Διάφοροι εις βοηθητικάς υπηρεσίας και λοιπών πολιτικών οργανώσεων Διδασκαλείου κ.λ.π. 200 περίπου.

(β) Εις Πάρνωρα υπό τους Ρογκάκον, Μαντηλάρην, Ατζακλήν, ευρίσκοντο

(ι) Δύο Λόχοι της 55ης ΚΣ/κής Ταξ/χίας, εις Λόχος Αρχηγείου Πάρνωρος και εις Λόχος πολιτοφυλακής μετά των υπηρεσιών του, σύνολον δυνάμεως 550 περίπου ΚΣ/ται.

(ιι) Διάφοροι εις βοηθητικάς υπηρεσίας κ.λ.π. πολιτικών οργανώσεων περί τους 150.

(γ) Αι Εθνικαί δυνάμεις ΙΧ Μεραρχίας, μετά λοιπών Εθνικών τμημάτων, κατά τας επιχειρήσεις εις Ταΰγετον κατώρθωσαν:

(ι) Να διαλύσωσι τον Λόχον Πολιτοφυλακής όστις υποστάς απωλείας διεσκορπίσθη εις μικροομάδας, αίτινες βραδύτερον εξοντώθησαν παρά των Εθνικών τμημάτων.

(ιι) Να εξοντώσωσιν τον κατατμηθέντα εις μικροομάδας υπό του Καμαρινού Λόχον της 22 Ταξ/χίας και

(ιιι) Να εξοντώσωσι τα υπολείμματα τα καταφυγόντα εις Ταΰγετον εκ της Βορείου Πελ/νήσου και μεγάλον μέρος εκ των βοηθητικών υπηρεσιών. Παρέμειναν όμως, με τέλος Μαρτίου, ανέπαφοι οι δύο ΚΣ/κοί Λόχοι υπό τους Ξηδέαν Παπαδόπουλον - και άπαντα σχεδόν τα ΚΣ/κά στελέχη Ταϋγέτου, ως και έτεραι μικροομάδες ΚΣ/τών, ή μεμονωμένοι τοιούτοι εις σοβαρόν αριθμόν εν συνόλω.

(δ) Εις Πάρνωνα αι Εθνικαί δυνάμεις

(ι) Επέφερον σοβαράς απωλείας εις όλα τα οργανωμένα ΚΣ/κά τμήματα, εξόντωσαν τους μεμονωμένους εις μεγάλον βαθμόν και επροκάλεσαν μεγάλην διαρροήν ΚΣ/τών.

(ιι) Παρέμειναν όμως συγκεκροτημένα ΚΣ/κά τμήματα και μικροομάδες, κατά το τέλος Μαρτίου, υπό τους Ρογκάκον, Γεωργόπουλον, Φούρκαν, Γκουβάτσον, Τζελέκην, εις αρκετά σημαντικόν αριθμόν.

(ε) Η ΙΧ Μεραρχία εκ Νοτίου Πελ/νήσου συγκεντρούνται εις τας αρχάς Απριλίου εις τας πόλεις Καλαμαί - Πάτραι κλ.π. και εντός του πρώτου 10ημέρου Απριλίου αποχωρεί εκ Πελ/νήσου και η όλη ευθύνη της Πελ/νήσου μεταβιβάζεται εις την ΑΣΔΠ.

Ε. ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΙΣ ΑΠΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1949 ΜΕ ΤΕΛΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1949

1. Εις τας αρχάς Απριλίου καταβάλλονται απεγνωσμέναι προσπάθειαι, παρά των εναπομεινάντων ΚΣ/τών, προς αναδιοργάνωσιν, λόγω παρατηρηθείσης σχετικής χαλαρώσεως της εντάσεως καταδιώξεως των ΚΣ/τών, παρά των Εθνικών δυνάμεων, πιθανώς προερχομένης εκ της ανάγκης αναπροσαρμογής των Εθνικών δυνάμεων μετά την αποχώρησιν επαρκών δυνάμεων εκ Πελ/νήσου.

(α) Εις Μαίναλον συγκεντρούνται περί τους 60 περίπου ΚΣ/τας υπό τους Μουλόπουλον - Πέρδικαν και προβαίνουν εις λεηλασίας εις Ψάρι - Σύρνα - Μουλάτσι - Αλωνίσταινα. Εσχεδίαζον δε την ενέργειαν επιχειρήσεως εναντίον Διμοιρίας Στρατού εις Λυκόχια, προς λαφυραγώγησιν ασυρμάτου και πυρ/κών, ήτις εματαιώθη λόγω των αρξαμένων και πάλιν εντατικών επιχειρήσεων παρά των Εθνικών δυνάμεων.

(β) Εις Ταΰγετον συγκεντρούνται οι δύο Λόχοι ΚΣ/τών υπό τους Ξηδέαν - Παπαδόπουλον, οίτινες προβαίνουν εις τινάς λεηλασίας και εν συνεχεία απέβλεπον εις κτύπημα κατά ελαφρών Εθνικών τμημάτων, ιδία προς λαφυραγώγησιν.

(γ) Εις Πάρνωνα υπό τον Ρογκάκον πραγματοποιείται επίσης συγκέντρωσις των εκεί ΚΣ/τών περί τους 80 περίπου.

(δ) Εις Κορινθίαν ευρίσκετο ο Κατσικόπουλος μετά ομάδος 20 περίπου ΚΣ/τών.

(ε) Εις Αχαϊοηλίδα ουδεμία ομάς ή μεμονωμένος ΚΣ/της υφίστατο.

(στ) Υπό των ανωτέρω ΚΣ/κών Δ/σεων καταβάλλονται προσπάθεια εις τας περιοχάς των, διά την συγκέντρωσιν των υπαρχόντων εισέτι μικροομάδων και διεσπαρμένων ΚΣ/τών και διά σύνδεσιν μετά των λοιπών περιοχών.

(ζ) Ο Γκιουζέλης ευρίσκετο εις Μαίναλον μετά του Πέρδικα και επεδίωκεν σύνδεσιν εκ Μαινάλου, μετά των ΚΣ/τών Πάρνωνος και Ταϋγέτου.

(η) Συνολικώς εν Πελ/νήσω εις τας αρχάς Απριλίου ευρίσκοντο εις συγκεκροτημένα Κ/Σκά τμήματα εις μικροομάδας και μεμονωμένως διασκορπισμένοι περί τους 600 ΚΣ/τας.

2. Κατά την περίοδον ταύτην και ειδικώς από του ΙΙου 10ημέρου Απριλίου, αι Εθνικαί δυνάμεις Στρατού, Χωρ/κής και ΜΑΥ, ενισχυόμεναι εις το έργον των και εκ του συνόλου των χωρικών, πραγματοποιώσι συνεχείς συνδεδιασμένας και λεπτομερείς εξερευνήσεις και εις τους τρεις ορεινούς όγκους και λαμβάνονται μέτρα προς παρεμπόδισιν εφοδιασμού των ΚΣ/τών εκ των χωρίων.

3. Οι ΚΣ/ται στερούμενοι πυρ/κών και τροφίμων, κατανέμονται και πάλιν εις μικροομάδας διά την ευκολίαν εφοδιασμού και συντηρήσεως των και συνεχώς καταδιωκώμενοι υπό των Εθνικών δυνάμεων και του Λαού υφίστανται σοβαράς απωλείας.

4. Περί την 10ην Απριλίου εις περιοχήν Χελμού, η ομάς ΚΣ/τών υπό τον Κατσικόπουλον, ανακαλύπτεται παρά των Εθνικών δυνάμεων και κυκλωθέντες οι ΚΣ/ται εξοντώνωνται ολοκληρωτικώς.

5. Την 12.4.49 λαμβάνει χώραν συνδεδιασμένη αιφνιδιαστική επίθεσις παρ' Εθνικών δυνάμεων, εις περιοχήν Διλάγκαδον Νοτίου Ταϋγέτου, όπου ευρίσκετο ΚΣ/κός Λόχος υπό τους Μωράκον - Καβαλιεράκην και έτεροι ΚΣ/ται διαφόρων άλλων υπηρεσιών, ως και οικογένειαι ΚΣ/τών.

Κατά ταύτην ο ΚΣ/κός Λόχος κατόρθωσε να διαφύγη με ελαχίστας απωλείας δι' αφυλάκτου στενωπού εις Τσέρια.

Αι Εθνικαί δυνάμεις επέτυχον την καταστροφήν των εγκαταστάσεων των ΚΣ/τών και την ανεύρεσιν όλων σχεδόν των εναποθηκευμένων τροφίμων.

Εκ των εκεί ευρισκομένων λοιπών ΚΣ/τών πολλοί εφονεύθησαν και συνελήφθησαν.

6. Την 5.5.49 λαμβάνει χώραν συνδεδιασμένη επιχείρησις Εθνικών δυνάμεων, εις τον ίδιον ως ανωτέρω χώρον, κατά του ιδίου Λόχου ΚΣ/τών, καθ' ην ο Λόχος ούτος καταδιωκώμενος διελύθη και υπέστη σοβαράς απωλείας, εις την υψηλοτέρα κορυφή του Ταϋγέτου, όπου ευρίσκετο εις ενέδραν Διμοιρία Στρατού.

7. Κατά την περίοδον ταύτην, τόσον εις την περιοχήν Μαινάλου, όσον και εις τας περιοχάς Ταϋγέτου και Πάρνωρος, εκ συγκρούσεων ΚΣ/τών μετά Εθνικών δυνάμεων της καταδιώξεως τούτων και λόγω συνεχών, επιμόνων, λεπτομερειακών και συνδεδιασμένων εξερευνήσεων, επετεύχθη η εξόντωσις μεγάλου αριθμού ΚΣ/τών.

8. Παρατηρήσεις

Αι Εθνικαί δυνάμεις κατώρθωσαν με την διάλυσιν των συγκεντρωθέντων υπολειμμάτων των ΚΣ/κών τμημάτων εις Μαίναλον, Ταΰγετον και Πάρνωρα και την σοβαράν φθοράν τούτων, δεν επέτυχον όμως την εξόντωσιν των Στελεχών των ΚΣ/τών και φανατικών οπαδών των, οίτινες εις μικροομάδας διετηρούντο και ηδύναντο να αποτελέσουν κίνδυνον απειλής υπάρξεως ΚΣ/κών πυρήνων διά το μέλλον, αλλά και κίνδυνον διά την ασφάλειαν και ησυχίαν της υπαίθρου.

ΣΤ. ΠΕΜΠΤΗ ΦΑΣΙΣ ΑΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ 1949 ΜΕ ΤΕΛΟΣ ΕΤΟΥΣ 1949

1. Κατά την περίοδον ταύτην ο ΚΣ/σμός Πελ/νήσου δέχεται την χαριστικήν βολήν παρά των Εθνικών δυνάμεων.

2. Κατά τον μήνα Ιούλιον οι ΚΣ/ται Πελ/νήσου υπερέβαινον τους διακοσίους και ήσαν διεσπαρμένοι εις περιοχάς Μαινάλου, Ταϋγέτου και Πάρνωνος κατά μικροομάδας κυρίως και απετέλουν ποιάν τινά απειλήν διά την τάξιν και ησυχία εν Πελ/νήσω κ.λ.π.

3. Το σύνολον των απομενόντων ως ανωτέρω ΚΣ/τών, απετελείτο εκ των πλεόν παλαιών και φανατικοτέρων ΚΣ/κών στοιχείων, των δυναμικοτέρων ΚΣ/κών Στελεχών και ηγητόρων οίτινες και εδημιούργησαν τον ΚΣ/μόν Πελ/νήσου.

4. Ευρίσκοντο εισέτι εν ζωή τα κάτωθι δυναμικά ΚΣ/κά Στελέχη κατά περιοχάς:

(α) Εις Μαίναλον: - Πέρδικας, Δημουλάκης, Μπελάς, Βασιλόπουλος και λοιπά φανατισμένα κατώτερα στελέχη (Λοχαγοί - Διμοιρίται).

(β) Εις Ταΰγετον: Γκιουζέλης - Κονταλώνης - Καμαρινός - Παπαδόπουλος - Νικητάκης - Καστάνης - Μωράκος - Αλβανός Καλαϊτζής Κώστας και λοιπά φανατισμένα κατώτερα στελέχη (Λοχαγοί - Διμοιρίται).

(γ) Εις Πάρνωρα: Ρογκάκος - Πρεκεζές - Λάτσης - Απαλοδήμας - Φούρκας - Γεωργόπουλος - Μάστορης - Τζελέκης και λοιπά κατώτερα στελέχη (Λοχαγοί - Διμοιρίται).

5. Τα ανωτέρω ΚΣ/κά Στελέχη, επεζήτουν κάθε ευκαιρίαν διά την ανασυγκρότησιν ΚΣ/κών τμημάτων και την μεταξύ των σύνδεσιν και κατέβαλον προς τούτο τας ύστατας προσπαθείας των.

6. Ο μικρός αριθμος των ΚΣ/τών και η κατάτμησίς των εις μικροομάδας, επέτρεπεν την αποφυγήν της εξοντώσεώς των, παρά των Εθνικών δυνάμεων, διά της αποκρύψεως και ευχερείας κινήσεώς των, αλλά και την συντήρησιν τούτων από επισιτιστικής πλευράς.

7. Τα κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου ταύτης διά τας Εθνικάς δυνάμεις ήσαν:

(α) Η τεθείσα αρχή παρά της Σ.Δ.Π. διά την μέχρι ενός εξόντωσιν απάντων των υπαρχόντων λειψάνων ΚΣ/τών διά παντός τρόπου και μέσου.

(β) Η προσαρμογή της τακτικής, εις τας συνηθείας των ΚΣ/τών, δι' ης και μόνον επετεύχθη η εξόντωσις απάντων των ανωτέρω ΚΣ/κών στελεχών και ηγητόρων ως και των λοιπών ΚΣ/τών και διά της οποίας υπερνικήθησαν, όλαι αι αντικειμενικαί δυσκολίαι διά την επίτευξιν τούτου.

(γ) Η ανάπτυξις πλήρους και αρτίου Δικτύου Πληροφοριών.

(δ) Μελέτη των συνηθειών των ΚΣ/τών και δραστηρία συνδεδιασμένη και επίμονη κίνησις των τμημάτων εξερευνητικώς, ενισχυομένων και παρ' ιδιωτών ΜΕΑ.

(ε) Ευρεία χρησιμοποίησις της νυκτός και τοποθέτησις ενεδρών διαρκείας εις επίκαιρα σημεία.

8. Ούτω κατά το ανωτέρω χρονικόν διάστημα - Ιούλιος με Δεκέμβριος 1949 - επετεύχθησαν:

(α) Η εξόντωσις απάντων των ΚΣ/κών Στελεχών και ηγητόρων.

(β) Η εξόντωσις απάντων των λοιπών ΚΣ/τών εν συνόλω 200 περίπου φανατισμένων οπαδών.

(γ) Απόλυτος εδραίωσις της ασφαλείας και τάξεως εις ολόκληρον την Πελ/νησον.

(δ) Αναπτέρωσις του ηθικού του Λαού εις ύψιστον βαθμόν και απεριόριστος εμπιστοσύνη προς τας Εθνικάς δυνάμεις διά το μέλλον της Πατρίδος.

Ζ. <u>ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</u>

Οι κυριώτεροι συντελεσταί της συντόνου και πλήρους εκκαθαρίσεως Πελ/νήσου εκ του ΚΣ/κού μιάσματος είναι οι κάτωθι:

1. Η εκλογή του χρόνου διά την έναρξιν των εκκαθαριστικών ήτο η πλέον ενδεδειγμένη, εν συνδυασμώ με την εκμετάλλευσιν του χειμώνος.

2. Το επιθετικόν πνεύμα όπερ εξεδηλώθη παρ' όλων των Εθνικών τμημάτων, ακόμη και των μικροτέρων σχηματισμών.

3. Η έκδηλος απόφασις των Εθνικών δυνάμεων διά την νίκην, έσχεν σοβαράν απήχησιν διά την αναπτέρωσιν του ηθικού.

4. Αι γενομέναι προληπτικαί συλλήψεις, άνευ οίκτου, εις ευρείαν κλίμακα, έσχον ως αποτέλεσμα την πλήρη εξάρθωσιν του Μηχανισμού των ΚΣ/τών.

5. Η ταχεία οργάνωσις, εξοπλισμός και κινητοποίησις του Λαού κατά των ΚΣ/τών, υπό των Μονάδων.

6. Η εις ευρείαν κλίμακα διαφώτισις του Λαού παρά των Εθνικών δυνάμεων επί της Ελληνικής πραγματικότητος, των πεπρωμένων της Φυλής και των κινδύνων, ους διέτρεχε το Έθνος εκ του ΚΣ/σμού και της ανάγκης διά την ταχείαν συντριβήν του ΚΣ/σμού.

7. Η ανάπτυξις πλήρους και αρτίου Δικτύου Πληροφοριών.

8. Η προσηρμοσμένη τακτική των Εθνικών δυνάμεων γενικώς.

9. Τα πρώτα συντριπτικά και αποφασιστικά πλήγματα άτινα εδέχθη ο ΚΣ/σμός εις Βορ.Πελ/νησον διά της εξοντώσεως Επιλέκτων Σχηματισμών των και της επιδράσεως διά την κατάπτωσιν του ηθικού, επί των λοιπών ΚΣ/κών σχηματισμών.

10. Η επιδειχθείσα κατά την τελευταίαν φάσιν, παρά τας υφισταμένας δυσκολίας, δραστηριότης - επιμονή και απόφασις, διά την μέχρις ενός εξόντωσιν των λειψάνων Ηγετικών ΚΣ/κών στελεχών και λοιπών φανατισμένων οπαδών ΚΣ/τών, διά την μη αναβίωσιν του ΚΣ/σμού και την εμπέδωσιν πλήρως της Τάξεως και Ασφαλείας.

Η. Γενικά Συμπεράσματα

1. Ο ΚΣ/σμός της Πελ/νήσου ως και της λοιπής Ελλάδας:

(α) Ενεφανίσθη το πρώτον τη εμπνεύσει και αποφάσει του Κ.Κ.Ε., εις περίοδον Κρατικής αδυναμίας, λαϊκής δυστυχίας και μεταπολεμικού ταραχώδους πνεύματος.

(β) Ανεπτύχθη διά των σατανικών μεθόδων του Κ.Κ.Ε. και σχετικών σφαλμάτων και παραλείψεων παρά των διαφόρων Κρατικών Υπηρεσιών.

(γ) Τελικώς κατέρευσεν διά της οργανώσεως των ενόπλων δυνάμεων της Χώρας και της χρησιμοποιηθείσης προσηρμοσμένης Τακτικής παρά τούτων, της αμετακλήτου αποφάσεως του Κράτους προς την ΝΙΚΗΝ και της εμφυσήσεως του πνεύματος της Νίκης προς τον Στρατόν και Λαόν.

2. Ο ΚΣ/μός εστερείτο ηθικών ερεισμάτων, δι' ο και η ισχύς του ήτο φαινομενική και η σύντομος κατάρευσις και πλήρης διάλυσις τούτου ήτο αναπόφευκτος.

3. Ότε και όπου αι Εθνικαί δυνάμεις ενήργουν επιθετικώς, οι ΚΣ/ται υφίσταντο πολύμορφα πλήγματα, ενώ κατά την αμυντικήν τακτικήν των Εθνικών δυνάμεων, ο ΚΣ/σμός ανεπτύσσετο ποικιλοτρόπως.

4. Η απηνής καταδιώξις, εν τη γεννέσει των ΚΣ/κών ομάδων, δεν επιτρέπει την ανάπτυξιν του ΚΣ/σμού και προκαλεί εις τούτους καταπόνησιν, παράλυσιν, φθοράν, πλήρη διάλυσιν και εξόντωσιν τούτου.

5. Εις την Νίκην τα μέγιστα συνετέλεσεν και η διάγνωσις παρά του Λαού των προδοτικών και αντεθνικών προθέσεων του ΚΣ/σμού.

Θ. ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΣ/ΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΩΣ

1. Τα Βασικά Αίτια άτινα επροκάλεσαν την κατάρρευσιν του ΚΣ/σμού εις Πελ/νησον, είναι και αίτια καταρρεύσεως του ΚΣ/σμού εις ολόκληρον την Ελλάδα.

(α) Η ΚΣ/κή εξέγερσις οφειλομένη εις κακήν εκτίμησιν της καταστάσεως παρά του Κ.Κ.Ε. και εις τα κελεύσματα της Κομινφορμ, δεν εστηρίζετο εις την θέλησιν και δεν ανταπεκρίνετο εις τους πόθους του Λαού.

(β) Λαϊκαί μάζαι δεν έτρεφον εμπιστοσύνην εις το Κ.Κ.Ε. και απεστρέφοντο τας αρχάς τούτου και τον ΚΣ/σμόν.

(γ) Ο Λαός κουρασμένος και κατεστραμμένος από την μακράν κατοχήν και την Εαμικήν περίοδον, εξ ων υπέστη τας μεγαλυτέρας παρά ποτέ φθοράς εις έμψυχον και άψυχον υλικόν, έτρεφε διακαή πόθον διά την ειρήνην και την ησυχίαν.

(δ) Το ΚΚΕ υποστάν κατ' επανάληψιν, πολιτικάς και Στρατιωτικάς ήττας, δεν παρείχεν εμπιστοσύνην, ακόμη και εις τους οπαδούς του.

2. Το ΚΚΕ στερούμενον Λαϊκής βάσεως και εκ της αποφάσεως να διατηρήση τον πόλεμον, παρά παν ιερόν και όσιον, προέβη εις τας κάτωθι αντεθνικάς ενεργείας:

(α) Εις αντιλαϊκάς, τυραννικάς και εγκληματικάς πράξεις, με αποτέλεσμα να αποστερηθή προοδευτικώς λαϊκής βάσεως, μέχρι τελείας απογυμνώσεως.

(β) Εξηναγκάσθη να εκδηλώση ανοικτάς προδοτικάς αποφάσεις και ενεργείας.

3. (α) Η υπό του Κράτους ερμήνευσις των λαϊκών πόθων, δι' αντίστασιν εις την βίαν και η κατηγορηματική απόφασις διά την επίτευξιν της Νίκης, άνευ συμβιβασμού.

(β) Η έγκαιρος και επαρκής διαφώτισις της Διεθνούς Κοινής γνώμης και η επιτυχής διπλωματία εις τους επισήμους κύκλους, έσχον ως επακόλουθον, την ηθικήν και υλικήν ενίσχυσιν παρά των Συμμάχων και ιδιαιτέρως εξ Αμερικής

4. Εκ των ανωτέρω βασικών αιτίων, της καταρρεύσεως του ΚΣ/σμού, συνετελέσηθσαν τα κάτωθι συναφή:

(α) Οργανώθησαν, εξεπαιδεύθησαν, εξοπλίσθησαν επαρκείς Εθνικαί δυνάμεις, ικαναί διά την πάταξιν της ανταρσίας και την εξασφάλισιν της Νίκης.

(β) Διεφωτίσθη και καθωδηγήθη ο Ελληνικός Λαός, υπό του Κράτους, ώστε να δημιουργηθούν αρραγή μετόπισθεν και ανεξάντλητοι πηγαί δυνάμεων.

(γ) Ελήφθησαν τα μέτρα και εδόθησαν παρά των Συμμάχων, αι δυνατότητας να αποστερηθώσι οι ΚΣ/ται μεγάλων εφεδρειών, ακόμη και διά της βιαίας Στρατολογίας (Εκκένωσις χώρων, Πρόνοια προς συντήρησιν των ανταρτοπληγέντων κ.λ.π.)

(δ) Εξησφαλίσθη διά της επαρκούς Διεθνούς διαφωτίσεως η παρεμπόδισις της αχαλινώτου ενισχύσεως των ΚΣ/τών έξωθεν.

5. (α) Ο ΚΣ/σμός εξεδηλώθη κακώς και ακαίρως, δεν κατώρθωσε ν' αναπτυχθή σοβαρώς και εις την τελικήν φάσιν ευρέθη μικρός, αδύνατος και ανίκανος, εν σχέσει με τας Στρατιωτικάς δυνάμεις, δι' ο και η διάλυσίς του κατέστη ευχερής.

(β) Η βιαία Στρατολογία διά την εξοικονόμησιν αμέσων εφεδρειών, εν συνδυασμώ με την οικονομικήν καταθλιπτικήν καταπίεσιν επί του Λαού, απεμόνωσαν τον ΚΣ/σμόν εκ του Λαού και απεστερήθη ούτος πηγών αναπτύξεως.

(γ) (ι) Η εκ της κακοδαιμονίας του ΚΣ/σμού, εμφανισθείσα κρίσις εις την ηγεσίαν του ΚΚΕ, επέδρασε δυσμενώς επί του ΚΣ/σμού Γενικώς.

(ιι) Εις την ηθικήν κατάπτωσιν συνετέλεσεν και η εμφάνισις του Τιτοϊσμού.

6. Η ανάθεσις της Αρχιστρατηγείας εις τον Στρατάρχην ΠΑΠΑΓΟΝ, όστις διά του κύρους του και της προς αυτόν εμπιστοσύνης των Εθνικών Δυνάμεων και του Λαού, διά του Επιθετικού πνεύματος και του συντονισμού των ενεργειών απασών των ενόπλων Εθνικών Δυνάμεων, επέτυχεν την συντριβήν του ΚΣ/σμού.-

7. Τέλος ο σύγχρονος Έλλην διά της ευψυχίας, της αυτοθυσίας και αφθάστου ηρωϊσμού του εδόξασεν και πάλιν τα τετιμημένα Ελληνικά όπλα και κατενίκησεν τους εχθρούς της Πατρίδος και της Ανθρωπότητος, τους ξενόδουλους τυράννους ΚΣ/τας και διετήρησε τα πεπρωμένα της Φυλής και εσυνέχισε με νέας σελίδας Δόξης την Ελληνικήν Ιστορίαν και απεδείχθη αντάξιος των Προγόνων, διά το μέλλον της Ελληνικής Πατρίδος.-

Τ Ε Λ Ο Σ

Διά την ακρίβειαν
Το Α2 Γραφείον Σ.Δ.Π.
Τ.Σ.Υ.
ΛΟΝΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Τ/ρχης Ιππ.Τεθ/νων - Δ/ντής

61

ΘΕΜΑ: Εκθεσις Επιχειρήσεως
ΠΡΟΣ: Β΄ΣΣ/Α1/Ι (μετά Σχεδιαγρ. Π.)
ΚΟΙΝ: 74,75,76, Ταξ../Α1
Δ/σεις Όπλων (Άνευ Σχεδίου)

ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ /Α1
Αριθμ.Φ224/79
ΣΤΓ 918 τ
1 Ιουνίου 1950

ΓΕΝΙΚΑ.

1. Σκοπός της επιχειρήσεως ΙΕΡΑΞ υπήρξε η ανεύρεσις και εξόντωσις των Κ.Σ. της περιοχής ΒΕΡΜΙΟΥ και ιδία ΒΟΡ.ΒΕΡΜΙΟΥ.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

2. Χρησιμοποιηθείσαι δυνάμεις

(α) 581 Τ.Π.

(β) Λόχος 625

(γ) Λόχοι 628 Τ.Π.

(δ) 597 Τ.Π. μείον Λόχος

(ε) Επίσης εχρησιμοποιήθησαν

(ι) Τμήματα τις XI Μερ/χίας διά την απόφραξιν των διαβάσεων ΑΝΑΤ. ΒΕΡΜΙΟΥ, ως το συνμμένον σχεδ/μμα «ΙΙ».

(ιι) Τμήματα του 30 ΕΣΠ διά την απόφραξιν των διαβάσεων προς ΚΑΙΜΑΤΣΚΑΛΑΝ.

(ιιι) Τα 3182, 3185, 3187, 3204, 3205, 3206, 3207, 3208, ΤΕΑ, τα αποσπάσματα Χωρ/κής ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ - ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ και τμήματα χωρ/κής των Υποδ/σεων. Χωρ/κης ΒΕΡΟΙΑΣ - ΕΔΕΣΗΣ, διά την συμπληρω-ματικήν απόφραξιν των διαβάσεων περιφερειακώς το ΒΕΡΜΙΟΥ.

3. Συγκρότησις

(α) Συγκρότημα 76 Ταξ/χίας
-581Τ.Π.
-3204,3205, ΤΕΑ.
Υπό..............................-Τμήματα χωρ/κης Υπ/σεως ΕΔΕΣΗΣ
-3206, ΤΕΑ.
- Εις Λόχος 230 Κ.Ε.
- 810 ΜΛΜ.

(β) Συγκρότημα597Τ.Π.
- 597 Τ.Π. μειον Λοχος
Υπό δ/σιν:.....................- Αποσπ Χωρ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ
- 3182, 3185, ΤΕΑ.
- Μια Διμοιρία 230 Χ.Ε.

(γ) Συγκρότημα 628 Τ.Π. - Διλοχία 628 Τ.Π.
Υπό δ/σιν -Λόχος 625 Τ.Π.
-Αποσπ. Χωρ/κής ΣΕΡΒΙΩΝ -

ΒΕΡΛΒΕΝΔΟΥ
-3187, 3207, 3208 ΤΕΑ.
- Μία Διμ. 230 Χ.Ε.

4. Κινησις προς τους χώρους εξορμήσεως

Έλαβε χώραν από της 19 Μαΐου και επερατώθη την 1800 ώ. περίπου της ιδίας ημέρας καθ' ην τα τμήματα συνεκεντρώθησαν εις τους χώρους τους εμφαινομένους εις το συνημμένον σχεδ/μμα «Π».

5. Έναρξις επιχειρήσεως: Εγένετο την 0600 ω. της 20 Μαίου.

6. Πέρας επιχειρήσεως: Η 24 Μαίου.

7. Εξερεύνησις: Κατευθύνσεις και εξερευνηθείσα περιοχή ως το συν. σχεδ/μμα "ΙΙ".

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

8. Υγειονομικόν: Ελειτούργησε καλώς.

9. Τρόφιμα: Τα χορηγηθέντα τρόφιμα εις τους άνδρας επήρκεσαν από της ενάρξεως μέχρι του πέρατος της επιχειρήσεως και δεν υπήρξε ανάγκη νέου εφοδιασμού.

10. Πυρομαχικά: Δεν κατηναλώθησαν

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

11. Ελειτούργησαν καλώς πλην ενός Σ.Α. του 628 Τ.Π. όστις κατά την 20 Μαίου Υπέστη βλάβην.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

12. (α) Είς Λόχος του 502 Τ.Π. απέφραττε κατά την νύκτα και εξερεύνα κατά την ημέραν τας περιοχάς:

(ι) ΒΟ. ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ

(ιι) ΜΕΡΙΚΙ (Ν.6434)

(ιιι) ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ (Ν.6341)

(ιν) ΜΠΙΤΣΑΣ (Ν.6245)

(β) Τμήματα 3192 και 3194 ΤΕΑ απέφραττον τας διαβάσεις ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ μεταξύ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ και ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ.

(γ) Είς Λόχος 629 Τ.Π. απεφραττε τας διαβάσεις:

(ι) Μεταξύ ΒΟΥΡΙΝΟΥ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ

(ιι) ΒΟΥΡΙΝΟΥ εις το ύψος Χ. ΧΡΩΜΙΟΥ(Ν.8595)

(δ) Τμήματα του 3188 ΤΕΑ απέφραττον τας διαβάσεις ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ μεταξύ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ και ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΩΝ

13. Κατά την εξαήμερον εξερεύνησιν διεπιστώθη ότι ουδείς Κ.Σ. υπάρχει εις το ΒΕΡΜΙΟΝ και ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ. Εκ παραλλήλου εξηκριβώθη κατόπιν επισταμένης και επιτοπίου εξετάσεως ότι η πληροφορία περί εισόδου εις ΒΕΡΜΙΟΝ 17 Κ.Σ. ήτο αναληθής, σχεδιασθείσα υπό φαντασιοπλήκτου νεαρού χωρικού.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ

14. (α) Φιλίων
Ουδεμία

(β) Εχθρού
Ανευρέθησαν

(ι) Εν μυδράλλιον εν καλή κατάστασει.

(ιι) Δέκα πέντε σάκκοι, πλήρεις σίτου και αλεύρου ήλλοιωμένων, οίτινες κατεστράφησαν.

Τό
Α1 Γραφείο

Τ.Σ.Υ.

Δ.Γ. ΚΑΝΕΑΣ
Ταγ/ρχης Πεζικού

ΘΡΑΣ. ΖΑΪΜΗΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

62

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

ΠΡΟΣ. Το IV/Γ΄ Γραφείον ΔΙΣ

ΚΟΙΝ. - Στρατηγόν Δ/ντήν ΔΙΣ
- Προϊστάμενον Ιστορ. Τμημάτων
- ΙΙ Τμήμα

ΓΕΝ. ΕΠΙΤΕΛ. ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ/νση ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΙΙ
ΑΡΙΘ.Φ. 43/231/Α.Π.3255
14.9.54
Συν.τω εγγρ. σελ. Τρείς (3).

ΘΕΜΑ. Απόψεις ΓΕΣ περί σχεδίου ενεργείας 1948 κατά Κ/Σ

1.- Πέμπω υμίν συνημμένως εισηγητικόν σημείωμα της 10.4.48 του ΓΕΣ (Δ/σις Α1) επί του Σχεδίου ενεργείας των Ελληνικών δυνάμεων κατά το έτος 1948 κατά των Κ/Σ.

Αι προτάσεις αύται συνετάγησαν παρά του τότε Υποστρατήγου Στ. Κιτριλάκη Αρχηγού του Κλάδου Επιχειρήσεων ΓΕΣ και ενεκρίθησαν, υπογραφείσαι παρά του τότε Α. ΓΕΣ Αντιστρατήγου Γιατζή Δ.

Αι διατυπούμεναι εις τούτο προτάσεις, ως μοι εγνώρισε χθες ο Αντιστράτηγος Στ. Κιτριλάκης όταν μοι παρέδωσε το αντίγραφον τούτο, ετέθησαν υπ' όψει των Αρχηγών Στρ. Αποστολών ΗΠΑ και Μ. Βρετανίας, δεν εγένοντο όμως ασπασταί παρά τούτων και ούτω παρέμεινε εν ισχύϊ το καταρτισθέν ήδη σχέδιον ενεργείας με τα γνωστά τότε αποτελέσματα.

Το σχέδιον όμως τούτο, εφαρμοσθέν βραδύτερον παρά του Στρατάρχου Α. Παπάγου έφερε τα γνωστά ευτυχή αποτελέσματα.

2.- Τούτο να τεθή εις το Αρχείον σας και να ληφθή υπ' όψιν κατά την συγγραφήν της Πρώτης Μάχης του Γράμμου.

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.
ΧΡΥΣΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ

ΚΩΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΓΕΝ ΕΠΙΤ. ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1.- Εις το από 18.2.48 συνταχθέν ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΝ ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ η ΠΡΟΘΕΣΙΣ του ΓΕΣ διετυπώθη ως κάτωθι:

(α) Εξάρθρωσις του εμβρυώδους συμμοριακού Κράτους ΓΡΑΜΜΟΥ διά συντριβής του εκεί όγκου του συμμοριακού στρατού.

Απαγόρευσις παντός ανεφοδιασμού εκ των ομόρων Κρατών δι' ωθήσεως του στρατού κατά πλάτος και βάθος.

(β) Εξάρθωσις των συμμοριακών συγκροτημάτων του εσωτερικού διά συντριβής των συμμοριτών οίτινες παραλύουν τα μετόπισθεν.

Ανάληψις της συμπληρώσεως της ασφαλείας υπό της Εθνοφρουράς ήτις θα απαγορεύση πάσαν αναδιοργάνωσιν των συμμοριών και αναμόλυνσιν των περιοχών αίτινες θα έχωσι εκκαθαρισθή.

(γ) Η προσπάθεια και εις τας δύο άνω περιπτώσεις να στραφή επί της οροσειράς ΠΙΝΔΟΥ από ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι ΑΤΤΙΚΗΣ.

2.- Καθωρίσθη μία σειρά προτεραιότητος διά τας αναληφθησόμενας επιχειρήσεις κατόπιν σταθμίσεως των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων και προεκρίθη να εκκαθαρισθή κατά πρώτον λόγον η ΡΟΥΜΕΛΗ. Εξεπονήθη σχετικώς το σχέδιον ΧΑΡΑΥΓΗ το οποίον ετέθη και εις εφαρμογήν ήδη. Εις τας περαιτέρω ενεργείας προεβλέφθη εν συνεχεία η Επιχείρησις ΓΡΑΜΜΟΥ - ΒΙΤΣΙ.

3.- Η εξέλιξις όμως της καταστάσεως εις την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ ως γνωστόν επέβαλε την παραμονήν της 72 Ταξιαρχίας εις την περιοχήν ταύτην, εις την οποίαν οι συμμορίται εσχάτως ενέτειναν την δράσιν των διά βιαίας στρατολογίας, λεηλασιών προσβολών κ.λ.π. αναβιβάσαντες την δύναμιν των εις 2500 συμμορίτας.

Το ΓΕΣ διά να πραγματοποιήση την εις το ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ καθορισθείσαν σειράν επιχειρήσεων - να προχωρήση δηλαδή εις την επιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ μετά την επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗ - κρίνει ότι θα πρέπει να μη το απασχολούν ζωτικαί περιοχαί του εις τα μετόπισθεν ως η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ και αι περιοχαί ΟΡΘΡΥΟΣ - ΑΓΡΑΦΩΝ.

Θα πρέπει εις τας περιοχάς ταύτας να εμπεδώση την τάξιν εις τοιούτον σημείον ώστε να τας αναθέση εις την ευθύνην της Εθνοφρουράς θα δυνηθή ούτω να ωθήση όλας τας δυνάμεις του Στρατού διά την ανάληψιν της επιχειρήσεως ΓΡΑΜΜΟΥ - ΒΙΤΣΙ και την περαιτέρω, αναλόγως της καταστάσεως, συνέχισιν εις την λοιπήν ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ.

Πράγματι η πλήρης εκκαθάρισις της Νοτίου Ελλάδος, της ΡΟΥΜΕΛΗΣ και μετά ταύτην της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ είναι αναγκαία, ίνα μη εκκαθαριζομένης μόνης της ΡΟΥΜΕΛΗΣ αναμολυνθή αύτη εκ της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ η και υπό των συμμοριών ΟΡΘΡΥΟΣ - ΑΓΡΑΦΩΝ καθ' ον χρόνον ο Στρατός μας θα προέβαινε εις εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Διά τας κατά ΓΡΑΜΜΟΥ και εν γένει κατά Περιοχών πλησίον των συνόρων επιχειρήσεις δέον αι Μονάδες να έχουν επαρκώς συμπληρωθή εις μέσα ιδία ορεινής συνθέσεως τοιαύτα. Επί πλέον και η Αεροπορία θα πρέπει να διαθέτη ικανά μέσα διά την συνδρομήν του αγώνος δεδομένου ότι εις τας ως άνω περιοχάς ΓΡΑΜΜΟΥ ΒΙΤΣΙ θα αντιμετωπίση ο στρατός και ισχυράς οργανώσεις του εδάφους και συμμορίας αίτινες χρησιμοποιούσι ως ευρισκόμεναι πλησίον των συνόρων μεθόδους ενεργείας τακτικού στρατού.

4.- Θεωρείται απαραίτητον κατά συνέπειαν ότι πρέπει να προβλεφθούν αι κάτωθι ενδαμέσαι ενέργειαι μεταξύ επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ και επιχειρήσεως ΓΡΑΜΜΟΥ - ΒΙΤΣΙ, θεωρούμεναι ως προπαρασκευαστικαί τοιαύται των κατά ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ τοιούτων.

(α) Ενίσχυσις δυνάμεων ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ και ενέργειαι εκκαθαριστικαί προς, εμπέδωσιν της τάξεως εις την περιοχήν ταύτην.

(β) Αναλόγως των αποτελεσμάτων ΧΑΡΑΥΓΗ ενδεχομένως διάθεσις δυνάμεων διά την εκκαθάρισιν υπολειμμάτων συμμοριτών ΟΡΘΡΥΟΣ - ΑΓΡΑΦΩΝ - ΠΗΛΙΟΥ - ΟΣΣΗΣ - ΟΛΥΜΠΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

(γ) Εκκαθάρισις νήσων ΑΙΓΑΙΟΥ.
Δηλαδή: Εκκαθάρισις της νοτίως της γραμμής ΟΛΥΜΠΟΥ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ - ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π. - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ όρος (S.1777) - ΚΑΛΑΜΑΣ ποταμός Ελλάδος, από πάσαν σοβαράν συμμοριακήν δράσιν και ανάθεσις του έργου εξοντώσεων των τυχόν διεσπαρμένων μικρών ομάδων εις την Εθνοφρουράν και Χωροφυλακήν.

5.- Η παρεμβολή των ως άνω επιχειρήσεων μεταξύ των τοιούτων ΡΟΥΜΕΛΗΣ και ΓΡΑΜΜΟΥ δεν πρέπει να παροραθή ότι επιβάλλεται και εκ της ανάγκης όπως δημιουργηθούν εις το μείζον μέρος της ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ και εις τας πλέον ζωτικάς της περιοχάς αι προϋποθέσεις εκείναι, αίτινες θα συντείνουν εις την ανασυγκρότησιν της χώρας και την συντήρησιν ενός αγώνος όστις είναι ιδιόρυθμος και προβλέπεται μακρός, εφ' όσον δεν κλείονται τα σύνορα και απαιτεί προ παντός ΗΘΙΚΟΝ λαού και ενόπλων δυνάμεων ΑΚΜΑΙΟΝ.

6.- Με βάσιν τα ανωτέρω προβλέπομεν ως εξής την διάθεσιν των δυνάμεων και την εν χρόνω κατανομήν των επιχειρήσεων.

(α) Διάθεσις εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ της ΙΧ Μεραρχίας (41 - 42 Ταξιαρχίαι) μετά της εκεί 72 Ταξιαρχίας και ανάληψις επιχειρήσεων εκκαθαριστικών της περιοχής ταύτης κατά την περίοδον περίπου 5 Μαΐου τέλος Ιουνίου.

(β) Συνέχισις διά των Χ και μέρους της Ι Μεραρχιών εκκαθαρίσεως υπολειμμάτων ΟΡΘΡΥΟΣ - ΑΓΡΑΦΩΝ - ΠΗΛΙΟΥ - ΟΣΣΗΣ - ΟΛΥΜΠΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ 15 Μαΐου - τέλος Ιουνίου.

(γ) Λήψις διατάξεως δι' επιχειρήσεις κατά ΓΡΑΜΜΟΥ - ΒΙΤΣΙ (μεταφοραί κλπ.) 1-15 Ιουλίου.

(δ) ΄Εναρξις ΓΡΑΜΜΟΥ η ΒΙΤΣΙ η και αμφοτέρων αναλόγως της τότε καταστάσεως ουχί ενωρίτερον της 20 Ιουλίου.
Τα χρονικά ταύτα όρια αποτελούν ενδείξεις διότι είναι δυνατόν να υπεισέλθουν πλείστοι αστάθμητοι παράγοντες.
Εξυπονοείται ότι κατά την διάρκειαν του ενδιαμέσου τούτου χρονικού διαστήματος ΧΑΡΑΥΓΗ - ΓΡΑΜΜΟΣ θα καταβληθή προσπάθεια να διατηρηθή η ήδη ισορροπία εις όλας τας λοιπάς ζώνας δι' επιθετικής εν γένει στάσεως.

7.- Με τας ανωτέρω βάσεις εφ' όσον και η ΣΟΗΠΕ και ΒΣΑ είναι σύμφωνοι θα πρέπει να εκπονηθούν το σχέδιον ΓΡΑΜΜΟΥ και τα λοιπά των ενδιαμέσων επιχειρήσεων.

10.4.48

Διά
Την ακρίβειαν της αντιγραφής
Τ.Υ.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ

Δ. ΓΙΑΤΖΗΣ
Αντιστράτηγος

63

ΚΟΙΝΟΝ
ΠΡΟΣ : ΔΙΣ /ΓΕΣ
ΚΟΙΝ : V/3ον - ΕΚΦ
ΘΕΜΑ: Ιστορικά στοιχεία επί συμμοριακού Αγώνος
ΣΧΕΤ : ΓΕΣ/5ον /IV Φ. 337/18/500182/14-2-58

V ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Επιτελ. Γραφ. 3ον
Αριθ. Φ. 166/27/684
ΣΤΓ 911 τη 14-3-58

1. Υποβάλλονται εις εκτέλεσιν ανωτέρω σχετικής, ιστορικά στοιχεία επί του εις την ΚΡΗΤΗΝ διεξαχθέντος Αντισυμμοριακού Αγώνος υπό των ΜΑΥ, ΜΕΑ, ΜΑΔ από Μαρτίου 1947 μέχρι Ιανουαρίου 1950.

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.
Γ. ΔΙΚΑΤΟΣ
Λοχαγός Πεζ.
(Γ.Μ.)

Υποστράτηγος ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΕΡΝΑΔΟΣ
Διοικητής

---

85 ΣΔΙ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

"Επί της εν γένει δράσεως των 3112 και 3114 ΤΕΑ περιοχής 85 ΣΔΙ".

Η συγκρότησις των 3112 και 3114 ΤΕΑ από ΜΑΡΤΙΟΥ 1950 απετελέσθη διά στρατολογίας ανδρών οίτινες προ της κατατάξεως των εις τα Τμήματα ταύτα υπηρέτησαν εις τας διαλυθείσας ομάδας ΜΑΥ - ΜΑΔ - ΜΕΑ.

Αι Ομάδες αύται, δύναταί τις ειπείν, ότι απετέλεσαν την απαρχήν των σημερινών ΤΕΑ, δράσασαι υπό τας Δ/γάς των Αρχών Στρατού - Χωρ/κής κατά τα έτη 1947 - 1948 - 1949 και συντελέσασαι τα μέγιστα εις την καταστολήν της ανταρσίας.

Η ανταρσία εν ΚΡΗΤΗ κατεστάλη προ της συστάσεως των νυν ΤΕΑ και ουδεμίαν πολεμικήν επιχείρησιν διεξήγαγον ταύτα υπό την σημερινήν των οργάνωσιν.

Είναι αξιομνημόνευτος όμως η δράσις των ομάδων ΜΑΥ - ΜΕΑ εις τας διεξαχθείσας ενταύθα κατά του συμμοριτισμού επιχειρήσεις και συμπλοκάς, εις ας τμήματα τούτων ενεργούντα αυτοτελώς η μη, απέδωσαν ικανοποιητικά αποτελέσματα εις την εν γένει συμβολήν της καταστολής της ανταρσίας.

Συμμετοχή τούτων εις πολεμικάς επιχειρήσεις και συμπλοκάς εις ας ταύτα έλαβον μέρος, παραθέτομεν κατωτέρω κατά χρονολογικήν σειράν.

Έτος 1947

Την 23-3-47 Απόσπασμα Χωρ/κής και ΜΑΥ επέτυχε κατά συμπλοκήν εις θέσιν "ΡΟΚΚΑ ΚΙΣΣΑΜΟΥ" την διάλυσιν ολιγομελούς συμμορίας άνευ απωλειών.

Την 1-5-47 Τμήματα Χωρ/κής και ΜΑΥ, απέκρουσαν επίθεσιν 18μελούς συμμορίας υπό Αρχισυμμορίτην Παπάν Δημ. Κατά κωμοπόλεως ΜΟΙΡΩΝ (Β.89052).

Την 23-5-47 Δύναμις αποτελούμενη εξ 100 ανδρών ΜΑΥ και 30 Χωρ/κων συνεπλάκη μετά 85μελούς συμμορίας Αρχισυμμορ. Ποδιά εις θέσιν "ΚΑΣΣΑΜΟΣ" Βιάννου Ηρακλείου (377055). Απώλειαι ημετέρων 3 Χωρ/κές, 2 ΜΑΥ.

Η ανωτέρω συμμορία παρά την θέσιν (377055) Βιάννου Ηρακλείου συνεπλάκη την 7-6-47 μεθ' ημετέρας δυνάμεως αποτελουμένης εκ 30 στρατιωτών 17 χωρ/κων και 30 οπλιτών ΜΑΥ απώλειαι ημετέρων 1 στρατ. 1 οπλ. ΜΑΥ.

Την 27-6-47 Μικτόν απόσπασμα εκ Χωρ/κων και ΜΑΥ δυνάμεως 45 ανδρών συμπλακέν κατά 17μελούς συμμορίας παρά την θέσιν "Ομαλός Πόρος Εμπάρου Βιάννου" (353104) επέτυχε την εξόντωσιν ολοκλήρου της συμμορίας άνευ ημετέρων απωλειών.

Την 29-6-47 Απόσπασμα Χωρ/κής ΜΑΥ συνεπλάκη μετά 50μελούς συμμορίας εις θέσιν "Πουριανό Πηγάδι Αμαρίου" (Β.671245), απώλειαι ημετέρων 7, εξ ων 1 οπλ. ΜΑΥ.

Την 30-6-47 ημετέρα Μικτή Δύναμις εξ 70 ανδρών επέτυχεν την εξόντωσιν 3μελούς Συμμορίας παρά την θέσιν Έμπαρος Πεδιάδος Ηρακλείου (353104) άνευ απωλειών.

Ωσαύτως την 30-6-47 Απόσπασμα Χωρ/κής και ΜΑΥ επέτυχε κατά συμπλοκήν παρά την θέσιν "Αγκαβανόλακκος" και "Αγ. Παρασκευή Πεδιάδος" (Β.909012) την εξόντωσιν της συμμορίας Ποδιά αποτελουμένης εκ 17 Κ.Σ.

Απώλειαι ημετέρων 1 στρατ., 6 ΜΑΥ, Συμμορ. 17.

Έτος 1948

Την 29-1-48 Αποσπάσματα Χωρ/κής και ΜΑΥ εξερευνώντα περιοχήν Αποκορώνου Χανίων συνεπλάκησαν μετά αναρχικών εις θέσιν "Σαμωνά Αποκορώνου" (Β.195455) με αποτελέσματα την εξόντωσιν ενός συμμορίτου.

Ωσαύτως εις εξερεύνησιν περιοχής ορεινής Κυδωνίας συνεπλάκησαν μετά 85μελούς συμμορίας (Κοδέλλα) εις θέσιν ΟΡΘΟΥΝΙ ΚΥΔΩΝΙΑΣ (Β.003445) την 25.1.48 με αποτελέσμα την εξόντωσιν τριών συμμοριτών. Απώλειαι ημετέρων τραυματίας 1 ΜΑΥ.

Την 17.1.48 εις θέσιν "ΚΟΛΥΜΠΟΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ". απόσπασμα ΜΑΥ συνεπλάκη μετά ολιγομελούς συμμορίας και επέτυχε την διάλυσιν ταύτης.

Με συμβολή Τμήματος ΜΑΥ Επαρχίας Σελίνου, απεκρούσθη άνευ απωλειών, επίθεσις 15μελούς συμμορίας κατά Υ.Χ. Σελίνου την 4.2.48.

Την 21.2.48 αποσπάσματα Χωρ/κής και Ομάς ΜΑΥ συνεπλάκησαν μετά 80μελούς συμμορίας (ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΟΔΕΛΛΑΣ) εις θέσιν "ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ"............ με αποτέλεσμα την εξόντωσιν 10 συμμοριτών.

Εις θέσιν "ΓΕΦΥΡΑΝ ΠΕΜΟΝΙΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ" (Β.224455) την 11.3.48 άνδρες ΜΑΥ του Φυλακείου της Γέφυρας ενέπεσεν εις ενέδραν Κ/Σ και έσχον ένα νεκρόν.

Απόσπασμα Χωρ/κής και ΜΑΥ συνεπλάκη την 29.3.48 μετά 10μελούς συμμορίας εις θέσιν ΚΑΜΠΙΑ ΚΥΔΩΝΙΑΣ (Β.072490) με αποτέλεσμα την εξόντωσιν ενός Κ/Σ και διάλυσιν των λοιπών.

Οκταμελής Κ/συμμορία επιτεθείσα κατά φυλακείου "Βάλτου" Κισσάμου την 27.3.48 (Α.781434) απεκρούσθη με αποτέλεσμα τον φόνον ενός συμμορίτου.

Τμήματα ΜΑΥ συμμετείχον εις εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις του 123 Τ. Εθνοφυλακής δι' εξόντωσιν συμμορίας ΚΟΔΕΛΛΑ την 17.4.48 εις περιοχήν ΛΑΚΚΩΝ ΚΥΔΩΝΙΑΣ (Β.043441) ως και εις εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις περιοχής ΠΑΛΑΙΩΝ ΡΟΥΜΑΤΩΝ ΚΙΣΣΑΜΟΥ (Α.896448) την 16.5.48.

Τμήματα Στρατού Χωρ/κής και ΜΑΥ την 4-7/6/48 συνεπλάκησαν μετά πολυμελούς συμμορίας ΚΟΔΕΛΛΑ εις θέσιν "ΣΑΜΑΡΙΑ ΣΦΑΚΤΩΝ" (Β.056324) με αποτέλεσμα την εξόντωσιν 15 Κ/Συμ/τών.

Απόσπασμα ΜΑΥ εις εκκαθαριστικήν επιχείρησιν παρά την θέσιν "ΠΡΑΣΣΕ ΚΥΔΩΝΙΑΣ" συνέλαβε 2 Κ/Σ την 19.6.48.

Απόσπασμα ΜΑΥ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ ενεδρεύον εις θέσιν "ΠΡΙΝΙΑ - ΔΙΑΜΑΝΤΗ" (Α.794411) διέλυσεν 7μελή συμμορία και εξόντωσε 2 Κ/Σ.

Απόσπασμα ΜΑΥ κινούμενον εκκαθαριστικώς συνεπλάκη την 27.7.48 εις θέσιν "ΑΜΠΕΛΙΤΣΑ ΚΥΔΩΝΙΑΣ" μετά 7μελούς ομάδος Κ/Σ με αποτέλεσμα την εξόντωσιν 2 συμμοριτών.

Δύναμις Χωρ/κής και Τμήματα ΜΑΥ συνεπλάκησαν μετά 35 μελούς συμμορίας εις θέσιν "ΜΑΛΟΤΗΡΑ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ" (Β.104395) την 15-16/10/48 με αποτέλεσμα την εξόντωσιν 3 Κ/Σ.

Έτος 1949

Την 18.4.49 απόσπασμα εξ ανδρών Χωρ/κής και ΜΕΑ συνεπλάκη εις θέσιν "ΠΛΑΚΟΥΛΟΣ ΛΑΚΚΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ" (Β.008278) μετά 8μελούς συμμορίας και εξόντωσεν 5 Κ/Σ.

Έτος 1950

Την 13.1.1950 Τμήμα ΜΕΑ και αποσπάσματα Χωρ/κής κατά συμπλοκήν εις θέσιν "ΒΡΑΧΙΟΛΙ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ ΚΥΔΩΝΙΑΣ" (Α.1446) διέλυσε τριμελή συμμορίαν συμμοριτών.

Επιδειχθείσα διαγωγή και τρόπος εκτελέσεως της αποστολής των.

Την ανατεθείσαν αυτοίς αποστολήν εξετέλεσεν μετ' ακριβείας, η δε διαγωγή των υπήρξεν αρκούντως καλή.

Απώλειαι ανδρών. Εφονεύθησαν 8 οπλίται ΜΕΑ κατά τα έτη 1948 - 1949.

Ωσαύτως εφονεύθησαν περί τους 50 άνδρες ΜΑΥ, ΜΑΔ μη κατέχοντες όμως συγκεκριμένα στοιχεία και οίτινες δέον να υπολογισθώσιν εις τας απωλείας των νυν Τμημάτων ΤΕΑ.

Απονεμηθείσαι ηθικαί αμοιβαί.

Απενεμήθησαν 24 αναμνηστικά μετάλλια Εθνικών υπηρεσιών, εις οπλίτας των 3112-3114 ΤΕΑ περί ων η υπ' αριθ. 590872/Φ.4036/17.5.49 Δ/γή ΓΕΣ/Α1/ΙΙΙ και Φ.183/320/27.9.50 ΑΣΔΑΝ/Α1/ΤΕΑ.

Περιγραφή ηρωϊσμών και διακεκριμένων πράξεων δεν αναφέρεται εν τη εκθέσει ταύτη, καθ' όσον εις την περιοχήν των ΤΕΑ ΚΡΗΤΗΣ δεν διεξήχθησαν άξιαι λόγου επιχειρήσεις εναντίον των Κ/Σ ως τούτο συνέβη εις την λοιπήν Ηπειρωτική Ελλάδα, όπου αντιμετωπίσθησαν υπολογίσιμοι δυνάμεις, συμμοριτών και επομένως ουδεμία σύγκρισις δύναται να γίνη των εις ταύτην γραφεισών σελίδων δόξης μετά των εν ΚΡΗΤΗ διεξαχθεισών επιχειρήσεων.

Η κατά το ανωτέρω διάστημα δράσις των συνίστατο κυρίως εις την αμέριστον συμβολήν των εις το έργον των Αρχών Χωρ/κής διά την εμπέδωσιν της τάξεως και ασφαλείας προσφέροντας ούτω πολυτίμους υπηρεσίας.

ΣΤΓ 911 τη 15.12.50
Ο
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Υποσ/γος

Ακριβές ατνίγραφον
Επιτ. Γραφ. /V Μεραρχίας
Τ.Σ.Υ.
ΓΕΩΡΓ. ΔΙΚΑΤΟΣ
ΛΟΧΑΓΟΣ

64

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΝ

ΠΡΟΣ: Υπηρεσίαν Στρ/κών Αρχείων
1ον Ε.Γ. και Επιθ./ΤΕΑ/ΓΕΣ

ΚΟΙΝ: 5ον ΕΓ/1-3ον ΕΓ/ΓΕΣ
Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ/3ον
ΣΚΕ/3ον-ΙΙα, VΙη, VΙΙΙη -
ΙΧη, Χη, ΧΙη, ΧVη Μερ./3ον
Άπαντα Στρατολογικά Γραφεία
Άπαντα ΤΕΑ.

ΓΕΝ. ΕΠΙΤΕΛ. ΣΤΡΑΤΟΥ
5ον Επιτελ. Γραφ./1
(Τηλεφ. 524)
Αριθ. Φ. 4126/31/221969
ΒΣΤ 902, 26 Σεπ. 1958

ΘΕΜΑ : Οργάνωσις - Συνθέσεως ΤΕΑ.

Σχετικά:
(α) ΑΠ 409898/7-10-46/Υ.Σ./ΓΕΣ/Α3/Ι
(β) ΑΠ 52211/29-5-47/Υ.Σ./ΓΕΣ/Β3/Ι/2
(γ) ΑΠ 4017/Ι/9-10-47/ΓΕΣ Α.Κ.Α.
(δ) ΑΠ 4017/Ι/7298/17-ΙΙ-47/ΓΕΣ/Α.Κ.Α.
(ε) Φ.4036/6319Α/17-7-48/Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1/ΙΙΙ
(στ) ΑΠ 17174/Ι/13-2-50/ΓΕΣ/Α3/ΙΙ
(ζ) ΑΠ 17174/Ι/19-7-50/ΓΕΣ/Α3/Ι-Α1/ΙΙΙ

ΒΑΣΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ Υπ' Αριθ. 171

1. Κατά περιόδους υπεβλήθησαν εις ΓΕΣ/5ον ΕΓ αιτήσεις προς παροχήν πληροφοριών διά την τύχην των Αρχείων των υπό διαφόρους τίτλους και κατά διαφόρους χρονικάς περιόδους υπαρξασών Μονάδων Εθνοφυλακής Αμύνης (ΜΑΥ, ΜΑΔ, ΔΜΕΑ, κλπ).

2. Προς καλλιτέραν εξυπηρέτησιν των διαφόρων Αρχών η ατόμων αιτούντων πληροφορίας επί των ανωτέρω Μονάδων περαίωσιν συνταξιοδοτικής αλληλογραφίας η άλλου τινός να αιτηθώσιν υφ' υμών παρά του 3ου ΕΓ/ΓΕΣ αντίγραφα των ανωτέρω σχετικών Διαταγών εν αις περιληπτικώς διαλαμβάνονται τα κάτωθι:

(α) Κατά το τέλος 1946 εξουσιοδοτήθησαν τα Σώματα Στρατού και η VIII Μεραρχία διά την συγκρότησιν Ενόπλων Τμημάτων.

Μονάδες Αυτοασφαλείας Υπαίθρου (ΜΑΥ) και Μικτά Αποσπάσματα Διώξεως (ΜΑΔ)

Ονομαστικαί καταστάσεις των αποτελεσάντων τας ανωτέρω Μονάδας θα ετηρούντο υπό των ΣΣ και Μεραρχιών, εις περίπτωσιν δε τραυματισμού η φόνου τούτων αι μεταβολαί, θα εγνωρίζοντο εις τα οικεία Στρ/κά Γραφεία (Σχετικαί υπ' αριθ. (α) και (β).)

(β) Τον Νοέμβριον 1947, και μετά την συγκρότησιν των Ταγμάτων Εθνοφρουράς διετάχθη η διάλυσις των ΜΑΥ και ΜΑΔ εις την περιοχήν των οποίων εγκαθίσταντο τ' ανωτέρω Τάγματα και η συγχώνευσις των όπου τούτο εκρίνετο σκόπιμον.

(Σχετικαί (γ) και (δ)).

Εν τούτοις εις τινάς περιοχάς όπου η ασφάλεια δεν ήτο επαρκής και μετά την συγκρότησιν των Τ. Εθνοφρουράς, διετηρήθησαν αι ΜΑΥ και ΜΑΔ.

(γ) Τον Ιούλιον 1948 διετάχθησαν τα ΣΣ να διαλύσουν τα εναπομείναντα ΜΑΥ και ΜΑΔ και αντ' αυτών, να συγκροτήσουν Δημοσυντηρήτους Μονάδας Εθνοφυλακής Αμύνης (ΔΜΕΑ) εις ας να συγχωνευθούν και οι οπλίται των ΜΑΥ - ΜΑΔ κατόπιν νεωτέρας επιλογής των.

Αι ανωτέρω Μονάδες ως και αι προϋπάρξασαι δεν απετέλουν Τμήματα του Τακτικού Στρατού αλλά υπήγοντο από πάσης απόψεως εις τας διατάξεις των Στρ/κών Κανονισμών.

Συνετηρούντο διά χορηγίας των κατά τόπους Νομαρχιακών επιτροπών διά καταστάσεων ελεγχομένων υπό των Μ.Μ. εις την ζώνην ευθύνης των οποίων ευρίσκοντο (Σχετ. υπ' αριθ. (ε)).

(δ) Κατά την περίοδον του 1950 άπασαι αι ανωτέρω Μονάδες (ΔΜΕΑ) διελύθησαν και ανεδιοργανώθησαν εις Τάγματα Εθνοφυλακής Αμύνης (ΤΕΑ) κατά το πρότυπον του Τακτικού Στρατού, πλαισιωθέντα από Μόνιμα και Στρατεύσιμα στελέχη και εγγραφέντα εις την Οργάνωσιν του Ελληνικού Στρατού.

Η ανωτέρω αναδιοργάνωσις επερατώθη τον Αύγουστον του 1950 και έκτοτε τα ΤΕΑ παρακολουθούνται υπό του ΓΕΣ (σχετικαί υπ' αριθ. (στ) και (ζ)).

3. Εκ των ανωτέρω εκτεθέντων διαφαίνεται ότι:

(α) Τα ΤΕΑ απετέλεσαν Μονάδες του Τακτικού Στρατού από του Αυγούστου 1950 και κατά συνέπειαν οιασδήποτε στοιχεία, αφορώντα τας πάσης φύσεως Μονάδας Εθν/λακής Αμύνης προ της ανωτέρω ημερομηνίας, αιτώνται από τα Στρατηγεία των Μεγάλων Μονάδων εις την περιοχήν των οποίων ευρίσκοντο.

(β) Μεταβολαί αφορώσαι, φόνον, τραυματισμόν η άλλο τι σχέσιν έχουσαι με ανικανότητα προς συνταξιοδότησιν των υπηρετησάντων εις τοιαύτας Μονάδας πρέπει να υφίστανται εις τα οικεία Στρατολογικά Γραφεία.

4. Η παρούσα αποτελεί Βασικήν Διαταγήν και παρακαλούνται τα ΣΣ και αι Μεραρχίαι, εις ας κοινοποιείται η παρούσα, να παράσχουν τας τυχόν αιτηθησομένας πληροφορίας, όσον αφορά τας Μονάδας Εθνοφυλακής Αμύνης, αναγομένας εις χρονικάς περιόδους προ του Αυγούστου 1950.

Γ. ΠΕΡΡΩΤΗΣ
Υποσ/γος - ΑΒΑ/ΓΕΣ

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Υ.
Υπολ/γός - Γραμματεύς - Γρ. Α.'

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.
Σταύρος Ρίζος
Ανχης 5ου ΕΓ/1/ΑΣ
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

65

ΖΑΧΑΡΩ

Και οι τρεις αποτυχούσαι επιθέσεις των Κομμουνιστοσυμμοριτών εναντίον της ανωτέρω Κωμοπόλεως.

Τα επίσημα Στοιχεία διά την Σύνταξιν της παρούσης Εκθέσεως
Ελήφθησαν

1/ Εκ της Πολεμικής Εκθέσεως.

2/ Εκ της Εκθέσεως του 616 Τάγματος Πεζικού της 72ας Ταξιαρχίας.

3/ Εκ της Εκθέσεως και Αναφορών της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως.

4/ Εκ των Εκθέσεων και Αναφορών του Αποσπάσματος Ζάρα Γεωργίου.

5/ Εκ της Καταθέσεως του Αρχισυμμορίτου Κονταλώνη Επιτελάρχου της Κομμονιστικής Συμμορίας Πελοπονήσου μετά την παράδωσίν του.

Συνετάγη
Παρά
του αντιστρατήγου ε.α.
Ζήρου Ασημάκη
Τ.Υ.

Μάρτιος
1961

ΖΑΧΑΡΩ

Η Ζαχάρω είναι Κωμόπολις τριών/3/ χιλιάδων κατοίκων. Κείται εις την Νοτιοδυτικήν Πελοπόννησον εις την επαρχίαν Ολυμπίας και εις το μέσον του Κυπαρισσιακού Κόλπου επί της Γραμμής Πύργου - Κυπαρισσίας και εις απόστασιν /30/ περίπου χιλιόμετρα εκ των ανωτέρων πόλεων.-

Είναι εκτισμένη επί αντερίσματος κατερχομένου εκ της ανατολικής πλευράς του όρους Λαπίθα, απέχουσα εκ της θαλάσσης 1500 μέτρα περίπου και εκ των Λουτρών Καϊάφα 5/πέντε/ χιλιόμετρα.

Έχει προς δυσμάς την Λίμνην του Καϊάφα και το δάσος από πεύκα /της Στροφυλιάς/ όπερ εκτείνεται επί μήκους 20 χιλιομέτρων μεταξύ της Λίμνης Καϊάφα και θαλάσσης αρχόμενον εκ Ζαχάρως και δημιουργών αμμώδη και έρημον παραλίαν.

Η θέσις της Ζαχάρως είναι κόμβος συγκοινωνιών μεταξύ Κυπαρισσίας και Πύργου και προς το εσωτερικόν της επαρχίας Ολυμπίας. Αποβιβαζόμενος τις εις την παραλίαν της Ζαχάρως δύναται διά πορείας μιας ημέρας να φθάση εις την μέσην κοιλάδα του Αλφειού εις την Γορτυνίαν.

Από τας αρχάς του 1947 οι Κομμουνιστοσυμμορίται Πελοποννήσου κατώρθωσαν να γίνουν κύριοι όλων των Κωμοπόλεων της επαρχίας Ολυμπίας, ήτοι της Ανδριτσαίνης -Ζάχα -Ζούρτσης και Κρεσταίνων, η μόνη Κωμόπολις που έμεινεν ελευθέρα ήτο η Ζαχάρω, της οποίας η τοποθεσία ήτο επίκαιρος καθόσον καταλαμβανομένης της Ζαχάρως θα διεκόπτετο πρώτα η Συγκοινωνία Πατρών - Καλαμών και το σπουδαιότερον θα ηδύναντο εις την έρημον και αμμώδη παραλίαν αυτής να προσεγγίσουν πλοιάρια εξ Αλβανίας προερχόμενα με πυρομαχικά, προς ενίσχυσιν των Κομμονιστοσυμμοριτών και άτινα αποβιβαζόμενα εις την έρημον παραλίαν Ζαχάρως - Καϊάφα θα

ηδύναντο να προωθηθούν διά μίαν νύκτα και να φθάσουν εις την Γορτυνίαν όπου ήτο το Κέντρον και Αρχηγείον των Κομμονιστοσυμμοριτών.

Από των αρχών λοιπόν του Φθινοπώρου του 1947 η Ζαχάρω γίνεται Στόχος των Κομμονιστοσυμμοριτών.

1η ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΖΑΧΑΡΩΣ

Την 5.45΄ πρωϊνήν της 21ης Οκτωβρίου του 1947 τμήμα του ΙΙΙ'. Κομμονιστικού Συγκροτήματος της Πελοποννήσου εκ 44 ανδρών υπό την αρχηγίαν των Σταυροπούλου και Γκότση / του δευτέρου καταγομένου εκ Ζαχάρως / επετέθη κατά της Κωμοπόλεως την οποίαν υπερίσπιζον 11 οπλίται της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως και 14 ιδιώται της Ομάδος ΜΑΥ Ζαχάρως υπό την Διοίκησιν του Ανθυπομοιράρχου Βασιλείου Καπετανάκη το όλον της δυνάμεως 25 άνδρες, ήτις είχε διατεθή εις τρία φυλάκια 1/ εν εις τον Άγιον Σπυρίδωνα, 2/ εν εις το Τηλεγραφικόν Γραφείον και 3/ εις την Κεντρικήν αγοράν. Οι επιτιθέμενοι συμμορίται προσέκρουσαν εις τα άνω φυλάκια εισελθόντες εντός της Κωμοπόλεως έρριπτον αθρόους πυροβολισμούς και εφώναζον "παραδοθήτε παιδιά και δεν θα πάθετε τίποτε. Ο Διοικητής της Υποδιοικήσεως Ανθυπομοίραρχος Καπετανάκης ευρεθείς εις την Κεντρικήν αγοράν εβλήθη υπό των συμμοριτών οίτινες είχον καταλάβη θέσεις προ του Κεντρικού φυλακίου διότι οι άνδρες του δεξιού φυλακίου του Τηλεγραφικού Γραφείου είχον συμπτυχθή προώρως εντός της Κωμοπόλεως και ηναγκάσθη μετά του συνοδεύοντος αυτόν ιδιώτου Κωνσταντίνου Ζήρου της Ομάδος ΜΑΥ Ζαχάρως να σπεύση και θραύση την θύραν του Ξενοδοχείου ύπνου Αδαμοπούλου και επί του οποίου ανήλθον και εκ των παραθύρων ημύνοντο κατά των συμμοριτών. Οι συμμορίται καταλαβόντες θέσεις πέριξ του Ξενοδοχείου έβαλον κατ' αυτού και εφώναζον "Παραδώσου Μοίραρχε Καπετανάκη και δεν θα πάθης τίποτε". Επειδή όμως εβάλλοντο εκ των παραθύρων του Ξενοδοχείου μετέβησαν εις το απέναντι του Ξενοδοχείου Παντοπωλείον Μπαμπή, ηνάγκασαν τούτον και τους παρέδωκεν ένα τενεκέ πετρέλαιον διά του οποίου και με την υποστήριξιν των πυρών κατώρθωσαν να πλησιάσουν την θύραν του Ξενοδοχείου και χύσαντες το πετρέλαιον έθεσαν πύρ, το οποίον πύρ τη βοηθεία του ιδιοκτήτου του Ξενοδοχείου και της οικογενείας του και των άλλων πελατών κατορθώθη να εντοπισθή. Ο αγών σφοδρότερος εις το Φυλάκιον του Αγίου Σπυρίδωνος και εις το κάτω μέρος της Κεντρικής αγοράς όπου είχεν εισβάλη ομάς των συμμοριτών υπό τον Αρχισυμμορίτην Σταυρόπολον.

Εν τω μεταξύ αφυπνισθέντες οι κάτοικοι εξήλθον των οικιών των και έλαβον μέρος εις τας συμπλοκάς κατά των συμμοριτών. Μεταξύ τούτων ο υπάλληλος της Αγροτικής Τραπέζης Ξενοφών Σπηλιόπουλος με το δίκανόν του έλαβεν μέρος εις την συμπλοκήν κατά του Αρχισυμμορίτου Σταυροπούλου όστις είχεν καταλάβη θέσεις με την Ομάδα του εις την Κεντρικήν αγοράν κάτωθι της οικίας των κληρονόμων Αντωνίου Ζήρου και όστις Σταυρόπουλος διά πιστολίου εις τας χείρας και δι' ύβρεων ηπείλει τους συμμορίτας να προχωρήσωσιν εις την Κεντρικήν αγοράν. Ο Αγών ενετοπίσθη εις την Κεντρικήν αγοράν και εις το Φυλάκιον του Αγίου Σπυρίδωνος όπου οι συμμορίται έβαλλον με οπλοπολυβόλα και όλμους κατά των υπερασπιστών. Λόγω της λυσσώδους αντιστάσεως των υπερασπιστών της Κωμοπόλεως και των απωλειών των και λόγω εμφανίσεως αμαξοστοιχείας ερχομένης εκ Κυπαρισσίας με ενισχύσεις υπό τον Μοίραρχον Σταυριανόπουλον, οι συμμορίται διέκοψαν την μάχην την 7ην πρωϊνήν, και απεχώρησαν εγκαταλείψαντες επί τόπου δύο νεκρούς. Ο εις ονόματι Δρακόπουλος Κωνσταντίνος του Γεωργίου Κλάσεως 1940 εκ Λεπρέου της Ολυμπίας, λιποτάκτης Στρατιώτης του 651 Τάγματος και ο δεύτερος μη αναγνωρισθείς αγνώστου προελεύσεως.

Παρέλαβον μεθ' εαυτών 4 τραυματίας εκ των οποίων ο εις σοβαρώς. Μεταξύ των τραυματιών συγκατελέγετο και ο Αρχισυμμορίτης Σταυρόπουλος Κων/νος.

Εκ των υπερασπιστών της Κωμοπόλεως νεκροί ήσαν ο Χωροφύλαξ Χριστοδουλάκης Ιωάννης του Γεωργίου εκ δε των ΜΑΥ Ζαχάρως ο ιδιώτης Κωνσταντόπουλος Αθανάσιος του Βασιλείου η Καρυτινός, όστις έπεσεν ηρωϊκώς μαχόμενος εις την Ανατολικήν πλευράν του Φυλακίου Αγίου Σπυρίδωνος, ην θέσιν εκράτησεν μέχρι τέλους και ο ιδιώτης Ιωάννης Γιώργου, όστις κατά την Μάχην έτρεχεν εις την Κεντρικήν αγοράν της Ζαχάρως υπό τα πυρά των συμμοριτών και εφώναζε "΄Εξω Βούλγαροι απ' εδώ" και εφονεύθη με τας φωνάς αυτάς.

Επίσης εκ των ΜΑΥ Ζαχάρως διεκρίθησαν επί ευψυχία και ηρωϊσμόν 1/Σταυρόπουλος Κωνσταντίνος του Ιωάννου, 2/Κουσκουλής Αριστείδης του Θεοδώρου, 3/Πανταζόπουλος Παναγιώτης του Αθανασίου, 4/Γουργούλης Κωνσταντίνος του Γεωργίου, 5/Τάγαρης Σωτήριος του Δημητρίου, κάτοικος Γιαννιτσοχωρίου/οπλοπολυβολητής/. Ομοίως διεκρίθη προσφέρας πολυτίμους

υπηρεσίας εις τους μαχομένους διά τας θέσεις των συμμοριτών ο άοπλος ιδιώτης ΜΑΥ Κωνσταντίνος Ευθυμιόπουλος, κάτοικος Ζαχάρως.

Μετά την αποκρουσθείσαν πρώτην επίθεσιν κατά της Ζαχάρως ο Ανώτερος Στρατιωτικός Διοικητής Πελοποννήσου Στρατηγός Στανωτάς εξέδωκε την κάτωθι διαταγήν ευαρεσκείας προς τους κατοίκους της Ζαχάρως.

Ανωτέρα Στρατιωτική Διοίκησις Χωροφυλακής Πελοποννήσου.

Ευαρέσκεια προς τους κατοίκους του Χωρίου Ζαχάρως - Ολυμπίας.

Γενναίοι κάτοικοι Ζαχάρως.

Σας εκφράζω την πλήρη μου ευαρέσκεια διότι την 21ην Οκτωβρίου υπερασπιζόμενοι με απαράμιλλον ηρωϊσμόν το Χωρίον σας από την εγκληματικήν μανία του συφερτού των Σλαυοκομμουνιστοσυμμοριτών εδώσατε ένα λαμπρό παράδειγμα εις το Λαόν της Πελοποννήσου της επιβαλλομένης αυτοθυσίας διά την Σωτηρίαν της πατρίδος, της τιμής και των παραδόσεων από τους Ξενοδούλους καταστροφείς.

Η πράξις σας προσέφερεν ανυπολόγιστον ηθικήν ενίσχυσιν εις τον διεξαγόμενον αγώνα, ανεπτέρωσεν και ισχυροποίησεν το ηθικόν των άλλων κατοίκων της υπαίθρου και απέδειξεν ότι μόνη η Θαρραλέα και σταθερά αντίστασις των κατοίκων και το επιθετικόν πνεύμα ηνωμένοι με την ηρωϊκήν δράσιν του Στρατού και της Χωροφυλακής θα κατασυντρίψη την επιδρομήν των αιμοδιψών σφαγέων.

Εις τας οικογενείας των φονευθέντων συγχωριανών σας ηρώων Κωνσταντοπούλου Αθανασίου και Γεωργοπούλου Ιωάννου εκφράζω την βαθείαν θλίψιν.

Διά το ηρωϊκόν χωρίον σας επρότεινα να απονεμηθή ο Πολεμικός Σταυρός διά να μένη ως μνήμη της Γεναίας σας αντιστάσεως.

Στρατηγός
Στανωτάς Γεώργιος

Πρότασις
ΑΣΔΧ Πελοποννήσου

Την 21ην Οκτωβρίου ε.ε. οι κάτοικοι του Χωρίου Ζαχάρω/ Ολυμπίας/ δεχθέντες επίθεσιν μεγάλης αναρχοκομμουνιστικής συμμορίας αντέστησαν ηρωϊκώτατα και τελικώς έτρεψαν εις φυγήν τον εχθρόν σχόντες εις αυτόν ικανάς απωλείας.

Διά την ηρωϊκήν ταύτην πράξιν των κατοίκων ήτις αποτελεί φωτεινόν παράδειγμα ηθικής αντιστάσεως κατά της ωμής βίας και του εγκλήματος των αναρχικών.

Προτείνω

Όπως απονεμηθή εις το Χωρίον Ζαχάρω Ολυμπίας ο Πολεμικός Σταυρός Γ.΄ Τάξεως.

Στρατηγός

ΣΤΑΝΩΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Διάταγμα

΄Εχοντας υπ’ όψει:

1.΄ Τον Νόμον 2646/40 περί Ηθικών αμοιβών διά διακεκριμμένας πράξεις.

2.΄ Τα υπ’ αριθμόν 65/48 και 76/48 πρακτικά αποφάσεων του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου και

3.΄ Προτάσει του ημετέρου επί των Στρατιωτικών Υπουργού Απεφασίσαμεν και Διατάσσομεν:

Απονέμομεν

Ι.΄ Πολεμικόν Σταυρόν Γ.΄ Τάξεως εις το Χωρίον Ζαχάρως Ολυμπίας διά την ηρωϊκήν δράσιν των κατοίκων του κατά την εναντίον αυτού επίθεσιν των συμμοριτών την 21ην Οκτωβρίου 1947.

Εν Αθήναις τη 4 Μαΐου 1948

ΠΑΥΛΟΣ Β.΄

Επί των Στρατιωτικών Υπουργός

Γ.Κ. Στράτος

ΒΣΤ 902 τη 10 Ιουνίου 1961

Διά την ακρίβειαν

Η Γενική Γραμματεία ΓΈΣ.

Τ.Σ. Φασώνης Άγγελος

Λοχαγός

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΙΘΕΣΙΣ Κ.Τ. ΤΗΣ ΖΑΧΑΡΩΣ

Την επίθεσιν ταύτην ενήργησαν εν όλω τρία μεγάλα συμμοριακά συγκροτήματα/τάγματα/ ήτοι υπό τους Αρχισυμμορίτας Κανελλόπουλον - Σαρήγιαννην - Καλαρίτην και Πέρδικον του Αρχηγείου Μαινάλου.

Επί πλέον μετέσχεν της επιθέσεως εις Λόχος του συγκροτήματος Γοϊγέτου δυνάμεως /80/ ανδρών υπό την ονομασίαν "Ταΰγετοι" ήτοι το σύνολον των επιτεθέντων συμμοριτών εκυμαίνετο μεταξύ των 950-1050 ανδρών ο οπλισμός των επιτεθέντων απετελείτο. Εκ 3-4 βαρέων Πολυβόλων και 8 ατομικών όλμων πλείστων οπλοπολυβόλων διαφόρων τύπων και λοιπών αυτομάτων και ατομικών όπλων, διέθετον δε άφθονα πυρομαχικά των οποίων ουδεμίαν φειδώ έκαμνον.

Μεταξύ των επιτεθέντων περιελαμβάνοντο και 50 συμμορίτισσαι με 80 ζώα φόρτου κυρίως ημιόνους επί των οποίων κατά την άφιξιν των είχον φορτώση είδη Πυρομαχικών και Νάρκας.

Είχον καταρτίση εκ των προτέρων Συνεργεία τραυματιοφορέων εκ συμμοριτισσών και είχον ορίση ως πρώτον Σταθμόν επιθέσεως την γέφυραν "Μπουκαρίνου" 2 χιλιόμετρα βορειοανατολικώς της Ζαχάρως.

Την επίθεσιν διηύθυνε αυτοπροσώπως ο Αρχισυμμορίτης Κανελ-λόπουλος, πρώην αξιωματικός του Στρατού, παρίστατο δε και ο Πολιτικός Καθοδηγητής Νικόλαος Γκότσης.

Τα συμμοριακά Συγκροτήματα υπό τον Βρεττάκον και Σαρήγιαννην έφθασαν μετά πάσης προφυλάξεως εις την θέσιν "Στραβόραχη" άνωθεν της Κωστομέρας εις απόστασιν 3 ωρών εκ Ζαχάρως την 22αν Ιουνίου 1948. ΄Ενθα εκρύβησαν επιμελώς και παρέμειναν ακίνητοι καθ’ όλην την ημέραν της 23ης Ιουνίου περιορίσαντες τους διαφόρους πολίτας.

Περί την 7ην εσπερινήν της ιδίας ημέρας και ύστερα από προηγηθείσαν πολύωρον ιδιαιτέραν σύσκεψιν των προαναφερθέντων Αρχισυμμοριτών και λοιπών βαθμούχων συγκεντρώθησαν άπαντες οι συμμορίται εις ους ωμίλησεν ο Αρχισυμμορίτης Κανελλόπουλος ανακοινώσας εις αυτούς "ότι βαδίζομεν διά μίαν και την σπουδαιοτέραν πασών αποστολήν υπέχουσαν κρίσιμον σημασίαν διά την επικράτησιν μας εν Πελοποννήσω ήτοι βαδίζομεν κατά της Ζαχάρως. Εκ της αυριανής μάχης θα κριθή η τύχη μας εν Πελοποννήσω δι’ ο και επιβάλλεται διά

την πιστήν εκτέλεσιν της Κυβερνήσεως του Αρχηγού Μάρκου όστις διέταξεν την αντί πάσης θυσίας εξόντωσιν του αποσπάσματος Ανθυπομοιράρχου Ζάρα Γεωργίου να γίνωμεν κύριοι της Κωμοπόλεως Ζαχάρως διά της καταστροφής αυτής γενόμεθα κύριοι ολοκλήρου της υπαίθρου Πελοποννήσου.

Την 9ην εσπερινήν της 23ης Ιουνίου εξεκίνησεν κείθεν και αποφεύγοντες τας οδούς κατηυθύνθημεν εις Ζαχάρω. Εκ της ως άνω τοποθεσίας εχωρίσθη εις Λόχος ενισχυμένος εκ των συμμοριτών της Δημοκρατικής Νεολαίας υπό τον Συμμορίτην Λοχαγόν Κουτρουλάκην συνολικής δυνάμεως 100 συμμοριτών και κατηυθύνθη εις θέσιν "Μπούξι" δύο ώρας μακράν της Ζαχάρως επί Σιδηροδρομικής Γραμμής Ζαχάρως - Κυπαρισσίας με την εντολήν να καταστρέψη τας Τηλεγραφικάς Συγκοινωνίας και την Σιδηροδρομικήν Γέφυραν και να φράξη την Σιδηροδρομικήν Γραμμήν εκ της κατευθύνσεως Κυπαρισσίας διά τυχόν αποσταλησομένας ενισχύσεις προς Ζαχάρως.

Το υπό τον Αρχισυμμορίτην Πέρδικον συγκρότημα εξεκίνησεν την εσπέραν της 23ης Ιουνίου εκ της περιφερείας "Μάζι" Κρεσταίνων ένθα είχε φθάση εκ της Γορτυνίας την 22αν Ιουνίου και διά του Χωρίου "Βρύνα" και ορεινής περιοχής άνωθεν των Λουτρών Καϊάφα κατηυθύνθη και τούτο προς Ζαχάρω.

Το Συγκρότημα τούτο αφήκεν εις τα βόρεια υψώματα των Λουτρών Καϊάφα μίαν ομάδα εξ 60 συμμοριτών με την εντολήν να καταστρέψη τας Τηλεγραφικάς συγκοινωνίας και την Σιδηροδρομικήν Γραμμήν παρά την θέσιν "Κλειδί" του Καϊάφα, και να φράξη τας από της κατευθύνσεως Πύργου τυχόν αποσταλησομένας ενισχύσεις. Ούτω άπαντα τα Συγκροτήματα έπρεπε την 2αν πρωϊνήν της 24ης Ιουνίου να ευρίσκονται έναντι της Ζαχάρω.

Η προς υπεράσπισην της Κωμοπόλεως Ζαχάρως δύναμις απετελείτο 1/ εκ του αποσπάσματος Ανθυπομοιράρχου Ζάρα Γεωργίου εξ 100 ανδρών περίπου και είχεν κατανεμηθή εις τρία εξωτερικά φυλάκια και δύο εσωτερικά ήτοι εξωτερικά 1/ "Αγίου Ηλία" παρά την ομώνυμον εκκλησίαν 2/ ύψωμα "Κωτσαρέλου" επί της ανατολικής Λοφοσειράς της Κωμοπόλεως και 3/ επί του υψώματος "Μαυροβούνι" άνωθεν Νεκροταφείου επί της βορείας πλευράς της Κωμοπόλεως και άπαντα απέχοντα περί το εν χιλιόμετρον εκ της Κωμοπόλεως και 2/ εσωτερικά φυλάκια εν επί του οικήματος του Δημοτικού Σχολείου εις την Νοτίον πλευράν της Κωμοπόλεως και εν εις το Καφενείον "Μουσαμά" εντός της Κωμοπόλεως όπερ εχρησίμευεν και ως Σταθμός Διοικήσεως του Αποσπασματάρχου Ζάρα.

2.΄ Εκ των Χωροφυλάκων της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως και των ΜΑΥ Ζαχάρως περίπου δυνάμεως /45/ ανδρών ήτις υπό την Διοίκησιν του Ανθυπασπιστού Μεταλλοπούλου Μιλτιάδου του Γεωργίου είχεν κατανεμηθή εις δύο φυλάκια. Εν του Αγίου Σπυρίδωνος και εν εις την "Κορδόρουραν" συνοικίαν εις την βορείαν πλευράν της Κωμοπόλεως εκτέλεσις της επιθέσεως.

Την 3ην πρωϊνήν της24ης Ιουνίου διά κρούσεως του όγκου των συμμοριτών επί των φυλακίων "Αγίου Ηλία και Κωτσαρέλου" εντός δε ενός τετάρτου της ώρας η επίθεσις είχε γενικευθή επεκταθείσα εις άπαντα τα εξωτερικά και εσωτερικά Φυλάκια. Το εξωτερικόν Φυλάκιον παρά την θέσιν "Μαυροβούνι" υπερκερασθέν υπό όγκου συμμοριτών μετά σκληράν Μάχην καθ' όλην έσχεν δύο νεκρούς και προυξένησεν πολλάς απωλείας εις τους επιτιθεμένους. εξουδετερώθη περί την 6ην πρωϊνήν και 7 εκ των ανδρών υπό τον ενωματάρχην Αντωνόπουλον Χαράλαμπον κατώρθωσαν να διαρρεύουν και να συμπτυχθώσιν μέσω των θέσεων των συμμοριτών εις την θέσιν του Φυλακίου "Κορδόρουγας", οι δε υπόλοιποι απεσύρθησαν εις πλησίον δάσος μετά του επικεφαλής υπενωματάρχου Γεωργοπούλου.

Εις τα εξωτερικά φυλάκια "Αγίου Ηλία" και Κωτσαρέλου" διεξήχθη σκληρός αγών και πείσμων εν μικράς αποστάσεως από μάχην εξεληχθείσαν εις πάλιν σώμα προς σώμα.

Το Φυλάκιον "Κωτσαρέλου" εξουδετερώθη φονευθέντος του επικεφαλής υπενωματάρχου Βλαχοδημήτρη. Ταυτοχρόνως σχεδόν ύστερον από σκληράν μάχην εκ του σύνεγγυς εις τας θέσεις του Φυλακίου "Αγίου Ηλία" ο επικεφαλής υπενωματάρχης Μπισμπίκος εφονεύθη, διάφοροι άνδρες του διέρρευσαν προς τα Φυλάκια της Κωμοπόλεως οι δε εναπομένοντες 8 τοιούτοι οχυρωθέντες πέριξ του οικήματος του Ναού Αγίου Ηλία περιωρίσθησαν εις Αμυντικόν αγώνα.

Από της ώρας ταύτης ολόκληρον το βάρος έπεσεν επί των εσωτερικών Φυλακίων δηλαδή των του Καφενείου "Μουσαμά" ένθα ο Σταθμός Διοικήσεως του Ανθυπομοιράρχου Ζάρα και του Δημοτικού Σχολείου ως και των ετέρων δύο Φυλακίων του Αγίου Σπυρίδωνος και της Κορδορούγας, τα οποία υπερίσπιζον οι ΜΑΥ Ζαχάρως και οι Χωροφύλακες της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως επί των οποίων η πίεσις ενετάθη.

Οι Κομμουνιστοσυμμορίται εισελθόντες διά διαφόρων κενών εντός της Κωμοπόλεως και ανελθόντες επί ωρισμένων οικιών ας παρεβίαζον πλησίον των Φυλακίων ετοποθέτουν οπλοπολυβόλα διά των οποίων έβαλλον καταιγιστικώς κατά των θέσεων των υπερασπιστών και δι’ αλλεπαλλήλων κατά κύματα εξωρμήσεων επί ώρας ολοκλήρους προσεπάθουν να εξουδετερώσουν τα εσωτερικά φυλάκια χρησιμοποιούντες παντός είδους όπλα και ατομικούς όλμους. Καθ’ όλην την διάρκειαν του αγώνος ο Διοικητής του αποσπάσματος Ανθυπομοίραρχος Ζάρας Γεώργιος έτρεχεν από του Φυλακίου "Μουσαμά" εις το Φυλάκιον του Δημοτικού Σχολείου και διά των φωνών του προς το Φυλάκιον του Αγίου Ηλία ενεψύχωνεν τους υπερασπιστάς και ενεθάρρυνεν αυτούς εις τον Αγώνα.

Εις μίαν στιγμήν οι συμμορίται έστρεψαν τον όγκον των κατά του Φυλακίου Αγίου Σπυρίδωνος με επικεφαλής τον Συμμορίτην Κανελλόπουλον Κωνσταντίνον αλλά η σθεναρά αντίστασις των ΜΑΥ. Ζαχάρως και των Χωροφυλάκων της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως εματαίωσαν τον Σκοπόν των και απεκρούσθησαν.

Η επιμονή προς το Φυλάκιον τούτο εσκόπει την εξόντωσιν του Ανθυπομοιράρχου Ζάρα Γεωργίου, διότι υπελόγιζον ότι θα ήτο εις το Φυλάκιον αυτό ενώ κανονικώς το Φυλάκιον αυτό και της Κορδόρουγας, το Διοικούσεν ο Ανθυπασπιστής Μεταλλόπουλος.

Από της 5ης μέχρι της 7ης ώρας ήρχισεν βροχή και ομίχλη ήτις διευκόλυνεν τους εις την Δυτικήν πλευράν της Κωμοπόλεως συμμορίτας να πλησιάσουν τας ακραίας οικίας προς την κατεύθυνσιν του Φυλακίου "Μουσαμά" ένθα ευρίσκετο ο Ζάρας και ήρχισαν με κραυγάς και με χωνιά να φωνάζουν "παραδοθήτε παιδιά, ο Ζάρας πιάστηκε είναι στα χέρια μας" και ταυτοχρόνως /7/ βλήματα καπνογόνα εδημιούργησαν ολόκληρον παραπέτα-σμα καπνού.

Προ της τοιαύτης καταστάσεως ο Ζάρας διέταξεν εξώρμησιν της ομάδος Διοικήσεως εκ του τομέως τούτου και μετά λυσσώδη αγώνα τριών τετάρτων οι συμμορίται κατεδιώχθησαν προς την απομωνομένην οικίαν του Τζεβελέκου προς την Δυτικήν πλευράν εις το άκουσμα δε των φωνών των εξωρμησάντων ανδρών απεσυνετέθησαν και έκαστος εζήτει διέξοδον να δωθή και κρυφθή όπισθεν των δένδρων. Εις μίαν των εξωρμήσεων τούτων εφονεύθη ο ενωματάρχης Γκότσης Ιωάννης πεσών ηρωϊκώς.

Καθ’ όλην την διάρκειαν του αγώνος οι λοιποί πολίται της Ζαχάρως και πολλές γυναίκες και οι μαθηταί του Γυμνασίου Ζαχάρως ενίσχυον τους αμυνομένους κομίζοντες Πυρομαχικά, ύδωρ και τρόφιμα και ενισχύοντες το Ηθικόν των αμυνομένων.

Τα εσωτερικά φυλάκια /2/ του αποσπάσματος Ζάρα / Φυλάκιον Καφενείου και Φυλάκιον Δημοτικού Σχολείου ως και τα δύο έτερα φυλάκια του Αγίου Σπυρίδωνος και Κορδόρυγας, εις τα οποία ημύνοντο οι Χωροφύλακες της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως και οι ΜΑΥ Ζαχάρως υπό την Διοίκησιν του Ανθυπασπιστού Μεταλλοπούλου, εκράτησεν με πείσμα τας θέσεις των μεθ’ όλην την υπερέντασιν της επιθέσεως και τας αλλεπαλλήλους εξωρμήσεις των συμμοριτών μέχρι της 12.30’. Μεσημβρινής ώρας οπότε οι συμμορίται διαπιστώσαντες το μάταιον του αγώνος των όστις τους εκόστισεν μεγάλας απωλείας ήρχισαν να χαλαρώνουν την επίθεσιν και να αποσύρονται τμηματικώς.

Την 7ην πρωϊνήν ώραν εν αεροπλάνον υπερέπτη του πεδίου της μάχης όπερ ενήργησεν κατόπτευσιν και απεχώρησεν. Την 8.15’ αφίκοντο δύο αεροπλάνα τα οποία υπερέπτησαν άνωθεν της Κωμοπόλεως και των πέριξ ακολούθως απεχώρησαν χωρίς να βάλλουν.

Την 10ην ώραν αφίκοντο τρία Μαχητικά Αεροπλάνα άτινα έβαλον πολυβολισμών εις τα πέριξ υψώματα της Κωμοπόλεως τα κατεχόμενα υπό των συμμοριτών προξενούντα εις αυτούς πολλάς απωλείας και ενισχύοντα το ηθικόν των αμυνομένων.

Την 13ην και 30 ήρχισαν οι συμμορίται να υποχωρούν εκ τριων κατευθύνσεων.

1/ Το Συγκρότημα Πέρδικα διά των υψωμάτων των Λουτρών Καϊάφα προς Βρύναν Χωρίου Κρεσταίνων, αφού κατέστρεψαν τας Τηλεφωνικάς γραμμάς και την Σιδηροδρομικήν γραμμήν παρά την θέσιν Κλειδί.

2/ Το Συγκρότημα Σαρήγιαννη μετά μέρους του συγκροτήματος Βρεττάκου απεχώρησεν διά των χωρίων Αρήνης και Σκλήβα προς Τρύπες.

3/ Το υπόλοιπον του συγκροτήματος Βρεττάκου μετά του Λόχου Ταϋγέτου υπό τους Αρχισυμμορίτας Κανελλόπουλον και Καθοδηγητήν Γκότσην απεχώρησεν διά των χωρίων Ξηροχωρίου και Μακίστου προς Τρύπες.

Την 31ην και 30 αφίκοντο έτερα 3 μαχητικά αεροπλάνα άτινα επέτυχον να επισημάνωσιν τους υποχωρούντες Κομμουνιστοσυμμορίτας έξωθι του χωρίου Ξηροχωρίου εναντίον των οποίων έβαλον διά ριπών προξενήσαντα εις αυτούς πανικόν.

Τα ανωτέρω δύο συγκροτήματα ανεχώρησαν εκ Τρυπών την 11ην νυκτερινήν ώραν της ιδίας ημέρας μεταφέροντα επί ζώων υπέρ πεντήκοντα τραυματίας και συνηνώθησαν με το Συγκρότημα Πέρδικα όπερ μετέφερεν και αυτό περί τους 25 τραυματίας ήτοι το όλον 75 τραυματίαι.

Έσωθεν και εις τα πέριξ της Κωμοπόλεως ανευρέθησαν 24 πτώματα συμμοριτών επίσης οι υποχωρούντες συμμορίται ενεταφίασαν μεταξύ των χωρίων Αρήνης και Τρυπών /12/ εισέτι συμμορίτας αποβιώσαντας καθ' οδόν λόγω των τραυμάτων, ήτοι εν όλω νεκροί 36.

Εκ των υπερασπιστών της κωμοπόλεως εφονεύθησαν οι κάτωθι:

1/ Μόνιμος ενωματάρχης Γκότσης Ιωάννης του Νικολάου.

2/ Μόνιμος υπενωματάρχης Μπισμπίκος Ευάγγελος του Νικολάου.

3/ Μόνιμος υπενωματάρχης Βλαχοδήμος Δημήτριος του Γρηγορίου.

4/ Μόνιμος χωροφύλαξ Καντιδενός Γεώργιος του Ιωάννου.

5/ " " Κρητικάκης Νικόλαος του Εμμανουήλ.

6/ " " Πασσάς Θεοφάνης του Μιχαήλ.

7/ " " Πολυχρονόπουλος Ιωάννης του Εμμανουήλ

8/ " " Πελεκάνος Ιωάννης του Εμμανουήλ.

9/ " " Μπούρλος Άγγελος του Δημητρίου.

10/ Άνευ θητείας Χωροφύλαξ Δημόπουλος Κων/νος του Λάμπρου.

11/ " " " Σκαρτσολιάς Μιλτιάδης του Γεωργίου.

" " " Μιχαλάκης Κυριάκος του Αντωνίου.

Άπαντες οι ανωτέρω του αποσπάσματος Ζάρα.

Οι οπλίται της Διμοιρίας ΜΑΥ Ζαχάρως και ιδιώται, κάτοικοι Ζαχάρως.

12/ Ευθυμιόπουλος Κωνσταντίνος του Σαράντη, όστις ετύγχανεν και Διμοιρίτης, κάτοικος Ζαχάρως.

13/ Μπούτσικας Χρήστος του Νικολάου, κάτοικος Ζαχάρως.

14/ Σάσσαλος Σωτήριος του Γρηγορίου, " ".

15/ Αφροδίτη Θυγ. Γ. Γκότση, " ".

16/ Νικόλαος Γεωργούλιας του Αναστασίου " ".

17/ Ιωάννης Αθανασίου Δαΐκος, " ".

Ιδιαιτέρως πρέπει να εξαρθή ο πραγματικός ηρωϊσμός και η αυτοθυσία του φονευθέντος Διμοιρίτου των ΜΑΥ Ζαχάρως Ευθυμιοπούλου Κωνσταντίνου του Σαράντη, όστις αφού κατά την αρχήν της μάχης περιήλθεν τας θέσεις των ανδρών και των δύο φυλακίων του και ενεθάρρυνεν τούτους ακολούθως διά χωρίου με ενθαρρυντικά συνθήματα. Περί ώραν 9ην πρωϊνήν διαπιστώσας ότι εν οπλοπολυβόλον των Συμμοριτών είχε εγκατασταθή επί της γωνίας μιας οδού εις απόστασιν 150 μέτρων περίπου από των θέσεων του Φυλακίου Αγίου Σπυρίδωνος ας θέσεις μεγάλως απησχόλει και ηπείλει χωρίς να δύναται να εξουδετερωθή, παραλαβών τους οπλίτας ΜΑΥ Αντωνόπουλον Γεώργιον και Λαμπρόπουλον Κωνσταντίνον εξήλθεν των θέσεων των φυλακίων ίνα διά κυκλικής κινήσεως πλησιάση την θέσιν του εν λόγω οπλοπολυβόλου και ρίψη κατ' αυτού χειροβομβίδα. Αλλά ολίγων πριν φθάση εις την θέσιν όπου θα εξεσφενδόνιζεν την χειροβομβίδα εγένετο αντιληπτός παρ' ετέρου συμμορίτου ενεδρεύοντος εντός ισογείου οικίας και βληθείς εξ εγγυτάτης αποστάσεως αιφνηδίως εφονεύθη.

Ούτος ετύγχανε καλής οικονομικής καταστάσεως και εδαπάνει και εξ ιδίων υπέρ της διατροφής της Διμοιρίας των ΜΑΥ.

Τόσον είχε πιστεύση εις τον διεξαγόμενον αγώνα και τόσον ήτο προαποφασισμένος να ριψοκινδυνεύση ώστε προ ολίγων μόλις ημερών επί τη προόψει της επικειμένης επιθέσεως είχεν συντάξει και είχεν αφήσει προς φύλαξιν την διαθήκην του διαθέσας την περιουσίαν του μετά θάνατον.

Δέον να εξαρθή η στάσις των 1/ Μαντζίνη Σωτηρίου, παντοπώλειου, όστις από του παραθύρου της οικίας του έρριψεν επί της οδού κατά των συμμοριτών 3 εν όλω χειροβομβίδας και

ακολούθως εγκαταλείψας την σύζυγον και θυλάζον τέκνον των διά εξήλυε του ισογείου κατορθώσας να κρυφθή επί παρακειμένου υπογείου. 2/ Μισιχρόνης Παναγιώτης, κουρεύς, όστις άμα τη ενάρξει της επιθέσεως εξελθών της οικίας του και με κίνδυνον να βληθή και εκ της μιας και της ετέρας παρατάξεως κατώρθωσεν να φθάση μέχρι των θέσεων του φυλακίου Αγίου Σπυρίδωνος, και μετά αγωνιώδεις προσπαθείας του όπως μέσα εις το σκότος αναγνωρισθή υπό των ανδρών του εξήτησεν και ου εχορηγήθη όπλον και έλαβεν μέρος εις την μάχην διακριθείς ωσαύτως. Δέον να εξαρθή η στάσις των 1/ Αθανασίας χήρας Ιωάν. Χριστοδουλοπούλου, μαγειρίσσης του Σ.Χ. Ζαχάρως, 2/ Αγγελικής Ευγ. Γρηγ. Γιαννακοπούλου, 3/ Δόμνας Ευγ. Διον. Γιαννακοπούλου, 4/ Μαρίας Θυγ. Ηρακλέους Παπαφωτίου και 5/ Ευγενίας Θυγ. Ηρακλέους Παπαφωτίου, αίτινες αψηφούσαι κάθε κίνδυνον εξήλθον άμα τη ενάρξει της μάχης εκ των οικιών των και έφθασαν μέχρι των θέσεων των φυλακίων πλησίον των μαχομένων ανδρών προς τους οποίους μετέφερον πυρομαχικά και ύδωρ και παρέσχον ποικίλλας εξυπηρετήσεις καθ' όλην την διάρκειαν της μάχης.

Επίσης δέον να εξαρθή ο ηρωϊσμός των ανδρών της διμοιρίας ΜΑΥ Ζαχάρως 1/ Αντωνόπουλος Γεώργιος, 2/Λαμπρόπουλος Κω/νος, 3/ Παναγούλιας Νικόλαος, 4/ Κυριακόπουλος Κων/νος του Φυλακίου Αγ. Σπυρίδωνος, 5/ Σταυρόπουλος Κων/νος, 6/ Κρανίτης Αντώνιος, 7/ Γρηγορόπουλος Ιωάννης, 8/ Δημητρόπουλος Γεώργιος και 9/ Πούρνος Ιωάννης του Φυλακίου Κορδόρουγας άπαντες επιδείξαντες αρίστην μαχητικήν ικανότητα και συντελέσαντες εις την επιτυχή έκβασιν του αγώνος.

Ετραυματίσθησαν επίσης εκ των υπερασπιστών της Κωμοπόλεως.

1/ Ανθυπασπιστής Χωρ/κής Μεταλλόπουλος Μιλτιάδης του Γεωργίου.

2/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Πολίτης Δημήτριος του Νικολάου.

3/ " " Κολόκας Άγγελος του Σπυρίδωνος.

άπαντες της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως.

4/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Παπαδάκης Νικόλαος του Εμμανουήλ

5/ " " Βασιλάκης Εμμανουήλ του Γεωργίου

6/ " " Κωνστανταδάκης Ιωάννης του Αντωνίου

7/ " " Κωστόπουλος Ιωάννης του Κωνσταντίνου.

8/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Πετρόπουλος Αγησίλαος του Αναστασίου

9/ " " Καλατζάκης Νικόλαος του Αριστείδου.

10/ Άνευ Θητείας Χωροφύλαξ Σπυριδάκης Γεώργιος του Ιωάννου.

άπαντες οι ανωτέρω του αποσπάσματος Ανθυπομοιράρχου Ζάρα Γεωργίου.

Τραυματίαι εξ αδεσπότων σφαιρών.

1/ Αθανάσιος Δημήτρουλας, παντοπώλης, κάτοικος Ζαχάρως.

2/ Παναγιώτης Παναγόπουλος, Σιδηρουργός, κάτοικος Ζαχάρως.

Επροτάθησαν ίνα προαχθώσιν επ' ανδραγαθία οι τραυματι-σθέντες κατά την μάχην Αξιωματικοί και οπλίται ήτοι 1/ Ανθυπασπιστής Μεταλλόπουλος Μιλτιάδης, 2/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Παπαδάκης Νικόλαος του Εμμ. 3/ Μόν. Χωρ/λαξ Κωστόπουλος Ιωάννης του Κων/νου, 4/ Μον. Χωρ/λαξ Κωνστανταδάκης Ιωάννης του Αντωνίου 5/ άνευ θητείας Χωρ/λαξ Σπυριδάκης Γεώργιος του Ιωάννου 6/ Χωρ/λαξ Πολίτης Δημήτριος.

Β΄ Προάχθησαν επ' ανθραγαθία 1/ Ενωματάρχης Παυλίκος Απόστολος του Ιωάννου, 2/ Υπαν/ρχης Αδάμ Δημήτριος του Αθαν. 3/ Υπεν/ρχης Πισιμής Θεόδωρος του Βασιλ. 4/ Υπεν/ρχης Σολδάτος Κων/νος του Σπυρ. 5/ Υπεν/ρχης Μπισμπίκος Ευάγγελ. του Νικολ. 6/ Υπεν/ρχης Γεωργόπουλος Δημήτριος του Σωτηρίου. 7/ Μόν. Χωρ/λαξ Ζαμπατάκης Δημήτριος του Στεφάνου, 8/ Μον. Χωρ/λαξ Κολλαράς Γεώργιος του Θεοδώρου, 9/ Μον. Χωρ/λαξ Κατσιβέλης Παύλος του Σταύρου, 10/ Μον. Χωρ/λαξ Καλτιφεδάκης Γεώργιος του Εμμ. 11/ Μον. Χωρ/λαξ Ματθιόπουλος Κων/νος του Μάρκου, 12/ Νασιρίδης Βασίλειος του Παναγιώτου, 13/ Α.Θ. Χωρ/λαξ Δημητρούλης Χρήστος του Νικολάου, 14/ Μον. Χωρ/λαξ Κατερινάκης Ιωάννης του Ανδρέου, 15/ Μον. Χωρ/λαξ Γραμμένος Ανδρέας του Δημητρίου, 16/ Μον. Χωρ/λαξ Αντωνόπουλος Χαράλαμπος του Χρυσάνθου, 17/ Μον. Χωρ/λαξ Κουτσοχέρας Ιωάννης του Γεωργ. 18/ Μον. Χωρ/λαξ Χρας Ανδρέου του Διαμαντή, 19/ Άνευ θητείας Χωρ/λαξ Κολλάτος Γεώργιος του Ιωάννου, 20/ Μον.

Χωρ/λαξ Τσοπονάκης Πέτρος του Χαραλ. 21/ Άνευ Θητ. Χωρ/λαξ Ασημακόπουλος Αρέτος του Κων/νου, 22/ Μον. Χωρ/λαξ Μπογδάνης Φώτιος του Νικολάου, 23/ Μον. Χωρ/λαξ Καραθεοδωρής Ιωάννης του Ευστρατίου, 24, Μον. Χωρ/λαξ Τζαβάρας Αριστείδης του Θεοδ. 25/ Μον. Γόγαλης Απόστολος του Μιχ. 26/ Μον. Χωρ/λαξ Κεχαγιόπουλος Πέτρος του Παναγ. 27/ Άνευ Θητ. Χωρ/λαξ Σκούφης Γεώργιος του Σπυρίδωνος, 28/ Μον. Χωρ/λαξ Ηλίας Ευάγγελος του Στεφάνου, 29/ Μον. Χωρ/λαξ Πέτσας Γεώργιος, 30/ Τσίγκαλης Δημήτριος του Νικ. 31/ Μον. Χωρ/λαξ Χύτας Γεώργιος του Στεφάνου, 32/ Μον. Χωρ/λαξ Τζώρτζογλου Δημήτριος του Μαρ. 33/ Μον. Χωρ/λαξ Τσαμπούκος Κυριάκος του Δημητρίου, 34/ Μον. Χωρ/λαξ Σεργίνης Αστέριος του Δημητρίου, 35/ Άνευ Θητ. Χωρ/λαξ Νικολετόπουλος Γεώργιος του Λυκούργου, 36/ Μον. Χωρ/λαξ Παπαβασιλείου Χαράλαμπος του Μαρίνου, 37/ Μον. Χωρ/λαξ Φίλιππος του Λαζάρου, 38/ Μον. Χωρ/λαξ Βλάχος Φώτιος του Αναστασίου, 39/ Μον. Χωρ/λαξ Κυριακόπουλος Ιωάννης του Βασιλ. 40/ Μον. Χωρ/λαξ Μήτσικας Άγγελος του Δημητρίου 41/ Ψαράς Αχιλλεύς του Χαριλάου, 42/ Μπουζάκης Ηλίας του Κων/νου Μον. Χωρ. 43/ Μον. Χωρ/λαξ Ψύρας Χρήστος του Κων/νου, 44/ Άνευ Θητ. Χωρ/λαξ Καραχάλιος Κων/νος του Σπυρίδωνος 45/ Μον. Χωρ/λαξ Χατζήγιαννης Ιωάννης του Σταύρου, 46/ Καλατζάκης Μιχαήλ του Αθανασίου, Μον. Χωρ/λαξ. 47/ Μον. Χωρ/λαξ Τσελής Χρήστος του Σεραφείμ, 48/ Μον. Χωρ/λαξ Σουρουνάκης Νικόλαος του Εμμ. 49/ Χίτος Κων/νος του Βασιλ. Μον. Χωρ/λαξ, 50/ Μον. Χωρ/λαξ Ποντικίνας Βασίλειος του Ιωάν. 51/ Χωρ/λαξ Μον. Σταματόπουλος Φώτιος του Κων/νου, και 52/ Μον. Χωρ/λαξ Τσουμπέκης Λύσανδρος του Αθαν. Διότι Διμοιρίται, ομαδάρχαι σκοπευταί πολυβόλων, όλμων κ.λ.π. ασυρματισταί όντες εμάχοντο επί δωδεκάωρον ακάλυπτοι και όρθιοι, ανεχαίτιζον μιαν μετά την άλλην τας επιθέσεις των συμμοριτών, εκθέσαντες ούτω την ζωήν των εις άμεσον και πρωτοφανή κίνδυνον.

Γ΄ Ν' απονεμηθώσι Μετάλλια Ανδρείας εις τους 1/ Υπεν/ρχην Σπυρόπουλον Δημήτριον 2/ Μον. Χωρ/λαξ Ντίγκαν Απόστολον, 3/ Μον. Χωρ/λαξ Μερεντίκην Ιωάννην του Β. 4/ Μον. Χωρ/λαξ Γούσιαν Σωκράτην του Αλεξάνδρου, 5/ Μον. Χωρ/λαξ Τσόκαν Βασίλειον του Δημ. 6/ Μον. Χωρ/λαξ Σταμικόπουλον Γεώργιον του Χαραλ. 7/ Μον. Χωρ/λαξ Πετροδήμος Δημήτριος του Κων/νου.

Δ΄ Ν' απονεμηθώσι αι νόμιμοι μεταθανάτιοι προαγωγαί εις τους τετιμημένους νεκρούς ήρωας 1/ ενωματάρχην Γκότσην Ιωάννην, 2/ Υπεν/ρχην Μπισμπίκον Ευάγγελον του Νικολ. 3/ Υπεν/ρχης Βλαχοδημήτρης Δημήτριος του Γρηγορίου, 4/ Καντιδενόν Γεώργιον του Ιωαν. 5/ Μον. Χωρ/λαξ Κρητικάκην Νικόλαον του Εμμ. 6/ Μον. Χωρ/λαξ Πολυχρονάκην Ιωάννην του Εμμ. 8/ Μον. Χωρ/λαξ Πελεκάνον Ιωάννην του Εμμ. 9/ Μον. Χωρ/λαξ Σκαρτσόλιον Μιλτιάδην του Γεωργίου. 10/ Μον. Χωρ/λαξ Μπούρλας Άγγελος του Δημητρίου, 11/ Ευθυμιόπουλον Κων/νον του Σαράντη, Αρχηγόν των Μονάδων Αυτασφαλείας υπαίθρου Ζαχάρως και ν' αποσταλή εις τας οικογενείας των εύφημος μνεία.

Ν' απονεμηθώσι μετάλια ανδρείας εις τους 1/ Υπ/ρχην Σπυρόπουλον Δημήτριον 2/ Μ.Χ. Ντίγκαν Απόστολον 3/ Μ.Χ. Μερεντίτην Ιωάννην του Βαΐου 4/ Μ.Χ. Γούσιαν Σωκράτην του Αλεξάνδρου 5/ Μ.Χ. Τσόκον Βασίλειον του Δημητρίου 6/ Μ.Χ. Σταμικόπουλον Γεώργιον του Χαρ. 7/ Μ.Χ. Πετρόπουλον Αγησίλαον του Αναστασίου 8/ Μ.Χ. Ντίναν Λεωνίδαν του Δημητρίου 9/ ΜΠΧ Παπασπύρου Σπυρίδωνα του Κων/νου 10/ Μ.Χ. Βασιλάκην Εμμανουήλ του Γεωργίου, 11/ Μ.Χ. Χανιωτάκην Γεώργιον του Θεμιστοκλέους 12/ Μ.Χ. Μακρυγιάννην Νικόλαον του Ιωάννου, 13/ Μ.Χ. Καλοϊτζάκην Μιχαήλ του Αθανασίου 14/ Στασινόν Δημήτριον του Λάμπρου 15/ Μ.Χ. Νικολόπουλον Νικόλαον του Δημητρίου 16/ Α.Θ.Χ. Σταυρόπουλον Χρυσόστομον του Γεωργίου, 17/ Μ.Χ. Σκαράκης Μιχαήλ του Αθανασίου, 18/ Παρασκευόπουλον Σπυρίδωνα του Κων/νου, 19/ Ρεστάνην Κων/νον του Ιωσήφ 20/ Κυριαζίδην Χριστόφορον του Ιωάννου 21/ Μάβαν Νικόλαον, 22/ Λαμπρόπουλον Κων/νον του Δημητρίου, 23/ Κουρήν Κων/νον του Παναγιώτου 24/ Νικολόπουλον Ιωάννην του Γεωργίου, 25/ Βδουκάκην Αντώνιον του Ανδρέα, 26/ Μάρκου Παναγιώτην του Γεωργίου, 27/ Τσίκαν Νικόλαον του Φιλίππου, 28/ Θεοφιλόπουλον Γεώργιον του βασιλείου, 29/ Φωτόπουλον Γεώργιον του Ιωάννου, 30/ Παπαγεωργίου Θεόδωρον του Θεοδώρου 31/ Κιάμον Χρίστον του Σπυρίδωνος, 32/ Λουρήν Ανδρέαν του Περικλέους 33/ Κουνδουράκην Στυλιανόν του Εμμανουήλ 34/ Οικονομέαν Ηλίαν του Νικολάου 35/ Παυλήν Δημήτριον του Θεοδώρου 36/ Τριαντόπουλον Βασίλειον του Γεωργίου, 37/ Χρονόπουλον Θεοχάρην του Χαραλάμπους, 38/ Σωτηρόπουλον Αθανάσιον του Σωτηρίου. Και τους λοιπούς άνδρας της Υπ/σεως χωροφυλακής Ζαχάρως και ΜΑΥ, επιδειξάντων απάντων αρίστην μαχητικήν ικανότητα και συντελεσόντων εις την επιτυχή έκβασιν του αγώνος.

ΣΤ΄ Ν' απονεμηθώσι αι νόμιμαι ηθικαί αμοιβαί εις τους κάτωθι κατοίκους της Ζαχάρως, διότι άλλοι διαρκούσης της μάχης συμμετέσχον ενεργώς εν όπλοις και άλλοι εν συμπράξει μετά των

μαχομένων και άλλοι ευθύς μετά την μάχην επεδείξαντες ηρωϊσμόν και αυταπάρνησιν, συντελέσαντες και ούτοι εις την επιτυχή έκβασιν του αγώνος, ήτοι: 1/ Δόμνα Ευγ. Διον. Γιαννακοπούλου, 2/ Φωτούλα Ευγ. Διον. Γιαννακοπούλου, 3/ Βάσω Χείλιου, 4/ Ελπινίκη Θυγ. Διον. Σασσόπουλου, 5/ Βεατρίκη Ευγ. Διον. Σασσόλου, 6/ Φώτιον Δημήτρουλαν, 7/ Αριστομένην Ηρ. Κριτσέλην, μαθητρίας και μαθητάς του Γυμνασίου, 8/ Γεώργιον Διον. Τζαμαλούκαν Ιατρόν, 9/ Ιωάννην Θάνον, 10/ Σπύρον Ανδρέου Σάσσαλον 11/ Λεωνίδαν Θεοδ. Παναγόπουλον, 12/ Ιωάννην Αλεξανδρόπουλον Συμ/φον, 13/ Αθανασία Χ. Ιωάννου Χριστοδουλοπούλου, 14/ Αγγελική Ευγ. Γρηγορίου Γιαννοπούλου, 15/ Ευαγγελία Θυγ. Ηρ. Κριτσέλη, 16/ Γεώργιον Τζέμον, 17/ Ευγενίαν Παπαφωτίου, 18/ Αναστάσιον Μοτράγκον, 19/ Γεώργιον Κων/νου Ζιάταν και 20/ Διονύσιον Κων/νου Ζιάταν.

Ούτω έληξεν η Δευτέρα επίθεσις των Συμμοριτών κατά της ΖΑΧΑΡΩΣ με πλήρη συντρηβήν των και με μεγάλας απωλείας των Συμμοριτών.

3η ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΖΑΧΑΡΩΣ

Κατόπιν των 2 προηγουμένων αποτυχουσών επιθέσεων κατά της Ζαχάρως ήτοι της 21ης Οκτωβρίου του 1947 και της 24ης Ιουνίου του 1948 οι Κομμονιστοσυμμορίται μένεα πνέοντες διά την αποτυχίαν απεφάσισαν να επιτεθώσιν και τρίτην φοράν διά πολύ μεγάλων δυνάμεων.

Σκοπός της επιθέσεως ταύτης ήτο η καταστροφή της Ζαχάρως η λαφυραγώγησις και ο έλεγχος επί της ακτής του Κυπαρισσιακού Κόλπου και η αποκοπή των συγκοινωνιών μεταξύ Αθηνών - Πατρών - Μεσσηνίας.

Ούτω δυνάμεις των Κομμονιστοσυμμοριτών υπό την Διοίκησιν των Γκιουζέλη, Κανελλοπούλου, Κονταλώνη και Σαρήγιαννη.

Αποφασίζεται και πραγματοποιείται η συγκέντρωσις των Κομμονιστικών τμημάτων εις το Χωρίον Ράχες - Καρδαμίτση, δυτικώς Τροπαίων διά να μη γνωσθώσιν οι προθέσεις των και μελετάται ο τρόπος ενεργείας και η διάθεσις των Κομμονιστοσυμμοριτών.

Αποστέλλεται κλιμάκιον της Διοικήσεως των συμμοριτών προς Ζαχάρω διά λεπτομερειακόν καταρτισμόν του Σχεδίου ενεργείας, ίνα τα τμήματα των Κ-συμμοριτών κινούμενα εκ του ας άνω χώρου συγκεντρώσεως, κατά το δυνατόν να ενεργήσουν αμέσως διά την επίτευξιν αιφνιδιασμού και εις την φρουράν Ζαχάρως, αλλά και εις την Ανωτάτην Στρατιωτικήν Διοίκησιν Πελοποννήσου προς αποφυγήν ματαιώσεως της επιθέσεως η εγκαίρου αφίξεως ενισχύσεων προς τους αμυνομένους.

Εις την περιοχήν της Αρχαίας Ολυμπίας ευρίσκετο το 616 Τάγμα της 72ας Ταξιαρχίας υπό τον Ταγματάρχην Χρυσούλην, όπερ ήτο γνωστόν εις τους Κ-συμμορίτας. Συμφώνως προς το Σχέδιον δύναμις εκ 4 Λόχων /350/ συμμορίται περίπου εκ του Αρχηγείου Ταϋγέτου υπό τον Κονταλώνην Γεώργιον Αντισυνταγματάρχην Επιτελάρχην της ΙΙΙ.' Κομμουνιστικής Μεραρχίας Πελοποννήσου θα επιτίθετο εκ δυσμών και Νοτιοδυσμών κατά των εν τη Κωμοπόλει τριών αντιστάσεων του Δημοτικού Σχολείου, του Καφενείου Μουσαμά, και του Αγίου Σπυρίδωνος, 2/ Ο Λόχος Ασφαλείας και ο 8ος Λόχος εκ Μαινάλου /150/ συμμοριτών θα επιτίθετο, εκ της αντιθέτου πλευράς εναντίον της αντιστάσεως του Αγίου Σπυρίδωνος, έτερον Τάγμα Κομμουνιστοσυμμοριτών του Μαινάλου 250 περίπου συμμοριτών υπό τον Βρεττάκον, θα επιτίθετο συγχρόνως εναντίον της αντιστάσεως Στρογ-γυλοράχης υψώματος Δυτικώς της Ζαχάρως. Έτερον Τάγμα Κομμονιστοσυμμοριτών δυνάμεων Αχαϊοήλιδος δυνάμεως 250 ανδρών υπό τον Ζαχαριάν θα κατελάμβανεν θέσεις εις Αλφειόν, Βορείως των Κρεσταίνων, προς αντιμετώπισιν του Τάγματος Χρυσούλη, ευρισκόμενον εις Αρχαίαν Ολυμπίαν και ο 1ος Λόχος του ιδίου Αρχηγείου, διετέθη προς αντιπερισπασμόν εις περιοχήν πλατάνου.

Διά την αντιμετώπισιν ενισχύσεων εκ Κυπαρισσίας και Μεσσηνίας γενικώς ετάχθη ο 1ος Λόχος δυνάμεως 80 συμμοριτών υπό τον Κουτρουλάκην.

Ελαφραί επίσης δυνάμεις ετάχθησαν προς αντιμετώπισιν ενισχύσεων εκ Πύργου Σιδηροδρομικώς. Εις χείρας της Κομμονιστικής Μεραρχίας παρέμεινεν 1/ ένας Λόχος προς εφεδρείαν.

Ούτω η ΙΙΙ.' Κομμονιστική Μεραρχία διέθεσεν διά την επιχείρησιν ταύτην /15/ Λόχους Σύνολον δυνάμεως 1100 /χιλίων εκατό/ περίπου Κομμονιστοσυμμορίται με Γενικόν επιτελάρχην τον Κωνσταντίνον Κανελ-λόπουλον, και Γενικόν Πολιτικόν Επίτροπον τον Νικόλαο Γκότσην.

Ο οπλισμός των κομμουνιστών απετελείτο εκ δύο /2/ βαρέων όλμων εκάστη δε συμμοριακή ομάς αποτελουμένη εκ 5-7 συμμοριτών διέθετον ανά εν οπλοπολυβόλον ένα /1/ αντιαρματικόν εκτοξευτήν / αντιαρματικήν Γροθιάν/ και εν αυτόματον ΣΤΕΝ και οι υπόλοιποι ατομικά όπλα κυρίως Αγγλίας. Το Αρχηγείον των συμμοριτών διέθετεν ένα ασύρματον επίσης 50 ζώα ιππεύσεως και φόρτου, επί των τελευταίων τούτων είχον όπλα. Επίσης είχον επιτάξη και 200 ζώα φόρτου.

Τα στελέχη των Κομμονιστών κατετοπίσθησαν διά τον τρόπον ενεργείας και ιδίως ετονίσθη εις αυτούς η ανάγκη της αμέσου αγκιστρώσεως εις τας οικίας και η αποφυγή καθηλώσεως τούτων επί του εκτεταμένου ακαλύπτου και θεριζομένου υπό των πυρών εδάφους ως επίσης και η διά διατρήσεως των οικιών προώθησις τούτων μέχρι των αντιστάσεων προς αποφυγήν των βαλλομένων οδών και λοιπών σημείων.

Η δύναμις των υπερασπιστών της Ζαχάρως, απετελείτο εξ 100 περίπου ανδρών του αποσπάσματος Ζάρα /19/ ανδρών της Υποδιοκήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως και 37 ανδρών της Διμοιρίας των ΜΑΥ Ζαχάρως. Το απόσπασμα Ζάρα Διοικούσεν ο έφεδρος Υπολοχαγός Κανελλόπουλος Περικλής του Ζάρα απουσιάζοντος εις την Τρίπολιν με άδειαν. Ήτοι η δύναμις που υπεράσπιζεν την Ζαχάρω ανήρχετο εις 156 άνδρας περίπου, ο οπλισμός της δυνάμεως ταύτης απετελείτο εξ ενός όλμου των 81 χιλιοστών δύο /2/ ατομικών τοιούτων ενός πίατ του αποσπάσματος Ζάρα /3/ μυδραλλίων /17/ οπλοπολυβόλων και 17 αυτομάτων όπλων και των υπολοίπων ατομικών όπλων και /700/ χειροβομβίδων /Μίλς/. Κατόπιν συνεννοήσεως του Διοικούντος το απόσπασμα Ζάρα Υπολοχαγού Κανελλοπούλου Περικλέους με τον Διοικήτην της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως Ανθυπομοι-ράρχου Καπετανάκη κατενεμήθη η ανωτέρω δύναμις εις /5/ φυλάκια ήτοι "Δημοτικού Σχολείου" εις την Νοτίαν πλευράν της Κωμοπόλεως 2/ Καφενείον Μουσαμά εις το Κέντρον της Κωμοπόλεως, 3/ Στρογγυλόραχη ύψωμα προς δυσμάς της Κωμοπόλεως εις απόστασιν 500 μέτρων περίπου, άπαντα τα φυλάκια ταύτα κατείχοντο υπό των ανδρών αποσπάσματος Ζάρα με Διοικητήν τον έφεδρον Υπολοχαγόν Κανελλόπουλον Περικλήν, όστις είχε τον Σταθμόν Διοικήσεως του εις το Φυλάκιον του Καφενείου Μουσαμά, και 4ον εις τα Φυλάκια 1/ Του Αγίου Σπυρίδωνος και 2/ της Κορδόρουγας προς την βορείαν πλευράν της Κωμοπόλεως. Αμφότερα τα ανωτέρω δύο φυλάκια κατείχοντο αναμίξ υπό των Χωροφυλάκων της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως και των ΜΑΥ Ζαχάρως υπό την Διοίκησιν του Ανθυπομοιράρχου Καπετανάκη Β. Επί των θέσεων απάντων των Φυλακίων τούτων είχον κατασκευασθή λιθόκτιστα πολυβολεία και θέσεις σκοπευτών. Τα προαναφερθέντα Συμμοριακά Συγκροτήματα εκκινήσαντα εκ των επαρχιών Γορτυνίας και Ηλείας, συνεκεντρώθησαν την νύκτα της 10-11ης Οκτωβρίου 1948 έφθασαν εις την δασώση έκτασιν της Κωστομέρας /3/ ώρας έξωθεν της Ζαχάρως και παρέμειναν εκεί κρυπτόμενοι επιμελώς καθ' όλην την ημέραν της 12ης Οκτωβρίου. Κατά την διαδρομήν των συνελάμβανον άπαντα αδιακρίτως τα πρόσωπα άτινα τους αντιλαμβάνοντο καθ' οδόν και ούτω είχον συγκεντρώση εις Κωστομέραν άνω των 70 χωρικών.

Εκ Κωστομέρας εξεκίνησαν μετά συγκέντρωσιν και ομιλίαν προς τους συμμορίτας του Αρχηγού των Συγκροτημάτων Στεφάνου, τας πρώτας εσπερινάς ώρας της 12ης Οκτωβρίου μετά βραδυνήν και προφυλακτικήν πορρείαν επλησίασαν την Κωμόπολιν εξ όλων των κατευθύνσεων περί την πρωϊνήν της 13ης Οκτωβρίου, καταλαμβάνοντες θέσεις χωρίς να πλησιάσουν τα φυλάκια. Οι συμμορίται οίτινες είχον καταλάβη θέσεις πέριξ της κωμοπόλεως περί την 4ην πρωϊνήν ώραν της 13ης Οκτωβρίου ήρχισαν μετά πάσης προφυλάξεως να πλησιάζωσιν τας θέσεις των φυλακίων διά να επιτύχωσιν αιφνιδιασμόν, εγένοντο όμως παντού εντιληπτοί εις ικανήν απόστασιν από των φυλακίων και την 4.20΄ ώραν εξεδηλώθησαν τα πυρά των, εναντίον όλων των φυλακίων συγχρόνως.

Οι επιτιθέμενοι συμμορίται από της ενάρξεως της επιθέσεως μέχρι της 6ης πρωϊνής ησχολήθησαν κυρίως με την κατάληψιν θέσεων επί των οικιών και των οδών, εις την κατασκευήν προχείρων πολυβολείων, αρκούμενοι εις παρενοχλητικά πυρά εναντίον των θέσεων. Κατέλαβον ούτω κατά το χρονικόν τούτο διάστημα άπαντα τα οικήματα πλησίων των φυλακίων πλείστα των οποίων διέτρησαν διά σιδηρών λοστών εκ της οπισθίας πλευράς διά να φθάσωσιν εις την ετέραν πλευράν έναντι των θέσεων των υπερασπιστών επί της οποίας ήνοιγον έσωθεν μικράς οπάς και ετοποθέτουν απαρατήρητοι οπλοπολυβόλα. Βαρείς όλμους ετοποθέτησαν επί του υψώματος "Αγίου Ηλία" ανατολικώς της Ζαχάρως και επί του υψώματος "Μαυροβούνι" βορείως της Ζαχάρως περί τα 1500 περίπου μέτρα, τα δε πολυβόλα Βίκερς και θέσεως ετοποθέτησαν επί των ιδίων ανωτέρω θέσεων και μεταξύ του Σδηροδρομικού Σταθμού και της Κωμοπόλεως.

Η έντασις της Μάχης έφθασεν εις το κατακόρυφον από της 7ης πρωϊνής, ότε οι επιτιθέμενοι ήρχισαν να ρίπτουν καπνογόνα βλήματα όλμων έμπροσθεν των θέσεων των φυλακίων και να βάλλωσι καταιγιστικώς κατ' αυτών διά βαρέων όπλων και ατομικών τοιούτων. Από της 9ης ώρας ήρχισαν να θέτωσιν πυρ προ των εις το οίκημα των ΤΤΤ, Γραφείου πλησίον του φυλακίου Μουσαμά και διαδοχικώς εις τα οικήματα της Αγροτικής Τραπέζης του Φαρμακείου Αθανασίου Παπαδόπουλου και των 6 υπολοίπων ιδιωτικών οικιών τας οποίας επυρπόλυσαν εις το Κέντρον της Κωμοπόλεως και εις την βορείαν πλευράν προ του φυλακίου Κορδόρουγας, ενώ συγχρόνως συνέχιζον με την ιδίαν έντασιν και δι' όλων των παντοίων όπλων επίθεσιν κατά των φυλακίων. Ταυτοχρόνως εις τα φυλάκια Αγίου Σπυρίδωνος και Κορδορούγας έκαμνον χρήσιν αντιαρματικών

εκτοξευτών δύο των οποίων εξεράγησαν εις τον μανδρότοιχον του Αγίου Σπυρίδωνος, εις δε έπεσεν εντός πολυβολείου του Αγίου Σπυρίδωνος χωρίς να εκραγή. Ούτω παρ' όλας τας λυσσώδεις επιθέσεις των συμμοριτών άπαντα τα φυλάκια του Δημοτικού Σχολείου, Καφενείου Μουσαμά, Στρογγυλόραχης, Αγίου Σπυρίδωνος και Κορδόρουγας, ημύνοντο με αφάνταστον ηρωϊσμόν κατά των λυσσαλέων επιθέσεων των συμμοριτών. Ο πληθυσμός της Κωμοπόλεως άνδρες, γυναίκες και Μαθηταί Γυμνασίου εβοήθουν τους υπερασπιστάς μεταφέροντες πολεμοφόδια, τρόφιμα και ύδωρ εις τα Μαχόμενα φυλάκια αψηφούντες το πύρ των επιτιθεμένων. Το 616 Τάγμα της 72ας Ταξιαρχίας ευρισκόμενον εις περιοχήν της Αρχαίας Ολυμπίας διέβη τον Αλφειόν κατά τας εσπερινάς ώρας της 12ης Οκτωβρίου και κατώρθωσεν διά συντόμου πορείας και απαρατήρητον εκ μέρους των συμμοριτών να φθάση εις τους πρόποδας του όρους Λαπίθα εις την Βορείαν πλευράν και κάτωθεν του υψοδείκτου 773 και του Χωρίου Σμέρνας κατόπιν Διαταγής της Ανωτέρας Στρατιωτικής Διοικήσεως Πελοποννήσου ληφθείσης την 6ην ώραν της 13ης Οκτωβρίου και εκινήθη προς Ζαχάρω με αποστολήν την ενίσχυσιν της φρουράς ταύτης ήτις εμάχετο απεγνωσμένως από της 4ης πρωϊνής ώρας κατά των συμμοριτών. Την 8.30' ώραν το Τάγμα αφίχθη εις Χωρίον Σμέρναν και εκινήθη επιγόντως προς Ζαχάρω. Ανέτρεψεν τα εις τα πέριξ υψώματα του Χωρίου Σμέρνας εγκατεστημένα τμήματα συμμοριτών εβάδισεν διά τριων Λόχων εν πρώτω κλιμακίω κατά της Β. Ανατολικής και Ανατολικών υψωμάτων της Ζαχάρως, ανέτρεψαν τας επί των υψωμάτων τούτων αντιστάσεις αίτινες κατείχοντο υπό των συμμοριτών και αίτινες έβαλον κατά της Ζαχάρως διά σφοδρών πυρών ως και κατά των Λόχων του Τάγματος έφθασαν την 11ην πρωϊνήν προ της Ζαχάρως. Διά δημιουργηθείσης βάσεως πυρός εξ όλμων κ' οπλοπολυβόλων ανετράπησαν αι αντιστάσεις δι' επιθέσεως των τριών Λόχων και υποστηρίξεως εκ των πυρών της Βάσεως. Άπαντα τα φυλάκια της Ζαχάρως ανθίσταντο ηρωϊκώς εις όλας τας επιθέσεις των συμμοριτών και ανεπτερώθη το ηθικόν των αμυνομένων μόλις αντελήφθησαν την επέμβασιν του Τάγματος διά των πυρών εκ των Βορείων υψωμάτων της Ζαχάρως.

Την 9.10' ώραν ενεφανίσθη εν αεροπλάνον το οποίον υπερέπτη του πεδίου της Μάχης δι' αναγνώρισιν και κατόπιν απεσύρθη. Την 11.45' ώραν ενεφανίσθησαν δύο μαχητικά αεροπλάνα άτινα έβαλλον διά πολυβόλων και ρουκετών κατά των θέσεων των συμμοριτών.

Την 11ην ώραν εγένετο Γενική και συντονισμένη εξόρμησις των συμμοριτών καθ' όλων των Φυλακίων αλλά απεκρούσθη.

Την 11.45' ανετράπησαν οι συμμορίται και ήρχισαν φεύγοντες πανικόβλητοι προς απάσας τας διευθύνσεις. Οι Λόχοι του Τάγματος απέκοψαν την υποχώρησιν και τας οδούς διαφυγής προς Ξηροχώριον και Σμέρναν και Παληόβρυσιν.

Την 12.30, εν τμήμα των συμμοριτών όπερ είχε προωθηθή εις το Νεκροταφείον της Κωμοπόλεως αντελήφθη την προσέγγυσιν του Τάγματος από Βορρά και ειδοποίησεν τους Διοικούντας ότε διετάχθη η εντός 10 λεπτών της ώρας έναρξις κατευσπευσμένης γενικής αποχωρήσεως διά της ανατολικής πλευράς της Ζαχάρως, και των υψωμάτων Αγίου Ηλία και Κωτσαρέλου προς χωρίον Σχίνους.

Οι συμμορίται έφευγον πανικόβλητοι και προς πάσας τας κατευθύνσεις αίτινες ήσαν ελεύθεραι, πλην όμως οι Λόχοι του Τάγματος δεν ηδυνήθησαν να εγκλωβίσουν άπαντας τους επιτιθέντας συμμορίτας διότι εγκαίρως είχον αποσύρει πολλάς δυνάμεις. Οι Λόχοι του Τάγματος εκινήθησαν ανατολικώτερον προς κατάληψιν των υψωμάτων προς το Χωρίον Σχίνοι, ένθα κατεμετρήθησαν 30 πτώματα συμμοριτών εάν προστεθούν εις τούτους /20 νεκροί, οίτινες ευρέθησαν επί των θέσεων που έβαλλον οι όλμοι και 14 οίτινες ανευρέθησαν την επομένην κατά την κίνησιν του Τάγματος, ήτοι το όλον 64, νεκροί.

Την επομένην το Τάγμα επροχώρησεν προς Κωστομέραν /3/ ώρας ανατολικώς της Ζαχάρως και καθ' οδόν εφαίνοντο μεγάλαι κηλίδες αίματος. Εις Κωστομέραν το Τάγμα επληροφορήθη ότι την προηγουμένην διήλθεν ο Κανελλόπουλος Κωνσταντίνος και Γκότσης μετά 200 περίπου συμμοριτών εκ των οποίων /50/ βαρέως τραυματίαι φερόμενοι επί κτηνών αργότερον δε περί την 10ην ώραν της 14ης του μηνός διήλθεν Φάλαγξ κτηνών επιταχθέντων εκ των πέριξ χωρίων από της προηγουμένης ημέρας μετά 100 και πλέον τραυματιών. Εντός και πέριξ της Κωμοπόλεως ανευρέθησαν και ενεταφιάσθησαν /34/ πτώματα συμμοριτών, ούτω οι νεκροί των συμμοριτών εξοντωθέντων υπό της Φρουράς της Ζαχάρως και του 616 Τάγματος Πεζικού ανήλθον εν συνόλω εις τους 180 οι δε τραυματίαι υπερέβησαν τους 100. Μεταξύ των φονευθέντων συμμοριτών ήτο και ο Αρχισυμμορίτης Κούτρης Παναγιώτης εκ Καλλιρόης Μεσσηνίας πολιτικός επίτροπος του Α.΄ Συμμοριακού Τάγματος Ταϋγέτου και εκ Λαγκαδίων Γορτυνίας Ταγματάρχης Επιμελητείας του 3ου Συμμοριακού Συγκροτήματος.

Αι εκ Πύργου αφιχθείσαι θαλασσίως δυνάμεις προς ενίσχυσιν της Φρουράς Ζαχάρως υπό την προστασίαν του περιπολικού του στόλου το οποίον έρριψεν περίπου δύο βολάς κατά τμημάτων του Τάγματος εκ παρεξηγήσεως απεβιβάσθησαν εις την παραλίαν μεταξύ Ζαχάρως και Κακοβάτου καθ' ον χρόνον υπεχώρουν με πανικόν οι συμμορίται δεν επρόλαβον όμως να έλθουν εις επαφήν μετ' αυτών ειμή εξ αποστάσεως, έβαλλον μόνον δι' όλμων.

Απώλειαι ημετέρων δυνάμεων

1/ Του 616 Τάγματος της 72 Ταξιαρχίας εις νεκρός Στρατιώτης και 2 ελαφρώς τραυματίαι και εις ημιονηγός ιδιώτης ελαφρώς τραυματίας.

2/ Της Φρουράς Ζαχάρως Νεκροί

α/ Μόνιμος Υπεν/ρχης Μπουρογιαννόπουλος Αριστείδης του Αλεξάνδρου.
β/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Καρανικόλας Αθανάσιος του Αγαπητού.
γ/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Τσάφος Νικόλαος του Θεμιστοκλέους.
δ/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Γιολδάσης Δημήτριος του Κων/νου.
ε/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Χαλδαίος Κων/νος του Θεοδώρου.

Άπαντες οι ανωτέρω του Αποσπάσματος Ζάρα.

Τραυματίαι της Μάχης 13ης Οκτωβρίου εκ της Φρουράς Ζαχάρως

Α.΄ 1/	Μόνιμος	Χωροφύλαξ	Ασημακόπουλος Πέτρος του Ευθυμίου
2/	"	"	Βεργάδος Θεόδωρος του Αθανασίου.
3/	"	"	Λυκογιάννης Νικόλαος του Γεωργίου.
4/	"	"	Παπασπύρου Σπυρίδων του Κων/νου.
5/	"	"	Σπυράκης Μιχαήλ του Αθανασίου.
6/	"	"	Κιάμος Χρίστος του Σπυρίδωνος.
7/	"	"	Μπολδάκης Φώτιος του Νικολάου.
8/	"	"	Τσουμπέδακης Λύσανδρος του Αθανασίου.
9/	"	"	Κουτσοκέρας Ιωάννης του Γεωργίου.
10/	"	"	Κατσιβέλης Παύλος του Σταύρου.
11/	"	"	Μπαταλιάς Γεώργιος του Βασιλείου.
12/	"	"	Λουκάς Νικόλαος του Παναγιώτου.
13/	"	"	Σταματόπουλος Γεώργιος του Χαρίτου.
14/	"	"	Σαβοριανάκης Ευάγγελος του Αντωνίου.
15/	"	"	Μάρκου Παναγιώτης του Γεωργίου.
16/	Άνευ Θητείας	Χωρ/λαξ	Κολλάτος Γεώργιος του Ιωάν.
17/	" "	"	Σκούφης Γεώργιος του Σπυρίδωνος.
18/	" "	"	Καραχάλιος Κων/νος του Σπυρίδωνος.

Άπαντες οι ανωτέρω του Αποσπάσματος Ζάρα.

Β.΄ Της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως.

1/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Παναγόπουλος Αντώνιος του Παναγιώτου.

2/ Μόνιμος Χωροφύλαξ Κονταλής Διονύσιος του Παναγιώτου.

Γ.΄ Της Διμοιρίας ΜΑΥ Ζαχάρως.

1/ Καλογερόπουλος Παναγιώτης του Δημητρίου.
Ωσαύτως ετραυματίσθησαν οι ιδιώται.

1/ Αγγελική Θυγάτηρ Γρηγορίου Γιαννακοπούλου, καθ' ον χρόνον μετέφερεν εις τας θέσεις του Φυλακίου Αγίου Σπυρίδωνος ύδωρ εις τους μαχομένους.

2/ Τασσόπουλος Κων/νος του Δημητρίου.

3/ Τασσοπούλου Γιαννούλα συζ. Του Δημητρίου.

4/ Δήμητρα συζ. Γεωργ. Γεωργακοπούλου, κατά την νύκτα ταύτην 12-13 Οκτωβρίου διενυκτέρευον εις τας θέσεις του Φυλακίου Αγίου Σπυρίδωνος, η Γεωργία συζ. του οπλίτου ΜΑΥ Κορκολή Γεωργίου ήτις έλαβεν μέρος εις την μάχην επιδείξασα απαράμιλλον θάρρος περιερχομένη συνεχώς τα διάφορα Πολυβολεία, μεταφέρουσα πυρομαχικά και αντικα-θαστώσα πολλάκις προσωρινώς τους κατακόπους άνδρας.

Κατά την ώραν της επιθέσεως έσπευσαν εκ των πλησίον οικιών των εις τας θέσεις των Φυλακίων.

1/ Αγγελική Θυγ. Γεωργίου Γιαννακοπούλου.

2/ Δόμνα Θυγ. Διον. Γιαννακοπούλου.

3/ Βάσω Θυγ. Παναγ. Χείλιου.

4/ Φωτούλα Θυγατ. Διον. Γιαννακοπούλου.

5/ Αθανασία Χήρα Ιωαν. Χριστοδουλοπούλου.

6/ Πηνελόπη Θυγ. Γρηγορίου Τσιρώνη.

7/ Θεώνη Θυγ. Αθανασίου Φουρλή, ως και 15ετής παις Ιωάννης Χριστοδουλόπουλος, οίτινες περιέτρεχον καθ' όλην την διάρκειαν της Μάχης εις τας θέσεις των πολυβολείων παρά τα καταιγιστικά πυρά, εγέμιζον γεμιστήρας μετέφερον πυρομαχικά και ύδωρ και καφέ εις τους Μαχομένους άνδρας.

Ομοίως πολλοί μαθηταί και μαθήτριαι του Γυμνασίου εβοήθησαν παντοιοτρόπως τους αμυνομένους εις την εκπλήρωσιν των καθηκόντων των κατά την μάχην. Οι συμμορίται κατά την διάρκειαν της μάχης επυρπόλησαν προφανώς προς μετάδοσιν πανικού εις τους αμυνομένους άνδρας της Φρουράς.

1/ Το Οίκημα των ΤΤΤ Γραφείου ιδιοκτησίας Ιωαν. Δρακόπουλου.

2/ Το οίκημα της Αγροτικής Τραπέζης ιδιοκτησίας Σπύρου Σασσάλου μετά της άνωθεν κειμένης κατοικίας του.

3/ Το οίκημα του Φαρμακείου Αθανασίου Παπαδοπούλου.

4/ Την οικίαν Κωνσταντίνου Κακαβούλη.

5/ Την οικίαν Νικολάου Κοκκώνη.

6/ Την οικίαν του Αναστασίου Γκότση.

7/ Την οικίαν του Σωκράτους Κοκκώνη.

8/ Την οικίαν Σπυρίδωνος Σαμβράμη.

9/ Την οικίαν των αδελφών Ιωάννου και Δημητρίου Νικολοπούλου.

10/ Το παντοπωλείον και την άνωθεν οικίαν του Ιωάννου Σασσάλου.

11/ Την οικίαν Νικολάου Αλεξόπουλου./

Εκ των ριφθεισών ρουκετών υπό των Αεροπλάνων, και των όλμων και των πυροβολισμών, κατεστράφη ο Ιερός Ναός του Νεκροταφείου της Παναγίας της Ζαχάρως και η οικία του Δημητρίου Κωνσταντοπούλου και υπέστησαν σοβαράς ζημίας και άλλαι οικίαι της Κωμοπόλεως.

Ούτω έληξεν και η Τρίτη επίθεσις κατά της Ζαχάρως με συντριβήν των συμμοριτών και με μεγάλας απωλείας εις άνδρας και υλικόν παντοίων όπλων και πυρομαχικών και ενός βαρέως πολυβόλου. Ούτε ετόλμησαν πλέον άλλην επίθεσιν οι συμμορίται μέχρις εκκαθαρίσεως της Πελοποννήσου.

Η αποτυχία δε αύτη οφείλεται:

1/ Εις την αποφασιστικήν αντίστασιν και αυτοθυσίαν των αμυνομένων, εις την καλήν αμυντικήν διάταξιν, την κατανομήν των δυνάμεων, την οργάνωσιν του εδάφους και του Σχεδίου πυρός.

2/ Εις την έγκαιρον άφιξιν ενισχύσεων ως του 616 Τάγματος Χρυσούλη και εις την αιφνιδιαστικήν επίθεσιν τούτων εκ των Νώτων κατά των Συμμοριτών.

Η επίθεσις κατά της Ζαχάρως ήτο γνωστή εις την Ανωτέραν Στρατιωτικήν Διοίκησιν Πελοποννήσου προ 48 ώρου δι' ο και εκινήθη εγκαίρως το 616 Τάγμα /Χρυσούλη/ προς Ζαχάρω την προηγουμένην της επιθέσεως.

Συγχαρητήρια Τηλεγραφήματα των Αρχών

Από την Διοίκησιν Χωροφυλακής Τριφυλίας.

1/ Προς την Υποδιοίκησιν Χωροφυλακής Ζαχάρως.

Δι' ηρωϊκόν Χθεσινόν αγώνα σας εκφράζω την ευαρέσκειάν μου εις τον Διοικητήν Υποδιοικήσεως, Υπαξιωματικούς και οπλίτας, και Αποσπάσματος Ζάρα και εις άνδρας ΜΑΥ Ζαχάρως και υπερηφανεύομαι ηγούμενος τοιούτων αξιωματικών και οπλιτών Με σας η Ελλάς ποτέ δεν πεθαίνει.

Παρούσα αναγνωσθήτω εις συγκέντρωσιν.

Προσωρινός Διοικητής
Σταυριανόπουλος Νικόλαος

Εκ Τριπόλεως 15.10.48

Δήμαρχον Ζαχάρως, Υποδιοίκησιν Χωροφυλακής Ζαχάρως, Αρχηγόν ΜΑΥ Ζαχάρως, Μεταβατικόν Απόσπασμα Ζάρα.

Και διά τρίτην φοράν εντός ολίγον επιτυχής απόκρουσις επιτεθέντων κατά Ζαχάρως υπεραρίθμων συμμοριτών και βεβαιωθείσας σοβαράς απωλείας τούτων τιμώσιν υπερβαλλόντως ηρωϊκούς υπερασπιστάς πόλεως και μετριάζουσιν κοινήν λύπην δι' απωλειών 5 γενναίων μαχητών προμαχούντων υπέρ εξασφαλίσεως ελευθερίας Πατρίδος ημών και διατηρήσεως Ιερών και οσίων έθνους ολοκλήρου STOP. Υμείς και υφ' υμάς πάντες μετασχόντες μάχης, κατετροπώσατε παναθλίους Μητραλίας ελάμπρυνον νεωτέραν Ιστορίαν Ελλάδος και εγράψατε νέας σελίδας Δόξης και εξέχοντος Μεγαλείου STOP.

Πατρίς υπερήφανος διά τοιούτους ήρωας ενατενίζει ευγνωμόνως και μετά πλήρους εμπιστοσύνης προς αυτούς και αποθέτει τοιούτων γεναίων υπερασπιστών προστασίαν τιμής αυτής STOP.

Συγχαίρομεν θερμότατα άπαντας μετάσχοντας Μάχης δι' επιδειχθέν πνεύμα ευψυχίας, αυταπαρνήσεως και αυτοθυσίας και παρακαλούμεν όπως εκφράσητε αυτοίς την ζωηράν ευαρέσκειαν ημών και διαβεβαίωσιν συντόμου παροχής ανηκουσών ηθικών αμοιβών.

Προσωρινός Ανώτερος
Διοικητής Χωροφυλακής Πελοποννήσου
ΜΠΟΓΡΗΣ

Εκ Τριπόλεως:

Υποδιοίκησιν Χωροφυλακής Ζαχάρως
Απόσπασμα Ζάρα Ζαχάρω

Παρ' ημίν Βρεττανός Αστυνομικός Σύμβουλος, συγχαίρει θερμώς Διοικητάς υμών και πάντας κατά τελευταίαν μάχην δι' ηρωϊκώτατην άφθαστον αντίστασιν.

Εκφράζει βαθείαν λύπην του διά πεσόντας υπερασπιστάς Κωμοπόλεως.

Προσ. Ανώτερος Διοικητής Πελοποννήσου
ΜΠΟΓΡΗΣ

Εκ Κυπαρισσίας

Υποδιοίκησιν Χωροφυλακής Ζαχάρως και
Απόσπασμα Ζάρα.

"Αρχηγείον Χωροφυλακής διά 84/303/10 α Διαταγής του εκφράζει θερμά συγχαρητήρια και άκραν ευαρέσκειαν αυτού εις Διοικητήν Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Ζαχάρως Υπομοίραρχον Καπετανάκην και τους υπ' αυτόν άνδρας του αποσπάσματος Ζάρα δι' ηρωϊκήν απόκρουσιν των επιτεθέντων συμμοριτών κατά Ζαχάρως την 13/10/1948 και τα επιτευχθέντα Λαμπρά αποτελέσματα.

Διοικητής Διοικήσεως Χωροφυλακής Τριφυλίας
Χερουβιδμίης
Σύνδεσμος Φίλων του Στρατού
Πειραιεύς 22 Νοεμβρίου 1948
Προς τους Μαθητάς του Γυμνασίου Ζαχάρως Ολυμπίας
/Διά του κ. Γυμνασιάρχου/.
Αγαπητά και ηρωϊκά μας Ελληνόπουλα

Με υπερηφάνειαν και συγκίνησιν επληροφορήθημεν τον ηρωϊσμόν και την αυτοθυσίαν την οποίαν επιδείξατε βοηθήσαντες τον ηρωϊκόν μας Στρατόν κατά την ύπουλον και άνανδρον επιδρομήν κατά της ιδιαιτέρας πατρίδος σας, των Ξενοδούλων και προδοτών εχθρών της ενδόξου και ηρωϊκής μας Χώρας.

Πρέπει να γνωρίζετε ότι η πράξις σας, σας έκαμε γνωστούς όχι μόνον εις όλην την Ελλάδα μας, αλλά και έξω των συνόρων μας εις όλον τον Κόσμον.

Κοντά στα κατορθώματα των παλιοτέρων και νεωτέρων προγόνων μας και των σημερινών αδελφών μας που αγωνίζονται διά την δόξαν και την τιμήν του ΄Εθνους μας και διά τον Πολιτισμόν της ανθρωπότητος το ιδικόν σας θα αναγραφή εις την Ελληνικήν Ιστορίαν με την ίσην αξίαν και τα ίσα δικαιώματα.

Εδικαιώσατε διά μιαν ακόμη φοράν το τίμιον και δοξασμένον όνομα της Ελληνικής Νεότητος. Ανεδείχθητε γνήσια τέκνα της αιωνίας Ελλάδος και με εμπιστοσύνην θα ανατεθή σε σας το Μέλλον.

Συνεχίσατε πάντοτε την ζωήν σας με το ίδιον πνεύμα και με τον ίδιον παλμόν να υπερασπίζεται την Ελλάδας μας.

Η ευτυχία της θα είναι και ευτυχία δική σας και των οικογενειών σας. Με το μέτωπον ψηλά με μάτια σπινθηροβόλα και με βήμα σταθερόν δείξατε τον δρόμον σε κάθε Ελληνόπουλο.

Σας ευχαριστούμεν διά την χαράν και την υπερηφάνειαν που μας χαρίσατε με την ηρωϊκήν σας προσπάθειαν.

Ο Θεός μαζί σας

Ο Γενικός Γραμματεύς
Γ. Μαζαράκης

Ο Αντιπρόεδρος
Μιχ. Γκιώνης
Κοινοποίησις
Πρόεδρον Κοινότητος Ζαχάρως

Στρατιωτικάς Αρχάς.

Εξ Αθηνών αριθ. 18072 λέξ. 63 ημέρα 15 ώρα 11.20'

Προς Υ.Χ. Ζαχάρως

Θρυλικοί ήρωες ηγωνίσθητε πάλιν με τον συνήθη άφθαστον ηρωϊσμόν συνετρίψατε τας αιμοδιψείς ορδάς των εχθρών της φυλής εσώσατε έκτην φοράν την ιδιαιτέραν μας Πατρίδα και προσενέγκατε υψίστην υπηρεσίαν προς την αθάνατον Ελλάδα. Ευγνωμονούμεν υμάς και τους συμπολίτας υμών και στεφανούμεν τους τάφους των πεσόντων ηρώων.

Εντολή των εν Αθήναις - Πειραιεί Ζαχαραίων
Χρήστος Αντωνόπουλος

Εξ Αθηνών λέξ. 50 ημέρα 19/10/1948

Αριθμ. 34/354/89α. Συνεχίζοντες ταυτάριθμον /89 ομοίαν μας εκφράζομεν άκραν ευαρέσκειαν μας εις Υπομ/ρχον Καπετανάκην και άνδρας Υποδιοικήσεως Χωρ/κής Ζαχάρως ως και εφ. Υπολοχαγόν Κανελλόπουλον δι' έξοχον δράσιν των και επιτευχθέντα αποτελέσματα κατά την μάχην της Ζαχάρως STOP. Επεκτείνατε ενεργείας σας προς ηθικήν επιβράβευσιν των διακριθέντων εξ αυτών.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΡΕΝΤΗΣ

Ούτω και εις τας τρεις επιθέσεις το σύνολον των τραυματιών ανέρχεται εις τεσσαράκοντα και εις /41/.

Νεκροί: είκοσι επτά /27/.

Αιωνίαν των η Μνήμη

66

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ

Μετά του Αντιστρατήγου ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Υπό την ιδιότητά σας ως Διοικητού της 37ης Ταξιαρχίας μετέβητε κατά την 1ην Οκτωβρίου 1946 εις Γευγελήν κατόπιν διαταγής, ως Πρόεδρος της ελληνικής επιτροπής προκειμένου να συναντηθείτε μετά Γιουγκοσλαύων Αξιωματικών και επιληφθείτε του διακανονισμού της εντός του γιουγκοσλαυϊκού εδάφους καταρρίψεως ελληνικού αεροπλάνου της βάσεως Σέδες. Ενθυμείσθε αν κατά την παραμονήν σας εις Γευγελήν αντελήφθητε ότι ο γιουγκοσλαυϊκός στρατός ήτο εφοδιασμένος δι' αγγλικού οπλισμού και συγκεκριμένως ότι το εν Γευγελή γιουγκοσλαυϊκόν τάγμα έφερεν αυτόματα και τυφέκια αγγλικού τύπου όμοια με εκείνα του ελληνικού στρατού;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ: Κατά τας απογευματινάς ώρας, της 2ας ημέρας της εν Γευγελή παραμονής μου, επέστρεφεν εκ των γυμνασίων του εν τη πόλει στρατοπεδευμένον Τάγμα Πεζικού, βαδίζον κατά τριάδα διά της κεντρικής οδού και είδον πράγματι ότι τούτο ήτο εξοπλισμένο με τυφέκια και αυτόματα Αγγλικού τύπου ομοίου με τα του Ελληνικού Στρατού. Διά να βεβαιωθώ έτι περισσότερον περί τούτου, είπον εις τον πλησίον ιστάμενον Γιουγκοσλαύον Συνταγματάρχην: "Βλέπω ότι ο Στρατός σας έχει Αγγλικόν οπλισμόν όμοιον με τον του Ελληνικού Στρατού, δηλ. Αγγλικόν;" Μου απήντησε: "Ναι, αρκετά τμήματα του Στρατού μας είναι εξωπλισμένα με Αγγλικόν οπλισμόν, ον απεκτήσαμεν κατά την περίοδο της κατοχής".

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Είναι δυνατόν εκ της διαπιστώσεώς σας ταύτης να συμπεράνωμεν ότι το επιχείρημα της ηγεσίας του Κ/συμμοριτισμού ότι ο εφοδιασμός των Κ/Σ δι' αγγλικού οπλισμού δεν προήρχετο έξωθεν και ότι το επιχείρημα τούτο ήτο έωλον και εκάλυπτε πολιτικήν σκοπιμότητα εφ' όσον εις την πραγματικότητα ο εφοδιασμός τούτων δι' αγγλικού οπλισμού ήτο ευχερής και ελάμβανε χώραν εκ του εσωτερικού της Γιουγκοσλαυΐας;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ: Δι' εμέ δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το πλείστον του Αγγλικού οπλισμού, ον έφερον οι Κ/Σ προήρχετο εκ Γιουγκοσλαυΐας. Οι συμμορίται απέκτησαν ένα πολύ μικρόν μέρος κατά τας επιθέσεις των κατά συγκροτημάτων Χωροφυλακής και εις ελαχίστας τινάς περιπτώσεις καθ' ας ηδυνήθησαν να προσβάλλωσι μεμονωμένας τινάς Διμοιρίας η Λόχους Πεζικού επίδες.

Εξ άλλου ο εις πυρομαχικά ανεφοδιασμός και αι επισκευαί των αυτομάτων μόνον εις Γιουγκοσλαυΐαν ήσαν δυναία.

Εν Αθήναις τη 31η Ιανουαρίου 1963

Ο
Προϊστάμενος
του Χ Τμήματος ΔΙΣ
Τ.Υ.

Ο
Παρασχών την συνέντευξιν
Τ.Υ.